Manji Yiljep

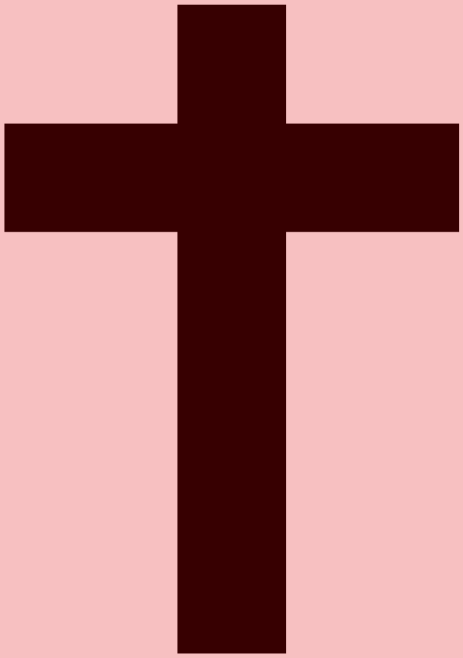

Mupun New Testament

Manji Yiljep
Mupun New Testament

copyright © 2024 Initiative for the Translation and Development of African Languages and The Seed Company

Language: Mupun (Mwaghavul)

Contributor: Initiative for the Translation and Development of African Languages

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.
You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.
- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.
Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 3 Jul 2025
77a1013c-7c23-599f-9af1-1adbfcb09489

Contents

Maak 1
Dak Jeplep 36
1 Koronti 88
2 Koronti 112
Nen Galati Mo 127
Afisus 135
Nen Filipi Mo 143
Kolosi 149
1 Tasoloni 155
2 Tasoloni 160
Titus 163
Jemis 166
1 Pita 173
2 Pita 180
2 Joon 185
3 Joon 186
Juud 187
Suun 189

Pwoo ɗeret nKaa Jesu Kristi Ɗe
Maak

Joon nGucìn Baptisma Ɗak Ar

1 Ɗesə a shee pwoo ɗeret nkaa Jesu Kristi Nguɓam, Làa Naan.
2 Kaaɗe gyet mo kə ten ran nɗəən ɓəət haal mə Aizaya ngusatpwoo Naan sə nənee,
<<Naan wur sat nə, an nlep ngulep fen
shindəm a kyeen fwaa, <<mbəkə wur ɗak ar
fwaa ɗi.
3 Mee gwar kə pəreppee shi ɗoo
ɗeɗes a naaryil,
<Wur ɗak ar
nDaa
Wur aar ar
nwur ndir-ndir!> >>
4 Joon ngucìn baptisma, a wur jì put a naaryil. Wur satpwoo Naan ngurum mo, mbəkə mmo tuwap ɗi, kə nwur cìn baptisma ɗi mmo, mbe fwo kə shikbish mo-mo.
5 Nenyil nJudiya mo, kə nenyil nJerusalem mo ɗes, mo pwat dəm pee Joon ɗi, ɗe mo woo shikbish fur mo, ɓe wur cìn baptisma mmo nɗəən gyeen nJodan.
6 Joon lep a nlər ɗe mo ɗak shi shweep raakumi, wur kə ɗyiin zaal ɗe mo ɗak shi shim shin ciir mɓwoon fin. Wur kə se a ciɓel, kə nloor nshìi ɗe mo a yil.
7 Wur sat ngurum mo nənee, <<Mee gwar pə jì mɓwoon fen, ɗe, wur ɗes met nghan, kə baa ɗeret fen nə mak, kə nghan ɗoom mbəkə nghan fwen teng kwoopshi wur ɗi kas.
8 Wen kən cìn baptisma nwun a shi am, ɗangɓə gwar nə wur njì ɓe wur ncìn baptisma nwun a shi Riin Ɗeɓang.>>

Joon Cìn Baptisma nJesu

9 nƊəən teer mənə mo, ɓə Jesu yool nyil nNazaret mə Galili, kə wur dəm pə Joon ɗi gyeen nJodan, ɓe Joon cìn baptisma nwur nɗəən gyeen nJodan nə.
10 Kaaɗe Jesu nkaa put nɗəən am nə, ɓe abet, wur naa ɗengnaan a wuwang. Ɓe Riin sham kaa mbul sə, nə sham lang nkaa wur.
11 Kəzak, mee ɗoo put nɗəən ɗengnaan ɗe nə sat nənee, <<Gha a Làa fen ɗe nwal gha, kə kat retnyit kə gha hakyeng.>>

ngujwaan Kam Jesu

12 Abet-abet, ɓə Riin Naan dəm kə Jesu a naaryil.
13 Jesu cìn teer laarfeer a yil nə, a peeɗi ngujwaan kam wur ɗi. Wur yem ashak kə luwaa yil mo. Nenlep Naan mo jì ɓam wur

Jesu Shee Yaa Ɗak nYil nGalili

14 Aɓwoon ɗe mo kə yaa Joon le nɗəən lushoot, ɓə Jesu dəm wul nGalili, wur nkaa satpwoo ɗeret mə Naan.
15 Wur sat ngurum mo nənee, <<Pee nə kə wul, kə mulki kə Naan nə kus zak. Wu tuwap, wu shinzeen mpwoo ɗeret nə.>>

Jesu Pet Nen Yak
Pupwap Mo Feer

16 Kaaɗe Jesu a ar ɗel mpwoo am kuur mə Galili, ɓə wur naa Simon Pita kə ɗyemnəən fin Andru, mon nkaa bwet shang mɓut am, mbe yak pupwap mo.

17 Ɓe Jesu wur sat mmo nənee, <<Wu jì nɗang nghan, ɓe nghan nle kə wu ɗee a
nensatpwo kə Naan, mbəkə wu dul gurum mo shin jì pee nghan ɗi kaaɗi wuu yak
pupwap sə.>>
18 Abet, ɓe mo yool yit shang fur mo, ɓe mo dəm nɗang wur.
19 Kaaɗe wur gyes dəm ɗe a kyeen lee, ɓe wur naa Jemis làa Zeɓeɗi, kə ɗyemnəən fin
Joon, mo nɗəən tii zak. Mon nkaa ɗak shang fur mo.
20 Abet, ɓe wur pet mo. Ɓe mo yool yit puun fur Zeɓeɗi nɗəən tii nə, ashak kə nen
ɗe moo cìn ɗak mmo. Ɓe mo dəm nɗang Jesu.

Mee Gwar Ɗewur Kə Riin Ɗebish

21 Mo dəm nɗəən Kaparnahum, ɓe Jesu ɗel nɗəən mee lu Naan parpuus Nookɗi. Ɓe
wur yaa kámpwoo Naan ngurum mo.
22 Kám wur nə aapwoo mmo zam, mbəɗe wu kám a kaa gwar ɗe wu kə iiko sə, baa
a kaa nenkám Wàar Mosis mo sə kas.
23 Mee gwar wu kə riin ɗebish, nɗəən lu Naan nə, ɓe gwar nə ɓwet or.
24 Wur sat nee, <<Jesu ngwe Nazaret, a me kaat mun kə gha ye? A jì mpesi a mbe
twe mun aa? Wen man nə, gha a gwar ɗeɓang mə Naan.>>
25 Jesu gwak riin ɗebish nənee, <<A ɗok tətək! A put aku nɗəən gwar nə!>>
26 Kaaɗe riin ɗebish nə yoon gwar nə ɓal-ɓal, ɓe nə le or shiɓal, ɓe nə put nɗəən gwar
nə.
27 Ne aapwoo gurum nə mo jir, har mo ɗoom tal pushak nə, <<A me nɗesə ye? A mee
kám ɗepoo nɗesi! Wu satpwoo shi iiko, ɓe har riin ɗebish mo cìn mbii ɗe wu sat.>>
28 Abet ɓe pwoo nkaa Jesu nə put dəm nɗəən yil ɗe mo neer Galili ciirkaat jir.

Jesu Bar Nəənkaam mPita

29 Kaaɗe mo pwat nɗəən lu Naan nə, ɓe mo dəm ntul Simon Pita kə Andru, ashak kə
Jemis kə Joon.
30 Ɓe mo kat nəənkaam Pita waa saam kə cilem. Abet ɓe mo sat nJesu.
31 Ɓe wur jì yaa sar waa, wu ɗyeep waa tong a təng, ɓe cilem nə kyes nwar, ɓe war
cìn ɗak mbiise mmo.

Jesu Bar Gurum Mo Ɗes nKansəən

32 Nkansəən, kaaɗi puus nə ɗoom taa nlu, ɓe gurum mo jì kə nen ciinkoom mo ɗes,
ɗe mo kə riin ɗebish mo pee Jesu ɗi.
33 Nen yilkaam nə mo jir, mo jì kuur mpolu nə.
34 Jesu bar nenciinkoom mo ɗes, kə shwal mo shini-shini, wu pwat kə riin ɗebish mo
ɗes zak. Baa wu yit kə riin ɗebish nə mo leshap ɗe kas, mbəɗe mo kə man wur.

Jesu Satpwoo Naan nGalili

35 Ɗaar nə, ɓe Jesu yool put mpar-mpar, ɓe wur dəm a peeɗi baa mee gurum ɗi kas,
mbe wur ɗangnaan (leshap kə Naan).
36 Pita kə nen ɗe mo ashak kə wur, mo pwat dəm mbe yap wur.
37 Kaaɗe mo kat wur, ɓe mo sat nwur nənee, <<Gurum mo jir mo nkaa yap gha.>>
38 Jesu sat mmo nənee, <<Wu yit kə mu dəm njep yil ɗe mo akyeen sə, mbəkə nghan
dəm nsatpwo Naan ɗi nyil mənə mo zak. Mbəɗe wen jì a mbe satpwoo Naan nə.>>
39 Mbəmənə, ɓe wu dəm nɗəən yil nGalili jir, wu satpwoo Naan ngurum mo nɗəən lu
Naan mo, kə wur pwat kə riin ɗebish mo zak.

Jesu Bar nGuloom

40 Mee nguloom jì kurum nfurum ntoom Jesu, ɓe wu ɗang pə Jesu nənee, <<Katɗang
a rəɓet, ɓe gha mak bar nghan kə wen ɗee ɗi a ɗeɓang.>>
41 Jesu naajeel gwar nə, ɓe wu zan sar fin, wu tung gwar nə, ɗang wur sat ngwar nə
nənee, <<wen nlap ii, aa bar.

42 Abet, ɓe loom nə kyes, ɓe gwar nə zum.
43 Jesu satpwoo ngwar nə shiɓal. Ɓe wur ɓwet gwar nə abet-abet.
44 Ɓe wur sat ngwar nənee, <<A tap, taji a sat mee mbii mmee gurum kas. Ɗangɓe a dəm a kam sak fwaa mpris, mbəkə wur naa gha ɗi, kə a shin zuum ɗi zak, kaaɗi gyet Mosis sat nə, nen ɗe mo ke ten zum, ɓe mo shin mbiizuum, mbəkə gurum mo man nnə moo ke ɗee a ɗebəbar.>>
45 Ɗangɓe gwar nə wur put, ɓe wur yaa satpwoo nə gurum mo ɗes, ɓe pwoo nə kaatpee jir, har nə le kə baa Jesu mak baa ɗel nɗəən yil nə agaak kas. Ɗangɓe wur tong a peeɗi baa mee gurum mo ɗe kas. Jir kəsə, ɓe gurum mo pwat shipee-shipee, mo dəm pee wur ɗi.

2

Jesu Bar Mee Gwar Ɗe Foshik Wur Fii

1 mƁwoon jep teer mo ɓe Jesu wur ɗel nɗəən Kaparnahum, ɓe gurum mo kələng nə, wur waaji ntul.
2 Gurum mo ɗes mo gam lu nə, har mpolu, ɗe baa mee pee ɗenshii ɗi kas. Jesu nkaa satpwoo Naan mmo.
3 Ɓe mee des mo feer, mo jì kə mee gwar ɗe foshik wur fii, pee Jesu ɗi.
4 Mbə ɗuu gurum nə mo, ɓe baa mo mak dəm kə gwar nə kus pee Jesu ɗe kas. Ɗangɓə mo kàa tap wang ɗeng lu nə nciit kə pee ɗi Jesu wur nɗəən nə. Kaaɗe mo wang ɗeng lu nə, ɓe mo lep gwar nə sham nkaa mbiisaam, ɗe gwar nii saam nkaa nə.
5 Kaaɗe Jesu naa shinzeen mo nə, ɓe wu sat ngwe foshik ɗe fii nə nənee, <<Làa fen, mo kə fwo shikbish fwaa mo ngha.>>
6 Ɗangɓe pak nenkám Wàar Mosis mo, ɗe moo tong ɗe, mo nkaa pan nɗəən pətuup fur mo nənee,
7 <<A me le ɗang gwar ɗesə wur sat pwoo mənə ye? Wur leshin kaa Naan sə! Baa mee gurum mak fwo shikbish kas, see Naan bəshin ɓejee ɗak.>>
8 Abet, ɓe Jesu man mbii ɗe moo pan nə nɗəən pətuup fur mo, ɓe wur sat mmo nənee, <<A mi le ɗang wuu pan mbii ɗesə mo nɗəən pətuup fuu mo ye?
9 A ɗeɗang fiyeel met ye? Ɗe wen nsat nguciinkoom nənee, <mo kə fwo shikbish fwaa mo ngha,> aa koo ɗe wen nsat nwur nənee, <A yool a mang mbiisaam fwaa a mwaan> yi?
10 Ɗangɓə mbəkə wu man ɗe nə, Làa Gurum, wur kə iiko nkaa yil nə, mbe fwo shikbish mo. Ɓe Jesu sat ngwar ɗe foshik wur fii nə, nənee,
11 <<Wen sat gha, a yool, a mang mbiisaam fwaa a dəm ntul>>
12 Abet, ɓe gwar nə wur yool, wur mang mbiisaam fin, ɓe wur put dəm ntul a yit mo jir. Ɓe nə aapwoo mo jir, ɓe mo kwoop Naan, mo sat nə, <<Baa muu cam naa mee mbii aapwoo kaa ɗesə sə kas.>>

Jesu Pet Livai

13 Jesu put dəm mpwoo am kuur zak, ɓe gurum mo ɗes, mo jì kuur pee wur ɗe. Ɓe wu yaa kámpwoo Naan mmo.
14 Ɓe kaaɗi wur a ar ɗel dəm, ɓe wur naa Livai làa Alfiyas, wur tong a peelap shool wap. Jesu sat nwur nənee, <<A jì nɗang an.>> Ɓe Livai wur yool taa nɗang Jesu.
15 Kaaɗe Jesu dəm tong a peese mbiise nlu Livai, ɓe nenlapwap mo ɗes, kə nenshikbish mo, nen ɗe baa moo kyeer Wàar Mosis kas, kə pak gurum mo ɗes, mo jì tong ashak kə Jesu kə jeplep wur mo, a peese mbiise nə.
16 Ɓe nenkám Wàar nMosis mo, ɗe mo a nen Farisi mo, mo naa Jesu wur nkaa sese ashak kə nenshikbish mo, kə nenlapwap mo. Ɓe mo sat jeplep mo nənee, <<A me le ɗang Jesu wur sese ashak kə nenlapwap mo, kə nenshikbish mo yi?>>

17 Kaaɗe Jesu kələng pwoo mənə, ɓe wur lap mmo nənee, <<Baa nen ɗe mon nkoom, mon nyap nguyen kas, amma a nen ɗe mo a gok. Baa wen jì a mbe pet nen ɗe ndere mo kas, amma wen jì a mbe pet nenshikbish mo.>>

Tal nKaa Wet Kə Neen

18 Nenlep nJoon mo, kə nen Farisi mo, mon nkaa wet kə neen. Pak gurum mo jì pee Jesu ɗi, mo tal pə wur nənee, <<A me le ɗangɓe nenlep nJoon mo, kə mə nen Farisi mo, moo wet kə neen, ɗangɓə baa jeplep fwaa, moo wet kə neen kas yi?>>

19 Jesu lap mmo nənee, <<Wu yee nə, nən mmak cìn kə məzep ɗe mo a pee serəɓet mə ɗyik, mon ntong kə neen, ɓe mish kə matpoo nə wur ɗe ashak kə mo me? Katɗang mish matpoo nə wur kuɗi ashak kə mo, ɓe baa mon mmak wet kə neen kas.

20 Ɗangɓə puus nə mon njì, ɗe mon mmang mish nə nkaa mo. Ɗangɓe, mon ntong kə neen nɗəən teer mənə mo.

21 Baa mee gurum mak luwas nlər ɗesəər shi fuwaat ɗepoo kas, katɗang wu cìn kəsə, ɓe fuwaat ɗepoo, ɗe wu luwas nlər ɗesəər nə ɗishik, nən nkur, ɓe nən nwaa tee nlər ɗesəər nə, ɓe tee mənən nɗes met nɗinshee.

22 Kəzak, baa mee gurum mak ɗoo am anab ɗepoo nɗəən tuulshim ɗesəər mo kas. Katɗang wur cìn kəsə, ɓe am anab ɗepoo nən mpyan tuulshim ɗesəər nə mo, kə am anab nən mɓeer, kə tuulshim nə mon ntee zak. Amma moo ɗoo am anab ɗepoo a nɗəən tuulshim ɗepoo mo.>>

Nen Jesu Mo Cəlang Dəɓen Parpuus Nookɗi

23 Mee parpuus Nookɗi, ɓe Jesu yaa ar ɗel mɓut mmaar ɗəɓen. Kaaɗe mo a ar ɗel nə, ɓe nenɗəm nɗang Jesu mo ɗoom cəlang pak ɗəɓen nə.

24 Nen Farisi mo sat nJesu nənee, <<A naa jeplep fwaa mo nkaa cìn mbii ɗe baa nə ret kə mo cìn mənə parpuus Nookɗi kas.>>

25 Jesu lap mmo nənee, <<Ashee, baa wuu cam tang mbii ɗe mo ran nɗəən ɓəət haal Naan nkaa mbii ɗe gyet Devit, kə nenyil ɗe mo ashak kə wur mo cìn, kaaɗi gyet neenláa wur kə nenyil ɗe mo ashak kə wur kas se?

26 Gyet wur ɗel nɗəən Lu Naan ɗəəɗes, ɓe wur mang gəəl aas ɗe mo kə ten shin nən nNaan, wur se, kə wur shin pak nenyil ɗe mo ashak kə wur. Gəəl aas ɗe baa a mee gurum buu mak se nə kas, see a pris mo ɗak. Gyet wur ɗel Lu Naan ɗəəɗes nə a mɓít ɗe Abiyata wur a pris ɗəəɗes met jir.>>

27 Jesu sat mmo nə, <<Mo le parpuus Nookɗi nə a mbe gurum, baa mo le a gurum mbe parpuus Nookɗi nə kas.

28 Ɗesə nə kám nə, Làa Gurum, wur a Daa mə puus Nookɗi nə zak.>>

3

Jesu Bar Gwar Ɗe Sar nWur Fii.

1 Jesu waa baa ɗel nɗəən mee lu Naan. Ɓe mee gwar ɗi nlu nə, ɗe sar wur fii.

2 Pak gurum mo leyit fur mo nkaa Jesu, mbəkə mo naa ɗe. Kyet wur mbar gwar nə mpuus Nookɗi wa? Mbəkə mo kat mbii cìn mwaanaa ɗi.

3 Jesu sat gwar ɗe sar wur nə fii nənee, <<A yool a jì a ɗar sə agaak.>>

4 Ɓe wur tal pə mo nənee, <<Kyet Wàar Mosis nə sat nə, mu cìn a mbii ɗeret mpuus Nookɗi, aa koo mu cìn a mbii ɗebish ye? Mu ɓam seen gurum aa, koo mu tutu seen nə ye?>> Amma mo ɗok tətək.

5 Jesu naa mo shi tuup, mbəɗe nə shwal nwur mɓut mɓe ɓalkáa kə mo nə, ɓə wur sat ngwar nənee, <<A zan sar fwaa.>> Ɓe gwar nə zan sar nə, ɓe sar wur nə zuum.

6 Nen Farisi mo pwat, ɓə abet, mo dəm ɓwolpwoo ashak kə nen nHerot mo, mbəkə mo yap ar ɗe mon ntu Jesu ɗe.

Gurum Mo Ɗes Mo Dəm nDang Jesu mPwoo Am Kuur

7 Jesu yool dəm mpwoo am kuur, ashak kə nenɗəm nɗang wur mo, ɓe nen Galili mo,
kə nen Judiya mo ɗes, mo dəm nɗang wur,
8 kə nen ɗe mo nkwang nJerusalem, kə nkwang Idumiya, kə canɗel nkwang Jodan,
kə nkwang yil nTaya kə Sidon zak. Gurum mo ɗes mo jì pee Jesu ɗi. Mɓeɗi mo kələng
mbii ɗewur cìn mo jir.
9 Jesu sat njeplep fir mo, kə mo tang mee tii le nwur kus, mbəkə taji ɗuu gurum nə
mo jyar jì ɗwat wur ɗe kas.
10 Mɓeɗi wur kə bar gurum mo ɗes, ɓe nenciinkoom mo ɗe nkaa jì, mbəkə mo tung
wur ɗe.
11 Kə nen ɗe mo kə riin ɗebish mo, katɗang mo naa wur, ɓe mmo taa ntoom nwur,
ɓe mo bwet or nənee, <<Gha a Làa Naan.>>
12 Ɗangɓe Jesu sat nriin ɗebish nə mo shiɓal hakyeng, nə, Taji mo woo wuɗi kas.

Jesu Bəlip Jeplep Mo Kaapaat Baavəl

13 Jesu kaa aɗeng jwak, ɓe wur pərep nen ɗewur rəɓet mo, ɓe mo jì pee wur ɗi.
14 Wur bələp gurum mo kaapaat baavəl, mbəkə mo ɗee ɗe a jeplep nwur mo, kə mo
tong ɗi ashak kə wur, kə wur lep mo ɗe mɓe satpwoo Naan.
15 Wur shin mbal mo mbe ceen riin ɗebish mo zak.
16 Səm nen ɗewur bələp mo kaapaat baavəl nə, mo a Simon, ɗe Jesu le səm nwur a
Pita.
17 Kə Jemis làa Zeɓeɗi, kə Joon ɗyemnəən Jemis, wur le səm mo a Bowanarjis, ɗe shii
mənə nə, (moo cìn mbii a koo nluu ɗe nii petpee sə.)
18 Kə Andru, kə Filip, kə Bartolomi, kə Matiyu, kə Tomas, kə Jemis làa Alfiyas, kə
Taddawus, kə Simon, ɗe moo pet wur a Zeelot.
19 Kə Judas Iskariyot, gwar ɗewur ji seet kə Jesu sə.

Jesu Kə Beelzebul

20 Jesu waa baa ntul zak. Ɓe gurum mo ɗes mo waa baaji kuur pee wur ɗi zak, har
nə le kə baa Jesu kə jeplep wur mo mak se mbiise kas.
21 Kaaɗe nen wur mo kələng nə, baa wur mak katpee mbe se mbiise kas, kə mo kələng
gurum moo sat nə, Jesu kə tar, ɓe mo dəm mbe yaa wur.
22 Pak nenkám Wàar Mosis ɗe mo pwat nJerusalem ji, mo sat zak nənee, <<Jesu kə
Beelzebul, ɗe nə a mishkoom mə riin ɗebish mo, kə wur kə ceen riin ɗebish mo a shiɓal
mə mishkom kə riin ɗebish mo.>>
23 Jesu pərep mo jì kus, ɓe wur sat Səmpwoo mo nənee, <<Cinarang ɗangɓe ngujwaan
nwaa ceen ngujwaan put yi?
24 Katɗang ɓe mee yil ɗədes ɓàk set vəl, mɓe cìn lek kə set, ɓe yil ɗədes mənən nleng.
25 Katɗang ɓe mee nentul mo ɓàk sut vəl, mbe cìn lek kə shak, ɓe tul mənən nleng.
26 mBe mənə, kaɗang ɓe ngujwaan wur ɓàk mulki wur ɗe vəl, mbe cìn lek kə foshik
wur, ɓe baa mulki wur nən nɗar kas, ɓe a kyes wur nə mmənə.
27 Baa mee gurum mak ɗel ntul nguɓal, mbəkə wur hər long wur ɗə kas, see koo wur
shee ɓwot nguɓal nə akuɗang, ɓe wur mmak hər long wur nə.
28 <<Azeen, kən sat nwun nə, shikbish ɗe gurum moo cìn, kə pwoo ɗebish ɗe moo
sat, ɓe Naan wur nfwo shikbish mənən ngurum mo.
29 Ɗangɓə katɗang mee gwar cìn shikbish, nkaa Riin Naan, ɓe baa Naan nfwo gwar
mənə kas, mɓe vit. Mɓeɗi wu cìn a shikbish ɗe baa Naan cam fwo nə nwur kas har
ngaa-ngaa.>>
30 Jesu satpwoo ɗesə a mbəɗe pak gurum moo sat nənee, <<Wur kə riin ɗebish.>>

Nəən Jesu Kə
Ɗyemnəən Wur Mo

31 Nəən Jesu kə ɗyemnəən wur mo jì ɗar atəleng, ɓe mo lep mee gurum ɗel pet wur.
32 Gurum mo ɗes mo tong neer Jesu cəərkaat, mo sat nwur nənee, <<Nəən fwaa, kə ɗyemnəən fwaa moo rəɓet naa gha atəleng.>>
33 Jesu sat mmo nənee, <<A wii a nəən fen, kə a wii mo a ɗyemnəən fen yi?>>
34 Ɓe wur lyap nen ɗe moo tong neer wur cəərkaat, ɓe wur sat mmo nənee, <<Wu naa, a nəən fen, kə ɗyemnəən fen mon nɗesi!
35 Ngwar ɗewur cìn ɗyen kə Naan, ɓe a gwar mənə a ɗyemnəən fen ɗemish, kə ɗyemnəən fen ɗe mat, kə nəən fen zak.>>

4

Jesu Sat Səmpwoo
nKaa nGuɓwet Cirem*

1 Jesu waa baa yaa kám-kam ɗe ngurum mo mpwoo am kuur nə. Ɓe gurum mo ɗes mo jì kuur pee wur ɗi. Mbe ɗuu kə gurum nə mo, ɓe Jesu ɗel tong nɗəən tii nkaa am nə, ɓe ɗuu kə gurum nə mo jì ɗar pəkom am kuur nə.
2 Jesu kám mbii mo ngurum mo ɗes shi səmpwoo mo. Nɗəən kám wur nə mo, ɓe wur sat mmo nənee,
3 <<wu lekom! Gyet mee ngumaar wur put dəm mɓe ɓwet cirem mɓut mmaar.
4 Ɓe kaaɗi wur nkaa ɓwet cirem nə, ɓe pak cirem nə mo taa nkaa ar, ɓe nyer mo sham cak cirem nə se.
5 Pak cirem nə mo taa nkaa kwoop, a peeɗi baa nə kə yil ɗes kas. Abet, ɓe cirem nə mo ciir kàa.
6 Kaaɗe puuskàa ɓe mo caan har mo fii, mbəɗe baa mo kat yil ɗes mbe sham seen kas.
7 Pak cirem nə mo taa mɓut nhər mo, ɓe mo kàa wurang nɗəən hər nə mo, ɓe hər nə mo təreng káa mmo, ɓe baa mo le mee aa kas.
8 Pak cirem nə mo taa nkaa yil ɗeret, ɓe mo kàa wurang rəret, kə mo le àa ɗes. Memee le àa mo laarkun, kə memee le mo laarpeemee, kə memee le mo kambil.>>
9 Jesu sat nənee, <<Ngwar ɗewur kə koom mə kələngpee, ɓe nə ret kə wur kələng.>>

Jesu Leshap nGurum
Mo Shi Səmpwoo

10 Kaaɗe Jesu ɗee mbəshin, ɓe pak nen ɗe mo kələng səmpwoo nə, mo jì ashak kə jeplep wur ɗe ɗekaapaat baavəl sə mo. Mo jì tal pə wur, mbəkə wur sat shii Səmpwoo nə ɗi mmo.
11 Jesu sat mmo nə, <<Naan shin man nwun, mbəkə wur manshii kə mbii ɗe mo a səsok mə mulki Naan, amma pee nen ɗe atələng mo, ɓe moo kələng mbii ɗesə mo jir a shi səmpwoo.
12 Mbəkə koo
<ɗe mo naa, ɓe mon nnaa shi yit ɗak,
amma baa mon nnaashii nə kas.
Pee nen ɗe mo kələng,
ɓe mon nkələng a shi kom ɗak,
amma baa mon mmanshii nə kas,
mbəkə taji mo ciir,
kə Naan fwo shikbish fur mo ɗi.>>

Shii Kə Səmpwoo
nKaa Fwo Cirem Ni

---

* **4: 4.1** ko fwoo.

13 Jesu tal pə mo nənee, <<Baa wuu manshii səmpwoo ɗesə nə kas aa? Cinarang ɗang
wun mmanshii kə koor səmpwoo nə mo yi?
14 Shii kə səmpwoo nə nɗesi, ngumaar nə wur a kaa ngusatpwoo Naan sə.
15 Pak gurum mo a kaa cirem ɗe mo taa a ar sə, ɗe katɗang mo kələng pwoo Naan
nə, ɓe abet, ngujwaan wur jì ghər pwoo ɗe mo kələng nə nɗəən pətuup fur mo.
16 Pak gurum mo a kaa cirem ɗe mo ɓwet a kwoop sə, ɗe katɗang mo kələng pwoo
kə Naan ni, ɓe mo lap shi retnyit kələk-kələk.
17 Amma baa nə sham seen jurum-jurum, nɗəən mo kas, kə baa mon nteer vəl kas.
Katɗang mee luk yool koo gurum mo shin jeel mmo, mbe pwoo Naan nə, ɓe abet, mo
baa shiɓwoon kələk-kələk.
18 Pak gurum mo a kaa cirem ɗe mo taa mɓut nghər mo sə, ɗe katɗang mo kələng
pwoo Naan nə,
19 ɓe, mbe pan kə mbii mo, kə choor long mə yil ɗesə mo, kə numpee mə long mo,
kə fwoot mə pak mbii mo, mo vwan pwoo nə, ɓe baa mo làa-làa kas.
20 Pak gurum mo a kaa cirem ɗe mo ɓwet mo nkaa yil ɗeret sə, ɗe mo kələng pwoo
Naan nə. Ɓe mo lap nə, ɓe pwoo Naan nə cìn ɗak ɗes nɗəən pətuup fur mo, kaa cirem ɗe
nə làa-làa mo ɗes sə. Pak mo làa-làa laarkun, pak mo laarpeemee kə pak mo kambil.>>

Wus zukpaal Ɗe Mo Paa Shi Ɗaa Ɗəɗes

21 Jesu sat mmo nənee, <<Kyet mee gurum nle wus nfitila, ɗang wur waa mang ɗaa
ɗeɗes paa nə ɗi wa? Koo wur waa le nə nder peesaam wa? Amma wur nle nə aɗeng
pee, a pee le fitila.
22 Baa mee mbii ɗe, ɗe nə a səsok ɗe nən nook put agaak kas, kə baa mee mbii ɗe, ɗe
nə a pəpaa, ɗe mon nook put kə nə agaak kas.
23 Ngwar ɗewur kə kom mə kələngpee, ɓe nə ret kə wur kəleng.>>
24 Wur sat mmo zak nənee, <<Wu cìn pan nkaa mbii ɗe wuu kələng mo. Shi ɗaa ɗe
wuu kám mbii ɗe ngurum mo, ɓe mon nkám mbii mo wun a shi shik zak, ɓe nən ngam
met mumo nə zak.
25 Koo ɗang weyi ɗewur kə mbii, ɓe mon ncin ɗyikə nwur. Ɗangɓe gwar ɗe baa wur
kə mee mbii kas, ɓe mon nsəət nwaa yaa wur kə rep mbii ɗewur kə nə.>>

Səmpwoo Mə Cirem Ɗe Nii Kàa

26 Jesu sat zak nənee, <<Mulki Naan nə a kaa mee gwar ɗe wu ɓwet cirem ɗəɓen
mɓut mmaar sə.
27 Ɓe wur saam mpar, kə wur yool mbít, ɓe ɗəɓen nii kàa nii wurang. Ɓe baa wur
man kaaɗi nii wurang sə kas.
28 Yil nə shikáa wur, nii kə le mbii kəkop mo kaa làa-làa. Nshee, ɓe nə wurang kàa
pyan kom, ɓe nə putkáa, kə nə le àa.
29 Kaaɗe ɗəɓen nə nung, ɓe wur mang cuk dəm ɗiip ɗəɓen nə abet, mbəɗe pee mak
ɗiip nə.>>

Jesu Sat Səmpwoo nKaa Rep àas Mustad

30 Jesu sat nənee, <<Mun nkám mulki Naan nə a kaa me sə yi? Kə mun nkám nə a
shi səmpwoo ɗeɗangyii?
31 Nə a kaa àas kə mee təng, ɗe moo pet nə a mustad sə, ɗe nə kat met àas kə cirem
mo jir, ɗang ɓe katɗang mo kop nə nyil,
32 ɓe nə yool wurang, ɓe nə ɗee a təng ɗeɗes zam. Nii put song ɗenan-nan mo, ɓe
nyer mo jì le tish fur mo mɓut riin ni.>>
33 Jesu satpwoo ngurum mo, nkaa mulki kə Naan shi səmpwoo mo shini-shini, kaaɗi
mo mak manshii nə sə.

34 Baa Jesu satpwoo ngurum nə mo kas, see a shi səmpwoo mo. Ɗang be katɗang wur ɗee mbəshin ashak kə jeplep nwur mo, ɓe wur tap yakshii səmpwoo nə mmo jir.

Jesu Le Kə Kut Ni Ɗok Tətək

35 Parpuus mənə, nkansəən, ɓe Jesu sat njeplep fin mo nənee, <<Wu yool mmun, kə mu canɗel mu dəm nkor ɗesí.>>
36 Mo yool yit ɗuu gurum nə mo, ɓe mo dəm ashak kə Jesu nɗəən tii ɗewur tong nɗəən nə. Pak tii nə mo yool dəm nɗang wur zak.
37 Mee kut ɗeɗes nə yool nkaa am nə, ɓe am ɗel nɗəən tii nə. Ɓe tii nə ɗoom gam kə am.
38 Ɗangbe Jesu nsaam mɓwoon nɗəən tii nə. Ɓe jeplep wur mo dəm mii wur. Mo sat nə, <<Ngukám, a naa mun murep mbəsə kas aa?>>
39 Jesu wur mii, ɓe wur gwak kut nə, ɓə wur sat am kuur nə nənee, <<A ɗok tətək. A saam coot.>> Ɓe kut nə ɗar, pee ɗokshik tətək.
40 Jesu sat njeplep wur mo nənee, <<A me le ɗang kəərmuut yaa wun ye? Har yaksə, ɓe baa wun shinzeen kas aa?>>
41 Nə aapwoo mmo ɗes zam, ɓe mo sat nshak nənee, <<Gwar ɗesə wur a weye? Ɗe har kut kə am kuur, mo cìn nɗyen wur!>>

5

Jesu Ceen Riin Ɗebish Mo Pwat

1 Jesu kə jeplep wur mo can am kuur ɗe Galilee ɗel, ɓe mo jì wul nkor ɗəər mu yil nGarasin.
2 Kaaɗe Jesu put nɗəən tii nə abet ɓe wur kaat kə mee gwar ɗewur kə riin ɗebish, wur kə tong a nɗəən gwoot kəcir mo.
3 A peetong kə ngwar nə mmənə. Baa mee gurum katɓal ɗe mmak yaa wur ɓwoot kas. Koo ɗe mo ɓwoot wur a shi təsek, ɓə wur kə saa təsek nə.
4 Di moo naa njwal shii fir mo mɓut nfut, kə mo ɓwoot sar wur mo shi təsek, ɗang ɓe wur roop nfut nə, kə wur kəram təsek nə fwo. Baa mee gurum mak cìn mee mbii nwur kas.
5 Par kə puus, ɓe wur tong a nɗəən kəcir, kə nɗəən jwak mo, kə wur le or, kə wur kóon foshik wur nkaa jwak nə mo.
6 Kaaɗe wur naa Jesu kə jì jong-jong, ɓe wur yool su dəm, wur dəm kurum nfurum ntoom wur.
7 Ɓe wur bwet ɗoo shiɓal nənee, <<A me kaat mun kə gha ye? Jesu Làa Naan Ɗehai! Wen ɗang pə gha mbe səm Naan, taji a lejeel nghan kas.>>
8 Gwar nə sat kəsə, a mbəɗe Jesu kə sat nriin ɗebish nə nənee, <<A put aku mɓut ngwar nə, gha riin ɗebish.>>
9 Jesu tal pə gwar nə nənee, <<Səm fwaa a weyi?>> Gwar nə lap nənee, <<Səm fen nə a Lijiyon, ɗe shii kə mənə nə, mun ɗi ɗes.>>
10 Riin ɗebish nə mo ɗang pə Jesu hakyeng, mbəkə taji wur ceen mo pwat nɗəən yil mənə kas.
11 Kus kə peemənə, ɓe kuur kə danus mo ɗi ɗes, mo nkaa se shit shituur jwak.
12 Riin ɗebish nə mo ɗang pə Jesu, kə wur cínpee mmo, kə mo dəm ɗel ɗe nɗəən danus nə mo.
13 Jesu cínpee mmo, ɓe riin ɗebish nə mo pwat nɗəən gwar nə, ɓe mo dəm ɗel nɗəən danus nə mo. Ɗuu kə danus nə mo wul ngal vəl, mo yool shwe sham a shituur jwak, ɓe mo sham ɓeer nɗəən am canɗar nə, har mo murap jir.
14 Nentap danus nə mo shwe dəm sat ngurum mo nɗəən yilkaam, kə jepyil mo jir. Gurum mo pwat jì mɓe naa mbii ɗe nə kə cìn.
15 Mo jì pee Jesu ɗe, ɓe mo naa gwar ɗe di wur kə riin ɗebish mo wur kə tong, kə nlər a ləlep, kə wur nɗəən ɗyen fin rəret, ɓe kəərmuut yaa mo.

16 Nen ɗe mo cìn mbii ɗesə nə a yit fur, ɓe mo yakshii nə ngurum mo, kaaɗi Jesu bar
gwar ɗe di wur kə riin ɗebish mo sə, kə kaaɗi danus nə mo murap sə.
17 Ɗangɓe nenyil nə mo ɗang pə Jesu, kə wur yool put nɗəən yil fur.
18 Kaaɗe Jesu pə ɗel nɗəən tii, ɓe gwar ɗe, wur kə riin ɗebish sə, wur ɗang pə Jesu
nənee, <<A yit an dəm ɗi nɗang gha.>>
19 Amma baa Jesu rəɓet kas. Wur sat ngwar nə nənee, <<A waa baa ntul, pee
ɗyemnəən fwaa mo ɗi, mbəkə a satpwoo ɗe mmo nkaa mbii ɗeɗes ɗe Naan kə cìn gha,
kə ɗewur kə naajeel fwaa.>>
20 Gwar nə wur baa waa, ɓe wur taa satpwoo nə nenyil ɗe nkwang nyil nDikapolis
mo, nkaa mbii ɗeɗes ɗe Jesu kə cìn nwur. Mbii ɗe gwar nə sat nə aapwoo ngurum mo.

Reep Jairus Kə Mat
Ɗe War Kə Ɓeer Toom

21 Jesu waa baa canɗel nkwang nkor ɗese, nɗəən am, ɓe gurum mo ɗes mo jì kuur
pee wur ɗi, mpwo am kuur nə.
22 Mee gwar ɗe moo pet səm wur a Jairus, wur a memee nɗəən nennan-nan mə mee
lu Naan, wur jì kurum ntoom Jesu.
23 Wur ɗang pə Jesu hakyeng, wur sat nənee, <<Reep fen ɗelee war pə yap muut. A
jì a lesar fwaa nkaa war, mbəkə war kat seen ɗi.>>
24 Jesu yool dəm ashak kə Jairus, ɓe gurum mo ɗes mo dəm nɗang wur, ɓe mo neer
wur cəərkaat kus-kus.
25 Mee mat war ɗe zak, ɗe waa kə ɓeer toom mbe ɓit mo kaapaat baavəl.
26 War kə kyes long fin mo jir pə nenyen mo, jir kəsə, ɓe baa memee mak bar war
kas. Ɗangɓe shwal war nii war səət cicíi nnə.
27 Kaaɗe war kələng pwoo nkaa mbii ɗe Jesu wur cìn mo, ɓe war dəm ɗel mɓut ɗuu
gurum nə mo. Ɓe war tap dəm mɓwoon Jesu, ɓe war tung pəkom nlər wur.
28 Mɓeɗi war kə ten pan nɗəən pətuup war nənee, <<Katɗang ɓe an tung koo a pəkom
nlər wur ɗe ɓejee ɗak, ɓe an mbar.>>
29 Aasə ɓe, war tung pəkom nlər wur nə, ɓe abet, toom war nə ɗar. War man nɗəən
fwoshik war nə, nee shwal war nə kə kyes jee.
30 Abet Jesu man nə, iiko kə put nɗəən foshik wur nə, ɓe wur ciir tal pə gurum nə
mo, nənee, <<A wii tung nlər fen yi?>>
31 Jeplep wur mo lap nwur nənee, <<A naa ɗuu gurum nə mo neer gha ciirkaat, ɓe a
sat nənee, <A wii tung gha yi> aa?>>
32 Jesu ciir mbəkə wur naa gwar ɗe tung pəkom nlər wur nə ɗi.
33 Mat nə war man koom ɗe war kə kat nə, ɓe war jì shi kəərmuut kə ɗaar, war kurum
nyil ntoom Jesu, ɓe war sat zeen nwur jir mbii ɗe nə kə cìn.
34 Jesu sat nwar nənee, <<Reep fen, shinzeen fii nə le kə yi ɗee a ɗebəbar. Shwal fii
nə kyes. Yi dəm, yi wul riyang.>>
35 Kaaɗe Jesu kuɗi nkaa sat pwoo mənə, ɓe mee des mo tong ntul Jairus mo jì, ɓe
mo sat nwur nənee, <<Reep fwaa war kə muut, Mbəmənə ɓe taji a lejeel Ngukám wur
kas.>>
36 Amma Jesu lekom kaa baa wur kələng pwoo ɗe mo sat nə kas sə. Ɓe wur sat nJairus
nənee, <<Taji pətuup fwaa wat kas, amma a shinzeen ɓejee.>>
37 Baa Jesu yit kə mee gurum dəm nɗang wur kas, see a Pita, kə Jemis kə Joon
ɗyemnəən Jemis ɓejee ɗak.
38 Kaaɗe mo jì wul ntul Jairus nə, ɓe Jesu naa gurum mo nkaa fwo ruruu, mo nkaa
wal, mo nkaa maap zak.
39 Wur ɗel nɗəən lu nə, ɓe wur sat mmo nənee, <<A me le ɗang, wuu fwo ruruu kə
wun mmaap yi? Baa laareep nə war kə muut kas, amma war a nsaam ɓejee.>>

40 Amma gurum nə mo jir, mo shwar wur shi shwar mə ɓakpee. Kaaɗe wur le kə
gurum nə mo pwat atəleng jir. Ɓe wur le kə puun kə nəən reep nə, kə nen ɗe mo ashak
kə wur, mo ɗel nɗəən lu ɗe laareep nə war kə saam ɗi.
41 Ɓe wur yaa sar laareep nə, ɓe wur sat nwar nənee, <<Talifa kumi> ɗe shii mənə a
nə, <<Apa, wen sat yi, yi yool.>>
42 Abet ɓe reep nə war yool ɗar, war yaa mwaan. Ɓitlàa war nə a kaapaat baavəl. Nə
aapwoo ngurum mo ɗes hakyeng.
43 Jesu satpwoo mmo shiɓal nənee, <<Taji wu satpwoo mmee gurum nkaa nə kas.>>
Wur sat zak nənee, <<wu shin mbiise nwar se.>>

6

Mo Cii Lap Jesu nYil nNazaret

1 Jesu yool yit peemənə, ɓe wur waaji nɗəən yil wur. Jeplep wur ɗe mo jì nɗang wur.
2 Kaaɗe parpuus Nookɗi nə wul, ɓe wur yaa kám-kam ngurum mo, nɗəən lu Naan.
Gurum mo ɗes mo kələng wur, nə aapwoo mmo, ɓe mo sat nənee, <<Gwar ɗesə wur
kat mbii ɗesə mo jir a nneyi? Mo shin a seen ɗeɗang ngwar ɗesə ye? Ɓe nə le kə wur
cìn mbii aapwoo ɗenan-nan sə mo yi?
3 Baa a ngu pwas shyeep sə nɗesə kas aa? Ɓyem kə Meeri, ɗe ɗyemnəən wur mo a
Jemis, kə Josep, kə Judas, kə Simon kas aa? Ɓe ɗyemnəən wur ɗe mat sə mo, ashak kə
mu zak, kas aa?>> Mbəmənə ɓe mo langtuup kə wur.
4 Jesu sat mmo nənee, <<Baa gurum moo cii shin ɗeɗes ngusatpwoo Naan kas, see
a pə nenyil wur mo, kə ɗang wur mo, kə nentul wur mo, a moo cii shin ɗeɗes nwur
ɓejee ɗak.>>
5 Baa wur cìn mee mbii aapwoo ɗenan-nan mo mpeemənə kas, amma wur lesar nkaa
pak nenciinkoom mo lee ɗak, ɓə wur bar mo.
6 Nə aapwoo nJesu zam, mbəɗe baa gurum nə mo shinzeen kas.

Jesu Lep Jeplep nWur Ɓe Kaapaat Baavəl Sə Mo

7 Jesu mwaan neer jepyil nə mo, mbəkə wur kámpwoo Naan ɗe ngurum mo. Wur
pərep jeplep wur ɗe kaapaat baavəl sə mo, ɓe wur lep mo she seet vəl-vəl. Wur shin
iiko mmo nkaa riin ɗebish mo.
8 Wur sat mmo shiɓal nənee, <<Taji wu mang mee mbii mbə mwaan nə kas, koo gill
aas, koo kuluk, koo shool nɗəən daam fuu mo kas.
9 Amma wu mak mang kammwaan, kə wu jwal kwoopshi nshii fuu mo ɓejee ɗak.
Kə taji wu lep nlər mo vəl kas.
10 Koo tul ɗeɗangyii, ɗe wu ɗel ɗe, ɓe wu tong ntul mənə, har parɗe wun nyool wu
yit pee nə.
11 Koo pee ɗeɗangyi ɗe baa mo lap wun kas, kə baa mo kələng pwoo fuu kas zak, ɓe
katɗang wun a ar put mbe nə, ɓe wu ɓwap ərong ɗe nən nkaa shii fuu mo, mbəkə nə
ɗee ɗe a langtəng nkaa nenyil nə mo, nə mo cii lap wun.>>
12 Ɓangɓe mo pwat dəm yaa satpwoo Naan ngurum mo, mbəkə gurum mo tuwap ɗi.
13 Mo ceen riin ɗebish mo ɗes, kə mo pwes nenciinkoom mo ɗes shi mwoor paat, kə
mo bar mo.

Muut Joon nGucìn Baptisma

14 Mishkoom Herot kələng pwoo nkaa Jesu, mbəɗe səm Jesu nə ɗee a ɗeməman
ngurum mo jir, mbe mbii aapwoo ɗewur cìn mo, ɓe nə le kə pak gurum moo sat nənee,
<<A Joon ngucìn baptisma wur kə yool a peemúut. A nə le ɗangɓe wur kə iiko mbe cìn
mbii aapwoo ɗesə mo.>>

15 Amma pak gurum mo sat nənee, <<A Ilaija jì kámshin agaak.>> Kə pak mo sat
nənee, <<Wur a ngusatpwoo Naan, koo memee nɗəən nensatpwo Naan ɗe gyet yam
mo sə.>>
16 Kaaɗe Herot wur kələng mənə, ɓe wur sat nənee, <<A Joon ɗe Di wen kən le kə mo
can káa wur sí. A wur kə baa yool a peemúut.>>
17 Di Herot shikáa wur, wur kə lep gurum mo dəm yaa Joon ɓwoot le nlushoot, mbe
Herodiyas mat ɗyemnəən nwur Filip, ɗe Herot wur kə lap war mmat.
18 Mɓeɗi Di Joon wur naa nsat nHerot nə, <<Baa nə ret kə a lapmat kə ɗyemnəən
fwaa kas.>>
19 A mpeemənə ɓe Herodiyas war fes naa Joon kə yit ɗə bish, ɓe war rəɓet tu Joon,
ɗang baa war kat ar nə kas.
20 Herot wur kəər Joon, mbəɗe wur man nə, Joon wur a nguzeen, kə gwar ɗe ndere.
Nə le kə nHerot tap kə Joon rəret nɗəən lushoot nə. Herot wur kələng pwoo ɗe Joon kə
sat mo shi retnyit, amma pwoo nə moo daampee nwur zam.
21 Aɓwoon jep mənə, ɓe Herodiyas waa katpee mɓe tu Joon, a parpuus ɗe mishkoom
nHerot wur cet mbii serəɓet, mɓe pan parpuus ɗe gyet mo làa wur ɗe. Ɓe wur pərep
mishkoom ɗe mon nder wur, kə nenyil ɗenan-nan nkaa shiitoon nwur mo, kə nenyil
ɗenan-nan ɗe mo nɗəən Galili, mbəkə mo jì ɗe mɓe serəɓet nə.
22 Ɓe reep kə Herodiyas war ɗel met kook, ɓe nə ret nHerot nyit zam, kə nenyil ɗe
moo tong a pee sese ashak kə wur zak. Mishkoom Herot wur sat nreep nə war nənee,
<<Koo mbii ɗeɗangyii, ɗe yii rəɓet, ɓe yi ɗang, ɓe wen ncin nyi.>>
23 Wur waa baa tuweerpwoo nwar shiɓal zak nə, <<Koo a meye ɗe yi ɗang pə an jir,
ɓe an ncin nyi. Koo ɗang nə a koor mulki fen, ɓe nghan nshin nyi.>>
24 Reep nə war dəm tal pə nəən waa nənee, <<Wen nɗang a meye?>> Nəən nə war
sat nənee, <<Yi dəm yi sat wur shin káa Joon nguchìn baptisma nyi.>>
25 Reep nə war baa pə mishkoom ɗe kələk-kələk, ɓe war sat nwur nənee, <<A shin
kaa nJoon nguchìn baptisma an nɗəən kong sə.>>
26 Mbii ɗe war ɗang ɗesə nə wàt pətuup mishkoom zam, amma mbəɗe wur kə ten
tuweerpwoo nreep nə war shi ɓələmcuk, ntoom məzep wur nə mo, ɓe nə ɗee nwur a
təng, kə wur shin káa nJoon nwar.
27 Abet-abet mishkoom Herot wur lep mee shiitoon mɓut nen tappee wur mo ke wur
dəm can káa nJoon jì kə ɗi. Shiitong nə wur dəm can káa Joon nɗəən lushoot.
28 Ɓe wur jì kə káa nə nɗəən kong. Ɓe wur shin nwar. Ɓe war dəm shin nnəən fer.
29 Kaaɗe jeplep Joon mo kələng nə mo kə tu Joon, ɓe mo jì mang kúm wur dəm wum
nɗəən kəcir.

Jesu Se Kə Gurum Mo nGal Paat

30 Jeplep Jesu mo waaji pə wur ɗe, ɓe mo sat nwur mbii ɗe mo dəm cìn mo, kə mbii
ɗe mo kə kám ngurum mo zak.
31 Mɓeɗi gurum mo ɗes moo jì, kə pak moo waa baa zak, ɓe nə le kə baa Jesu kə jeplep
fir mo katpee ɗe mon nse mbiise ɗe kas. Ɓe Jesu sat mmo nənee, <<Wu jì mmun, mu
dəm mbəsun a peeɗi baa gurum mo ɗe kas kə wun wu nook ɗi.>>
32 Ɓe mo dəm mbusut nɗəən mee tii am, mpeeɗe baa gurum mo ɗi kas.
33 Amma gurum nə mo naa moo dəm, kə mo man nə, a mo. Ɓe gurum nə mo yool
nɗeen yilkaam mo jir, mo yaa ar a ɗəər nshii, ɓe mo dəm taa təleng nJesu kə jeplep wur
mo.
34 Kaaɗe Jesu put nɗəən tii nə, ɓe wu naa gurum mo kuur ɗes. Ɓe wur naa mo jeel
wur nyit, ɗang mo ɗee a kaa təm ɗe baa mo kə ngunaa kas sə. Wur ɗoom kám mbii
mo mmo ɗes.
35 Kus yak puus nru, ɓe jeplep nwur mo jì sat nwur nənee, <<A naa puus nə kus kə
ru, ɗang pee ɗesə nə a naaryil ɗe baa tul gurum mo ɗi kas.

36 A sat ngurum nə mo dəm, mbəkə mo dəm ɗe nɗəən tul nenmaar mo, kə jepyil ɗe
mo neer pee ɗesə cəərkaat, mo seet mbiise ɗe shikáa fur.>>
37 Ɓangɓe Jesu lap mmo nənee, <<Wu shin mbiise mmo se.>> Mo lap nwur nənee,
<<Mun ndem mu seet gəəl aas mə shool zinariya kambil vəl, kə mu shin mmo se aa?>>
38 Jesu tal pə mo nənee, <<Wun kə gəəl aas mo a kong ye? Wu dəm wu naa ɗe.>>
Kaaɗe mo dəm naa, ɓe mo sat nənee, <<Mun kə gəəl aas mo paat, kə pupwap mo vəl.>>
39 Ɓe Jesu sat njeplep wur mo ɓàk gurum nə mo tong nyil, shikuur-shikuur nkaa ɗem
ɗe məlep nə.
40 Aasə ɓe gurum nə mo tong nyil shikuur-shikuur, pak mo kambil-kambil, ɗang pak
mo laarpaat-laarpaat.
41 Jesu mang gəəl aas ɗepaat nə mo, kə pupwap ɗe vəl nə mo, ɓe wur ɗyeep yit fer
aɗeng, ɓe wur cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan. Ɓe wur yilang gəəl aas
nə shin jeplep wur mo, kə mo swap ɗe ngurum nə mo se, kəzak, wur ɓàk pupwap ɗe
vəl nə mmo aasə zak.
42 Gurum nə mo jir, mo se əɓəl.
43 Har nen mwaan nɗang wur nə mo kok kor gəəl aas kə pupwap ɗe mo ɗee ɗe, ɓe
nə gam kəcik mo kaapaat baavəl.
44 Ɓaa ɗe mo se mbiise nə, mo wul ngal paat.

Jesu Mwaan nKaa Am

45 Abet, ɓe Jesu le kə nen mwaan nɗang wur mo ɗel nɗəən tii, mbəkə mo dəm ɗi nwur
atəleng, mbe canɗel nkor Betseda, kə wur ɓwet ɗuu kə gurum nə mo ɗe akuɗang.
46 Aɓwoon ɗewur kə ɓwet mo, ɓe wu kaa aɗeng jwak mɓe cìn ɗangnaan (leshap kə
Naan).
47 Kaaɗe tii nə kə wul a naar am kuur nə, ɓe pee kə shool. Jesu wur ɗee ɗi a ɗəər
mɓəshin.
48 Wur naa mo nkaa shwaajeel, mpee tung tii nə, mbəɗe mee kut ɗeɗes nii baa kə mo
shiɓwoon. Ɓe wur mwaan nkaa am kuur nə ke wur dəm pee mo ɗi, naar kə karfe kun
har dəm karfe mpeemee. Kaaɗe wur dəm wul pee mo ɗi, ɓe wur cìn kaa wur nɗəɗel
mo sə.
49 Ɓe, kaaɗi mo naa wur mwaan nkaa am nə, ɓe mo pan nə a mee nshon, ɓe mo ɓwet
or.
50 Mɓeɗi mo jir mo naa wur, ɓe kəərmuut fes yaa mo ɗes. Abet, ɓe Jesu leshap kə mo,
wur sat mmo nənee, <<Wu ɓwet pətuup fuu mo, a an. Taji kəərmuut yaa wun kas.>>
51 Ɓe wur kàa ɗel nɗəən tii nə ashak kə mo, ɗangɓe kut nə ɗar coot. Ɓe nə aapwoo
mmo zam.
52 Mɓeɗi baa mo manshii kə pwoo nkaa mbii aapwoo ɗe Jesu cìn nkaa gəəl aas, ɗang
wur shin ngurum mo ngal paat mo se sə kas. Mɓeɗi baa pətuup fur mo mak manshii
nə rəret kas.

Jesu Bar Nenciinkoom
Mo nYil nGenesaret

53 Kaaɗe mo can am nə ɗel, ɓe mo jì wul kwang nyil nGenesaret, ɓe mo ɗyiin tii nə
pəkom ɗəər.
54 Kaaɗe mo pwat nɗəən tii nə, ɓe abet-abet Ɓe gurum mo man nə, a Jesu.
55 Mo yool shwe dəm ɗel nɗəən yil nə jir, ɓe mo ghər nenciinkoom mo nkaa mbiisaam
fur mo, mo dəm kə mo mpee ɗe mo kələng nnə Jesu ɗi.
56 Peeɗi Jesu ɗel ɗe jir, koo nɗəən jepyil mo, koo nɗəən yilkaam mo, koo a peemaar
mo, ɓe gurum mo ghər nenciinkoom fur mo, mo le mo mpwoo lutuk, kə mo ɗang pə
Jesu, katɗang wur rəɓet, ɓe wur yit kə mo tung koo a pəkom nlər wur ɗe ɓejee ɗak. Nen
ɗe mo tung nlər wur nə jir, ɓe mo bar.

7

Kám Kə Nen Məyii Mə Nen Yahudi Mo

1 Nen Farisi mo, kə pak nenkám Wàar Mosis mo, ɗe mo tong nJerusalem, mo jì kuur
pee Jesu ɗi.
2 Be mo naa pak jeplep Jesu moo se mbiise shi sar ɗe baa nə ɓang kas, shii kə mənə
nə, baa mo vwang sar fur mo kaaɗi nen Farisi mo sat nnə, mo cìn sə kas.
3 Baa nen Farisi mo kə nen Yahudi mo jir, moo see mbiise kas, see mo shee vwang
sar fur mo rəret akuɗang. Moo tap aa mbii ɗe gyet məyii fur moo loot kə cìn nə.
4 Katɗang mo tong nlutuk jì, ɓe baa mon nse mee mbii kas, see mo shee vwang sut
rəret akuɗang. Pak mbii mo ɗəɗes, ɗe moo cìn, ɗe mo kám a pə nen məyii fur mo, kaa
vwang laaɗaa mo, kə tuul mo, kə ɗaa bòng mo sə.
5 Nen Farisi mo, kə nenkám Wàar nMosis mo tal pə Jesu nənee, <<A me le ɗangɓe
baa jeplep fwaa moo tap kə kám kə nen məyii funu mo kas ye? Har moo se mbiise shi
sar ɗe baa mo ɓang kas.>>
6 Jesu lap mmo nənee, <<Wun nen mwaan ndang Naan shi pətuup vəl-vəl mo. Gyet
Aizaya wur satpwoo nkaa wun azeen nənee,
<Nen ɗesə moo shin ɗeɗes nghan a shi
məshpwoo fur mo.
Amma pətuup fur mo
jong kə an.
7 Moo seyil nghan a buu.
Kám ɗe moo kám nə
a Wàar mə
gurum mo.
8 Wuu yit Wàar Naan, kə wu ɗyel a Wàar ɗe gurum moo loot kə cìn nə.>>
9 Wur sat mmo zak nənee, <<Wun kə mee ar seen mbe cii Wàar Naan mo, mbəkə wu
ɗyel kám fuu mo ɗe.
10 Mosis sat nənee, <A shin ɗeɗes mpuun fwaa kə nəən fwaa,> Kəzak nənee, <gwar
ɗewur satpwoo ɗebish nkaa puun koo nəən wur, ɓe mon ntu wur ating.>
11 Amma wuu kám ngurum mo nə, <Katɗang gurum wu kə mee mbii ɗe nə ret kə wu
ɓam puun wur ɗe, koo nəən wur shi shik, ɗangɓe wu sat nə, nə a Korban, (ɗe shii mənə
nnə, nə a mə Naan).
12 Ɓe baa wu kuɗi wuu yit nwur cìn mee mbii mɓe ɓam puun wur ɗe kə nəən wur ɗe
kas.
13 A mɓe kám fuu ɗesə mo, ɓe wuu lepwoo Naan ɗee a mbii ɗebuu, kə mbii mo ɗes ɗe
wuu cìn mo aasə zak.>>

Mbii Ɓe Moo Le Gurum Ɓee a mBii Ɓebish (Nyaknkap)

14 Jesu waa baa pet ɗuu gurum nə mo, ɓe wur sat mmo nənee, <<Wu lekom, kə wur
kələng mbii ɗe an nsat ɗi, kə wur manshii nə ɗe zak.
15 Baa mee mbii ɗe gurum kə se mpwoo, nən nle kə gurum ɗee a mbii ɗebish
(nyaknkap) nyit Naan kas, amma a mbii ɗe moo kàa pwat mpwoo gurum, a mənə
moo ke le gurum ɗee a mbii ɗebish (nyaknkap) nyit Naan.>>
16 Katɗang gwar ɗe kə kom mɓe kələngpee, ɓe wu kəleng.
17 Kaaɗe Jesu yool yit ɗuu gurum nə mo, ɓe wur dəm ɗel nɗəən lu. Ɓe jeplep wur mo
tal shii səmpwoo mənə pə wur.
18 Jesu sat mmo nənee, <<Baa wun wu manshii nə kas zak aa? Wu man nə, koo a
mbii ɗeɗangyi ɗe gurum se, ɓe baa nən mmak le gurum ɗee a mbii ɗebish (nyaknkap)
nyit Naan kas.

19 Mɓeɗi mbii ɗe gurum se, ɓe baa nii ɗel sham a nɗəən pətuup wur kas, amma nii
ɗel sham a nɗəən ɓut nwur, ɓe wu ndem kən nə nɗyes.>> Jesu satpwoo ɗese, a mbəkə
wur kám ɗe nə, baa mee mbiise mak le gurum ɗee a mbii ɗebish (nyaknkap) nyit Naan
kas.
20 Jesu sat zak nənee, <<A mbii ɗe moo kàa pwat nɗəən pətuup gurum, a moo le gurum
a mbii ɗebish (nyaknkap) nyit Naan.
21 Mɓeɗi a nɗəən pətuup ngurum, ɓe pan ɗebish moo pwat a ɗi. Mbii mo kaa tang
mat mo, kə wat, kə tukáa, kə ngaa.
22 Kə tələk, kə yaa bə pətuup, kə gwampee, kə ciin yaasut, kə zuur, kə wat səm, kə
ɗyeep kaa, kə dak mwen.
23 A mbii ɗebish ɗesi mo jir, ɗe moo pwat nɗəən pətuup gurum, a mənə moo ke le
gurum ɗee a mbii ɗebish (nyaknkap) nyit Naan.>>

Shinzeen Mee Mat

24 Jesu yool a peemənə zak, ɓe wur dəm nɗəən yil nTaya kə Sidon. Wur dəm ɗel
nɗəən mee lu, ɗe baa wur rəɓet kə mee gurum manpee ɗewur ɗe kas, amma jir kəsə,
ɓe gurum mo dəm yap wur kat.
25 Kaaɗe mee mat, ɗe riin ɗebish nɗəən reep war ɗelee, war kələng pwoo nkaa Jesu,
ɓe abet, war jì taa ntoom wur.
26 Baa mat nə war a mat Yahudi kas, war a mat Heleni. Mo làa war a nFonisha, ɗe
nən nyil nSiriya. War ɗang pə Jesu, mbəkə wur ceen riin ɗebish nə put mɓut nreep
war nə.
27 Jesu lap nwar nənee, <<Yi yit kə mu shin mbiise njeplu mo əɓəl ɗi aku, mbəɗe baa
nə ret kə mu mang mbiise mə jep mo, kə mu fwo nən as mo kas.>>
28 Amma waa sat nə, <<Ii, nə aasə Daa, amma as nə moo se rep pak mbiise ɗe nii
ɗong nyil, nder peetong mə sese jeplu nə mo.>>
29 Jesu sat nwar nənee, <<Mbə pwoo ɗe yi sat sə, ɓe yi dəm ntul wur-wur, riin ɗebish
nə kə put mɓut nreep fii nə.>>
30 Kaaɗe mat nə war baa ntul far, ɓe war kat reep war nsaam nkaa mbiisaam. Riin
ɗebish nə kə put nɗəən reep nə jee.

Jesu Bar Mee Təding

31 Jesu yool yit yil nTaya, ɓe wur taa mer nSidon, ɓe wur jì wul am kuur mə Galili,
nkwang nyil nDikapolis.
32 Mee des mo jì kə mee təding, ɗe baa wur mak leshap kas pee Jesu ɗe. Mo ɗang pə
wur, kə wur lesar wur ɗi nkaa təding nə.
33 Mɓut ɗuu gurum nə mo, ɓe Jesu yaa təding nə nsar, dəm kə wur mee kwang coot
mbəshin. Jesu jwal nəkongsar fin mo nɗəən kom gwar nə, kə wur ɓwet lii, ɓe wu tung
liis gwar nə zak.
34 Jesu naapee kaa aɗeng, ɗangɓe wur nook puut, ɓe wur sat ntəding nə shi ləpwoo
mu nenyil Arameek mo nənee, <<Iffata>> ɗe shii kə mənə nə, <<Wang!>>
35 Ɓe abet, ɓe gwar nə kələngpee, kə liis nwur nə fween, ɓe wur leshap rəret.
36 Jesu satpwoo ngurum nə mo shiɓal nə, taji mo satpwoo nkaa nə mmee gurum kas,
amma a koppee ɗe mon nɗok tətək, ɓe mo waa dəm satpwoo ngurum mo nkaa nə ɗes.
37 Nə aapwoo ngurum nə mo hakyeng, ɗangɓe mo sat nənee, <<Wur cìn mbii mo jir
a ndəre-ndəre. Wur le kə komjoor mo kələngpee, kə təding mo leshap zak.>>

8

Jesu Se Kə nGurum Mo nGal Feer

1 Nɗəən teer mənə mo, ɓe ɗuu gurum nə mo waa baa kuur pə Jesu ɗi ɗes. Ɓe baa mo
kə mbiise kas. Jesu pərep nen jeplep wur mo, ɓe wur sat mmo nənee,

2 <<Wen naajeel ɗuu gurum sə mo, mbəɗe mo kə cìn teer kun ashak kə an nɗesi,
ɗang baa mo kuɗi kə mbiise kas.
3 Katɗang wen ɓwet mo shindəm ntul fur mo kə neen, ɓe mon ntaa muutleet a ar,
mbəɗe pak mo pwat a mpee ɗejong.>>
4 Jeplep Jesu mo tal pə wur nənee, <<Mun mmak kat mbiise a nneye, a naaryil ɗese,
ɗe ɗuu gurum sə mon nse kə nə mak əɓəl mo ɗe ye?>>
5 Jesu tal pə mo nənee, <<Wun kə gəəl aas mo a kong ye?>> Mo lap nənee, <<Mun kə
gəəl aas nə mo a pwovəl.>>
6 Jesu sat nɗuu gurum nə mo tong nyil. Ɓe wur mang gəəl aas ɗe pwovəl nə mo, wur
cin ɗangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan. Ɓe wur yilang gəəl aas nə mo, wur
shin jeplep wur mo, mbəkə mo shwap ɗe ngurum nə mo, ɓe jeplep wur nə mo shwap
ngurum nə mo se.
7 Mo kə rep pak pupwap mo ɗikə lee. Jesu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang
Naan nkaa pupwap nə mo, ɓe wur shin jeplep wur mo, mbəkə mo shin ɗe ngurum nə
mo se zak.
8 Ɓuu gurum nə mo se, har mo əɓəl jir. Ɓangɓe jeplep Jesu mo kok koor mbiise ɗe nə
ɗee ɗe, ɓe nə gam kəcik mo pwovəl.
9 Ɓuu gurum ɗe mo se mbiise nə mo wul ngal feer. Aɓwoon mənə, ɓe Jesu ɓwet
gurum nə mo shin waa.
10 Ɓe abet, Jesu ɗel nɗəən tii ashak kə jeplep wur mo, ɓe mo ɗel dəm nyil nDalmanuta.

Gurum Mo Tang Naa mBii Aapwoo Mo Pə Jesu

11 Pak nen Farisi mo jì pee Jesu ɗe, ɓe mo ɗoom ɓeetshik kə Jesu, mbəkə mo kam wur
ɗe. Ɓe mo sat nwur nənee, <<A cìn mee mbii aapwoo ɗe nə tong aɗeng sham ɗe.>>
12 Ɓe Jesu nook puut kə tuup. Wur sat mmo nə, <<A me le ɗang gurum ɗe nyiicinsə
moo rəɓet naa mee mbii aapwoo ɗe nə tong aɗeng sham ye? Azeen, kən sat nwun nə,
baa mon nkám mee mbii aapwoo nen ɗe nyiicinsə mo kas.>>
13 Jesu yool yit mo, ɓe wur baa ɗel nɗəən tii am, mbəkə wur can am ɗel dəm nkor
ɗesí.

Tap Kə Kám Mə Nen Farisi Mo

14 Jeplep Jesu mo munsut mmang gəəl aas pan, ɗang ɓe mo kə memee məndong ɓejee
nɗəən tii nə.
15 Jesu sat mmo shiɓal nənee, <<Wu tap kə kám (yist) mə nen Farisi mo kə mə
Herot.>>
16 Jeplep wur nə mo ɗoom ɓeet ashak, nənee, <<Wur sat pwoo mənə a mbəɗe baa
mun kə gəəl aas kas.>>
17 Jesu man mbii ɗe moo ɓeet nə, ɓe wur sat mmo nənee, <<A me le ɗang wuu ɓeet
nnə, baa wun kə gəəl aas kas yi? Tan, har yaksə ɓe baa wu naashii nə kə wu man kas
aa? Pətuup fuu nə mo ɗee a ɗeɓal ɗe mo cíi manshii kə nə me?
18 Wun kə yit, mɓe naapee, ɓe baa wu naapee shi shik kas aa? Wun kə kom mɓe
kələngpee, ɓe baa wun kələngpee shi shik kas aa? Wuu munshik ee?
19 Gəəl aas ɗepaat sə mo, ɗe di an yilang nshin ngurum mo ngal paat mo se sə. Ɓe di
wu kok koor gəəl aas ɗe nə ɗee ɗe, ɓe di nə gam kəcik mo a kong ye?>> Mo lap nə, <<di
nə gam kəcik mo kaapaat baavəl.>>
20 <<Koo ɗang wuu munshik gəəl aas ɗe pwovəl sə mo, ɗe di an yilang nshin ngurum
mo ngal feer mo se sə ye? Ɓe di wur kok koor gəəl aas ɗe nə ɗee ɗe, ɓe di nə gam kəcik
mo a kong yi?>> Mo lap nə, <<di nə gam kəcik mo pwovəl.>>
21 Jesu sat mmo nənee, <<To, ɓe yaksə, baa wu manshii nə kas aa?>>

Jesu Bar Mee nGuvum nYil mBetseda

22 Mo jì wul mBetseda. Ɓe mee des mo jì kə mee nguvum pee Jesu ɗe. Mo ɗang pə wur, kə wur tung nguvum nə ɗi.
23 Ɓe Jesu yaa nguvum nə nsar, ɓe wur put kə nguvum nə aɓwoon laayil nə. Kaaɗe Jesu tus lii nkaa yit kə nguvum nə, ɓe wur lesar wur mo nkaa nguvum nə. Ɓe wur tal pə nguvum nə nənee, <<Aa naa mee mbii ye?>>
24 Ɓe nguvum nə wur ɗyeep yit, ɓe wur lap nənee, <<Ii, wen naa gurum mo, ɗang ɓe nghan naa mo, a kaa təng ɗe moo mwaan sə.>>
25 Jesu baa lesar fin mo nkaa nyit gwar nə, ɓe yit gwar nə wang, ɓə wur naapee, har wur naa mbii mo rəret jir.
26 Jesu ɓwet gwar nə shindəm ntul fir, ɗang wur sat ngwar nə nənee, <<Taji a baa ɗel nɗəən laayil nə kas.>>

Be Ɗe Pita Sat nKaa Jesu

27 Jesu kə jeplep wur mo yool put, ɓe mo dəm ɗel nɗəən jepyil ɗe mo nkwang nSizariya mə Filipi. Kaaɗe mo a ar, ɓe Jesu tal pə jeplep wur mo nənee, <<Gurum moo sat nə an a weyi?>>
28 Jeplep nwur mo lap nənee, <<Pak gurum nə moo sat nənee, <gha a Joon ngucìn baptisma,> ɗang pak moo sat zak nənee, <gha a Ilaija.> Pak moo sat nənee, <gha a memee mɓut nensatpwoo Naan mo.>>
29 Jesu tal pə mo nənee, <<Amma wun, wuu sat nə, nghan a weyi?>> Pita lap nwur nə, <<Gha a Kristi.>>
30 Jesu satpwoo mmo shiɓal nə, taji mo sat mee pwoo nkaa wuɗi a Kristi Nguɓam ɗe Naan lep kas.

Jesu Satpwoo nKaa Muut Ɗewur Cin

31 Aɓwoon mənə, ɓe Jesu ɗoom kám jeplep wur nə mo nənee, <<Nə a təng Làa Gurum, wur nshwaajeel mo ɗes shini-shini, kəzak, nennan-nan mo, kə pris ɗenan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mon chii wur, ɗangɓe mon ntu wur. Ɓe parpuus ɗekun, ɓe wur mbaa yool a peemúut.>>
32 Jesu satpwoo ɗesə mmo agaak, ɓe Pita pet Jesu dəm kə wur mmee kwang coot, ɓe wur jəər wur.
33 Amma Jesu ciir naa jeplep wur nə mo, ɓe wur sat mPita nənee, <<A baku pee an ɗe, gha Shetan! Mɓeɗi baa gha aa pan a mbii ɗe mo a mə Naan kas. Amma pan fwaa nə a mə gurum mo ɓejee.>>
34 Jesu pərep ɗuu gurum nə mo ashak kə jeplep wur nə mo, ɓe wu sat mmo nənee, <<Katɗang mee gurum rəɓet jì nɗang an, ɓe naa təng wur cii shin kə wur ɗakshin ɗe mɓe shwaajeel, nən nɗee a kaa wur mang a shiyeepmúut fin, kə wur jì ɗe nɗang an sə.
35 Koo gwar ɗeɗangyi ɗewur rəɓet ɓam seen fir, ɓe nən nloom wur, amma koo gwar ɗeɗang ye, ɗewur shin seen fin mbe səm fen, kə mɓe pwoo ɗeret nə zak, ɓe gwar mənən nkat seen.
36 Gurum nkat a ləɓet ɗeɗang ye, katɗang wur kat mbii ɗe mə yil nə mo jir, amma katɗang seen wur loom a wu, ɓe kwoop mbii mənə mo a meyii?
37 A me a mbii ɗe gurum wu nshin a koppee kə seen wur yi?
38 Koo gwar ɗeɗangyi ɗe naashwoop yaa wur mɓe nghan, kə kám fen mo nyiicinsə, ɗe nə a mə nenɓutbish mo, kə nen ɗe baa mo man Naan kas. Ɓe Làa Gurum, wur ncìn naashwoop kə gwar nə zak, parpuus ɗe wu njì nɗəən ɗeɗes mə puun wur ɗe ashak kə nenlep Naan ɗeɓang mo.>>

9

1 Jesu sat mmo nənee, <<Azeen nzeen kən sat nwun nə, pak mo ɗe nɗəən nen ɗe moo ɗirang mpeesə, baa mon mmurep kas, naa təng mo naa mulki Naan nə jì shi mbal akuɗang.>>

Fwoshik Jesu Nə Cəər nƊəən Ɗədes Fər

2 nƁwoon teer mo peemee, ɓe Jesu mang Pita, kə Jemis, kə Joon. Wur kàa kə mo a mee ɗeng jwak ɗewurang, mon mbusut. Ɓe fwoshik Jesu nə cəər nɗəən ɗeɗes wur a yit fur.

3 Nlər wur mo cəər ɗee a ɗepiyaa pet-pet, ɗangɓe nə mang yit mmo. Baa mee gurum nɗəən yil sə mak vwang nlər piyaa kaa mənə sə kas.

4 Ɗangɓe jeplep Jesu mo naa Mosis, kə Ilaija mon nkaa leshap kə Jesu.

5 Ɓe Pita sat nJesu nənee, <<Ngukám, nə ret kaaɗi mun ɗe mpeesə sə. A yit kə mo ɗyik bìt mo kun, memee gha, memee Mosis, kə me ɗi Ilaija.>>

6 Baa Pita man mbii ɗe nwur nsat kas, mbəɗe kəərmuut nii fes yaa mo.

7 Ɗangɓe nluu jì paa mo, kə mo kələng mee ɗoo nə put nɗəən nluu nə, ɗe nə sat nənee, <<Ɗesə a Làa fen, ɗe wen nwal nwur zam. Wu kələng wur.>>

8 Abet, kaaɗi mo ciir naapee, ɓe baa mo naa mee gurum kuɗi ashak kə mo kas, ɓe a Jesu nbəshin ɓejee.

9 Kaaɗe mo a ar sham aɗeng jwak nə, ɓe Jesu sat mmo shiɓal nə, taji mo sat mmee gurum mbii ɗe mo naa kas, naa təng Làa Gurum wur yool a peemúut akuɗang.

10 Baa mo sat mbii ɗe mo kə naa nə mmee gurum kas, amma mo tal peshak nənee, <<A me a shii kə yool a peemúut nə yi?>>

11 Mo tal pə Jesu nənee, <<A me le ɗang nenkám Wàar Mosis mo sat nənee, <<Ting Ilaija wur shee jì akuɗang yi?>>

12 Jesu lap mmo nənee, <<Ilaija wur nshee jì, mbəkə wur ɗak mbii mo ɗe reret jir. Ɓe a me le ɗangɓe mo kə ten ran nə, Làa Gurum wur nshwaajeel mo ɗes shini-shinə mon mɓák wur, kə le wur a ɗebuu yi?

13 Amma wen sat nwun nə, Ilaija wur kə ten jì, kə mo kə cìn mbii ɗe mo rəɓet kə wur jir, kaaɗi mo kə ran nɗəən ɓəət haal Naan nkaa wur sə.>>

Jesu Bar Mee Làa Ɗewur Kə Riin Ɗebish

14 Kaaɗe mo sham wul pee kor jeplep wur nə mo ɗe, ɓe mo naa ɗuu gurum mo ɗes pee mo ɗe, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo nkaa ɓeetshik kə nen mwaan nɗang Jesu nə mo.

15 Kaaɗe ɗuu gurum nə mo naa Jesu, ɓe nə aapwoo mo jir. Abet, ɓe mo shwe dəm pee wur ɗe, ɓe mo tok kə wur.

16 Jesu tal pə jeplep wur nə mo nənee, <<Wuu cin a ɓeetshik me kə mo yi?>>

17 Ɓe mee gwar mɓut ɗuu gurum nə mo wur lap nənee, <<Ngukám, wen jì kə làa fen pee gha ɗe, mbəɗe wur kə riin ɗebish, ɗe nə kə cíi leshap nwur.

18 Tong ɓe nii jì yool yaa wur karmat, ɓe nii mang wur shweer nyil, ɗang təfil kə jì put nwur mpwoo, ɗang wur kə səm oos, ɗangɓe nii le kə fwoshik wur nə fii. Wen ɗang pə jeplep fwaa mo, mbəkə mo ceen riin ɗebish nə put ɗe, amma baa mo mak kas.>>

19 Jesu sat mmo nənee, <<Wun nen ɗe nyicinsə baa wur shinzeen kas! Wen ntong ashak kə wun mɓe vit aa? Wu jì kə làa nə pee an ɗi.>>

20 Mo jì kə làa nə pee Jesu ɗi. Kaaɗe riin ɗebish nə naa Jesu, ɓe abet nə yoon làa nə, nə mang wur shweer nyil, ɓe làa nə wur bəring nyil, təfil jì put nwur mpwoo.

21 Jesu tal pə puun làa nə nənee, <<Mbii ɗesə nə yaa cìn ɗyem fwaa nə a pərangyi?>> Puun nə wur lap nənee, <<Pəgyet wur kuɗi a làa ɗelee.

22 Nii naa mang wur vwet nɗəən wus, kə nɗəən am zak, mbəkə nə tu wur ɗi. Amma katɗang gha mak cìn mee mbii, ɓe a naajeel fen, kambok a ɓam mun.>>
23 Jesu sat nwur nənee, <<A me le ɗang waa sat nənee, <Katɗang wen mak yi?> Ngwar ɗewur shinzeen, ɓe mbii mo jir, mon mmak cìn mɓe wur.>>
24 Abet-abet, ɓe puun làa nə wur ɗyeep ɗoo fir nənee, <<Wen shinzeen. A ɓam an kə ciin shinzeen fen nə!>>
25 Kaaɗe Jesu naa ɗes gurum nə mo jar jì kus-kus, ɓe wur gwak riin ɗebish nə, wur sat nnə nənee, <<Gha, riin ɗebish ɗe waa cíi leshap kə kələngpee ngurum. Wen sat ngha, a put mɓut nlàa nə. Taji a baa ɗel nɗəən làa nə zak kas.>>
26 Aɓwoon ɗe riin ɗebish nə le or, ɓe nə yoon làa nə shiɓal, ɓe nə mang làa nə vwet nyil, ɓe nə put. Làa nə wur gan nyil kaa wur kə mumuut sə, ɗangɓe nəən gurum nə mo sat nənee, <<Làa nə kə muut.>>
27 Amma Jesu yaa sar làa nə, wu ɗyeep wur, ɓe làa nə yool ɗar atəng.
28 Aɓwoon mənə, ɓe Jesu ɗel nɗəən lu, ɓe jeplep wur mo tal pə wur coot nənee, <<A me le ɗangɓe baa mun mu mak put kə riin ɗebish nə kas yi?>>
29 Jesu lap mmo nənee, <<Baa mbii kaa ɗesə nən mmak put kas, see a shi leshap kə Naan. >>

Jesu Baa Satpwoo nKaa Muut Fin

30 Jesu kə jeplep wur nə mo yool yit peemənə, ɓe mo yaa ar ɗel nyil nGalili, ɓe baa wur rəɓet kə gurum mo man peeɗi wur ɗe kas.
31 Mɓeɗi wur nkaa kam jeplep wur mo nənee, <<Mon nshin Làa Gurum nɗəən sar gurum mo, ɓe mon ntu wur, ɗangɓe a puus ɗekun ɓe wur nyool a peemúut.>>
32 Amma baa jeplep Jesu nə mo manshii pwoo mənə kas, ɗang mo kəər tal nə pə wur zak.

A wii A Ɗəɗes Met Jir Yii?

33 Kaaɗe mo jì wul nyil nKaparnahum, ɓe Jesu ɗel nɗəən lu, ɓe wur tal pə jeplep wur nə mo nənee, <<Ɗe wuu ɓeetshik, a nkaa me, a ar sə yi?>>
34 Amma mo ɗok tətək, mbəɗe mo kə ɓeetshik kə shak a ar nə, a wii a ɗeɗes met jir nɗəən ɗun yi?
35 Jesu tong nyil, ɓe wur pərep jeplep wur ɗe kaapaat baavəl nə mo, ɓe wur sat mmo nə, <<Katɗang mee gurum rəɓet ɗen a ɗenshee, ɓe nə ret kə wu ɗee a ɗe aɓwoon, kə a wur nɗen a nguɗak niyee mo jir zak.>>
36 Wur pet mee làa ɗelee, ɓe wur le làa nə ɗar nnaar fur, ɓe wur mang làa nə nsar fin, ɓe wur sat mmo nənee,
37 <<Koo gwar ɗeɗangyii, ɗewur lap mee làa ɗelee kaa ɗesə sə, nɗəən səm fen, ɓe gwar nə lap a nghan mmənə. Koo gwar ɗeɗangyi ɗewur lap an zak, ɓe baa wur lap a nghan mbəsen ɓejee kas, amma wur lap a gwar ɗewur lep an shiin ji mmənə zak.>>

Ngwar Ɗe Baa Wur Shaarlek Fun Kas, Ɓe Wur A Munu

38 Joon sat nwur nənee, <<Ngukám ɗe mu naa mee gwar wu nkaa ceen riin ɗebish mo pwat nɗəən gurum mo shi səm fwaa, ɓe mə cíi nwur, mbəɗe baa wur a memee nɗəən mun kas.>>
39 Amma Jesu sat mmo nənee, <<Taji wu cíi nwur kas. Mɓeɗi baa mee gurum mak cìn mee mbii aapwoo shi səm fen, ɗangɓe wur waa ciir satpwoo ɗebish nkaa an kas.
40 Mɓeɗi gwar ɗe baa wur a shaarlek fun kas, ɓe gwar nə a munu mmənə.
41 Azeen nzeen kə sat nwun nə, koo gwar ɗeɗangyii, ɗewur shin am nwun shwaa, mbəɗe wun a mu Kristi mo, ɓe gwar mənən nlap kwat nə hakyeng.>>

Jwaan Ɗe Moo Le
Gurum Cìn Shikbish

42 <<Koo gwar ɗeɗangyi ɗewur le kə memee məndong nɗəən jep sə mo, ɗe mo
shinzeen an, mo cìn shikbish, ɓe nə nret met kə mo ɗyiin mee fin ɗyees ɗak ɗetoon
ntook gwar mənə, kə mo vwet wur ɗe nɗəən am kuur.
43 Katɗang sar fwaa nə le kə a cìn shikbish, ɓe a can nə a vwet. Mɓeɗi ngyal ɗesi ɓe
a ɗel nɗəən peeseen kə sar məndong, nə ret met aku ɗe mon nvwet gha nɗəən aawus
ɗe dəm ngaa-ngaa, ɓe gha kə sar mo vəl.
44 A peeɗi nyet ɗe moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kə baa wus nən
cham pit ɗe kas zak.
45 Kə katɗang ɓe shii fwaa nə le kə a cìn shikbish, ɓe a can nə a vwet. Mɓeɗi ngyal a
ɗel nɗəən peeseen shi shii məndong, nə ret met, aku ɗe mon nvwet gha nɗəən aawus
ɗe dəm ngaa-ngaa ɓe gha kə shii mo vəl.
46 A peeɗi nyet ɗe moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kə baa wus nən
cham pit ɗe kas zak.
47 Kə katɗang ɓe yit fwaa nə le kə a cìn shikbish, ɓe a pun nə a vwet. Mɓeɗi ngyal
ɗeesi ɓe a ɗel nɗəən mulki mə Naan kə yit məndong, nə ret met aku ɗe mon nvwet gha
nɗəən aawus ɗe dəm ngaa-ngaa, ɓe gha kə yit mo vəl.
48 A peeɗi nyet ɗe moo se gurum mo, baa mon cham murap kas, kə baa wus nən
cham pit ɗi kas zak.
49 <<Mon ncìn ɗak shi wus, mbəkə mo le gurum mo pan shee ret ɗe jir, kaaɗi moo le
kəən nkaa mbii, mbəkə taji nə wam kas sə.
50 Kəən nə a mbii ɗeret, ɗang ɓe katɗang baa kəən nə kuɗi kə shang kas, ɓe mon nɗak
nə a shi me, mbəkə nə waa shang ɗe yi? Wun jeplep fen mo, wu tongryang kə shak,
kaa kəən ɗe baa nii ɓàkshak kə shang nə kas sə.>>

10

Kám-Kam Jesu nKaa Tuɗyik

1 Jesu yool yit peemənə, ɓe wur dəm nkwang yil nJudiya, wur canɗel nkor Jodan.
Ɗuu gurum mo ɗes mo waaji kuur pee wur ɗi, ɗangɓe wur kámpwoo Naan mmo, kaaɗi
wur loot kə nə sə.
2 Pak nen Farisi mo jì pee wur ɗi, mbəkə mo kam wur ɗi, ɓe mo tal nənee, <<Kyet
Wàar Mosis nə sat nə, gurum mak ceen mat wur mbe koo a mbii ɗebish ɗeɗangyi ɗe
war cìn waa?>>
3 Jesu lap mmo nənee, <<Gyet Mosis ran nnə, wur ncìn a meyii?>>
4 Mo lap nənee, <<Mosis ran nnə, gurum mak ceen mat wur, katɗang wur kə ten ran
haal mə tuɗyik shin nwar.>>
5 Jesu sat mmo nənee, <<A mbəɗe wun a nen cíishik mo, a nə le ɗang gyet Mosis ran
Wàar ɗesə mo nwun.
6 Gyet a Naan wur le mish kə mat pugyet ɗe nshee kə yil nə.
7 <Mɓəmənə ɓe gurum wur nyit puun kə nəən wur mo, mbəkə wur ɓalkaa wur ɗe
ashak kə mat wur.
8 Ɗangɓe mo weet, mon nɗee a nan ɗemən dong. Aɓwoon ɗese, ɓe baa mo kuɗi a
gurum mo vəl kas, amma moo ɗee a nan ɗemən dong.>
9 Mbəmənə, ɓe nen ɗe Naan wur kə ten ɓàl mo ashak, ɓe taji mee gurum ɓàk mo
kas.>>
10 Kaaɗe mo ɗel nlu, ɓe jeplep wur mo waa baa tal shii pwoo mənə ɗe pə wur.
11 Ɓe wur sat mmo nənee, <<Koo gwar ɗeɗangyi wur ceen mat wur, mbəkə wur lap
mee mat ɗecì ɗi, ɓe gwar mənə cìn a ngaa nkaa mat wur ɗe mmənə.
12 Kə katɗang ɓe, mee mat war yit mish war, mbəkə war dəm ɗyik ɗe mmee gwar
ɗecì, ɓe war cìn a ngaa mmənə.>>

Jesu Le Ɗəret nKaa Jep Deɗyeen Mo

13 Pak gurum mo jì kə jep ɗe ɗyeen-ɗyeen mo pee Jesu ɗi, mbəkə wu le ɗeret ɗe nkaa
mo shi sar wur, ɓe jeplep wur mo gwak gurum nə mo.
14 Amma kaaɗi Jesu naa mənə, ɓe nə làa nwur mɓut, ɓe wur sat jeplep mu mo nənee,
<<Wur yit kə jep ɗe ɗyeen-ɗyeen mo jì pee an ɗe, taji wur daam mo kas. Mɓeɗi mulki
Naan nə a mɓe nen ɗe mo kə məse kaa mə jep ɗe ɗyeen-ɗyeen mo sə.
15 Azeen-nzeen sat nwun nə, koo weye ɗe baa wur le Naan a ɗeɗes nɗəən pətuup wur
shi məse ɗe nə kaa mə jep ɗeɗyeen mo sə kas, ɓe baa wur mmak ɗel nɗəən mulki Naan
kas, koo dəɓen.>>
16 Ɗangɓe Jesu ghər jep nə mo nkaa baal wur, ɓe wur le sar nkaa mo, ɗang wur le
ɗeret nkaa mo.

Mee nGulong

17 Kaaɗe Jesu yool put mɓe dəm, ɓe mee gwar su jì kurum nfurum ntoom wur. Gwar
nə tal pə wur nənee, <<Ngukám ɗeret, an ncìn a ɗak ɗeret ɗeɗang, mbəkə wen kat seen
ɗe dəm ngaa-ngaa ɗe yi?>>
18 Jesu lap nwur nənee, <<A me le ɗang a pet an a Ngukám ɗeret yi? Baa mee gurum
ɗe a ɗeret kas, see a Naan mbəshin ɓejee ɗak.
19 Gha man mbii ɗe Wàar Mosis nə mo sat jir nənee, <Taji a tukáa kas. Taji a cìn ngaa
kas. Taji a cìn wat kas. Taji a cìn langtəng mə ɗung nkaa gənang fwaa kas. Kə taji a
seen a gurum mo kas. A shin ɗeɗes mpuun fwaa, kə nəən fwaa.> >>
20 Gwar nə wur lap nənee, <<Ngukám, nghan kən ten tap Wàar ɗesə mo jir pegyet
din kuɗi a làa zəlang.>>
21 Jesu naa gwar nə shi wal, ɓe wur sat ngwar nə nənee, <<A mbii məndong ɗee ɗe
nghan ɓejee. A dəm, a sərep long fwaa mo jir, kə a ɓàk shool nə ɗe nenjeel mo, ɗangɓe
waa nkat long nɗəən ɗengnaan. Aɓwoon mənə, ɓe a jì nɗang nghan.>>
22 Kaaɗe gwar nə wur kələng pwoo mənə, ɓe nə wàt pətuup nwur, ɗangɓe wur waa
baa shi pətuup ɗewuwat, mbəɗe wur kə long mo ɗes zam.
23 Jesu lyap jeplep wur mo cəərkaat, ɓe wur sat mmo nənee, <<Nin nluk, kə nenlong
mon nɗel nɗəən mulki Naan.>>
24 Kaaɗe jeplep wur mo kələng pwoo mənə, ɓe nə aapwoo mmo zam. Jesu baa sat
mmo zak nənee, <<Jep fen mo, nə luk, kə gurum wur ɗel nɗəən mulki Naan.
25 Ngyal ɗesə ɓe raakumi nkəlak ɗel nɗəən fung ngilili, met aku ɗe ngulong wur ndel
nɗəən mulki Naan.>>
26 Kaaɗe jeplep wur mo waa baa kələng pwoo mənə, ɓe nə səət aapwoo mo zam. Ɓe
mo sat kə shak nənee, <<Katɗang mbii nə aasə, ɓe a wii mmak kat ɓam yi?>>
27 Amma Jesu lyap mo, ɓe wur sat mmo nənee, <<Baa gurum mak cìn mbii ɗesə mo
kas, amma Naan wur mak cìn mbii mo jir.>>
28 Ɗangɓe Pita sat nənee, <<A naa, mun kə yit mbii mo jir, mbəkə mu dəm ɗi nɗang
gha.>>
29 Jesu sat mmo nənee, <<Azeen kən sat nwun, koo a gwar ɗeɗangyi ɗewur yit tul, koo
ɗyemnəən ɗemish mo, koo ɗyemnəən ɗe mat mo, koo nəən, koo jep mo, koo mmaar,
mɓe səm fen, kə mɓe pwoo ɗeret,
30 ɓe wur nkat tul mo, kə ɗyemnəən ɗemish mo, kə ɗyemnəən ɗe mat mo, kə nəən
mo, kə jep mo, kə mmaar mo, har mo wul kambil nyiicinsə, ashak kə shwaajeel, kə
wur nkat seen ɗe dəm ngaa-ngaa nɗəən seen ɗe nən pə jì zak.
31 Pak gurum ɗenshee mo ɗes, mon nyool ɗee a nen ɗe aɓwoon mo. Nen ɗe aɓwoon
mon nyool ɗee a nen ɗenshee mo zak.>>

Jesu Baa Satpwoo Ɗekun nKaa Muut Fin

32 Kaaɗe mo a ar kàa nJerusalem, ɓe Jesu táa kyeen mmo ɓe nə aapwoo mo, kə nə
lekəərmuut nen ɗe moo dəm nɗang wur nə mo. Ɓe Jesu pərep jeplep wur ɗe kaapaat
baavəl nə mo, dəm mmee kwang mbəsut, ɓe wur sat mmo mbii ɗe mon nkàa cìn nwur
nJerusalem.
33 Nənee, <<Wu naa, mun a ar kàa nJerusalem nɗesi, katɗang mu wul, ɓe mon
nseet Làa Gurum nɗəən sar pris ɗenan mo, kə nen kám Wàar kə Mosis mo, ɗang mon
ncanɗyeel muut nwur. Mon nshin wur nsar nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas.
34 Kə mon nshwar wur, mon ntwas lii nkaa wur. Mon nfwo nɓwat nwur, mon ntu
wur zak, ɗangɓe parpuus ɗekun, ɓe wur nyool a peemúut.>>

Jemis Kə Joon Mo Cìn Ɗang

35 Ɗangɓe Jemis kə Joon, jep Zeɓeɗi mo, mo jì pee Jesu ɗi, ɓe mo sat nwur nənee,
<<Ngukám, muu rəɓet kə koo a meye ɗi mu ɗang pə gha ɓe a cin mmun.>>
36 Jesu tal pə mo nənee, <<Wuu rəɓet kə wen cin a me nwun ye?>>
37 Mo lap nwur nənee, <<Katɗang a rəɓet, ɓe parɗe ghan ntong nɗəən ɗeɗes fwaa,
ɓe a le kə mun mu tong ashak kə gha, memee nsarse fwaa, kə memee nsarkul fwaa
zak.>>
38 Jesu sat mmo nənee, <<Baa wur man mbii ɗe wuu ɗang nə kas. Wun mmak
shwaajeel ɗe nghan nshwaa nə aa? Wun mmak lap baptisma ɗe mon ncìn nghan
nə aa?
39 Mo lap nənee, <<Ii mun mmak.>> Ɗangɓe Jesu sat mmo nənee, <<Azeen wun
mmak nshwaajeel ɗe wen nshwaa nə, kə baptisma ɗe mon ncìn nghan nə.
40 Amma mbe shin pee nwun tong nsarse fen, kə nsarkul fen, baa an kə ɓal ɗe an
ncin mənə nwun kas. Amma nə a mɓee nen ɗe Naan wur kə ten ɗak nə le mbe mo.>>
41 Kaaɗe jeplep wur ɗe kaapaat sə mo kələng ɗang mənə, ɓe mo langtuup kə Jemis
kə Joon.
42 Jesu pərep mo jì ashak jir, ɓe wur sat mmo nənee, <<Wu man nə, a mishkom nen
ɗe baa mo a nenyil Yahudi mo kas, moo lesut fur mo a ɗeɗes nkaa nen fur mo, kə
nennan fur mo, moo kám iiko fur mo zam, nkaa gurum nə mo.
43 Amma baa nən nɗen nnaar fuu aasə kas. Koo gwar ɗeɗangyi ɗewur yool ɗee a
ɗeɗes nnaar fuu, ɓe nə a təng kə wur sham kə káa wur, mbe cìn ɗak nwun.
44 Kə koo gwar ye ɗewur rəɓet ɗee a ɗenshee nɗəən wun, ɓe nə a təng kə wur ɗee a
kərem fuu jir.
45 Baa Làa Gurum wur jì a mbəkə gurum mo cìn ɗak ɗe nwur kas, amma a mbəkə
wur cìn ɗak ɗe ngurum mo, kə wur shin seen fir ɗi mbe ang gurum mo ɗes zak.>>

Jesu Bar Bartimawus nGuvum

46 Mo jì wul nJeriko, ɓe kaaɗi Jesu a ar put nɗəən Jeriko nə, ashak kə jeplep wur
mo, kə ɗuu kə gurum mo ɗes. Ɓe mee nguvum ɗe moo pet səm wur a Bartimawus làa
Timawus, wur kə tong a pwoo ar mbe ɗang-ɗang.
47 Kaaɗe nguvum nə wur kələng nə, a Jesu ngu Nazaret, ɓe wur yaa ɗyeep ɗoo shiɓal
nənee, <<Jesu, Làa Devit, a naajeel fen!>>
48 Gurum mo ɗes mo gwak wur, ɓə mo sat nwur ɗok kətək. Dang ɓe wur waa səət
ɗyeep ɗoo ɓalɓal nənee, <<Làa Devit, a naajeel fen.>>
49 Jesu ɗar, ɓe wur sat mmo nənee, <<Wu pet wur shin ji.>> Ɗangɓe mo pet nguvum
nə, mo sat nwur nənee, <<Taji kəərmuut yaa gha kas. A yool, Jesu kə pet gha.>>
50 Nguvum nə wur vwet mbiisəp wur, ɓe wur sham yool wuret, dəm pee Jesu ɗe.
51 Jesu tal pə wur nənee, <<Aa rəɓet kə nghan cìn a me nghan ye?>> Nguvum nə wur
lap nənee, <<Ngukám, a le kə yit fen mo naapee.>>
52 Jesu sat nwur nənee, <<To yit fwaa mo naapee ɗak, mbəɗe waa shinzeen nnə an
mbar gha.>> Abet-abet, ɓe yit wur nə mo naapee. Ɓe wur dəm nɗang Jesu, kə wur shin
ɗeɗes nNaan.

11

Jesu Ɗel nƊəən Jerusalem Kaa Mishkoom Ɗədes Sə

1 Kaaɗe mo jì wul kus kə Jerusalem, ɓe mo jì wul mBetfaji, kə Betani mə Jwakpaat. Ɓe Jesu lep jeplep fir mo vəl.
2 Wur sat mmo nənee, <<Wur dəm nɗəən laayil ɗe nə a kyeen fuu sə. Katɗang wu wul, ɓe abet, wun nkat mee làa jaaki ɗe a ɗiɗiin, ɗe baa mee gurum kə cam lang nkaa nə kas. Ɓe wur shang wur jì kə nə mpesi.
3 Katɗang mee gurum tal pə wun nənee, <A me le ɗang wuu shang jaaki nə yi?> Ɓe wur sat nə, a Daa wur kə rəɓet nə. Aɓwoon ɓe wu mbaa lep nə shi jì abet.> >>
4 Mo dəm kat làa jaaki nə a ɗiɗiin mpolu kus kə pwoo ar. Kaaɗe mo yaa shang nə,
5 ɓe nen ɗe moo ɗar ɗe a pee nə, mo sat nənee, <<A me le ɗang wuu shang làa jaaki nə yi?>>
6 Ɓe jeplep nə mo lap nciit kə mbii ɗe Jesu sat mmo. Ɓangɓe nenjaaki nə mo yit mmo dəm ɗe kə nə.
7 Kaaɗe jeplep nə mo jì kə làa jaaki nən Jesu, ɓe mo le nlər fur mo nkaa jaaki nə, ɓe Jesu lang nkaa nə.
8 Gurum mo ɗes mo paa ar nə shi nlər fur mo, ɓə pak mo saa kom kəkar mɓut mmaar mo, mo paa ar nə shi-shik zak.
9 Nen ɗe mo akyeen, kə ɗe mon mɓwoon Jesu, mo ɗyeep ɗoo fur mo sat nənee, <<Hosana! Daa le ɗeret nkaa gwar ɗewur jì nɗəən səm Daa!
10 Naan le ɗeret nkaa mulki ɗe mu puun fun Devit nə, nii jì wul. Hosana Naan nɗəən mulki fin.>>
11 Kaaɗe Jesu ɗel nɗəən Jerusalem, ɓe wur ɗel nɗəən Lu Naan ɗeɗes nə. Ɓe wur naa mbii mo ɗe nɗəən Lu Naan nə jir. Kaaɗe kansəən kə ten cìn, ɓe wur put dəm nBetani ashak kə jeplep wur ɗe kaapaat baavəl sə mo.

Jesu Le Ɗoor nKaa Tingkeen Ɓe Nə Fii

12 Daɗaar nə, ɓe kaaɗi mo kə yool yit Betani nə, ɓe neenláa nJesu.
13 Kaaɗe wur naa mee təngkyeen kə ɗee jong, ɗe nə ləhət kə kom zam, ɓe wur dəm mbe naa təngkyeen nə, kyet nii mee làa mo wa, ɗangɓə wur kat nii ləhət aa kompee ɓejee ɗak, mbəɗe baa a tar làa mə keen nə kas.
14 Jesu sat ntəngkyeen nə nənee, <<Taji mee gurum kuɗi kə se làa kyeen mɓut wii zak kas.>> Jeplep wur mo kələng pwoo ɗewur sat ntəngkyeen nə.

Jesu Ɗel nƊəən Lu Naan Ɗədes

15 Kaaɗe mo jì wul nJerusalem. Ɓe Jesu ɗel nɗəən Lu Naan ɗəɗes, wur yaa ceen nenwer mo, kə nenseet mbii mo nɗəən Lu Naan ɗeɗes nə. Wur bərep teebul mə nen pəring shool mo, kə mbii tong mə nensərep mbul mo.
16 Baa wur yit kə mee gurum mang mee mbii ji ɗel seet kənə afur nɗəən lu Naan nə kas zak.
17 Wur kám ngurum nə mo nənee, <<Nə a rəran nɗəən ɓəət haal Naan nənee, <Mon mpet lu fen a lu ɗangnaan (leshap kə Naan) mbe gurum ɗe mo nɗəən yil nə jir,> amma wun kə ciir kə ni, kə nə ɗee a gwoot mu nwat mo.>>
18 Kaaɗe pris ɗenan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo kələng pwoo mənə, ɓe mo tang ar ɗe mon ntu Jesu ɗe. Amma mo kəər wur, mbəɗe kám wur nə aapwoo nɗuu gurum nə mo jir.
19 Kaaɗe kansəən cìn, ɓe Jesu kə jeplep fir mo, mo pwat yit yilkaam nə.

Be Kam nKaa Fii Kə Təngkyeen

20 Daɗar mɓít, ɓe kaaɗi mo a ar ɗel, ɓe mo taa naa təngkyeen nə kə fii sham put jir.
21 Kaaɗe Pita panpwoo ɗe doon Jesu sat ntəngkyeen nə, ɓe wur sat nJesu nənee, <<Ngukám, a naa təngkyeen ɗe doon a le ɗoor sí, nə kə fii jee.>>
22 Jesu sat mmo nənee, <<Wu shinzeen nNaan.
23 Ɓe azeen-nzeen kən sat nwun nə, koo a gwar ɗeɗangyi ɗewur sat njwak ɗesə nənee, <A yool a sham a taa nɗəən am kuur sə.> Katɗang baa gwar nə sat pwoo mənə a shi pətuup vəl kas, amma gwar nə shinzeen nə, mbii ɗewur sat nən ncìn, ɓe nən ncìn.
24 A mpeemənə, ɓe wen sat nwun nə, koo mbii ɗeɗangyi ɗe wu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) mɓe nə, ɗang wur shinzeen nə, wuu ten wur lap mbii ɗewur ɗang nə, ɓe Naan wur nshin nwun.
25 Kə koo a pərangye ɗe wu yaa chìn ɗangnaan (leshap kə Naan), ɓe wur fwo shikbish ɗe gurum mo cìn nwun, mbəkə Naan puun fuu ɗe aɗeng wur fwo shikbish fuu mo ɗe nwun zak.
26 Mɓeɗi katɗang baa wur fwo shikbish ɗe gurum mo cìn nwun kas, ɓe baa Naan puun fuu ɗe aɗeng wur nfwo shikbish fuu mo wun kas zak.

Mo Cìn Tal nKaa mBal Mulki Kə Jesu

27 Mo waaji nJerusalem, ɓe kaaɗi Jesu nkaa mwaan nɗəən Lu Naan ɗəɗes, ɓe pris ɗenan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, kə nennan-nan mo, mo jì pee wur ɗi.
28 Ɓe mo tal pə wur nənee, <<Waa aa cìn mbii ɗesə mo a shi iiko ɗeɗangyii? A wii shin iiko ɗesə nwaa yi?>>
29 Jesu lap mmo nənee, <<Wen kən rəɓet tal mee mbii pə wun ɗe zak. Katɗang wu lap nghan, ɓe an nsat nwun iiko ɗe nghan kən cìn mbii ɗesə mo shi shik zak.
30 Kyet gyet a Naan lep Joon mbəkə wu jì cìn baptisma ɗe ngurum mo aa? Aa koo gyet a gurum mo lep wu yi? Wu lap nghan.>>
31 Mo ɓeet ɓwet nshak nənee, <<Katɗang mu sat nə, Gyet a Naan lep wur shin ji, ɓe wur nsat nənee, <A me le ɗang baa gyet wu shinzeen nwur kas ye?>
32 Ɗangɓe katɗang mu sat nə, gyet a gurum lep Joon jì, ɓe gurum nə mon nlangtuup.>> Moo kəər gurum mo, mbəɗe gurum nə mo jir moo le Joon a ngusatpwoo Naan.
33 Ɗangɓe mo lap nJesu nənee, <<Baa mu man kas.>> Jesu sat mmo nənee, <<Katɗang nə aasə, ɓe baa wen nsat nwun gwar ɗe shin iiko nghan, mɓe cìn mbii aapwoo nə mo kas zak.>>

12

Səmpwoo nKaa Mee Nennaa Bong Mo

1 Jesu ɗoom sat pwoo ngurum mo shi səmpwoo mo nənee, <<Gyet mee ngulu wur kop anab mo mbong wur, ɓe wur neer nə shi kok, wur ɓwan mee tuun mɓe ɗwat làa təng anab nə, kəzak, wur ɗyik mee ɗengpee mɓe naa anab nə. Ɗangɓe wur yit mar nə nsar mee kə nennaa mar mo, mbəkə mo naa bong nə ɗe nwur. Aɓwoon mənə, ɓe wur yool dəm mmee yil.
2 Kaaɗe tar nung làa anab nə wul, ɓe wur lep mee kərem nwur dəm pee nennaa maar anab nə mo ɗe, mbəkə kərem lap pak làa anab nə dəm kə nə ɗe nwur.
3 Ɗangɓe nennaa maar anab nə mo yaa kərem ni, mo nəram wur, ɓe mo ceen wur baa shi sar ɗe nfii.
4 Ngulu nə wur waa baa lep mee kərem shiin dəm pee mo ɗe zak. Ɓe mo nas wur nkáa, kə mo shínjeel nkərem mənə zak.

5 Aɓwoon mənə, ɓe ngulu nə wu waa baa lep mee kərem dəm pee nennaa mar nə mo zak, ɓe mo yaa kərem mənə tu, kə moo naa ncìn mpak kərem nə mo aasə zak, har mo nəram pak mo, kə mo twe pak mo.
6 Ngulu nə wur ɗee ɗe kə memee məndong, ɗe mənə a làa wur ɗewur nwal nlàa nə zam. Ɓe wur lep làa nə dəm pee nennaa bong nə mo ɗe, aɓwoon kə kərem nə mo jir. Ngulu nə wur pan nənee, <Nentap maar nə mon naa ɗeɗes kə làa fin.>
7 Ɓangɓe nennaa maar nə mo sat nshak nənee, <wu naa a làa ɗe mənən nyool ghər kop puun nə nɗesi, wu jì mmun, kə mə tu wur, mbəkə kop nə ɗee ɗe a munu.>
8 Ɓangɓe mo yaa làa nə tu, ɓe mo vwet kúm nə shin ciir mɓwoon kok maar nə.
9 Wur pan nə, ngumaar nə wur ncìn a me kə nennaa maar ɗesə nə mo ye? Wun njì twe nennaa mar ɗesə nə mo, mbəkə wur le mee nennaa mar ɗecì mo ɗi.
10 Baa wuu cam tang pwoo ɗe mo kə ten ran nɗəən ɓəət haal Naan sə kas me? Ɓe nə sat nənee, <<nGhək ɗe nen ɗyiklu mo cii nə, <<Ɓe a nə ɗee a ɗeɗes nɗəən kwang lu nə.
11 Ɓesə nə a ɗak ɗe Daa wur kə ten cìn; <<Nə a mbii aapwoo pee mun ɗi!> >>
12 Nennan mə nen Yahudi mo yappee mɓe yaa Jesu, mbəɗe mo man nə, wur sat səmpwoo ɗesə nə a nkaa mo, ɗangɓə baa mo mak yaa wur kas, mbəɗe mo kəər ɗuu gurum nə mo. Mbəmənə, ɓe mo yool yit wur ɗe, ɓe mo dəm ntul.

Gurum Mo Cìn Tal nKaa Kwatwap nSiza

13 Ɓangɓe nen Farisi mo kə nen nHerot mo lep pak nen fur mo shindəm pee Jesu ɗe, mbəkə mo kat mee mbii ɗe mon nyaa wur ɗi nɗəən pwoo ɗewur sat mo.
14 Kaaɗe mo jì, ɓe mo sat nJesu nənee, <<Ngukám, mu man nə, gha a nguzeen, baa waa kə kak mee gurum kas, ɗang baa waa kə shangyit mmee gurum kas zak, ɗangɓə gha aa kám ar Naan ngurum mo azeen-nzeen. Kyet nən ndere kə mu kwatwap Siza, mishkoom ɗeɗes mu nen Rom mo aa, koo mu nook kwat nə yi?>>
15 Ɓangɓe mbəɗe Jesu man pan ɗebish mə pətuup fur mo, ɓe wur lap mmo nənee, <<A me le ɗangɓe wuu kam nghan yi? Wu jì kə mee shool zinariya nə nghan naa.>>
16 Ɓe mo jì kə memee nwur. Ɓe Jesu tal pə mo nənee, <<A mə riin mukáa, kə səm mu we, a rəran nkaa shool nə yi?>> Mo lap nənee, <<A mə Siza mishkoom nRom.>>
17 Jesu sat mmo nənee, <<Wu shin nSiza mbii ɗe mo a mə Siza, kə wu shin Naan mbii ɗe mo a mə Naan zak.>> Nə aapwoo mmo zam mɓe mbii ɗewur sat nə.

Talpwoo nKaa Yool A Peemúut

18 Pak nen Saddusi mo, nen ɗe moo sat nə, baa mee yool a peemúut ɗe kas, mo jì pee Jesu ɗe, ɓe mo tal pə wur nənee,
19 <<Ngukám, Mosis kə ran mmun nə, katɗang mee gurum muut seet yit mat wur ɗi, ɗe baa war làa-làa nwur kas, ɓe nnə mee ɗyemnəən wur lap matkaa nə, mbəkə wur làa-làa mo ɗe nɗyemnəən fin ɗe wu kə ten muut nə.
20 Gyet mee ɗyemnəənshak mo ɗe pwovəl. Gwar ɗenshee nə wur lapmat, ɓe wur muut nɗin nlàa mee làa.
21 Ɓe ɗyemnəən fin ɗevəl nə wur lap matkaa nə, ɓe baa wur làa mee làa kas, ɗang wur jì muut. Gwar ɗekun nə wur waa lap matkaa nə war zak.
22 Ɗang mo pwovəl, mo lapmat nə war, ɓə mo jì murəp jir, ɓe baa memee yit mee làa ɗee ɗe kas. Kyes nə, ɓe mat nə war yool muut aɓwoon kə mo nə jir zak.
23 To, katɗang parpuus yool a peemúut, ɓe war kə nɗee a mat we nɗəən mo pwovəl sə ye? Mɓeɗi mo jir, mo kə lap war mmat.>>
24 Jesu sat mmo nənee, <<Wun wuu ɗel ɗikə, mbəɗe baa wu man mbii ɗe mo kə ten ran nɗəən ɓəət haal Naan kas, kə baa wu man ɗeɗes Naan kas zak.
25 Mɓeɗi parpuus ɗe nen nə mon nyool a peemúut, ɓe mon nɗee a kaa nenlep Naan ɗe aɗeng mo sə. Baa mee lapmat, koo dəmɗyik ɗe kas.

26 Pwoo nkaa yool a peemúut mə nen ɗe mo kə ten murəp mo, ɓe baa wuu kam
tang pwoo ɗe mo kə ten ran nə nɗəən ɓəət haal Mosis kas aa? Mbii ɗe Naan sat nwur
nɗəən làa ləət ɗe nə lapwus sí nə, <Wen a Naan kə Abraham, kə Naan Aizik, kə Naan
kə Jekop.>
27 Baa wur a Naan mu nenmuut mo kas, amma a mə nen ɗe mmeen mo. (Ɗesə
nə kám nə koo ɗe mo kə ten murap ɓe mo ɗe kə seen pee Naan.) Wun wu ɗel ɗikə
bish-bish hakyeng!>>

Wàar Ɗəɗes Met Jir

28 Mee gwar mɓut nenkám Wàar Mosis mo, wur jì kələng mo nkaa ɓeetshik nə, ɓe
wur kələng Jesu tap lappwoo nə nen Saddusi mo rəret. Ɓe wur tal pə Jesu nənee, <<A
Wàar ɗeɗang a ɗeɗes met jir nɗəən Wàar nə mo yi?>>
29 Jesu lap nwur nənee, <<A Wàar ɗeɗes met nə nɗesi, <Wun nen Isreil mo, wur
kəleng. Daa Naan fun, a wur a Daa məndong ɓejee.
30 A wal nDaa Naan fwaa shi pətuup fwaa jir, shi seen fwaa jir, kə shi pan fwaa jir, kə
shiɓal fwaa jir.>
31 Ɗe vəl nə a kaa mənə sə zak nənee, <A wal ngənang fwaa kaa sak fwaa sə.> Baa
mee Wàar ɗe waa ɗes met ɗe vəl sə mo kas.>>
32 Ngukám Wàar Mosis nə wur sat nJesu nənee, <<Azeen Ngukám, a sat a rəret. Daa
Naan wur a məndong ɓejee ɗak, baa memee ɗe kas, see a wur mbəshin.
33 Kə nə a təng kə gurum nwal nwur shi pətuup fin jir, kə shi pan fin jir, kə shiɓal fin
jir, kə gurum nwal ngənəən fin kaa shin fin sə zak. Wàar ɗe vəl sə mo ret met nlong
ɗe gurum moo shin mbe wus mbiizuum, kə koor mbiizuum ɗe gurum moo shin mon
nNaan jir.>>
34 Kaaɗe Jesu kələng gwar nə tap lappwoo nə rəret, ɓe wur sat ngwar nə nənee, <<Baa
waa jong kə mulki Naan kas.>> Aɓwoon ɗesə ɓe baa mee gurum mak katɓal mputuup
mɓe tal mee pwoo ɗe pə Jesu zak kas.

Kristi Wur A Làa Kə Weyii?

35 Kaaɗe Jesu nkaa kam-kam ngurum mo nɗəən Lu Naan ɗəɗes, ɓe wur tal pə mo
nənee, <<A me le ɗangɓe nenkám Wàar Mosis moo sat nə, <Kristi wur a làa Devit ye?>
36 Mɓeɗi Riin Naan nə le kə Devit shikáa fin wu sat nənee,
<Daa wu sat nDaa fen nə,
A tong nsarse fen.
Har parɗi wen le shaarlek fwaa mo
tong nder shii fwaa.>
37 Devit pet Kristi a Daa fin, ɓe cirang ɗang Kristi wu waa ciir ɗee a Làa Devit zak ye?
>> Ɗuu gurum nə mo kələng wur shi retnyit.

Tap Kə Kam Nə
Kam Waar Mosis

38 nƊəən kám Jesu, ɓe wur sat ngurum nə mo nənee, <<Wu tap kə kam nenkám Wàar
Mosis mo. Mo a nen ɗe moo jwal nlər ɗeshwal-shwal mo, kə moo mwaan mbəkə gurum
mo naa mo ɗi. Moo rəɓet kə gurum mo tok kə mo nɗəən lutuk.
39 Kə moo rəɓet peetong mə nennan-nan mo nɗəən lu Naan mo, kə moo rəɓet peetong
ɗeret met jir mo a pee serəɓet mo.
40 A moo yak matkaa mo kə lee fur mo, kə moo ɗangnaan (leshap kə Naan) ɗeshwal-
shwal mo shi nyang zak, mbəkə gurum mo kwoop mo ɗi. Mɓee mbii ɗebish ɗe moo
cìn ɗesə mo, ɓe Naan wur ncin kwat ɗeshwal mo ɗes hakyeng.>>

Mee Matkaa Ɓwet mBiizuum

41 Kaaɗe Jesu tong a kyeen, kus kə pee ɓwet shool mbiizuum mə Lu Naan ɗeɗes nə, ɓe wur naa kaaɗi gurum moo ɓwet shool mbiizuum fur mo ɗe nɗəən nə. Pak nenlong mo ɗes mo ɓwet shool ɗes nɗəən nə.
42 Ɓe mee matkaa ɗe war a matjeel waa jì ɓwet rep anini mo vəl ɗe nɗəən nə zak.
43 Jesu pərep jeplep wur nə mo jì ashak, ɓe wur sat mmo nənee, <<Azeen kən sat nwun, mbii ɗe matkaa ɗejeel ɗesə waa ɓwet nɗəən kwati mə ɓwet mbiizuum nə, nə met mə koor gurum nə mo jir.
44 Mɓeɗi nen ɗesə mo jir, mo ɓwet mbiizuum nə a mɓut nɗes mə long ɗe mo kəni, ɗangɓə war nɗəən jeel war, ɓe war səhət ɓwet a kyes kə mbii ɗe war kə nə.>>

13

Jesu Satpwoo nKaa Jeel Ɗenshee Jì Mo

1 Kaaɗe Jesu a ar put nɗəən Lu Naan ɗeɗes nə, ɓe memee mɓut jeplep nwur mo sat nənee, <<Koi, Ngukám, a naa lu ɗeret ɗe mo tap ɗyik mo shi nghək ɗenan-nan sə mo.>>
2 Jesu lap nənee, <<Aa naa a lu ɗe mo ɗyik mo nan-nan shi nghək sə mo aa? Baa mon nyit mee nghək tong nkaa nghək mpee ɗesə kas, amma mon nshirip mo jir.>>
3 Kaaɗe Jesu tong nkaa Jwakpaat ɗe nii naa shak kə Lu Naan ɗəɗes, ɓe Pita, kə Jemis, kə Joon, kə Andru, mo jì tal pə wur a səsok, mo sat nwur nənee,
4 <<A sat mmun, mbii ɗesə mon yool cìn a pərangyi? Kə mun nnaa a mbii aapwoo ɗeɗang, katɗang mbii ɗesə mo ɗoom gam yi?>>
5 Jesu ɗoom sat mmo nənee, <<Wu tap, taji mee gurum ngwam wun kas.
6 Mɓeɗi gurum mo ɗes mon njì nɗəən səm fen, kə mo sat nə, wuɗun a wen, ɗangɓe mon ngwam gurum mo ɗes.
7 Katɗang ɓe wu kələng pwoo nkaa lek mo, kə pwoo kyetwa nkaa lek mo, ɓe taji kəərmuut yaa wun kas, mbəɗe nə atəng mbii ɗesə mon nyool cìn akuɗang, ɓe parkyes yil nii kuɗi kə jì.
8 Pak yil mon nyool lek nkaa pak yil mo, kə mee mulki mon nyool lek nkaa mee mulki ɗecì mo. Yil nən ntungpee ɗes-ɗes shipee-shipee, neen nən ntaa, nɗəən yil nə mo. Ɗangɓe mbii ɗesə mo jir a shee kə jeel, kaaɗi aak kə shee se mat sə.
9 <<Ɗangɓe wu tap kə káa fuu, mbəɗe gurum mon nyool sərep wun nsar kə nentokɗyeel mo, kə mon nnəram wun nɗəən lu Naan mo. Mon ndəm kə wun ntoom gofna, kə mishkoom mo, mbe səm fen. Ɗesə nən nle kə wun katpee satpwoo ɗeret nə ɗe ntoom mo.
10 Ɗangɓe akuɗang kyes kə yil nii jì, ɓe təng see mo shee satpwoo Naan ɗeret sə ngurum mo jir nɗəən yil nə akuɗang.
11 Katɗang ɓe mo yak wun, kə mo dəm kə wun nluɗyeel ɓe taji wu an suk mbe mbii ɗe wun nsat kas. Mɓeɗi a Riin Naan wur nkám wun mbii ɗe wun nsat mo. Mɓeɗi baa a wun nkaa satpwoo nə kas, amma a Riin Naan wur nkaa satpwoo nə.
12 Ɗyemnəənshak mon nsərep shak har mpee muut, ɓə puun wur nseet làa fin zak. Jep mon nyool lek kə puun fur mo, kə nəən wu mo, ɓe mon nle kə mo twe mo.
13 Gurum mon ncii wun jir, mɓe səm fen. Ɗangɓe gwar ɗe wu gung har peekyes nə, ɓe a wur nkat ɓam.>>

Jeel ɗenaat

14 <<Ɗangɓe katɗang wu naa mbii ɗebish, ɗe nii watpee ɗee buu, nii ɗar a peeɗi baa nə ret kə nə ɗar ɗe kas. (Ngwar ɗewur tang pwoo ɗesə ni, ɓe nə ret kə wu manshii nə). Ɓe nenyil ɗe mo nɗəən Judiya, mo swe dəm mɓut jwak mo.
15 Ngwar ɗewur nkaa ɗeng lu, ɓe taji wu sham ɗel nɗəən lu nə, mɓe mang lée fin mo kas.

16 Kə gwar ɗewur a peemaar a yil, ɓe taji wu waa baa ntul mbə mang mbiisəp fin
kas.
17 Amma jeel nən nsəət naat nkaa mat aak mo, kə mat ɗe mon nkaa shin wur njep
mo nɗəən teer mənə mo.
18 Wu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) nNaan, mbəkə taji mbii ɗesə mo cìn a ntarkut
kas.
19 Mɓeɗi jeel ɗeɗes nən njì taa nkaa gurum mo nɗəən teer mənə mo, ɗe baa mo kə
cam naa nə kas, pəgyet Naan shee leyil nə ɗe, har cicinsi, kə baa gurum mon mbaa
naajeel mənə ɗe zak kas har ngaa-ngaa.
20 Katɗang ɗe baa Daa Naan wur baa kə pak teer nə mo kas, ɓe baa ɗe mee gurum
mmak kat bar kas, amma a mɓe səm kə nen ɗebəbələp nə mo, ɓe Naan wur baa kə pak
teer nə mo.
21 <<Katɗang mee gurum sat nwun nənee, <Wu naa, Kristi wu mpesi.> Koo ɗang nnə,
<wu naa, wur akyeen sí!> Ɓe taji wu shinzeen mpwoo mənə kas.
22 Mɓeɗi nen ɗe mon ncìn ɗung, nnə wuɗun a Kristi, kə nen ɗe mo lesut a kaa
nensatpwoo Naan mo sə, ɗangɓə mo a nenɗung mo, mon njì put ɗes. Mon ncìn mbii
aapwoo mo ɗes, kə mbii lukshik mo zak. Mbeekə katɗang nə mak cìn, ɓe mo ngwam
nen ɗe Naan wu kə ten bələp mo.
23 Amma wu tap kə káa fuu mo. Wen kən satpwoo ɗesə mo nwun nshee akuɗang
pee nii wul.>>

Baaji Kə Laa Gurum

24 <<Aɓwoon kə jeel mənə mo,
ɓe puus nən ncəər ɗee a peenkoo,
kə baa tar nən mɓangpee kas,
nɗəən teer mənə mo.
25 Kə zar ɗe aɗeng
mon mɓeer sham nyil,
kə iiko ɗe mo aɗeng mon ntungpee zak.
26 Ɗangɓe gurum mon naa Làa Gurum, wur sham put nɗəən nluu ɗe aɗeng, shi iiko
kə Ɗehai, kə ɓal ɗəɗes.
27 Ɓe wur nlep nenlep Naan mo, mbəkə mo dəm kok nen ɗewur kə ten bələp mo kuur
ashak, nɗəən kwang ɗe feer mə yil nə. Yaa mpeeɗar kə yil nə jir, ɓe dəm wul mpeeɗar
kə ɗeng nə.>>

mBiiKám nKaa Təngkyeen

28 <<Wu yit kə təngkyeen nə ɗee a mbiikám pee wun ɗi. Katɗang song təngkyeen nə
mo ɗoom put kə kompee ɗepoo, ɓe wu man nə, tarlok nə kus mmənə.
29 Aasə zak, katɗang wu naa mbii ɗesə mo cìn jir, ɓe wu man nə, wen kən jì wul
kus-kus mmənə.
30 Azeen nzeen kən sat nwun nə, Baa gurum ɗe yaksə mon mmurep jir kas, nə atəng
mbii ɗesə mo gam jir akuɗang.
31 Ɗeng kə yil mon nɗel dəm weet, ɗangɓə baa pwoo fen mmak cam ɗel dəm kas.>>

Baa Mee Gurum Man Puus Baa Ji Kə Jesu Kas

32 <<Baa mee gurum mak man puus mənə, kə pee nə kas, koo a nenlep Naan ɗe
aɗeng mo, kə koo a Làa nə shikáa fin, ɓe baa wur man kas, amma see a puun ɓejee
ɗak.
33 Wu tap kə káa fuu mo, kə wu tong shi gongpee, mbəɗe baa wu man parɗi pee nən
nwul ɗe kas.
34 Katɗang pee nə wul, ɓe nən nɗee a kaa mee gurum ɗe wu yool mɓe dəm mwaan
jong-jong sə. Akuɗang wur yool yit tul nə, ɓe wu le nə nsar kə kərem fin mo, wu shwap

ɗak nkərem fin nə mo jir, shimәndong-shimәndong. Wur sat ngutap kə shiyeepkəpang mə tul nə nənee, <A tong shi gongpee rəret.>
35 Mbəmənə, wu tong shi gongpee, mbəɗe baa wu man parpuus ɗe ngulu nə wu mbaajì wul ɗe kas. Meeɓe wu mbaajì nkansəən, koo a nnaar mpar, koo a nciit kə pəɓit, koo a mɓít.
36 Mbəkə taji wur mbaajì nwun ndi mman, ɗangɓe wur kat wu ɗee nsaam kas.
37 Mbii ɗe wen sat nwun, ɓe an kən sat a ngurum mo jir mmənə nə, wu tong shi gongpee.>>

14

Nennan-nan Mo Ɓwolpwoo Ɓe Tu Jesu

1 Ɓee teer mo ɗe vəl, kə mo cìn retnyit mə Canɗel ɗi, kə mu retnyit mə gəəl aas ɗe baa nə kə yist kas. Ɓe pris ɗenan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo tang ar ɗe mon nyaa Jesu ɗe shi seen, mbəkə mo tu wur ɗi.
2 Ɓangɓe mo waa sat nənee, <<Baa mun nyaa wur a nɗəən teer mə retnyit sə kas, mbəkə taji gurum nə mo yool lek nkaa mun.>>

Mee Mat Pwes Káa nJesu Shi mWoor

3 Kaaɗe Jesu nyil mBetani, nɗəən lu kə Siman nguloom, ɓe wur nkaa se mbiise. Ɓe mee mat war jì kə tuut mwoor ɗe nə kə toos shangshang ɗe moo pet nə a nard, ɗe nə kərim zam. Ɓe war tep took kə tuut nə, mbəkə war ɗoo mwoor nən nJesu nkáa.
4 Amma nə láa mpak gurum ɗe mo ɗe mɓut, har mo satpwoo kə shak nənee, <<A me le ɗangɓe moo təkook kə mwoor ɗesə aasə yi?
5 Ɓe nə ret kə mo seet kə mwoor ɗesə nə nkaa shool zinariya ɗe nə met kambil kun, mbəkə mo shin shool nə ɗe nenjeel mo.>> Pak gurum nə mo gwak mat nə war, shi tuup.
6 Amma Jesu sat mmo nənee, <<Wu yit war ɗi. A me le ɗang wuu daampee nwar yi? War cìn a ɗak ɗeret nghan hakyeng.
7 Wun ɗi ashak kə nenjeel mo shidaar-shidaar, mpeemənə ɓe koo a par ɗeɗangyi ɗe wuu rəɓet, ɓe wun mmak cìn ɗeret mmo. Amma baa wun nkat nghan ashak kə wun shidaar-shidaar kas.
8 War kə cìn mbii ɗe waa mak cìn nə. Mwoor ɗe waa kə ɗoo nkaa fwoshik fen sə, war cìn mənə a mɓe ɗak san fen mɓe wum.
9 Azeen kən sat nwun nə, koo a pee ɗeɗangyi nɗəən yil ɗesə jir, ɗe mon nsatpwoo ɗeret ɗesə ni, ɓe mbii ɗe mat ɗesə war cìn nghan, ɓe mon nkəə sat nə mɓe pan war.>>

Judas Iskariyot Lap II mBe Seet Kə Jesu

10 Judas Iskariyot, ɗewur a memee nɗəən jeplep Jesu ɗe kaapaat baavəl sə mo, Wur dəm pee pris ɗenan-nan mo ɗi, mbəkə wur seet kə Jesu ɗe nɗəən sar mo.
11 Kaaɗe mo kələng pwoo mənə, ɓe nə ret mon nyit zam, har mo tuweerpwoo nə, mon nshin shool nwur. Yaa mparməni, ɓe Judas Iskariyot naa nyap ar ɗewur nseet kə Jesu ɗi mo.

Jesu Se mBiise Retnyit Mə Canɗel

12 Parpuus ɗenshee ɗe mə gəəl aas ɗe baa nə kə yist kas, ɗe nə a puus ɗe moo fet təm mo, mbə mbiise mə retnyit mə Canɗel nə. Ɓe jeplep kə Jesu mo tal pə wur nənee, <<Aa rəɓet kə mu dəm mu ɗak peese mbiise mə Canɗel nə nghan a nneyi?>>
13 Jesu lep memee mo vəl nɗəən jeplep fin mo, wu sat mmo nənee, <<Wu ɗel nɗəən yilkaam ni, ɓe wun nkat kə mee gurum ɗewur kə tuul am nkáa, ɓe wu dəm nɗang wur,

14 har nɗəən lu ɗewur ndəm ɗel ɗe. Ɓe wu tal pə ngulu nə nənee, <Ngukám wur sat
nnə, luməzep ɗe wen nse mbiise Tong Ashak mu Canɗel ashak kə jeplep fen mo, nə a
nneyi?>
15 Ngulu nə wur nkám mee luɗeng ɗeɗes nwun, ɗe mo kə ɗakle. Ɓe wu ɗak mbiise
nə mmun, nlu məni.>>
16 Jeplep ɗe vəl nə mo yool dəm ɗel nɗəən yilkaamnə, ɓe mo kat nə a kaaɗi Jesu wu
sat mmo sə, ɓe mo ɗak mbiise Tong Ashak mə Canɗel nə nlu ni.
17 Kaaɗe kansəən cìn, ɓe Jesu jì ashak kə jeplep ɗe kaapaat baavəl nə mo.
18 Mon nkaa se mbiise nə, ɓe Jesu sat mmo nənee, <<Azeen-nzeen, kən sat nwun,
memee nɗəən wun wu nseet kə an. A gwar ɗe mun nkaa sese ashak kə wur yaksə.>>
19 Pwoo ɗe Jesu sat, nə wàt pətuup mmo zam, ɓe mo ɗoom tal pə wur shiməndong-
shiməndong nənee, <<Daa a an aa?>>
20 Wur sat mmo nənee, <<A memee nɗəən wun ɗe kaapaat baavəl sə mo. A gwar
ɗewur sham kə gəəl aas nsar mbə lep mpuk nɗaa kə an.
21 Mɓeɗi Làa Gurum, wur mmuut a kaaɗi mo kə ten ran nɗəən ɓəət haal Naan nkaa
wur sə. Amma jeel nən ntaa nkaa gwar ɗewur seet kə Làa Gurum. Ngyal ɗesi ɓe, Di
mon nnook làa gwar məni, ɓe ɗi nə ret met nwur.>>

Shee Se Tong Ashak Mə Daa

22 Kaaɗe mo nkaa sese nə, ɓe Jesu mang gəəl aas, ɓe wur cìn ɗangnaan (leshap kə
Naan) mə pəlang Naan nkaa nə, ɓe wur yilang nə, ɓe wur shin njeplep fin mo. Wur
sat mmo nənee, <<Wu lap, ɗesə nə a fwoshik fen.>>
23 Wur mang mee laaɗaa zak, ɓe wu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan
nkaa nə, ɓe wur shin mmo. Ɓe mo jir mo shwaa nɗəən nə.
24 Ɓe wur sat mmo nənee, <<Ɗesə nə a toom fen ɗe nə ɗee a gam mə tuweerpwoo
ɗepoo shi toom mə Naan, ɗe nə yaa ɗak mɓe toom fen ɗe mon mɓeer nə mɓe gurum
mo ɗes.
25 Azeen-nzeen, kən sat nwun nə, baa an mbaa shwaa am anab ɗi kas, see parɗi an
nshwaa am anab ɗepoo nə nɗəən mulki Naan.>>
26 Kaaɗe mo cìn kook, ɓe mo pwat dəm a Jwakpaat.

Pita Wu nYool Cíipwoo
nNə, Baa Ɗi Man Jesu Kas

27 Jesu sat mmo nənee, <<Wun jir wun nshwe wu yit nghan ɗi, mbəɗe mo kə ten ran
nɗəən ɓəət haal Naan nənee,
<Wen ntu
ngukiyeer təm nə mo,
ɓe təm nə mon
ntiit shini-shini.>
28 Amma aɓwoon ɗe Naan wur baa yool kə an a peemúut, ɓe an ndəm nwun akyeen
nyil nGalili.>>
29 Pita sat nJesu nənee, <<Koo ɗe mo jir, mo shwe yit gha ɗe, ɓe baa wen cam yit waa
kas.>>
30 Jesu sat mPita nənee, <<Azeen-nzeen kən sat gha nə, mpar cicinsi, akuɗang deel
taaɗoo yit vəl, ɓe waa nciipwoo yit kun nə, baa waa man an kas.>>
31 Amma Pita lappwoo nJesu shiɓal hakyeng nənee, <<Koo ɗangɗe nə atəng kə wen
muut ashak kə gha, ɓe baa wen cam cíipwoo kas.>> Ɓe koor jeplep Jesu nə mo sat aasə
*zak.

Jesu Cìn Ɗangnaan
nƊəən Maar nGetsamani

---

* **14:31 14.31**

32 Mo jì wul mee peeɗi moo pet nə a Getsamani, ɓe Jesu sat njeplep fin mo nənee,
<<Wu tong mpeesə, aku nghan cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) ɗi.>>
33 Ɓe Jesu dəm ashak kə Pita, kə Jemis, kə Joon. Pətuup fin nə wat, nə daampee nwur
zam hakyeng.
34 Wur sat mmo nənee, <<Pətuup fen nə wat zam, har kaa nən ntətu nghan sə. Wu
tong mpeesə, kə wur gongpee ɗe.>>
35 Wur gyes dəm ɗe akyeen lee, ɓe wur dəm kurum nyil, wur cìn ɗangnaan (leshap
kə Naan) nənee, <<Puun fen, katɗang ɗe nə mak cìn, ɓe taji wen shwaajeel ɗesə nə
kas.>>
36 Kə wur sat nənee, <<Daa, puun fen, waa mak cìn mbii mo jir, ɓe a baa kə kap mə
jeel ɗesə aku pee nghan ɗe. Baa a kaaɗi wen kən rəɓet sə kas, amma see a kaaɗi waa
aa rəɓet sə.>>
37 Wur waa dəm pee jeplep fin ɗekun nə mo ɗe, ɓe wur kat mo nkaa saam. Ɓe wur
sat mPita nənee, <<Simon waa a nkaa saam wo? Tan, baa a mak gongpee mɓe awa
məndong kas aa?
38 Wu tong shi gongpee, kə wu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan), mbəkə taji wu ɗel
mɓut jwaan kas. Riin nə rəɓet ɗak, amma nan nə cii, mbəɗe baa nə ɓal kas.>>
39 Jesu waa dəm ɗe, a pee ɗangnaan (leshap kə Naan) nə, ɓe wur waa baa cìn
ɗangnaan (leshap kə Naan) a kaaɗi wur cìn nshee sə zak.
40 Wur waa baaji kat jeplep ɗekun nə mo ɗe nsaam zak, mbəɗe yit fur mo toon kə
nsaam. Baa mo man mbii ɗe mon nlap nwur kas.
41 Kaaɗe wur waa waaji pee jeplep nə mo ɗe yit ɗekun, ɓe wur sat mmo nə, <<Har
yaksə, ɓe wun ɗe nkaa saam kə nookɗi aa? Nə mak kəsə, pee nə kə wul. Mo kə seet kə
Làa Gurum nsar nenshikbish mo.
42 Wu yool mmun seet. Wu naa gwar ɗewur seet kə an wur kə jì wul.>>

Mo Yaa Jesu

43 Kaaɗe Jesu kuɗi nkaa leshap məni, ɓe Judas Iskariyot, ɗewur a memee nɗəən jeplep
Jesu ɗe kaapaat baavəl sə mo, wur jì wul ashak kə ɗuu gurum mo ɗes nɗang wur.
Gurum nə mo kə kwai mo, kə kam mo. A pris ɗenan-nan mo, kə nenkám Wàar Mosis
mo, kə nennan-nan mo, a mo lep gurum nə mo.
44 Gwar ɗewur seet kə Jesu nə, wur kə ten cìn mee ɓe naa man (alaama) mmo nənee,
<<Ngwar ɗe wen tok kə wur, ɗang wen tung wur shi məshpwoo, ɓe a gwar nə mmənə.
Ɓe wu yaa wur rəret, wu dəm kə wur.>>
45 Kaaɗe Judas jì, ɓe wur dəm pee Jesu ɗe abet, kə wur sat nənee, <<Ngukám.>> Ɓe
wur tok kə Jesu, ɗangɓe wur tung Jesu shi məshpwoo zak.
46 Ɗangɓe mo jì yaa Jesu.
47 Amma memee nɗəən nen ɗe moo ɗar ɗe mpee nə, wur shang kwai fin, ɓe wur can
kom kə kərem mə pris ɗeɗes met jir nə vwet nyil.
48 Jesu sat nɗuu kə gurum nə mo nə, <<Wun, wu pwat wur jì kə kwai mo, kə duul
mo, mbəkə wu yaa wen ɗe, kaa wen a mee kus wat sə aa?
49 Shidaar-shidaar ɓe an ɗe ashak kə wun, kə an kən kám nwun nɗəən Lu Naan ɗəɗes,
ɓe baa wu yaa an kas. Amma mbii ɗesə mo cìn aasə jir, a mbəkə pwoo ɗe mo kə ten
ran mo nɗəən ɓəət haal Naan mo gam ɗe.>>
50 Jeplep wur mo jir, mo yool shwe yit wur ɗe.
51 Mee ɗyem zəlang wur ɗi, ɗewur sup a mee fuwaat nkaa shin ɓejee, wur dəm nɗang
Jesu, kaaɗi mo yaa wur,
52 ɓe wur su dəm ngum, wur yit fuwaat nə mmo.

Jesu nToom Nenɓeetpwoo Mo

53 Mo dəm kə Jesu ntul kə pris ɗeɗes met jir nə, a peeɗi pris ɗenan-nan mo, kə
nennan-nan mo, kə nenkám Wàar Mosis moo kuur ɗe ashak.

54 Pita tap dəm nɗang Jesu aɓwoon jong-jong, har ntul kə pris ɗeɗes met jir nə, ɓe wur ɗel tong ashak kə nentappee mo, kə wur kə kələng wong wus ɗe.
55 Pris ɗenan-nan nə mo, kə kuur nennan-nan nə mo jir, mo tang mbii ɗe mon cìn langtəng mə ɗung mo nkaa wur, mbəkə mo katpee tu Jesu ɗe, amma baa mo kat kas.
56 Koo ɗi gurum mo ɗes mo jì kə langtəng mə ɗung mo nkaa Jesu, ɓe baa mbii ɗe mo sat nkaa Jesu nə mo yakshak kas.
57 Pak gurum mo yool ɗar atəng, kə mo sat mbii ɗe mə ɗung nkaa Jesu nənee,
58 <<Mu kələng wur sat nənee, <wuɗin nshirip Lu Naan ɗeɗes sə, ɗe gurum mo ɗyik nə shi sar, ɗangɓe wuɗin mbaa ɗyik memee ɗe nɗəən teer mo kun zak, ɗe baa a shi sar kas.> >>
59 Jir kəsə, ɓe baa mbii ɗe mo sat nə mo yakshak kas.
60 Ɗangɓe pris ɗeɗes met jir nə wur yool ɗar atəng nnaar fur. Ɓe wur tal pə Jesu nənee, <<Baa waa kə mee mbii ɗe waa nlap nkaa pwoo ɗesə mo kas aa? A sat a me nkaa mbii ɗe des ɗesə mo sat nkaa gha yi?>>
61 Amma Jesu ɗok kətək, baa wur lap mee pwoo kas. Ɓe pris ɗeɗes met jir nə wur waa baa tal ɗe pə Jesu zak nənee, <<A gha a Kristi Làa Naan Ɗehai aa?>>
62 Jesu lap nənee, <<A nghan a wu, wun nnaa Làa Gurum, wur tong nsarse Naan ɗebal met jir, ɓə wun nnaa wur jì nɗəən nluu ɗe aɗeng mo zak.>>
63 Kaaɗe pris ɗeɗes met jir, wur kələng pwoo məni, ɓe wur yilang nlər fin mo, ɓə wur sat nənee, <<Muu tang a langtəng ɗeɗang ɗikə zak yi?
64 Yaksə, wu kələng pwoo ɗe Jesu wur sat, ɗewur leshin a kaa Naan sə. Wur naa arang nkaa pwoo mənə yi?>> Ɓe mo jir, mo canɗyeel muut nJesu.
65 Pak mo yaa twes lii nkaa wur, mo paa yit wur mo, ɗang mo nərem wur, ɓə mo sat nwur nənee, <<A woo gwar ɗe cut gha nə mmun.>> Ɓe nentappee mo nərem wur hakyeng.

Pita Cíipwoo nNə
Baa Ɓe Man Jesu Kas

66 Kaaɗe Pita ɗar a fur nder luɗyeel nə, ɓe mee reep ɗe war a kərem pris ɗeɗes nə war jì.
67 Ɓe kaaɗi war naa Pita ke tong a wus, ɓe war təər yit nzing nkaa Pita, ɓə war sat nənee, <<Gha ashak kə Jesu ngwe Nazaret zak!>>
68 Ɗangɓe Pita cíipwoo nənee, <<Baa wen man mbii ɗe yii sat nə kas, baa wen man pwoo mənə kas.>> Ɓe wur yaa ar ɗel put nshiyeeppəbong.
69 Ɓe reep ɗe war a kərem mu pris ɗeɗes met jir nə war baa naa wur ɗe, ɓe war sat nen ɗe moo ɗar mpwoo shiyeeppəbong nə mo nənee, <<Gwar ɗəsi wur a memee mɓut nen Jesu nə mo.>>
70 Amma Pita baa cíipwoo ɗe zak. Lang ɗi lee, ɓe nen ɗe moo ɗar ɗi pee nə, mo sat mPita nənee, <<Azeen-nzeen, gha a mee mɓut nen Jesu nə mo, mbəɗe gha a ngu Galili.>>
71 Amma Pita cíipwoo, wur ɗalwus, wur sat nənee, <<Naan shin kar nghan katɗang wen man gwar ɗe wuu satpwoo nkaa wur nə.>>
72 Abet-abet, ɓe deel tokshik ɗe vəl. Ɓe Pita yeepwoo ɗe Jesu sat nwur sí nənee, <<Akuɗang deel tokshik yit vəl, ɓe ghan cíipwoo fen yit kun nnə, baa a man wen kas.>> Kaaɗe Pita yeepwo məni, ɓe nə tep kwak nwur, ɓə wur yaa gwar maap.

15

Mo Dəm Kə Jesu nToom Pailet

1 Kaaɗe ɓit mang, ɓe pris ɗenan-nan mo, ashak kə nennan-nan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, kə nenɓeetpwoo nə mo jir, mo kuur ashak, ɓe mo lepwoo, ɓe mo ɓwot sar kə Jesu, mo dəm shin wur mPailet.

2 Pailet tal pə Jesu nənee, <<A gha a mishkom nen Yahudi mo aa? Jesu lap nənee, <<aa ten a sat.>>
3 Pris ɗenan-nan nə mo jì kə langtəng mə ɗung mo ɗes nkaa Jesu.
4 Pailet, wur waa baa tal pə Jesu nənee, <<Baa gha kə mee pwoo ɗe ghan nlap kas aa? A naa pwoo mo ɗes ɗe mo jì kə mo nkaa gha>>
5 Amma baa Jesu lap mee pwoo nwur koo məndong kas, har nə fes aapwoo mPailet zam.

Mo Canɗyeel Muut nJesu

6 Gyet ɓe koo a parpuus mə retnyit mə Canɗel ɗeɗangyii, ɓe Pailet wur kə loot ɓwet mee gurum ɗe ɓuɓwoot məndong mmo, ɗe gurum nə moo rəɓet.
7 Mee gwar ɗe moo pet səm nwur a Barabbas, wur ɗe a ɓuɓwoot nlushoot ashak kə nenbwetɓeer mo, ɗe mo kə tukáa nɗəən ɓwetɓeer fur nə.
8 Ɓuu gurum nə mo jì kus, ɓe mo yaa ɗang nə pə Pailet, kə wur ɓwet mee gurum ɗe mmo, kaaɗi wur loot kə cìn nə sə.
9 Pailet tal pə mo nənee, <<Wuu rəɓet kə nghan ɓwet a mishkoom mə nen Yahudi mo nwun aa?>>
10 Pailet man nə, pris ɗenan nə mo jì kə Jesu ntoom fin a mbə zuur.
11 Ɓangɓe pris ɗenan mo kar ɗuu gurum nə mo, mbəkə mo ɗang pə Pailet kə wu ɓwet Barabbas ɗe mmo.
12 Pailet waa baa sat mmo nənee, <<Wuu rəɓet kə nghan cìn a me kə gwar ɗe wuu pet wu a mishkoom nen Yahudi mo yi?>>
13 Ɓangɓe mo waa səət le or shiɓal nənee, <<A le kə mo pwas wur nkaa shiyeep.>>
14 Pailet sat mmo nənee, <<A mɓe meye? Wur cin a mbii ɗebish ɗeɗang yi?>> Be mo waa səət le or shi ɗoo ɗeɗes hakyeng, <<A le kə mo pwas wur nkaa shiyeep! A le kə mo pwas wur nkaa shiyeep!>>
15 Mɓeɗi Pailet rəɓet kə nə ret ɗe nɗuu kə gurum nə mon nyit, ɓe wu ɓwet Barabbas mmo. Amma aɓwoon ɗewur fwo nbwat Jesu, ɓe wur shin Jesu mmo, mbəkə mo dəm pwas wur ɗe nkaa shiyeep.

Shiitoon Mo Toklong nJesu

16 Ɓangɓe shiitoon mo ɗel kə Jesu nɗəən lu mə gofna nə, ɗe moo pet nə a Praitoriyum, ɓe mo pərep shiitoon ɗe mpee mənə mo jir, mo jì kuur ashak pee Jesu ɗi.
17 Mo lep mee nlər ɗe nə naat pan a tup nJesu, kə mo ráa mee mbiikáa ghər, mo lep nwur nkáa.
18 Ɓangɓe mo tok kə nwur nənee, <<Muu tok kə gha da mishkoom nen Yahudi mo.>>
19 Ɓe mo cut wur nkáa shi raas, ɓə mo tus lii nkaa wur. Ɓe mo kurum nfurum, kə mo seyil nwur.
20 Aɓwoon ɗe mo kə shwar, kə ɓák wur, ɓe mo shang nlər ɗenaat pan a tup nə nkaa wur, ɗangɓe mo lep nlər nwur mo nwur. Ɓe mo put dəm kə wur atəleng, mbəkə mo pwas wur ɗe.

Mo Pwas Jesu
nKaa Shiyeepyoom

21 Kaaɗe mo a ar dəm nə, ɓe mo taa kaat kə mee gwar, ɗe moo pet sim nwur a Simon, wu a ngu Sairin, puun Alekzanda kə Rufus, wur tong mmee laayil jì ɗe, ɓe shiitoon nə mo le wur mang shiyeepmúut Jesu nə ating.
22 Mo jì wul kə Jesu mmee peeɗi moo pet nə a Golgofa (shii kə Golgofa nə a ɗyeskáa.)
23 Mo shin am anab ɗe mo kə riyeep nə kə mee yen ɗe moo pet naa myrrh nwur, amma wur cii shwaa nə.
24 Kaaɗe mo pwas Jesu nkaa shiyeep, ɓe mo koospaa mɓe ɓàk nlər wur. Ɓe Mo ɓàk nlər nwur mo nnaar mu. Ɓe mo bələp mbəkə mo naa be ɗe koo a gwar ɗeɗangyi nwur nkat ɗi.

25 Mo pwas Jesu nkaa shiyeepyoom nə a kaa karfe pwoofeer ɗe mə bit sə.
26 Mo ran pwoo nkaa mbii ɗe nə le ɗang mo tu Jesu, mo lang nkaa shiyeepyoom nə nɗeel nkáa nJesu, ɗə nə sat nənee, << A MISHKOOM MƏ NEN YAHUDI MO NƊESƏ.
27 Mo pwas mee kus wat mo vəl ashak kə Jesu zak. Mo pwas memee nkwang sarse nwur, ɓə memee nkwang sarkul nwur zak.
28 Mo cìn mbii ɗesə mo jir a mbəkə pwoo ɗe mo kə ten ran nɗəən ɓəət haal Naan nə gam ɗe nənee, <<Mon tang wur mɓut nenɗebish mo.
29 Nen ɗe mo ɗel ar peeɗi mo pwas Jesu ɗe, mo zəkkáa fur mo, kə mo nwangpwoo nwur nənee, <<Kaigwa! Waa ɗe di a sat nə, waa nshirip Lu Naan ɗəɗes, ɗangɓe nghan mbaa ɗyik nə ɗe nɗəən teer mo kun zak.
30 A ɓam sak kəse! A sham nkaa shiyeep nə shiko.>>
31 Pris ɗenan-nan mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo shwar, ɓə mo toklong nJesu zak, mo sat nənee, <<Waa ɓam nen ɗeci mo, ɗangɓə baa waa mak ɓam sak kas.
32 Katɗang gha a Kristi azeen-nzeen, mishkoom nen Isreil mo. Ɓe a sham nyil nkaa shiyeepmúut nə yaksə, mbəkə mu naa, kə mun shinzeen ɗe.>> Wat ɗe mo pwas mo ashak kə Jesu, mo satpwoo ɗebuu nwur zak.

Muut Jesu

33 Kaaɗe karfe kaapaat baavəl mə puus a naar ting-təng nə wul, ɓe pee nə rii nɗəən yil nə jir, ɗel dəm wul karfe kun mə puus.
34 Kaaɗe karfe kun nə cìn, ɓe Jesu wu petpee shi ɗoo ɗəɗes, nənee, <<Eloi, Eloi, lama sabaktani?>> Manshii nə a nənee, <<Naan fen, Naan fen. A mbeeme ɗang a yit an yi? >>
35 Kaaɗe pak gurum mo mɓut nen ɗe moo ɗar ɗe mpee nə, mo kələng petpee məni, ɓe mo sat nənee, <<Gwar ɗesə wur kə pet a Ilaija>>
36 Ɓe memee nɗəən mo, wur su dəm mang tuvuk lep nɗəən am anab ɗeɗwang, wur lep nkaa rep mee kam. Wur lep kàa nJesu mbəkə wur ɗyas ɗe. Pak gurum nə mo sat nənee, <<Wu ɗar aku mun naa mbii ɗe nən ncìn ɗi ɗe, kyet Ilaija wun njì ɓam wur wo? >>
37 Jesu waa baa bwet or shi ɗoo ɗəɗes, ɓe wur shang nookmuut.
38 Ɓe fuwaat ɗe nə nɗəən Lu Naan ɗeɗes ɗe nii paapee Ɗeɓang met jir, nə tee sham a naar ɓe nə ɓàk vəl.
39 Kaaɗe gwar ɗəəɗes nkaa shiitoon mo kambil məndong ɗewur ɗar kus kə shiyeepmúut nə, wur naa kaaɗi Jesu shang nookmuut, ɓe wu sat nə, <<Azeen-nzeen, gwar ɗesə wur a Làa Naan.>>
40 Pak mat moo ɗar ɗe pan jong, mon nkaa naa mbii ɗe nii cìn jir. nƊəən mat nə mo, ɓe Meeri Makdalin waa ɗe, kə Salome kə Meeri nəən Jemis ɗelee kə Josep.
41 A mo a mat ɗe di mo dəm nɗang Jesu, kə moo cìn ɗak nwur kaaɗi di wur kuɗi nɗəən yil nGalili, kə pak mat mo ɗes ɗe mo yool nGalili jì ashak kə wur nJerusalem.

Mo Wum Jesu

42 Nciit kə məni, ɓe kansəən cìn, a parpuus ɗe gurum moo ɗak sut ɗe, mbəɗe ɗaar nə a puus nookɗi.
43 Ɓe Josep ngu Arimafiya, mee gwar ɗəɗes, ɗewur nɗəən nenɓeetpwoo mo, wur shikáa fin wur nkaa gong jì kə mulki Naan. Wur yaa pətuup, ɓe wur dəm ɗang kúm Jesu pə Pailet, mbəkə wur dəm wum ɗe.
44 Nə aapwoo mPailet zam, mbəɗe wur kələng nə, Jesu kə ten muut. Ɗangɓe Pailet pet shiitoon ɗeɗes nə, ɓe wur tal pə shiitoon nənee, <<Kyet Jesu kə ten muut a yam wo?>>
45 Kaaɗe Pailet kələng mbii ɗe shiitoon nə sat, ɓe Pailet sat mmo kə mo dəm shin kúm Jesu nən nJosep.

46 Ɓangɓe Josep seet kə mee fuwaat ɗepiyaa. Ɓe wur sham kə kúm Jesu nə, wur ɓwot kúm nə shi fuwaat nə. Ɓe wur dəm le kúm Jesu nə nɗəən kəcir ɗe mo am nə nɗəən jwak. Ɓe wur tup mee nghək ɗəɗes, wur paa pwoo kəcir nə ɗi.
47 Meeri Makdalin, kə Meeri nəən kə Josep, mo naapee ɗe mo le kum Jesu nə ɗi.

16

Jesu Yool A Peemúut

1 Aɓwoon kə parpuus Nookɗi mə nen Yahudi mo, ɓe Meeri Makdalin kə Salome, kə Meeri nəən kə Jemis, mo seet mwoor tus shangshang, mbəkə mo dəm pwes ɗe nkaa kúm Jesu.
2 Parpuus ɗenshee mɓut nteer pwovəl sə mo, mɓít nciit kə ɗe puus mɓe kaa ɓe mat nə mo pwat dəm a peeɗi kəcir nə ɗi.
3 Mon nkaa sat nə shak a ar nənee, <<A wii mbet nghək ɗeɗes nə mmun mpwoo kəcir nə ye?>>
4 Ɓe kaaɗi mo ɗyeep yit, ɓe mo naa mo kə bèt nghək ɗeɗes nə baa kənə. Nghək nə a ɗeɗes hakyeng.
5 Kaaɗe mo ɗel nɗəən kəcir nə, ɓe mo naa mee zəlang wur tong nkwang sarse, wur kə nlər ɗepiyaa, ɓe nə lekəərmuut mmo zam.
6 Zəlang nə wur sat mmo nənee, <<Taji kəərmuut yaa wun kas, mbəɗe wen man nə, wun pə yap a Jesu ngu Nazaret. Gwar ɗe mo pwas wur nkaa shiyeep sí, wur kə yool a peemúut nə. Baa wur mpesi kas. Wu jì wu naapee ɗe mo le wur ɗe nɗesi!
7 Ɓe wu dəm, wu sat jeplep wur mo, kə Pita nə, wur kə yool a peemúut, yaksə wur a ar dəm nGalili a təleng nwun. Wun ndem wu naa wur a mpee məni, kaaɗi də wur kə ten sat nwun sə.>>
8 Ɓangɓe mat nə mo yool pwat yit kəcir nə, ɓe mo shwe dəm kə kəərmuut, ɗang nə aapwoo mo zak. Baa mo taa sat mee mbii mmee gurum kas, mbəɗe kəərmuut nə fes yaa mo zam.

Jesu Kámshin mMeeri Makdalin

9 Kaaɗe Jesu yool mɓít parpuus ɗenshee, ɗe nə a puus Láadi ɓe wur shee kámshin fin a mMeeri Makdalin, a war a mat ɗe di Jesu kə ceen riin ɗebish mo pwoovəl pwat nɗəən war sí.
10 War dəm sat nen ɗe di mo ashak kə Jesu. Mon nkaa wal kə maap.
11 Amma kaaɗi mo kələng pwoo ɗe war sat nə, Jesu wur kə yool a peemúut, ɗangɓe wen kə naa wur, ɓe baa mo shinzeen kas.

Jesu kámshin nJeplep Wur Mo

12 Aɓwoon məni, ɓe Jesu kámshin mmee jeplep wur mo vəl, kaaɗi mo a ar dəm mmee laayil.
13 Mo ciir dəm sat nkoor jeplep nə mo nə, wuɗun kə naa Jesu, amma baa koor nə mo shinzeen kas.
14 Aɓwoon ɗese, ɓe Jesu jì kámshin njeplep ɗe kaapaat baaməndong sə mo, ɓe moo tong a peese mbiise. Wur gwak mo mɓe ciin shinzeen fur, kə mbəɗe pətuup fur mo a ɗeɓal, mbəɗe baa mo shinzeen nen ɗe mo naa wur aɓwoon ɗewur kə yool a peemúut kas.
15 Jesu sat mmo nənee, <<Wur dəm nɗəən yil nə jir, wur satpwoo ɗeret ɗe ngurum mo jir.
16 Gwar ɗewur shinzeen, kə mo cìn baptisma wur zak, ɓe wur nkat ɓam, amma gwar ɗewur cii shinzeen, ɓe mon ncanɗyeel muut nwur.
17 Mon nnaa mbii aapwoo ɗesə mo pə nen ɗe mo shinzeen nghan. Mon nshin iiko mmo mɓe ceen riin ɗebish mo nɗəən səm fen. Mon nkatpwoo shi liispwoo mo shini-shini.

18 Katɗang mo yak nwòo mo, koo mo shwaa yen tupee ɓe baa nən ncìn mee mbii
mmo kas koo dəɓen. Mon nle sar fur mo nkaa nenciinkoom mo ɓe mon mbar.>>

Mo Mang Jesu Kàa
Kə Wur Aɗeng Naan

19 Aɓwoon ɗe Daa Jesu kə leshap kə mo, ɓe mo mang wur kaa aɗeng Naan. Ɓe wur
kàa tong nsarse Naan.
20 Jeplep nə mo pwat dəm satpwoo Naan shipe-shipe. Daa wur cìn ɗak nɗəən mo,
wur kám agaak nə, pwoo ɗe moo sat nə azeen shi mbii aapwoo ɗe mo cìn mo.

Ɗak Jeplep
Jesu Mo

Cweerpwoo nKaa Sham Riin Ɗeɓang

1 Dəm pə gha Tiyofilus. Nɗəən ɓəət-haal fen ɗenshee, ɓə wen ran pwoo nkaa mbii ɗe Jesu wur cìn mo, kə mbii ɗewur kám mo.
2 Dəm wul parpuus ɗe Naan mang wur kaa kə nə aɗeng. Aku ɗang Naan mang wur kaa kə nə aɗeng, ɓə wur leshap nnen ɗewur kə bələp mo, mbəkə mo ɗee ɗe a jeplep fin mo, shi iiko mə Riin Ɗeɓang.
3 Mbə teer mo laarfeer aɓwoon ɗe Jesu kə yool a peemúut, ɓə wur woo shin mmo yit ɗes, nɗəən ar mo shini-shini, ɗe nə kám agaak nə, wur ɗi mmeen azeen-zeen. Mo naa Jesu, kə wur leshap mmo nkaa mulki mə Naan.
4 Par mə puus sə, ɓə kaaɗe wur ɗi ashak kə jeplep fin mo, ɓə wur leshap mmo ɓalɓal nənee, <<Taji wu yool wu yit Jerusalem kas. Ɗangbe wu tong, wu naa gam zuum ɗe puun fen wur kə ten cweer nwun, ɗe wuu kələng nə mpwoo fen.
5 Də Joon wur cìn baptisma ngurum mo a shi am, ɗang ɗee meeteer mo ɗi a lee ɗak, ɓə mon ncìn baptisma nwun a shi Riin Ɗeɓang.>>

Mo Mang Jesu Kàa Kə Wur Aɗeng

6 Kaaɗe jeplep Jesu mo kuur ashak, ɓə mo tal pə wur nənee, <<Daa, gha mbə cin shin mulki nə nnen Isreil mo a nɗəən meeteer ɗesə mo ee?>>
7 Jesu lap mo nənee, <<Baa ɗesə nə a muu, mbəkə nwun man puus nə, kə ɓit ɗe Daa kə ten le mo nɗəən iiko fin kas.
8 Ɗangbə Naan wur nshin ɓal nwun, katɗang Riin Ɗeɓang sham nkaa wun. Ɓə wun mbə ɗee a langtəng fen mhffig
o nɗəən Jerusalem, kə nɗəən Judiya jir, kə Samariya, dəm wul nɗəən yil mo jir zak.>>
9 Kaaɗe wur sat pwoo mənə, ɓə mo mang wur kaa kə nə aɗeng a yit mo. Yaksə nluu jì paa wur, baa mo kutɗi naa wur kas.
10 Kaaɗe mo ɗi nkaa ban yit mo mo kaa kə nə aɗeng, ɓə mee gurum mo vəl, mo jì ɗar pə mo ɗi, kə nlər piyaa petpet
11 Nen nə mo sat nənee, <<Wun nnen Galili mo, a mii le ɗang wuu ɗar, wuu ban yit kaa kə nə aɗeng ii? Jesu ɗe wu naa mo kə mang wur kaa kə nə aɗeng pə wun ɗi sə, ɓə wur mbə baa sham a kəsə zak.>>

Mo Bəlip Mee Gurum A Koppee Judas

12 Ɓə jeplep mə Jesu mo yool yit Zuul Paat ɗe nə kus kə Jerusalem, ɗejong nə kə Jerusalem a meel məndong ɓejee ɗak.
13 Kaaɗe mo jì wul nɗəən pee kaam nə, ɓə mo dəm kàa nɗəən luɗeng, a pee ɗe moo tong ɗi. A mon nɗesə, Pita, kə Joon, kə Jemis, kə Andru, Filip kə Tomas, Bartolomi, kə Matiyu, kə Jemis ɗyem Alfiyas, kə Simon Zelot, memee mɓut mee nnen ɗe gyet mo ɓalkaa mo mbə tang mulki mə yil mo, kə Judas làa Jemis.
14 Nen ɗesə mo ɓalkaa mo mo ashak mbə ɗangnaan shidaar-shidaar, shi pətuup məndong ashak kə pak shurep mo, kə Meri nəən Jesu, kə ɗyemnəən fin mo zak.
15 Nɗəən meeteer mənə mo, ɓə nen shinzeen nə mo kuur ashak, (ɗe ɗuu mo nə wul kambil məndong kə laarvəl), ɓə Pita yool ɗar atəng nnaar mo mbə leshap, ɓə wur sat nənee,
16 <<Ɗyemnaa mo, nə a təng kə mo gampwoo ɗe mo kə ten ran nɗəən ɓəət haal mə Naan. Pwoo ɗe gyet Riin Ɗeɓang le kə Devit leshap nkaa Judas ngwe ɗewur ɗee a ngukám ar nnen ɗe də mo yaa Jesu.
17 Də wur a memee mɓut mmun, kə də wur cìn pak ɗak fun ɗesə nə zak.>>

18 (Shi shool ɗe Judas lap mbə kwat ɗak fin ɗebish, ɓə wur dəm seet mee maar ɗishik.
A pee ɗewur sham taa wur muut, wur piin ɓut fin, dəm kat pinbut wur mo pwat ɓeer.
19 Mbii ɗesə nə ɗee a ɗeməman ngurum ɗe moo tong nɗəən yil nJerusalem jir, moo
pet maar ɗesə nə shi liispwoo mo a Akeldama. Ɗe shii mənə a maar toom).
20 <<Mbəɗə mo Jeplep Jesu mo ten ran nɗəən ɓəət haal Zabura nənee, <<Wu ar kə
nlu wur nə ɗee a kərem. Taji mee gurum tong nɗəən nə kas,>
Kə mo ran zak nənee, <Wu yit kə mee gurum ɗee ɗi a koppee wur nə.>
21 <<Mbə mənə, ɓə nə ret kə mmun bələp mee gurum mɓut nnen ɗe peegyet mo ɗi
ashak kə mun, kaaɗe də Daa Jesu wur kə mwaan dəm kə mun shipee-shipee sə.
22 Yool mɓít ɗe Joon kə cìn baptisma ngurum mo, dəm wul parpuus ɗe Naan mang
Jesu kaa kə nə aɗeng, pə mun ɗi. Nə ɗee a təng kə memee mɓut nnen ɗe mun mbələp
sə mo, wur ɗee a ngusatpwoo nkaa yool kə Jesu a peemúut nə ashak kə mun.>>
23 Aasə ɓə mo le gurum mo vəl ɗe səm mo mo a Josep ɗe moo pet wur a Barsabas koo
Jastus, kə Matiyas zak.
24 Yaksə mo ɗangnaan nənee, <<Daa, gha ɗe a man pətuup gurum mo jir. A kám ngwe
ɗe waa a bələp mmun, nɗəən des ɗevəl sə mo.
25 Mbəkə ngwe nə cìn ɗak ɗi a koppee mə Judas kaa memee nɗəən jeplep kə Jesu mo
sə. Də Judas yool yit ɗak nə ɗi, mbəkə nwur dəm ɗi a pee ɗyem fin.>>
26 Kaaɗe mo ɓwet bələp nə, ɓə nə taa nkaa, Matiyas. Yool mmənə, ɓə mo tang Matiyas
ashak kə jeplep ɗe kaapaat baaməndong nə mo.

2

Riin Ɗeɓang Sham Parpuus Pentikos

1 Kaaɗe parpuus Pentikos nə wul, ɓə nen shinzeen nə moo kuur ashak a pee məndong
jir.
2 Yaksə, nnen mman, ɓə mee ɗoo ɗe fiipee ka kut ɗeɓal-ɓal sə, nə tong aɗeng sham
gam lu ɗe moo tong ɗi jir.
3 Yaksə mo naa mee mbii kàa mbələm wus sə, nə sham lang nkaa mo jir
4 Mo gam mo jir shi Riin Ɗeɓang, yaksə mo ɗoom leshap mo shi liispwoo mo shini-
shini, kaaɗe Riin Ɗeɓang kám mmo sə.
5 Nɗəən meeteer mənə mo, ɓə pak nen Yahudi mo nɗəən Jerusalem ɗe moo kəər Naan
mo ɗi, kə ɗe mo pwat nɗəən yil mo shini-shinə jir, mo jì nJerusalem.
6 Kaaɗe gurum mo kələng ɗoo nə, ɓə ɗuu mə gurum nə mo kuur a peeshak. Nə
aapwoo ngurum nə mo, mbəɗe koo a ngwe ɗeɗangyi, ɓə wur kələng nen shinzeen nə
mo nkaa leshap shi liispwoo mə yil fin.
7 Nə lekəərmuut, ɗang nə aapwoo mo, ɓə mo sat nənee, <<Nen ɗe moo leshap sə mo
jir, a nen Galili mo.
8 Cirang ɗang koo a ngwe ɗəɗang nɗəən mun, pə kələng mo nkaa leshap shi liispwoo
mə yil fin ii?
9 Mun mu tong a nyil mPartiya, kə Mediya, kə Elam, kə nen ɗe mo tong nɗəən
Mesopotamiya, kə Judiya, kə Kapadosiya, kə Pontus, kə Eshiya,
10 Kə Firijiya, kə Pamfiliya, kə Ijip, kə ngaar Libiya, kus kə Sairin, kə pak fun mo a
məzep ɗe mo tong nyil nRom jì ɗi.
11 (Mo a nen Yahudi mo, kə nen ɗe mo jì ɗeɗel nɗəən nen Yahudi mo). Kə nen Kritan
mo, kə nen Arab mo. Muu kələng mo nkaa leshap nkaa mbii aapwoo ɗənan-nan ɗe
Naan wur cìn mo shi liispwoo mə yil fun mo.>>
12 Nə aapwoo mmo, ɗang nə suur mo jir, ɗang mo baa tal pə shak nənee, <<A mii a
shii mbii ɗesə yii?>>
13 Ɗangɓə pak gurum mo nwang pwoo mmo, ɗang mo sat nənee, <<Nen ɗesə mo raa
a am anab.>>

Pita leshap nƊuu Gurum Mo Parpuus Pentikos

14 Ɓə Pita yool ɗar atəng ashak kə jeplep ɗe kaapaat baaməndong sə mo, ɓə wur ɗiyeep ɗoo fin ɓalɓal, ɓə wur sat nɗuu gurum nə mo nənee, <<Wun nen Yahudi mo,
kə wun nen ɗe wuu tong nJerusalem jir. Wu lekom kə nwen sat shii mbii ɗesə mo ɗi
nwun.
15 Baa nen ɗesə mo raa a am anab kə nə yir kaa mo kaaɗe wuu pan sə kas, mbəɗe
pee nə kutɗi a pwoofeer mə bít nɗesə ɓejee ɗak.
16 Ɗangɓə, ɗesə nə a mbii ɗe gyet ngusat pwoo Naan Jowel kə ten sat sə nənee,
17 <Naan wur sat nənee, Nɗəən meeteer mə kyes nə mo. Ɓə an mbə nɗoo Riin fen nkaa
gurum mo jir. Jep fuu ɗemish mo, kə ɗe mat mo, mon nsatpwoo Naan ngurum
mo, kə mbii ɗe mo mbə jì akyeen. Zəlang fuu mon nnaa mbii ɗesəsok mo, ɗe
Naan wur rəɓet kám nə mmo, kə dəkaam fuu mon nsuun suun mo.
18 Kəzak, nɗəən teer mənə mo, ɓə an mbə ɗoo Riin fen nkaa kərem fen ɗemish mo, kə
ɗe mat mo. Ɓə mon nsatpwoo fen, kə mbii ɗe mo mbə jì akyeen zak.
19 An mbə cìn mbii lukshik mo aɗeng, ɗang an mbə cìn mbii aapwoo mo nɗəən yil nə,
ɗe toom kə wus, kə ɗiyeel, mon ɗen kàa gərong-gərong,
20 akuɗang puus ɗeɗes, kə iiko mə Daa nən njì, ɓə Puus nən nciir ɗee a peenkwoo, kə
tar nən nciir ɗee a toom zak.
21 Parmənə, ɓə koo a ngwe ɗeɗangyii, ɗewur pet səm mə Daa ɓə a wur nkat ɓam.>
22 <<Wun nen Isreil mo! Wu lekom kə wu kələng pwoo ɗesə mo ɗe. Jesu ngu Nazaret,
ngwe ɗe Naan kat retnyit kə wur, kə ɗe Naan cìn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo
kə Səmpwoo mo nsar wur a yit fuu. Wun shikáa fuu wu man nə, mbii ɗesə mo cìn a
kəsə.
23 A Jesu ɗesə ɗe mo seet wur nsar fuu. Mbəɗə a Naan kə ten le, kə wur man nə, nən
ncìn a kəsə. A wun wu tu wur, mbəɗe a wun wu le, kə nnenshikbish mo pwas wur
nkaa shiyeep.
24 Ɗangɓe Naan yool kə Jesu a peemúut, kə wur fween Jesu nɗəən jeel mə muut,
mbəɗe baa muut nə mmak yaa wur le ntuun nə kas.
25 Mbəɗə gyet Devit kə ten leshap nkaa Jesu nənee, wen naa Daa ashak kə an shidaar-
shidaar. Mbəɗə wur kus kə an, ɓə baa mee mbii mmak daampee nghan kas.
26 Mbə mənə, ɓə pətuup fen nə gam kə retnyit, ɗang lis fen met kook retnyit. Dəm
wul a ɗe fwooshik fen tong nɗəən canciin zak.
27 Mbəɗə baa gha mmak yit seen fen nɗəən kəcir kas, kə baa gha mmak yit Ngwe
Ɗeɓang fwaa nwur naa wam nɗəən kəcir kas.
28 Waa a ten a kám ar ɗe mo a mə seen nghan. Kə gha mbə ngam pətuup fen shi
retnyit ntoom fwaa zak.>
29 <<Ɗyemnaa mo, wu lekom, kə nghan leshap ɗi nwun rərret nkaa puunkaam fun
Devit, ɗe gyet wur muut, ɓə mo wum wur, kəcir wur nə ɗi mpee ɗesə har cicinsə.
30 Gyet wur a ngusat pwoo mə Naan, ɗang wur man mbii ɗe Naan kə ten cweer
nənee, wur nyool le memee nɗəən ɗang wur mo, kə nwur ɗee ɗi a mishkoom koo
Devit sə.
31 Gyet Devit kə ten naa mbii ɗe Naan nyool cìn akyeen, a kəsə ɓə, wur leshap nkaa
yool mə Kristi a peemúut nənee. Baa Naan nyit wur a peemúut kas, kə baa fwooshik
wur nən nwam nɗəən kəcir kas.
32 A Jesu ɗesə ɗe Naan kə yool kə wur a peemúut, ɗang mun sə jir, mun a langtəng
nə Jesu kə yool a peemúut.
33 Mo kə le Jesu a ɗeɗes, yaksə wur kə tong nsarse mə Naan, wur kə lap Riin Ɗeɓang
pə Naan kaaɗe gyet wur kə cweer sə. Mbii ɗe wuu naa, kə ɗe wuu kələng sə, a zuum
mə Riin Ɗeɓang ɗewur kə ɗoo shin sham nkaa mun.
34 Baa gyet Devit kə kaa aɗeng kas, ɗang wur shikáa fin sat nənee <Daa wur kə sat
nDaa fen nənee, A tong nsarse fen.

35 Dəm wul a ɗe an nle shaarlek fwaa mo ɗee a mbii leshii ngha.>
36 <<Mbə mənə, wu yit kə nnen Isreil mo jir, mo man azeen-zeen nənee, An pə leshap a nkaa Jesu ɗe wu pwas wur sə. Ɗangɓe Naan kə le wur ɗee a Daa, kə Kristi zak.>>
37 Kaaɗe gurum nə mo kələng pwoo mənə, ɓə nə sul pətuup mmo hakyeng, yaksə mo sat mPita kə koor jeplep nə mo nənee, <<Ɗyemnaa mo, mun mbə ncìn a mii?>>
38 Ɓə Pita lap mmo nənee, <<Wu tuwap, mbəkə mmo cìn baptisma ɗi nwun jir ngwe ɗeɗangyii nɗəən wun, nɗəən səm kə Jesu Kristi, mbəkə nNaan fwo shikbish fuu mo ɗi nwun. Ɓə wun mbə lap zuum mə Riin Ɗeɓang.
39 Pwoo ɗe mo cweer nə, a mbə wun, kə jep fuu mo, kə mbə nen ɗejong mo jir, kə koo a ngwe ɗeɗangyii ɗe Daa fun Naan wur mpet zak.>>
40 Shi pwoo mo ɗes, ɓə wur leshap mmo ɓalɓal, ɗang wur sat mmo nənee, <<Wu shang káa fuu mo mɓut kar ɗe nə mbə jì nkaa nen ɗebish ɗe nyicinsə mo.>>
41 Nen ɗe mo shinzeen mpwoo ɗewur le nə, ɓə mo cìn baptisma mmo, parpuus mənə, ɓə mo kat gurum mo ɗyikye koo ngal kun sə.
42 Moo tong ashak shidaar-shidaar mbə kələng kám mə jeplep Jesu mo, kə shaar ashak, kə moo sese ashak, kə ɗangnaan ashak zak.
Tong Nə Dəm Dan Jesu Mo
43 Jeplep mə Jesu nə mo, cìn mbii aapwoo mo kə mbii lukshik mo ɗes, nə le kə gurum mo kəər Naan zam.
44 Nen ɗe mo shinzeen nJesu jir, ɓə mo ɓalkaa mo mo ashak, kə mo le mbii mo mo ashak jir, a pee məndong.
45 Mo sərep mbii mo mo, kə long fur mo jir, mbəkə mo shwap ɗi ashak, koo a wii, ɓə baa wur kat mee mbii jee nwur kas.
46 Koo puus ɗeɗangyii ɓə moo dəm kuur ashak, nɗəən Lu Naan ɗeɗes nə, kəzak mo kə se mbiise fur mo ashak nɗəən lu fur mo shi retnyit hakyeng, kə shi pətuup ɗeməndong.
47 Moo kwoop Naan, ɗang gurum moo kələng retnyit kə mo. Koo a puus ɗeɗangyii, ɓə Daa wur jì kə nen ɗe mo kə kat ɓam ɗyikye mmo.

3

Pita Bar Mee Gwar Ɗewur A Kurumkut

1 Par sə ɓə Pita kə Joon mo kàa nLu Naan ɗeɗes mbə ɗangnaan koo kun ɗe mə puus sə.
2 Yaksə mo kat mee gwar ɗe mo làa wur a kurumkut mpwoo lu nə, ɗe moo pet a Ɗeret. Koo puus ɗeɗangyii ɓə moo mang wur jì le mpwoo lu nə, mbəkə nwur ɗang shool ɗi pə nen ɗe moo ɗel nɗəən Lu Naan ɗeɗes nə.
3 Kaaɗe wur naa Pita kə Joon mo mbə ɗel nɗəən Lu Naan nə, ɓə wur ɗang shool pə mo.
4 Pita kə Joon mo ban yit nkaa wur. Ɓə Pita sat ngwar nə nənee, <<A naa mun.>>
5 Yaksə wur lepyit nkaa mo, mbəɗe wur pan nə, mon nshin mee mbii nɗin.
6 Pita sat ngwar nə nənee, <<Baa an kə mee shool azurfa, koo zinariya kas. Mbii ɗe an kə nə, ɓə an nshin ngha. Nɗəən səm kə Jesu Kristi ngu Nazaret, a yool a mwaan.>>
7 Pita yaa sarse mə gwar nə, kən nwur wur ɗiyeep gwar nə ɗi. Yaksə abet-abet, ɓə kwakshii wur mo, kə ɓaas wur mo katɓal.
8 Ɓə gwar nə yool məreppee shi shii fin mo, ɗang wur ɗoom mwaan, dəm ɗel nɗəən Lu Naan ɗeɗes nə ashak kə mo zak. Wur nkaa mwaan, ɗang wur nkaa məreppee, kəzak wur nkaa kwoop Naan.
9 Kaaɗe gurum mo naa wur nkaa mwaan, ɗang wur nkaa kwoop Naan,
10 ɓə mo man nə, a gwar ɗe di moo mang wur jì le mpwoo lu Naan ɗe moo pet a Ɗeret mbəkə nwur ɗang shool ɗi pə gurum mo. Nə aapwoo ngurum nə mo zam, kəzak nə lekəərmuut mo mbə mbii ɗe mo cin ngwar nə.

Pita Leshap Ngurum Mo nƊəən Lu Naan Ɗeɗes

11 Kaaɗe gwar nə wur ɗyiin nɗang Pita kə Joon, ɓə nə aapwoo ngurum nə mo zam, yaksə mo su dəm pə mo ɗi nɗəən kuut ɗe moo pet a mə Solomon.
12 Kaaɗe Pita naa a kəsə, ɓə wur sat ngurum nə mo nənee, <<Wun nen Isreil mo! A mii le ɗang bar gwar ɗesə nə aapwoo nwun yii? A mii le ɗang wuu ban yit nkaa mun, koo a shi mee ɗeɗes fun, koo a shi mee ɗeret fun, ɗang mu le ngwar ɗesə mwaan yii?
13 A Naan mə Abraham kə mə Aizik kə mə Jekop, kə mə puun fun mo, a wur le nguɗak fin Jesu a ɗeɗes. Də a wun wu seet Jesu, ɗang wu cii wur ntoom Pailet, kaaɗe Pailet sat nə, ɗyin mbə ɓwet Jesu.
14 Də wu cii ngwe Ɗeɓang, ɗewur a ngwe ɗe ndəre, mbəkə nwun ɗang mmo ɓwet a ngutukáa ɗi nwun.
15 Wu tu ngwe ɗewur a tuus mə seen, ɗe a wur shin seen ngurum mo. Ɗangɓe Naan yool kə wur a peemúut, ɗang mun a langtəng mənə.
16 A shi shinzeen nɗəən səm kə Jesu, a nə le ɗang gwar ɗesə, kat bar. Gwar ɗe wu naa, kə ɗe wu man sə. A nɗəən səm kə Jesu, kə shinzeen ɗe nə put pə wur ɗi, a nə le ngwar ɗesə wur ɗee a ngu nkoom kədəng-dəng, a yit fuu jir.
17 <<Yaksə ɗyemnaa mo, wen man nə, mbii ɗe də wun kə nennan fuu mo, wu cìn nJesu, ɓə də wu cìn a mbə ciin man.
18 Ɗangɓe Naan yit kə mo cìn mbii ɗesə mo jir, a mbəkə mmo gampwoo ɗe gyet Naan kə ten sat mpwoo nensatpwoo fin mo nə, Kristi fin mbə shwaajeel.
19 Wu tuwap, mbəkə nwun ciir pə Naan ɗi, mbəkə nNaan fwoo shikbish fuu mo ɗi nwun. Katɗang wu tuwap azeen-zeen, ɓə Naan mbə naa ngam wun shi mbii ɗe mo a mə Riin fin, mbəkə taji nə waam wun kas.
20 Kə wur mbə lep Jesu Kristi, ɗewur kə ten bələp wur mbə wun.
21 Wur mbə tong nɗəən ɗengnaan, dəm wul parɗe Naan ciir kə mbii mo ɗee a ɗepwoo jir akuɗang. Kaaɗe gyet Naan kə ten cweer mpwoo nensatpwoo fin ɗeɓang mo pəgyet ɗi yam-yam sə.
22 Gyet Mosis sat nənee, <Daa Naan fuu mbə yool kə mee ngusatpwoo fin nwun, mɓut nnen fuu mo, kaa wen sə.> Nə a təng nwun lekom, kə nwun kələng mbii ɗewur mbə sat mo ɗi nwun jir.
23 Koo a ngwe ɗeɗangyii ɗe baa wur mbə lekom kə nwur kələng ngusatpwoo Naan mənə ɗi kas, ɓə mon nshang wur baa kə nə mɓut nen Naan mo.
24 Nensatpwoo mə Naan mo jir, yool mɓít Samuwel, kə nensatpwoo Naan ɗe mo jì mɓwoon wur zak, mo jir mo kə ten leshap nkaa teer ɗesə mo.
25 Pwoo ɗe gyet Naan wur cweer mpwoo nensatpwoo fin mo nə a mbə wun, kə nwun sekop mə mbii ɗe gyet Naan wur kə ten cweer mpuun fuu mo shi toom, kə ɗe gyet wur sat Abraham nənee, <A nɗəən ɗang fwaa, ɓə gurum ɗe nɗəən yil nə mo jir, mon nkat ɗeret.>
26 Kaaɗe Naan wur bələp nguɗak fin, ɓə Naan wur shee lep wur shin jì a pə wun ɗi, mbəkə nwur le ɗeret ɗi nkaa wun, kə mbəkə nə ciir ɗi kə koo a wii nɗəən wun, kə nwur yit cìn mbii ɗebish mo ɗi.>>

4

Pita Kə Joon, Ntoom Nennan Mo

1 Kaaɗe Pita kə Joon, mo ɗi nkaa leshap ngurum nə mo, ɓə pak pris mo, kə ngwe ɗeɗes mə nentap Lu Naan ɗeɗes, kə pak nen Sadusi mo, mo jì pə mo ɗi.
2 Nə láa mmo mɓut, mbəɗe jeplep ɗevəl nə mo, nkaa kám ngurum mo nə, Jesu kə yool a peemúut. Ɗe nə kám nə, katɗang gurum mo murep, ɓə mon nyool a peemúut mmənə.
3 Mo yaa Pita kə Joon, ɓə mo dəm shoot mo teer nlushoot, mbəɗe kansəən kə cìn.

4 Jir aasə gurum mo ɗes mo shinzeen mpwoo nə, ɗe daas mo kus kə wul ngal paat.
5 Dəɗaar nə, ɓə nen taatəleng mə nen Yahudi mo, kə nen ɗenan-nan mo mo, kə nenkám Wàar Mosis mo, mo kuur ashak, nJerusalem.
6 Kə Anas ɗewur a pris ɗeɗes met jir, wur ɗi ashak kə mo, kə Kayafas, kə Joon kə Alekzanda, kə nen ɗe mo a ɗang mə pris ɗeɗes met jir nə zak.
7 Kaaɗe mo lep kə mmo dəm jì kə Pita kə Joon, ɓə mo le mmo ɗar ntoom mo. Yaksə mo ɗoom tal pə mo nənee, <<A shi ɗeɗes mə wii, koo a nɗəən səm mə wii, ɓə wuu cìn mbii ɗesə yii?>>
8 Mbəɗə Pita wur gam kə Riin Ɗeɓang, ɓə wur lap mmo nənee, <<Wun nen taatəleng mə gurum mo, kə nen ɗenan-nan mo.
9 Katɗang wu tokɗyeel mun cicinsə a mbə ɗeret ɗe mo cìn ngwar ɗe də wur a kurumkut sə, kə nkaa ar ɗe gwar nə wur ɗee a ɗebəbar sə,
10 ɓə wu yit kə mbii ɗesə ɗee a mə man pə wun ɗi, kə nen Isreil mo jir nee, a shi səm mə Jesu Kristi ngu Nazaret, ɗe wu pwas wur nkaa shiyeep ɗewur muut, ɗangnaan yool kə wur a peemúut. A mbə Jesu, ɗang gwar ɗesə wur ɗar ntoom fuu a ɗebəbar.
11 A Jesu a ngwe ɗe mo kə ten ran pwoo nkaa wur nɗəən ɓəət-haal mə Naan nənee, <Ngək ɗe wun nen ɗyiklu mo wu cii, ɓə a nə ɗee a ngək ɗekəkoop met jir nɗəən kwang mə lu nə.>
12 Baa gurum mon nwaa mak kat mee ɓam pə mee ngwe ɗi kas. Mbəɗə nɗəən yil ɗesə jir, ɓə baa Naan kə shin ɗeɗes mmee ngwe, mbəkə nwur ɓam gurum mo ɗi kas, təng a nɗəən səm mə Jesu Kristi ɓejee ɗak>>
13 Kaaɗe mo naa Pita kə Joon, mo leshap ɓalɓal, baa kə mee kəərmuut kas, ɓə nə aapwoo mmo, mbəɗe baa Pita kə Joon mo a mee mbii kas, kəzak baa mo kə kam tang ran dəm jong kas zak nə tang mo pətuup nə ɗe mo ashak kə Jesu.
14 Baa nenɓeetpwoo nə mo mak cìn mee mbii kas, mbəɗe mo naa gwar ɗe mo kə bar wur nə, wur ɗar ɗi ashak kə Pita kə Joon.
15 Aasə, ɓə mo le kə mmo pwat kə Pita kə Joon, mbəkə mmo ɓeet ɗi ashak mbii ɗe mon ncìn kə mo.
16 Mo sat nənee, <<Mmun ncìn a mii kə nen ɗesə mo yii? Azeen-zeen gurum ɗe moo tong nɗəən nJerusalem jir, mo kə man nə, Naan kə cìn mee mbii lukshik ɗeɗes nsar kə Pita kə Joon, ɗang baa mun mmak cíipwoo nə kas.
17 Mbəkə taji gurum mo ɗes mo kələng pwoo ɗesə nə kas, ɓə wu yit kə mmun cíi mmo nə, taji mo baa leshap ɗi mmee gurum nɗəən səm mə Jesu kas.>>
18 Kaaɗe mo waa pet Pita kə Joon mo ɗel, ɓə mo sat mmo ɓalɓal nənee, <<Taji wu baa wu sat meepwoo, koo wu kám mee mbii nɗəən səm mə Jesu kas.>>
19 Ɗangɓe Pita kə Joon mo lap mmo nənee, <<Wun shikáa fuu wu ɓeet, kyet nən nret nNaan nyit kə mmun cìn a mbii ɗe wun wu sat aa? Koo a mbii ɗe Naan sat yii?
20 Baa mun mbə nook leshap nkaa mbii ɗe mu naa, kə mbii ɗe mu kələng kas.>>
21 Aɓwoon ɗe mo kə gwak mo ɓalɓal kə lekəərmuut mmo, ɓə mo ɓwet mo, baa nenɓeetpwoo nə mo mak cin mee kar ɗebish mPita kə Joon kas, mbəɗe gurum nə mo jir, mon nkaa kwoop Naan mbə mbii ɗe mo naa nə cìn.
22 Gwar ɗe mo bar wur shi ar ɗe mə aapwoo nə, ɓit wur mo met nlaarfeer.

Nenshínzeen Mo Ɗangnaan Mbə Leshap Ɗeret Nə

23 Kaaɗe mo ɓwet Pita kə Joon, ɓə mo dəm pə nniyee fur mo ɗi. Mo sat nniyee fur nə mo, mbii ɗe pris ɗenan-nan mo, kə nen ɗenan-nan mo sat mmo jir.
24 Kaaɗe nen shinzeen nə mo kələng pwoo mənə, ɓə mo ɗangnaan shi pətuup məndong, nənee, <<Daa Ɗehai, ɗe waa a le ɗeng kə yil, kə am kuur mo, kə mbii ɗe mo nɗəən mo jir.
25 Gyet a shi Riin Ɗeɓang, ɓə waa a leshap mpwoo mə kərem fwaa ɗewur a puunkaam fun Devit nənee <A mii le ɗang gurum ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, mo yool ntuup

yii? A mii le ɗang gurum nə mo kə pan ɗebish nɗəən pətuup fur mo, mbə cìn mbii ɗebuu mo yii?
26 Deskoom ɗe mə yil nə mo,
mo kə ɗak sut fur mo mbə lek,
kə nenpanyil mo
kə ɓalkaa fur mo ashak,
mbəkə mmo yaa lek ɗi kə Daa Naan
kə Kristi fin zak.>
27 Mbəɗə azeen-zeen nɗəən pee nkaam ɗesə, ɓə Herot kə Pontus Pailet, ashak kə nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, kə nen Isreil mo, mo kə kuur ashak, mbəkə mmo ɗee a shaarlek mə nguɗak fwaa Jesu Ɗeɓang, ɗe waa a bələp wur, ɗe a gha le nwur ɗee a Kristi.
28 Mo kuur ashak, mbəkə mmo cìn koo a mbii ɗeɗangyii ɗe a gha aa ten a le shi iiko fwaa kə reɓet fwaa nə, mbii nə mon ncìn a kəsə.
29 Yaksə Daa Naan a naa kəərmuut ɗe moo le mmun. A shínɓal mmun kərem fwaa mo, mbəkə mmun satpwoo fwaa ɗi ɓalɓal, baa ashak kə kəərmuut kas.
30 A le kən iiko fwaa nə bar gurum mo, kə a le kə mbii lukshik mo kə mbii aapwoo mo cìn nɗəən səm mə nguɗak fwaa Jesu Ɗeɓang.>>
31 Kaaɗe mo kyes ɗangnaan mənə, ɓə pee ɗe moo kuur ɗi ashak, nə səən. Mo gam kə Riin Ɗeɓang jir, yaksə mo yaa satpwoo mə Naan ɓalɓal agaak, baa ashak kə kəərmuut kas.

Nenshínzeen Nə Mo Lelong Fur Mo Ashak

32 Nen ɗe mo shinzeen nJesu jir, ɓə pan mo mo, kə məse mo mo ɗee a ɗeməndong jir zak. Baa mee gurum nɗəən mo mak sat nə, long fin nə a mənə mbəshin kas, ɗang mo le mbii fur mo jir, ashak.
33 Jeplep nə mo ɗee a langtəng shi iiko, nkaa yool mə Daa Jesu a peemúut. Daa Naan le ɗeret nkaa mo jir hakyeng.
34 Baa mee ngwe ɗee, a ngujeel nɗəən mo koo məndong kas, mbəɗe nen ɗe mo kə maar mo, kə lu mo, ɓə mo sərep mo jir,
35 ɓə mo jì shin shool mə mbii ɗe mo kə sərep nə mon njeplep mə Jesu nə mo. Ɓə jeplep nə mo shwap shool nə nnen shinzeen nə mo nciit-nciit, mbəkə koo ngwe ɗeɗangyii, ɓə wur kat mbii ɗewur kə reɓet.
36 Kaaɗe mo nkaa cìn mənə kəsə, ɓə Josep ngu Livai, ɗewur put a nyil nSaiprus, kə ɗe jeplep nə mo le səm nwur a Barnabas, (ɗe shii mə səm mənə a nə, Ngwe ɗewur kə caapee).
37 Wur mang mee maar fin seet, ɓə wur jì shin shool nə jir njeplep nə mo.

5

Ananiyas Kə Mat Fin Saffira

1 Mee gwar ɗi, ɗe moo pet səm wur a Ananiyas, kə mat fin Saffira, mo mang mee maar fur mo seet.
2 Ɗangɓe wur kə mat fin mo ɓalpwoo mo ashak, mbəkə mmo sok pak shool nə ɗi, ɗang Ananiyas jì shin koor shool nə njeplep nə mo.
3 Ɗangɓe Pita sat nənee, <<Ananiyas, a mii le ɗang a yit kə nngujwaan gam pətuup fwaa, kən nghan cìn ɗung ɗi nRiin Ɗeɓangyii? Mbəɗə aa sok pak shool maar nə.
4 Akuɗang aa mang maar nə a seet, ɓə baa də nə a mwaa kas aa? Kəzak aɓwoon ɗe də a mang maar nə a seet, ɓə baa shool nə a mwaa kas ee? A mii le ɗang a kat pan mə cìn mbii ɗesə nɗəən pətuup fwaa yii? Baa a cìn ɗung ɗesə nə a ngurum mo kas, a cìn ɗung nə a nNaan.>>

5 Kaaɗe Ananiyas kələng pwoo mənə, ɓə wur taa nyil, wur muut. Nen ɗe mo kələng
muut nə jir, ɓə kəərmuut ɗeɗes yaa mo hakyeng.
6 Zəlang mo jì ɗel nɗəən lu nə, ɓə mo ɓwoot kúm wur nə shi zaal, ɓə mo mang kúm
nə put kə nə a tool, ɗang dəm wum wur.
7 Aɓwoon ɗe mo tong koo awa kun sə, ɓə mat wur Saffira jì ɗel nlu nə. Baa war man
mbii ɗe nə kə tung kas.
8 Pita tal pə war nənee, <<Yi sat nghan, kyet a jee mə shool ɗe wu seet kə maar nə
nɗesə aa?>> War lap nənee, <<Ii, a jee shool nə mmənə.>>
9 Pita sat nwar nənee, <<A mii le ɗang wu ɓalpwoo ashak kə mish fii, mbəkə nwun
wu kam Riin mə Daa Naan ɗi ee? Yi kələng shii mə nen ɗe mo waa nwum mish fii mo
kə jì wul mpwoo lu sə. Mo mbə mang kúm fii nə put kə nə a kəsə zak.>>
10 Abet-abet ɓə war sham taa nyil nshii Pita, yaksə war muut. Kaaɗe zəlang nə mo jì
ɗel nlu nə, ɓə mo kat war kə muut, ɓə mo mang kúm nə put kə nə a tool, ɓə mo dəm
wum war pəshak kə mish fer.
11 Kəərmuut ɗeɗes yaa nen shinzeen nə mo jir, kə nen ɗe mo kələng pwoo nkaa mbii
mənə mo.

Jeplep Mo Cìn mBii Lukshik Kə mBii Aapwoo Mo Ɗes

12 Jeplep nə mo cìn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo ɗes, nnaar gurum nə mo.
Nenshínzeen nə moo kuur ashak jir nɗəən kuut mə Solomon shi pətuup ɗeməndong.
13 Ɗangɓe nɗəən koor gurum ɗe baa mo shinzeen kas, ɓə baa mee ngwe mak gung,
ɗewur mɓàlkáa fin ashak kə mo kas. Jir kəsə, ɓə gurum mo kə kwoop mo hakyeng.
14 Gurum mo ɗes, daas mo kə shurep mo, mo shinzeen nDaa, ɓə mo ɓalkaa fur mo
ashak kə nen shinzeen nə mo, ɗe nen shinzeen nə mo ɗes hakyeng.
15 Mbə mbii aapwoo ɗe jeplep nə mo cìn, ɓə gurum mo kok nengok mo jì le pəkom
ar nkaa gwaansaam mo, kə kurkwaa mo, mbəkə katɗang Pita jì ɗel, ɓə mə riin wur nə
ntáa tung pak nengok nə mo ɗi.
16 Nen ɗe mo nɗəən yil ɗe mo neer Jerusalem ciirkaat mo jì kuur. Mo jì kə nen ɗe
baa mo kələng koom kas, kə nen ɗe riin ɗebish mo kə lejeel mmo, ɓə jeplep nə mo bar
mo jir.

Mo Lejeel nJeplep Nə Mo

17 Pris ɗeɗes met jir kə nen ɗe mo ashak kə wur jir, ɗe mo a soon mə nen Sadusi mo,
mo gam kə zuur mbə jeplep nə mo.
18 Mo yak jeplep nə mo, mo dəm le mo nɗəən lushoot.
19 Ɗangɓe mpar, ɓə mee ngulep mə Daa jì wang pwoo lushoot nə mmo, ɓə wur pwat
kə mo, ɗang wur sat mmo nənee,
20 <<Wu dəm, wu ɗar nɗəən Lu mə Naan ɗeɗes nə, kən nwun satpwoo mə seen ɗesə
nə ɗi ngurum mo jir.>>
21 Kaaɗe mo kələng pwoo mənə, ɓə ɗaar mɓít-mɓít, mo dəm ɗel nɗəən Lu mə Naan
ɗeɗes nə, ɓə mo yaa kámpwoo Naan ngurum mo. Ɓə pris ɗeɗes met nə jì kə nen ɗe mo
ashak kə wur, ɓə mo pərep nenɓeetpwoo mo, kə nen ɗenan-nan ɗe mə nen Yahudi mo,
mo kuur ashak jir. Yaksə mo lep jepkam mo shindəm nlushoot nə, mbəkə mmo jì ɗi kə
jeplep nə mo.
22 Ɗangɓe kaaɗe jepkam nə mo dəm, ɓə baa mo dəm kat jeplep nə mo ɗi nɗəən lushoot
nə kas. Yaksə jepkam nə mo baaji sat mmo nənee,
23 <<Mu kat lushoot nə a shishoot rərret, kə nentappee nə mo kə ɗar mpwoo lu nə
mo, ɗang kaaɗe mu wang lu nə, ɓə baa mu kat jeplep nə mo ɗi kas.>>
24 Kaaɗe ngwe ɗeɗes nkaa nentap Lu mə Naan ɗeɗes nə, kə pris ɗənan-nan mo kələng
pwoo mənə, ɓə nə daampee mmo zam, mbə jeplep nə mo, mbəɗe baa mo man mbii ɗe
nə kə kat jeplep nə mo kas.

25 Mee gurum jì sat mmo nənee, <<Wu naa, nen ɗe wu le mo nɗəən lushoot sə, mon
nkaa kam-kam ngurum mo nɗəən Lu mə Naan ɗeɗes nə.>>
26 Yaksə ngwe ɗeɗes nkaa nentap Lu mə Naan ɗeɗes nə dəm, ashak kə pak nentap lu
mə Naan nə mo, mo dəm jì kə jeplep nə mo. Ɗang baa mo dəm jì kə mo a shi mee ɓal
kas, mbəɗe mo kəər gurum nə mo, mbəkə taji gurum nə mo car mo shi ndəng kas.
27 Kaaɗe mo jì kə jeplep nə mo, ɓə mo le mmo ɗar ntoom mə nenɓeetpwoo nə mo.
Yaksə pris ɗeɗes met jir nə tal pə Pita kə Joon nənee,
28 <<Muu təərsar nwun ɓalɓal nə, taji baa wu kám mee mbii ngurum mo nɗəən səm
mə Jesu kas. Ɗangɓe mbii ɗe wuu cìn ɗesə nə, wuu ɗaar a mbəkə nwun sat ɗi ngurum
mo nə, a mun mu tu gwar ɗesə nə, kəzak wu gam Jerusalem shi kám fuu ɗesə nə zak.>>
29 Ɗangɓe Pita kə jeplep nə mo, mo lap mmo nənee, <<Nə a təng kə mun cìn a mbii
ɗe Naan sat, met mbii ɗe gurum mo sat.
30 Jesu ɗe wu tu wur, ɗe wu pwas wur nkaa shiyeepyoom, ɓə Naan mə puun fun mo,
kə yool kə Jesu a peemúut.
31 Naan kə yool kə Jesu a peemúut, ɓə yaksə Jesu kə tong nsarse mə Naan, a wur
a Laakop kə Nguɓam zak. A wur wang ar tuwap nnen Isreil mo, mbəkə nNaan fwo
shikbish mo mo ɗi zak.
32 Mun a langtəng mə mbii ɗesə mo, kə Riin Ɗeɓang ɗe Naan shin nnen ɗe mo cìn
ɗyen wur, mo kə cìn langtəng nə a kəsə zak.>>
33 Kaaɗe kuur mə nenɓeetpwoo nə mo kələng pwoo mənə, ɓə nə láa mmo mɓut
hakyeng, dəm wul a ɗe moo reɓet twe jeplep nə mo.
34 Ɗang mee ngu Farisi ɗe kə kám Wàar mə Mosis, ɗi səm wur a Gamaliyel, gurum
mo jir mo kə shin ɗeɗes nwur. Wur yool ɗar atəng nɗəən lu ɓeetpwoo nə, ɓə wur le kə
mmo pwat kə jeplep nə mo a tool ɓe reppee lee.
35 Ɓə wur sat nnen ɓeetpwoo nə mo nənee, <<Ɗyemnaa mo, nen Isreil mo. Wu tap
kə mbii ɗe wuu reɓet cìn nən ndes ɗesə mo.
36 Gyet yam-yam, ɓə mee gwar ɗe, ɗe mo kə pet səm wur a Tudas, wur kə cam yool
a kəsə. Gyet wur lekáa fin a koo mee ngwe ɗeɗes sə, ɗe gurum mo koo kambil feer sə
mo dəm nɗang wur. Ɗang aɓwoon ɗe mo tu wur, ɓə nen ɗe mo dəm nɗang wur nə jir,
mo rangkáa, baa mo ɗee a mee mbii kas.
37 Aɓwoon Tudas, ɓə Judas, mee ngu Galili yool zak, nɗəən ɓit ɗe moo tang ɗuu gurum
mo ɗi, yaksə wur dul pak gurum mo dəm nɗang shin, ɗang aɓwoon ɗe mo tu wur zak,
ɓə nen ɗe mo dəm nɗang wur jir, mo rangkáa.
38 Mbəmənə an pə sat nwun, taji wu cìn mee mbii ndes ɗesə mo kas. Wu yit mo
mbəsut. Mbəɗə katɗang pwoo ɗe moo kám ngurum mo, kə ɗak ɗe mo kə cìn nə a mə
məse mə gurum, ɓə nən nyool ɗee a ɗebuu.
39 Ɗang katɗang mbii ɗe moo cìn nə a mə Naan, ɓə baa mu mmak se koorong nkaa
mo kas. Wu tap taji nwun ɗee koo wun a nlek kə Naan sə kas.>>
40 Nenɓeetpwoo nə mo kələngkar Gamaliyel nə. Mo pərep jeplep nə mo cin jì ɗel zak,
ɓə mo sərem mo, kəzak mo təərsar mmo ɓalɓal nənee, <<Taji baa wu sat mee pwoo ɗi
nɗəən səm mə Jesu zak kas.>> Aɓwoon pwoo mənə, ɓə mo ɓwet mo.
41 Jeplep nə mo pwat ntoom mə nenɓeetpwoo nə mo shi retnyit, mbəɗe mo mak
shwaajeel mbə səm mə Jesu.
42 Yool parmənə, ɓə baa mo nook kám kə leshap mə Naan ngurum mo, nɗəən Lu mə
Naan ɗeɗes nə kə nɗəən lu mə gurum mo, koo puus ɗeɗangyii kas, nə Jesu a Kristi.

6

Mo Bəlip Nenɓam Mo Pwoovəl

1 Kaaɗe nenseet nɗang Jesu mo ɗoom yaa ɓul, nɗəən meeteer mənə mo, ɓə mee ɓəlep
yool nnaar mə nnen ɗe mo man pwoo mə nen Grik mo kə nen Yahudi ɗe mo kə tong

nJerusalem, mbəɗe nen ɗe mo man pwoo Grik nə mo sat nə, baa mo kə shìn mbiise Matkáa fur mo mɓut mbiise ɗe moo shwap shidaar-shidaar kas.
2 Aasə ɓə, jeplep ɗe kaapaat baavəl nə mo pərep kuur mə nenseet nɗang Jesu mo jir, kə mo sat nənee, <<Baa nə ret kə mmun nook satpwoo mə Naan, mbəkə mu ɗee ɗi ɓàk mbiise kas.
3 Mbə mənə, ɗyemnaa mo, wu bələp mee gurum mo pwoovəl nnaar fuu, ɗe mo kə məse ɗeret, kə ɗe mo gam kə Riin Ɗeɓang, kə ɗe mo manshii mə mbii zak. Mbəkə mun le mo tap ɗi kə ɗak shwap mbiise nə.
4 Ɗang mun, mbə sekyeen kə ɗangnaan shidaar-shidaar kə satpwoo mə Naan.>>
5 Pwoo ɗe jeplep nə mo sat nə, ret nkuur mə nenseet nɗang Jesu nə mo jir. Aasə ɓə mo bələp Stivin, ɗewur gam kə shinzeen, kə Riin Ɗeɓang, kə Filip, kə Prokorus, kə Nikanor, kə Timoti, kə Parmenas, kə Nikolas ngu Antiyok, ɗe gyet wur kə piring mbə seyil nNaan mə nen Yahudi mo.
6 Mo jì kə nen ɗe mo kə bələp mo ntoom jeplep nə mo, ɓə mo ɗangnaan kəzak mo lesar fur mo nkaa mo.
7 Pwoo Naan nə sekyeen, dəm wul a ɗe nenseet nɗang Jesu ɗe mon nJerusalem mo ɓul ɗes hakyeng, kə pris mo ɗes mo shinzeen nJesu Kristi.

Mo Yaa Stivin

8 Stivin, ɗewur gam kə ɗeret kə ɓal mə Naan, wur cìn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo ɗenan mo nnaar gurum mo.
9 Ɗangɓe pak gurum mo ɗi, ɗe mo a mmee lu Naan ɗe mo kə pet a lu Naan mə nen Frimen mo. Nen ɗesə mo a nnen Yahudi ɗe mo pwat nyil nSairin, kə Alekzandriya, kə ngaar yil nSilisiya, kə mə yil Eshiya mo zak, mo yool kə pwoo mo, kə ɓeetshik nkaa Stivin.
10 Ɗang baa mo mak katɓal ɗe mon nɗar kən mo cin ɓeetshik ɗi kə Stivin kas, mbəɗe wur leshap a shi ɗyen ɗe Riin mə Naan shin nwur.
11 Mo kar pak gurum mo a səsok, mbəkə mmo sat ɗi nənee, <<Mu kələng Stivin satpwoo ɗebish nkaa Mosis, ɗang wur baa satpwoo ɗebuu nkaa Naan zak.>>
12 Pwoo ɗe mo sat nə láa ngurum nə mo mɓut, ɓə pak nen ɗənan-nan mo, kə pak nenkám Wàar Mosis mo. Mo yool kə tuup, mo dəm yaa Stivin, ɓə mo jì kə wur ntoom mə kuur mə nenɓeetpwoo mo.
13 Kəzak mo jì kə langtəng mə ɗung mo, ɗe mo sat nənee, <<Gwar ɗesə wur leshap ɗebish nkaa Lu Naan ɗeɗes nə, kə nkaa Wàar Mosis shidaar-shidaar zak.
14 Mu kələng wur sat nə, Jesu ngu Nazaret mbə shirip Lu mə Naan ɗeɗes nə, kən nwur cəər kə mbii ɗe muu loot kə cìn mo, ɗe gyet Mosis shin mo mmun.>>
15 Nen ɗe moo tong ɗi a pee ɓeetpwoo nə jir, mo ban yit fur mo nkaa Stivin, ɓə mo naa yit wur nə ɗee a koo yit ngulep mə Naan sə.

7

Stivin Leshap nKuur Mə Nenɓeetpwoo Mo

1 Pris ɗeɗes met jir nə wur tal pə Stivin nənee, <<Mbii ɗe moo sat nkaa gha sə, mo azeen aa?>>
2 Yaksə Stivin lap nənee, <<Ɗyemnaa mo, kə puun mo, wu lekom, kən nwun kələng mbii ɗe an mbə sat nə ɗi. Gyet Naan Ɗehai wur woo shin fin mpuun fun Abraham, ɓə wur kutɗi nyil mMesopotamiya, akuɗang wur dəm tong nɗəən yil nHaran.
3 Naan sat nwur nənee, <A yool a yit yil fwaa, kə ɗang fwaa mo zak, kən nghan dəm ɗi mmee yil ɗe an mbə kám nə ngha.>
4 Abraham yool yit yil nen Kaldiya mo, kən wur dəm tong ɗi nɗəən yil nHaran. Aɓwoon ɗe puun Abraham muut nyil nHaran, ɓə Naan jì kə Abraham nɗəən yil ɗesə, ɗe wuu tong nɗəən nə yaksə.

5 Ɗangɓə baa Naan shin rep pak yil nə Abraham, mbəkə nə ɗee ɗi a mə káa wur, koo kaa mang shii məndong sə kas. Jir kəsə, ɓə Naan cweerpwoo Abraham nə, wur mbə shin yil nə Abraham, kə nə ɗee a mbii sekop wur, dəm wul kə ɗang wur ɗe mon njì mɓwoon wur zak. Koo ɗe gyet mɓít mənə, ɓə baa Abraham kə mee làa kas aku.
6 Gyet Naan sat zak nənee, <Dang Abraham mon mbə ɗee a məzep mo nɗəən mee yil ɗecì. Nenyil mənə mon nle kə mmo cìn ɗak laatong zak, kə mon nle mmo ɗee a kərem mo, mbə ɓit kambil feer.>
7 Naan wur baa sat ɗyikye zak nənee, <An mbə tokɗyeel nnen ɗe mo le mo ɗee a kərem, ɗang aɓwoon mənə, ɓə an mbə pwat kə mo aku mɓut yil mənə, mbəkə mmo jì seyil ɗi nghan nɗəən pee ɗesə.>
8 Naan sat Abraham can-can, kə nə ɗee a Səmpwoo (alaama) mə pwoo ɗe Naan kə ten cweer nAbraham shi toom. Mbə mənə kaaɗe Abraham làa Aizik, ɓə wur can ɗyem fin nə nkaa puus nɗepwookun. Aizik can làa wur Jekop a kəsə zak, kə Jekop can jep fin mo, ɗe mo a puun fun ɗe kaapaat baavəl sə mo a kəsə zak.
9 <<Puun fun ɗesə mo, mo cìn zuur kə Josep, yaksə mo seet kə wur sham nyil Ijip koo kərem sə. Ɗangɓe Naan ɗi ashak kə wur.
10 Naan ɓam Josef mɓut jeel ɗe mo taa nkaa wur jir. Naan shin ɗeret nJosep, kə manshii mə cìn mbii ntoom Feero, mishkoom Ijip, ɗe nə le nwur ɗen Josep a ɗeɗes nkaa yil Ijip, kə nkaa lu fin zak.
11 Mee neen ɗeɗes taa nyil Ijip jir, kə yil nKeenan ɗe nə jì kə jeel ɗeɗes hakyeng, ɗe le baa puun fun mo kat mbiise kas.
12 kaaɗe Jekop kələng nə, mbiise ɗi nyil Ijip, ɓə wur shee lep puun fun mo sham nyil Ijip nə.
13 A nɗəən sham mo nɗevəl nyil Ijip nə, ɗang Josef woo shin nɗyemnəən fin mo. A mpeemənə, ɓə Feero man ɗang mə Josep mo jir.
14 Aɓwoon mənə, ɓə Josep lep kə mmo kàa pet puun fin Jekop kə nen wur mo jir. Nen ɗe mo pet mo shin sham nyil Ijip nə jir, mo wul laarpwoovəl baapaat.
15 Nə le ɗang Jekop sham nyil Ijip, ɓə wur sham muut a nyil mənə, kəzak puun fun mo jì murep a nyil Ijip zak.
16 Yaksə mo kok kúm mo mo kàa kə mo nyil nShekem, mbəkə mo wum mo ɗi nɗəən kəcir ɗe gyet Abraham kə seet shi azurfa mo, nsar jep Hamor mo.
17 kaaɗe pee nə wul kus, mbəkə nNaan gam mbii ɗe gyet wur kə ten cweer Abraham, ɓə nen fun mo kə ɓul ɗes nɗəən yil Ijip nə hakyeng.
18 Nen Ijip mo lep mee mishkoom ɗepwoo nyil Ijip, ɗe baa wur man mee pwoo nkaa Josep kas.
19 Mishkoom ɗesə wur gwam puun fun mo, ɗang wur shin jeel mpuun fun mo, wur le kə mpuun fun mo fwo jep fur mo mbəkə mmo murep ɗi.
20 A nɗəən ɓit mənə, ɓə mo làa Mosis. Gyet Mosis a mee làa ɗeret naa zam. Puun wur mo kyeer wur nɗəən lu mbə tar kun.
21 Ɗang kaaɗe mo put dəm le wur a təleng, ɓə reep Feero mang Mosis ɗyel, kə nwar kyeer wur koo làa fer sə.
22 Mo kám man mə nen Ijip mo mMosis jir, yaksə wur yool ɗee a mee ngwe ɗeɗes nɗəən mbii ɗewur sat mo, kə mbii ɗewur cìn mo zak.
23 <<Kaaɗe Mosis wul ɓit mo laarfeer, ɓə wur pan mputuup fin mbə dəm naa ɗyemnəən fin nen Isreil mo.
24 Yaksə wur táa naa mee ngu Ijip nkaa shinjeel mmee ngu Isreil. Ɓə Mosis dəm ɓam ngu Isreil nə, kə nwur lap ɗi ngwar nə. Yaksə Mosis tu ngu Ijip nə.
25 Mosis pan nə, nen fin mo mmanshii mənə nə, Naan mbə ɓam mo a shi sar fin. Ɗang baa mo manshii nə kas.

26 Daar nə, ɓə Mosis kat mee nen Isreil mo vəl, pə lek nshak. Yaksə wur reɓet ɓen
mo, kə wur sat mmo nənee, <Daa mo, wun a ɗyemnəənshak, a mii le ɗang wuu lek
nshak yii?>
27 Ɗangɓə gwar ɗewur nkaa shinjeel ngənəən nə, bet Mosis shin baa aku, kə nwur
sat mMosis nənee, <A wii le gha a mishkoom kə ngutokɗyeel nkaa mun ii?
28 Aa reɓet tu wen a kaaɗe doon a tu ngu Ijip sə mee?>
29 Kaaɗe Mosis kələng pwoo mənə, ɓə wur su ar yil Ijip, kə nwur dəm tong ɗi nyil
mMidiyan, koo məzep sə. A nɗəən yil mMidiyan nə, ɓə Mosis làa jep ɗemish mo vəl.
30 <<Aɓwoon ɓit mo laarfeer, ɓə mee ngulep mə Naan jì woo shin mMosis, shi mbələm
wus nkaa mee laaləət a yil kus kə zuul Sinai.
31 Kaaɗe Mosis naa wus nə, ɓə nə aapwoo nwur, ɓə wur gyes dəm ɗi kus rep laaləət
nə, mbəkə nwur naa ɗi rərret, ɓə wur kələng ɗoo mə Daa, nənee,
32 <A an a Naan mə puun fwaa mo, Naan mə Abraham, kə mə Aizik, kə mə Jekop.>
Yaksə Mosis ɗaar, mbəɗe kəərmuut fes yaa wur zam, baa wur katɓal ɗewur mbə mak
naa wus nə kas.
33 Daa Naan sat mMosis nənee, <A shwat kwoopshi ɗe mon nshii fwaa, mbəɗe pee
ɗe aa ɗar ɗi yaksə, nə a pee ɗeɓang.
34 Azeen-zeen, an kən naajeel nen fen ɗe mon nyil Ijip, kən kələng gwan mo mo.
Mbəmənə kən sham, mbəkə nghan ɓam mo ɗi zak. Mbə mənə, a jì kə nghan lep gha
shindəm nyil Ijip.>
35 <<Gyet nen Isreil mo cii Mosis, ɓə gyet mo sat nənee, <A wii le gha a mishkoom kə
ngutokɗyeel nkaa mun yii?> A Mosis a ngwe ɗe gyet Naan lep wur, mbəkə nwur ɗee a
Taakyeen kə Nguɓam mə nen Isreil mo shi ɓam mə ngulep mə Naan ɗe gyet wur woo
shin mMosis nɗəən rep laaləət a yil sə.
36 A Mosis put kə nen Isreil mo nɗəən yil Ijip, kəzak gyet wur cìn mbii lukshik mo,
kə mbii aapwoo mo nɗəən yil Ijip nə, kə nɗəən Am kuur Ɗenaat, kə a naaryil, mbə ɓit
mo laarfeer zak.
37 <<Gyet a Mosis sat nnen Isreil mo nənee, <Naan mbə yool lep mee ngusat pwoo
Naan nwun, koo an sə, mɓut nnen fuu mo.>
38 Gyet Mosis ɗi ashak kə kuur nen Isreil mo a naaryil, ashak kə puun fun mo, kə
ngulep mə Naan ɗe gyet wur leshap kə Mosis nkaa nzuul Sinai. A mbəɗe gyet Mosis
kə kələngkar mə seen pə Naan ɗi shin mmun.
39 <<Ɗangɓe gyet puun fun mo cii cìn mbii ɗe Mosis sat, kəzak mo toklong shi Mosis,
kə mo le mputuup fur mo mbə waa baa dəm Ijip.
40 Mo sat Eeron nənee, <A kəlem pak naan mo mmun, ɗe mon ntaa mmun akyeen.
Mbəɗə baa mu man mbii ɗe nə kat Mosis ɗe gyet wur put kə mun nɗəən nyil Ijip kas.>
41 A nɗəən meeteer mənə mo, ɓə mo kəlem mee laanəng kə nə ɗee mmo, koo mee
naan sə. Mo jì kə mbiizuum mo laanəng nə, yaksə mo serəbet mə retnyit mbə naan ɗe
mo kəlem shi sar fur mo.
42 Mbə mənə ɓə Naan cəər kəɓwoon mmo, kəzak wur le kə mmo seyil ɗi nzar mo, kə
mbii ɗe aɗeng mo. Kaaɗe mo kə ten ran nɗəən ɓəət-haal mə nensatpwoo kə Naan mo
nənee, <Wun nen Isreil mo, nɗəən ɓit ɗelaarfeer sə mo a naaryil, ɓə baa gyet wu saa
long mo, kə wus mbiizuum mo, a mbə an kas.
43 Ɗang gyet wuu mang a Tent mə kùm Molek, wu mwaan kə nə, kə zar mə kùm fuu
Refan. Wu kəlem mbii ɗesə mo, mbəkə nwun seyil ɗi mmo. Mbə mənə, ɓə an mbə le
kə mmo dəm kə wun jong-jong, ɗe dəm ɗel yil ɗe aɓwoon mBabilon.>
44 <<Gyet puun fun mo kə Tent mə langtəng nə, Naan ɗi ashak kə mo a naaryil. Mo
ɗak Tent mənə a nciit-nciit kə ɗe Naan shin mMosis naa. Mosis sat mmo tap ɗak a kəsə
zak.
45 Aɓwoon mənə, ɓə puunkaam fun mo lap Tent mənə pə puun fur mo kə mmo mang
Bìt mə Daa nə pan kaaɗe mo ɗel ashak kə Joshuwa nɗəən yil ɗe Naan shin mmo. Naan

ceen nenyil mənə mo, ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, a yit puun fun mo. Tent mənə war ɗi jì wul mɓít mə Devit.
46 Devit kat ɗeret ntoom Naan, wur ɗang, mbəkə nwur ɗyik mee peetong ɗi nNaan mə Jekop.
47 Ɗangɓe a Solomon yool ɗyiklu Naan nə.
48 Jir kəsə, ɓə baa Daa Naan Ɗehai kə tong a nɗəən lu ɗe gurum mo ɗyik kas. Pwoo ɗesə nə nciit kə pwoo ɗe gyet ngusatpwoo Naan ten sat nənee,
49 <Naan sat nə, ɗengnaan nə a peetong fen, kə yil ɗesə nə a pee leshii fen zak. Wun nɗyik a mee lu ɗəɗang nghan yii? Peeɗe an nnookɗi a nii?
50 Baa a sar fen le mbii ɗesə mo jir kas aa?>
51 <<Wun nencinshik mo, ɗe pətuup fuu mo ɗee a koo mə nenkum mo sə. Wuu ɗee a komjoor mo mbə cíikələngpwoo mə Naan, kəzak wu cii Riin Ɗeɓang shidaar-shidaar, kaaɗe gyet puun fuu mo kə cìn sə. Mbəmənə wun a koo puun fuu mo gyet sə zak.
52 Gyet puun fuu mo shínjeel nnenkop pwoo Naan mo jir. Gyet mo twe nen ɗe moo leshap nkaa jì Ngwe ɗe ndəre sə, ɗe yaksə ɓə a wun seet wur, ɗang a wun, wu tu wur zak.
53 A wun a nen ɗe wu lap Wàar mə Naan ɗewur shin nwun nsar nenlep mə Naan mo, ɗang baa wu cìn mbii ɗe Wàar nə mo sat kas.>>

Mo Tu Stivin Shi nGyək Mo

54 Kaaɗe nenɓeetpwoo nə mo kələng pwoo ɗe Stivin sat mmo, ɓə nə láa mmo mɓut ɗes hakyeng, yaksə mo ərep sar fur mo mbə tuup.
55 Mbəɗə Stivin gam kə Riin Ɗeɓang, ɓə wur naapee kaa aɗeng, ɓə wur naa Ɗehai mə Naan, kə Daa Jesu kə ɗar nsarse kə Naan zak.
56 Ɓə Stivin sat nənee, <<Wu naa mo wang ɗengnaan, kəzak Làa kə Gurum kə ɗar nsarse mə Naan.>>
57 Ɗangɓe gurum nə mo lep or shi ɗoo ɗeɗes, kə mmo duur kom fur mo shi sar fur mo, ɓə mo yool su jì taa nkaa Stivin.
58 Mo dul wur put mɓwoon pee nkaam nə, ɓə mo car wur shi gyək ɓə wur muut. Nen ɗe mo car Stivin nə mo, shwat nlər fur mo, mo le pə mee zəlang ɗe moo pet səm wur a Sool.
59 Kaaɗe mon nkaa car Stivin, ɓə wur nkaa ɗangnaan nənee, <<Daa Jesu, a lap seen fen.>>
60 Yaksə wur kurum mfurum, ɓə wur petpee shi ɗoo ɗeɗes nənee, <<Daa Naan, a fwoo shikbish ɗesə nə mmo.>> Kaaɗe wur sat pwoo mənə, ɓə wur muut.

8

Sool Shínjeel Nenseet nDang Jesu Mo

1 Nə fes ret nSool nyit zam, mbəɗe mo tu Stivin.
Parpuus mənə, ɓə jeel ɗeɗes nə táa nkaa kuur mə nenseet nɗang Jesu ɗe moo tong nJerusalem. Mbə jeel nə, ɓə mo rangkáa jir, dəm nɗəən yil nJudiya, kə Samariya, təng ɗee a jeplep nə mo ɗe nJerusalem ɓejee ɗak.
2 Pak nen ɗe mo kəər Naan, mo wum Stivin, kəzak mo yém mmaap mbə muut wur nə.
3 Ɗangɓe Sool shínjeel nenseet nɗang Jesu nə mo ɗes hakyeng. Wur dəm ɗel shitul-shitul, kən nwur yak daas mo, kə shurep mo, dəm shoot mo nɗəən lushoot.

Mo Kop Pwoo Naan nƊəən Pee Kaam nSamariya

4 Nen ɗe mo rangkáa nə mo. Mo dəm kop pwoo Naan ngurum mo koo a pee ɗeɗangyii ɗe mo dəm ɗi.
5 Filip dəm mmee pee kaam ɗe nen nSamariya, wur nkaa leshap ngurum mo nkaa Kristi mpee mənə.

6 Kaaɗe kuur mə gurum nə mo kələng, ɗang mo naa mbii lukshik ɗe Filip pə cìn mo
zak, ɓə mo lekom, kəzak mo lepan fur mo nkaa mbii ɗewur sat nə.
7 Riin ɗebish mo lep or ɗeɗes, kəzak mo pwat mɓut ngurum mo ɗes. Mo bar gurum
mo ɗes ɗe shik mo mo fii, kə kəɓel mo.
8 Mbə mənə, ɓə gurum mo kat retnyit ɗes nɗəən pee nkaam mənə.

Simon nGwu Mulak

9 Mee gwar ɗewur ɗi nɗəən pee nkaam nə, ɗe səm wur a Simon, ɗe mbə ɓit mo ɗes,
ɓə wur kəcin mulak, kəzak wur kəcin mbii aapwoo mo a yit mə nen Samariya mo. Wur
cutzung nə, ɗyin a mee ngwe ɗeɗes.
10 Gurum mo jir mo kə lepyit nkaa wur, yool nɗeɗyeen mo, dəm wul nɗenannan mo,
ɗang moo sat nə, gwar ɗesə wur aa ɓal mə Naan ɗe moo pet a iiko Ɗeɗes Met
11 Moo lepyit nkaa wur, a mbəɗe ɓit mo ɗes, ɓə wur cìn mbii aapwoo mo a yit mo mo
shi mulak nə.
12 Ɗang kaaɗe mo shinzeen mpwoo ɗeret ɗe Filip sat mmo, nkaa mulki mə Naan, kə
nkaa Jesu Kristi zak, ɓə mo cìn baptisma ndaas mo, kə shurep mo ɗe mo shinzeen.
13 Simon shikáa fin shinzeen zak, ɓə mo cìn baptisma nwur. Aɓwoon mənə, ɓə wur
dəm nɗang Filip, ɗang nə aapwoo nwur mbə mbii lukshik mo, kə ɗak ɗənan-nan ɗewur
naa Filip kəcin mo.
14 Kaaɗe jeplep ɗe moo tong nJerusalem mo kələng nə, nen Samariya mo kə lappwoo
Naan, ɓə mo lep Pita kə Joon dəm pə mo ɗi.
15 Kaaɗe Pita kə Joon mo dəm wul, ɓə mo ɗangnaan nkaa nen ɗe mo shinzeen nə.
Mbəkə nNaan shin Riin Ɗeɓang ɗe mmo.
16 Mbəɗə baa Riin Ɗeɓang kə sham nkaa memee nɗəən mo kas. Mo kə cìn a baptisma
mmo nɗəən səm mə Daa Jesu ɓejee ɗak.
17 Pita kə Joon, mo lesar fur mo nkaa mo, ɓə Naan shin Riin Ɗeɓang ngurum nə mo.
18 Kaaɗe Simon naa nə, moo shin Riin Ɗeɓang nə nnen shinzeen nə mo, a mbəɗe
jeplep nə mo lesar fur mo nkaa mo, ɓə wur shin shool mPita kə Joon, ɗang wur sat
mmo nənee,
19 <<Wu shin ɓal mənə nghan zak, mbəkə koo wii ɗe wen lesar fen nkaa wur, ɓə wur
nkat Riin Ɗeɓang nə zak.>>
20 Ɗangɓə Pita sat nSimon nənee, <<Waa kə shool fwaa nə, wun nɗel nwus. Mbəɗə
aa pan nə, a mmak seet mbiizuum mə Naan a shi shool.
21 Baa mee mbii ɓàl gha kə mun mɓut ɗak fun ɗesə nə kas mbəɗe baa pətuup fwa nə
nɗere a kəkyeen nNaan kas.
22 A tuwap mbə pan fwaa ɗebish nə, kəzak a ɗang Daa Naan, mbəkə nNaan fwoo
shikbish mə pan kə pətuup fwaa ɗebish nə ɗi ngha.
23 Mbəɗə wen naa, aa gam kə zuur ɗebish, ɗang aa ɗee a ɗe ɓuɓwoot nɗəən
shikbish.>>
24 Simon sat mPita kə Joon nənee, <<Kuzuk, wu ɗang pə Daa Naan, mbəkə taji memee
nɗəən mbii ɗe wu sat sə mo kat an kas.>>
25 Aɓwoon ɗe Pita kə Joon mo kə satpwoo nkaa Jesu, ɗang mo leshap Naan zak, ɓə
kaaɗe mo a ar kàa nJerusalem, ɓə mo taa kop pwoo ɗeret nə nɗəən jepyil mo ɗes, ɗe
mo nSamariya.

Filip Kə Mee nGu Itiyopiya

26 Mee ngulep mə Naan sat mFilip nənee, <<A yool a sham nkor ngyeen a ar ɗe nə
yool nJerusalem dəm wul nGaza, ɗe nə a naaryil.>>
27 Wur yool seet, ɓə wur taakáat kə mee ngu Itiyopiya ɗewur a meermuut. Wur a
mee ngwe ɗeɗes ɗewur tap kə long mə mishkoom ɗe mat, Kandes mə yil Itiyopiya.
Gwar ɗesə wur waa a nJerusalem mbə seyil nNaan.

28 Kaaɗe wur a ar baa waa, ɓə wur kə tong nɗəən mbiilang, wur nkaa tang ɓəət-haal
mə ngusatpwoo mə Naan Aizaya.
29 Ɓə Riin Ɗeɓang sat mFilip nənee, <<A dəm kus kə mbiilang ɗesə.>>
30 Filip su dəm kus kə mbiilang nə, ɓə wur kələng gwar nə nkaa tang ɓəət-haal mə
ngusatpwoo mə Naan Aizaya. Yaksə Filip tal pə gwar nə nənee, <<A manshii mə mbii
ɗe gha nkaa tang nə aa?>>
31 Gwar nə lap nənee, <<Cirang ɗang an mbə mmanshii mənə ɗi ii? Kat baa a mee
gurum kámshii mənə nghan kas ii?>> Gwar nə sat mFilip kàa tong ashak kə wur.
32 A pwoo ɗewur nkaa tang nə nɗəən ɓəət-haal nə nɗesə, ɗe nə sat nənee, <<Wur
a koo təm ɗe mo kə dəm kənə, mpee saa sə. Koo təm ɗe ɗok tətək ntoom mə ngusaa
shweep nə sə, Wur ɗok tətək a kəsə zak.
33 Mbəɗə wur sham kə káa fin, ɓə baa mo tokɗyeel nwur nkaa zeen kas. A wii mmak
yool leshap nkaa ɗang wur mo ii? Mbəɗə mo kə mang seen wur nɗəən yil nə.>>
34 Ɓə ngu Itiyopiya nə wur tal pə Filip nənee, <<A sat nghan. Gyet ngusatpwoo mə
Naan ɗesə wur leshap nə a nkaa wii? Wur leshap nə a nkaa shin aa? Koo a mee ngwe
ɗecì yii?>>
35 Yaksə Filip ɗoom leshap ɗeret nkaa Jesu, shi pwoo ɗe gwar nə kə tang nə.
36 Kaaɗe mon mwaan a ar nə, ɓə mo jì wul mpee ɗe am ɗi, ɓə ngu Itiyopiya nə wur
sat mFilip nənee, <<A naa am səsə! A mii ncíi kə nghan cìn baptisma nghan ii?>>
37 Filip lap nənee, <<Katɗang a shinzeen nJesu shi pətuup məndong azeen-zeen, ɓə
mon ncìn baptisma ngha. Ngu Itiyopiya nə wur sat nə, Nshinzeen nə Jesu Kristi wur
a Làa mə Naan azeen-zeen.>>
38 Yaksə gwar nə wur le mbiilang nə ɗar. Ɓə Filip kə gwar ɗe nə, mo sham nɗəən am
nə dukvəl, ɓə Filip cìn baptisma ngwar nə.
39 Kaaɗe mo kàa pwat mɓut am nə, ɓə Riin mə Daa, mang Filip dəm kə wur mmee
mpee. Baa ngu Itiyopiya nə wur kutɗi kə naa Filip zak kas. Yaksə wur sekyeen kə
mwaan fin, kəzak wur gam kə retnyit.
40 Gurum mo naa Filip nɗəən yil Azotus. Wur dəm shipee-shipee nɗəən pee nkaam
nə mo jir, mbə kop pwoo ɗeret nə, dəm wul nSizariya.

9

Tuwap Mə Sool

1 Sool sekyeen kə shinjeel nnenseet nɗang Jesu mo, wur tang ar mbə twe mo. Aasə
ɓə, wur dəm pə pris ɗeɗes met jir nə.
2 Yaksə Sool ɗang pə pris ɗeɗes nə, mbəkə nwur shin lep a rəran mmo ɗewur ndəm
kə mmo nLu mə Naan mo, ɗe mo nDamaskus, mbəkə katɗang wur kat nen ɗe moo dəm
nɗang ar Jesu, koo daas mo kə shurep mo, ɓə wur yak mo jì kə mo nJerusalem.
3 Kaaɗe wur jì wul kus kə Damaskus, ɓə nnen mman, ɓə mee peeɓang tong aɗeng
sham ɓangpee ɗewur ɗe.
4 Yaksə wur taa nyil, kəzak wur kələng mee ɗoo kə sat nənee, <<Sool, Sool! A mii le
ɗang aa shinjeel nghan yii?>>
5 Yaksə Sool tal nənee, <<A gha a wii Daa?>>
Ɗoo nə lap nənee, <<A an Jesu, ɗe gha nkaa shinjeel nghan.
6 A yool a ɗel nɗəən pee nkaam nə, ɓə mon nsat nghan mbii ɗe nə a təng gha ncìn.>>
7 Nen ɗe mon mwaan nə ashak kə wur mo ɗar tətək, baa mo le mee shap kas, mo
kələng ɗoo nə, ɗang baa mo naa nguleshap nə kas.
8 Sool yool ɗar atəng, ɓə wur wang yit fin, ɗang, baa wur mak naapee kas. Mbə mənə
ɓə mo yaa sar nwur, mo ɗel kə wur nDamaskus.
9 Mbə teer mo kun, ɓə baa wur mak naapee kas, kəzak baa wur se mee mbiise, koo
shwaa mee mbii kas zak.

10 Mee nguseet nɗang Jesu ɗi nDamaskus, ɗe moo pet wur a Ananiyas. Daa sat Ananiyas nɗəən suun nənee, <<Ananiyas!>> Yaksə wur lap nənee, <<An səsə Daa.>>
11 Daa sat nwur nənee, <<A yool a dəm a ar ɗesə, ɗe moo pet a Sham ndər-ndər, ɓə a tal mee gwar ɗe moo pet səm wur a Sool, wur a ngu Tarsus. Wur ntul Judas. Yaksə ɓə wur nkaa ɗangnaan.
12 Nɗəən suun wur, ɓə wur naa mee gwar ɗe moo pet səm wur a Ananiyas, wur jì ɗel, ɗang wur lesar fin nkaa wur, mbəkə nyit fin mo baa naapee ɗi zak.>>
13 Ɗangɓe Ananiyas lap nənee, <<Daa, gurum mo ɗes mo kə leshap nghan, nkaa niyang ɗe gwar ɗesə wur kəcin nnen fwaa ɗe mon nJerusalem.
14 Kəzak wur jì mpee ɗesə nDamaskus, shipee ɗe pris ɗenan mo shin nwur, mbəkə nwur yak nen ɗe mo shinzeen nɗəən səm fwaa jir.>>
15 Ɗangɓe Daa lap wur nənee, <<A yool a dəm, mbəɗe an kən bələp wur, mbəkə nwur cìn ɗak ɗi nghan. Wur mbə le kən nnen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mishkoom mo, kə nnen Yahudi mo man səm fen zak.
16 An mbə kám nwur jeel ɗe nwur mbə shwaa mo mbə səm fen.>>
17 Ananiyas yool dəm ɗel nɗəən lu Judas nə. Wur lesar fin mo nkaa Sool, ɗang wur sat nənee, <<Ɗyemnaa Sool, Daa Jesu ɗewur woo shin fin ngha, kaaɗe gha a ar jì mpee ɗesə, a wur lep an, mbəkə nghan baa a naapee ɗi zak. Kə mmo gam gha shi Riin Ɗeɓang zak.>>
18 Abet-abet ɓerep mee mbii mo koo feel mə pupwap sə, mo pwat nyit Sool, mo sham ɗong nyil, ɓə yit wur mo cin naapee. Yaksə wur yool ɗar atəng, ɓə mo cìn baptisma nwur.
19 Aɓwoon ɗewur kə se mbiise, ɓə wur baa katɓal zak.

Sool Kop Satpwoo Naan nDamaskus

Sool tong ashak kə nenseet nɗang Jesu ɗe mon nDamaskus, mbə meeteer mo ruk.
20 Abet-abet ɓə wur dəm nɗəən lu mə Naan mo ɓə wur ɗoom sat nə, Jesu a Làa Naan.
21 Nen ɗe mo kələng wur jir, ɓə nə aapwoo mmo, ɗang mo tal nənee, <<Baa a gwar ɗewur twe nen ɗe mo shinzeen nɗəən səm mə Jesu, nɗəən Jerusalem sə nɗesə kas ee? Wur jì mpee ɗesə a mbəkə nwur yak mo dəm kə mo a ɓuɓwoot pə pris ɗənan-nan mo ɗi zak kas aa?>>
22 Ɗangɓe Sool katɓal, kən nwur leshap ɗi ɓal-ɓal, ɗe nə kám agaak nə, Jesu wur a Kristi azeen-zeen. Pwoo ɗewur sat nə mo, nə daampee nnen Yahudi ɗe moo tong nDamaskus.

Sool Put nSar Nnen Yahudi Mo

23 Aɓwoon meeteer mo ɗes, ɓə nen Yahudi mo ɓeetpwoo kə sut, mbəkə mmo tu Sool ɗi.
24 Ɗang pwoo ɗe mo ɓwoot nə taa nkom Sool. Mo tap pwoo lu ɗe mon mpee nkaam nə mpar kə puus, mbəkə mmo tu Sool ɗe.
25 Ɗangɓe nen shinzeen ɗe mo dəm ɗang Sool nə mo, mo mang wur nɗəən kəci mpar, ɓə mo ɓwet wur sham mɓwoon pee nkaam nə nɗəən mee fung.

Sool Wul nJerusalem

26 Kaaɗe Sool wul nJerusalem, ɓə wur tang ar ɗewur mbə ɓàlkáa wur ɗi ashak kə nenseet nɗang Jesu mo. Ɗangɓe mo jir, mo kəər wur, mbəɗe baa mo shinzeen nə, wur kə ɗee a nguseet nɗang Jesu kas.
27 Yaksə a Barnabas jì kə wur pə jeplep nə mo ɗi, kən nwur leshap ngurum nə mo, kaaɗe Sool kə naa Daa Jesu a ar, nə, Daa Jesu kə leshap kə Sool. Barnabas leshap mmo nkaa sat pwoo kə Naan nɗəən Jesu agaak, ɗe Sool kə cìn nɗəən Damaskus, baa ashak kə mee kəərmuut kas, koo dəɓen.
28 Aasə ɓə wur tong ashak kə mo. Kəzak wur mwaan dəm shipee-shipee nɗəən Jerusalem, kəzak wur satpwoo kə Naan ɓalɓal nɗəən səm mə Daa Jesu.

29 Wur naa nleshap nə, kə ɓeetshik kə nen Yahudi ɗe moo kələng pwoo kə nen Helene
mo, ɗe nə le kə mmo tang ar ɗe mon ntu wur ɗi.
30 Jir aasə kaaɗe nenseet nɗang Jesu mo kələng mənə, ɓə mo dəm kə Sool nSizariya,
kə mo lep wur shindəm nTarsus.
31 Aɓwoon mənə, ɓə nenseet nɗang Jesu ɗe mon nJudiya, kə Galili, kə Samariya, mo
tongriyang nɗəən meeteer mənə mo. Shi ɓam mə Riin Ɗeɓang, ɓə nenseet nɗang Jesu
nə mo katɓal, ɗang mo ɓul zak. Moo mwaan nɗəən kəər mə Naan, ɗang moo shin ɗeɗes
nNaan zak.

Pita Bar Aniyas

32 Pita mwaan shipee-shipee jir, ɓə wur jì wul pə nen Naan mo, ɗe mo kə tong nLidda.
33 Yaksə wur kat mee gwar ɗi mpee nkaam mənə, ɗe mo kə pet səm wur a Aniyas,
ɗewur kə mee shwal ɗe nə fii shik wur, ɗe baa wur mak yool a peesaam kas, mbə ɓit
mo pwookun.
34 Pita sat nwur nənee, <<Aniyas, Jesu Kristi wur bar gha. A yool a ciɓet mbiisaam
fwaa.>> Abet-abet, ɓə wur yool.
35 Kaaɗe jir nen ɗe mo kə tong nɗəən Lidda kə Sharon mo naa wur bar, ɓə mo cəər
kə pətuup fur mo, ɗe nə le mmo shinzeen nDaa.

Pita Yool Kə Tabita A Peemúut

36 Mee mat seet nɗang Jesu war ɗi nɗəən yil nJoppa, ɗe səm war a Tabita, səm war
nə shi liispwoo mə nen Heleni mo a Dokas, ɗe shii kənə a <<Tap.>> Mat ɗesə war kə
cìn ɗak ɗeret mo, ɗang war kə ɓam nenjeel mo zak.
37 Nɗəən meeteer mənə mo, ɓə mee shwal yaa war, ɗe nə le nwar muut. Kaaɗe mo
vwang kúm war, ɓə mo le nɗəən mee luɗeng.
38 Lidda kus kə Joppa, ɓə kaaɗe nenseet nɗang Jesu mo kələng nə Pita ɗi nJoppa, ɓə
mo lep gurum mo vəl shindəm pə wur ɗe, mbəkə mmo ɗang ɗi pə wur, kə nwur jì pə
mo ɗi kəkələk, taji wur taa ɗee bir kas.
39 Pita yool dəm ashak kə mo, kaaɗe mo jì wul, ɓə mo kàa kə wur nɗəən luɗeng nə.
A pee ɗe matkaa mo jì ɗirang pə wur ɗi. Mo nkaa wal, ɗang mo kám nlər mo, kə leelep
mo, ɗe də Tabita kə raa mmatkáa nə mo, ɓə war kutɗi seen.
40 Ɗangɓe Pita le mmo pwat a tool jir, ɓə wur kurum mfurum, kə nwur ɗangnaan ɗi.
Yaksə wur cəər pə kúm nə ɗe, wur sat nənee, <<Tabita yi yool.>> Yaksə war wang yit
fer. Kaaɗe war naa Pita, ɓə war yool tong atəng.
41 Ɓə wur yaa sar nwar, ɗang wur ɗiyeep war ɗar atəng. Ɓə wur pərep nen mə Naan
nə mo, kə matkaa nə mo, ɓə wur shin Tabita mo kə seen.
42 Mbii ɗesə nə ɗee a ɗeməman nɗəən yil nJoppa jir, ɓə gurum mo ɗes mo shinzeen
nDaa.
43 Pita tong ashak kə mee nguɗak shim, ɗe mo kə pet səm wur a Simon, mbə teer mo
ɗes ɗe nJoppa nə.

10

Pita Kə Konilus

1 Mee gwar ɗi nɗəən Sizariya, ɗe səm wur a Konilus, wur a mee ngwe ɗeɗes, ɗewur
kə tap kə shiitoon mo kambil məndong, ɗe mə yil Itali.
2 Wur a mee ngwe ɗewur le pətuup fin nkaa Naan, kəzak wur kəər Naan ashak kə
nenlu fin mo jir. Wur shin zuum ngurum mo ɗes, kə wur kə naa ndang Naan shidaar-
shidaar.
3 Parmeeci sə, koo kun ɗe mə puus sə, ɓə nɗəən suun, ɓə wur naa ngulep kə Naan
agaak, ɗang ngulep nə sat nwur nənee, <<Konilus,>>
4 Ɓə Konilus naa ngulep nə shi yit kəərmuut, ɓə wur sat nənee, <<A mii yii Daa?>>
Ngulep mə Naan sat nKonilus nənee, <<Naan kə lap ɗang fwaa mo, kə mbiizuum ɗe

aa shin nenjeel mo, ɓə mo kəkàa wul pə Naan ɗi aɗeng, ɗang mo ɗee a mbii ɗe Naan pan gha zak.
5 Mbəmənə, ɓə a lep mee gurum mo dəm nJoppa, mbəkə mmo dəm pet mee gwar ɗe
mo kə pet səm wur a Simon Pita, jì ntul fwaa.
6 Wur tong a nlu Simon nguɗak shim, ɗe lu wur nə kus kə pwoo Am kuur sə.>>
7 Kaaɗe ngulep mə Naan leshap kə Konilus, ɓə Konilus pet kərem fin mo vəl kə mee
shiitoon, ɗewur a ngwe ɗe ndəre mɓut nen ɗe mo kə cìn ɗak ntul fin shidaar-shidaar.
8 Aɓwoon ɗewur sat mmo mbii ɗe nə cìn jir, ɓə wur lep mo dəm nJoppa.
9 Daar nə, ɓə mo yaa ar, ɓə mo jì wul kus kə pee nkaam nə. Pita kəkàa nluɗeng mbə
ɗangnaan, koo puus a naar sə.
10 Neenláa nwur, ɗang wur reɓet mee mbii ɗewur nse. Kaaɗe mo kutɗi nkaa cet
mbiise nə, ɓə Pita cin mee suun.
11 Ɗee wur naa ɗengnaan nə wang, ɗang mee mbii tong aɗeng sham koo haal ɗeɗes
sə. Mo yaa sham kənə nyil shi kwang nə mo feer.
12 Nɗəən nə, ɓə koo a luwaa ɗeɗangyii, ɗe mo kə mwaan shi shii feer mo, kə ɗe mo
kə fee shi ɓut mo, kə nyer ɗe mo kə yool ncáap mo ɗiɓut jir.
13 Ɓə Pita kələng mee ɗoo kə sat nənee, <<Pita a yool, a can a se.>>
14 Ɗangɓe Pita lap nənee, <<Hai Daa! Baa wen kən cam se mee luwaa ɗebuu, koo ɗe
baa nə ret kə ngu Yahudi se kas.>>
15 Pita waa cin kələng ɗoo nə ɗe zak, ɗe nə sat nənee, <<Mbii ɗe Naan kə le a ɗeɓang,
ɓə taji waa a le a ɗebuu kas.>>
16 Mo cìn a kəsə dəm wul ar kun, ɓə mo waa baakàa kə haal nə aɗeng.
17 Kaaɗe Pita nkaa panshii mə suun nə, ɓə nen ɗe Konilus lep mo sə, mo kə ten yap
lu mə Simon nə mo kat, ɓə mo jì ɗar mpwoo lu nə.
18 Mo petpee, ɓə mo tal nənee, <<Kyet gwar ɗe mo kə pet wur a Simon Pita sə, kə
tong a nlu ɗesə ee?>>
19 Kaaɗe Pita kutɗi nkaa panshii mə suun ɗesə nə, ɓə Riin mə Naan sat nwur nənee,
<<A naa mee gurum mo kun, mo pə yap gha.
20 A yool, a sham, kə nghan seet ashak kə mo, baa a shi mee kyetwo kas, mbəɗe a an
lep mo.>>
21 Ɓə Pita sham pə nen nə mo ɗi, ɓə wur sat mmo nənee, <<An sə, a an a ngwe ɗe
wun pə yap nə. Wu jì a mbə miyi?>>
22 Mo lap nənee, <<A mee ngwe ɗeɗes nkaa shiitoon mo, ɗe mo kə pet səm wur a
Konilus ɗewur a mee ngwe ɗe ndəre, ngukəər Naan. Ɗe nen Yahudi mo jir mo kə
kwoop wur. A mee ngulep mə Naan ɗeɓang jì sat nwur nə, wur lep mo pet gha, kə
nghan dəm ɗi ntul fin, mbəkə nwur kələng mbii ɗe gha mbə sat nə ɗi nwur.>>
23 Pita ɗel kə des ɗekun nə mo nlu, mbəkə mmo teer ɗi.
Daar nə, ɓə Pita yool seet ashak kə mo. Pak nenseet nɗang Jesu ɗe mon nJoppa mo
seet ashak kə wur.
24 Daar nə, ɓə mo dəm wul nSizariya. Konilus nkaa ɗarnaa mo. Wur kə ten pərep
ɗang fin mo, kə shaar fin mo, mo kuur ashak ɗes.
25 Kaaɗe Pita a ar ɗel nɗəən lu nə, ɓə Konilus kaat wur, ɓə wur taa mPita ntoom, mbə
seeyil nwur.
26 Ɗangɓe Pita ɗiyeep Konilus, ɓə wur sat nənee, <<A yool atəng, wen shikáa fen, an
a gurum koo waa sə zak.>>
27 Pita nkaa leshap kə Konilus, ɓə kaaɗe wur ɗel, nɗəən lu nə, ɓə wur kat gurum mo
kə kuur ashak ɗes.
28 Pita sat mmo nənee, <<Wun shikáa fuu wu man nə, baa nə ndəre kə ngu Yahudi
ɓalkaa fin ashak kə mee soon ɗecì mo, koo wur jì pə mo ɗi kas. Ɗangɓe Naan kə kám
nghan, kə taji wen mpet mee gurum a ɗebuu, koo ɗebish kas.

29 Mbə mənə, kaaɗe wu lep mo pet an sə, ɓə wen jì pə wun ɗi, baa wen cii kas. Mbəmənə wen reɓet kələng mbii ɗe nə le kə nwun pet an nə.>>
30 Konilus sat nənee, <<Nə kus aa teer mo feer cicinsə, nciit kə pee kəsə, ɓə nkaa ndang Naan nkun mə puus nɗəən lu fen. Ɓə nnaa mee gwar sə, ɗe nlər wur mo piyaa pet-pet, wur jì ɗar a kyeen fen.
31 Yaksə wur sat nənee, Konilus! Naan kə lap ɗang fwaa, kə mbiizuum ɗe aa shin nenjeel mo sə, mo ɗee a mbii ɗe Naan wur pan gha zak.
32 Mbə mənə a lep-lep dəm nJoppa, kə mo dəm pet mee gwar ɗe səm wur a Simon Pita, wur kə tong a ntul mə Simon nguɗak shim, ɗe lu wur nə kus kə pwoo am kuur sə.
33 Abet-abet ɓə wen nlep-lep shindəm pə gha ɗi. Nə ret zam kaaɗe a jì mpee ɗesə. Mun sə jir ntoom mə Naan yaksə, mbəkə mmun kələng mbii ɗe Daa wur sat ngha, mbəkə nghan sat ɗi mmun.>>

Pita Leshap nTul Konilus

34 Pita leshap mmo nənee, <<Azeen-zeen wen naa nə, baa Naan kə ɓakyit mmee gurum kas.
35 Ɗangɓə Naan wur kə lap gurum mo jir, ɗe mo kə kəər wur, kəzak moo cìn mbii ɗeret mo zak.
36 A pwoo ɗe Naan wur lep nnen Isreil mo nɗesə. Moo leshap ɗeret, ɗe nə a mə tongriyang mmo nɗəən Jesu Kristi, ɗewur a Daa mə mbii mo jir,
37 Wun shikáa fuu, wu man mbii aapwoo ɗe mo kə cìn nɗəən yil nJudiya jir. Gyet mo shee cìn nə a nGalili, aɓwoon ɗe gyet Joon ngucìn baptisma wur leshap mmo nkaa nə.
38 Ɗesə nə a pwoo nkaa Jesu Ngu Nazaret, ɗe gyet Naan ɗoo Riin Ɗeɓang kə iiko nkaa wur. Wur dəm koo a pee ɗeɗangyii, ɓə wur cìn ɗak ɗeret, ɗewur bar nen ɗe mon ndər ɓal mə nngujwaan jir, mbəɗe Naan ashak kə wur.
39 Mun a langtəng mə mbii ɗewur cìn mo jir nɗəən yil nJudiya, kə nɗəən Jerusalem zak. A wur a ɗe gyet mo tu wur, kaaɗe gyet mo pwas wur nkaa shiyeepyoom sə, ɗee wur muut.
40 Jir aasə Naan yool kə wur a peemúut parpuus ɗekun, kəzak Naan le kə nwur woo shin fin mmun agaak.
41 Baa a gurum mo jir mo naa wur kas, ɗang wur woo shin a mmun, ɗe Naan kə ten bələp mun, kə mmun ɗee ɗi a langtəng fin. Gyet muu se mbiise kə shwaa am ashak kə wur, aɓwoon ɗewur kə yool a peemúut zak.
42 Wur sat mmun ɓalɓal nə, mu satpwoo mə Naan ngurum mo jir zak, kə mmun tong a langtəng ɗi nə, a Jesu wur a gwar ɗe Naan shin ɗeɗes nwur, mbəkə nwur ɗee ɗi a ngutokɗyeel nnen ɗe mmeen mo, kə nnen ɗe mo kə murep mo zak.
43 A wur a ngwe ɗe gyet nensatpwoo mə Naan mo jir, mo kə ten tong a langtəng wur nə, a mbə səm wur, ɗang koo a ngwe ɗeɗangyii ɗewur shinzeen, ɓə wur nkat fwo mə shikbish wur mo.>>

Mo Shin Riin Ɗeɓang nNen Ɗe Baa Mo A nNen Yahudi Mo Kas

44 Kaaɗe Pita kutɗi nkaa leshap ɗesə mmo, ɓə Riin Ɗeɓang sham nkaa nen ɗe mo pə kələng pwoo nə jir.
45 Nen Yahudi ɗe mo a nen shinzeen ɗe mo jì ashak kə Pita sə, nə aapwoo mmo, Mbəɗə mo naa Naan shin Riin Ɗeɓang shi zuum nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.
46 Mo kələng mo kə leshap shi pak liispwoo mo, ɗang mon nkaa shin ɗeɗes nNaan. Ɓə Pita sat nənee,
47 <<Kyet mee gurum mmak cíi nkaa am ɗe mon ncìn baptisma ɗi nnen ɗesə mo aa? Mbəɗə mo kə lap Riin Ɗeɓang nə a kaaɗe gyet mmun mu lap sə.>>

48 Yaksə Pita le kə mo cìn baptisma mmo nɗəən səm mə Jesu Kristi. Mo ɗang pə Pita,
mbəkə nwur pan yém ɗi ashak kə mo mbə rep meeteer mo ruk akuɗang.

11

Pita Yakshii Mə mBii Ɗe Nə Cìn

1 Jeplep mo kə nenseet nɗang Jesu ɗe mon nJudiya, mo kələng nə, pak gurum ɗe baa
mo a nnen Yahudi mo kas, mo kə lappwoo Naan zak.
2 Kaaɗe Pita kàa wul nJerusalem, ɓə nen shinzeen ɗe mo kə can mo, mo yool kə pwoo
nkaa wur.
3 Mo sat nənee, <<Waa dəm a ɗel nlu mə nen ɗe nsuluk mo har a se mbiise ashak kə
mo.>>
4 Aasə ɓə Pita yaa yakshii mə mbii ɗe nə cìn jir, wur sat mmo nənee,
5 <<Də an nɗəən pee nkaam nJoppa, ɓə kaaɗe an nkaa ɗangnaan ɓə wen suun. Ɓə
nɗəən suun nə, nnaa mee haal ɗeɗes ɗe nə tong aɗeng sham ɗe, nə kə kwang mo feer,
nə sham wul pə an ɗi.
6 Wen ban yit nkaa nə, ɓə nnaa longlu mo, kə luwaayil mo, kə mbii ɗe mo kə fee shi
ɓut mo, kə nyer ɗe mo kə yool ncáap, mo ɗi nɗəən nə.
7 Ɓə nkələng mee ɗoo, ɗe nə sat nghan nənee, <Pita, a yool a saa mo, a se.>
8 Ɗangɓe wen nsat nənee, <Hai Daa! Baa wen kən cam se mee luwaa ɗebuu, koo ɗe
baa nə ret kə ngu Yahudi se kas.>
9 Yaksə ɗoo nə cin sat ɗi nghan aɗeng nənee, <Mbii ɗe Naan le a ɗeɓang, ɓə taji a le
nə a ɗebish kas.>
10 Mo cìn a kəsə, dəm wul ar kun, ɓə mo waa baa dul haal nə kaa kə nə aɗeng.
11 Abet, nciit kə mənə, ɓə gurum mo kun, ɗe mo kə lep mo nSizariya mbə jì pet an,
mo kə ɗar mpwoo lu ɗe an ɗi.
12 Riin mə Naan sat nghan nə, a seet ashak kə mo, baa ashak kə mee kyetwo kas.
Pak nenseet nɗang Jesu mo peemee, mo seet ashak kə an zak, ɓə mu dəm mu ɗel nlu
kə gwar nə.
13 Yaksə gwar nə wur sat mmun nə, ɗi naa mee ngulep mə Naan kə ɗar nɗəən lu fin,
ɗang ngulep nə sat nɗyin nənee, <A lep shindəm nJoppa, kə mo pet mee gwar ɗe mo
kə pet səm wur a Simon Pita jì ntul fwaa.>
14 Wur mbə nsatpwoo nghan ɗe nən nle kə nwun kat ɓam, waa kə nenlu fwaa mo
jir.
15 <<Kaaɗe nɗoom leshap, ɓə Riin Ɗeɓang sham nkaa mo, nciit kə ɗe də wur sham
nkaa mun nshee sə.
16 Ɓə nə le nghan panpwoo mə Daa, ɗe gyet wur sat nənee, <Joon kə cìn baptisma
ngurum mo a shi am, ɗangnaan wur mbə ncìn baptisma nwun a shi Riin Ɗeɓang.>
17 Katɗang ɓə mbiizuum ɗesə, ɗe Naan wur shin mmo, nə a ɗeməndong kə ɗewur
shin mmun, mbəɗe mu shinzeen nDaa Jesu Kristi, ɓə wen a wii, ɗe an mmak cíi nNaan
yii?>>
18 Kaaɗe mo kələng pwoo mənə, ɓə mo ɗok tətək, yaksə mo kwoop Naan ɗeɗes. Mo sat
nə, <<Daa Naan kə shínpee nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, mbəkə mo tuwap,
kə mo kat seen ɗi zak.>>

Nbenseet nDang Jesu Ɗe Mon Antiyok

19 Nen ɗe də mo rangkáa mbə jeel ɗe nə kə yool, ɗe nə le gyet mo tu Stivin, ɓə pak mo
dəm wul nyil mFonisha, kə Saiprus, kə pee nkaam nAntiyok. Baa mo satpwoo Naan
nə, mmee nen ɗecì mo kas, təng a nnen Yahudi mo ɓejee ɗak.
20 Ɗangɓe pak nen shinzeen nə mo, ɗe mo a nen Saiprus mo, kə Sairin mo, mo dəm
wul Antiyok, ɓə mo kop pwoo Naan nə nnen Helene mo zak, kəzak mo leshap ɗeret
ngurum mo nkaa Daa Jesu.

21 Iiko mə Daa nə ɗi ashak kə mo, ɓə gurum mo ɗes mo shinzeen, ɓə mo ciir kə pətuup fur mo pə Daa Naan ɗi.
22 Pwoo nkaa mo nə wul nkom mə nenseet nɗang Jesu ɗe mo kə tong nɗəən Jerusalem, ɓə mo lep Barnabas, kə nwur dəm ɗe Antiyok nə.
23 Kaaɗe wur seet wul, ɓə wur naa ɗeret ɗe Naan le nkaa mo, ɓə wur kat retnyit, ɗang wur leshap mmo jir, mbəkə mmo ɗar ɓalɓal nɗəən shinzeen nNaan azeen-zeen shi pətuup fur mo jir.
24 Barnabas a mee ngwe ɗe ndəre, kəzak wur gam kə Riin Ɗeɓang, kə shinzeen zak. Gurum mo ɗes mo shinzeen nDaa zak.
25 Aɓwoon mənə, ɓə Barnabas dəm nTarsus, mbə yap Sool.
26 Kaaɗe wur kat Sool, ɓə wur jì kə wur nAntiyok. Mbə ɓit məndong, ɓə Barnabas kə Sool moo kaat ashak kə nen shinzeen nə mo, yaksə mo kám-kam ngurum mo. Mo shee pet nenseet nɗang Jesu mo a Kristiyan a nɗəən pee nkaam Antiyok.
27 Nɗəən teer mənə mo, ɓə pak nensatpwoo mə Naan mo pwat nJerusalem, ɓə mo jì Antiyok.
28 Memee nɗəən mo, ɗe səm wur a Agabus, wur yool ɗar atəng, ɓə wur sat agaak shi iiko ɓal mə Riin Ɗeɓang nənee, <<Mee neen ɗeɗes nə mbə taa nkaa yil nə jir.>> Mo cìn mənə a nɗəən ɓit ɗe Klodiyus a mishkoom.
29 Nenseet nɗang Jesu mo le pətuup fur mo, kə koo weyi, ɓə wur shin mbii ɗewur mak, mbəkə mmo lep ɓam dəm ɗi nnen shinzeen ɗe mo kə tong nɗəən yil nJudiya.
30 Kaaɗe mo cak zuum fur nə mo le ashak, ɓə mo lep shindəm nnen ɗənan-nan mə nen shinzeen ɗe mo kə tong nɗəən yil nJudiya nsar Barnabas kə Sool.

12

Mo Tu Jemis, Kəzak Mo Shoot Pita

1 Nɗəən teer mənə mo, ɓə mishkoom Herot ɗoom shinjeel ɓaanɓaan nkaa pak nenseet nɗang Jesu nə mo.
2 Wur tu Jemis, ɗyemnəən mə Joon shi kwai.
3 Kaaɗe mishkoom Herot naa muut mə Jemis nə ret nnen Yahudi mon nyit, ɓə wur waa cin shin yaa Pita zak. Ɗesə nə ɗen a nciit kə ɗe mo kə se mbiise retnyit mə gilaas ɗe baa nə kə yist kas
4 Kaaɗe Herot yaa Pita, ɓə wur le wur nɗəən lushoot, nsar shiitoon mo kaapaat baapeemee, mbəkə mmo tap wur ɗe rərret. Herot kə lepan nə, ɗyin mbə put kə Pita ntoom gurum mo aɓwoon mə retnyit nə mɓekə tok ɗiyeel.
5 Kaaɗe Pita ɗi a ɓuɓwoot nɗəən lushoot nə, ɓə nenseet nɗang Jesu mon nkaa ɗangnaan hakyeng, mbə wur.

Mo Put Kə Pita nƊəən Lushoot

6 Ɗangɓə mpar, ɗe daar ɓə Herot wur lepan mbə put kə Pita, mbəkə nwur shinjeel ɗi nwur. Ɓə Pita nsaam nnaar shiitoon mo vəl. Mo ɓwoot wur shi shoolbəring mo vəl. Nentappee mo ɗe mpwoo lushoot nə, mon nkaa tappee rərret.
7 Yaksə ngulep mə Daa jì ɗar pə Pita ɗi, ɓə peeɓang nə ɓangpee nɗəən lu nə. Ngulep mə Daa cut Pita nkwoop, wur mii Pita, ɓə wur sat nənee, <<A yool nkyen>> Yaksə shoolbəring ɗe mo nsar wur mo ɗong nyil.
8 Ngulep nə sat nwur nənee, <<A lep lee fwaa, kəzak a jwal kwoopshi fwaa mo.>> Ɓə Pita wur cìn mbii ɗe ngulep nə sat. Ngulep nə sat nwur zak nənee, <<A səp mbiisəp fwaa. A jì nɗang an.>>
9 Pita put dəm nɗang ngulep nə. Baa wur man nə, mbii ɗe ngulep nə cìn nə azeen kas. Mbəɗə wur pan nə ɗyin a nsuun.

10 Kaaɗe mo ɗel nentappee ɗenshee mo, kə ɗevəl mo, ɓə mo jì wul mpwoo lu ɗe mo ɗak a shi shool, ɗe nii naa nkwoop pee nkaam, ɓə pwoo lu mənə wang shikáa fer. Ɓə mo pwat, mo yaa ar ɗeməndong. Ɓə nnen mman, ɓə ngulep nə wur yit Pita mbəshin.
11 Kaaɗe Pita kə winshin mɓut mbii ɗe nə cìn, ɓə wur sat nənee, <<Yaksə, wen mman azeen-zeen nə, a Daa lep ngulep fin, mbəkə nwur jì ɓam an ɗi nsar Herot, kə mbii ɗe nen Yahudi mon nkaa lepyit nə, nən ncìn.>>
12 Kaaɗe wur winshin mɓut nə a kəsə, ɓə wur dəm nlu Meeri nəən Joon, ɗe moo pet wur a Maak zak. A pee ɗe gurum mo kə kuur ɗi ɗes, kə mo nkaa ɗangnaan ɗi.
13 Kaaɗe Pita ɓwap pwoo lu, ɓə mee laareep ɗe mo kə pet səm war a Roda, war jì mbə wang pwoo lu nə.
14 Kaaɗe war kələng ɗoo nə a mə Pita, ɓə baa war wang pwoo lu nə kas mbə retnyit. Ɗangɓe war waa cin shin, kə nwar sat nnen ɗe mo nɗəən lu nə, Pita kə ɗar a tool mpwoo lu nə.
15 Mo sat nwar nənee, <<Yii təttar aa?>> Ɗangɓe war sat nə, təng a Pita azeen-zeen. Yaksə mo sat nənee, <<A ngulep wur.>>
16 Ɗangɓe Pita naa a mɓwap pwoo lu nə ɗak, ɓə kaaɗe mo wang pwoo lu nə, ɓə mo naa a Pita azeen-zeen, ɓə nə aapwoo mmo zam.
17 Ɗangɓe Pita ɗək sar mmo, mbəkə mmo ɗok tətək. Ɓə wur yakshii nə mmo, kaaɗe Daa put kə ɗyin nɗəən lushoot nə. Wur sat mmo zak nənee, <<Wu satpwoo ɗesə nə nJemis, kə koor nen shinzeen nə mo zak.>> Aɓwoon mənə, ɓə Pita yool dəm mmee pee ɗecì.
18 Kaaɗe ɓitmang, ɓə mee ɓəlep ɗeɗes yool nnaar shiitoon ɗe mo kə tap Pita nɗəən lushoot nə, mbəɗe baa mo man mbii ɗe nə cìn Pita kas.
19 Herot kə le kə mmo dəm yappee ɗe Pita dəm ɗi, ɓə baa mo dəm kat wur kas. Herot tal pə shiitoon nə mo rərret, ɓə wur le kə mmo twe mo ɗi. Aɓwoon mənə, ɓə Herot yool yit yil nJudiya, kə nwur dəm ɗi nyil nSizariya, ɓə wur dəm cìn mee rep teer mo ɗe mpee mənə.

Muut Kə Herot

20 Herot langtuup kə nen Taya mo, kə nen Saidon mo hakyeng. Aasə ɓə mo ɓalkaa fur mo ashak, mbəkə mmo dəm naa wur ɗi. Mo shee yap ar ɗe mon ndəm naa Herot a pə Blastus ɗi, ɗewur a ngwe ɗeɗes nkaa lu mishkoom nə. Yaksə mo dəm pə Herot ɗi, ɓə mo ɗang pə wur, kə mmo kat tongriyang ɗi pə mishkoom, mbəɗe yil mo nii kat mbiise a nɗəən yil mishkoom nə.
21 Kaaɗe puus ɗe mo kə le nə wul, ɓə Herot tap jwal lee fin ɗe mə mishkoom, wur tap tong nkaa mbii tong mə ɗeɗes fin, ɓə wur leshap nnen nə mo.
22 Nen nə mo le or, ɗang mo sat nənee, <<Ɗesə nə a ɗoo mə mee naan baa a mə gurum kas.>>
23 Nnen mman, ɓə mee ngulep mə Daa Naan cut Herot, mbəɗe baa wur shin ɗeɗes nNaan kas. Ɓə yaksə nyet mo se Herot ɓə wur muut.
24 Gurum mo ɗes mo kələng pwoo mə Naan, ɓə mo shinzeen, ɓə pwoo mə Naan nə dəm shipee-shipee zak.
25 Kaaɗe Barnabas kə Sool mo kyes ɗak fur, ɓə mo baaji nJerusalem ashak kə Joon ɗe mo kə pet wur a Maak.

13

Mo Lep Barnabas Kə Sool

1 Nɗəən kuur kə nenseet nɗang Jesu ɗe mon Antiyok, ɓə pak nensatpwoo mə Naan mo, kə nenkam-kám mo ɗi. Barnabas, kə Simiyon ɗe mo kə pet wur a ɗetəp, kə Lusiyus ngu Sairin, kə Manayen ɗewur wurang ashak kə mishkoom Herot, kə Sool.

2 Kaaɗe mon nkaa seyil nDaa ɗang mon nkaa yaa pwoo kə neen zak, ɓə Riin Ɗeɓang
sat nənee, <<Wu bələp Barnabas kə Sool wu le nghan, mbə ɗak ɗe an kən mpet mo mbə
cìn nə.>>
3 Ɓə mo yaa pwoo kə neen, ɗang mo ɗangnaan zak, ɓə mo lesar nkaa mo, ɓə mo ɓwet
Barnabas kə Sool mo shinseet.

Mo Satpwoo Mə Naan nSaiprus

4 Riin Ɗeɓang lep Barnabas kə Sool mo shindəm nSelusiya, ɓə mo dəm ɗel tii
mpeemənə, kə mo dəm ɗe nSaiprus.
5 Kaaɗe mo wul nSalamis, ɓə mo satpwoo mə Naan ngurum mo nɗəən lu mə Naan
mə nnen Yahudi mo. Joon ɗe səm wur a Maak sə, wur ɗe ashak kə mo mbə ɓam.
6 Aɓwoon ɗe mo kə mwaan nɗəən yil ɗe Am kuur neer nə cəərkaat jir ɓə, mo dəm wul
mPafos, ɓə mo kat mee ngu Yahudi ɗe mo kə petsəm wur a Barjesu wur a ngucìn yen
ɗebish, kəzak wur leshin a koo ngusatpwoo mə Naan sə, ɗang baa wur a ngusatpwoo
Naan kas.
7 Wur ɗi ashak kə nguɗak mə ngwe ɗeɗes nə, gofna Sarjiyus Polo, wur a mee
ngumanshii mbii zam. Gofna nə wur pet Barnabas kə Sool, mbəɗe wur reɓet kələng
pwoo mə Naan pə mo ɗi.
8 Ɗangɓe Elimas nguyen ɗebish sə, (A səm wur nə mmənə shi liispwoo mə Heleni)
wur cíi mmo, mbəɗe wur rəɓet kə taji gofna nə wur shinzeen mpwoo mə Naan kas.
9 Ɗangɓe Sool ɗe moo pet wur a Pool, wur gam kə Riin mə Naan, ɓə wur ban yit fən
nzəng nkaa ngucìn yen ɗebish nə,
10 ɓə wur sat nənee, <<Waa làa mə ngunjwaan! Gha a shaarlek mə mbii ɗe ndəre
mo jir. Kəzak pətuup fwaa nə gam kə gwampee, kə cìn nyang. Aa ɗaar shidaar-shidaar,
mbəkə nghan cəər kə zeen mə Daa, mbəkə nə ɗee ɗi a ɗung.
11 A naa yaksə, Daa Naan wur mbə le kə gha ɗee a vum. Baa gha mmak naa puus kas,
mbə reppee lee.>> Abet-abet, ɓə vuun, kə peenkwoo mo jì paa Elimas, ɓə wur ɗoom
yappee, mbə yap ngwe ɗe mbə yaakam nwur.
12 Kaaɗe gofna nə wur naa mbii aapwoo mənə, ɓə wur shinzeen, mbəɗe nə fes
aapwoo nwur nkaa kám ɗewur kələng nkaa Daa Naan.

Pool Kə Shaarmwaan Fin Mo nYil Antiyok

13 Pool kə nnen ɗe mo ashak kə wur, mo yool mPafos, ɓə mo ɗel nɗəən tii, kə mo dəm
ɗi mPaga ɗe nə nyil mPamfiliya, ɓə Joon Maak yit mo mpeemənə, kə nwur baa dəm ɗi
nJerusalem.
14 Mo yool mPaga, ɓə mo ɗel dəm Antiyok ɗe nə mPisidiya. Parpuus Nookɗi, ɓə mo
ɗel nɗəən lu mə Naan, ɓə mo tong ɗi.
15 Aɓwoon ɗe mee gurum kə tang nɗəən ɓəət-haal mə Wàar mə Mosis mo, kə nɗəən
ɓəət-haal mə nensatpwoo mə Naan mo, ɓə nen ɗənan-nan nkaa lu mə Naan nə, mo lep
sat mmo nənee, <<Ɗyemnaa mo, katɗang wun kə mee pwoo ɗe wun mbə sat ngurum
nə mo, ɓə wu sat.>>
16 Pool yool ɗar atəng, ɓə wur ɗiyeep sar wur, mbəkə ngurum nə mo ɗok ɗe tətək, ɓə
wur sat nənee, <<Wun nnen Isreil mo, kə wun nen ɗe baa wun a nnen Isreil mo kas,
ɗe wuu kəər Naan, wu lekom fuu mo.
17 Naan mə nnen Isreil mo, bələp puun fun mo ɗang wur le mo a ɗeɗes, ɓə mo a
məzep nɗəən yil Ijip. Wur put kə mo nɗəən yil Ijip shiɓal fin ɗeɗes zak.
18 Mbə ɓit mo laarfeer, ɓə wur mang gung kə mo a naaryil.
19 Wur le kə mmo twe mee soon mo pwoovəl nɗəən yil nKeenan, ɓə wur shin yil
mənə nnen fin Isreil mo, ɓə nə ɗee mo a mbii kok kop. Mo tong nɗəən yil mənə mbə
ɓit mo kambil feer kə laarpaat.
20 Aɓwoon mənə, ɓə wur shin nentokɗyeel mo mmo, dəm jì wul mɓít mə ngusatpwoo
mə Naan Samuwel.

21 Kaaɗe mo ɗang pə Naan kə nwur shin mishkoom mmo, ɓə Naan shin Sool làa mə Kish mmo, ɗewur a ɗang mə Benjamin. Sool se mishkoom nə mbə ɓit mo laarfeer.
22 Aɓwoon ɗe Naan shang Sool mɓut nɗak mishkoom nə. Ɓə wur bələp Devit kə nwur ɗee a mishkoom mo. Naan shin langtəng nkaa Devit nənee, <An kən nkat Devit làa mə Jese, a ngwe ɗe wen nreɓet hakyeng. Wur mbə cin mbii ɗe nsat mo nwur jir.>
23 A nɗəən ɗang mə gwar ɗe ɗesə, ɓə Naan jì kə Jesu Nguɓam mbə nnen Isreil mo, kaaɗe gyet Naan kə ten tuweer mmo sə.
24 Akuɗang Jesu jì, ɓə Joon kə ten satpwoo Naan nnen Isreil mo jir nənee, <Mo tuwap, mbəkə mmo cin baptisma ɗi mmo zak.>
25 Kaaɗe Joon kus kə kyes ɗak fin, ɓə wur tal pə gurum nə mo nənee, <Wun, pəpan nə, an a wii? Baa a an a ngwe ɗe wun mbə ɗarnaa jì wur kas. Ɗangɓe wu lekom, mee gurum mbə jì aɓwoon fen, ɗe koo a teng kwoopshi ɗe nshii wur mo, ɓə baa ɗeret fen nə mak kə nghan fwen teng kwoopshi wur nə mo kas.>
26 <<Ɗyemnaa mo! Jep mə ɗang Abraham mo, kə nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, ɗe mo kə kəər Naan nɗəən wun. A mbə wun jir, ɓə Naan kə lep pwoo ɓam ɗesə nə jì.
27 Nen ɗe mo kə tong nɗəən Jerusalem kə nennan fur mo, baa mo man nə, Jesu a Nguɓam kas, kəzak baa mo manshii mə pwoo nensatpwoo mə Naan mo, ɗe mo kə tang koo a parpuus Nookɗi ɗeɗangyii kas zak. Gyet mo gampwoo ɗe gyet nensatpwoo mə Naan mo kə ten sat kaaɗe gyet mo tokɗyeel muut nJesu sə.
28 Koo ɗe baa gyet mo kat wur cìn mee shikbish ɗe nə mak muut nwur kas, ɓə mo ɗang pə Pailet kə mmo tu wur ɗi.
29 Kaaɗe mbii ɗe mo kə ten nran nkaa wur mo gam jir, ɓə mo sham kə kúm wur nkaa shiyeepyoom nə, ɓə mo dəm le kúm wur nɗəən gwoot kəcir.
30 Ɗangɓe Naan yool kə wur a peemúut.
31 Mbə meeteer mo ɗes, ɓə wur woo shin fin nnen ɗe gyet mo kə mwaan ashak kə wur, yool nGalili jì nJerusalem. Yaksə ɓə mo ɗee a langtəng wur pə gurum mo ɗi.
32 Mmun, muu satpwoo ɗeret nwun, a pwoo ɗe gyet Naan kə ten cweer mpuun fun mo.
33 Naan kəgam pə mun jep mo mo nɗesə, kaaɗe wur yool kə Jesu a peemúut. Ɗesə nə nciit kə mbii ɗe mo kə ten ran nɗəən Zabura ɗevəl sə nənee, <Gha a Làa fen, cicinsə an kən ɗee a puun fwaa.>
34 A pwoo ɗe Naan sat nkaa yool wur a peemúut nɗesə nənee, <Baa wur mbə baa cam muut ɗe zak kas>
Kəzak Naan sat zak nənee, <An mbə le ɗeret ɗe nə azeen-zeen nkaa wun, ɗe gyet kən ten ncweer nDevit.>
35 Kəzak, wur sat nɗəən mee Zabura nənee, <Baa gha mmak yit kə ngwe fwaa ɗeɓang wam nɗəən kəcir kas.>
36 <<Gyet Devit kə cìn ɗak nciit kə ɗyen mə Naan mɓít fin mo, ɓə wur muut, ɓə mo wum wur ashak kə puun fin mo, ɓə wur wam.
37 Ɗang Jesu ɗe Naan kə yool kə wur a peemúut, baa wur wam nɗəən kəcir kas.
38 Mbə mənə ɗyemnaa mo! Wu man nə, a mbə ɗeret mə gwar ɗesə nə, ɓə mun nkaa leshap nwun nkaa fwo mə shikbish fuu mo.
39 A mbə Jesu zak, ɗang koo ngwe ɗeɗangyii ɗewur shinzeen, ɓə wur mbə kat ɓam nɗəən shikbish mo jir. Ɗangɓe baa Wàar Mosis nə mo mak ɓam wun mɓut shikbish fuu mo kas.
40 Mbə mənə, wu tap kə káa fuu mo, kə taji mbii ɗe gyet nensatpwoo mə Naan mo sat nə sham taa nkaa wun kas. Gyet mo sat nənee,
41 <Wu lekom, wun nenɓákpee mo, nən aapwoo nwun, ɗang wu mmurep. Mbəɗə an mbə cìn mee ɗak nɗəən teer fuu mo, ɗak ɗe baa wun mbə shínzeen nnə kas, koo dəɓen. Koo ɗe mee gurum leshap nwun nkaa nənee, ɓə baa wun mbə shínzeen kas.> >>

42 Kaaɗe Pool kə Barabbas mo a ar put nɗəən lu mə Naan nə, ɓə gurum nə mo ɗang pə mo, mbəkə mmo cin leshap ɗi nkaa mbii ɗe mo kə sat mo, parpuus Nookɗi ɗe mbə jì zak.
43 Ɗə aɓwoon ɗe gurum mo rangkáa a peekuur nə, ɓə nnen Yahudi mo ɗes, kə nnen ɗe mo kə ciir ɗee a nnen Yahudi mo. Nen ɗe moo lepyit nkaa Naan, mo seet nɗang Pool kə Barnabas. Yaksə Pool kə Barnabas mo leshap mmo, shínɓal mmo mputuup, mbəkə mmo mwaan ɗi nɗəən ɗeret mə Naan.
44 Kaaɗe parpuus Nookɗi nə jì wul, ɓə nen pee nkaam nə mo ɗes hakyeng mo baaji kuur, mbə kələng pwoo mə Naan nə, ɗee rep pak mo nɗəən pee nkaam nə a lee ɗak.
45 Ɗangɓe kaaɗe nnen Yahudi mo naa gurum mo kuur ɗes, ɓə pətuup mo mo gam kə zuur zam, nə le mmo sat nə, mbii ɗe Pool sat nə mo a ɗung, ɗang mo leshap ɗebuu nkaa wur zak.
46 Yaksə Pool kə Barnabas mo waa səət leshap nə ɓalɓal agaak baa kə mee kəərmuut kas. Mo sat nənee, <<Nə a təng kə mo shee satpwoo mə Naan nə a nwun, ɗang wu ciipwoo Naan nə, kəzak wu lesuk a koo baa wun kəkoop nə mbə kat seen ɗe dəm nghaa-nghaa kas. Ɓə yaksə, mun mbə yit wun, mbəkə mmun dəm mu satpwoo mə Naan nə ɗe nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas.
47 Mbəɗə Daa kə sat mmun nənee, <An kən le gha, mbəkə nghan ɗee a peeɓang mbə nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas. Mbəkə nɗəən gha, ɓə gurum ɗe nɗəən yil nə mo jir, mo mbə kat ɓam ɗi.> >>
48 Kaaɗe nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, mo kələng pwoo mənə, ɓə mo kələng retnyit zam, kəzak mo lepwoo mə Naan a ɗeɗes. Nen ɗe mo kə ten bələp mo le, mbəkə mmo kat seen ɗe dəm nghaa-nghaa ɗi.
49 Pwoo kə Daa Naan nə dəm shipee-shipee nɗəən yil mənə jir.
50 Ɗangɓe nnen Yahudi mo kar pak shurep ɗe mo kəər Naan, shurep ɗənan-nan mo, kə nen ɗenan-nan mə pee nkaam nə mo, kə mmo shinjeel ɗe nkaa Pool kə Barnabas. Ɗangɓe mo ceen Pool kə Barnabas put aku nɗəən yil mo.
51 Ɓə Pool kə Barnabas mo ɓwap ərong ɗe nən nkaa shii mo mo, mbəkə nə ɗee ɗi a langtəng nkaa nen pee nkaam nə mo, ɓə mo dəm Ikoniyum.
52 Nenseet nɗang Jesu mo gam kə retnyit zam, ɗang mo gam kə Riin mə Naan zak.

14

Pool kə Barnabas nDəən Yil Ikoniyum

1 nƊəən Ikoniyum, ɓə Pool kə Barnabas mo ɗel nɗəən lu mə Naan mə nnen Yahudi mo. Ɓə mo sat pwoo mə Naan, ɗe gurum mo ɗes nɗəən nnen Yahudi mo, kə nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, mo shinzeen.
2 Ɗangɓe nnen Yahudi ɗe mo cii shinzeen mpwoo nə, mo kar, kəzak mo lepshii nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, mbəkə mmo yool ɗi kə pwoo ɗebuu nkaa nenseet nɗang Jesu mo.
3 Pool kə Barnabas mo tong mpee nkaam mənə, mbə teer mo ɗes hakyeng, kə mmo leshap ngurum mo nkaa Daa ɓalɓal agaak, baa ashak kə mee kəərmuut kas. Mo ɗee a langtəng mə pwoo wur ɗeret nə, mbəɗe Daa kə le kən Pool kə Barnabas mo cìn mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo.
4 Nen pee nkaam nə mo ɓàksut vəl, pak mo dəm nɗang pwoo mə nnen Yahudi mo, ɗang pak mo dəm nɗang pwoo mə jeplep nə mo.
5 Nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, kə nnen Yahudi mo, mo ɓalpwoo mo mo ashak kə nen ɗenan-nan mə pee nkaam nə mo, mbəkə mmo shinjeel ɗi njeplep nə mo, kə mmo car mo ɗi shi ghək zak.
6 Yaksə kaaɗe jeplep nə mo kələng mənə, ɓə mo pwat shwe dəm mpee nkaam nListira kə Debi, ɗe mo ngaar yil nLukoniya, kə pak jepyil ɗe mo neer pee nkaam mənə mo.

7 Mo leshap ɗeret ngurum mo mpeemənə mo zak.

Mo Car Pool nDəən Yil nListira

8 Nɗəən Listira nə, ɓə mee gwar wur ɗi, ɗe shii wur mo kut, mbəɗe pəgyet mo làa wur a kurumkut ɓe baa wur kə cam mwaan shi shii fin kas.
9 Wur lekom mbəkə nwur kələng Pool ɗe nkaa leshap. Pool ban yit nzəng nkaa gwar nə, ɓə kaaɗe wur naa gwar nə kə shinzeen ɗe nə mak kən mo bar gwar nə,
10 yaksə Pool sat shi ɗoo ɗeɗes nənee, <<A yool a ɗar shi shii fwaa!>> Ɓə gwar nə wur sham yool metpee, ɗang wur mwaan zak.
11 Kaaɗe kuur mə gurum nə mo naa mbii ɗe Pool cìn ɓə mo ɗiyeep ɗoo fur mo shi liispwoo mə nnen Lukoniya mo, mo sat nənee, <<A naan mo sham pə mun ɗe, nɗəən nan koo mun gurum sə.>>
12 Mo pet Barnabas a Ziiyos, ɗang mo pet Pool a Hamis, mbəɗe a Pool wur a ngusatpwoo nə.
13 Yaksə mishkoom kùm ɗe mə Ziiyos, ɗe lu kùm wur nə kus kə pee nkaam nə, wur jì kə kus nəng mo, kə peldem mo, ngaar pəbong nə, mbəɗe wur kə kuur gurum nə mo, mo kə reɓet wus mbiizuum njeplep nə mo.
14 Ɗangɓe, kaaɗe, Barnabas kə Pool mo kələng mənə, ɓə mo yilang nlər fur mo. Mo shwe dəm ɗel nɗəən kuur gurum nə mo, ɓə mo le or, ɓə mo sat nənee,
15 <<Hee des oo! A mii le ɗang wun pə reɓet cìn mbii mənə ii? Mun a gurum mo koo wun sə. Mu jì mpee ɗesə a mbəkə mmo satpwoo ɗeret ɗe nwun, mbəkə nwun yit mbii ɗebuu sə mo ɗi, ɗe baa mo kə mee koop nə kas. Mbəkə nwun jì pə Naan ɗewur kə seen. A wur le ɗeng, kə yil, kə Am kuur mo, kə mbii ɗe nɗəən mo jir zak.
16 Də yam-yam ɓə, a Naan shínpee ngurum mo jir, kə mo mwaan nɗəən ar ɗe mo kə reɓet.
17 Jir kəsə, ɓə baa wur kə cam nook cìn langtəng mbə shin fin kas, mbəɗe wur cìn mbii ɗeret mo. A wur shin fwan sham nwun aɗeng, kə mbii kəkop fuu mo ntarpas, ɗang a wur shin mbiise nwun ɗes zak, kəzak a wur gam pətuup fuu mo shi retnyit zak.>>
18 Jeplep nə mo leshap ɗesə mmo, jir kəsə, ɓə a prurut, ɗang mo cíi nkuur kə gurum nə mo, mbəkə taji gurum nə mo wus mbiizuum mbə seyil mmo kas.
19 Ɗangɓe pak nnen Yahudi mo pwat Antiyok, ɗe nə mPisidiya, kə Ikoniyum, mo jì mangɗyeen ngurum nə mo, ɗe mo kar kuur gurum nə mo, mbəkə mmo yool ɗi kə lek nkaa jeplep nə mo. Yaksə mo car Pool shi ghək, ɓə mo fee wur put kə nə aɓwoon pee nkaam nə. Mo pan nə, Pool kə muut.
20 Ɗang kaaɗe nenseet nɗang Jesu mo jì neer Pool, ɓə wur yool, wur ɗel nɗəən pee nkaam nə. Daar nə, ɓə wur kə Barnabas mo pwat dəm nDebi.
21 Pool kə Barnabas, mo dəm leshap ɗeret nə nnen pee nkaam nDaabi mo, ɓə gurum mo ɗes mo shinzeen nDaa Jesu. Aɓwoon mənə, ɓə mo baaji nListira, kə Ikoniyum, kə Antiyok zak.
22 Mo shínɓal mputuup nenseet nɗang Jesu mo. Mo leshap mmo, mbəkə mmo ɗar ɗe ɓalɓal nɗəən shinzeen mo, kə mo kám mo zak nənee, <<Mun shwaajeel ɗes, akuɗang ɓə mun mbə mmak ɗel nɗəən pee ɗehai mə Naan.>>
23 Pool kə Barnabas mo bələp nen ɗenan-nan mo, mbə koo a kuur mə nenseet ndang Naan ɗəɗang mo ii, ashak kə ɗang, kə yaa pwoo kə neen zak, ɓə mo le nnen ɗe mo bələp nə mo nsar mə Daa, ɗe mo shinzeen nwur.
24 Aɓwoon ɗe mo kə taaɗel ngaar mPisidiya, ɓə mo jì wul mPamfiliya.
25 Kaaɗe mo kə satpwoo nə nɗəən Paga, ɓə mo yool sham dəm Ataliya.
26 Mo yool mpee mənə, ɓə mo ɗel tii, kən mmo baaji ɗin Antiyok, pee nkaam ɗe də mo shee ɗangnaan ɗi nkaa mo, mbəkə nɗeret mə Naan nə kyeer mo ɗi nɗəən ɗak, ɗe yaksə ɓə mo kə cìn kyes.

27 Kaaɗe mo baaji wul, ɓə mo pet kuur nenseet nɗang Jesu nə mo ashak jir, ɓə mo
leshap ngurum nə mo nkaa mbii ɗe Naan le kə mmo cìn, kə kaaɗe wur wang ar mə
shinzeen nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.
28 Mo tong nɗəən pee nkaam mənə ɗes, ashak kə nenseet nɗang Jesu mo.

15

Kuur Kə Nennan Mə Nen Jesu Mo nJerusalem

1 Pak gurum mo tong nJudiya mo jì nAntiyok, ɓə mo jì kám nenseet nɗang Jesu nə
mo nənee, <<Katɗang baa mo can wun, kaaɗe Wàar mə Mosis sat sə kas, ɓə baa wun
mbə mak kat ɓam kas.>>
2 Pool kə Barnabas mo cìn ɓeetshik ɗes kə mo, nkaa kám mənə. Aasə ɓə, mo bələp Pool
kə Barnabas kə pak gurum mo nɗəən nen shinzeen nə mo, kə mmo dəm nJerusalem
pə jeplep mo ɗi, kə nennan mə Eklesiya mo, mbəkə mmo dəm ɓeetpwoo ɗesə nə ɗi.
3 Eklesiya mo ɓwet mo, ɓə mo taa mer nyil mFonisha kə Samariya. Mo satpwoo
tuwap mə nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, kəzak kaaɗe mo le pətuup mo mo pə
Naan ɗi. Pwoo ɗesə nə jì kə retnyit nnenseet nɗang Jesu nə mo hakyeng.
4 Kaaɗe mo wul nJerusalem, ɓə nenseet nɗang Jesu mo kə jeplep mo, kə nen ɗenan-
nan mo, mo kaat mo. Yaksə mo yakshii mə mbii ɗe Naan wur cìn ashak kə mo jir.
5 Yaksə pak nen shinzeen ɗe mo a mə ar mə nen Farisi mo, mo yool kə pwoo nənee,
<<Nə ret kə təng mo can nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, kəzak nə a təng mo tap
Wàar mə Mosis rərret zak.>>
6 Jeplep mo, kə nen ɗenan-nan mə Eklesiya nə, mo kuur ashak, mbəkə mmo naashii
mə pwoo ɗesə nə ɗi.
7 Aɓwoon ɗe mo kə ɓeetpwoo nə ɗes ndər-ndər hakyeng, ɓə Pita yool ɗar atəng, ɓə
wur sat mmo nənee, <<Ɗyemnaa mo! Wu man nə, Naan shee bələp an mɓut nwun,
mbəkə nghan sat pwoo ɗeret nə ɗi nnen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mmo
shinzeen ɗi.
8 Naan ɗewur man pətuup mə gurum mo jir, wur kám agaak nə, ɗyin ɗi lap mo, kaaɗe
wur shin Riin Ɗeɓang mmo, nciit kə ɗe də wur kə shin mmun sə zak.
9 Baa Naan ɓàkyit mmun kə mo kas. Wur vwang shikbish ɗe nɗəən pətuup mo mo, a
mbəɗe mo shinzeen.
10 Mbə mənə yaksə, ɓə a mii le ɗang wun pə kam Naan ii? Wun nkaa le lée ɗe toon
nkaa took mə nenseet nɗang Jesu mo, ɗe koo a puun fun mo, kə mun, ɓə baa mu mak
mang lée nə mo kas.
11 Hai! Mu shinzeen nə, a mbə ɗeret mə Daa fun Jesu, ɗang mu kat ɓam, kaaɗe mo
kat ɓam nə sə zak.>>
12 Kuur mə gurum nə mo ɗok tətək, kə mmo lekom mbə kələng pwoo mə Barnabas,
kə Pool, kaaɗe mo nkaa leshap mmo nkaa mbii lukshik mo, kə mbii aapwoo mo, ɗe
Naan le kə mPool kə Barnabas mo cìn, nɗəən nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas.
13 Aɓwoon ɗe mo kyes leshap nə, ɓə Jemis sat nənee, <<Ɗyemnaa mo, wu lekom kə
nwun kələng an ɗi.
14 Pita kə leshap nwun nkaa wal ɗe Naan shee kám nə nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi
mo kas. Wur shwat pak mo nɗəən mo, mbəkə mmo ɗee ɗi a nen fin mo.
15 Ɗesə nə a nciit kə pwoo mə nensatpwoo mə Naan mo, ɗe mo kə ten ran nɗəən
ɓəət-haal mə Naan nənee,
16 <Aɓwoon ɗesə ɓə an mbə baajì. Mbəkə nghan mbaa ɗi kə lu mə Devit ɗe nə shirip
sə ɗi. An mbə baa ɗiyeep kərem lu ɗe mo kə shirip nə zak.
17 Mbəkə nkoor gurum mo jir, ɓə mo jì tang Daa ɗi, kə jir nen ɗe baa mo a nnen
Yahudi mo kas, ɗe an kən pərep mo, mbəkə mo ɗee ɗi a nen fen mo.
18 A Daa kə sat a kəsə! Wur kə ten le kə mbii ɗesə mo ɗee a ɗeməman pegyet ɗi
yam-yam.>

19 <<Mbə mənə, nnaa mənə, ɓə taji wu le nə luk nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo
kas, ɗe mo ciir kə pətuup fur mo pə Naan ɗi.
20 Ɗangɓe mu ran lep a rəran mmo, mbəkə mmun sat ɗi mmo nənee. Taji mo se mee
mbiise ɗe mo kə ten shin nkùm kas. Kəzak taji mo cìn ngaa kas. Taji mo se luwaa mə
long ɗe mo miyoor took nə kas. Kəzak taji mo se toom kas zak.
21 Mbəɗə mo kə tang Wàar mə Mosis nə peedə ɗi yam-yam, koo a parpuus Nookɗi
ɗeɗangyii nɗəən lu mə Naan nə mo jir, kə nɗəən pee nkaam nə mo jir zak.>>

Mo Ran Lep nNen Ɗe Mo Shinzeen Ɗe Baa Mon A Nen Yahudi

22 Jeplep nə mo, kə nen ɗenan-nan mo, kə nen shinzeen nə mo jir, mo naa nə, nə ret
kə mmo bələp pak gurum mo nnaar fur, mbəkə mmo lep mo shindəm Antiyok ashak
kə Pool kə Barnabas. Ɓə mo bələp Judas ɗe moo pet wur a Barsabas, kə Silas zak, ɗe
mo a ɗənan-nan mɓut nnen shinzeen nə mo.
23 Yaksə mo lep mo shindəm ashak kə lep a rəran ɗe nə sat nənee, <<Jeplep mo, kə
nen ɗenan-nan mə Eklesiya mo, mun ɗyemnəən fuu mo, muu lep tokshik fun ɗeɗes
dəm pə wun ɗyemnəən fun, nenseet nɗang Jesu mo, ɗe baa wun a nnen Yahudi mo
kas. Ɗe wuu tong nɗəən yil Antiyok, kə Siriya, kə Silisiya.
24 Mu kələng nə, pak gurum mo nɗəən nen ɗe mo pwat pə mun ɗi, mo kə dəm
daampee nwun shi pwoo mo, kə mmo ringshii nwun. Ɓə baa a mun mu lep mo kas.
25 Kaaɗe mu kuur ashak, ɓə pwoo fun mo seet ndangshak, ɓə mu naa nə, nə ret kə
mmun bələp pak gurum mo, mbəkə mmun lep mo dəm pə wun ɗi. Mo dəm ashak kə
shaar fun mo Barnabas kə Pool.
26 Mo kə shin seen fur mo mbə cìn ɗak mə Daa fun Jesu Kristi.
27 Mbə mənə, mu lep Judas kə Silas dəm pə wun ɗi. Mo shikáa fur, mon nyakshii mə
mbii ɗe mə nran nɗəən lep a rəran nə nwun shi pwoo.
28 Mbəɗə Riin Ɗeɓang kə naa nə ret, ɗang mmun mu naa nə ret a kəsə zak, mbəkə
taji mo le mee lée toon nkaa wun, waa met mbii ɗesə mo kas.
29 Taji wu se mbiise ɗe mo kə ten shin nkùm kas, kəzak taji wu se luwaa ashak kə toom
kas. Taji wu se luwaa mə long ɗe mo miyoor took nə kas, ɗang taji wu cìn ngaa kas.
Katɗang baa wuu cìn mbii ɗesə mo kas, ɓə nə ret zam. Ɗang mukaat. Wu tongriyang.>>
30 Mo lep nenlep nə mo shinseet, ɓə mo dəm Antiyok, a mpee ɗe kuur mə nenseet
nɗang Jesu mo ɗi ashak, ɓə mo shin lep ɗe a rəran nə mmo.
31 Kaaɗe mo tang lep a rəran nə ngurum nə mo, ɓə mo kələng retnyit zam, mbəɗe
pwoo nə fes gangkwak mmo zam.
32 Mbəɗə Judas kə Silas, mo a nensatpwoo mə Naan mo zak, ɓə mo shínɓal ngurum
nə mo mputuup zak.
33 Aɓwoon ɗe mo cìn rep teer mo nɗəən Antiyok ɓə nenseet nɗang Jesu nə mo ɓwet
mo ryang, mbəkə mmo baa ɗi pə nen ɗe də mo lep mo.
34 Ɗangɓə Silas naa nə nə ret kə nɗyin ɗi tong ɗi mpee mənə.
35 Ɓə Pool kə Barnabas mo tong nɗəən Antiyok mbə rep teer mo. Mo nkaa kám, kəzak
mo nkaa satpwoo mə Daa, ashak kə pak gurum mo ɗes.

Pool Mo Ɓakshak Kə Barnabas

36 Aɓwoon meeteer mo ruk, ɓə Pool sat mBarnabas nənee, <<Nə ret kə mmun cin mu
dəm, mbəkə mmun tok kə nenseet nɗang Jesu mo nɗəən koo a pee nkaam ɗeɗangyii
ɓe kə mun nakoom mu ɗi.>>
37 Barnabas reɓet kə mmo seet ashak kə Joon ɗe moo pet wur a Maak.
38 Ɗangɓə Pool naa baa nə ret kə nwur seet ashak kə mo a peeɗak nə kas. Mbəɗə də
wur kə su yit mo ɗe nyil mPamfiliya kəzak baa wur sekyeen ashak kə mo nɗəən ɗak
nə kas.
39 Ɓə ɓeetshik yool mmo nnaar, ɗe nə le mmo ɓàkshak. Barnabas mang Maak ashak
kə wur, ɓə mo ɗel nɗəən tii kə mmo dəm ɗi nSaiprus.

40 Ɗangɓə Pool bələp Silas. Ɓə aɓwoon ɗe nenseet nɗang Jesu mo ɗangnaan (leshap
kə Naan), ɓə mo le mo nsar ɗeret mə Daa Naan, ɓə mo pwat seet.
41 Pool ɗel dəm nɗəən yil nSiriya kə Silisiya, wur nkaa gangkwak nnenseet nɗang
Jesu ɗe mo mpeemənə jir.

16

Timoti Seet Nɗang Pool Kə Silas

1 Pool jì wul nDebi kə Listira. Yaksə wur kat mee nguseet nɗang Jesu nɗəən Listira
nə, ɗe səm wur a Timoti. Wur a làa mee mat Yahudi ɗe war shinzeen nDaa Jesu, ɗang
puun wur a ngu Heleni.
2 Nenseet nɗang Jesu ɗe mon nListira kə Ikoniyum, moo kwoop məse kə Timoti nə.
3 Pool reɓet kə nTimoti seet nɗang wur, a kəsə ɓə Pool can Timoti, mbə nnen Yahudi
ɗe mo nɗəən peemənə mo. Mbəɗə mo jir, mo man nə, puun Timoti a ngu Heleni.
4 Kaaɗe mo a ar mwaan, ɓə mo dəm ɗel nɗəən pee nkaam mo, kə mo leshap kə
nenseet nɗang Jesu ɗe mon mpeemənə mo, nkaa Wàar ɗe jeplep mo, kə nennan mə
Eklesiya ɗe nJerusalem mo kə sat, mbəkə nnenseet nɗang Jesu mo tap ɗi kə Wàar nə
mo.
5 Aasə ɓə, nenseet nɗang Jesu nə mo ɗar ɓalɓal nɗəən shinzeen fur, ɗang mo ɓul
shidaar shidaar zak

Pool Suun Nkaa Mee Ngu Masidoniya

6 Pool kə nen ɗe mo ashak kə wur, mo ɗel dəm nɗəən yil nFirjiya kə yil nGalati zak,
mbəɗe baa Riin Ɗeɓang yit kə mmo satpwoo Naan nɗəən yil Eshiya kas.
7 Kaaɗe mo wul a pee ɓàkyil mə nen Misiya mo, ɓə moo reɓet ɗel dəm nyil mBisiniya,
ɗang Riin Jesu təərsar mmo.
8 Aasə ɓə, mo ɗel dəm nɗəən yil mMisiya, mbəkə mmo ɗel sham ɗi nyil nTrowas.
9 Mparmənə, ɓə Pool teer suun nə, ɗi naa mee ngu Masidoniya kə ɗar, ɗang wur nkaa
ɗang pə ɗyin nənee, <<A can a ɗel nyil mMasidoniya kə nghan ɓam mun ɗi!>>
10 Kaaɗe Pool suun suun ɗesə, ɓə abet-abet mu ɗak sun mbə dəm Masidoniya nə,
mbəɗe mu man azeen-zeen nə, a Naan pet mun, mbəkə mmun dəm mu satpwoo fin ɗi
mpee mənə.

Lidiya Shinzeen

11 Mu yool nɗəən tii nTrowas, ɓə mu ɗel mu seet wur-wur mbə dəm nSamotras. Daar
nə ɓə mu jì mu wul Niyapolis.
12 Mu yool a mpeemənə, ɓə mu mwan shi ji nFilipi, ɗe nə a pee nkaam ɗeɗes ngaar
mMasidoniya. Nə a mee yil ɗe nən ndər nen Rom mo. Yaksə mu cìn meeteer mo ruk
nɗəən pee nkaam mənə.
13 Parpuus Nookɗi, ɓə mu put mpee nkaam nə, kən mmun dəm ɗi mpwoo dung, a
pee ɗe mu pan nə, mun nkat mee pee ɗangnaan ɗi. Mu tong ɗi mpwoo dung nə, mu
leshap kə shurep ɗe mo jì kuur ɗi.
14 Mee mat war ɗi mɓut nnen ɗe mo kələng mun, səm war a Lidiya ɗe war a mat
Tayatira, ɗe war kə seet kə leelep ɗe rərret mo, kəzak war a mat ɗe war kə seyil nNaan
zak. Daa Naan wang pətuup war, nə le nwar lappwoo ɗe Pool kə sat mo.
15 Aɓwoon ɗe mo cìn baptisma nwar kə nenlu war mo jir, ɓə war ɗang pə mun nənee,
<<Katɗang wu le, nə an a mat ɗe wen shinzeen nDaa azeen-zeen, ɓə wu jì ntul fen.>>
Nə le nwar ɗyiin shi mun, mbə dəm ntul fer nə.

Mo Shoot Pool Kə Silas Nyil nFilipi

16 Par sə kaaɗe mun mbə dəm mbə ndang Naan ɓə mukaat kə mee reep ɗe war mat
joon, ɗe nii le kən nwar naa mbii ɗe mo mbə jì a kyeen. War kə naa njì kə shool ɗes
mpuun fer mo, mbəɗe war kə naa mbii ɗe mo mbə cìn a kyeen ngurum mo.

17 War naa jì nɗang Pool kə mun, ɗang war le or nənee, <<Nen ɗesə mo a kərem mə
Naan Ɗehai, kəzak mon nkaa sat a ar ɗe mə ɓam nwun!>>
18 War naa ncìn a kəsə, mbə meeteer mo ɗes, dəm wul a ɗe nə láa mPool mɓut ɗes
hakyeng, ɓə wur ciir sat nriin ɗebish nə nənee, <<An pə sat nghan nɗəən səm mə Jesu
Kristi, a put aku mɓut nwar.>> Abet-abet ɓə riin ɗebish nə put nɗəən war.
19 Ɗangɓə kaaɗe puun war mo naa ar kat shool mo nə duu, ɓə mo yaa Pool kə Silas,
mo dul mo dəm kə nə ntoom nen tokɗyeel mo mpeepring.
20 Kaaɗe mo jì kə mo ntoom nentokɗyeel nə mo, ɓə mo sat nənee, <<Nen ɗesə mo a
nnen Yahudi. Moo ring gurum mo nɗəən pee nkaam fun.
21 Mo nkaa kám mbii mo mmun, ɗe baa muu loot cìn mo kas. Mbə mənə, baa mu lap
mbii ɗe mon nkaa kám nə kas, mbəɗe mun a nnen Rom mo.>>
22 Yaksə ɗuu gurum nə mo jir mo yool táa nkaa Pool kə Silas. Nen tokɗyeel nə mo le
kə mmo yilang nlər mPool kə Silas. Ɓə mo le kə mmo nərem mo shi kam.
23 Kaaɗe mo nərem mo ɗes, ɓə mo dəm shoot mo nɗəən lushoot. Mo sat ngutap nen
ɗe mo a shishoot nə, kən nwur tap mo ɗe rəret.
24 Kaaɗe gwar nə kələng pwoo nə ɓal a kəsə, ɓə wur dəm shoot Pool kə Silas nɗəən
lushoot ɗe nə ndəən-ndəən, ɓə wur jwal shii mo mo mɓut nfut.
25 Nnaar par, ɓə Pool kə Silas mo nkaa ɗangnaan kə kook mə kwoop Naan. Nen ɗe
mo a shishoot nə mo lekom kə moo kələng Pool kə Silas ɗe.
26 Ɓə nnen mman, yil nə səən ɗes hakyeng, yaksə kuk lushoot nə mo yoon. Abet ɓə
pwoo lushoot nə mo wang, ɓə shoolbəring ɗe mo ɓwoot nen ɗe mo a shishoot nə jir mo
fwen.
27 Kaaɗe ngutap nen ɗe mo, a shishoot nə mo mii nsaam, ɓə wur naa pwoo lushoot
nə mo a wuwang jir, ɓə wur shang kwai fin, mbəkə nwur tu shik ɗe, mbəɗe wur pan
nə nnen ɗe mo a shishoot nə jir mo, mo kə pwat shwe seet jee.
28 Ɗangɓə Pool ɗiyeep ɗoo ɓalɓal nənee, <<Taji a le mee láa nsak kas, mbəɗe mun ɗi
jir.>>
29 Yaksə ngutap nen ɗe mo a shishoot nə wur pet mo jì kə wus, ɓə wur yool kəkələk,
ɗel taa ntoom Pool kə Silas, wur nkaa ɗaar mbə kəərmuut.
30 Ɓə wur put kə mo a tool, kən nwur sat mmo nənee, <<Daa mo, an cin a miyi, kə
nghan kat ɓam ɗi yi?>>
31 Mo sat nwur nənee, <<A shinzeen nDaa Jesu. Ɓə gha mbə nkat ɓam, waa kə nenlu
fwaa mo jir.>>
32 Mo satpwoo Naan nwur ashak kə nenlu fin mo jir.
33 Ɓə mparmənə, wur vwang láa mo mo. Yaksə abet-abet mo cìn baptisma nwur,
ashak kə nenlu fin mo jir.
34 Wur jì kə mo ntul fin, kən nwur shin mbiise mmo. Pətuup wur nə gam kə retnyit
ɗes hakyeng, mbəɗe wur ashak kə nenlu fin mo jir, mo shinzeen nDaa Naan.
35 Ɓə kaaɗe ɓitmang, ɓə nenɗyeel nə mo lep jepkam mo, mbəkə mmo sat ɗi ngutap
nen ɗe mo a shishoot nə mo nənee, <<A ɓwet des ɗevəl sə mo.>>
36 Yaksə ngutap nen ɗe mo a shishoot nə sat mPool nənee, <<Nenɗyeel mo lep-lep
nə, mun ɓwet gha kə Silas, mbəkə nwun seet mbuu ɗi. Mbə mənə wu put yaksə, kən
nwun seet ɗi ryang.>>
37 Ɗang Pool sat njepkám nə mo nənee, <<Doo mo kə nərem mun agaak, ɓə baa mo
kə tokɗyeel mmun, mbəkə mmo man ɗi nə kyet muu cin mee mbii ɗebish ɗi kas. Mun
ɗe mun a nnen Rom mo. Kəzak doon mo dəm shoot mun nlushoot zak. Ɗangɓə yaksə,
ɓə moo reɓet ceen mun a səsok aa? Dəm wu sat mo jì pwat kə mun shikáa fur.>>
38 Aasə ɓə, jepkam nə mo baa, ɓə mo satpwoo ɗe Pool sat nnentokɗyeel nə mo. Kaaɗe
nentokɗyeel nə mo kələng nə, Pool kə Silas mo a nnen Rom mo, ɓə kəərmuut yaa mo.

39 Ɓə nentokɗyeel nə mo jì ɗang pə Pool kə Silas, mbəkə mmo fwoo ɗi mmo. Yaksə
mo tap put kə mo nɗəən lushoot nə, ɗangɓə mo sat mPool kə Silas kə mmo yit pee
nkaam nə.
40 Aɓwoon ɗe Pool kə Silas mo kə pwat nɗəən lushoot nə, ɓə mo dəm ntul Lidiya. A
pee ɗe mo kat nenseet nɗang Jesu mo ɗe, ɓə mo leshap mə caa pətuup ngurum nə mo,
ɗang mo yool yit pee nkaam mənə ɗi.

17

Nɗəən Yil nTasoloni

1 Pool kə Silas mo yaa ar dəm put Amfipolis kə Apoloniya, ɓə mo jì wul nTasoloni, a
pee ɗe lu Naan mə nnen Yahudi mo ɗi.
2 Ɓə Pool ɗel nLu Naan, kaaɗe wur loot kə cìn nə sə. Mbə puus Nookɗi mo yitkun, ɓə
Pool nkaa ɓeetpwoo kə gurum nə mo nɗəən pwoo Naan.
3 Wur nkaa kámshii mə pwoo Naan nə mmo, ɗe mo naa nə ɗee agaak nə, nə a təng
kən Kristi shwaajeel, ɗang wur nyool a peemúut zak. Wur sat zak nənee, <<Jesu ɗe an
kən satpwoo nwun nkaa wur sə, a wur a Kristi.>>
4 Pak nnen Yahudi nə mo shinzeen mpwoo ɗe Pool sat ɓə, nə le mmo seet nɗang Pool
kə Silas. Aasə zak, ɓə nnen Heleni mo ɗes ɗe mo kə kəər Naan, mo shinzeen ashak kə
pak shurep ɗənan-nan mo.
5 Ɗangɓe nnen Yahudi mo gam kə zuur, mbəɗe gurum mo ɗes mo dəm nɗang kám
mə Pool kə Silas, ɓə mo dəm pərep pak nen ɗebish mo, kə jepkut ɗe mo kə tong mpwoo
lutuk mo, mo kuur mo ashak. Yaksə mo yool kə or kə pwoo ɗebuu koo mo təttar sə
nɗəən pee nkaam nə. Ɓə mo shwe dəm ntul Jesen, mo nkaa yap Pool kə Silas, mbəkə
mmo put ɗi kə mo pə ɗuu mə gurum nə mo.
6 Ɗang kaaɗe baa mo kat mo kas, ɓə mo fee Jesen, kə pak nenseet nɗang Jesu mo
pwat, ɓə mo jì kə mo ntoom nen ɗənan-nan mə pee nkaam nə mo. Mo nkaa le or
nənee, <<Nen ɗesə mo, ɗe mo kə ciir kə yil nə shikáa atuum, mo jì mpee ɗesə zak.
7 Nə le Jesen lap mo le ntul fin! Moo tep a Wàar mə Siza, mbəɗe mon nkaa sat nə,
mee mishkoom ɗi, ɗe mo kə pet wur a Jesu.>>
8 Kaaɗe gurum nə mo kə nen ɗənan-nan mə pee nkaam nə mo kələng pwoo mənə, ɓə
nə daampee mmo, ɓə tuup tu mo zam.
9 Yaksə nen ɗənan-nan mə pee nkaam nə mo le Jesen kə pak nenseet nɗang Jesu nə
mo kwat shool ɓwet, akuɗang mo ɓwet mo.

Pool Kə Silas Nɗəən Yil mBeriya

10 Kaaɗe par cìn, ɓə nenseet nɗang Jesu mo sat mPool kə Silas, kən mmo dəm nyil
mBeriya. Kaaɗe mo dəm wul mBeriya, ɓə mo ɗel nɗəən lu Naan mə nnen Yahudi mo.
11 Nen Yahudi ɗe mon mBeriya, mo kə ɗyen met nnen Yahudi ɗe mon nTasoloni,
mbəɗe mo kələngkar nə shi pətuup məndong rəret, ɗang mo nkaa bələp pwoo Naan,
shidaar shidaar mbəkə mmo naa ɗi nə, kyet pwoo ɗe Pool sat mo azeen aa?
12 Nen Yahudi mo ɗes mo shinzeen, kə pak nnen Heleni mo ɗes mo shinzeen, daas
mo kə pak shurep ɗənan-nan mo zak.
13 Ɗangɓə kaaɗe nnen Yahudi ɗe mon nTasoloni, mo kələng nə, Pool nkaa sat pwoo
Naan nɗəən yil mBeriya. Yaksə mo dəm kar ɗuu mə gurum ɗe mon nyil mBeriya nə,
mbəkə mmo yool kə lek nkaa Pool kə Silas zak.
14 Abet, ɓə nenseet nɗang Jesu mo lep Pool dəm mpwoo Am kuur ɗang Silas kə Timoti
mo pan yém ɗi nyil mBeriya nə.
15 Nen ɗe mo dəm ɓwet Pool, mo seet ndangshak kə wur ɓə mo dəm wul Atens. Ɓə
mo baa nyil mBeriya ashak kə lep mə Pool pə Silas kə Timoti nə, mo dəm kat ɗyin
kəkələk.

Pool Nɗəən Pee Nkaam Atens

16 Kaaɗe Pool nkaa ɗarnaa jì Timoti mpee nkaam Atens nə, ɓə nə daampee nwur
zam, mbəɗe wur naa pee nkaam nə gam kə kùm mo koo a pee ɗəɗangyi.
17 Yaksə Pool bələp shii pwoo Naan nə ashak kə nnen Yahudi mo, kə nnen Heleni ɗe
mo kə seyil nNaan, nɗəən lu Naan mə nnen Yahudi nə mo, kə wur satpwoo Naan nɗes
gurum ɗe mo kə jì nɗəən lutuk zak.
18 Yaksə pak nnen Ipikuriyan mo, kə nnen Stoyik mo, des ɗesə mo a nenman mo. Mo
kaat kə Pool, ɓə mo ɗoom ɓeetshik kə wur. Yaksə pak mo sat nənee, <<Ngulupwoo buu
koo mwen sə, kə reɓet sat a miyi?>> Ɗang pak mo sat nənee, <<Muu kələng koo wur
leshap a nkaa mee Naan ɗecì mo sə.>> Mo leshap ɗesə, a mbəɗe Pool nkaa satpwoo
ɗeret nkaa Jesu, kə yool a peemúut zak.
19 Mo yaa Pool, ɓə mo kàa kə wur a peekuur ɗe mo kə pet a Ariyopagus, ɓə mo sat
nwur nənee, <<Muu reɓet manshii mə kám ɗepwoo ɗe gha nkaa leshap nkaa nə sə.
20 Mbəɗə pak mbii ɗe waa a sat nə mo a ɗepwoo pə mun ɗi, kəzak muu reɓet manshii
mo nə.>>
21 (Nen pee nkaam Atens mo jir, kə məzep ɗe mo jì tong ɗi, mo kə fes reɓet kələng,
kə leshap nkaa mbii ɗepwoo mo, ɓə mo le nə ɗee a koo ɗak sə.)

22 Pool yool ɗar a peekuur ɗe moo pet a Ariyopagus nə, ɓə wur sat mmo nənee,
<<Wun nnen Atens mo! An pə naa wun a nen ɗe wuu seyil nnaan mo ɗes hakyeng.
23 Mbəɗə kaaɗe an pə mwaan nɗəən pee nkaam fuu nə, ɓə an pə naa mbii ɗe wuu
seyil mmo shini-shinə. Nə le nghan kat mee peewus mbiizuum, ɗe mo ran-ran nkaa
nə nənee, <Mbə Naan ɗe baa mu man wur kas.> Naan ɗe baa wu man wur kas, ɗe wuu
seyil nwur sə, an pə kən leshap nwun a nkaa wur.

24 <<Naan ɗewur leyil ɗesə, kə mbii ɗe mo nɗəən yil nə jir. Wur a Daa mə ɗeng kə
yil ɗesə, kə baa wur kə tong a nɗəən lu ɗe gurum mo ɗyik shi sar mbə seyil nwur kas.
25 Baa wur kə yap mee ɓam pə gurum kas koo dəɓen, mbəɗe a wur shikáa fin, kə
shin seen kə nook ngurum mo, kə mbii mo jir zak.
26 A nɗəən gurum məndong, ɓə Naan le peeput mə gurum ɗe mo nɗəən yil nə mo
shini-shinə jir. Wur le kə mmo tong nkaa yil nə jir. Wur kə tap le ɓit nə mo, kə peekaat
mə yil fur nə mo shini-shinə zak.
27 Naan cìn kəsə, a mbəkə ngurum mo yap wur ɗi, meeɓe, mon nyap wur kat, mbəɗe
baa wur jong kə mun gurum kas.
28 A mbə ɗeɓal mə Naan, ɓə muu kat seen, kə muu mwaan, ɗang mun ɗe zak. Kaaɗe
pak nenkook fuu mo kə sat sə nənee, <Mun zak, a jep wur mo.>
29 Kaaɗe mun a jep mə Naan mo sə, ɓə baa nə ret kə mmun pan nə, məse mə Naan
nə a koo mbii ɗe gurum mo kə ɗak a shi zinariya, koo azurfa, koo ngək, koo mee mbii
ɗe gurum mo am shi seen fur kas.
30 Gyet yam-yam ɓə baa Naan leɗyeen nkaa mwen mə gurum nə mo kas, ɗang yaksə,
ɓə wur kə sat ngurum mo tuwap jir, koo a nɗəən yil ɗəɗang yi.
31 Mbəɗə Naan lepuus ɗewur mbə tokɗyeel ngurum ɗe nɗəən nyil nə jir, shi gwar
ɗewur kə ten bələp. Naan wur kə woo langtəng mənə ngurum mo agaak jir, mbəɗe
wur kə yool kə gwar mənə a peemúut.>>

32 Kaaɗe mo kələng Pool leshap nkaa yool a peemúut, ɓə pak mo shwar wur shi shwar
mə ɓákpee, ɗang pak mo nənee. Muu reɓet kən nghan cin a leshap ɗi nkaa mbii ɗesə
zak.
33 Aasə ɓə Pool yool yit peekuur nə ɗi.
34 Pak gurum nə mo seet nɗang wur, ɓə mo shinzeen. Mɓut nnen ɗe mo shinzeen nə,
a Diyonisiyus ɗewur a memee mɓut nennan mə peekuur ɗe mo kə pet nə a Ariyopagus,
kə mee mat ɗe moo petsəm war a Damaris, kə pak gurum mo.

18

Pool Nɗəən Yil nKoronti

1 Aɓwoon ɗesə, ɓə Pool yool yit Atens, ɓə wur dəm nKoronti.
2 Ɗe wur kat mee ngu Yahudi, ɗe moo pet səm wur a Akila, ɗe mo làa wur a mPontus. Wur kə mat fin Priskila mo yool a Itali mo jì nKoronti nə. Mbəɗe mishkoom Klodiyus sat nə, nen Yahudi mo jir, mo yool aku nRom. Pool dəm pə mo ɗi.
3 Ɗe wur tong pə mo ɗi, mbəɗe wur a nguɗak Tent koo mo sə, ɗang mo cìn ɗak fur ashak zak.
4 Koo a parpuus Nookɗi ɗeɗangyii, ɓə Pool kə naa mɓeetshik kə nnen Yahudi mo, kə nen Heleni mo mbəkə mo shinzeen ɗi.
5 Kaaɗe Silas kə Timoti mo tong mMasidoniya jì wul, ɓə Pool fes lekáa fin kyap, mbə satpwoo ɗeret nə, ɗang wur ɗee a langtəng nen Yahudi mo nə, Jesu a Kristi.
6 Ɗangɓə kaaɗe nen Yahudi mo ciipwoo nə, kəzak mo leshap ɗebuu nwur, ɓə wur ciir kəɓwoon mmo, ɓə wur sat mmo kə tuup nənee, <<Katɗang wu murep nɗəən shikbish fuu mo, ɓə a wun wu lesuk. Baa mee sar fen ɗiɓut kas. Yool nyaksə, ɓə an mbə dəm a pə nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas.>>
7 Wur yool yit lu Naan mə nen Yahudi nə mo, ɓə wur dəm ɗel ntul mee gwar ɗe mo kə petsəm wur a Titus Jastus. Wur a mee nguseyil nNaan, ɗe lu wur nə kus kə lu Naan nə.
8 Krispus ngwe ɗeɗes nlu Naan nə, shinzeen nDaa ashak kə nenlu wur mo jir. Kəzak gurum mo ɗes nɗəən nen Koronti mo, ɗe mo kələng pwoo Pool nə, ɓə mo shinzeen, yaksə mo cìn baptisma mmo zak.
9 Parmeeci sə mpar, ɓə Daa leshap kə Pool nɗəən suun nənee, <<Taji kəərmuut yaa gha kas, a satpwoo nə, kəzak taji a nook sat nə kas.
10 Mbəɗə an ɗi ashak kə gha. Baa mee gurum mmak cìn mee mbii nghan kas. Mbəɗə an ɗi kə gurum mo ɗes nɗəən pee nkaam ɗesə nə.>>
11 Aasə ɓə, Pool tong nɗəən pee nkaam nKoronti, mbə ɓit məndong kə koor, wur nkaa kámpwoo Naan ngurum mo.
12 Ɗangɓə nɗəən ɓit ɗe moo le Galiyo a gofna mə yil Akaya, ɓə nnen Yahudi mo ɓalkaa ashak, ɓə mo yaa Pool dəm kə wur pə nentokɗyeel mo ɗi.
13 Mo sat nənee, <<Gwar ɗesə wur nkaa pəring kə pan mə gurum mo, mbəkə mmo seyil ɗi nNaan nɗəən ar ɗe baa nə nciit kə Wàar nə kas.>>
14 Ɗangɓə kaaɗe Pool ɗoom leshap, ɓə Galiyo ɗewur a gofna, sat nnen Yahudi nə mo nənee, <<Wun nnen Yahudi mo! Katɗang ɓə ɗe gwar ɗe ɗesə wur cìn a mee mbii ɗebish, kə koo ɗewur wat a mee mbii, ɓə yoo an mmak lekom kən nghan nkələng wun ɗi.
15 Ɗangɓə kaaɗe nə a ɓeetshik nkaa pak pwoo mo, kə səmpwoo, kə Wàar fuu mo, ɓə wu dəm wu ɓeet mənə mbuu shikáa fuu. Baa an mbə reɓet ɗee a ngutokɗyeel mə mbii koo mənə mo sə kas.>>
16 Yaksə wur ceen mo shin pwat aku nɗəən luɗyeel nə.
17 Mo jir mo yaa Sostenis, ngwe ɗeɗes nkaa lu Naan nə, ɓə mo nərem wur mpwoo luɗyeel nə, ɗang baa Galiyo lekáa ɗyikye kas.

Pool Baa Dəm Antiyok Ɗe Nən Nyil nSiriya

18 Pool waa cin tong ɗi nKoronti nə ɗes ashak kə nenseet nɗang Jesu nə mo. Ɓə wur yool yit mo, ɓə wur ɗel nɗəən tii mbə dəm nyil nSiriya, ashak kə Priskila kə mish war Akila. Akuɗang Pool yool seet, ɓə wur sak káa fin nSenkiriya, mbəkə nwur gampwoo ɗewur kə ten cweer nən nNaan nkaa shin fin.
19 Mo jì wul nɗəən yil Afisus ɓə Pool yit Priskila kə Akila mpee mənə. Yaksə wur dəm ɗel nɗəən lu Naan, kə wur yakshii mə pwoo mo ashak kə nnen Yahudi mo.
20 Kaaɗe mo ɗang pə wur kə nwur pan yém ɗe pə mo, ɓə wur cíi.

21 Ɗangɓe kaaɗe wur yool yit mo, ɓə wur cweerpwoo mmo nənee, <<Katɗang Naan reɓet, ɓə an mbə baajì pə wun ɗi.>> Aasə ɓə, wur ɗel nɗəən tii dəm nAfisus.
22 Kaaɗe wur dəm wul nSizariya, ɓə wur kàa nJerusalem, kə nwur tok ɗi kə nenseet nɗang Jesu nə mo. Aɓwoon mənə, ɓə wur dəm Antiyok.
23 Aɓwoon ɗewur pan cìn rep teer mo ɗe, ɓə wur yool dəm shipee-shipee, ngaar yil nGalati, kə Firijiya, wur nkaa gangkwak mputuup nenseet nɗang Jesu nə mo jir.

Apolos Nɗəən Yil Afisus Kə Koronti

24 Mee ngu Yahudi ɗe moo petsəm wur a Apolos, ɗe mo làa wur a nAlekzandriya, ɓe wur ji Afisus. Wur a mee nguman, ɗang wur man ɓəət-haal mə Naan ɗes hakyeng.
25 Mo kə kám ar ɗe nə a mə Daa nwur, ɗang wur ɗar ɓalɓal nɗəən nə. Wur leshap, ɗang wur kám ngurum mo nkaa Daa Jesu ndəre-ndəre, ɗang jir kəsə, ɓe wur man a baptisma mə Joon ɓejee ɗak.
26 Wur ɗoom kop pwoo Naan agaak, baa ashak kə mee kəərmuut kas, nɗəən lu Naan nə. Kaaɗe Priskila kə Akila mo kələng wur, ɓə mo pet wur dəm kə nə ntul fur, kən mmo səət kám ar mə Naan ɗi nwur ndəre-ndəre.
27 Apolos yool mbə dəm Akaya, ɓe nenseet nɗang Jesu ɗe mon Afisus mo ɓam wur, shi ran lep a rəran shin nwur pán nenseet nɗang Jesu ɗe mon nyil Akaya, mbəkə mmo kaat wur ɗi, katɗang wur dəm wul. Kaaɗe wur dəm wul, ɓə wur ɓam nnen ɗe mo kə shinzeen mbə ɗeret mə Daa zam.
28 Wur gan nnen Yahudi mo ntoom kə gurum mo, mbə ɓeetshik, kəzak wur kám ngurum mo agaak, wur nkaa leshap mmo nkaa mbii ɗe mo nɗəən pwoo Naan nənee, <<Jesu wur a Kristi azeen-zeen.>>

19

Pool Nyil Afisus

1 Kaaɗe Apolos ɗi nɗəən Koronti, ɓə Pool nkaa mwaan nɗəən yil mo, ɓə wur jì wul Afisus. Yaksə wur jì kat pak nenseet nɗang Jesu mo ɗi mpee nkaam mənə.
2 Ɓə wur tal pə mo nənee, <<Kaaɗe də wu shinzeen, ɓə wuu lap Riin Ɗeɓang ee?>> Mo lap nwur nənee, <<Hai, baa muu cam kələng mee pwoo nkaa Riin Ɗeɓang kas.>>
3 Wur tal pə mo nənee, <<Ɓə də mo cìn a baptisma ɗəɗang nwun yii?>> Mo lap nənee, <<A baptisma mə Joon.>>
4 Pool sat mmo nənee, <<Baptisma mə Joon nə a mbə nen ɗe mo kə tuwap. Gyet Joon sat nnen Yahudi mo shinzeen a ngwe ɗewur mbə jì mɓwoon fin. A Jesu mmənə.>>
5 Kaaɗe mo kələng pwoo ɗesə, ɓə mo cìn baptisma mmo nɗəən səm kə Daa Jesu.
6 Pool lesar fin nkaa mo, ɓə Riin Ɗeɓang sham nkaa mo, ɓə mo leshap shi liispwoo ɗecì mo, ɗang mo satpwoo Naan ngurum mo.
7 Nen ɗe mo lap baptisma nə, mo wul kaapaat baavəl.
8 Pool wur ɗel nɗəən lu Naan, mbə tar mo kun, ɓə wur leshap nə, baa ashak kə kəərmuut kas, kəzak wur cìn ɓeetshik kə mo, ɗang wur ɗaar mbəkə nwur kám ɗe mmo agaak nkaa mulki mə Naan.
9 Ɗangɓə pak mo cəər ɓal mputuup, kə mmo cii shinzeen, ɓə mo leshap ɗebuu nkaa pwoo mə Naan ntoom gurum mo jir. Aasə ɓə, Pool yit mo ɗe, ɓə wur pərep nen shinzeen nə mo shin jì ashak. Ɓə koo a puus ɗeɗangyii, ɓə wur yakshii kə pwoo mo nɗəən lu kam-kam ɗe mə Tairanus.
10 Moo naa ncìn a kəsə dəm wul mbə ɓit vəl. Aasə ɓə, nen ɗe mo kə tong nɗəən yil Eshiya, nen Yahudi mo, kə nnen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, mo jir mo kələng pwoo kə Naan.

Jep Skiiva Mo

11 Naan le kə Pool cìn mbii lukshik mo ɗes, ɗe baa mo kə cam naa mo kas.

12 Nə le har mmo lap lee ɗewur kə pwes wun ɗishik, kə nlər ɗewur kə lep mo, kə mo
dəm tung nengok mo ɗishik, ɓə mo kat bar nɗəən shwal mo mo shini-shini, kəzak riin
ɗebish mo pwat mɓut ngurum mo ɗes zak.
13 Ɗangɓə mee des mo ɗi mɓut nnen Yahudi mo, ɗe moo mwaan dəm shiyil-shiyil,
kən mmo kə ceen riin ɗebish mo ɗi. Mo ɗoom leshap nnen ɗe mo kə riin ɗebish mo
nɗəən səm mə Jesu, ɓə mo sat nənee, <<Nɗəən səm mə Jesu ɗe Pool kə leshap nkaa wur
sə, ɓə an nsat ngha, a put aku.>>
14 Mee ɗyemnəənshak mo ɗi pwoovəl, ɗe mo a jep mee pris ɗeɗes mə nnen Yahudi
mo, ɗi səm wur a Skiiva. A mo a nnen cìn mənə.
15 Riin ɗebish nə lap mmo nənee, <<Wen man Jesu, kə wen mman Pool zak, ɗang
wun a wii mo yii?>>
16 Ɓə gwar ɗewur kə riin ɗebish nə, wur yool met nkaa mo, ɓə wur met mmo mɓal
jir mo. Wur nas mo, ɗang wur le láa mmo, ɓə wur yilang nlər mmo, ɓə mo yool shwe
pwat nɗəən lu nə ngúm, ɓə toom kə sham mmo.
17 Kaaɗe mbii ɗesə nə ɗee a ɗeməman pə nnen Yahudi mo, kə nnen Heleni mo ɗe mo
kə tong nɗəən yil Afisus, ɓə kəərmuut yaa mo jir, ɓə gurum mo le ɗeɗes nsəm kə Daa
Jesu.
18 Gurum mo ɗes mɓut nnen ɗe mo shinzeen, mo jì woo shikbish mo mo, kə ɗak mo
ɗebish mo agaak zak.
19 Pak gurum mo ɗes mɓut nnen ɗe moo cìn yen ɗebish mə gwampee mo, mo kok
ɓəət-haal mə yen mo nə mo, kən mmo jì fwoo mo nwus ntoom gurum nə mo jir. Kaaɗe
mo tang shool mə ɓəət-haal ɗe mo fwo nwus nə mo, ɓə mo kat shool azurfa mo wul
ngal laarpaat.
20 Aasə ɓə, pwoo mə Daa nə mwaan shipee-shipee jir, nə le nə ɓal hakyeng.

Demetriyus Yool Kə Pwoo Ɗebish Nkaa Pool

21 Aɓwoon ɗe mbii ɗesə mo kə cìn, ɓə Pool naa nə ret nə, kə nɗyin dəm nJerusalem,
ɓə ɗyin mbə yaa ar nə dəm put a mMasidoniya kə Akaya. Ɓə wur sat nənee, <<Aɓwoon
ɗe an ndəm wul nJerusalem, ɓə nə atəng an mbə ndəm nyil nRom zak.>>
22 Pool lep Timoti kə Erastus ɗe mo a nenɓam wur mo, kə mmo dəm mMasidoniya
akyeen wur, ɗang wur shikáa fin, wur mpan yém ɗi lee nɗəən yil Eshiya nə.
23 Nciit kə mənə, ɓə gurum mo yool kə pwoo ɗebish ɗe nə daampee zam nkaa pwoo
Naan nə.
24 Mee ngukələm, ɗewur kə ɗak mbii mo shi azurfa, ɗe moo pet səm wur a
Demetriyus. Wur naa nkələm pak jep kùm mo, shi azurfa ɗe mo lapshak kə war kùm
Atemis ɗeɗes nə, ɓə ɗak ɗesə nii jì kə shool nnenkələm nə mo zam.
25 Demetriyus pərep nenkələm nə mo jì ashak jir, kə nen ɗe ɗak mo nə mo, a koo mə
nenkələm nə mo sə zak. Yaksə wur sat mmo nənee, <<Daa mo! Wu man nə, mmun
muu kat shool ɗes a nɗəən ɗak fun ɗesə.
26 Yaksə wun shikáa fuu, ɓə wu naa, kə wuu kələng mbii ɗe gwar ɗe moo pet wur a
Pool sə wur kə cìn. Wur sat nə, naan ɗe gurum mo kə ɗak mo a shi sar, ɓə baa mo a
naan kas koo lee lee, ɗang wur ciir kə pətuup gurum mo ɗes nɗəən pee nkaam Afisus,
kə yil ɗe mo ngaar Eshiya jir. Nə, taji mo seet kùm nə mo kas.
27 Wu naa zak, yaksə baa ɗak fun nə kutɗi kə mee səm ɗeret kas. Baa a ɗak fun nə
ɓejee ɗak kas, kə Atemis ɗeɗes, war mbə ɗee a mbii shwar ngurum mo, kə naan nə
war shikáa fer zak. Gurum ɗe mo ngaar yil Eshiya, kə yil sə jir, mo kə seyil a nwar.>>
28 Kaaɗe mo kələng pwoo mənə, ɓə nə láa mmo mɓut zam, mo le or pwoo məndong,
mo sat nənee, <<Atemis mə Afisus war a ɗeɗes!>>
29 Gurum ɗe mo nɗəən pee nkaam nə, mo jir mo lap or nə zak. Gurum nə mo dəm
yaa Gayus kə Aristakus ɗe mo a nen Masidoniya mo, kə ɗe mo a shaar mwaan mə Pool,
ɓə mo dəm kə mo kəkəlak a peekuur.

30 Pool reɓet dəm ɗar akyeen gurum nə mo, ɓə nenseet nɗang Jesu mo cíi nwur.
31 Pak nen ɗenan-nan ɗe nyil Eshiya mo, ɗe mo a shaar Pool. Mo lep shindəm nwur
nə, taji wur dəm ɗi a peekuur nə kas.
32 Gurum nə mo le or a peekuur nə jir, mon nkaa sat mbii mo shini-shini, mbəɗe ɗes
mə gurum nə mo, baa mo man mbii ɗe nə le kə mo kuur ashak kas.
33 Nen Yahudi mo le kən Alekzanda dəm ɗar akyeen mə gurum nə mo, ɓə wur ɗiyeep
sar, mbəkə ngurum nə mo ɗok ɗi tətək, mbəɗe wur kə reɓet leshap ngurum nə mo nə,
baa ɗyin kə nen fin mo, ɗuu cìn mee mbii ɗebish kas. Mbəɗə kaaɗe gurum nə mo naa
Alekzanda kə ɗar akyeen, ɓə mo pan nə, a wur kə mbii nə.
34 Kəzak kaaɗe mo naa nə, wur a ngu Yahudi, ɓə mo səət le or pwoo məndong jir, mbə
awa vəl. Mo nkaa sat nənee, <<Atemis, kə nə Afisus mo, war a ɗeɗes!>>
35 Kaaɗe nguran mə pee nkaam nə wur le kə ngurum mo ɗok tətək, ɓə wur sat mmo
nənee, <<Wun nen Afisus mo! A wii nook man nə, a wun a nnen ɗe wun pə tap kə lu
kùm mə Atemis ɗeɗes nɗəən Afisus kas yii? Kəzak nghək ɗe gyet nə tong aɗeng sham
taa mpee ɗesə kas yii?
36 Baa mee gurum mak cíipwoo mə mbii ɗesə mo kas. Mbə mənə ɓə nə ret kə nwun
tong coot, taji wu cìn mee mbii kəkəlak kəsə kas.
37 Wun wu jì kə nen ɗesə mo mpee ɗesə, ɓə baa mo kə cìn mee wat nɗəən lu kùm fuu
nə mo kas, kə baa mo sat mee pwoo ɗebish nkaa naan fuu ɗeɗes war kas zak.
38 Katɗang Demetriyus ashak kə nniyee fin mo, mo kə mee pwoo nkaa mee gurum,
ɓə mo dəm kə pwoo nə nluɗyeel mpee ɗe nenɗyeel mo ɗi, mbəkə mmo ɓeetpwoo nə ɗi.
39 Ɗangɓə kat wun pə tang a mee mbii ɗecì, ɓə wu ɓeetpwoo mənə a peekuur kə
nenyil nə mo.
40 Azeen-zeen mun mbə teer ɗiɓut katɗang mo dəm kə mun nluɗyeel mbə or ɗə
cicinsə, mbəɗe baa mun manshii mə mbii ɗe wun pə ɗyeep or nkaa nə kas, kəzak,
baa kuur fuu nə kə mee koop nə kas.>>
41 Aɓwoon ɗewur kə leshap mənə, ɓə wur sat ngurum nə mo dəm ntul mo.

20

Pool Baa Dəm mMasidoniya Kə Gris

1 Aɓwoon ɗe or nə kyes, ɓə Pool pərep nenseet nɗang Jesu mo, ɓə wur leshap kə
mo, mbə shínɓal mmo mputuup, ɓə wur sat ɗang mukaat mmo, ɓə wur yool dəm
mMasidoniya.
2 Wur mwaan dəm ngaar nyil mənə mo jir, wur nkaa caa pətuup ngurum nə mo, ɓə
wur jì wul nyil nGris.
3 A mpee ɗewur cìn tar kun ɗi. Nen Yahudi mo ɓalpwoo mo ashak nkaa wur, ɓə kaaɗe
wur mbə ɗel nɗəən tii mbə dəm nyil nSiriya, ɓə wur waa yaa ar nə a mMasidoniya.
4 Ɓə Sopata làa Pires ngu Beriya, dəm nɗang Pool kə Aristakus kə Sekundus, ɗe mo a
nnen Tasoloni mo, kə Gayus ngu Debi, kə Timoti, kə Tikikus, kə Trofimus ɗe mo a nen
Eshiya mo.
5 Nen ɗesə mo shee dəm wul nTrowas mmun akyeen, kən mmo ɗar naa jì fun a mpee
nkaam mənə.
6 Mun mu ɗel nɗəən tii nFilipi, aɓwoon retnyit mə se gəəl aas ɗe baa nə kə yist kas.
Ɓə nɗəən teer mo paat, ɓə mu dəm mu wul pə mo ɗe nTrowas nə. Mun cìn teer pwoovəl
ɗi mpee mənə.

Pool Yool Kə Yutikus A Peemúut nTrowas

7 Parpuus ɗenshee mɓut nteer ɗepwoovəl, ɓə mu kuur ashak mbə se Tong Ashak.
Pool kə ɗak shin, mbəkə daar wur yool mwaan ɗi, ɓə wur leshap ngurum mo. Wur
naa a nleshap nə ɗak, dəm wul nnaar mpar.

8 Mo lewus naapee mo ɗi ɗes nɗəən luɗeng ɗe muu kuur ɗe nə.
9 Mee zəlang ɗe mo kə pet səm wur a Yutikus kə tong mpwoo fung mə luɗeng nə, ɓə kaaɗe Pool naa an satpwoo Naan nə ɗak, ɓə saam ɗoom yaa Yutikus, ɓə saam nə jì met nwur mɓal, ɓə wur yool mpwoo fung mə luɗeng ɗekun nə, sham taa nyil, kaaɗe mo sham mang wur, ɓə mo kat wur kə muut.
10 Yaksə Pool sham zan shik fin nkaa kúm mə zəlang nə, ɓə wur kup kúm nə, ɓə wur sat ngurum nə mo nənee, <<Taji nə daampee nwun kas, mbəɗe wur ɗe kə seen.>>
11 Ɓə Pool baakàa ɗi nluɗeng nə, wur tep gəəl aas se. Aɓwoon ɗewur kə leshap kə mo har ɓit mang, ɓə wur yool seet.
12 Mo dəm kə ɗyem zəlang nən ntul kə seen, ɓə mo kat retnyit ɗes hakyeng.

13 Pool sat mmun nə, ɗyin pə reɓet dəm Asos a nshii, mbəmənə ɓə mun mu dəm mu ɗel nɗəən tii dəm mu wul Asos nwur akyeen, a pee ɗe mu mang wur ɗi.
14 Kaaɗe wur jì kat mun Asos, ɓə mu mang wur nɗəən tii nə, kə mu dəm mMitilini.
15 Mu yool mMitilini nə, ɓə ɗaar nə mu dəm mu wul kus kə yil nKiyos. Daar nə zak, ɓə mu jì mu wul ngaar Samos, kə daar nə zak, ɓə mu jì mMiletus.
16 Pool leɗyeen mbə ɗel dəm Afisus nɗəən tii nə, mbəkə taji wur waa taa ɗee nɗəən yil Eshiya kas, mbəɗe wur reɓet wurung, mbəkə kat nə mak cìn, ɓə wur wul ɗi nJerusalem parpuus Pentikos.

Pool Leshap Kə Eklesiya Ɗe Afisus

17 Kaaɗe Pool wul mMiletus, ɓə wur lep shindəm nen ɗenan-nan mə Eklesiya ɗe Afisus mo, nə mo jì kat nɗyin ɗi.
18 Ɓə kaaɗe mo jì wul pə wur ɗi, ɓə wur leshap mmo nənee, <<Wun shikáa fuu, wu man tong fen nnaar fuu peedə ɗi an nshee jì ɗi ngaar nyil Eshiya.
19 Gyet ncìn ɗak mə Daa nə, baa a shi mee ɗiyeepkáa kas, kəzak an kə shwaajeel ɗes mbə cìn ɗak nə shiɓit shiɓit, kə mbə gwak ɗe də nen Yahudi mo ɓwet mbə an.
20 Wun shikáa fuu wu man zak nə, baa gyet nsak shii mbə sat mee mbii ɗe nə kəkoop nwun pə wun ɗi kas. An mbə kámpwoo nkaa Jesu nwun jir agaak, kə an kə dəm nkámpwoo nə nwun shilu-shilu zak.
21 Gyet wen kən sat zeen nnen Yahudi mo, kə nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, ɓalɓal nə, nə ret kə mmo tuwap jir, kə mo jì pə Naan ɗi, kə mmon shinzeen ɗe nDaa fun Jesu Kristi zak.
22 Yaksə, wu naa an mbə dəm nJerusalem, mbəɗe a Riin Ɗeɓang lep an shindəm, ɗang baa wen man mbii ɗe nən ndəm kat an ɗi mpee mənə kas.
23 Ɗangɓə Riin Ɗeɓang kə kám nghan nə jir nɗəən pee nkaam ɗeɗangyii, kə jeel pə ɗarnaa an, ɓə gurum mon yaa an shoot zak.
24 Baa wen lesen fen nə kə mee koop nə pə an ɗi kas, ɗang an kən reɓet kə nghan kyes a ɗak ɗe Daa Jesu kə shin nghan mbə cìn nə. Ɗak ɗewur shin nə nghan nɗesə, kə nghan leshap ɗeret ɗi ngurum mo nkaa zuum mə Naan.

25 <<Yaksə wen man nə, baa memee nɗəən wun, ɗe gyet an kən mwaan nnaar fuu, mbə leshap nwun nkaa yil mishkoom mə Naan nə, wun baa wu naa an ɗi kas.
26 Mbə mənə, wen kən sat nwun cicinsə nə, katɗang ɓə memee fuu muut mɓut shikbish, ɓə sar fen mo paat.
27 Mbəɗə baa gyet wen nsak shii mbə sat pan mə Naan mo jir nwun kas.
28 Mbə mənə, wun nen ɗe Riin mə Naan kə le a nennaa kuur mə təm nə mo jir, wu tap kə káa fuu mo rəret, kən nwun kyeer Eklesiya mə Naan ɗewur kə seet nshin shi toom mə káa fin.
29 Wen man nə, aɓwoon ɗe wen kən seet, ɓə ncuwe ɗeɓyaal mo, mon njì ɗel nnaar fuu, ɓə baa mon nyit təm nə mo ɗe kas.

30 Pee nə pə jì, ɓə pak gurum mon nyool nnaar fuu, mo mbə sat pwoo ɗe mo a ɗung
nkaa zeen nə, mbəkə mmo dul nenseet nɗang Jesu mo dəm ɗi nɗang mo.
31 Mbə mənə, ɓə wu tong shi gongpee, taji wu munsuk kas nə, gyet mbə ɓit mo kun,
ɓə baa wen nook leshap nə nwun mpar kə puus ɓalɓal, kə yitmwaa kas.
32 <<Yaksə, ɓə wen le wun nsar Naan, kə pwoo ɗeret wur ɗe nə kə ɓal mbə ɗyik wun,
mbəkə nə shin ɗeret mə Naan, ɗi wur kə nə mbə nnen wur mo jir nwun zak.
33 Baa wen kən coor mee azurfa, koo zinariya, koo nlər mə mee gurum kas.
34 Wun shikáa fuu wu man nə, a shi sar fen ɗesə mo, ɓə an kən cìn ɗak shi mo, mbə
mbii ɗe an kən reɓet mo, kə mbə mbii ɗe nnen ɗe mo ashak kə an mo kə reɓet zak.
35 An kən nkám nwun nɗəən mbii mo jir, nə, a shi ɗak mə káa fuu mo, ɗang wun ɓam
nen ɗe baa mo katɓal kas, kaaɗe muu panpwoo ɗe Daa Jesu kə sat shikáa fin sə nənee,
<Kat gurum shin mbii, ɓə wur nkat ɗeret met ngwe ɗewur lap nə.> >>
36 Aɓwoon ɗe Pool sat pwoo mənə, ɓə wur kurum nkaa furum ashak kə mo jir, kən
nwur ɗangnaan ɗi
37 Kaaɗe mo ɗoom sat ɗang mukaat mPool, ɓə mon nkaa wal, ɗang mo kə jì lesar
nwur ntook, kə mo kə tung wur shi mishpwoo zak.
38 Mbii ɗe nə səət wàt pətuup mmo met jir, nə aapwoo ɗe Pool sat mmo nə, baa mon
nkutɗi mbə naa yit fin kas. Mo dəm ɓwet wur mpwoo tii.

21

Pool Pə Kàa nJerusalem

1 Aɓwoon ɗe muu sat ɗang mukaat mmo, ɓə mu ɗel nɗəən tii ɓə mu yaa ar wur-wur
mu dəm nyil nKos. Daar nə, ɓə mu dəm mu wul nRodes. Mu yool mpeemənə, ɓə mu
dəm mPatara.
2 Kaaɗe mu kat mee tii ɗe nə mbə canɗel mFonisha, ɓə mu ɗel nɗəən nə, ɓə mu yool.
3 Kaaɗe mu naa yil nSaiprus kə ɗee, ɓə mu yit nə nsarkul, mu ɗel mə dəm akyeen
nyil nSiriya. Mu dəm mu sham mpee nkaam nTaya, mbəɗe tii nən nsham kə lee mo a
mpee mənə.
4 Kaaɗe mu katpee ɗe pak nenseet nɗang Jesu mo ɗe, ɓə mo sat mPool nə, taji wur
dəm nJerusalem kas.
5 Ɗangɓə kaaɗe puus seet fun nə jì wul, ɓə mu yool mə sekyeen kə mwaan fun. Ɓə
nenseet nɗang Jesu nə mo ashak kə shurep fur mo, kə jep fur mo, mo dəm nɗang mun
mɓwoon pee nkaam nə, a pee ɗe mə kurum nkaa furum mbə ɗangnaan ɗi ashak kə
mo mpwoo am kuur nə.
6 Aɓwoon ɗe mu sat ɗang mukaat nshak, ɓə mmun mu ɗel nɗəən tii nə, ɓə mo baa
ntul.
7 Yaksə mmun mu sekyeen kə mwaan fun. Mu yool nTaya, ɓə mu jì mə wul
mPolemayas. Ɓə mu dəm mu tok kə nenseet nɗang Jesu mo mpeemənə, ɓə mu tong
ashak kə mo, mu teer məndong.
8 Daar nə, ɓə mu yool, mu dəm mu wul nSizariya, ɓə mu tong ntul Filip ngusat pwoo
Naan ɗewur a memee mɓut nnen ɗepwoovəl sə mo, ɗe gyet mo bələp mo nJerusalem.
9 Filip kə jiraap mo feer, ɗe baa mo kə yool ɗyik kas. Jiraap ɗesə nə mo kə leshap
nkaa mbii ɗe nə mbə jì.
10 Kaaɗe mu pan mu yém ɗe, mbə meeteer mo ruk, ɓə mee ngusatpwoo mə Naan ɗi
səm wur a Agabus, wur kə tong nJudiya jì ɗi.
11 Kaaɗe wur jì pə mun ɗi, ɓə wur mang zaal ɗe Pool kə ɗyiin mɓwoon, ɓə wur ɓwoot
sar kə shii fin mo ɗishik. Ɓə wur sat nənee, <<Riin Ɗeɓang sat nə, nnen Yahudi ɗe mon
nJerusalem, mon ndəm ɓwoot ngu zaal ɗesə nə a kəsə zak, kən mmo shin wur nsar mə
nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas.>>

12 Kaaɗe mu kələng pwoo mənə, ɓə mmun kə koor nə mo, mu ɗang pə Pool mbəkə taji wur dəm nJerusalem kas.
13 Ɗangɓə Pool lap nənee, <<A mii le ɗang wun pə wal, kən nwun wàt pətuup fen ɗi yii? Yaksə wen kən ɗak sen, baa a mbəkə mmo ɓuɓwoot an ɗi ɓejee ɗak kas, koo a mbəkə nghan muut ɗi nɗəən yil nJerusalem zak, mbə səm mə Daa Jesu.>>
14 Kaaɗe baa mu mak daam wur kas, ɓə mu nook, ɗang mu sat nənee, <<Ɗee a mbii ɗe Daa Naan naa kə gha ɗak.>>
15 Aɓwoon rep meeteer mo, ɓə mu ɓwoot lee fun mo, kə mmun kàa ɗi nJerusalem.
16 Pak nen Jesu ɗe mon nSizariya mo jì nɗang mun, ɗe mo jì wul kə mun ntul Mason, a mpee ɗe mə tong ɗi. Wur a ngu Saiprus, ɗang wur a memee mɓut nenseet nɗang Jesu ɗenshee mo.
17 Kaaɗe mu jì mu wul nJerusalem, ɓə nenseet nɗang Jesu mo kaat mun shi retnyit.
18 Daar nə, ɓə Pool dəm kə mun pə Jemis ɗi, a pee ɗe nennan mə Eklesiya mo ɗe ashak jir.
19 Aɓwoon ɗe Pool kə tok kə mo, ɓə wur yaa yakshii nə mmo ɓang-ɓang, mbii ɗe Naan le kən nwur cìn mo nɗəən nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas.
20 Aɓwoon ɗe mo kələng pwoo nkaa mbii mənə mo, ɓə mo kwoop Naan hakyeng. Ɓə mo sat mPool nənee, <<Ɗyemnəən fun, a naa nnen Yahudi mo ɗes hakyeng mo kə ɗee a nen shinzeen mo, ɗang mo fes le pətuup fur mo nkaa Wàar mə Mosis.
21 Mo kə kələng pwoo nkaa gha nənee, <Waa a kám nnen Yahudi mo jir, ɗe mo kə tong mɓut nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, nə, mo yit Wàar Mosis mo, ɗang nə taji mo can jep fur mo kas, kəzak nə taji mo tap kə mbii ɗe puun fun mo kə loot kə cìn mo kas.>
22 Ɓə, yaksə, ɓə gha arang yaksə yii? A lekom kən nghan kələng mbii ɗe mun nsat, ɗe nə ret kə nghan cìn. Mbəɗə təng mon nkələng nə, aa jì.
23 A mbii ɗe muu reɓet kə nghan cìn nɗesə. Mun kə gurum mo feer, ɗe mo kə cweerpwoo nDaa Naan nkaa káa fur.
24 A dəm ashak kə mo, kən nwun cìn mbii ɗe wun nlesuk ɗee ɗi a ɗeɓang nyit mə Naan. A gha nkwat shool mbə mbii ɗe mon ncìn jir. Ɓə mon mmak sak shweepkáa fur mo zak. A nɗəən ar ɗesə, ɓə jir mo mman nə, baa mee zeen mɓut pwoo ɗe mo kə sat nkaa gha nə kas, mbəɗe gha shikáa fwaa aa tap kə Wàar mə Mosis nə mo.
25 Mbə nnen ɗe mo shinzeen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas, ɓə mu ten mulep a rəran mmo, nkaa pwoo ɗe gyet mu yool mu ɗar nkaa nə, nə, taji mo se mee mbiise ɗe mo kə ten shin nkùm kas, kə taji mo se toom kas, kəzak taji mo se long ɗe mo miyoor took nnə kas, kə taji mo cin ngaa kas.>>
26 Daar nə, ɓə Pool seet ashak kə des ɗefeer nə mo, kə mmo cìn mbii ɗe mon nlesut ɗee ɗi a ɗeɓang nyit mə Naan. Yaksə wur ɗel nɗəən Lu Naan Ɗeɗes nə, mbəkə nwur sat ɗi ngurum mo, puus ɗe mon nlesut ɗee a ɗeɓang nən nkyes ɗi, parpuus ɗe koo a wii, ɓə wur nshin mbiizuum mbə shik.

Mo Yaa Pool Nɗəən Lu Naan Ɗeɗes

27 Kaaɗe teer ɗepwoovəl nə mo kus kəgam, ɓə pak nnen Yahudi ɗe mo kə tong Eshiya mo jì naa Pool nɗəən Lu Naan ɗeɗes, ɓə mo kar, kəzak mo lepshii nkuur mə gurum nə mo jir, ɓə mo yaa Pool.
28 Moo le or, ɓə mon nkaa sat nənee, <<Wun nnen Isreil mo, wu ɓam mun! Wu naa gwar ɗe də wur dəm shipee-shipee nɗəən yil nə mo, mbəkə nwur kám ngurum mo, kən mmo ɓák mun nnen Isreil mo ɗe, kə Wàar mə Mosis mo, kə Lu Naan ɗeɗes sə zak. Baa a mənə ɓejee ɗak kas, wur kə ɗel kə pak nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas nɗəən Lu Naan ɗeɗes zak. Wur kə le Lu Naan ɗeɗes nə ɗee a ɗebuu.>>
29 Mo leshap ɗesə, a mbəɗe mo kə naa Trofimus ngu Afisus ashak kə wur nɗəən pee nkaam, ɓə mo pan nə, ntong a Pool kə jì kə wur nɗəən Lu Naan ɗeɗes nə.

30 Ɓə nen pee nkaam nə mo yool jir, gurum nə mo shwe jì kuur ashak abet, koo a
nkoop pee ɗeɗangyii, mo yaa Pool, ɓə mo fee wur put mɓwoon Lu Naan ɗeɗes nə, ɓə
mo shoot pwoolu nə mo abet-abet.
31 Kaaɗe mo nkaa tangpee tu Pool, ɓə ngwe ɗeɗes mə shiitoon mə nnen Rom mo,
kələng nə, Jerusalem nə gam kə or ɗes zam.
32 Abet-abet ɓə wur pərep shiitoon mo, kə pak ɗənan-nan mə shiitoon nə mo, ɓə mo
shwe dəm pə nen ɗe mo yaa Pool ɗi. Kaaɗe mo naa ngwe ɗeɗes nə kə shiitoon mo, ɓə
mo nook nərem Pool.
33 Yaksə ngwe ɗeɗes nə jì kus kə Pool, ɓə wur yaa Pool, wur le kə mmo ɓwoot Pool
shi shoolbəring mo vəl. Wur tal nənee, <<Gwar ɗesə wur a wii? Kəzak wur cìn a mii?>>
34 Yaksə kuur mə gurum nə mo le or. Pak mo nkaa sat mee mbii, ɗang pak mo nkaa
sat mee mbii ɗecì mo zak. Kaaɗe baa ngwe ɗeɗes nə wur mak manshii mə mbii ɗe nə
le kən ngurum nə mo kə ɗyeep ɗoo ɗes kas, ɓə wur le kə mmo dəm kə wur mpeetong
mə shiitoon mo.
35 Kaaɗe mo jì wul a pee kəkàa mpwoo lu nə, ɓə shiitoon mo mang wur ɗiyeep aɗeng
mbəɗe kuur mə gurum nə mo ɗee a koo nentar mo sə.
36 Mo nkaa ɗiyeep ɗoo ɓə, mo nkaa sat nənee, <<Wu tu wur, wu tu wur!>>

Pool Leshap Gurum Mo

37 Kaaɗe mo nkaa ɗel kə Pool nɗəən peetong mə shiitoon nə mo, ɓə wur sat ngwe
ɗeɗes mə shiitoon nə mo nənee, <<Kyet a mmak yit nghan nsat mee mbii ɗi nghan
wo?>> Ngu taakyeen nə tal pə wur nənee, <<A man pwoo mə nnen Heleni mo ee?
38 Tan! Baa a gha a ngu Ijip ɗe gyet nɗəən meeteer ɗeɗel sə mo, ɓə wur ɓwetɓeer
nkaa gwomnati, ɗewur dul gurum mo ngal feer, dəm nɗang shin a naaryil, mbə twe
gurum mo sə kas ee?>>
39 Pool lap nwur nənee, <<An a ngu Yahudi. Mo làa an a nTarsus nɗəən yil nSilisiya.
An a laayil mənə, ɗe nə a mə man nkòo a wii. An pə ɗang pə gha, a shínpee nghan
nleshap ɗi kə kuur mə gurum nə mo.>>
40 Ngu taakyeen nə wur shínpee nwur. Yaksə Pool ɗar nkaa pee kəkàa nə, wur ɗiyeep
sar nkuur mə gurum nə mo, mbəkə mmo ɗok ɗe tətək. Kaaɗe mo ɗok tətək, ɓə wur
leshap ngurum nə mo shi liispwoo Hiburu. Wur sat mmo nənee,

22

1 <<Ɗyemnaa mo, kə puun fen mo, wu lekom kən nwun kələng an ɗi, kən nghan
leshap ɗe nwun agaak, ɗe nenkám nə, baa wen kən cìn mee mbii ɗebish kas.>>
2 Kaaɗe mo kələng wur leshap mmo a shi liispwoo Hiburu, ɓə mo səət ɗok tətək.
Yaksə Pool sat nənee,
3 <<An a ngu Yahudi, ɗe mo làa an a nTarsus mə yil nSilisiya. Ɗangɓə nwurang a
nɗəən pee nkaam ɗesə. An nkam tang ran a nsar mə Gamaliyel. Mo kə tap kám nghan
rəret hakyeng nɗəən Wàar ɗe mo a mə puun fun mo, ɗe an kə zuur ɗes zam mbə cìn
ɗak Naan, koo wun sə.
4 Nə le gyet wen kən shinjeel ɗes, nnen ɗe mo kə seet nɗang Jesu Kristi, kəzak, wen
kən twe pak mo, ɗang kən mɓwoot shurep mo kə daas mo, ɗe nle mo nlushoot.
5 Koo a pris ɗeɗes sə, kə nen ɗenan-nan ɗesə mo, ɓə mon mmak ɗar langtəng fen,
nə pwoo ɗe an pə sat nə azeen. Mbəɗə gyet wen kən lap ɓəət-haal a pə mo, mbəkə
nghan ndəm kə nə nɗyemnəən fun nnen Yahudi mo, ɗe mo kə tong nɗəən Damaskus,
kə nghan nyak nenseet nɗang Jesu, ɗe mo kə tong pee nkaam mənə. Mbəkə nghan jì
ɗi kə mo nJerusalem a ɓuɓwoot, kən mmo shinjeel ɗi mmo.>>

Pool Leshap Nkaa Tuwap Fin

6 <<Kaaɗe an a ar yoo mwaan nə, ɓə jì nwul kus kə Damaskus, koo puus a naar sə.
Nnen mman, ɓə mee peeɓang ɗeɗes, tong aɗeng sham ɓangpee ɗe an ɗi cəərkaat.

7 Yaksə ntaa nyil, ɓə kələng mee ɗoo nə pə sat nghan nənee, <Sool, Sool, a mii le ɗang aa shin jeel nghan yii?>
8 Ɓə ntal nənee, <A gha wii Daa?> ɓe wu sat nghan nənee, <A an Jesu ngu Nazaret ɗe gha nkaa shinjeel nghan.>
9 Nen ɗe mo ashak kə an, mo naa peeɓang nə, ɗang baa mo kələng ɗoo mə ngwe ɗewur leshap kə an nə kas.
10 Ɓə ntal nənee, <Daa, waa a reɓet kən nghan cìn a mii?> Yaksə Daa sat nghan nənee, <A yool a dəm nDamaskus, a mpeemənə ɓə mon nsat mbii mo nghan jir, ɗe an kən nle mo mbəkə gha cìn ɗi.>
11 Wen ncəər nɗee a vum, mbə ɓal mə peeɓang nə. Ɓə nen ɗe mo ashak kə an, mo yaa sar nghan, ɓə mo dəm kə an nDamaskus.
12 <<Mee gwar ɗi ɗe mo kə petsəm wur a Ananiyas, wur a mee nguseet ndang Naan, ɗewur kə cìn mbii ɗe Wàar Mosis moo sat rəret. Nnen Yahudi ɗe mo kə tong nDamaskus jir, moo shin ɗeɗes nwur.
13 Wur jì ɗar kus kə an, ɓə wur sat nghan nənee, <Ɗyemnəən fen Sool, a naapee> Abet-abet ɓə nnaapee, ɗe nə le nghan nnaa wur.
14 Ɓə wur sat nghan zak nənee, <Naan mə puun fun mo, kə bələp gha, mbəkə nghan man mbii ɗe Naan kə reɓet kən gha cìn ɗi, kə mbəkə nghan naa Ngwe ɗe ndəre sə, kə nghan kələng ɗoopwoo wur ɗi zak.
15 Mbəɗə gha mbə ɗee a langtəng wur, mbəkə nghan leshap ɗi ngurum mo nkaa mbii ɗe aa naa, kə mbii ɗe aa kələng zak.
16 Yaksə, ɓə aa yap a mii? A yool kən mmo cìn baptisma ɗe ngha, Mbəkə nghan ɗang ɗi nɗəən səm mə Daa, kən nwur vwang shikbish fwaa mo ɗi.> >>

Naan Pet Pool Mbə Satpwoo Fin Nnen Heleni Mo

17 <<Kaaɗe waa baa nji nJerusalem, ɓə an nkaa ɗangnaan nɗəən Lu Naan ɗeɗes, ɓə nsuun suun.
18 An naa Daa, ɓə wur sat nghan nənee, <A yool nkyen, a put aku nɗəən Jerusalem nə, mbəɗe baa mon lap langtəng ɗe gha mbə sat nə nkaa an kas.>
19 Ɓə nlap nə, daa, mo shikáa mo, mo man nə, gyet an kən ɗel nkòo a lu Naan ɗeɗangyii, mbəkə nghan twe nen ɗe mo shinzeen ngha, kə gyet an kən nərem mo zak.
20 Kəzak, kaaɗe gyet mo tu Stivin ngusatpwoo fwaa, ɓə gyet an kən ɗar ɗi zak, ɗang gyet an aɓwoon mə mbii ɗe mo cìn nə jir, ɗe gyet a an nyaa leelep mə nen ɗe mo tu Stivin nə zak.
21 Ɓə Daa sat nghan nənee, <A yool a dəm, mpeeɗe an mbə lep gha dəm jong-jong, pə nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas.> >>

Ngu Taakyeen Mə Shiitoon Mo Ɓam Pool

22 Kuur mə gurum nə mo lekom pə kələng Pool ɓə jì wul mpwoo ɗewur sat nə, ɗangɓə mo waa baa ɗyeep ɗoo ɗi zak, mo sat nənee, <<Wu tu wur! Wu tu wur! Wu baa kə gwar ɗe mənə aku nɗəən yil nə. Baa nə ret kə mmo yit gwar ɗe mənə ɗi mmeen kas!>>
23 Kaaɗe mo nkaa ɗyeep ɗoo nə, kə mo nkaa taat leelep fur mo shin kaa aɗeng, ɗang mo nkaa woo ərong kaa kə nə aɗeng zak.
24 Yaksə ngwe ɗeɗes mə shiitoon mo, le kən mmo ɗel kə Pool nɗəən lu ɗe a peetong mə shiitoon nə mo. Wur le kə mo cam Pool shi mbwat, mbəkə nwur mak manshii mə mbii ɗe nə le kə nkuur gurum nə mo kə ɗyeep ɗoo ɗi nkaa wur.
25 Ɗangɓə kaaɗe mo ɓwoot wur shi teng shim, mbəkə mmo shin mbwat ɗi nwur, ɓə Pool sat mmee ɗeɗes mə shiitoon nə mo, ɗewur ɗar kus kə wur nənee, <<Tan, kyet nə a ndəre kən nwun shin mbwat ngwe ɗewur a ngu Rom, ɓə baa mo kə tok mee ɗyeel ɗe nə yaa wur kas aa?>>
26 Kaaɗe shiitoon ɗeɗes kələng pwoo mənə, ɓə wur dəm sat ngwe ɗeɗes mə shiitoon nə mo nənee, <<Aa reɓet cìn a mii ngwar ɗesə yii? Gwar ɗesə nə wur a ngu Rom.>>

27 Ɓə ngwe ɗeɗes nə wur jì sat mPool nənee, <<A sat an azeen-zeen, gha a ngu Rom ee?>> Yaksə wur lap nənee, <<Kəzak an a ngu Rom!>>
28 Ɓə ngwe ɗeɗes nə sat nwur nənee, <<Gyet wen nkwat a shool ɗes, akuɗang ɓə wen ɗee a nguyil nRom nə.>> Pool sat nənee, <<Ɗang mo làa wen a ngu Rom.>>
29 Mbə mənə ɓə nen ɗe mo kə reɓet cìn tal pə wur ɗe, mo yool abet ɓə mo yit wur mbəshin. Kaaɗe ngwe ɗeɗes nə man nə, Pool a ngu Rom, ɓə kəərmuut yaa wur hakyeng, mbəɗe wur kə ten ɓwoot wur.

Pool Ntoom Nenɗyeel Mo

30 Ɗangɓə daar nə, ɓə ngwe ɗeɗes nə reɓet man zeen mə mbii ɗe nə le kə nnen Yahudi mo reɓet yaa wur nə. Yaksə wur fwen Pool, wur le kən mmo pərep pris ɗenan mo, kə nenɗyeel mo, mo kuur ashak jir, ɗang wur dəm le Pool ɗar ntoom nenɗyeel nə mo.

23

1 Pool ban yit nkaa nenɗyeel nə mo, ɓə wur sat mmo nənee, <<Ɗyemnaa mo, an kən ncìn ɗak mə Naan a shi pan kə pətuup fen ɗe nə a nɗe ndəre ntoom mə Naan jiwul nCicinsə.>>
2 Kaaɗe Ananiyas, pris ɗeɗes kələng pwoo mənə, ɓə wur sat nnen ɗe moo ɗar kus kə Pool, kə mmo shweer wur mpwoo.
3 Ɓə Pool sat nwur nənee, <<Naan nshweer gha zak, gha a koo shiɓutlu ɗe mo pwes shi tweep piyaa piyaa sə. Waa aa tong mbəkə nghan tokɗyeel ɗi nghan shi wàar nə mo, ɗang a gha waa ciir a tep wàar nə zak. Mbəɗə a gha sat nə mo shweer an.>>
4 Nen ɗe moo ɗar ɗi a pee nə, mo sat mPool nənee, <<Waa aa fələp a pris ɗeɗes mə Naan mmənə.
5 Pool sat nənee, <<Ɗyemnaa mo, baa wen mman nə, wur a pris ɗeɗes mə Naan kas, mbəɗe mo kə ten ran nɗəən ɓəət-haal mə Naan nənee, <Taji a sat mee pwoo ɗebish nkaa ngwe ɗeɗes ɗewur nkaa nen fwaa mo kas.> >>
6 Kaaɗe Pool man nə, pak mo nɗəən nenɗyeel nə mo a nnen Sadusi mo, kə pak mo a nnen Farisi mo, ɓə wur ɗiyeep ɗoo nɗəən luɗyeel nə. Wur sat nənee, <<Ɗyemnaa mo, an a ngu Farisi, ɗang a ngu Farisi làa an zak. A mbəɗe wen shinzeen nə, gurum mon nyool a peemúut, a nə le ɗang mo mbə tokɗyeel nghan nɗesə.>>
7 Kaaɗe Pool sat pwoo mənə, ɓə ɓəlep yool nnaar nnen Farisi mo, kə nnen Sadusi mo, ɓə kuur kə gurum nə mo ɓak sut vəl.
8 Nen Sadusi moo sat nə baa gurum mon nyool a peemúut kas, kə baa mee nenlep mə Naan mo ɗi kas, kə baa mee mə riin mo ɗe kas zak, ɗang nnen Farisi mo shinzeen nə mbii ɗesə mo ɗe jir.
9 Ɓə or ɗeɗes yool ɗi nɗəən luɗyeel nə. Pak nenkám Wàar mə Mosis ɗe mo a nnen Farisi mo, mo yool ɗar atəng, mo yaa ɓeetshik ɗes hakyeng. Mo sat nənee, <<Baa mu naa mee mbii ɗebish nɗəən gwar ɗesə kas, ngul a mee riin, koo a mee ngulep mə Naan leshap kə wur.>>
10 Kaaɗe ɓeetshik nə naat zam, ɓə ngwe ɗeɗes kəər nə, mon nyool tu Pool, ɓə wur lep shiitoon mo dəm dul wur ɓalɓal shin put nɗəən luɗyeel nə, kə mmo dəm kə wur a mpeetong mə shiitoon nə mo.
11 Parmənə mpar, ɓə Daa jì woo shin mPool, ɓə wur sat nənee, <<Taji kəərmuut yaa gha kas, kaaɗe aa leshap ngurum mo nkaa an nɗəən Jerusalem kə kaaɗe a ɗee a langtəng nkaa an sə, ɓə təng gha mbə dəm a leshap ngurum mo nkaa an nɗəən Rom a kəsə zak.>>

Mo Ɓalpwoo Mbə Tu Pool

12 Daar mɓít, ɓə pak nnen Yahudi mo ɓalpwoo mo shi ɓal ashak, kə mmo ɓəlemcuk shi toom nɗəən səm mə Naan nə, baa ɗun nse mee mbii, koo shwaa mee am kas, təng ɗun tu Pool akuɗang.

13 Nen ɗe mo ɓalpwoo ashak mbə tu Pool nə, mo met nlaarfeer.
14 Yaksə mo jì pə pris ɗenan mo, kə nen ɗenan-nan mo, mo sat nənee, <<Mun muu ɓalpwoo fun ɓalɓal ashak, kə mmun tuweer nɗəən səm mə Naan nə, baa mun cam mee mbiise kas, təng mun tu Pool akuɗang.
15 <<Mbə mənə yaksə, wun kə nenɗyeel mo jir, wu sat ngwe ɗeɗes, kən nwur jì kə Pool pə wun ɗi, koo wuu tang a naa pwoo wur nə ɗi rəret sə. Mun mun ten mu ɗak sun, mbəkə mun taa mu tu wur ɗi a ar, akuɗang wur jì wul pə wun ɗi.>>
16 Ɗangɓə kən Pool, kələng pwoo ɗe mo sat nkaa loom ndəm mo pəkom ar nə, ɓə wur dəm ɗel nɗəən Peetong shiitoon nə mo, ɓə wur woo pwoo mənə mPool.
17 Yaksə Pool pet memee mɓut ɗenan mə shiitoon nə mo, ɓə wur sat nənee, <<A dəm kə làa zələng ɗesə pə ngwe ɗeɗes ɗi, mbəɗe wur kə mee pwoo ɗewur kə reɓet sat nə ngwe ɗeɗes.>>
18 Mee ɗeɗes nkaa shiitoon nə mo, wur mang làa zələng nə, wur dəm kə wur pə ngwe ɗeɗes ɗi, ɓə wur sat nənee, <<A Pool ɗewur a ɓuɓwoot sə, a wur pet an, kən nwur ɗang pə an, kən nghan njì kə làa zələng ɗesə pə gha ɗi. Nə, làa nə wur kə mee pwoo ɗewur kə reɓet sat nə ngha.>>
19 Ɓə ngwe ɗeɗes nə yaa sar làa zələng nə, wur dəm kə làa zələng nə mmee koop mbəshin. Yaksə wur tal pə làa zələng nə coot nənee, <<Waa aa mee pwoo ɗəɗang ɗe aa reɓet sat nə nghan yii?>>
20 Làa zələng nə sat nənee, <<A nnen Yahudi mo kə ɓalpwoo mo ashak nə, mo mbə jì ɗang pə gha, mbəkə daar a dəm ɗi kə Pool a pee ɓeetpwoo. Mo mbə cìn koo mo a mbə baa naa pwoo nə ɗi rəret sə.
21 Taji a reɓet mmo kas, mbəɗe gurum mo met nlaarfeer mɓut mmo, mo kə ləəm a ar, mo mbə yap Pool dəm. Mo kə ɓələmcuk shi toom nɗəən səm mə Naan nə, baa ɗun nse, koo shwaa mee mbii kas, təng ɗun ntu Pool akuɗang. Yaksə mo kə ɗak sut, moo ɗar naa a ɗe gha mbə lep Pool shindəm ɓejee.>>
22 Aɓwoon mənə, ɓə ngwe ɗeɗes nə wur ɓwet làa zələng nə shinseet, ɓə wur sat làa zələng nə nənee, <<Taji a woo mmee gurum nə aa leshap ɗesə nə nghan kas.>>

Mo Lep Pool Shindəm Pə Gofna Feliks Ɗi

23 Aɓwoon mənə, ɓə ngwe ɗeɗes nə pet mee ɗənan-nan mə shiitoon mo vəl, ɗe mo kə tap shiitoon mo kambil kambil. Wur sat mmo nənee, <<Wu le shiitoon mo kambil vəl, kə shiitoon mə lang bəring mo laarpwoovəl, kə shiitoon mə lek lek shi kop mo kambil vəl zak. Mbəkə mmo dəm nSizariya, koo naapuus pwoofeer ɗe mə par cicinsə.>>
24 Wur sat kən mmo le mee bəring ɗe nən mang Pool, mbəkə mo seet kə wur ryang pə gofna Feliks ɗi.
25 Ngu taakyeen nə ran mee lep a rəran shindəm ngofna Feliks, ɗe nə sat nənee,
26 <<Tokshik nsar ngwe ɗeɗes Klodiyus Lisiyas, dəm pə ngwe ɗeɗes gofna Feliks ɗi.
27 Nnen Yahudi mo kə yaa gwar ɗesə, ɗang də mo yappee ɗe mon ntu wur ɗi, a kəsə ɓə a, an ndəm kə shiitoon mo, ɓə a an mɓam wur, mbəɗe nkələng nə, wur a ngu Rom.
28 Kaaɗe an pə reɓet manshii mə mbii ɗe nə le ɗang mo yaa wur, ɓə ndəm kə wur nɗəən luɗyeel mo.
29 Yaksə nkat mo yaa wur a mbə pak mbii ɗe mo nɗəən Wàar mo mo, ɗang pwoo ɗe mo sat nkaa wur nə, ɓə baa nə mak muut nwur, koo nə le kə mo shoot wur kas.
30 Ɓə kaaɗe nkələng nə pak nnen Yahudi nə mo kə ɓalpwoo mo mbə tu gwar nə, ɓə nlep wur shindəm pə gha ɗi abet. An kən nsat nnen ɗe mo kə pwoo nkaa wur nə, kən mmo dəm leshap ɗe mo kə nə nkaa wur ɗi ntoom fwaa.>>
31 Aasə ɓə shiitoon nə mo mang Pool, kaaɗe mo kə sat mmo sə, mo dəm kə wur Antipatris mpar.
32 Daar nə, ɓə mo yit kən nnenbəring mo dəm kə wur, kən nnenshii mo waa baa ɗi a peetong shiitoon nə mo.

33 Kaaɗe nenbəring ɗesə nə mo dəm wul nSizariya, ɓə mo shin Pool kə lep ɗi a rəran
nə ngofna.
34 Kaaɗe gofna tang lep ɗi a rəran nə, ɓə wur tal pə Pool nənee, <<Waa a put a nkoop
yil ɗeɗangyii>> Ɓə kaaɗe wur kələng nə Pool put a nkoop nSilisiya,
35 Yaksə gofna nə sat nənee, <<An mbə kələng pwoo fwaa nə, katɗang nen ɗe mo
pungwool fwaa nə mo jì wul.>> Wur le kən mmo shoot Pool nkoop tul mə mishkoom
Herot.

24

Nen Yahudi Mo Dəm Kə Ɗyeel nkaa Pool

1 Aɓwoon meeteer mo paat, ɓə Ananiyas pris ɗeɗes, jì ashak kə pak pris ɗenan mo,
kə mee Nguɓerepdyeel ɗe səm wur a Tartulus, mo dəm kə ɗyeel nkaa Pool pə gofna ɗi.
2 Kaaɗe mo pet Pool, ɓə Tartulus ɗoom leshap nkaa Pool nənee, <<Waa Feliks ngwe
ɗeret met jir. A mbə gha, ɗang muu tongriyang, hakyeng, kə a mbə ɗak ɗeret fwaa mo
zak, ɗang yil fun ɗesə nə ɗee a ɗe ɗak, koo a mpee ɗeɗangyii.
3 Mbii ɗe a cìn nə mo, ɓə mu plang ɗes zam, koo a nii, ɓə gurum moo plang gha.
4 Ɗangɓə mbəkə taji nle kən nghan yool a yaa pwoo a tong mpee ɗesə kas, ɓə an pə
ɗang pə gha mbə ɗeret fwaa, a lekom kən nghan kələng mun ɗi mbə reppee lee.
5 Mu kat gwar ɗesə wur a ngu təkook kə pee, ɗə wur le ɓəlep ɗebish yool nnaar kə
nnen Yahudi mo. Koo mpee ɗeɗangyii nɗəən yil nə. Kəzak wur a ngu taakyeen mə
soon mə nnen Nazarin mo zak.
6 Nə le gyet wur reɓet le Lu Naan ɗeɗes nə ɗee a mbii ɗebuu, ɗang mu yaa wur. Muu
reɓet tokɗyeel nwur a shi wàar fun mo.
7 Ɗangɓə gyet ngwe ɗeɗes Lisiyas jì dul wur put kənə shiɓal nsar fun.
8 Yaksə Lisiyas sat nnen ɗe mo kə pwoo nkaa wur nə, kən mo jì pə gha ɗi. Katɗang
a tal pwoo mo nkaa mbii ɗe muu sat sə mo shikáa fwaa pə wur, ɓə a mman zeen mə
pwoo ɗesə mo jir, ɗe muu jì kə mo nkaa wur.>>
9 Nen Yahudi mon mɓwoon pwoo ɗe Ngu ɓərep ɗyeel nə sat, dəm mo tong a langtəng
nə, pwoo ɗe Ngu ɓərep ɗyeel sat nə mo azeen jir.

Pool Put Kaa Fin Ntoom Kə Feliks

10 Ɓə gofna kam sar mPool, mbəkə nwur leshap ɗi. Yaksə Pool sat nənee, <<Wen
man nə, waa aa cìn ɓit mo ɗes, ɓə gha nkaa tokɗyeel nnen ɗesə mo. Mbə mənə ɓə an
pə leshap ɗesə nə a shi retnyit, mbə put kə káa fen.
11 Waa shikáa fwaa a mak bələp shii mənə, ɓə a mman nə, mɓut teer ɗe mo ɗel
kaapaat baavəl sə mo, ɓə gyet wen nkàa nJerusalem mbə seyil nNaan.
12 Baa nnen Yahudi mo kə cam kat an mpwoo kə mee gurum nɗəən Lu Naan ɗeɗes
kas, kə baa mo cam kat wen nle mee gurum ɓwetɓeer kas, koo a nɗəən Lu Naan mo,
kə koo a nɗəən pee nkaam nə kas zak.
13 Kəzak, baa mon mmak kám nghan agaak azeen-zeen nkaa mbii ɗe mo ji kə dyeel
fen pə gha yaksə nə kas.
14 Ɗangɓə nə azeen-zeen, an kən seyil nNaan mə puun fun mo a nɗəən ar ɗe mə mo
kə pet a ɗung. An kən seyil nNaan mə puun fun mo, ɗang nshinzeen mbii ɗe mo ran
mo nɗəən ɓəət-haal mə Mosis mo jir. Kə mbii ɗe mo ran mo nɗəən ɓəət-haal mə nen
satpwoo mə Naan mo zak.
15 An kən canciin nɗəən Naan, kaaɗe mə mo kə canciin nɗəən Naan sə zak nə, mon
nyool kə gurum mo a peemúut jir, nnen ɗe ndəre mo, kə nen ɗebish mo zak.
16 A mbə canciin mənə, ɗang an pə mbə gung, mbəkə nghan tong ɗe shi məse ɗeret
ntoom kə Naan, kə ntoom kə gurum mo shidaar-shidaar.
17 <<Aɓwoon mə ɓit mo ruk, ɓə wen njì kə shool mbə ɓam nen fen mo, kə mbii mo
mbə wus mbiizuum nNaan zak.

18 Kaaɗe an nkaa cìn mənə, ɓə mo jì kat an nɗəən Lu Naan ɗeɗes nə, ɓə kən lesen a ɗeɓang. Ɓə baa mo kat an ashak kə mee kuur gurum mo, ɗe mun nkaa ɗyeep ɗoo koo wat mee mbii mo kas. Gyet pak nnen Yahudi ɗe mo pwat Eshiya mo ɗi.
19 Katɗang yoo mo kə mee pwoo nkaa an, ɓə yoo nə nret kən nnen Yahudi ɗe mo pwat Eshiya sə, mo ɗe ntoom fwaa, mbə jì kə ɗyeel nkaa an nə.
20 An mbə reɓet kə nnen ɗe mon mpee ɗesə shikáa fur kən mmo sat mbii ɗebish ɗe mo kat nɗəən an, kaaɗe ɗe nɗar ntoom nenɗyeel mo sə ɗi.
21 Ɗee a mbii məndong, ɗe ɗiyeep ɗoo fen nnaar mo, ɓə a an sat mmo nənee, <A mbə pwoo nkaa yool a peemúut, ɗang wun bə tokɗyeel nghan ntoom fuu cicinsə, ɓejee ɗak.>>

Mo Le Pool Nlushoot

22 Ɗangɓə mbəɗe Feliks pan man pwoo nkaa ar nə rəret, ɓə wur ɗar kə ɗyeel nə. Wur sat nənee, <<Katɗang parpuus ɗe Lisiyas ngwe ɗeɗes mə shiitoon mo jì wul, ɓə an nsəət nnaa pwoo fuu nə.>>
23 Wur sat ngwe ɗeɗes nkaa shiitoon mo, kə nwur tap kə Pool, ɗang wur shínpee mPool, taji mo daampee nshaar mə Pool mo mbə jì cìn ɓam nwur kas.
24 Aɓwoon pak meeteer mo, ɓə Feliks jì ashak kə mat fin Drusila, ɗe war a reep Yahudi. Yaksə wur lep mmo dəm jì kə Pool. Feliks lekom kən nwur kələng pwoo ɗe Pool nkaa sat nə, ɗe nə a mə shinzeen nɗəən Jesu Kristi.
25 Pool leshap nkaa tong ɗe ndəre-ndəre, kə ngurum yaashin, kə pwoo nkaa tokɗyeel ɗe nən mbə jì. Ɓə kəərmuut yaa Feliks, nə le nwur sat mPool nənee, <<A mak seet yaksə aku, katɗang parpuus ɗe nkatpee, ɓə an mbə pet gha zak.>>
26 Feliks leɗyeen nə, tong Pool mbə shin a shool nɗyin, a nə le ɗang wur naa mpet Pool shidaar-shidaar, mbəkə nwur leshap ɗe kə nwur.
27 Aɓwoon ɓit mo vəl, ɓə Poncus Festus wur kaa a gofna a koppee Feliks. Gyet a mbəɗe Feliks reɓet kən nnen Yahudi mo ɗee a shaar fin mo, a nə le ɗang gyet wur yit Pool nɗəən lushoot.

25

Pool Ɗyeep Ɗyeel Fin Shindəm nSiza

1 Aɓwoon meeteer mo kun, ɗe Festus kə jì nɗəən yil mə mulki mishkoom fin, ɓə wur yool nSizariya kàa nJerusalem.
2 Yaksə pris ɗenan mo, kə nennan mə nnen Yahudi mo jì kə ɗyeel mə mbii ɗebish mo, ɗe nə, Pool kə cìn mo pə Festus ɗi, mo ɗang pə wur,
3 mbəkə nwur ɓam mo ɗi. Moo reɓet kən Festus lep mmo jì kə Pool nJerusalem, mbəɗe mo kə tap ɗaksut, mbəkə mmo táa tu Pool ɗi a ar.
4 Ɗangɓə Festus lap mmo nənee, <<Pool wur a ɓuɓwoot nSizariya. An shikáa fen, wen nreɓet yool sham nSizariya nə nɗəən meeteer ɗesə mo.
5 Wur sat zak nənee, wu yit kən mpak nen ɗenan-nan mo mɓut nwun, mo sham ashak kə an, mbəkə mmo sat mbii ɗebish ɗe gwar nə wur cìn mo ɗi.>>
6 Aɓwoon ɗe Festus tong ashak kə mo mbə teer mo pwookun koo kaapaat, ɓə wur yool sham nSizariya. Yaksə wur tong nkaa mbii tong mə tokɗyeel, ɓə wur sat mmo dəm jì kə Pool.
7 Kaaɗe mo jì wul kə Pool, ɓə nnen Yahudi mo jì, ɗe mo tong nyil Jerusalem kə pwoo ɗebish mo ɗes nkaa wur, ɗe baa mə mo shikáa mo mo mak kám agaak zeen mə pwoo nə mo kas.
8 Pool ɗar ɓalɓal mbə shang káa fin, ɓə wur sat nənee, <<Baa an kən cìn mee mbii ɗebish kas, koo a nkaa Wàar mə nnen Yahudi mo, kə koo a nkaa Lu Naan ɗeɗes nə, kə koo a nkaa Wàar mə mishkoom Siza kas koo lee lee.>>

9 Ɗangɓə mbəɗe Festus reɓet kə nnen Yahudi mo ɗee a shaar fin, ɓə wur tal pə Pool
nənee, <<Kyet aa reɓet kàa nJerusalem, kən nghan tokɗyeel ɗi nghan mpeemənə nkaa
mbii ɗesə mo aa?>>
10 Ɓə Pool sat nənee, <<An mbə ɗar a ntoom mbii tong mə tokɗyeel mə Siza, a pee ɗe
nə ret kə mmo tokɗyeel ɗi nghan mmənə. Baa an kən cìn mee shikbish nnen Yahudi
mo kas. Waa shikáa fwaa a man azeen-zeen nə, baa an kən cìn mee mbii ɗebish kas.
11 Katɗang yoo an kən tep Wàar nə, koo cìn mee mbii ɗebish ɗe nə mak kən mmo tu
an, ɓə ɗi baa an kəərmuut nə kas. Ɗangɓə katɗang ɓə baa mee zeen ɗi nɗəən mbii ɗe
nnen ɗesə moo ɗyeel fen mbə nə kas, ɓə baa mee gurum mak shin an nsar mo kas. An
kən reɓet kə a Siza tokɗyeel nə nghan.>>
12 Ɓə aɓwoon ɗe Festus ɓeetpwoo nə ashak kə nnen ɗe moo ɓam wur nɗyéel, ɓə wur
sat nənee, <<Waa a ɗang mbə dəm pə Siza ɗi! Ɓə gha mbə dəm a pə Siza ɗi.>>

Pool Ntoom Agripa Kə Barnis

13 Aɓwoon teer mo ruk, ɓə mishkoom Agripa kə Benis mo jì wul nSizariya, mbəkə
mmo sat mwaanlee ɗi nFestus.
14 Mbəɗə mo kə cìn teer mo ɗes ɗi nSizariya nə, ɓə Festus yakshii mə pwoo nkaa Pool
mishkoom Agripa, wur sat nənee, <<Mee gwar ɗi, ɗe gyet Feliks yit wur a ɓuɓwoot
nlushoot.
15 Kaaɗe də nkàa nJerusalem, ɓə pris ɗenan mo, kə nen ɗenan-nan mə nnen Yahudi
mo jì kə ɗyeel nkaa gwar nə pə an ɗi. Mo ɗang pə an, mbəkə nghan canɗyeel muut ɗi
ngwar nə.
16 Ɗangɓə nlap mmo nə, baa nə a məse mə nnen Rom mo, kən mmo canɗyeel mmee
gurum, ɗe mo kə jì kə ɗyeel nkaa wur nen pee mmo kən shínpee nwur, kən nwur leshap
mə shang káa fin ɗi nluɗyeel ashak kə nen ɗe mmo ji kə ɗyeel nə mo kas. Ɗangɓə təng
mo nshee shínpee nwur, kən nwur leshap mə shang káa fin ɗi akuɗang mon ncanɗyeel
ngwar nə.
17 Kaaɗe mo jì mpee ɗesə ashak kə an, ɓə baa wen nɗar ɗi kə pwoo nə kas, ɓə daar
nə, ɓə wen tong nkaa mbii tong mə tokɗyeel, ɓə wen nle kə mmo dəm jì kə gwar nə.
18 Kaaɗe nen ɗe mo jì kə ɗyeel nkaa gwar nə, mo yool ɗar leshap, ɓə baa mo sat mee
pwoo ɗebish mo nkaa gwar nə, kaaɗe an kən pan sə kas.
19 Ɗangɓə pwoo ɗe mo sat nkaa wur nə, a pwoo nkaa pak mbii ɗe mo a mə məse mə
seyil nNaan mo, kə pwoo nkaa mee ngwe ɗe moo pet səm wur a Jesu zak. Ɗe nə, wur
muut. Ɓə nə, Pool leshap ngurum mo ɓalɓal nə, Jesu ɗe mmeen.
20 Kaaɗe baa wen mman mbii ɗe an mbə cìn nkaa pwoo ɗesə nə mo kas, ɓə wen ntal
pə Pool nə, kyet aa reɓet kàa nJerusalem, kə mmo tokɗyeel ɗe nghan nkaa mbii ɗesə
mo mpeemənə aa?
21 Ɗangɓe kaaɗe Pool ɗang nə, təng a Siza tokɗyeel nə nɗyin, ɓə wen nle kə mmo tap
kə wur rəret, dəm wul parpuus ɗe an mbə lep wur shindəm pə Siza ɗi.>>
22 Ɓə Agripa sat nFestus nənee, <<An kən nreɓet kələng pwoo mə gwar mənə shikáa
fen.>> Festus sat nənee, <<Dəɗaar ɓə gha mbə nkələng wur.>>

Pool Ntoom Mishkoom Agripa

23 Daar nə, ɓə Agripa kə Benis mo jì nɗəən ɗeɗes mo hakyeng, ɓə mo ɗel nɗəən luɗyeel
nə ashak kə pak shiitoon ɗənan-nan mo, kə nnen ɗənan-nan mə pee nkaam nə mo.
Yaksə Festus lep mmo dəm jì kə Pool.
24 Ɓə Festus sat nənee, <<Mishkoom Agripa, kə wun nen ɗe wun ashak kə mun jir
mpee ɗesə. Wu naa gwar ɗesə, də nnen Yahudi mo jir, mo kə jì kə ɗyeel nkaa wur pə
an ɗi nJerusalem, kə mpee ɗesə zak. Də mon nkaa ɗyeep ɗoo ɗang moo sat nə baa nə
ret kə mmo yit gwar ɗesə ɗi mmeen kas.

25 Ɗangɓə baa wen kat wur kə cìn mee mbii ɗebish ɗe nən mmak kə mmo tu wur kas. Pool shikáa fin, ɗang kə mmo dəm kə ɗyeel fin nə pə Siza ɗi. Yaksə ɓə wen kən leɗyeen mbə lep Pool shindəm pə Siza ɗi.
26 Ɗangɓə baa wen mman zeen kə mə mbii ɗewur cìn nə, ɗe wen nran Agustus nkaa nə kas. Mbə mənə wen njì kə wur ntoom fuu, met jir, ɓə a ntoom fwaa mishkoom Agripa, mbəkə aɓwoon ɗe mo bələp pwoo wur nə, ɓə an nkat mee mbii ɗe an nran shindəm ɗi Agustus.
27 Mbəɗə wen naa nə ɗee a koo ɗak mwen sə, kən mmo lep mee gurum shindəm a ɓuɓwoot, baa ashak kə satpwoo nkaa mbii ɗebish ɗe ngwe nə cìn kas.>>

26

Pool Leshap Mə Shang Káa Fin Ntoom Agripa

1 Mishkoom Agripa sat mPool nənee, <<Mo shínpee ngha, mbəkə nghan leshap ɗi shikáa fwaa.>> Aasə ɓə Pool ɗiyeep sar fin, ɓə wur leshap mə shang káa fin. Wur sat nənee,
2 <<Azeen-zeen, mishkoom Agripa, yaksə ɓə nə fes shang nghan zam, mbəɗe wen nkatpee leshap mə shang nkáa fen ntoom fwaa cicinsə, nkaa mbii ɗe nnen Yahudi moo sat cin nkaa an mo jir.
3 Mbəɗə gha kə man ɗes zam, nkaa məse mə mbii ɗe mo a mə nnen Yahudi mo, kə pwoo nkaa mbii ɗe moo ɓəlep nkaa nə zak. Wen nɗang pə gha, a gung kən nghan kələng mbii ɗe an mbə nsat mo shi pətuup mə gung.
4 Nnen Yahudi mo jir, mo man tong fen, peegyet nkutɗi a nzəlang. Mɓut nnen fen mo, kə nɗəən Jerusalem zak, jì wul cicinsə.
5 Mo man an peegyet ɗi nshee. Kəzak katɗang ɓə ɗe moo reɓet langtəng nə, yoo mon nsat nə, azeen an a ngu Farisi, ɗe nə a mee soon ɗe mo fes ɗar ɓal-ɓal nkaa seyil nNaan fun nə.
6 Mbəmənə kən ɗar mpee ɗesə, mbəkə mmo tokɗyeel ɗi nghan, a mbəɗe an pə canciin nkaa gampwoo ɗe gyet Naan kə cweer nən mpuun fun mo.
7 A pwoo ɗe gyet Naan kə cweer nsoon fun ɗe kaapaat baavəl sə mo, ɗe moo canciin mbə lap nə, ɗang mo kə gung mbə seyil nNaan mpar kə puus, mbə canciin ɗesə. Ɓə nnen Yahudi mo dəm kə ɗyeel fen, ntoom fwaa mishkoom!
8 A mii le ɗang baa nnen Yahudi mon mmak shinzeen nə, Naan mbə nyool kə nnen ɗe mo kə murep a peemúut kas yii?
9 Gyet wen mpan shikáa fen nə, an mbə cìn mbii ɗe mmak jir, mbəkə nghan tekook kə səm Jesu ngu Nazaret ɗi.
10 Gyet a mbii ɗe ncìn nJerusalem mmənə, ɗe kən nlap ɓal pə pris ɗenan mo. Gyet kən shoot nenseet nɗang Jesu mo ɗes nɗəən lushoot, kəzak gyet an mɓwoon nnen ɗe mo twe nenseet nɗang Jesu nə mo zak.
11 Yit ɗes, ɓə nshinjeel nnenseet nɗang Jesu nə mo nɗəən lu Naan mo zak. Gyet kən reɓet le kən mmo cíipwoo nə, baa Jesu a Kristi kas. Mbəɗə gyet njar naa mo nyit bəbish zam. Mbə mənə ɓə gyet mmwaan ndəm mpee nkaam ɗe baa mo a mə nnen Yahudi mo kas, mbəkə nghan nshinjeel ɗi nnenseet nɗang Jesu mo.>>

Pool Leshap Nkaa Tuwap fin

12 <<Par sə mpuus ɓə an a ar dəm nDamaskus mbə yak nenseet nɗang Jesu nə mo, shi ɓal ɗe kən nlap pə pris ɗenan mo, ɗə a mo lep an zak.
13 Ɓə kaaɗe puus a naar, mishkoom! Yaksə nnaa mee peeɓang ɗe nə tong aɗeng sham ɓangpee, ɗe nə met mɓangpee mə puus. Nə ɓangpee neer an cəərkaat ashak kə nen ɗe mo ashak kə an.

14 Ɓə mun jir mu ɗong nyil, ɓə nkələng mee ɗoo nə sat nghan shi liispwoo Hiburu nənee, <Sool, Sool, a mii le ɗang waa aa shinjeel nghan yii? Nən nshwal ngha, kən nghan cut sak shi deelkam ɗe peet peet.>
15 Ɓə ntal nənee, <A gha wii Daa?> Yaksə Daa sat nghan nənee, <A an Jesu ɗe aa shinjeel nghan sə.
16 Yaksə a yool a ɗar atəng, mbəɗe an mbə woo sen fen ngha, a mbəkə nghan ɗee ɗe a nguɗak fen, kə nguɗar langtəng ngurum mo nkaa mbii ɗe aa naa, kə mbii ɗe an mbə kám mo nghan zak.>
17 An mbə ɓam gha nsar nnen Isreil mo, kə nsar nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas. An mbə lep gha shindəm pə nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.
18 Mbəkə nghan wang yit mo mo ɗi. Kən mmo yit peenkwoo, kə mmo ɗel ɗi nɗəən peeɓang. Kəzak mbəkə mmo put ɗi mɓut mɓal mə ngujwaan. Kən mmo jì ɗi pə Naan zak. Mbəkə katɗang mo shinzeen, ɓə mon nkat fwoo mə shikbish fur mo, kən mon nkat peetong ɗe ashak kə nen ɗe Naan kə ten bələp mo zak.>>

Pool Leshap Nkaa Ɗak Fin

19 <<Mishkoom Agripa, baa gyet ncii cìn mbii ɗe suun ɗe nə tong aɗeng sham sat nghan kas.
20 Gyet nshee satpwoo Naan nə a nnen Damaskus mo, ɗang ndəm kən nghan sat ɗe nnen Jerusalem mo, kə yil ɗe mo neer Judiya jir. Aɓwoon mənə, ɓə nsat nnen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas zak. An pə sat mmo tuwap, kən mmo ciir pə Naan ɗi, kən mmo cìn ɗak ɗe nə kám tuwap mo nə ɗi zak.
21 A mpeemənə, ɗang nnen Yahudi mo yaa an nɗəən Lu Naan ɗeɗes, kə gyet mo kə tang ar mbə tu an.
22 Ɗangɓə mbəɗe nkat ɓam pə Naan ɗi, a nə le ɗang kən nɗar ɗi ntoom fwaa mbə cicinsə. An nkaa satpwoo Naan nə nennan mo, kə jep ɗeɗyeen mo jir. Baa nsat a mmee pwoo ɗecì kas, təng a pwoo ɗe nensatpwoo Naan mo, kə Mosis mo kə ten sat nə, nən nyool cìn a kəsə.
23 Nə, təng Kristi mbə shwaajeel, kə a wur a ngwe ɗenshee mə yool a peemúut zak. A wur mbə shee leshap nkaa peeɓang nə nnen Yahudi mo, kə nen ɗe baa mo a nnen Yahudi mo kas zak.>>

Pool Reɓet Kən Agripa Shinzeen

24 Kaaɗe Pool nkaa leshap mbə shang káa nə, ɓə Festus sat shii ɗoo ɗeɗes nənee, <<Pool aa təttar aa? Man fwaa nii le gha ɗee a ngutar.>>
25 Ɓə Pool lap nənee, <<Baa an a ngutar kas Festus, ngwe ɗeret met jir. An kən sat a pwoo ɗe mo azeen-zeen kə ɗe mo a ndəre zak.
26 Mishkoom man mbii ɗe kən nsat sə mo agaak. Mbəɗə mman azeen-zeen nə, baa mee mbii loom gha mɓut mbii ɗesə mo jir kas. Mbəɗə baa gyet mo cìn mbii mənə mo a səsok kas.
27 Mishkoom Agripa, a shinzeen nnensat pwoo mə Naan mo ee? Mman nə, a shinzeen.>>
28 Mishkoom Agripa sat mPool nənee, <<Nɗəən reppee ɗi lee sə, ɓə aa reɓet ciir kə an, kən nghan nɗee ɗi a nguseet nɗang Jesu ee?>>
29 Pool lap nənee, <<koo a nɗəən reppee lee. Koo a nɗəən pee ɗe nə ɗes, ɓə an nkaa ɗangnaan mbə gha, kə nnen ɗe mo nkaa kələng an cicinsə jir, mbəkə mmo tuwap kən mmo ɗee ɗi a nenseet nɗang Jesu koo an sə. Ɗangɓe taji a shi shoolbəring kaaɗe an kə nə sə kas.>>
30 Aɓwoon mənə, ɓə mishkoom yool, kə gofna, kə Benis, kə nnen ɗe mo kə tong ashak kə mo.
31 Ɓə mo dəm mmee koop mbəsut, ɓə mo ɓeet kə shak nənee, <<Baa gwar ɗesə kə cìn mee mbii ɗebish ɗe nə mak muut, koo mo nle wur nɗəən lushoot kas.>>

32 Agripa sat nFestus nənee, <<Katɗang yoo baa gwar ɗesə wur kə ɗang mbə dəm kə ɗyeel nə pə Siza ɗi kas, ɓə yoo mon ɓwet wur.>>

27

Pool Ɗel Nɗəən Tii Mbə Dəm nRom

1 Kaaɗe mo ɓeet nə, mun nɗel ntii kən mmo dəm ɗi nyil Itali, ɓə mo le Pool kə pak nen ɗe mo a ɓuɓwoot, nsar mə mee ngwe ɗeɗes nkaa shiitoon mo, ɗe moo pet səm wur a Juliyus, ɗe nə a soon mə nentap mə mishkoom Agustus.

2 Mu ɗel nɗəən mee tii ɗe nə tong a nyil Adramitiyum jì, ɗang nən mbə yool mbə dəm ngaar yil ɗe mo nkoop yil Eshiya mo. Yaksə mu yool mwaan nə nɗəən tii nə. Aristakus mee ngu Masidoniya mə yil nTasoloni, wur ɗi ashak kə mun zak.

3 Daar nə, ɓə mə wul nSidon. Juliyus cìn ɗeret mPool, wur shínpee mPool kə nwur dəm pə shaar fin mo, mbəkə mmo ɓam wur ɗi.

4 Kaaɗe mə yool mpeemənə, ɓə mu dəm shigəng mə yil nSaiprus nə, mbəɗe kut nə daampee mmun zam.

5 Aɓwoon mənə, ɓə mu dəm mu wul nkor kuur ɗe nən ngaar Silisiya kə Pamfiliya. Yaksə mu dəm mu wul mMira ɗe nən nyil nLisiya.

6 A mMira nə, ɓə ngwe ɗeɗes nkaa shiitoon mo, kat mee tii ɗe nə tong Alekzandriya jì, ɗe nən mbə dəm Itali, ɓə wur le mun nɗəən nə.

7 Mu cìn teer mo ɗes-ɗes mun mmwaan lee-lee, nkaa am kuur nə, a purut-purut ɗang mə jì mə wul kus kə Nidus. Kaaɗe baa kut nə yit mmun dəm ɗe a kyeen kas, ɓə mə waa mə yaa ar nə shigəng mə yil nKrit, kus kə Salmone.

8 A purut-purut ɗang mu jì mu wul ɗi a pəkom ɗəər nə, ɓə mu jì mə wul mmee mpee ɗe mo kə pet a peekaat ɗeret, ɗe nə kus kə pee nkaam nLasiya.

9 Mbəɗə mun mbə yém ɗi mpeemənə mbə teer mo ɗes, ɓə kaaɗe mə yaa mwaan, ɓə nə jì kə jeel ɗes, mbəɗe tar mwaan nkaa am nə kə ten ɗel, ɗang nə aɓwoon tartong kə neen, ɓə Pool leshap nnen ɗe mo nɗəən tii nə.

10 Wur sat mmo nənee, <<Daa mo, wen nnaa mwaan fun ɗesə nən nɗen kə jeel, kə lée ɗe mun kə mo nɗəən tii nə mon ntəkook, ɗang tii mənən ntəkook, dəm wul kə seen fun mo zak.>>

11 Jir aasə baa ngwe ɗeɗes nkaa shiitoon nə mo, leɗyeen mpwoo ɗe Pool sat kas, təng wur nkələng a pwoo mə ngutung tii nə ɗak, kə mə ngu tii nə met mbii ɗe Pool sat nwur.

12 Baa peeɗar mə tii ɗesə nii ret ntarkut kas, a kəsə ɓə ɗes mə gurum nə mo ɓeet nə, ngyel mə yool aku mpeemənə, kə koo ɗe arang yii ɓə mu nwul ɗi nFoniks, ɗe nə a mee pee am kuur ɗeret nɗəən pee nkaam nKrit, nii naa gaar ngyeen, nsar puusru, kə ngaar ndeng nsar puusru zak, mu hos ntarkut a mpee mənə.

Kut Ɗeɗes Yool Nkaa Am kuur

13 Kaaɗe kut nə ɗoom cut pee lee-lee ngaar ngyeen, ɓə mo pan nə, nən njì wuɗun nciit kə pan fur mo, ɓə mo dul ɓwootsəəp nə, kə mmo tung tii nə shindəm kus kə pəkom ɗəər mə yil nKrit.

14 Ɗangɓə kaaɗe mo lang ɗi lee, ɓə mee kut ɗeɗes ɗe moo pet a Yurakium də nə put nnar kwang ɗeng kə sar puus kaa nə cutpee jì ɗi nkaa pee nkaam nə.

15 Kaaɗe kut ɗeɗes nə cut tii nə, ɓə baa tii nə mak dəm ngaar pee ɗe kut nə kə jì ɗe kas. Ɓə mu yit nkut nə təp mun shindəm ɗi mmee ngaar ɗyik.

16 Mu ɗel shigəng mərep mee yil ɗe am neer ciirkaat ɗe moo pet a Kauda. A purut-purut ɗang mu mak ɓwoot làa tii nə nkaa ɗeɗes nə.

17 Aɓwoon ɗe mo kə ɗiyeep làa tii nə le nɗəən tii ɗeɗes nə, ɓə mo ɓwoot teng shin ciir nkaa tii ɗeɗes nə. Mo sham kə nlər mə tii nə mo. Mbəɗə mo kəər nə, taji kut nə təp tii nə dəm shweer shi pəkom ɗyees nSirtis kas. Mo dul ɓwootsəəp mə tii nə kàa nɗəən am nə kən mmo yit, kən nkut nə təp tii nə shindəm ɗi.

18 Mbəɗə kut nə ɗes zam, ɗang nə fes yoon mun ɗes zam. Daar nə, ɓə mo ɗoom kok pak lee ɗe mo nɗəən tii nə car mɓut am.
19 Parpuus ɗekun nə zak, ɓə mo shikáa fur, mo kok lee tii nə mo car mɓut am zak.
20 Mu cìn teer mo ɗes, baa mu mak naa puus koo zar mo kas. Ɗee a kut ɗeɗes, kə tungzung mo kàa paa mun ɗak, ɗe nə le kən mmun put kə pətuup nə baa mun mbar kas.
21 Mbəɗə gurum nə mo kə cìn teer mo ɗes nnen se mbiise, ɓə Pool yool nnaar mo, ɓə wur sat nənee, <<Daa mo, katɗang də wu kələng pwoo fen, ɓə baa də wun nyool nɗəən yil nKrit, kən nwun shwaajeel ɗesə, kən nwun bələng nlée fuu mo kərong kas.
22 Mbəmənə an pə sat nwun, wu yaa pətuup fuu mo, mbəɗe baa mee gurum nɗəən wun, mbə mmuut kas, a tii nən mpyan kash-kash ɗak.
23 Mbəɗə dədoon mpar, ɓə mee ngulep mə Naan ɗe an a məwur, kə ɗe an kən nseyil nwur zak, wur jì woo shin nghan.
24 <<Ɓə wur sat nghan nənee, <Taji kəərmuut yaa gha kas Pool. Nə a təng gha mbə ɗar ntoom kə Siza. A naa Naan kə cìn ɗeret ngha, ashak kə nen ɗe mo nɗəən tii nə jir. Baa mee gurum nɗəən tii nən mmuut kas.>
25 Mbə mənə, daa mo, wu cìn retnyit. Mbəɗə wen nshinzeen nNaan nə, mbii ɗe mo woo nghan, ɓə nən ncìn a kəsə.
26 Ɗang jir kəsə ɓə kut nən təp tii nə shweer nkaa mee yil ɗe am neer nə ciirkaat.>>

Tii Nə Pyan Kash-Kash

27 Nɗəən teer ɗe kaapaat baafeer nə, ɓə kut nə təp mun kàa kə sham nɗəən am kuur mə Adriya. Yaksə nnaar par, ɓə nen tii nə mo pan nə, muu wul kus kə mee yil.
28 Ɓə mo kam lu mə am nə, ɓə mo kat nə a shii mo kambil məndong kə laarvəl (120). Kaaɗe mu gyes mu dəm ɗi lee, ɓə mo cin shin kam lu mə am nə ɗe zak, ɓə mo kat nə wul a shii laarpwoofeer (90).
29 Mbə kəərmuut ɗe nə, meesə, kut nən ndəm shweer tii nə nkaa ngək, ɓə mo fwen ɓwootsəəp nə mo sham feer mɓwoon mə tii nə, mbəkə ntii nə ɗar ɗi coot, mbəɗe mo le pan nkaa ɓit ɗe nən mbə mang.
30 Nentung tii nə mo nkaa yap ar ɗe mon nshwe yit tii nə ɗi, ɓə mo kə ten shang làa tii nə shinsham mɓut am kuur nə. Mo cìn kəsə a mbə gwam gurum mo, kən mmo naa ɗi nə, wuɗun a mbə fwo ɓwootsəəp nə ɗe mon mpəkyeen mə tii nə, ɗe moo ɓwet shinsham sə.
31 Ɗangɓe Pool sat ngwe ɗeɗes mə shiitoon nə mo nənee, <<Katɗang ɓə baa nentung tii nə mo tong ɗi nɗəən tii nə kas, ɓə wu mmurep jir.>>
32 Ɓə shiitoon mo can teng mə làa tii nə, mo yit nə sham taa nɗəən am nə, yaksə kut mang nə seet kə nə.
33 Kaaɗe ɓit kus kə mang, ɓə Pool sat ngurum nə mo jir kə mmo se mbiise, wur sat nənee, <<A teer mo kaapaat baafeer nɗesə, ɓə wun pə tong gongpee, kə baa wu se mee mbiise kas.
34 Mbəmənə kən ɗang pə wun, mbəkə nwun se mbiise, mbəɗe mənən nshínɓal nwun nɗəən shik fuu mo. Baa mee shweepkáa mə mee gurum məndong nɗəən wun nən nloom kas.>>
35 Kaaɗe Pool sat pwoo mənə, ɓə wur mang gəəl aas, ɓə wur ɗangnaan ɗe mə plang Naan a yit gurum nə mo jir, ɓə wur tep gəəl aas nə, ɓə wur yaa se nə.
36 Yaksə gurum nə mo jir mo kat retnyit, ɓə mo shikáa fur mo se gəəl aas nə zak.
37 Mun gurum ɗe mun nɗəən tii nə jir, mu wul kambil vəl kə laarpwoovəl kə peemee (276).
38 Kaaɗe gurum mo se mbiise mo əbəl, ɓə mo kok aàs ɗəɓen ɗe nə nɗəən tii nə, mo car shinsham mɓut am kuur nə, kən ntii nə pan fiyeel ɗi.

39 Kaaɗe ɓitmang, ɓə baa nentung tii nə mo man yil ɗe mo ɗi nə kas, ɓə mo naa mee
pəkom ɗəər ɗe nə kə ɗyees, ɓə mo ɓeet nə, katɗang nə mak cìn, ɓə mo dəm kə tii ɗi
pəkom nə.
40 Ɓə mo saa teng ɗe mo yaa ɓwootsəəp nə mo, kən mmo yit ɓwootsəəp nə mo mɓut
am kuur nə, kən mmo fween teng ɗe moo yaa mbii ciir kə tii nə. Yaksə mo ɗiyeep nlər
ɗe nən mpəkyeen mə tii nə nkor ɗe kut kə jì ɗi, ɓə mo yaa ar dəm pəkom ɗəər.
41 Ɗangɓə kaaɗe mu wul mmee mpee ɗe kut kə cut am nə jì kaat ɗi, ɓə tii nə ɗel
shamru mɓut ɗiyees, ɗe baa nə kutɗi kə tungpee kas, ɓə koor mɓwoon mə tii nə ɗoom
pyan, mbə ɓal mə kut ɗe nii cut nə.
42 Yaksə shiitoon nə mo ɓeetpwoo, mbə twe nen ɗe mo a ɓuɓwoot jir, mbəkə taji mo
cut lung, kə mo dəm loom ɗi kas.
43 Ɗangɓə ngwe ɗeɗes nkaa shiitoon nə mo, kə reɓet ɓam Pool, ɓə wur cíi mmo. Wur
le kə nnen ɗe mo man lung jir, mo mərep sham mɓut am nə, kən mmo taa lung dəm
wul ɗe a pwoo ɗəər.
44 Aɓwoon mənə, ɓə koor gurum nə mo mərep sham taa nkaa shiyeep mo, kə pak mo
nkaa yoom mə tii ɗe nə pyan nə zak.

28

Pool Nɗəən Yil mMalta

1 Aɓwoon ɗe mu wul nɗəən yil nə nkoom jir, ɓə mu kələng nə, moo pet səm yil ɗe am
neer nə cəərkaat a Malta.
2 Nenyil nə mo kaat mun jir, kəzak mo ɓam mun zam, ɓə mo ɓil wus mmun, mbəɗe
fwan nkaa jì, kə pee zuum zak.
3 Ɗangɓə kaaɗe Pool kok yoom le nwus, ɓə mbə tal mə wus nə, ɓə mee nwòo ɗe səm
nə a pang, nə pus sar mPool, ɗang nə ɗyiin nkaa sar wur.
4 Kaaɗe nenyil nə mo naa nwòo ɗesə nii ɗyiin mPool nkaa sar, ɓə mo sat nshak nənee,
<<Azeen-zeen gwar ɗesə wur a ngutukáa, koo ɗewur kə put mɓut njeel mə am kuur
nə, ɓə baa kwat mə shikbish nə mak yit wur ɗe mmeen kas.>>
5 Ɓə Pool vwet nwòo nə sham taa nwus. Mbəɗə nwòo ɗe nə pus wur nə, ɓə baa nə
cìn mee mbii nwur kas.
6 Nenyil nə mo pan nə, yak mon nnaa Pool wup, koo mo nnaa wur taa nyil muut.
Ɗangɓə kaaɗe mo tong naapee, ɓə baa mo naa mee mbii cìn Pool kas, ɓə mo waa
sheepwoo ɗe, mo sat nənee, <<Gwar ɗesə wur a mee naan.>>
7 Kus kə peemənə, ɓə mee maar mə Pubiliyus ngwe ɗeɗes nkaa yil ɗe am neer
cəərkaat nə, wur kaat mun le nlu fin mbə teer mo kun, ɗang wur tap kə mun, wur
cìn ɗeret mmun zam.
8 Puun mə Pubiliyus, baa wur nkoom kas, wur a peesaam kə shikshwal, kə ɗyestoom
zak. Pool ɗel pə ngunan nə ɗi, ɓə wur ɗangnaan ɓə wur lesar fin nkaa ngunan nə, ɓə
ngunan nə bar.
9 Kaaɗe Pool cìn mənə, ɓə koor nengok ɗe mo nɗəən yil ɗe am neer cəərkaat nə, mo
jì jir, mbəkə mPool bar mo ɗi.
10 Nenyil nə mo shin zuum mo mmun ɗes, ɗang kaaɗe mun mbə ɗel nɗəən tii nə mbə
seet, ɓə mo shin mbii ɗe mon mɓam mun a ar mwaan nə jir zak.

Pool Wul nRom

11 Aɓwoon tar mo kun, ɓə mə yool nɗəən mee tii ɗe nə tong a Alekzandriya jì, ɗe nii
hos ntarkut nɗəən yil ɗe am neer cəərkaat sə. tii ɗesə nə kə səmpwoo (alaama) mə káa
Jan ɗemish mo nkaa nə, ɗe mo a Kasto, kə Pollukus, mee naan mə mo, nə mo.
12 Mu jì mə wul nSirakus, ɓə mu cìn teer mo kun ɗi, mpee mənə.
13 Kaaɗe mu yool mpee mənə, ɓə mu jì mu wul nRegiyum. Mu teer mpeemənə, ɓə
mee kut yool nkor ngyeen, ɓə ɗaar nə, ɓə mu dəm mu wul mPutiyoli.

14 Mu kat nenseet nɗang Jesu mo mpeemənə, ɓə mo ɗang mun kən mmun cìn teer
mo pwoovəl ɗi ashak kə mo. A mwaan fun nə mmənə, ɗee mu dəm mu wul nRom.
15 Kaaɗe nenseet nɗang Jesu ɗe mon mpee nkaam nRom, mo kələng pwoo nkaa mun,
ɓə mo pwat jì mbə kaat mun, ɓə mo jì wul mpeepring Apiyus, kə pee ɗe luməzep mo
ɗekun. Kaaɗe Pool naa mo, ɓə wur plang Naan, ɗang pətuup wur nə səət katɓal.
16 Kaaɗe mu jì mu wul nɗəən pee nkaam nRom, ɓə mo shínpee mPool tong ɗi mbəshin
mpee ɗewur rəɓet, ashak kə shiitoon ɗewur kə tap Pool.

Pool Sat Pwoo Naan Nɗəən Pee Nkaam nRom

17 Aɓwoon teer mo kun, ɓə Pool pərep nen ɗenan-nan mə nnen Yahudi mo. Kaaɗe
mo kuur ashak, ɓə wur sat mmo nənee, <<Ɗyemnaa mo, baa kən cìn mee mbii ɗebish
nnen fun mo kas. Koo a nkaa məse mə wàar puun fun mo, ɓə baa kən cìn mee mbii
ɗebish kas, jir kəsə, ɓə mo yaa an shin nnen Rom mo a ɓuɓwoot nɗəən yil nJerusalem.
18 Kaaɗe nnen Rom mo tokɗyeel nghan, ɓə mo rəɓet ɓwet an, mbəɗe baa kən cìn mee
mbii ɗebish ɗe nə mak kə mmo tu an kas.
19 Ɗangɓə baa nnen Yahudi mo rəɓet kə mmo ɓwet an kas, ɓə nə ɗee nghan a təng
kən nghan ɗang nə, mo jì kə ɗyeel fen nə pə Siza ɗi. Baa nə, kən rəɓet yap a nen fun
mo kə ɗyeel kas.
20 A mbə pwoo ɗesə, ɓə wen nyappee ɗe an nnaa wun ɗi, mbəkə wen leshap ɗi
kə wun, mbəɗe a mbə canciin ɗe nnen Isreil mo kə nə, ɗang an ɗi a ɓuɓwoot shi
shoolbəring ɗesə.>>
21 Mo sat nwur nənee, <<Baa mmun muu kat mee lep a rəran nyil Judiya nkaa gha
kas. Kəzak baa mee ɗyemnəən fun mo jì mpee ɗesə, kən mmo satpwoo ɗi mmun nkaa
gha, koo mo sat mee pwoo mmun nkaa mbii ɗebish ɗe a cìn mo kas zak.
22 Ɗangɓə mu rəɓet kələng nə mpwoo fwaa mbii ɗe gha naa nə ret, mbəɗe katɗang a
pwoo nkaa Ar ɗesə nə, ɓə mu man nə, koo a nii, ɓə mo nkaa leshap ɗebish nkaa nə.>>
23 Aɓwoon mənə, ɓə mo lepuus. Ɓə kaaɗe puus nə wul, ɓə gurum mo ɗes mo jì pə
Pool ɗi a pee ɗewur kə tong ɗi. Yool mbít, dəm wul nkansəən, ɓə Pool kámshii mə mulki
mə Naan nə ngurum mo, ɗang wur tong a langtəng nkaa nə zak. Wur rəɓet dul mo jì
pə Jesu ɗi, shi kám mə Wàar mə Mosis, kə shi kám mə nensatpwoo mə Naan mo zak.
24 Pak gurum nə mo shinzeen mpwoo ɗewur sat nə, ɗang baa pak mo shinzeen kas.
25 Kaaɗe baa mo kələngkar nə ashak jir kas, ɓə akuɗang moo rangkáa, ɓə Pool sat
mee pwoo mmo məndong, nənee, <<Azeen-zeen pwoo ɗe gyet Riin Ɗeɓang wur kə sat
mpuun fuu mo nsar kə ngusat pwoo Naan Aizaya nənee,
26 <A dəm pə nnen ɗesə mo ɗi, kən nghan sat mmo nənee, wun nsat a kələngpee, ɗang
baa wun mmanshii mə mbii ɗe wun kələng nə kas koo dəɓen. Wun nsat a nnaapee
ɗak, ɗang baa wun mmanshii mə mbii ɗe wuu naa nə kas koo dəɓen.
27 Mbəɗə pətuup mə nnen ɗesə nə mo fii ɗee kakras. Mo kə duur kom fur mo, ɗang
mo kə kup ar fur mo zak. Mbəkə taji mo naapee shi yit fur mo, kə taji mo kələngpee
shi kom fur mo zak, kəzak, mbəkə taji mo manshii nə nɗəən pətuup fur mo. Kən mmo
ciir pə an ɗi, ɓə yool an ɓam mo.>
28 <<Mbə mənə, ɓə wen nrəɓət kə nwun man nə, mo kə lep pwoo nkaa ɓam mə Naan
nə shindəm nnen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas. Yaksə mon nlekom mbə pwoo nə,
ɓə mon nkələng.>>
29 Kaaɗe Pool leshap ɗesə mmo, ɓə nnen Yahudi mo rangkáa, kə mon nkaa ɓeetpwoo
nə kə shak.
30 Pool tong nɗəən lu ɗe a wur kwat shikáa fin, mbə ɓit mo vəl. Wur kə kaat nen ɗe
mo jì pə wur ɗi jir.
31 Wur leshap ngurum mo nkaa mulki mə Naan nə, baa ashak kə mee kəərmuut kas,
kə baa mee ngwe cíi nwur kas, kəzak, wur kámpwoo ngurum mo nkaa Daa Jesu Kristi.

Pwoo ɗinshee ɗi Pool ran Nen Koronti mo

Tokshik

1 Lepran ɗəsə nə put a nsar kə Pool, ɗe shi ɗem Naan, ɓe Naan pet wur kə wur ɗee
a laalep mə Kristi Jesu, kə ɗyemnəən fun Sosfenes.
2 Wen kən lep pwoo ɗesə nə dəm pee Ekəlisya mə Naan ɗe nə nyil nKoronti. Nen ɗe
Naan kə ten bələp mo le, mbəkə mo ɗee ɗi a nen fir mo ndəən Jesu Kristi, kə mpee nen
ɗi koo a nneye, ɗe moo pet səm kə Daa fun Jesu Kristi ɗewur a Daa fur kə Daa fun zak.
3 Ɗeret kə tongryang ɗe nə put a pee Naan puun kə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak
kə wun.

Pool Pəlang Naan

4 Wen pəlang Naan shidaar-shidaar mɓe wun, mɓeɗə Naan wur cin ɗeret wun ndəən
Kristi Jesu.
5 nƊəən Jesu Kristi, ɓe Naan wu kə shin man mbii mo wun, kə man leshap rəret ɗes
hakyeng.
6 Mbəɗe langtəng fun nkaa Kristi nə ɗee azeen-nzeen ndəən wun.
7 Mɓemənə, ɓe baa wu nook kat mee zuum ɗe nə a mə Riin Naan kas, kaaɗe wuu
choor mɓe kum parpuus ɗi Daa fun Jesu Kristi wun njì put agaak.
8 Wur nwaa shin ɓal nwun har peekyes nə, mbəkə wu ɗee ɗi a ɗe ndəre-ndəre
parpuus mə Daa fun Jesu Kristi.
9 Naan ɗewur kə ten pərep wun, kə wu ɗee ɗi a nentong ashak kə Làa fir Jesu Kristi,
Daa fun, wur a nguzeen.

Ɓàkshak Nɗəən Ekəlisya

10 Ɗyemnaa mo, wen ɗang pee wun, ndəən səm kə Daa fun Jesu Kristi, nee, nə ret kə
pwoo fuu mo dəm ndangshak, mbəkə taji mee ɓàkshak yool nnaar fuu kas. Ɗangɓe nə
ret kə wu ɗee a ɗeməndong ndəən pan fuu mo kə ndəən mbii ɗe wu rəɓet cìn mo.
11 Ɗyemnaa mo, nentul kə Klo mo jì sat wen nə, ɓəlep kə yool nnaar fuu.
12 Mbii ɗe mo sat nə a nə, koo a weye ndəən wun, ɓe wur sat mbii mo shini-shini,
pak moo sat nənee, <<Wen a mə Pool,>> Koo <<wen a mə Apolos,>> Koo, <<wen a mə
Kefas,>> Koo, <<wen a mə Kristi.>>
13 Kristi wur ɗee a ɗeɓəbak ee? Gyet mo pwas a Pool nkaa shiyeepyoom mbə wun
aa? Aa koo gyet mo cìn baptisma nwun a ndəən səm kə Pool yii?
14 Wen pəlang Naan, mɓeɗə baa gyet wen cìn baptisma memee fuu kas, təng a Krispus
kə Gayus ɓejee ɗak.
15 Mɓəmənə ɓe baa mee fuu mmak sat nə, gyet mo cìn baptisma wuɗin a ndəən səm
fen kas.
16 (Ɗangɓe gyet wen cìn baptisma nentul Stifenas mo. Katɗang baa a mo kas, ɓe baa
wen pan nə, gyet Wen cìn baptisma mmee gwe kas.)
17 Baa gyet Kristi wur lep wen a mbəkə wen cìn baptisma ɗi kas, amma gyet wur lep
an, a mbəkə wen satpwoo ɗeret nə ɗi, baa a shi mee seen kə man satpwoo kas. Mbeekə
taji mo leɓal mə shiyeepmúut kə Kristi nə ɗee a ɗebuu kas.

Kristi Wur a iiko
Mə Naan Kə Seen Fir Zak

18 Pee nenyil ɗi mo nkaa loom, ɓe pwoo nkaa shiyeep nə a pwoo ɗebuu pee mo ɗi.
Ɗangɓe pee mun, nen ɗe muu kat seen, ɓe shiyeep nə a iiko Naan.
19 Mbəɗe mo kə ten ran ndəən ɓəət haal Naan nənee,

<<Wen nshirip seen nenseen mo,
kə nghan mmang man
kə nenman mo nle
mmee kwang
akuɗang.>>
20 Katɗang nə a kəsə, ɓe nguseen nə a nneyii? Ɓe nguman mbii a nneyii? Ɓe
nguɓeetshik mɓut mɓít ɗəsə a nneyii? Naan wu kə ten shin ciir kə nenseen mə yil
ɗesə nə ɗee a mwen mo.
21 Mɓəɗə ndəən seen kə Naan, ɓe yil nə shi seen kə nə, baa nə man Naan kas. Ɗangɓe
nə ret Naan nyit mɓe pwoo ɗeret ɗi mə sat nə, ɗe pak nenkəlengpwoo mo, ɓe moo sat
nə, nə a pwoo mwen mo. Ɗangɓe nə a ɓam mpee nen ɗe mo shinzeen.
22 Nen Yahudi moo tang mbii aapwoo mo, kə nen Heleni moo tang a seen.
23 Ɗangɓe mun, muu sat a pwoo nkaa Kristi ɗe mo pwas wur nkaa shiyeepyoom. Ɗesə
nə ɗee a mbii canshii nen Yahudi mo, kə nə ɗee a pwoo mwen pee nen ɗi baa mo a
nen Yahudi mo kas.
24 Ɗangɓe pee nen ɗe Naan kə ten pərep mo, koo a nen Yahudi mo, koo a nen Heleni
mo, ɓe Kristi wur a iiko mə Naan kə seen fir zak.
25 Mbəɗe mwen Naan nə met nseen gurum mo, kə ɓwàar kə Naan nə kə ɓal met ɓal
mə gurum mo.
26 Ɗyemnaa mo, wu pan kaaɗe Naan wur pərep wun sə. Baa gyet wur pərep a nen ɗe
moo seen mə yil ɗəsə ɗes kas, kə baa gyet a nen ɗe mo kə iiko ɗes kas. Baa a nen ɗe
gyet mo làa mo mɓut nɗang mə nenlong mo ɗes kas.
27 Ɗangɓe Naan wur bələp a mbii ɗemwen mə yil nə mo, mbəkə wur cin yitlwaan ɗi
nenseen mə yil nə mo. Naan wur bələp mbii ɗe baa mo kə ɓal ndəən yil nə kas, mbəkə
mo shweep mbii ɗe moo ɓal mo ɗi.
28 Naan wur bələp a mbii ɗe yil nə ɓees, kə yil nii naa mo a kaa mbii ɗebuu mo sə,
har kaa mbii ɗi baa mo ɗi kas sə, mbəkə nə twe mbii ɗe yil nii naa mo, a kaa mbii ɗe
moo koop nə sə ɗe.
29 Mbeekə taji mee gwe canjoom nyit Naan kas.
30 Ɗangɓe Naan wur jì kə wun ndəən Kristi Jesu, kə wur le Jesu Kristi a seen fun, kə
ɗeret fun, kə a mɓee wur ɗangɓe wu mak ɗee a ɗeɓang nyit Naan, kə a wurang mun
mɓut shikbish fun mo zak.
31 Nə a kaa ɗe mo kə ten ran ndəən ɓəət haal Naan sə nənee, <<Koo a weyii ɗe wur
canjoom, ɓe nə ret kə wur canjoom nə ndəən ɓe ɗe Daa Naan Cin.>>

2

Pwoo nkaa Muut Kristi

1 Ɗyemnaa mo, kaaɗe gyet wen jì pee wun ɗe, ɓe baa gyet wen satpwoo nwun nkaa
mbii ɗesəsok mə Naan nə mo a shi liispwoo ɗeshang kəleng, kə man satpwoo mə seen
kas.
2 Mɓəɗə, kaaɗe gyet wen ashak kə wun, ɓe gyet wen kə ten lesen a kaa gwe ɗi baa
wur man mə ɓe kas, a Jesu Kristi ɓejee, ɗe mo kə pwas wur nkaa shiyeepyoom sə.
3 Gyet wen ashak kə wun, ɓe wen a ndəən cíinɓal, kə ndəən kəərmuut kə ɗaar zak.
4 Kə gyet pwoo ɗe wen kən sat nə, kə kám fen nə mo, baa gyet wen kən sat mo a shi
pwoo ɗeshang kələng kə seen mə man satpwoo kas, amma gyet nə a ndəən kám mə
iiko kə Riin.
5 Mbeekə taji wu le shinzeen fuu mo tong a ndəən seen mə gurum mo kas, amma
wu le shinzeen fuu mo a ndəən iiko kə Naan.

Man Naan

6 Ɗangɓe muu sat a pwoo ɗi mə man, pee nen ɗe mo kə wurang ndəən mbii ɗe mo a
mə Riin Naan. Baa man ɗəsə nə a mə yil ɗəsə kas, kə baa nə put a pee nen mulki mə
yil ɗəsə mo, ɗe mo mbə ɗel dəm sə kas.
7 Ɗangɓe mun muu sat a pwoo nkaa man Naan ɗe nə a səsok ngurum mo, man ɗe
Naan wur kə ten le mbe ɗeɗes fun akuɗang wur leyil nə.
8 Baa mee ngu mulki mə yil ɗəsə mmak man mənə kas. Katɗang ɗe gyet moo man
məni, ɓe baa gyet mon mpwas Daa ɗe hai nkaa shiyeepyoom kas.
9 Kaaɗə mo kə ten ran ndəən ɓəət haal sə nənee,
<<Mbii ɗi baa gurum kə cham naa kə yit kas,
<<ɗe baa gurum kə cham kələng nə shi kom kas,
<<ɗe baa pətuup gurum kə cham pan
<<mbii ɗe Naan wur kə tap ɗak nə le,
<<nen ɗe mo
wal nwur mo kas.>>
10 Ɗangɓe Naan wur kámshii mənə mmun a shi Riin fir, mɓeɗə Riin wur bələp mbii mo
jir, har koo ɗi a jurum kə mbii aapwoo mə Naan mo.
11 A gurum ɗeɗang mmak man pan kə mee gwe yii? Katɗang baa a riin kə gwe nə kas
yii? Nə aasə zak, baa mee ngwar cham man pan Naan kas, naa təng a Riin Naan ɓejee
ɗak.
12 Baa mun mu kat a riin mə yil ɗəsə kas, amma mə lap a Riin Naan, mbəkə mu manshii
kə mbii ɗe Naan wur ten shìn mmun ɗe.
13 Mɓəmənə, pwoo ɗe muu sat nwun, baa nə put a mɓut mman mə gurum kas, amma
a Riin wur woo nə mmun. Riin nə wur woo zeen, mbe nen ɗe mo kə Riin Naan ndəən
pətuup fur mo.
14 Ngwar ɗi baa wu kə Riin kə Naan ndəən pətuup fin kas, ɓe baa wur mak lap zuum
ɗe mo a mə Riin Naan kas. Mɓəɗə mbii ɗe mo a mə Riin Naan, mo a pwoo ɗebuu pee
gwe mənə ɗi, kəzak, baa pan kə gwe mənə mak manshii mo nə kas, mɓeɗə a Riin Naan
kə mak le gurum man mbii ɗəsə nə mo.
15 Ngwe ɗewur kə Riin Naan ndəən pətuup fir, ɓe wur mak manshii mbii ɗəsə nə mo,
amma baa mee gurum mak tokɗyeel nwur kas.
16 Kaaɗə mo kə ten ran ndəən ɓəət haal kə Naan sə nənee,
<<A wii kə man pan Daa yii?
Mbeekə gwe mənə
ɓeetpwoo ɗe kə wur yii?>>
amma mun kə pətuup mə Kristi.

3

Nenɗak Naan Mo

1 Ɗyemnaa mo, baa wen mak leshap kə wun kaa nen ɗe mo kə Riin Naan sə kas,
ɗangɓe Wen katpwoo kə wun a kaa nen ɗi mə yil nə mo sə, mɓeɗə gyet wun a laa njuu
mo ndəən mbii ɗe mo a mə Kristi.
2 Gyet wen kən shin a wur nwun. Baa gyet a mbiise ɗeɓal kas, mɓeɗə baa gyet wu
mak se mbiise ɗeɓal kas, har yaksə ɓe baa wuu ɗaksuk mɓe se mbiise ɗeɓal nə kas.
3 Tong fuu, nə ɗe a mə yil ɗəsə, mɓeɗə wun kə cìn zuur, kə wuu jəər kə shak. Kiyeet
kə tong ɗesə kám nə, wun ɗe a mə yil nə, kə wuu mwaan a ndəən shiimwaan mə yil
ɗesə nə.
4 Katɗang memee fuu sat nə, wuɗin a mə Pool, kə memee sat nə, wuɗin a mə Apolos,
ɗang ntan azeen-nzeen ɓe wuu sat mbii mənə mo a ndəən pan mə gurum kas aa?
5 A wii a Apolos yii? A wii a Pool yii? Mun a kərem Naan, ɗe Naan wur shìn ɗak mun
kə har wu shinzeen. Koo ɗang a weyi ndəən mun, ɓe gyet muu cìn a mbii ɗe Naan wur
kə ten le nsar fun.
6 A an kop, ɗangɓe Apolos wur le am ɗike, amma a Naan wur le nə wurang.

7 Mɓəmənə ɓe gwe ɗewur kop mbii, kə gwe ɗewur le am ɗike, ɓe baa mo a mee mbii
kas, amma a Naan bəshin wur kə le mbii nə mo wurang.
8 Ngwe ɗe wur kop, kə gwe ɗewur le am ɗikə, ɓe mo a nchiit-nchiit. Koo a weyi ɓe
wur nlap kwat fir a nchiit-nchiit kə ɗak ɗe gwe nə cìn.
9 Mun jir a shaar ɗak kə Naan. Wun a bong kə Naan, kə wun a lu kə Naan.
10 Shi ɗeret ɗe Naan wur kə ten shin nə wen, ɓe wen kən ɓwet kuklu nə, a kaa nguman
ɗyiklu sə, kə mee gwe ɗyiklu nkaa kuk nə. Ɗangɓe nə a təng kə koo a weyi, ɓe wur tap
kə ɗyikpee ɗe wur ɗyik nə nkaa kuk nə.
11 Baa mee kuk ɗi, ɗe mee gurum nwaa baa ɓwet ɗi, waa met kuk ɗe Naan wur kə
ten ɓwet nə, shi Jesu Kristi kas.
12 Yaksə, katɗang mee gwe kə ɗyikpee nkaa kuk nə a shi zinariya, koo shi azurfa,
koo shi ghək ɗekərəm mo, koo shi yoom, koo shi shit, koo shi yangkas,
13 ɓe nə ret kə ngwar mənə man nə, ret kə ɗak fir nən nɗee agaak parpuus ɗe Daa
Jesu wur mbaajì ndəən yil ɗesə. Parpuus mənə ɓe mon nwoo ɗak kə koo a ngwar
ɗeɗangyii, har a wus ncham ret mə ɗak kə koo weyii.
14 Katɗang baa wus se mbii ɗe gurum kə ten ɗyik nkaa kuk nə kas, ɓe gwar mənə
nlap kwat.
15 Ɗangɓe katɗang wus se mbii ɗe gurum kə ten cìn nə, ɓe nən nɗee a ɗak ɗebuu,
amma gwar mənə shikáa fir, ɓe wur nkat ɓam wur, amma nə ɗee kaa wu ɗel put wus
nə a shi tambut sə.
16 Baa wu man nə, wun shikáa fuu wun a lu ɗəəɗes kə Daa Naan kas aa? Kə Riin kə
Naan kə tong ndəən wun kas aa?
17 Katɗang mee ngwar təkook lu kə Naan nə, ɓe Naan wun təkook gwar mənə zak.
Mɓeɗə lu kə Naan nə a ɗeɓang kə a wuwun a lu kə Naan nə.
18 Taji mee gurum numkáa fir kas, katɗang mee gurum ndəən wun ɗi wu kə lekáa fir
a kaa ngwar ɗi kə seen nyìcinsə, ɓe nə ret kə gwar mənə lekáa fir kaa mwen sə, mbəkə
wur kat seen ɗi.
19 Mɓeɗi seen mə yil ɗesə nə a mwen nyit Naan ɓejee, kaaɗe mo kə ten ran ndəən
ɓəət haal Naan sə nənee, <<Naan wur yak nenseen mə yil ɗesə mo, nɗəən seen fur
ɗebish.>>
20 Kəzak, <<Daa wur man nənee, <<pan kə nenseen mə yil ɗesə mo nə a mbii ɗebuu.>>
21 Mɓəmənə ɓe taji mee gurum canjoom nkaa gurum mo kas. Mɓeɗi mbii mo jir a
muu.
22 Koo ɗang ɗe a Pool, koo a Apolos, koo a Kefas, koo ɗe a yil ɗesə, koo ɗe a seen, koo
ɗe a muut, koo ɗe a yaksə, koo ɗe a mbii ɗe mo akyeen, ɓe mo jir a muu.
23 Kəzak, wun a mə Kristi, kə Kristi wur a mə Naan.

4

Jeplep Mə Kristi Mo

1 Nə ret kə gurum mo man mun a kaa jeplep kə Kristi mo sə, kə kaa nenɗak mo, ɗe
Naan wur kə ten le zeen mbii fir ɗesəsok mo ndəən sar fun sə.
2 Nə a təng nen ɗe mo kə ten le zeen nə nsar fur, ɓe mo ɗee a nenyil ɗe mon ncínzeen
mmo.
3 Baa nə daampee wen kas koo dəɓen, katɗang wu cham an, koo ɗe cham nə a
nluɗyeel mə gurum mo, baa wen kən tokɗyeel nsen kas.
4 Wen man nə, baa an ɗel ɗike kas, amma jir kəsə, ɓe baa nə kám nə wen a nen
nshikbish kas. A Daa wur a gwe ɗe wur tokɗyeel wen.
5 Mɓəmənə ɓe, taji wu canɗyeel nkaa mee gurum kas, atəng pee nə wul akuɗang. Wu
gong waaji nDaa. Daa wur njì le mbii ɗe mo a səsok mo ɗee agaak, kə wur nwang pan
ɗe mo ndəən pətuup kə gurum mo ɗee agaak zak. A nchiit kə mənə ɓe koo a weyii, ɓe
Naan wun nkwoop wur nchiit-nchiit kə kwoop ɗe nə ret kə wu kat.

6 Yaksə ɗyemnaa mo, wen kən sat səmpwoo ɗəsə mo nkaa Apolos kə sen fen, mbəkə
mu ɗee ɗi a mbiikám pee wun ɗi, <<Taji wu cìn mbii mo met mbii ɗi mo kə ten ran nə
kas,>> Kə taji memee fuu cìn roop nkaa mee gurum, kə wur ɓees mee gurum ɗi kas
zak.
7 A wii le waa met niyee mo yii? Baa də a Naan shin mbii ɗe waa kə mo jir kas aa?
Katɗang nə aasə, ɓe a me le ɗang gha kə ɗyeepkáa ye, kaa baají waa ləlap a nzuum sə
kas sə aa?
8 Wuu ten wu kat mbii ɗe wuu Rəɓet mo jir. Wuu ten wu ɗee a nenlong mo. Wuu ɗee
a mishkoom mo, baa ashak kə mun kas. Ɗyen wen kə ɗe wuu ten wu ɗee a mishkoom
mo, kə mun ɗee ɗi a mishkoom ashak kə wun.
9 Nnaa mənə, ɓe Naan wu kə le mun a jeplep Jesu mo. Muu ɗee a nen ɗe mo tong
sham səət nə, kaa nen ɗe mo kə ten canɗyeel muut mmo sə, mbəkə mo twe mun ɗi
nyit gurum mo ɗes. Mu ɗee a mbiishwar nyil nə jir, nyit mə Nenlep Naan mo, kə nyit
gurum mo zak.
10 Mu ɗee a mwen mo mɓe səm kə Kristi, amma wun a nenseen mo ndəən Kristi. Baa
mun kə ɓal kas, amma wun kə ɓal. Gurum mo shìn ɗeɗes nwun, amma mo ɓees mun.
11 Har yaksə ɓe neen kə láa mmun, kə neen am kə tu mun. Muu jwal a goklee mo,
kə gurum moo nas mun. Baa mun kə mee tul kas.
12 Muu cìn ɗak ɓalɓal shi sar fun mo. Katɗang gurum mo ɓees mun, ɓe muu le ɗeret
nkaa mo. Katɗang mo lejeel mmun, ɓe muu gung.
13 Katɗang mo satpwoo ɗebish nkaa mun, ɓe muu lap mmo shi pwoo ɗeret. Yaksə,
ɓe mo ɗee a kaa zungtung ɗi gurum moo ɓeerpee ɗe sə. Muu ɗee a mbii ɗebish ɗe koo
weyii kə cii mun ndəən yil nə.
14 Wen kən ran ɗesə nwun, baa a mbəkə an cin yitluwaan ɗi nwun kas, amma a
mbəkə nghan kámshii nə ɗi nwun, kaa jep fen ɗi nghan wal mmo sə.
15 Koo ɗang ɗi wun kə nenkám mo ngal kaapaat ndəən Kristi, amma ɓe wun kə puun
a məndong. Mɓəɗə ndəən Jesu Kristi, ɓe wen kən ɗee a puun fuu ndəən pwoo ɗeret nə.
16 Mɓəmənə, ɓe Wen kən ɗang pə wun, kə wu mwaan ndəən shiimwaan fen zak.
17 A mbii ɗe nə le mmənə, ɗangɓe Wen kən lep Timoti, ɗyem fen, ɗe wen wal nwur,
ɗe wur kə ɗar ɓalɓal ndəən Daa, dəm pee wun ɗə. Wur yee nwun nkaa mwaan fen
ndəən Kristi Jesu. Mwaan fen nə nchiit-nchiit kə mbii ɗi Wen kən kám ngurum mo,
koo a nneye ndəən Ekəlisya mo.
18 Pak mo ndəən wun, moo roop kaa baa wen nkuɗi kən mbaadəm pee wun ɗi kas
sə.
19 Katɗang Daa wur rəɓet, kə wen dəm pee wun ɗi kəlak-kəlak, ɓe wen nnaa mbii ɗe
nenroop nə moo sat, kə wen nnaa iiko ɗe mo kə nə zak.
20 Baa mulki Naan nə a sat shi pwoo kas, amma nə a iiko.
21 Wu rəɓet a ɗeɗangyii? Kyet wen njì pee wun ɗi a shi mbwat wo? Koo ɗang a shi
wal mə riin ɗe nə a pəɗok yii?

5

Cìn nGaa nƊəən Ekəlisya

1 Azeen gurum moo sat nwen nə nencìn ngaa mo ɗi nnaar fuu, kaan ngaa ɗe koo a
nenkum mo, ɓe baa moo cìn mənə kas. Mɓeɗi wen kələng nə, laa kə saam kə mat kə
puun fin.
2 Har nnə, wuu cìn roop kə mənə. Baa ɗi nə ret kə wu gam aa wat pətuup, kə ɗi nə
ret kə wu ceen kaan nen ɗe moo cìn mbii ɗebish mənə mo ndəən tong ashak fuu kas
aa?
3 Koo ɗang ɗi baa nghan ashak kə wun mɓut nan kas, amma wen ɗi ashak kə wun
ndəən Riin, kə wen kən ten canɗyeel ɗebish gwe ɗi wu cìn mbii ɗebish mənə nɗeen səm
kə Jesu Kristi, kaa nghan ɗi ashak kə wun sə.

4 Katɗang wu kuur ashak ndəən səm kə Daa Jesu, ɓe wen ɗi ashak kə wun ndəən riin,
kə iiko mə Daa fun Jesu nə ɗi ashak kə mun.
5 Wu shin ngucìn ngaa nə nsar Shetan, mbəkə shin fin ɗi nə a mə cìn shikbish nə
muut ɗi, amma riin fir nə ɗee ɗi a ɗeɓəɓam parpuus mə Daa Jesu.
6 Baa roop fuu nə ret kas, koo dəɓen. Baa wu man nə a rep yist nlee ɓe nii fuk gəəl
aas kas aa?
7 Mɓəmənə ɓe wu pwat kə yist ɗesəər mə shikbish nə ndəən tong fuu mo aku mbəkə
wu ɗee ɗi a nenyil ɗeɓang mo. Gyet Jesu Kristi wu muut a mbə shikbish fun mo, a wu
a Laatəm mə Retnyit kə Canɗel fun, ɗe mo kə ten shin wur a mbiizuum sə.
8 Mɓəmənə ɓe wu yit kə mu sekyeen kə cìn Retnyit mə Canɗel fun, baa a shi gəəl aas
ɗe nii yist ɗesəər mə shikbish kə ɓutbish kas. Ɗangɓe mə cìn Retnyit mə Canɗel nə shi
gəəl aas ɗi baa nii yist kas, gəəl aas ɗe nə a mə pətuup məndong kə zeen.
9 Gyet wen kən ran nwun ndəən lepran fen nnə taji wu ɓalkaa fuu ashak kə nencìn
ngaa mo kas.
10 Baa gyet wen kən satpwoo a nkaa nencìn ngaa ɗi mə yil ɗesə mo, kə nenrəɓet mbii
mo, koo wat mo, koo nenyil ɗi moo seyil nkùm mo kas. Katɗang wu rəɓet kə taji mee
mbii ɓàl wun kə nenyil ɗesə mo kas, ɓe nə a təng kə wun mpwat aku ndəən yil ɗesə
kənding-nding mənə.
11 Amma wen kən ran nwun, nə, taji wu ɓalkaa fuu kə ngwar ɗe wu kə pet shin
a ngudəm nɗang Jesu, ɗangɓe wur kə cìn ngaa, koo rəɓet mbii, koo seyil nkùm, koo
satpwoo ɗebish nkaa gurum mo, koo shwaamwes, koo ngucìn wat kas. Baa nə ret kə
wu se mbiise ashak kə gwar mənə kas.
12 Baa nə a ɗak fen mbəkə an tokɗyeel nenyil ɗi baa mo a nen dəm nɗang Jesu mo
kas. A wun tokɗyeel nenyil ɗe mo ndəən Ekəlisya mo ɓejee.
13 A Naan nwur ntokɗyeel nenyil ɗi baa mo a nendəm nɗang Jesu kas. Wen sat nənee,
<<Wu ceen ngwar ɗebish put aku mbut nwun.>>

6

Pwoo nKaa Dəm
Kə Shak Nluɗyeel

1 Katɗang memee ndəən wun kə mee pwoo nkaa ɗyemnəən fin, ɓe wu naa nə ret kə
wu mang pwoo nə, dəm kə nə ntoom kə nguɗyeel ɗi baa wu a ngucínzeen kas aa? Baa
nə ret kə a nen Naan mo ɓeetpwoo mənə kas aa?
2 Baa wu man nə, a nen Jesu mon ntokɗyeel nyil nə kas aa? Katɗang a wun nyool
wu tokɗyeel nyil nə, ɓe baa, wu mak ɓeet rep jep pwoo ɗelee-lee mo kas aa?
3 Baa wu man nə, parmeeci ɓe a mun ntokɗyeel Nenlep kə Naan mo kas aa? Katɗang
nə aasə, ɓe a me le ɗang baa mə mak ɓeet ɗyeel ɗi mə yil ɗesə kas ye?
4 Katɗang wun kə ɗyeel mo, ɓe a me le ɗang wuu dəm kə ɗyeel nə a ntoom kə nen
ɗe baa mo a mee mbii pee Ekəlisya mo ɗe kas ye?
5 Wen sat ɗesə nə a mbəkə nə shweep wun ɗi. A nə le ɗang kən sat nwun nə, baa wun
kə mee gurum ɗeseen ndəən wun, ɗewur mmak ɓeet ɗyeel mənə mo nwun nendəm
nɗang Jesu mo kas aa?
6 Kyet nə ret kə ngudəm nɗang Jesu mang ɗyemnəən fir ngudəm nɗang Jesu zak, dəm
kə wur nluɗyeel, mbəkə wu ɗar ɗi ntoom nguɗyeel ɗe baa wu a ngucínzeen kas wo?
7 Katɗang wuu mangshak wu dəm kə nə nluɗyeel, ɓe nə kám nə, wuu taa wu ɗee
kənding-nding mmənə. Gyel ɗesə ɓe wu yit kə ɗyemnəən fuu mo wàt pətuup wun met
aku ɗi wun dəm kə shak nluɗyeel. Gyel ɗee a sə ɓe wu yit kə mo seen kaa wun kas aa?
8 Ɗangɓe wun shikáa fuu, wuu wàt pətuup nshak, kə wuu seen kaa shak zak. Jir ɗi
wun a ɗyemnəən ɗeməndong ndəən Kristi.

9 Baa wu man kas aa? Nə, baa nen ɗəbish mon nɗel mmulki Daa Naan kas. Taji
wu numkáa fuu kas. Baa nencìn mbii ɗebish mo, koo nenseyil nkùm mo, koo nencìn
ngaa mo, koo mish ɗe moo teer kə shak, koo mat ɗi moo teer nshak, koo wat mo, koo
nenrəɓet mbii mo, koo nenshwaa mwos mo, koo nensatpwoo ɗebish nkaa gurum mo.
Koo ɗang nenseen akə gurum mo.
10 Baa mon mmak ɗel ndəən mulki Naan kas.
11 Gyet yam ɓe pak fuu mo kə cìn mbii ɗiisi mo, amma mo kə vwang wun mɓut
shikbish. Yaksə mo kə le kə wu ɗee a nen Naan. Yaksə ɓe Daa Jesu Kristi, kə Riin Naan
fun, wu kə le kə wu ɗee a nen ɗin ɗəre mo nyit Naan.

Wu Shin Ɗəɗes nNaan Shi Fwoshik Fuu Mo

12 Meeɓe mee gurum sat nə, <<Baa mee mbii ɗe nə cíi cìn ɗi kas.>> Ii, azeen, amma
baa a mbii mo jir ɗi mo kə kwoop nə kas, <<Pee wen ɗi, ɓe nə azeen-nzeen nə, baa mee
mbii ɗe nə cíi cìn ɗi wen kas.>> Ɗangɓe baa Wen rəɓet ɗee a kərem kə mee mbii kas.
13 Mee gwe tal nənee, <<Mbiise nə a mbə ɓut, kə ɓut a mbə mbiise.>> Nə azeen, amma
Naan wu nshirip mo weet. Baa mo leshin kə gurum, a mbə cìn mbii ɗebish mo kaa
ngaa sə kas. Ɗangɓe mo leshin kə gurum a mbəkə nə cìn ɗak ɗi Daa, kə a Daa wur tap
kə shin kə gurum nə zak.
14 Naan wu yool kə Daa a peemúut, ɓe wu nyool kə mun a peemúut shi iiko fin aasə
zak.
15 Baa wu man nə, fwoshik fuu nə mo, a ɓeep kə Kristi kas aa? Chinarang ɗangɓe
wen mmang mee ɓeep kə Kristi, kə nghan ɓal nə ashak kə ɓeep mə mat ngaa yii? Baa
mənə mmak cìn kas koo dəɓen!
16 Baa wu man nə, ngwar ɗi wu ɓàlshin fin kə mat ngaa, ɓe wu ɗee a nan ɗeməndong
kə mat ngaa nə kas aa? Mɓəɗə mo kə ten ran ndəən ɓəət haal Naan nənee, <<Mo vəl,
mon nɗee a nan ɗeməndong.>>
17 Ɗangɓe ngwar ɗe wu ɓal shin kə Daa, ɓe mo ɗee a ɗeməndong ndəən Riin.
18 Wu swa wu baa aku pee mbii ɗebish mo, kaa ngaa sə. Koo a shikbish ɗeɗangyii,
ɗe gurum kə cìn nə, ɓe wur kə cìn nə a kəɓwoon kə fwoshik fin. Ɗangɓe gwar ɗi wu
kə cìn ngaa, ɓe wu kə cìn shikbish a nkaa fwoshik fin.
19 Baa wu man nə, fwoshik fuu nə a lu kə Riin kə Naan ɗewur tong ndəən wun kas
aa? A Naan wu shin Riin mənə wun kə baa wun a mukáa fuu kas.
20 Jesu kə seet kə wun shi mbii ɗekərəm, mbəmənə, ɓe nə a təng, kə wu shìn ɗeɗes
nNaan shi fwoshik fuu mo.

7

Pwoo nKaa Ɗyik

1 Yaksə, ɓe wen kən rəɓet satpwoo nwun nkaa mbii ɗe ɗí wu ran mo. Nə ret kə gurum
tong kəsə nen nlapmat.
2 Ɗangɓe mɓe jwaan mə cìn ngaa, ɓe nə ret kə koo a mish ɗeɗangyi, ɓe wur kə mat
fin, kə koo a mat ɗeɗangyi, ɓe war kə mish fer.
3 Nə ret kə mish nə wu cìn mbii ɗe nə ret kə wur cìn mmat fin, kə nə ret kə mat nə
waa cìn mbii ɗi nə ret kə war cìn mmish fer zak.
4 Baa mat war kə iiko nkaa fwopshik fer kas, amma mish war wur kə nə. Nə aasə
zak, baa mish wur kə mee iiko nkaa fwoshik fin kas, amma a mat wur war kə nə.
5 Taji wu cíi nshak akə fwoshik fuu mo kas, see katɗang wuu ten wu lap ii kə shak nə,
wun nnookɗi mɓe rep mee pee mo nlee ɗak, mbəkə wu lekáa fuu ɗi mɓe cìn ɗangnaan
(leshap kə Naan). Ɗangɓe aɓwoon mənə, ɓe wu baa wu kaat ɗi nshak, mbəkə taji
ngujwan gwam wun mɓe cíin yaasuk kas.
6 Wen kən satpwoo ɗesə mo nwun a kaa chiin sə, baa wen kən sat a mee Wàar nwun
kas.

7 Azeen, wen rəɓet kə, ɗe wun ntong kaa an sə, amma koo weyi, ɓe wu kə lap zuum
pee Naan ɗi ɗyík kə mə gənəən. Naan wu shin zuum mo mmun a shini-shini.
8 Yaksə, wen kən sat nen ɗi baa mo kə cìnɗyik kas, kə matkaa mo nə, nə ret kə mo
tong kə sə, kaa an sə.
9 Ɗangɓe katɗang ɓe baa mo mak yaasut kas, ɓe nə ret kə mo cìnɗyik, mbəɗe ngyel
gurum cìnɗyik, met aku ɗi coor se seen ngurum.
10 Mpee nen ɗe mo kə cìnɗyík, ɓe wen kə mee Wàar ɗi, (baa a an kas, amma a Daa
wu kə shin nwen) mbəkə an sat ɗi mo nə. Taji mat waa ɓàkshak kə mish fer kas.
11 Katɗang war ɓàkshak kə mish war, ɓe taji war baa cìn mee ɗyik ɗi zak kas, kasɓe,
war waaji pee mish waa ɗi, kə mo ɗak ɗyik fur ɗi. Taji mee mish wur tuɗyík kə mat
fin kas.
12 Mpee koor nə mo, ɓe wen sat nə, (baa a Daa wu sat mənə kas, a an), katɗang mee
ngudəm nɗang Jesu, wur kə mat ɗi baa war kə cinzeen kas, ɗangɓe war rəɓet tong
ashak kə mish fer, ɓe taji wur ɓàkshak kə war kas.
13 Katɗang mee mat dəm nɗang Jesu war kə mish ɗi baa wur kə shinzeen kas, ɗangɓe
wur rəɓet tong ashak kə war, ɓe taji war ɓàkshak kə wur kas.
14 Mbəɗe mish ɗi baa wur kə shinzeen kas, ɓe wur ɗee a ɗeləlap nyit Naan, mɓe mat
fin ɗi war kə shinzeen. Kəzak, mat ɗi baa war kə cinzeen kas, ɓe war ɗee a ɗeləlap nyit
kə Naan, mɓe mish war ɗewur shinzeen. Kat kəsə kas, ɓe jep fuu mon nɗee a kaa jep
kə nenkum mo sə, amma yaksə ɓe mo a ɗeləlap nyit Naan.
15 Ɗangɓe katɗang mish koo mat, ɗe baa mo kə shinzeen kas, moo rəɓet ɓàkshak, ɓe
wur yit kə mo ɓàkshak ɗi. Katɗang nə aasə, ɓe ngushínzeen nə, kyet a mish aa, koo a
mat nə ye, ɓe gwe nə kə pee, mɓe cìn mbii ɗi wur naa nə ret. Mɓəɗə Naan wur pərep
mun a mbəkə mu tong ɗe ryang kə shak.
16 Wii mat dəm nɗang Jesu, cirang yi mman ɗi ye? Ngul yi nyool yi ɓam wur mish
yii? Waa mish ngudəm nɗang Jesu, cirang gha mman ɗi yii? Ngul waa nyool a ɓam
mat fwaa yii?

Koo Weyi Tong Nchiit Kə Peeɗe Naan Kə Le Gwe Nə

17 Koo weyi, ɓe wur tong nchiit kə peeɗe Daa wur le gwe nə ɗi, Naan wur kə pet gwe
nə mɓe nə. A ɗəsə nə a Wàar fen pee koo a Ekəlisya ɗeɗangyi.
18 Ngwe ɗi gyet mo kə ten can wur akuɗang Naan kə pet wur, ɓe taji wur yappee
ɗewur nɗee ɗi nsuluk kas. Kə gwar ɗe baa gyet mo kə ten can wur kas, ɗangɓe Naan
pet wu, ɓe taji wur waa tang ar ɗi mon ncan wur ɗi kas.
19 Mɓəɗə koo ɗi mo can gwe nə, kə koo ɗi baa mo can ngwar nə kas, ɓe baa mənə
mo kəkoop nə kas. Ɗangɓe mbii ɗe nə kəkoop nə, a ɗi gurum ntap kə Wàar kə Naan mo
ɓejee ɗak.
20 Koo weyi, ɓe wur tong ɗi ndəən peeɗi gyet wur kənə, akuɗang Naan kə pet wur sə.
21 Katɗang gyet waa a kərem, akuɗang Naan kə pet gha, ɓe taji mənə daampee nwaa
kas. Ɗangɓe katɗang waa mak katpee, mbəkə a ɗee ɗi a mukáa fwaa, ɓe a gung kə a
kat nə ɗi.
22 Ngwe ɗi gyet Naan pet wur ɓe wur kuɗi a kərem, ɗangɓe yaksə, ɓe wur ɗee a mukáa
fin ndəən Daa. Nə aasə zak, gwe ɗe gyet wur a laa lu kaa ɗe Naan pet wur, amma yaksə
gwe mənə ɗee a kərem mə Kristi.
23 Jesu Kristi sərep wun a shi toom ɗekərəm, Mɓemənə ɓe taji wu ɗee a kərem mə
gurum mo kas.
24 Nə aasə, ɗyemnaa mo, koo ɗi gyet mo pərep wun a ndəən tong ɗeɗangyi, ɓe nə ret
kə mu tong ɗi a ndəən tong mənə ashak kə Naan.

Talpwoo nKaa Gwoor
Mo Kə Matkaa Mo

25 Pwoo nkaa nen ɗe baa mo kə cìnɗyik kas, ɓe baa wen kə mee Wàar pee Daa ɗi, mbe mo kas. Ɗangɓe wen kən sat a pan fen, kaa gwe ɗi ndəən kambok kə Naan, ɓe gurum mo mak shinzeen wen sə, ɓe wen kən pan nə,
26 Mpee mbii daampee ɗi mo ɗi yaksə, ɓe wen naa nnə nə ret kə taji gurum cìnɗyik kas.
27 Ɗangɓe katɗang waa kə mat, ɓe taji a tang ar mɓe tuɗyik nə kas. Katɗang baa waa kə mat kas, ɓe taji a tang ar mbəkə a lapmat ɗi kas.
28 Ɗangɓe katɗang waa cìnɗyik, ɓe baa waa cìn a shikbish kas, kə katɗang mee reep cìnɗyik, ɓe baa war cìn shikbish kas. Ɗangɓe jir kəsə, nen ɗi mo cìnɗyik, ɓe mon nkat jeel mə yil nə. Mɓəmənə, nnaa fen ɓe taji gurum cìnɗyik kas, mbəkə taji wur shwaajeel.
29 Mbii ɗe wen kən rəɓet sat nə nɗesə ɗyemnaa mo, peeɗi Naan wur kə ten bələp nə le, nə kə wul kus. Yool nyaksə, ɓe nen ɗe mo kə mat mo, ɓe mo tong kaa baa mo kə cham cìnɗyik kas sə.
30 Nen ɗi mon mmaap, ɓe mo tong kaa nen ɗi baa mon mmaap kas sə. Nen ɗi mon nretnyit, ɓe mo tong kaa baa mo a nretnyit kas sə. Nen ɗi mo nkaa nweer mo, ɓe mo tong kaa nen ɗi baa mo kə mee mbii kas sə.
31 Nen ɗi moo cìn ɗak kə mbii mə yil ɗesə mo, ɓe mo tong kaa baa mo kə cham cìn mee mbii kə mbii mə yil nə mo kas sə. Mɓəɗə mbii ɗe mə yil ɗesə nə mo nkaa ɗel seet.
32 Ɗyeen nwen, kə taji wu daampee nsuk kas. Ngwe ɗi baa wu kə cìnɗyik kas, ɓe wur le pətuup fin a nkaa mbii ɗi mo a mə Daa. Wur pan a ar ɗi wur ncìn ɗak ɗi mo ret ɗi nDaa nyit.
33 Ɗangɓe ngwar ɗi wu kə cìnɗyik, ɓe wur kə le pətuup fin a nkaa mbii mə yil nə mo, wur kə pan a ar ɗi wur ncìn mbii ɗe mo ret ɗi mmat fin nyit.
34 Ɗesə nə le kə pan fin mo ɓak vəl mmənə. Mat ɗi baa war kə cìnɗyik kas, koo reep, ɓe war le pətuup war a nkaa ar ɗi war ncìn mbii ɗe mo ret ɗi nDaa nyit, kə ar ɗi war nɗee a ɗeɓang ndəən nan, kə ndəən Riin. Ɗangɓe mat ɗi war kə cìnɗyik, ɓe waa le pətuup fer a nkaa mbii mə yil nə mo, ɗi war ncìn, mbəkə nə ret ɗi mmish fer nyit.
35 Wen kən sat ɗesə a mbəkə nə ɓam wu wun ɗi, baa wen cíi a cìnɗyik nwun kas, ɗangɓe wen sat pwoo sə mo a mbəkə mbii mo dəm ɗi nwun ndəre-ndəre, kə mbəkə wu cìn ɗak mə Daa ɗi shi pətuup məndong.
36 Katɗang nə dampee mə gwar, kaa baa wur pee cin ɓe ɗe nɗere nmat kwam fin kas ɗang katɗang coor mat kə jar dampee nwur, ɗang wur nan nə ret kə mo cin dyik ɗi, ɓe nə ret kə wur cin ɓe ɗe nə nbut pan wur, baa wur pee cin a shikbish kas.
37 Ɗangɓe katɗang ɓe wur naa nə, baa nə a təng kə wur cìnɗyik nreep fin kas, kə wur ɗar kə pan fin nkaa mbii ɗi wur naa nə ret nwur, kə wur fes le pətuup fin ɓalɓal nə, wur mmak tap kə waar, ɓe wur cìn a mbii ɗe nə ret.
38 Ngwe ɗe wur cìnɗyik, ɓe wur cìn a mbii ɗi nə ret, ɗangbe gwe ɗi baa wur cìnɗyik kas, ɓe wur cìn a mbii ɗe nə waa ret met.
39 Mat war a nder mish fer, har parpuus ɗi wur mmuut. Katɗang mish nə muut, ɓe waa kə pee mɓe cìnɗyik koo a weyi ɗi war kə rəɓet, ɗangɓe təng a gwe ɗi wur ndəən Daa.
40 Amma katɗang a nnaa mənə, ɓe war ntong shi retnyit met, katɗang war nook cìnɗyik. Pan fen, ɓe wen kə Riin Naan zak.

8

Tal nKaa mBiise Ɗə Mo Kə Shìn nKùm Mo

1 Yaksə, pwoo nkaa mbiise ɗi mo kə ten shìn nkùm mo, mə man nənee, <<mun jir mun kə man >> Man nii le kə gurum ɗyeepkáa, ɗangbe wal nii tap ɗyik gurum kàa rəret.

2 Katɗang mee gurum kə pan nə, wuɗi man mee mbii, ɓe baa wu kə man mee mbii
kaaɗe nə ret kə wur man sə kas.
3 Ɗangɓe gwe ɗe kə wur wal nNaan, ɓe Naan man gwe mənə.
4 Yaksə, pwoo nkaa se mbiise ɗe mo kə ten shin nə nkùm mo, mə man azeen nə, baa
kùm mo kə mee seen kas. Kəzak, mə man nə, Naan wur a ɓishin ɓejee ɗak.
5 Koo ɗi pak mbii mo ɗi, ɗe moo pet mo a naan mo, ɗi mo ndəən ɗengnaan, koo ɗe
mo ndəən yil ɗesə, mbəɗe naan mo ɗi ɗes, kə daa mo ɗi ɗes zak.
6 Ɗangɓe jir kəsə, ɓe pee mumun ɗi, ɓe Naan wur a məndong ɓejee, ɗewur a puun
fun, a wur le mbii mo jir, kə a mbə wur ɗangɓe mun kə seen. Daa fun wur a məndong
ɓejee zak, wur Jesu Kristi, ɗi a ndəən wur ɓe Naan le mbii mo jir, kə a ndəən wur ɓe
mun kə seen.
7 Ɗangɓe baa a gurum mo jir mo kə man zeen ɗesə nə kas. Pak mo kə fes loot kə kùm
mo hakyeng, har mbə cicinsi, ɓe katɗang mo se mbiise, ɓe moo pan nə mbiise nə a mə
kùm. Baa pan ɗe mputuup fur nə ɓal kas, kə mo pan nə, wuɗun kə ɗee, a ɗewuwat
mbə mbiise.
8 Baa mbiise mak jì kə mun kus kə Naan kas. Koo ɗi mu se mbiise, ɓe baa mun nshee
ɗi kas, kə koo ɗi baa mu se mbiise kas, ɓe baa mun ntaa mə kat kas.
9 Ɗangɓe wu tap taji katpee fuu mɓe cìn mbii ɗi wuu rəɓet nə ɗee a mbii canshii nen
ɗi baa shinzeen fur nə ɓal kas.
10 Mɓəɗə katɗang mee gwar ɗe baa shinzeen fin nə ɓal ndəən mbii ɗesə mo kas, wur
naa gha gwar ɗi waa kə man, aa se mbii nlukùm, ɓe baa nən nshìn ɓal nwur ndəən
pətuup wur ɓe kə wur se mbiise ɗi mo kə ten shin nə nkùm kas aa?
11 Nə aasə, ɓe shi man fwaa, gha le kə ɗyemnəən fwaa ɗi Kristi kə muut mɓe wu, wu
ɗee a ɗeləloom.
12 Katɗang gha cìn mbii mənə, ɓe gha cìn shikbish nkaa gənang, mbəɗe gha kə le
kə pətuup fin ɗi baa nə kə ɗar ɓalɓal kas nə pal, kəzak, gha cìn shikbish a nkaa Kristi
shikáa fin.
13 Mɓəmənə, katɗang mbii ɗe wen nse, nən nɗee a mbii le canshii nɗyemnəən fen, ɓe
baa wen nkuɗi kən se mbiise mənə zak kas, mbəkə taji wen le kə ɗyemnəən fen canshii
kas.

9

Pwoo nKaa Jeplep Jesu Kristi Mo

1 Baa wen mak cìn mbii ɗi wen kən rəɓet kas aa? Baa wen a laalep Kristi kas aa? Baa
wen kən ten naa Daa fun Jesu Kristi kas aa? Baa gyet a Wen satpwoo Naan nə nwun,
ɗangɓe wu ɗee a nen dəm nɗang Daa kas aa?
2 Koo ɗi baa pak gurum mo lap an kaa laalep Kristi sə kas, ɓe nə a təng wen a laalep
Kristi pee wun ɗi. Mɓəɗə wun a langtəng mə ɗak fen kaa laalep Kristi sə pee Daa ɗi.
3 A ɗesə nə a mbii ɗi wen kən sat, nen ɗi moo chakpwoo nɗang wen.
4 Baa wen kə pee mbəkə wen se mbiise kə shwaa mbii shwaa ɓe ɗak fen kas aa?
5 Baa wen kə pee, mɓe lapmat ɗi war a ngudəm nɗang Jesu, kə wen pan war nɗang
sen kas aa? Kaaɗə koor jeplep kə Kristi mo, kə ɗyemnəən mə Daa mo, kə Pita moo cìn
sə kas aa?
6 Aa koo a wen kə Barnabas ɓejee ɗe təng see mə cìn ɗak aku mu kat mbiise ɗe mun
nse ɗi aa?
7 A mee shiitoon ɗeɗang wur kə cham kwat shool ɗak ɗi wur cìn nshin ye? A wii kə
cham kop anab mbong, ɓe baa wur nyool se làa anab nə kas yi? A wii kə cham kyeer
long mo, ɓe baa wur nshwaa wur mo nə kas yi?
8 Kyet wen kən sat ɗesə nə a shi pan mə gurum wo? Baa Wàar Mosis nə sat aasə zak
kas aa?

9 Mo kə ten ran nə ndəən ɓəət haal Wàar Mosis nənee, <<Taji a lep shang nkus randong mpwoo, <<kaaɗə nə nkaa təreng ɗeɓen mbong <<mbəkə aas nə put ɗi kas.>> Naan wur kə pan aa randong mo aa?
10 Ɗangɓe gyet wur le kə mo ran Wàar mənə mo a mɓe mun gurum. Mbəkə gwe ɗi wur kop kə gwe ɗi wur ɗiip, ɓe mo cìn ɗak fur ɗi shi canciin mɓe se ɗəɓen nə.
11 Katɗang mun, muu ten mu kop a mbii ɗi nə a mə Riin mɓut nwun, ɓe baa nə ret, kə wuwun wu ɓam mun kə mbii ɗi mə yil nə mo kas aa?
12 Katɗang pak gurum moo kat mbii ɗesə mo pee wun ɗi, ɓe baa nə ret kə mun, mu kat mbii mo ɗes met mumo nə pee wun ɗi kas aa? Baa mun muu le təng nwun, mbəkə wu shin mbii ɗesə mo ɗi mmun kas, ɗangbe muu gung mbii mo jir, a mbəkə taji mu daam sekyeen mpwoo ɗeret mə Kristi kas.
13 Baa wu man nə, nen ɗi moo cìn ɗak ndəən Lu Naan ɗəɗes, ɓe moo kat mbiise fur a nLu Naan ɗeɗes nə kas aa? Kə baa wu man nə nen ɗi moo wus mbiizuum a peewus mbiizuum mo, ɓe moo se a pak mbiizuum nə kas aa?
14 Nə aasə zak, ɓe Daa wu satpwoo nə. Nen ɗi moo satpwoo ɗeret ngurum mo, ɓe nə ret kə mo kat mbiise fur a ɗeɓut zak.
15 Ɗangɓe, baa wen kən cham cìn ɗak kə iiko fen ɗesə kas, kə baa Wen ran lepran ɗesə nwun, a mbəkə wu shin mbii mo ɗi nwen kas. Ngyal ɗesə ɓe wen muut, met a kuɗi mee gwe le mbii ɗi wen kən canjoom nkaa nə ɗee a mbii ɗebuu.
16 Mɓəɗə koo ɗi wen kən satpwoo ɗeret nə, ɓe baa wen kə pee mɓe canjoom kas. Ɗangɓe kən satpwoo ɗeret nə a mɓeɗə, a Naan wur kə letəng an, mbəkə an satpwoo nə ɗi. Jeel ɗi mɓe wen, katɗang baa wen satpwoo ɗeret nən ngurum mo kas.
17 Katɗang ɗi wen kən satpwoo nə a shi ɗyen fen, ɓe ɗi wen nkat kwat. Ɗangɓe wen kən satpwoo ɗeret nə ngurum mo, baa a shi ɗyen fen kas, mɓeɗə a ɗak ɗi Naan wur kə le nə nsar fen mmənə.
18 Kwat fen nə a meyii? A kwat fen nən nɗesə, a peeɗi Naan wur kə shínpee nwen, mbəkə wen satpwoo ɗeret nə ngurum mo shi zuum, baa wen kən cìn ɗak kə iiko fen mɓe tang kwat pee wun ɗi kas.

19 Koo ɗi baa wen a kərem kə mee gurum kas, ɗangbe wen kən ten nle sen a kərem kə gurum mo jir, mbəkə wen jì ɗi kə gurum mo ɗes nDaa.
20 Mbə nen Yahudi mo, ɓe wen ɗee a kaa mo sə, mbəkə wen jì kə mo ɗi nDaa. Kəzak, nen Yahudi mo, a ndər Wàar Mosis, ɓe wen ɗee a kaa mo sə, koo ɗi baa wen shikáa fen an a nder Wàar Mosis kas. Ɗangɓe wen kən ɗee a kaa nen ɗi mon ndər Wàar Mosis nə sə, mbəkə wen jì kə mo ɗi nDaa.
21 Mpee nen ɗi baa mo kə Wàar kə Mosis kas, ɓe wen ɗee a kaa mo sə, mbəkə wen jì kə mo ɗi nDaa. Ɗangɓe wen kən tap kə Wàar Naan. Azeen wen a ndər kə Wàar mə Kristi.
22 Mpee nen ɗi baa mo kə ɓal ndəən shinzeen kas, ɓe wen fwang mo, mbəkə wen jì kə mo nDaa. Wen kən ten ɗee a mbii mo jir, pee gurum mo ɗi jir, mbəkə koo ɗi a ndəən ar ɗeɗangyi, ɓe wen ɓam pak mo ɗi.
23 Wen kən lesen ndəən mbii mo jir, a mɓe pwoo ɗeret nə, kə mbəkə wen kat pak ɗeret mə pwoo ɗeret nə ɗi zak.

24 Baa wu man nə, ndəən kwoon mə sushii, ɓe gurum mo ɗes moo shwe, ɗangbe a nguməndong kə lap zuum nə ɓejee ɗak kas aa? Nə aasə zak, nə ret kə wu shwe, mbəkə wu kat zuum nə ɗi.
25 Koo weyi, ɗi wur a ngusushii, ɓe wu naa nkar shin fin ndəən mbii mo jir. Wur kar shin fin, mbəkə wur lap zuum ɗi nii kəlak kə wat ɗi, amma mumun, muu lap a zum ɗi baa nən cham wat kas.
26 Baa wen kən su a buu-buu kas, kə cutpee ɗi wen kən cìn nə, baa wen kən cut a buu kas.

27 Ɗangɓe wen kən cìn kə sen fen, mbəkə sen fen nə ɓal ɗi, kə nə ɗee ɗi ndər fen kaa kərem sə, mbəkə taji aɓwoon ɗi wen kə satpwoo ɗeret nə ngurum mo, ɗangɓe mo yool baa kə wen shikáa fen mɓwoon kas.

10

Gwakshik nKaa Seyil nKùm Mo

1 Ɗyemnaa mo, wen rəɓet kə wu man, gyet puun fun mo jir, mo a nder nluu, kə gyet mo jir mo can am Bahar Ɗenaat mo ɗel ryang nɗang Mosis zak.
2 Gyet mo cìn baptisma mmo jir a ndəən nluu, kə ndəən am bahar kaaɗe gyet mo dəm nɗang Mosis sə.
3 Gyet mo jir, mo se mbiise ɗi gyet Naan shin mmo ɗi nə a mə Riin.
4 Gyet mo jir mo shwaa am ɗi Naan shin mmo. Mɓeɗi gyet mo shwaa am ɗi gyet nə jì put mɓut jwak. Gyet jwak ɗesə nə mwaan nɗang mo. Gyet jwak ɗesə a Kristi shikáa fir.
5 Jir kəsə, ɓe baa gyet Naan wur kat retnyit kə pak mo kas. Mɓəmənə ɓe mo murep ɗes a naaryil.
6 Yaksə, ɓe mbii ɗesə mo jir, mo ɗee a mbiikám mumun. Mo gwak mun, mbəkə taji mu coor mbii ɗebish mo, kaaɗe gyet mo cìn sə kas.
7 Taji wu ɗee a nenkum mo, kaaɗe gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə kas, kaaɗe mo kə ten ran ndəən ɓəət haal mə Naan sə nənee, <<Gurum nə mo tong nyil, <<mbəkə mo se gwom kùm, <<kə shwaa mwes, <<kə mo yool a təng mɓe cìn kook.>>
8 Taji mu cìn ngaa kas, kaaɗe gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə, har gurum mo ngal laarvəl baakun, mo murəp parpuus məndong.
9 Taji mu kam Daa kas, kaaɗe gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə, ɓe har gyet nwòo mo, twe mo.
10 Taji mə chakpwoo nɗoom-nɗoom kas, kaaɗe gyet pak mo ndəən mo, mo cìn sə, har mo murəp nsar kə ngulep mə muut.
11 Mbii ɗi gyet nə kat mo, nə ɗee a mbiikám pee mun ɗi. Mo kə ten ran mo, a mbəkə mo gwak mun ɗi, mun ɗe peekyes kə ɓit nə mo kə jì a nkaa mun.
12 Mɓəmənə, ɓe koo a weyi, ɗi wur kə pan nnə wuɗin kə ɗar ɓalɓal, ɓe wur tap, taji wur pal kas.
13 Baa mee jwaan ɗe nən nkat wun ɗi kas, see a ɗi nən nkat koor gurum mo jir zak. Naan wur a nguzeen, baa wur nyit kə mee jwaan kat wun, ɗe nən mmet mɓal fuu kas. Ɗangɓe a shi jwaan nə, ɓe nwun nle ar put nə ɗi zak, mbəkə wu mak gung jwaan nə ɗi.
14 Mɓəmənə ɗyemnaa mo, taji wu seyil nkùm mo kas.
15 Wen kən katpwoo wun, a kaa nen ɗe mo kə ɗyen sə, Naan wur kə ten kám ar nə wun sə. Mɓəmənə, ɓe wu ɓeet kə suk, nkaa mbii ɗi wen kən sat nə.
16 Katɗang mu mang laaɗaa mə Se Tong Ashak ɗi muu pəlang Naan mɓe nə, ɓe baa wu man nə, muu ɓàl a káa fun mo ashak kə Kristi ndəən toom fir kas aa? Gill aas ɗe muu yilang sə, ɓe baa wu man nə, muu ɓàl a káa fun ndəən fwoshik Kristi kas aa?
17 Mɓəɗə gill aas nə a məndong, ɗi muu yilang nə mə mu se ashak. Nə aasə zak, mun ɗi ɗes, ɗangbe mun a nan ɗeməndong, mbəɗe muu se a gill aas ɗeməndong.
18 Wu pan nkaa nen Iisreal mo ndəən nan, nen ɗi moo se ndəən mbiizuum ɗi mo wus nə, ɓe moo ɓal a káa fur kə Naan ɗi moo shìn nə nwur.
19 Wen kən rəɓet sat a meyii? Kyet mbiise ɗi moo shìn nkùm, mənə a mee mbii ee? Koo a kùm nə a mee mbii ye?
20 Hai yo, wen kən sat a nə, mbii ɗi nenkum moo gap mpee cìn zuum, ɓe moo shìn nə a riin ɗebish mo, baa moo shin zuum nə a nNaan kas. Baa wen rəɓet kə wu ɓalkaa fuu mo ashak kə riin ɗebish mo kas.

21 Baa wun mmak shwaa mɓut laaɗaa mə Daa, kə wu waa wu shwaa mɓut laaɗaa
mə riin ɗebish mo zak kas.
22 Taji mu cìn mee mbii ɗi nən nle kə Naan cìn tuup kas. Kyet mun, mu ɓal met wur
wo?

Wu Cìn Mbii Mo Jir Mbə Shin Ɗəɗes nNaan

23 Gurum mo sat nə, <<Mu mak cìn koo meye, ɗi mu rəɓet.>> Nə azeen, ɗangɓe baa
a mbii mo jir ɗi mo mak ɗik wun koo moo koop nə mbə gurum kas.
24 Taji mee gurum tang mbii ɗe mo ret mukáa fin kas. Amma nə ret kə wur tang a
mbii ɗi mo ret mbə niyee mo.
25 Wu se mbii ɗi moo sərep mo ndəən lutuk mə luwaa mo. Taji wu talpwoo kas, mbə
pan ɗi nə ndəən pətuup.
26 Mɓəɗə mo kə ten ran ndəən ɓəət haal Naan nənee, <<Yil nə kə mbii ɗe mo ndəən
nə jir, mo a mə Daa.>>
27 Katɗang mee gwar ɗi baa wur kə shinzeen nDaa Jesu kas, wur pet wun mbə sese
ashak kə wur. Katɗang wuu lap ii, nnə wun ndem, ɓe wu se mbii ɗi wu nle a kyeen
fuu. Taji wu tal kas, mbə pan ɗi nə ndəən pətuup fuu.
28 Amma katɗang mee gwe kə ten sat nwun nənee, <<Mo kə ten shin luwaa ɗesə nə
nkùm.>> Ɓe taji wu se luwaa nə kas, mbə gwar ɗe wu sat pwoo mənə nwun, kə mɓe
pan ɗe nə ndəən pətuup.
29 Baa a mɓe pan muu mo kas, amma a mɓe pan kə gwar nə. Mbəme ɗang pan kə
mee gurum nən ncíi nwen, mbə katpee ɗe wen kə nə, mɓe cìn mbii ɗi wen kən rəɓet
yi?
30 Katɗang wen pəlang Naan mɓe mbiise fen. Ɓe cirang ɗangɓe gurum moo leshap
ɗebuu nkaa wen, mbə mbiise ɗi wen kən ten pəlang Naan nkaa nə yi?
31 Mbəmənə, ɓe koo a mbii ɗeɗangyi ɗe wuu cìn, koo a se mbiise, koo a shwaa
mbiishwaa, ɓe wu cìn mbii mo jir mbə shin ɗehai Naan.
32 Taji wu le kə mee gurum canshii kas. Koo ɗang ɗi gwe nə a ngu Yahudi koo baa a
ngu Yahudi kas, koo ɗi a Ekəlisya mə Naan.
33 Kaaɗə wen kən gung mbəkə wen cìn mbii ɗi mo shang ɗi ngurum mo jir. Baa wen
kən tang a ɗeret mukáa fen kas, ɗangɓe wen kən tang a ɗeret mə gurum mo ɗes, mbəkə
mo kat ɓam wur ɗi.

11

Mat Mo Paakáa Fur a Pee Seyil nNaan

1 Wu mwaan ndəən shiimwaan fen, kaaɗi wen kən mwaan ndəən shiimwaan mə
Kristi sə.
2 Wen kwoop wun, mɓeɗə wuu pan an ndəən mbii mo jir, kə wuu mwaan ndəən kám
də wen kám mo nwun zak.
3 Amma wen rəɓet kə wun man nə, a Kristi wu a káa kə koo a mish ɗeɗangyi, kə a
mish wu a káa kə mat fin, kə Naan wu a káa kə Kristi.
4 Mɓəmənə koo mish ɗeɗangyi ɗi wu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan), kə satpwoo
Naan ndəən ɗuu kə gurum mo kə káa fin a pəpaa, ɓe wur jì kə yitluwaan nkaa Kristi
ɗi a wu a káa fin mmənə.
5 Koo mat ɗeɗangyi ɗi war cìn ɗangnaan (leshap kə Naan), kə satpwoo kə Naan ɗi
baa war Paakáa war kas, ɓe war jì kə yitluwaan nkaa mish war. Ɗewur a káa fin, kəzak,
ɓe war ɗee a kaa mat ɗi mo sak káa nwar ngau sə mmənə.
6 Katɗang baa mat Paakáa fin kas, ɓe nə ret kə war saa shweepkáa fer. Amma katɗang
saa shweepkáa koo sak shweepkáa nən njì kə yitluwaan mmat, ɓe nə ret kə war Paakáa
fer.

7 Baa nə ret kə ngumish Paakáa fin kas, mɓeɗə Naan ɗak mish a kaa shin sə, kə wur
kám a ɗeɗes kə Naan. Amma mat war kə kám a ɗeɗes mə mish.
8 Baa gyet Naan ɗak mish a shi fwoshik mə mat kas, ɗangbe gyet wur ɗak mat a
fwoshik mə mish.
9 Kəzak, baa gyet Naan wu le mish a mɓe mat kas, amma gyet wur le mat a mɓe
mish.
10 Mɓəmənə, ɓe nə ret kə mat Paakáa war, kə nə kám ɗi nə, war nder kə mish fer, kə
mɓe nenlep kə Naan mo zak.
11 Jir kəsə, ɓe seen fun ɗi mun kə nə ndəən Daa, ɓe baa mat war ɗyik kə mish fer
kas, kə baa mish wur ɗik kə mat fin kas zak.
12 Mɓeɗi gyet Naan wu ɗak mat a shi mee ɗyes kə mish, kə nə aasə zak, yaksə ɓe a
mat war kə làa mish. Mbii moo pwat a pee Naan ɗi jir.
13 Wun shikáa fuu, wu ɓeetpwoo ɗesə nə, kyet nən ndere mbəkə mat war cìn
ɗangnaan (leshap kə Naan) nNaan ndəən kuur kə gurum mo, ɗe baa war Paakáa war
kas wo?
14 Koo a shi ɗyen, ɓe nə kám nwun kas aa? Nə a mbii yitluwaan kə mish wur ɗyel
shweepkáa shwal-shwal.
15 Amma katɗang ɓe mat war ɗyel sheepkáa ɗeshwal-shwal, ɓe mənə a mbii jwat
nwar kas aa? Mɓəɗə mo shin sheepkáa ɗeshwal-shwal nə nwar, a mbəkə waa Paakáa
war ɗi.
16 Amma katɗang mee ngwar kə rəɓet ɓeetshik nkaa pwoo ɗesə, ɓe baa mumun, koo
Ekəlisya mə Naan mo, baa mu loot kə mee ar ɗi nə a mə seyil nNaan ɗi nə ɗik kə mənə
kas.

Təkook Kə Se Tong Ashak

17 nƊəən wàar ɗəsə, ɓe baa wen kwoop wun kas, mɓeɗə kuur fuu nə baa nii kwoop
nə kas. Mɓeɗi katɗang wu jì wu kaat ndəən kuur fuu, ɓe mbii ɗi wuu cìn nə mo, ɓe baa
mo ret kas. Nii waa wuwat gurum mo met aku ɗi nən mɓam mo.
18 To, ɗinshee nə, katɗang wu kuur, kaa Ekəlisya sə, mɓe seyil nNaan, ɓe baa pwoo fuu
moo dəm ndangshak kas, har kaaɗe ɗe wen kələng pwoo mənə, ɓe wen ɗoom shinzeen
nə.
19 Baa nə kə mee kyetwoo kas, nə a təng, kə mo kat ɓàkshak ɗi ndəən wun, mbəkə
mo man nen dəm ndang Naan ɗe ɗəre nə mo ɗi azeen-nzeen.
20 Katɗang wu jì wu kaat ashak, ɓe baa wuu se a Tong Ashak mə Daa nə kas.
21 Mɓəɗə katɗang wu ɗoom se nə, ɓe koo weye wur yaa se mbiise ɗi wur jì kəni, har
wuu le kə neenláa mpak mo, kə pak moo shwaa ɓe yiirkaa ɗi.
22 Kai! Baa wun kə tul ɗi wun nse kə shwaa ɗi kas aa? A me le ɗang wuu toklong shi
nkuur mə Ekəlisya kə Daa ye? Kə a me le ɗang wuu shin yitluwaan nen ɗi baa mo kə
mee mbii kas yi? Wen nsat a me nwun mbə mbii kaa ɗesə sə yi? Wen nkwoop wun
aa? Hai yo, baa wen nkwoop wun kas koo dəɓen.

Ar Se Tong Ashak
Mə Daa, Də Nə Ret

23 Wen lap kám ɗəsə nə a pee Daa ɗə, ɗe wen kən shin nwun sə zak. Nə, mpar ɗi gyet
mo seet Daa Jesu ɗi, ɓe Daa Jesu wur mang gill aas.
24 Aɓwoon ɗi wur kə cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan nkaa gill aas
nə, ɓe wur yilang nə, wur sat nənee, <<Desə nə a fwoshik fen, <<ɗi wen kən shin nə
mɓe wun, <<Wu naa nshìn aasə, <<mbəkə taji wu muunshik nwen kas.>>
25 Nə aasə zak, ɓe aɓwoon ɗi mo se mbiise, ɓe wur mang laaɗaa, ɓe wu sat nənee,
<<Laaɗaa ɗəsə nə a ɓələmcuk shi toom kə Naan ɗepwoo, ɗi nə ndəən toom fen. Katɗang
koo a pərangye ɗi wun nshwaa am anab ndəən laaɗaa nə, ɓe wuu shwaa nə a mbəkə
taji wu muunshik wen kas.>>

26 Shii kə ɗəsə nə a nə, koo a pərangye ɗi wuu se gill aas nə, kə wu shwaa am anab
ndəən laaɗaa nə, ɓe wuu cìn a langtəng nkaa muut kə Daa Jesu, har parɗi wur mbaa
jì.

Se Tong Ashak
Mə Daa nƊəən ar Ɗebish

27 Katɗang mee gwe kə se gill aas nə kə shwaa am anab ndəən laaɗaa mə Daa nə,
baa a ndəən ar ɗin ɗəre kas, ɓe gwe mənə kə cìn a shikbish nkaa fwoshik mə Jesu kə
toom fir mmənə.
28 Nə ret kə gurum shee kyamshin fin akuɗang wur se gill aas, kə shwaa am anab ɗi
nən ndəən laaɗaa mə Daa nə.
29 Mɓəɗə katɗang baa gurum manshii kə shin mə Daa Jesu kə toom fin nə kas, ɗangɓe
wu kə se gill aas kə shwaa am anab ɗi nə ndəən laaɗaa mə Daa ni, ɓe gwar mənə kə jì
aa ɗyeel nkaa fwoshik fin mmənə.
30 A nii le, ɗangɓe pak fuu mo a gok, kə baa pak mo kə ɓal kas, har pak fuu mo ɗes,
mo kə murəp.
31 Amma katɗang mə kyamsun fun mo azeen-nzeen, kə mə cìn mbii mon ndəre-ndəre
ɓe baa Naan tokɗyeel mmun kas.
32 Amma Naan wur tokɗyeel mmun, kə wur kar mun, a mbəkə taji wu ncanɗyeel
ɗebish mmun ashak kə gurum ɗebish, ɗi mo ndəən yil ɗesə, parkyes kə yil nə kas.
33 Mɓəmənə, ɗyemnaa mo, katɗang wu kuur ashak mɓe Se Tong Ashak mə Daa, ɓe
nə ret kə wu ɗarnaa shak.
34 Katɗang neenláa mmemee fuu, ɓe nə ret kə gwar mənə sese ntul fir akuɗang wur jì
kuur nə. Mbeekə taji Naan wur canɗyeel ɗebish nkaa wun jir, a peekuur fuu nə. Pwoo
nkaa koor mbii ɗi mo ɗee ɗi, ɓe see parɗə wen wul pee wun ɗi, ɗangɓe wen nsatpwoo
nwun nkaa mo jir.

12

Zuum ɗi Riin kə Naan
wur Shin nGurum Mo

1 Ɗyemnaa mo, pwoo nkaa zuum ɗi Riin Naan wur shin ngurum. Baa wen rəɓet kə
wu nook manshii nə kas.
2 Wu man nə, kaaɗe gyet wu kuɗi a nenseyil nkùm mo, ɓe wuu seyil nkùm ɗe baa
mo kə seen kas, shi ar mo shinə-shinə.
3 Wen rəɓet kə wu man nə, baa mee gwe, ɗi wur katpwoo shi Riin Naan, wur mmak
sat nənee <<Jesu canɗoor!>> kas, kə baa mee gurum mak cìn langtəng nənee, <<Jesu
wur a Daa.>> Katɗang baa wur mwaan a ndəən Riin Naan kas.
4 Zuum ɗi Riin kə Naan wur shin ngurum mo, mo ɗi shinə-shinə, amma a Riin
ɗeməndong wur cin mo ngurum mo.
5 Ɗak mo ɗi shinə-shinə, amma Daa a məndong.
6 Man ɗi gurum moo cìn ɗak ɗishik mo shinə-shinə, ɗangbe a Naan ɗeməndong wur
cìn man nə ngurum mo, mbəkə mo cìn ɗak nə ɗi.
7 Riin Naan wur kám shin ngurum mo ndəən ar mo shinə-shinə, mbəkə mo cìn ɗak
ɗe nə mɓam niyee mo ɗi jir.
8 Mee gurum, ɓe Riin Naan nə shin a zuum mə man satpwoo nwur shi seen, kə mee
gurum ɓe Riin nə shìn a zuum mə man mbii nwur.
9 Mee gurum, ɓe Riin nə shin a zuum mə cinzeen nwur, kə mee gurum ɓe Riin nə
shin a iiko nwur mɓe bar nenchəənkoom mo.
10 Mee gurum ɓe Riin Naan nə shin a zuum mə cìn mbii aapwoo nwur, kə mee gurum
ɓe Riin Naan nə shin a iiko mu satpwoo Naan gwe nə. Mee gurum ɓe Riin wur shin a
man mə ɓàkyit nzuum ɗe mo put a pee Riin Naan ɗi, kə riin ɗi baa mo put a pee Naan
ɗi kas zak. Mee gurum ɓe Riin wu shin a zuum mə katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə

ngwar mənə. Kə Mee gurum zak, ɓe wur shin a zuum ɗe mə manshii kə pəring ləpwoo mə gurum mo shinə-shinə gwe nə.
11 A Riin Naan ɗesə wur məndong, ɗi wur shin zuum ɗəsə mo ngurum mo shinə-shinə zak, kaaɗe wur naa nə ret nwur nyit sə.

Fwoshik Fun Nə Kə Ɓeep Mo Ɗes

12 Kristi wur a kaa fwoshik kə gurum sə. Kaaɗə wu man nə, shin kə gurum nə kə ɓeep mo ɗes, amma jir kəsə ɓe fwoshik kə gurum nə a məndong ɓejee ɗak, koo ɗi nə kə ɓeep mo shinə-shinə.
13 Mo cìn baptisma mmun jir a ndəən Riin ɗeməndong, aasə ɓe mu ɗee a ɗeməndong, koo ɗi mun a nen Yahudi mo, koo ɗi baa mun a nen Yahudi mo kas, koo ɗi mun a kərem mo, kə koo ɗi mun a jeplu mo zak. Mun jir, ɓe muu ten mə shwaa a bwut Riin Naan ɗeməndong.
14 Baa fwoshik kə gurum nə kə ɓeep a məndong ɓejee kas, amma nə kə ɓeep mo a ɗes.
15 Katɗang shii sat nənee, <<mbəɗe baa wen a sar kas, ɓe baa wen a memee mɓut fwoshik kə gurum kas.>> Koo ɗe shii sat pwoo mənə, ɓe baa nən nnook ɗee a memee mɓut ɓeep mə fwoshik kə gurum kas.
16 Kəzak, katɗang ɓe kom sat nənee, <<mbəɗe baa wen a yit kas, ɓe baa wen a memee mɓut fwoshik kə gurum kas.>> Koo ɗe kom sat pwoo mənə, ɓe baa kom nən nnook ɗee a memee mɓut shin kə gurum kas.
17 Katɗang ɗi fwoshik kə gurum nə a yit jir, ɓe ɗe gurum kə kələngpee a shi meyii? Katɗang ɗi fwoshik kə gurum a kom jir ɓejee, ɓe ɗe cirang gurum nkələng ɗu kə mbii mo ɗi yi?
18 Amma Naan wur leɓeep mo shinə-shinə ndəən fwoshik kə gurum, kaaɗe wur naa nə ret nwur nyit sə.
19 Katɗang ɓe ɗi ɓeep nə a məndong ɓejee ɗak, ɓe ɗi fwoshik kə gurum nə a nneyi?
20 Kaaɗə ɓeep kə gurum mo ɗi ɗes, amma ɓe fwoshik kə gurum nə a məndong ɓejee ɗak,
21 mpeemənə, ɓe baa yit mmak sat nsar nə, <<Baa wen kən rəɓet wii kas.>> Kəzak, baa káa mmak sat nshii nənee, <<Baa wen kən rəɓet wii kas.>>
22 Azeen, baa nə aasə kas, mɓeɗə rep ɓeep ɗi muu naa mo kaa baa mo kə ɓal kas sə, ɓe mo kəkoop nə ɗes mɓe fwoshik kə gurum.
23 Kə muu tap kə ɓeep ɗi muu ɓák mo ɗes zam. Ɓeep ɗe mo mɓut nsun funu mo, ɗi baa mo ret naa kas, ɓe muu tap kə mo rəret.
24 Ɗangɓe baa muu shin ɗeɗes mənə mɓeep fun ɗeret naa nə mo kas. A Naan wur tap le fwoshik kə gurum aasə, mbəkə ɓeep ɗi baa mo kə ɓal kas, ɓe mu tap ɗi kə mo rəret zak.
25 Mbəkə taji mee ɓàkshak yool ndəən fwoshik kə gurum kas. Amma koo a ɓeep ɗeɗangyi ɓe nii tap kə gənəən.
26 Katɗang jeel taa nkaa mee ɓeep nə, ɓe koor ɓeep nə mo jir mon nshwaajeel nə. Amma katɗang mo kwoop mee ɓeep nə, ɓe koor ɓeep nə mo jir, mon ncìn retnyit ashak kə ɓeep mənə.
27 Wun jir wun a fwoshik kə Kristi, koo a weye ndəən wun, ɓe wur a memee mɓut mɓeep fin.
28 nƊəən Ekəlisya, ɓe Naan wu kə bələp gurum mo le shinə-shinə. Ɗin nshee, ɓe wu kə bələp jeplep kə Jesu mo, ɗevəl, ɓe wu bələp nensatpwoo Naan mo, ɗekun, ɓe wur kə bələp nenkám mo. Kə wur bələp nen cìn ɗak mə mbii aapwoo mo. Ɗangɓe wur kə bələp nen bar gurum mo, kə nenɓam gurum mo, nennaa gurum mo, mbəkə mo cìn ɗak ɗi ndəre-ndəre, kə nnen katpwoo mo shi liispwoo mo shinə-shinə zak.

29 Baa a gurum mo jir a jeplep kə Jesu kas. Baa a gurum mo jir mo a nensatpwoo
Naan kas. Baa a gurum mo jir mo a nen kamkam kas. Baa a gurum mo jir mo cin dak
ɗi mə aapwoo kas.
30 Baa a gurum jir moo mak barr gurum mo kas. Baa a gurum jir mo kə mak katpwoo
shi liispwoo mo shinə-shinə kas. Baa a gurum mo jir, ɗi moo mak yakshii mbii ɗi moo
sat shi liispwoo mo shinə-shinə kas.
31 Ɗangɓe nə ret kə pətuup fuu mo ɗee a nkaa zuum ɗi mo kəkoop nə met ndəən zuum
ɗesə nə mo. Yaksə, ɓe wen nkám wun mee mbii ɗe nə ret kə wu cìn met koor mbii mo
jir.

13

Wal

1 Katɗang wen mak katpwoo shi ləpwoo mə gurum mo, kə mə nenlep Naan mo,
ɗangɓe katɗang baa an kə wal ndəən pətuup fen kas, ɓe wen ɗee a kaa wal tuul ɗe nən
nfii sə, koo kaa wal kungguleng sə.
2 Katɗang ɓe Wen kə zuum mə satpwoo Naan nkaa mbii ɗe mo pə jì, kə wen manshii
mbii ɗesəsok mo, har kə koor seen mo jir, kə koo ɗi wen kə shinzeen ɗi nə le kə wen
sat njwak mo yool aku, a peeɗe mo ɗi, ɓe katɗang baa wen kə wal ndəən pətuup fen
kas, ɓe baa wen a mee mbii kas, koo dəɓen.
3 Koo ɗe wen shin long fen mo jir ngurum mo shi zuum, kə koo ɗe wen shin sen fen
mbəkə mo wus nə ɗi, ɓe katɗang baa wen kə wal kas, ɓe baa nii mee koop pee wen ɗi
kas, koo dəɓen.
4 Wal nə a gung mbii mo, kə naajeel gurum mo zak. Baa wal nə kə cìn zuur koo
canjoom kas koo wup nsat kas.
5 Baa wal nə kə roop, koo toklong ngurum mo kas. Baa wal nə kə ɗar a nkaa mbii
ɗe mo ret nə nyit ɓejee ɗak kas. Baa wal nə kə langtuup, koo nə wet nyaa shikbish ɗe
gurum kə nə mputuup kas.
6 Baa wal nə kə kat retnyit kə mbii ɗebish mo kas, amma wal nii kat retnyit a ndəən
mbii ɗi mo azeen.
7 Wal nə kə gung ndəən mbii mo jir, kə nii shinzeen ndəən mbii mo jir zak. Wal nii
canciin ndəən mbii mo jir, kə nii yaa sat ndəən mbii mo jir.
8 Baa wal nii kyes kas, har ngaa-ngaa. Amma satpwoo Naan nkaa mbii ɗe mo pə
jì mon nɗel dəm, kə zuum mə iiko mə katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə, mon nɗel
dəm. Manshii mbii mo, ɓe mənə nɗel seet zak.
9 Azeen baa man fun nə a ɗe kəgam kas, kəzak, satpwoo Naan nkaa mbii ɗe mo pə
jì, baa nə a ɗegəgam kas.
10 Amma katɗang pardi gwe ɗi wu a ɗegəgam wu njì, ɓe mbii ɗi baa mo a ɗegəgam
kas, mon nɗel dəm sə.
11 Kaaɗə gyet wen kuɗi a làa, ɓe wen kən katpwoo a kaa làa sə. Wen kən cìn a pan
njep mo ndəən pətuup fen, kəzak, wen kən cìn mbii mo a kaa làa sə. Amma, yaksə
kaaɗe wen a ngunan, ɓe wen yit ɗak ɗi mo a mə jep mo jir.
12 Mbii ɗi muu naa mo yaksə, ɓe muu naa mo a shir-shir kaaɗe muu naa muriin
ndəən mbii naayit ɗi baa nə naapee rəret kas sə. Amma parmeeci ɓe mun nnaa mbii
mo rəret shi yit kə yit. Yaksə ɓe mbii ɗe wen man mo akáa-akáa ɓejee ɗak, amma
parpuus mənə ɓe wen mman mbii mo ndəre-ndəre jir, kaaɗe Naan wur kə ten man
wen sə.
13 Mbii mo ɗe kun, ɗe baa mon cham ɗel kas, mo a shinzeen, kə le pətuup, kə wal,
amma wal nə ɗes met mmo jir.

14

Zuum Də Riin Naan
Wur Shin nGurum Mo

1 Nə ret kə wu naa tong ndəən wal, kəzak, wu le pətuup fuu mo nkaa zuum ɗi Riin
wur shin mo, met jir, ɓe a zuum mə satpwoo Naan nkaa mbii ɗi mon ncìn.
2 Koo a weyi ɗi wu kə katpwoo a shi mee ləpwoo ɗecə, ɓe wur katpwoo aa Naan, baa
wur katpwoo aa gurum mo kas. Mɓəɗə baa mee gurum man mbii ɗi wu sat nə kas,
wur sat a mbii ɗi mo a səsok ndəən ɓal kə Riin.
3 Ɗangɓe koo a weyi, ɗewur sat a mbii ɗe Naan kəcin nwur, mbəkə wur sat ɗi ngurum
mo, ɓe wur leshap aa gurum mo jir mmənə. Mbəku wur ɓal kwak ɗi ngurum mo, kəzak,
mbəkə wur gang kwak mo ɗi, kə mbəkə wur caa mo ɗi.
4 Ngwe ɗewur katpwoo a shi mee ləpwoo ɗecə, wur ɓam a káa fin ɓejee. Amma gwe
ɗi wur sat a pwoo ɗi Naan kə shin nwur, mbəkə wur sat ɗi ngurum mo, ɓe wur ɓam a
Ekəlisya nə jir.
5 Wen rəɓet kə wun jir, wu katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə, amma ɗyen nwen
nə, ɗi wun jir, wun nsat a pwoo ɗe Naan kə shin nwun, mbəkə wu sat ɗe ngurum mo.
Ngwe ɗi wur sat a pwoo ɗe Naan kə shin nwur mbəkə wu sat ɗi ngurum mo, ɓe gwar
mənə met gwar ɗi wur kə katpwoo shi mee ləpwoo ɗecə, see koo katɗang ɓe mee gurum
ɗi, ɗi wur mmak pəring kə pwoo nə akuɗang, mbəkə nə ɓam Ekəlisya nə ɗi.
6 Yaksə ɗyemnaa mo, katɗang wen dəm pee wun ɗi, ɗangɓe wen katpwoo kə wun
a shi ləpwoo mo shinə-shinə, ɓe kyet nghan kə mee koop nə pee wun ɗi wa? Katɗang
baa nghan dəm aa mee lep ɗepwoo nwun pee Naan ɗi, koo mee man, koo mee pwoo
ɗi Naan wu kə shin nwen, mbəkə nghan kám ɗi nwun kas, ɓe baa nə kə mee koop nə
pee wun kas.
7 Koo ɗang a mbii cìn kook ɗi baa mo kə mee seen kas, kaa koor kə ndeng-ndeng sə,
katɗang baa ngutaa nə, taa ɗoo nə rəret kas, ɓe cirang ɗang gurum mmanshii kə kook
ɗi gwar nii taa ɗi yi?
8 Kəzak, katɗang baa ngutaa feer wu taa ɗoo nə rəret kas, ɓe cirang ɗang gurum mon
ɗak sut mɓe lek yi?
9 Nə aasə zak kə wun, katɗang wu sat mbii mo a shi ləpwoo ɗecə ɗi baa gurum mo
manshii nə rəret kas, ɓe cirang ɗang gurum mon mmanshii kə mbii ɗi wuu sat nə ɗi
yi? Katɗang nə aasə, ɓe pwoo ɗi wuu sat nə, ɓe kut kə mang nə ɗel dəm kə nə sə zhaap.
10 Azeen ləpwoo mo ɗi shinə-shinə ndəən yil ɗesə, kə koo a ɗeɗangyi, ɓe nə kə manshii
nə.
11 Ɗangɓe katɗang baa wen manshii ləpwoo ɗi mee gurum kə sat kas, ɓe gwar mənə
a məzep pee wen ɗi, kə wen ɗee a məzep pee gwar mənə ɗi zak.
12 Nə aasə zak kə wuwun. Kaaɗə wun wuu fes wu coor zuum mo ɗi Riin kə Naan
wur kə Shin mo, ɓe wu gung kə wu cìn ɗak ɗi, a shi zuum ɗe mon ncìn mɓam mɓe ɗyik
Ekəlisya nə.
13 Mɓəmənə, ngwar ɗe wur katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə, ɓe wu ɗangnaan
(leshap kə Naan), mbəkə Naan wu shin zum mə man pəring shii kə mbii ɗi wur nsat
nə mo ɗi zak.
14 Mbəɗe katɗang wen ɗangnaan (leshap kə Naan) nNaan shi mee ləpwoo ɗiiɗik, ɓe
riin fen nii ɗangnaan (leshap kə Naan) nə zak, ɗangbe baa pan fen nii koop nə kas.
15 Katɗang nə aasə, ɓe wen ncìn a meye? Wen nɗangnaan (leshap kə Naan) shi riin
fen, kə wen ɗangnaan (leshap kə Naan) shi pan fen zak. Wen ncìn kook ndəən riin fen,
kə wen ncìn kook nə shi pan fen zak.
16 Katɗang waa ɗangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang Naan ndəən kuur a shi riin
fwaa ɓejee, ɗi baa gurum mo kələng mbii ɗi gha sat nə kas, ɓe cirang mon nsat nənee
<<nə akəse>> mɓe ɗangnaan (leshap kə Naan) mə pəlang ɗi gha sat nə ye? Mɓeɗə baa
gurum nə mo man mbii ɗi gha sat nə kas.

17 Koo ɗang ɗi ɗangnaan (leshap kə Naan) fwaa mə pəlang Naan nə ret nNaan nyit,
ɓe baa nə ɓam gənang kas.
18 Wen pəlang Naan, mɓeɗə wen kən leshap mo shi ləpwoo mo shinə-shinə met nwun
jir.
19 Ɗang be ndəən kuur mə Ekəlisya, ɓe ngyel wen satpwoo mo a paat ɓejee, ɗi gurum
mon nkəleng, kə nə kám mbii mo zak, met ɗi wen nsatpwoo mo ngal kaapaat shi ləpwoo
mo shinə-shinə ɗe baa gurum mo manshii nə kas.
20 Ɗyemnaa mo, taji wu cìn pan kaa jep mo sə kas, wu ɗee kaa jep mo sə ndəən mbii
ɗebish mo, ɗangbe wu ɗee kaa nennan mo sə ndəən pan fuu mo.
21 Mo kə ten ran ndəən ɓəət haal Naan nənee, <<A shi gurum ɗi moo leshap ɗecə mo,
<<kə a shi ləpwoo kə məzep mo, <<ɓe wen nkatpwoo nen ɗesə mo, <<a ɗishik ɗangbe
jir kəsə, <<ɓe baa mon nkələng wen kas, Daa wur sat aasə.>>
22 Katpwoo shi ləpwoo mo shinə-shinə, nə ɗee a ɓee naa man mɓe nen ɗi baa mo
shinzeen kas. Satpwoo ɗi Naan kə shin mmee gurum, mbəkə wu sat mbii ɗi ngurum
mo, mənə a mɓe nen ɗi mo kə ten shinzeen mo, baa mənə a mɓe nen ɗi baa mo kə
shinzeen kas.
23 Mɓəmənə katɗang nenyil Ekəlisya mo kaat ashak, ɗangɓe koo weyi wu ɗoom leshap
shi ləpwoo mo shinə-shinə, ɓe katɗang nen ɗi baa mo man mee mbii kas, koo nen ɗi
baa mo kə shinzeen kas, mo jì ɗel ndəən kuur fuu nə, ɓe wu pan nnə, mon nsat nə
wun a nentar mo kas aa?
24 Ɗangɓe katɗang ɓe koo weyi wur sat a pwoo kə Naan, ɓe katɗang mee gurum ɗi baa
wur kə shinzeen kas, koo gwar ɗi baa wur man mee mbii kas, wur jì ɗel ndəən kuur
fuu nə. Ɓe pwoo Naan ɗi wuu sat nə, nən nle kə gwar mənə man nənee azeen-nzeen
ɗi a ngushikbish, ɓe pwoo ɗewur kələng nə, nən mɓiyang pətuup fin.
25 Mbii ɗi gwar mənə kə pan mo a səsok ndəən pətuup fin, ɓe mon nkàa put agaak, kə
har wu ntaa nyil, kə wu seyil ɗi nNaan, kə wur nsat ɗi nə, azeen-nzeen Naan wu ɗi
nnaar fuu.

Ar Seyil nNaan Ashak

26 A mbii ɗe wen kən rəɓet sat nə nɗesə, ɗyemnaa mo. Katɗang wu kuur ashak mɓe
seyil nNaan, ɓe memee fuu kə kook mə kwoop Naan, kə memee kə mbiikám, kə memee
kə pwoo ɗi Naan kə woo nwur, kə memee kə satpwoo ndəən ləpwoo ɗecə mo, kəzak,
memee kə pəring mbii ɗi moo sat shi ləpwoo ɗecə nə mo. Wu yit kə mbii ɗesə mo jir,
mo ɗee a mbii ɗe mon cìn ɓal Ekəlisya nə.
27 Katɗang mee gurum mo man katpwoo shi ləpwoo ɗecə mo, ɓe gurum mo kaa vəl
koo kun sə, mo katpwoo nə ndangshak-ndangshak, ɓe nə a təng mee gurum pəring shii
mbii ɗe mo sat nə ngurum mo jir.
28 Ɗangɓe katɗang baa mee gurum ɗi, ɗewur mmak yakshii mbii ɗe ngusatpwoo shi
ləpwoo ɗecə nə wu sat kas, ɓe gwar mənə ɗok tətək ndəən kuur Ekəlisya nə, ɓe see wu
leshap mənə a ndəən pətuup fin kə Naan ɓejee ɗak.
29 Gurum mo kaa vəl koo kun sə, mo leshap ɗe Naan wur kə shin mo, mbəkə mo sat
nə ɗi ngurum mo. Nə ret kə kwoor nə mo ɓeetshii kə mbii ɗi mo sat nə.
30 Ɗangɓe katɗang Naan wu shin mee pwoo mee gurum ɗewur ɗi ndəən kuur nə,
mbəkə wur sat ɗi ngurum nə mo, ɓe nə ret kə gwar ɗewur nkaa leshap nshee sə wur
ɗok tətək.
31 Wu mak satpwoo kə Naan nə ngurum mo ndangshak-ndangshak, mbəkə koo weyi
ɓe wu kám mee mbii ɗi kə nə ɓam pətuup nwur ɗi zak.
32 Zuum mə satpwoo Naan, nə a nder kə ngusatpwoo Naan nə.
33 Baa Naan wur a Naan ɗewur cìn mbii mo a ɓurish kas, amma wur a Naan ɗewur
tap cìn mbii mo ndangshak-ndangshak ndəən ryang. ndəən Ekəlisya mə nen ɗeɓang
mo jir,

34 nə ret kə, mat mo ɗok tətək ndəən kuur mə Ekəlisya mo. Baa mu rəɓet mmo, kə
mo leshap ɗi kas. Amma nə ret kə, mo sham kə káa fur mo, kaaɗi Wàar kə nen Yahudi
mo sat sə.
35 Katɗang mo rəɓet man mee mbii, ɓe mo tal pə mish fur mo ntul. Mɓeɗi nə a mbii
shweeppee, mbəkə mat katpwoo ndəən kuur kə Ekəlisya mo.
36 Ɗe mo shee pwoo kə Naan nə a shi wun aa? Koo a wun a nen ɗi pwoo Naan nə
wul pee wun ɗi ɓejee ɗak yi?
37 Katɗang mee gurum kə pan nə, wuɗin a ngusatpwoo Naan, koo wuɗi kə zuum ɗi
nə a mə Riin, ɓe nə ret kə gwar mənə man nə, mbii ɗe wen kən ran nwun nə a Wàar
Naan.
38 Katɗang gwar mənə chii kələng pwoo ɗesə nə mo, ɓe taji wu kələng wu kas.
39 Mɓəmənə, ɗyemnaa mo, wu le pətuup fuu mo a nkaa satpwoo kə Naan, kə taji wu
cíi katpwoo ndəən ləpwoo mo shinə-shinə kas.
40 Amma wu cìn koo a meyii ndəən ɗyen, kə ndangshak-ndangshak zak.

15

Yool Jesu a Peemúut

1 Ɗyemnaa mo, yaksə ɓe wen rəɓet baa lepan ɗi nwun, nkaa pwoo ɗeret, ɗe gyet wen
kən sat nə nwun, ɗe gyet wuu lap nə, kə ɗe wu shinzeen, ɗi wuu ɗar a nkaa nə zak.
2 A shi pwoo ɗeret ɗesə nə, ɓe wuu kat ɓam wur katɗang ɓe wu yaa pwoo ɗi nghan
kən sat nə nwun ɓalɓal. Katɗang aasə kas, ɓe shinzeen fuu nə a ɗebuu.
3 Mbii ɗi gyet nghan kən lap nə, ɓe wen kə shin a nə nwun, ɗi nə kə kwoop nə hakyeng
nə Kristi wu muut mɓe shikbish fun mo, kaaɗi mo kə ten ran ndəən ɓəət haal Naan sə.
4 Mo wum wur, ɓe wur yool a peemúut par shii ɗekun, nchiit kə mbii ɗi mo kə ten
ran ndəən ɓəət haal kə Naan sə.
5 Wur shee kámshin fin mPita, ɗangɓe wu kámshin fin njeplep fin ɗekaapaat baavəl
sə mo.
6 Aɓwoon mənə, ɓe wur kámshin fin nenshínzeen mo, ɗi mo met kambəlpàat a nook
məndong. Pak nenyil ɗe jì mo naa wu, mo ɗi ɗes ɗe mo kuɗin kə seen, amma pak mo
kə ten murep.
7 Wur kámshin fin nJemis zak, kə jeplep fin nə mo jir.
8 Ɗangɓe a peekyes nə, ɓe wur kámshin fin nwen zak, wen ɗe an a kaa làa ɗe mo taa
làa, ɓe baa tar làa nə kə wul kas sə.
9 Mɓeɗi nghan a ɗelee mɓut jeplep kə Jesu nə mo. Baa ɗi nə ret kə mo pet wen a
memee mɓut jeplep Jesu mo kas, mbəɗe gyet wen kən shin jeel Ekəlisya Naan.
10 Amma mɓe ɗeret Naan, ɓe wen ɗe, a agwe ɗe wen a nə yaksə sə. Ɗəret ɗesə ɗe
Naan wu shin nwen, nə kə cìn ɗak ɗes ndəən wen. Har wen kən cìn ɗak shiɓal met
jeplep fin nə mo jir. Ɗangɓe jir kəsə, ɓe baa a wen cìn ɗak mənə mo kas, ɗangɓe a ɗeret
Naan ɗe nə cìn ɗak ndəən pətuup fen.
11 Nə aasə, koo ɗi gyet, a Wen satpwoo nə, koo ɗi gyet a mo satpwoo nə, ɓe muu sat
a mbii ɗeməndong, kə wun wuu shinzeen a pwoo mənə.

Yool Kə Nenmumuut mo

12 Katɗang moo satpwoo nə, Kristi wur kə yool a peemúut, ɓe a me le ɗang pak fuu
moo sat nnə, baa mee yool a peemúut ɗi mɓe nen ɗi mo kə ten murəp mo kas yi?
13 Katɗang baa mee yool a peemúut ɗi, mɓe nen ɗi mo kə ten murəp kas, ɓe nə kám
nə, baa Kristi wur kə yool a peemúut kas mmənə.
14 Katɗang ɓe baa ɗi Kristi wur kə yool a peemúut kas, ɓe pwoo ɗeret, ɗi muu sat nə
ɗee a ɗebuu, kə ɓe ɗe shinzeen fuu nə ɗee a ɗebuu zak.
15 Ɓe ɗi mə ɗee a nen cìn langtəng mə ɗung mo nkaa Naan, mɓeɗə muu cìn langtəng
nkaa Naan nə, a Naan wur yool kə Kristi a peemúut. Amma katɗang ɗi nə azeen-nzeen

nnə, baa nen ɗi mo kə ten murəp mon nyool a peemúut kas, ɓe baa Naan wu kə yool kə Kristi a peemúut kas mənə zak.
16 Katɗang baa nen ɗi mo kə murəp mon nyool kas, ɓe baa Kristi wur kə yool kas zak.
17 Katɗang ɗi baa Kristi wur kə yool a peemúut kas, ɓe shinzeen fuu nə ɗee a ɗebuu, ɓe ɗe har yaksə, wuu tong ɗi a mɓut shikbish fuu mo vit.
18 Ɓe ɗi nen ɗi mo kə ten murəp mɓut Kristi, mo kə ɗee a ɗiiləloom mo mmənə zak.
19 Katɗang ɗi canciin fun ndəən Kristi nə a mɓe seen ɗi mə yil ɗiisi ɗak, ɓe ɗi mə ɗee a mbii naajeel, met koor gurum mo jir.
20 Yaksə Naan wur kə yool kə Kristi a peemúut azeen-nzeen. A wur a ɗinshee, mə yool a peemúut, mə nen ɗi mo kə ten murəp mo jir.
21 Kaaɗə gyet, muut nə ɗel ndəən yil ɗəsə, a mɓe ngumənɗong, nə aasə zak, ɓe a mɓe ngumənɗong, ɓe Naan wur nyool kə gurum ɗi mo kə ten murəp mo a peemúut zak.
22 Mɓeɗə a mɓe Adam ɓe gurum mo jir mo murəp, nə aasə zak, a ndəən Kristi ɓe gurum mo jir mon nyool a peemúut kə seen.
23 Ɓangɓe koo meye ɓe mo a ndangshak-ndangshak. A Kristi wur a ɗinshee mə yool a peemúut akuɗang. Katɗang wur mbaajì, ɗangɓe nen wur mon nyool a peemúut zak.
24 Ɓangɓe peekyes kə yil nən njì wul, ɓe Kristi wur nshin mulki nə nNaan puun, aɓwoon ɗi wur kə ten twe koo a mulki, kə iiko, kə koo a ɓal ɗeɗang ye.
25 Mɓəɗə təng Kristi wur ncìn mulki nə har parpuus ɗe Naan wur nle shaarlek kə Jesu mo ɗee nder shii fen.
26 Shaarlek ɗe wur ntu nə a peekyes nə, a muut.
27 Mɓəɗə Naan wur kə ten le mbii mo jir nder shii fen. Kaaɗə mo kə sat sə nənee, <<mo kə le mbii mo jir nder shii fen.>> Ɓe nə ɗee agaak nnə, baa a Naan ɗee nder fir kas, amma Naan wur kə le mbii mo jir nder kə Kristi.
28 Dangbe, aɓwoon ɗi mo kə le mbii mo jir, nder mulki mə Naan, ɓe Làa nə wur shikáa fen, wur nleshin fen nder kə Naan. Naan ɗi wur le mbii mo jir nder Kristi, mbəkə Naan wur se mulki ɗi nkaa mbii mo jir.
29 Yaksə, katɗang ɓe ɗe baa mee yool a peemúut ɗi kas, ɓe ɗi nen ɗe moo cìn baptisma mmo a koppee kə nen ɗi mo kə murəp, ɓe mon nkat a meye? Katɗang ɗi baa mee yool a peemúut ɗi kas, ɓe a me le ɗangɓe gurum moo cìn baptisma a koppee kə nenmuut mo ye?
30 Kəzak, ɓe ɗi a me le ɗangɓe muu lappee, kə muu shwaajeel ɗi kəsə shidaar-shidaar yi?
31 Ɓyemnaa mo, wen kən naa muut, koo a puus ɗeɗang yi. A roop ɗi wen kənə ndəən wun, ɗi nə a seen fun ndəən Kristi Jesu, Daa fun, a nə le ɗang wen sat pwoo mənə.
32 Katɗang ɗi gyet wen cìn lek ashak kə luwayil mo nyil Afisus a mbe pan mə gurum ɗak, ɓe ləɓet ɗi wen nkat nə a me yi? Katɗang ɓe baa mo yool kə nen ɗi mo kə ten murəp a peemúut kas, <<Ɓe wu yit kə mu se, mu shwaa, mbəkə dəɗaar ɓe mə murəp ɗi.>>
33 Taji wu yit kə mee gurum ngwam wun kas. Katɗang gurum kə mwaan ashak kə nenɗebish mo, ɓe məse fin nən nɗee a ɗebish zak.
34 Wu baa wu jì ndəən pan fuu mo kaaɗi nə ret kə wu cìn sə, kə wu nook cìn shikbish. Wen kən sat nwun nə, baa pak fuu mo man Naan kas. Wen kən sat ɗiisi a mbəkə nə shweep wun ɗi.

Fwoshik Ɗə Gurum kə Yool Ɗishik a Peemúut

35 Meeɓe, mee gurum ntal nənee, <<Chinarang ɗangɓe nen ɗi mo kə ten murəp, mon mbaa yool ɗi a peemúut kə seen yi? Mon nyool a shi nkan fwoshik ɗeɗang yi?>>

36 Waa mwen! A man nə, katɗang a kop cirem ndəən yil, ɓe see cirem nən nwam,
ɗangɓe àas mbii ɗi a kop nə kàa put.
37 Katɗang a kop mee cirem nyil, ɓe baa waa kə iiko nkaa nə kas, amma waa kəkop
a àas nə ɓejee ɗak. Bishmee ɓe, nə a àas shwaa, kas meeɓe mee cirem ɗeɗik.
38 Ɗangɓe Naan wur nshin mee fwooshin ɗi nnə, kaaɗe wur kə ten le nə sə. Koo àas
cirem ɗeɗangyi, ɓe Naan wur ntap shin fwooshin kə nə ɗík.
39 Baa nan mo a nchiit-nchiit jir kas. Gurum mo kə nan muru ɗyik, kə luwa mo kə
nan muru ɗyik, kə nyer mo kə nan muru ɗyik, kə pupwap mo kə nan muru ɗyik zak.
40 Mun ɗi kə fwoshik ɗi mo a mə ɗengnaan, kə mun ɗi kə fwoshik ɗi mo a mə yil ɗesə
zak. Amma fwoshik fun ɗi mo a mə ɗengnaan, ret kə ɗeɗes kə mo ɗík zak kə fwoshik
fun ɗe mo a mə yil ɗesə.
41 Ret ɗeɗes mə puus nə ɗík, ret kə ɗeɗes mə tar nə ɗík, kə mə zar mo ɗík zak, jir kəsə,
ɓe pak ret kə ɗəɗes, mə zar nə moo met nshak zak. Mo ɗe kə ɗeɗes fur mo shinə-shinə.
42 Nin nɗee aasə zak, parpuus ɗi nen ɗi mo kə ten murep, mon nyool a peemúut.
Kaaɗə mo wum gurum, ɓe fwoshik fin nə wam, amma kaaɗe Naan wu nyool kə gurum
a peemúut, ɓe baa fwoshik fin nən nwam ɗi zak kas.
43 Kaaɗə mo wum gurum, ɓe nii bish naa, kə baa nə kə ɓal kas, amma parpuus ɗe
Naan wur nyool kə nə a peemúut, ɓe nən yool a ndəən ɗəɗes, nən nret naa zak.
44 Kúm gurum ɗi moo wum nə aa fwoshik mə nan ɓejee ɗak, ɗangɓe parpuus ɗi Naan
wur nyool kə gurum a peemúut, ɓe nə ɗen a fwoshik mə riin. Kaaɗə fwoshik ɗi nə a
mə nan nə ɗi sə, ɓe azeen-nzeen fwoshik ɗe nə a mə riin nə ɗi zak.
45 Mo kə ten ran ndəən ɓəət haal Naan nənee, <<Naan wur shee le Adam wur a gurum
ɗeseen.>> Amma Adam ɗe mə kyes nə, wur a Riin, kə wur shin seen ngurum mo.
46 Baa gyet a gwe mə riin wur shee jì kas, amma gyet a gwe mə nan shee jì ɗangɓe
gwe mə Riin kə waaji.
47 Gwar ɗe gyet Naan shee le wur, ɓe gyet Naan ɗak wur a shi yil, ɗangɓe gwar ɗevəl
nə wur tong aɗeng sham ɗi.
48 Nen ɗi mo a mə yil nə, ɓe mo a kaa gwar ɗi gyet Naan shee ɗak wur shi yil nə sə.
Ɗangɓe nen ɗi mo a mə ɗeng, ɓe mo a kaa gwar ɗi gyet wur tong aɗeng sham ɗi sə.
49 Kaaɗə muu lep a fwoshik ɗi nə a kaa mə gwar ɗe gyet Naan ɗak wur a shi yil sə,
ɓe mun nyool mə lep a fwoshik ɗe nə a kaa mə gwar ɗewur tong aɗeng sham ɗi sə zak.
50 Ɗyemnaa mo, wen kən sat nwun agaak nə, baa gurum ndəən məse mə nan kə toom,
mak sekoop mə mulki Naan kas. Kə baa mbii ɗewam, nən mmak sekop a koppee kə
mbii ɗi baa nii cam wam kas, zak.
51 Wu lekom, kə wen sat mee mbii ɗe nə a səsok ɗi nwun. Baa mun jir mun mmurep
kas, amma Naan wur nchəər kə fwoshik fun nə mo jir.
52 Kəlak kaa ɗyaapyit (kup yit chəər wang) sə, parpuus ɗi mon ntàa feer ɗi mə kyes
nə, ɓe nen ɗi mo kə ten murep, mon nyool kə seen. Baa mon mbaa wam ɗi zak kas.
Ɗangɓe mon nchəər kə fwoshik fun nə mo jir.
53 Mɓəɗə nə a təng parpuus mənə, ɓe fwoshik fun ɗi mo a mə wam, mon nlep sun
ɗi baa mənə mon cham wam kas zak, kə sun fun ɗi mo a mə muut, ɓe baa mon cham
murəp kas zak.
54 Aɓwoon ɗi fwoshik fun ɗi mo a mə wam, mo lep fwoshik ɗi baa mon cham wam
kas, kə fwoshik fun ɗi mo a mə muut, mo lep fwoshik ɗi baa mon cham murəp kas zak.
Ɗangɓe səmpwoo ɗi mo kə ten ran nə ndəən ɓəət haal kə Naan nən ngam ɗi, ɗe nə sat
nənee,
<<Mo kə see koorong kə muut hakyeng kənding-nding.
55 Muut, koorong fii nə a nneyi?
Muut, ɓal fii ɗi wii twe gurum mo ɗishik sə nə a nneyi?>>
56 Ɓal mə twapee kə muut nə a shikbish, kə a mbə Wàar ɗangɓe shikbish nə kat iiko.

57 Ɗangɓe yaksə, mə pələng Naan, ɗewur shin se koorong mmun ndəən Daa funu Jesu Kristi.
58 Mɓəmənə ɗyemnaa mo, wu ɗar ɓalɓal. Taji wu le kə mee mbii tər wun kas. Ɗangɓe wu sat a ncìn ɗak mə Daa shidaar-shidaar, mbəɗe wu man nə, koo a ɗak ɗeɗangyi ɗe wuu cìn nə mɓe Daa, ɓe baa nən cham ɗee a mbii ɗebuu kas, koo dəɓen

16

Shin mbiizuum mɓe Bam Nen Naan Mo

1 Yaksə, ɓe pwoo nkaa kok shool ɗi wun ntul nə mɓe ɓam nen Naan ɗe mo nyil nJudiya, nə ret kə wu cìn kaaɗe gyet wen kən sat Ekəlisya ɗi mo ndəən yil nGalati mo cìn sə.
2 Koo a puus Láadi ɗeɗangyi, ɓe nə ret kə koo weye wu le mee shool mɓe shin zuum nciit-nciit kə ɓal fin, mbəkə katɗang parpuus ɗe wen ndem pee wun ɗi, ɓe taji wu ɗee ncak mee shool kas.
3 Katɗang wen ndem wul pee wun ɗi, ɓe wen nshin lepran Nen ɗe wuu ten wu bələp mo, mbəkə mo dəm ɗi kə shool nə yilkaam nJerusalem.
4 Katɗang wen naa nə ret, kə wen dəm nJerusalem, ɓe mon ndem ashak kə wen zak.

Mbii Ɗe Pool Wur Rəɓet Cìn Mo

5 Wen njì pee wun ɗi, aɓwoon ɗe wen kən dəm nyil mMasidoniya, mɓeɗə wen kən Rəɓet yaa ar nə ɗel dəm a nyil mMasidoniya nə.
6 Meeɓe wen mpan nyém pee wun ɗi mɓe rep pee mo nlər ɗak, kə meeɓe wen ntong pee wun ɗi mɓe tar kut, mbəkə wu ɓam wen ɗi, a ar mwaan fen, koo pee ɗeɗang ye ɗi wen ndem ɗi.
7 Ɗyeen nwen nnaa wun zam, baa a ɗe wen nnaa wun, ɓe wen a ar ɗel dəm kəlak-kəlak kas. Katɗang Daa wur rəɓet, ɓe wen ncanciin mɓe dəm tong pee wun ɗi pan pong.
8 Amma wen ntong mpeesə nyil Afisus, har see parpuus mə serəɓet mə Pentikos.
9 Mɓəɗə, pee ɗe nwen ɗes mpee ɗesə, mbəkə wen katpee cìn ɗak ɗeret, kə ɗi nii koop nə ndəən nyil Afisus nə zak. Koo ɗe gurum mo ɗes moo cii ɗak fen nə.
10 Katɗang Timoti wur dəm wul pee wun ɗi, ɓe wu kaat wur rəret nnaar fuu. Taji wu le mee kəərmuut yaa wur kas, mɓeɗə wur kə cìn a ɗak kə Daa, kaaɗe wen kən cìn sə zak.
11 Taji mee gurum ɓák wur kas, amma nə ret kə wu ɓam wur ndəən mwaan fin, mbəkə wur sekyeen ɗi kə mwaan fin nə ndəən ryang, kə mbəkə wur waaji ɗi pee wen ɗi zak, mɓeɗə wen kən leyit mɓe naa waaji fin ashak kə pak ɗyemnaa mo zak.
12 Yaksə, pwoo nkaa ɗyemnəən fun, Apolos, ɗí wen kən satpwoo nwur shiɓal nə, nə ret kə wur dəm naa wun ashak kə ɗyemnəən mo. Baa gyet ɗyeen nwur ndəm pee wun ɗi nciit kə mənə kas, ɗangɓe katɗang wur nkatpee, ɓe wur ndəm pee wun ɗi.

Pwoo Ɗe Mə Kyes Nə Kə Tokshik

13 Wu tong shi gongpee, kə wu ɗar ɓalɓal ndəən shinzeen fuu. Wu ɗee a nengung mo ndəən pətuup, kə nenɗeɓal mo.
14 Wu cìn ɗak fuu mo jir ndəən wal.
15 Wu man nə, gyet a nentul kə Stifenas mo a nen ɗi gyet mo shee shinzeen ndəən nyil Akaya, kə mo shin sut fur mo mɓe cìn ɗak ɗi mo ɓam nen Naan mo ɗi zak. Wen kən ɗang pə wun ɗyemnaa fen mo,
16 kə wu mwaan nɗang məse kə gurum mo kaa mənə mo sə, kə wu mwaan nɗang koo weyi ɗe wu shin káa fin, mɓe cìn ɗak mə ɓam wur, ashak kə mo.

17 Nə fes ret nwen nyit zam, mɓe jì kə Stifenas kə Fortunatus, kə Akaikus, mɓeɗə mo
jì kə mbii mo nwen a koppee fuu, mbii ɗe baa ɗí wen kə mo kas.
18 Kəzak, mo caa wen, kaaɗe ɗi moo caa wuwun sə. Gurum mo kaa mo sə, nə ret kə
wu shin ɗeɗes mmo.
19 Ekəlisya ɗe mon nkwang yil mə Eshiya moo lep tokshik fur mo dəm pee wun ɗi.
Akwila kə Priskila, kə Ekəlisya ɗi moo kaat ashak ndəən tul fur, mo lep tokshik mə nen
dəm nɗang Jesu mo dəm nwun ndəən səm kə Daa.
20 Ɗyemnəən fun, ɗi mo mpeesə, moo lep tokshik fur mo dəm pee wun ɗi jir. Wu tok
kə shak ndəən wal kaa mə nen dəm ndang Naan mo sə.
21 A wen Pool, kən ran tokshik ɗesə nwun, shi sar fen.
22 Koo ngwar ɗeɗangyi ɗe baa wur wal nDaa kas, ɓe wu yit kə gwar mənə ɗee a mbii
caan Naan. Daa fun wur mbə waaji.
23 Ɗəret kə Daa fun Jesu nə tong ashak kə wun jir.
24 Wal fen nə tong ashak kə wun jir ndəən səm kə Kristi Jesu. Nə aa sə.

Pwoo ɗevəl də Pool ran nen Koronti mo

Tokshik

1 Lepran desə nə put a nsar Pool laaləp mə Kristi Jesu, shi reɓet Naan, kə nsar kə ɗyemnəən fun nə Timoti. Wen kən lep lepran desə nə dəm pee Ekəlisya joon Naan ɗi moo nKoronti, kə nenseet nɗang Jesu ɗi mo nɗəən yil Akaya jir.
2 Ɗeret, kə ryang mə Naan puun fun, kə mə Daa fun Jesu Kristi mo tong ashak kə wun.

Pool Pəlang Naan

3 wen kən pəlang Naan puun Daa fun Jesu Kristi. Puun ɗi wur gam kə kussuk mə naajeel. Naan ɗi wur a nguɓam mun jir.
4 A wur ɓam mun mɓut njeel fun mo jir, mbəkə mə katpee ɓam nen ɗi moo shwaajeel mu shinə-shinə shi ɓam ɗi mu mə kat nə pee Naan ɗi sə zak.
5 Kaaɗe mu shwaajeel ɗes, nɗəən jeel ɗe Kristi wur kə shwaajeel sə, bə Naan wur mɓam mun ɗes nɗəən Kristi aasə zak.
6 Katɗang mu shwaajeel, bə nə a mbə gang pətuup fuu mo, kə nə a mbə ɓam fuu zak. Katɗang Naan wur ɓam mun, bə nə a mbə ɓam wun zak, ɗi nən nle kə wu gung caan jeel ɗi wuu shwaa nə mo, kaa mun sə zak.
7 Mbəmənə bə canciin fun ɗi nə nɗəən wun, baa nə mak yoon kas, koo lee. Pe gyet di mu man nə, kaaɗi wuu shwaajeel ashak kə mun sə, bə wun nkat ɓam ashak kə mun aasə zak.
8 Ɗyemnaa mo, muu reɓet kə mə le nwun npan, nkaa jeel ɗi mə shwaa nə nɗəən yil Eshiya. Gyet jeel nə fes ten mun toon-toon hakyeng, har gyet nə met mmun mɓal, kə har gyet mu put kə pətuup fun mo nə, baa mun mbar kas.
9 Kə gyet mə naa kaa mo can a ɗyeel tukáa mmun sə, ɗang nə cìn aasə, a mbəkə taji mu gángkáa fun a nkaa sun fun mo kas, amma mu gángkáa fun nə mo a nkaa Naan ɓejee ɗak. Naan ɗi wur yool kə gurum mo a peemúut.
10 Naan wur ten put kə mun nɗəən muut nə, kə wur mbə put kə mun nɗəən muut nə zak. Mun mə shinzeen nə, wur waa put kə mun nɗəən muut nə ryang zak.
11 Wu ɓam mun shi ɗangnaan (leshap kə Naan) fuu mo, mbəkə gurum mo ɗes mo pəlang Naan ɗi mbə mun, mbə ɓam ɗi Naan wur cam cìn nə mmun. Pe ɗi Naan wur lap ɗangnaan (leshap kə Naan) ɗi gurum mo ɗes moo cìn nə mbə mun.

Pool Ɗar Kə mWaan Wur

12 A mbii ɗe mu canjoom ɗikə nɗesə, apan ɗi nɗəən pətuup fun mo kə cìn langtəng nə, tong fun nɗəən yil desə nə a shi pətuup məndong, pə Naan, kə pee wun ɗi zak. Baa a shi mee seen ɗi nə a mu gurum mo kas, amma a shi ɗeret mə Naan.
13 Baa mu ran a mee pwoo ɗeluk nwun nɗəən ran nə kas, ɗang a pwoo nkaa mbii ɗe wun mmak tang nə, bə wun mmanshii nə zak. Wen canciin nə, wun mmanshii nə rəret.
14 Kaaɗe wuu ten wu manshii nə lee sə nə, wun mmak canjoom shi mun, kaaɗe mumun ncanjoom shi wun sə zak, parɗe Daa fun Jesu wur njì nɗəən yil ɗesə zak.
15 A mbəɗe gyet wen naa nə ret aasə, a nə le ɗang gyet wen kə reɓet dəm pee wun ɗi nshee, mbəkə wu kat ɗeret ɗi kaa yit vəl sə.
16 Wen kən reɓet taa pee wun ɗi, a ar dəm mMasidoniya, kə katɗang wen dəm mMasidoniya nə, bə wen njì taa pee wun ɗi zak, mbəkə wu ɓam wen ɗi a ar dəm nyil nJudiya.

17 Ashee! Kaaɗe di wen reɓet cìn kəsə, bə wen cìn a mbii ɗe nkan mmənə aa? Aa
koo, wu yee nə wen kən cìn mbii a buubuu, kaaɗi gurum mə yil nə moo cìn sə yi? De
wen nsat nənee, <<Ii, Ii>> ɗangɓe nbwoon, bə wen waa sat nənee, <<haiyoo, haiyoo>>
Zak aa?
18 Kaaɗe Naan wur a nguzeen sə, bə pwoo ɗe muu sat nwun, baa nə a <<Ii>> Kə
<<haiyoo>> Kas.
19 Pwoo ɗi gyet Silas kə Timoti kə wen, mu sat nwun nkaa Jesu Kristi làa Naan, bə
baa pwoo mənə a Ii, koo haiyoo kas. Amma nɗəən Naan, bə koo a pərangye, bə pwoo
mənə a <<Ii>>
20 Pe gyet ɗi pwoo ɗe Naan wur tuweerpwoo mo jir, bə mo gampwoo mənə mo a
nɗəən Jesu, kə a mbə Jesu ɗangɓe muu sat nənee, <<Nə aasə>> Zak mbəkə mo le Naan
ɗi a ɗeɗes.
21 A Naan ɗi wur bələp mun le ɗyik, a wur le mun ashak kə wun nɗəən Kristi.
22 Wur bii naa man wur nkaa mun, nə mun a mu wur mo. Wur shin Riin wur ɗeɓang
mmun nɗəən pətuup fun mo, mbəkə Riin nə kám ɗi mmun mbii ɗe wur le nə mmun a
kyeen.
23 Amma wen pet Naan a langtəng fen nə, mbii ɗe di nə le kə wen nook dəm nKoronti
nə, a mbəkə taji wen lejeel nwun kas.
24 Baa muu gung a mbəkə mu le təng ɗi nwun nkaa mbii ɗi wu shinzeen nnə kas
koo lee, mbəɗe wuu ɗar ɓalɓal nɗəən shinzeen nə. Amma muu cìn ɗak ashak kə wun,
mbəkə wu kat retnyit ɗi.

2

1 Wen lepan nɗəən pətuup fen nə, baa wen mbaa dəm pee wun ɗi kas, mbəkə taji wen
wàt pətuup nwun.
2 Katɗang bə wen wàt pətuup nwun, bə a wii nɗee ɗi a ɗe wur nle retnyit nwen yi?
A wun nen ɗi wen wàt pətuup nwun, bə a wun ncaa wen.
3 A mbəmənə, bə wen ran-ran nə nwun, mbəkə katɗang wen jì pee wun ɗi, bə taji wen
kat mee mbii wàt pətuup mɓut nwun, nen ɗi wu le retnyit nwen kas. Wen shinzeen
nwun jir nə, retnyit fen nə a muu jir zak.
4 Wen ran-ran nə nwun a shi pətuup ɗeewuwat hakyeng, kə shi yitmwaa, kə jeel ɗes
zak. Wen ran-ran desə, baa a mbəkə wen wàt pətuup ɗi nwun kas, amma a mbəkə wu
man ɗi nə, wen wal nwun zam.

Fwo Shikbish nGwe
De Wur Del Dikə

5 Katɗang mee ngwe wàt pətuup mmee gurum, bə baa ngwe mənə təkook a pətuup
mənə ɓejee ɗak kas, amma wur təkook aa pətuup muu, koo a pətuup mə pak fuu mo.
Baa ɗyen nwen nsatpwoo shiɓal nkaa ngwe mənə kas.
6 Mpee nkaan ngwe mənə, bə kar ɗe wuu ten shin nwur, nə mak.
7 Amma yaksə, bə ngyel wu fwo ɗi ngwar mənə, mbəkə wu ɓam wur ɗi, mbəkə taji
pətuup ɗe wat wur nə waa səət daampee nwur hakyeng.
8 Mbəmənə wen ɗang pee wun, wu səət wu kám wal fuu moo nwur.
9 Gyet wen ran-ran nə nwun, a mbəkə wen cam wun ɗi, kə wen man ɗi nə, kyet wun
a nen cìn mbii mo, nɗəən ɗyen jir wo?
10 Koo ngwe ɗeɗangyi ɗi wu fwo nwur, mbə mee ɗebish ɗe wur cìn, bə wen nfwo
ngwe nə aasə zak. Katɗang bə mee mbii mə fwo nə ɗi, bə wen nfwo ngwe mənə a mbə
wun, mbə ɗeret Kristi.
11 Mbəkə taji Gujwan kat mee ləɓet nɗəən mun kas, mbəɗe baa seen wur ɗebish mo
a ɗesəsok mmun kas.

Mbii Nə Le
Anshik mPool nTrowas

12 Kaaɗe wen baaji nTrowas mbə satpwoo nkaa Kristi ngurum mo, bə wen kat Daa
wur kə wang ar mbə wen.
13 Jir kəsə, bə baa pətuup fen nə kat retnyit kas, mbəɗe baa wen kat ɗyemnəən fen
Titus ɗi mpəmənə kas. Mbəmənə bə gyet wen sat ɗang-mukaat mmo, bə wen ɗel dəm
nyil Masidoniya.

Se Koorong nDəən Kristi

14 wen pəlang Naan, ɗe a wur kə ɓwet mun shidaar-shidaar, kə mu ɗee ɗi a koorong
mo, mbə ɗeret Kristi. A shi mun, bə wur pwəər man Kristi ɗe nə a kaa mbii ɗe nə kə
toos shangshang sə, koo a mpee ɗeɗangyi.
15 Pe gyet ɗi pee Naan ɗi, bə mun a kaa toos deshang mo, mə Kristi, pə nen ɗe mo
kat ɓam, kə nen ɗe mo a ar loom.
16 A mə peekyes nə nɗesə, ɗu ɗevəl nə a ɗu ɗe mə wam, mə muut ɗi nə dəm a peeloom.
Amma a mu ɗinshee nə nɗesə, nə a fwaap deshang mə seen ɗi nə dəm a peeseen. A
wii mmak mang toon mbii ɗesə mo yii?
17 Mbeɗe baa mun a kaa pak gurum ɗe moo satpwoo Naan nə a mbə kat ləɓet mə
shool kas. Pwoo munu nə a məndong, mbii ɗi Naan wur sat mmun, bə mu sat a pwoo
mənə dəən zeen ntoom Naan aasə, kaa kərem Kristi mo sə.

3

Ɗak nDəən Ɓələmcuk Shi Toom Mə Naan Ɗepwoo

1 Yaksə, bə mun nwaa mə ɗoom kwoop a káa fun zak aa? Kyet mu reɓet mee ran
nkaa mu mə langtəng dəm pə wun ɗi, koo ran mə langtəng nkaa wun ji pə mun ɗi,
kaaɗə pak gurum moo kə cìn sə wo?
2 Wun shikáa fuu, a wun a ran fun, ɗi mon cin langtəng ɗishik nə. Mo joon ran nə
nɗəən pətuup fuu mo, mbəkə koo wii wur man nə ɗi, kə wur tang ɗi zak.
3 Nə kám agaak nə, a Kristi shikáa wur ran-ran desə nə mo nɗəən pətuup fuu mo,
ɗangɓe wur lep nə nsar fun. Baa mo ran-ran desə nə a shi ink kas, kə baa mo ran nə
a nkaa sulet mə ngək kas. Amma mo ran nə a nɗəən pətuup gurum mo, shi Riin Naan
ɗi wur mmeen har ngaa-ngaa.
4 Muu sat pwoo mənə, a mbəɗe mu gàngkàa nkaa Naan nɗəən Kristi.
5 Baa mee mbii nɗəən mun, ɗi nə mak le kə mu sat nə, mə cìn mbii desə mo a shikáa
fun nə kas. Ɗak desə nə a ɓal ɗi mu mak cìn pak mbii mo, put a pee Naan ɗi.
6 Mbəɗe a wur le kə mə ɗee a nen cìn ɗak mə ɓələmcuk shi toom Naan ɗepwoo, baa
a shi Wàar ɗerəran mo kas, amma a shi Riin. Wàar ɗerəran nə jì kə muut, amma Riin
mə Naan wur shin seen.
7 Gyet mo ran Wàar Mosis nə mo a nkaa sulet mə ngək mo, kə Kaaɗe gyet Naan shin
Wàar nə mo mMosis, bə ɗeɗes mə Naan jì put agaak. Koo ɗi gyet məlep mə yit Mosis nə
kyes, bə baa gyet nen Yahudi mo mak təər yit fur mo nkaa yit Mosis kas, mbə peeɓang
ɗi nə ɗes nə. Katɗang bə gyet Wàar mə Mosis ɗi nə jì kə muut nə jì aa ɗeɗes aasə,
8 ɓe nə a təng ɗak mə Riin mə Naan nən nɗes met mə Wàar nə.
9 Katɗang bə mo le ɗak mə Wàar ɗi nə jì kə loom a ɗeɗes, bə azeen-nzeen ɗak mə
Riin ɗi nən njì kə ɗeret mə Naan, nə a ɗeɗes met ɗak mə Wàar nə hakyeng.
10 Nɗəən desə, bə wu naa nə, mbii ɗi gyet nə a ɗeɗes, bə mbii ɗi nən ntong ɗi har
ngaa-ngaa nə fes met ɗi gyet yam nə.
11 Katɗang bə mo kám nə, mbii ɗi ndung ɗel dəm a ɗeɗes, bə mbii ɗi nə ntong ɗi har
ngaa-ngaa nən nɗen kə ɗeɗes met ɗi nə ndung ɗel dəm nə, ɗes hakyeng.
12 Mbəɗe mun kə canciin nɗəən pwoo ɗeret nə aasə, bə muu satpwoo fun shiɓal
agaak hakyeng.

13 Baa mun a kaa Mosis sə kas, ɗi gyet wur paa yit wur shi fwaat, mbəkə taji nen
Yahudi mo naa kyes ɗeɗes, mə məlep mə yit wur ɗi nən nɗel dəm sə kas.
14 Mbəɗe gyet pan fur nə mo a ɗeduduur har mbə cicinsə. Katɗang mo ɗoom tang
pwoo Naan ɗesəər, bə fwaat paapee desə nə paa nə, kə nə kutdi, a ɗepəpaa pee mo ɗi.
See katɗang gurum shinzeen nKristi ɓejee, ɗangɓe moo mmak mang fwaat nə waa kə
nə.
15 Azeen-nzeen har cicinsə, katɗang mo ɗoom tang Wàar mə Mosis nə mo, bə fwaat
desə, nə kə paa pətuup fur mo ɗi vit.
16 Amma katɗang mee gurum cəər pee Daa ɗi, bə abet, mon mmang fwaat nə baa kə
nə aku pee ngu nə ɗi.
17 Daa wur a Riin, kə peeɗe Riin Daa nə ɗi, bə gurum mo ɗee a mukáa fur.
18 Yaksə, mun nenseet nɗang Jesu mo jir, bə mo mang fwaat ɗi nə paa yit fun mo ba
kə nə aku. Yaksə bə gurum moo naa a ɗeɗes kə Daa nɗəən tong fun nə mo, kə wur cəər
kə mun, kə mə ɗee ɗi kaa wur sə, nɗəən ɗeɗes wur ɗi nə nkaa wurang. Ɗesə nə put a
pee Riin mə Naan ɗewur a Daa.

4

Long nƊəən Tuulwan Mo

1 A Naan Wur cin ɗak mə Satpwoo wur ɗeret wo mun nɗəən ɗeret mə kussuk wur.
Mbəmənə, bə taji nə waam kwak mun kas.
2 Mu cii cìn ɗak ɗebish mo, kə mbii naashweep ɗe a səsok, kə mbii ɗe mo le
naashweep ngurum mo jir. Baa mun ncìn ɗung ngurum mo, koo sat ɗung nkaa pwoo
kə Naan kas. Ɗang mu sat zeen nə agaak, mbəkə koo a wii, bə wur naa zeen fun nə di,
nɗəən ɗyen wur, nyit Naan.
3 Katɗang bə pwoo Naan ɗe muu sat nə a ɗepəpaa, bə nə a pəpaa a mɓee nen ɗe mo
a ar loom ɓejee ɗak.
4 Baa mo shinzeen kas, a mbəɗe mishkoom ɗebish mə yil desə wur kə paa yit fur
mo, Mɓəkə taji mo naa peeɓang mə pwoo ɗeret mə Kristi kas, ɗewur a ɗeməndong kə
Naan.
5 Mbəɗe baa muu satpwoo nə ngurum mo nkaa fwoshik fun kas, amma a pwoo nkaa
Jesu Kristi, ɗi wur a Daa, kə mun shikáa fun bə mu ɗee a kərem fuu mo mbə səm kə
Jesu.
6 Naan wur kə ten sat nə, peeɓang nə put a nɗəən peenkwoo, kə nə ɓangpee ɗi. A
wur le kə nə ɓang pətuup fun mo, mbəkə nə shin peeɓang ɗi mmun, kə mbəkə mu man
ɗeɗes Naan ɗi, nɗəən yit Jesu Kristi.
7 Mun kə long ɗe mə Riin kə Naan nə, a nɗəən Tuulwan. Shii kə mənə, a fwoshik fun
mo, mbəkə mo kám ɓal ɗeɗes desə nə ɗi, agaak nə, nə a mə Naan, kə baa nə a munu
kas.
8 Moo təreng mun koo a nkwoop ɗeɗangyi, jir kəsə, bə baa mo mpyan mun kas. Moo
wuk mun, jir kəsə bə baa kəərmuut yaa mun kas.
9 Gurum mo lejeel mmun, jir kəsə, bə pak gurum moo wal mmun. Moo hər mun car
nyil, jir kəsə, bə baa Mu murep kas.
10 Koo a pərangyi, bə mun a nɗəən jeel mə muut, kaa caan kə muut ɗe gyet Jesu cìn
sə, mbəkə gurum mo naa məse kə Jesu nə ɗi nɗəən fwoshik fun mo.
11 Kaaɗe mun ɗe mmeen sə, bə muu tong a tong mə muut mbə Jesu, mbəkə mo kám
məse kə Jesu nə ɗi, nɗəən fwoshik fun, ɗe mo a mə muut sə.
12 Ɗesə nə kám nə, muut nə nkaa cìn ɗak nɗəən mun, amma seen nə nkaa cìn ɗak
nɗəən wun.
13 Mo kə ten ran nɗəən ɓəət haal kə Naan nənee, <<wen shinzeen, a nə le ɗangɓe
wuu satpwoo.>> A mbəɗe mun mə shinzeen nNaan aakəsə, a nə le ɗang mu satpwoo
zak.

14 Mu man nə, ngwe də wur yool kə Daa Jesu a peemúut, nwur nyool kə mun ashak
kə Jesu aasə zak, kə wur njì kə mun ashak kə wun ntoom wur zak.
15 Mbii ɗesə mo jir a mbə wun, mbəkə ɗeret kə Naan nə wul ɗi mɓut ngurum mo ɗes,
kə mbəkə gurum mo ɗes mo pəlang Naan ɗi mbə ɗeɗes wur.

A Mbəɗe Mu Shinzeen Dangbe Mu Kat Seen

16 Mɓemənə, bə baa nə waam mmun kas. Koo də mun kə fwoshik ɗi nə a mu gurum,
ɗe nə wam, amma jir kəsə, bə koo puus ɗeɗangyi, bə moo le riin fun nə mo ɗee a
ɗepwoo.
17 Mbəɗe rep jeel ɗe mu shwaa nə a mbə rep pee lee ɗak, nən nkəlak kə ɗel dəm, kə
nən njì kə ɗeɗes ɗe nə dəm ngaa-ngaa, ɗe nə met mu sat, nə met jir.
18 Baa mu leyit fun nə mo nkaa mbii ɗe gurum moo naa nə yaksə kas, amma muu
leyit fun nə mo a nkaa mbii də baa mu mak naa nə yaksə sə kas. Mbəɗe mbii ɗe
gurum mo mak naa mo shi yit yaksə, ɓe a mo a mbii ɗe mo nkəlak kə ɗel dəm. Amma
mbii ɗe baa gurum mo mak naa mo yaksə shi yit kas, a mo a mbii ɗe moo tong ɗi har
ngaa-ngaa.

5

Peetong Fun nƊəən Ɗengnaan

1 Yaksə bə mu man nə, katɗang bə fwoshik fun ɗe mun kə mo nɗəən yil desə, mo
wam, bə Naan wur kə ɗak mee fwoshik fun ɗe mon ntong ɗe har ngaa-ngaa nɗəən
ɗengnaan. A Naan wur ɗak fwoshik mənə mo shikáa wur.
2 Nɗəən fwoshik fun, bə muu gwaar gwan, kə mu coor, mbəkə Naan shin fwoshik
fun ɗe mo a mə ɗengnaan sə ɗe mmun.
3 Mbəɗe katɗang Naan cin fwoshik fun mənə mo mmun, bə baa mo mmak kat mun
ngum kas.
4 Kaaɗe mu kutdi mu tong nɗəən fwoshik fun ɗe nə. A mə yil nə, bə muu gwaar gwan
mbə jeel ɗe mu shwaa. Baa a mbəɗe nə, muu reɓet a ɓàkshak kə fwoshik fun ɗe mo a
mə yil desə kas. Amma muu reɓet kə Naan shin fwoshik fun ɗe mo a mə ɗengnaan sə
mmun. Ɓe fwoshik fun ɗe mo kə seen sə, mo nɗee ɗe a koppee kə fwoshik fun ɗe mo
a mə muut yaksə.
5 A Naan wur ɗak mun, mbə cəər ɗesə mo, kə wur kə ten shin Riin wur mmun, ɗe nə
ɗee a ɓe naa man mə mbii ɗewur kə ɗak mo le mbə mun.
6 Mbəmənə, bə koo a pərangyi, bə mun kə shinzeen nɗəən pətuup fun, kə mu man zak
nə, kaaɗe mu kutdi nɗəən fwoshik fun ɗe mə yil desə, bə baa mun ashak kə Daa kas.
Mu jong kə wur.
7 Muu tong nɗəən yil desə nə a shi shinzeen, baa a shi mbii ɗe mu naa mo shi yit kas.
8 Azeen-nzeen mun kə shinzeen nɗəən pətuup fun, kə ɗyeen mmun mɓàkshak kə
fwoshik desə nə mo, mbəkə mu tong ɗe ashak kə Daa ntul.
9 Mbəmənə bə koo ɗe mun ɗi nɗəən yil ɗesə, kə koo a nɗəən yil ɗe nən ndung jì, bə
ɗyen mmun kə mu cin a mbii ɗe mo ret nNaan nyit.
10 Mbəɗe təng, mun jir, mun nɗar ntoom kə mbii tong mə tokɗyeel kə Kristi, mbəkə
koo a weyi ɓe wur nlap kwat mə ɗak ɗe wur kəcin mo, bə wur kutdi nɗəən shin mə yil
desə. Kyet kwat nə a ɗeret aa? Aa koo a ɗebish yi?

Shaar Ashak Kə Naan nƊəən Kristi

11 A mbəɗe mu manshii mə kəər Daa, a nə le ɗang mu gung mbə dul gurum mo jì
pee Kristi ɗi. Nɗəən tong fun, bə Naan wur man rəret hakyeng, kə mu canciin nə, wun
wu man mun akəsə zak, nɗəən pətuup fuu mo.

12 Baa muu gung a mbəkə mu waa mu baa mu sat mee langtəng ɗe nkaa sun fun mo
pee wun ɗi kas. Amma mu kám a ar nwun, mbəkə wu cìn retnyit ɗe shi mun, kə mbəkə
wu katpee lappwoo ɗe nen ɗi moo canjoom a shi ɗeɗes fur mo. Baa a shi məse fur mo
kas sə.
13 Mbəɗe koo ɗe baa mun ɗe mɓut məse fun nə mo kas, bə mənə a mbə Naan, kə
katɗang mun ɗi nɗəən məse fun mo, bə mənə a mbə wun.
14 Yaksə, bə wal kə Kristi nə se mulki nɗəən pətuup fun mo mbə wun, kə mu man
azeen nə, mee ngwe məndong wur kə muut mbə gurum mo jir. Mbəmənə, bə gurum
mo jir mo cam muut zak.
15 Wur muut a mbə gurum mo jir, mbəkə nen ɗe mo kə lap seen wur, bə taji mo waa
baa tong ɗi a mukáa fur. Zak kas. Amma mo tong a mə ngwe ɗewur kə muut mbə mo,
kə mo waa yool kə wu a peemúut mbə mo zak.
16 Mbəmənə, yaksə, bə baa mu kutdi mu naa tong kə gurum a shi yit ɗe mə yil desə
kas. Ɗe mu naa Kristi a shi shin ɗe mə yil ɗesə, amma yaksə, bə baa mu kutdi mu naa
wur a shi fwoshik ɗe mə yil sə kas.
17 Koo ngwe ɗeɗangyi ɗe wur tong nɗəən Kristi, ɓe ngwe mənə kə ɗee a ɗepwoo.
Mbəɗe məse wur ɗesəər mo kə ɗel dəm jee, kə koo mii nə kə ɗee a ɗepwoo zak.
18 Mbii desə mo jir, a cìn Naan, ɗe wur cəər kə mun shaarlek wur mo, mbəkə mu ɗee
ɗi a shaar wur mo shi Kristi. Wur cin ɗak ɗesə mmun, mbəkə mu cəər kə gurum mo,
ɗi mo a shaarlek wur mo, mbəkə mo ɗee ɗi a shaar wur mo zak.
19 A pwoo ɗe mun nkaa sat nə desə nə, Naan wur nkaa le gurum ɗe mo nɗəən yil nə,
kə mo ɗee a shaar wur. Baa Naan wur tang shikbish kə gurum nə mo nkaa mo kas, kə
wur kə lepwoo mu cəər kə gurum ɗe mo a shaarlek wur mo, kə mo ɗee a shaar wur
mo nsar fun zak.
20 Mbəmənə, bə yaksə mun a jeplep mə Kristi mo, ɗe Naan wur pərep gurum mo a
shi mun. Mu ɗang pə wun a koppee kə Kristi, wu yit kə Naan wur cəər kə wun, kə wu
ɗee ɗi a shaar wur mo.
21 Wur ɗe baa wur man cìn mee shikbish kas, bə Naan le wur mang shikbish fun mo,
mbəkə nɗəən wur bə mu ɗee ɗi a nen ɗin ndəre mo, nyit Naan.

6

1 Kaaɗe mun mu cìn ɗak ashak kə Naan zak, bə mu ɗang pee wun, mbəkə taji wu lap
ɗeret kə Naan wu le nə a mbii ɗebuu kas.
2 Wu kələng mbii ɗe Naan wur kə sat nənee,
<<Kaaɗe pee mə cìn ɗeret nə wul,
ɓə wen cìn ɗeret nwaa.
Kaaɗe puus ɓam nə jì wul,
ɓə wen ɓam waa zak.>>
Azeen-nzeen wen sat nwun nə, cicinsə nə a pee mə lap ɗeret mə Naan! Kəzak, cicinsə
nə a puus mə kat ɓam pee Naan ɗi.
3 Baa mu le mee mbii canshii mmee gurum kas, mbəkə taji mo ɓees ɗak fun nə ɗi
kas.
4 Amma koo a nɗəən ar ɗeɗangyi, bə muu kám ngurum mo azeen-nzeen nə, Mun a
kərem mə Naan mo, kə muu kám nə, mun a kərem kə Naan mo shi gung kə shwaajeel
ɗes, kə mwaan nɗəən mbii lejeel mo.
5 Muu shwaanas, kə mo naa mɓwoot mun, kə muu tong mɓut nenyool kə ɓəlep mo,
kə ɗak mo ɗes, kə tong shi gongpee, kə tong kə neen, kə ciin saam zak.
6 Muu kám zeen fun shi məse ɗeret kə man, kə gung shi məse ɗe mə naajeel nɗəən
Riin Ɗeɓang, kə shi wal mu azeen-zeen zak,
7 kə shi pwoo ɗe mo azeen-nzeen, kə shiɓal kə Naan. Mun kə zeen nə, kaa leelek ɗin
ndəre mo sə, nsarse kə nsarkul fun mo.

8 Gurum mo le mun a ɗeɗes, amma pak moo waa lejeel mmun zak. Pak gurum moo
kwoop mun, ɗang pak moo waa ɓees mun zak. Moo le mun a kaa nenɗung mo sə, ɗang
mun a nensat zeen mo.
9 Gurum mo le mun a kaa baa mo man mun kas sə, ɗang mun a ɗe mə man pee mo.
Mu ɗee kaa muu mumurep sə, ɗang mun ɗi kə seen. Mo nərem mun, jir kəsə, bə baa
mo twe mun kas.
10 Mu ɗee kaa mun aa pətuup ɗeewat sə, ɗangɓe mun a mɓut nretnyit shidaar-shidaar.
Mu ɗee kaa nenjeel mo sə, ɗang jir kəsə, bə mu le kə gurum mo ɗes mo kat long. Mu
ɗee kaa baa mun kə mee mbii kas sə, ɗang jir kəsə, bə koo mbii ɗeɗangyi bə nə a munu.
11 Wun nen Koronti mo, wu man nə, baa mu sok mee mbii nwun kas. Gyet muu
satpwoo nwun agaak mbii ɗe mo nɗəən pətuup fun jir.
12 Baa gyet mu nook sat nwun mbii ɗe mo nɗəən pətuup fun kas. Gyet a wun wu
nook sat mmun mbii ɗe mo nɗəən pətuup fuu mo.
13 Wen ɗang pee wun kaa jep fen mo sə, mbəkə wu woo mbii də mo nɗəən pətuup
fuu mo mmun.

Pətuup Fuu Mo, a Peeɗe Naan Wur Tong Ɗi

14 Taji wu ɓàlsuk ashak kə nen ɗe baa mo shinzeen nNaan kas. Mbəɗe a mii ɓal ɗak
ɗeret kə ɗak ɗebish yii? Kə a mii ɓal peeɓang kə peenkwoo yii?
15 Baa mee shaar ashak ɗe nnaar Kristi kə Gujwan kas. A mii ɓal ngushinzeen, kə
ngwe ɗe baa wur shinzeen kas yi?
16 A mii ɓal Lu Naan ɗeɗes kə lu kùm yii? Pətuup fun mo a peeɗe Naan wur tong ɗi,
Kaaɗe wur kə ten sat sə nənee,
<<wen ntong ashak kə mo,
kə wen mmwaan nnaar fu zak.
Wen nɗee a Naan fu,
kə mon nɗee a
nen fen mo zak.>>
17 Mbəmənə bə wu put aku,
<<mɓut nen ɗe baa mo shinzeen kas,
kə wu ɓàkshak kə mo zak,
Daa Naan wur sat akəsə.
Taji wu tung mee mbii ɗe nə a ɗerap kas,
ɗangɓe wen nlap wun.
18 Wen nɗee a puun fuu,
kə wun nɗee a jep fen ɗemish mo, kə ɗe mat mo.
A Daa ɗeɓal met jir,
wur sat pwoo mənə.>>

7

1 Shaar fen mo ɗe wen wal nwun, kaaɗe Naan wur kə ten tuweerpwoo mbii ɗesə
mo mmun akəsə, bə nə ret kə mu lesun fun mo ɗee a ɗeɓang, nɗəən koo a mbii ɗebish
ɗeɗangyi, ɗe nə təkook kə nan fun mo, kə riin fun mo zak. Nə ret kə mu ɗee a nen
ɗeɓang mo rəret nɗəən shiimwaan fun mo, mbə shin ɗeɗes nNaan.

Retnyit Mə Pool

2 Wu wang pətuup fuu mo mmun, mbəɗe baa di mu cìn mee mbii ɗebish mmee gurum
kas, kə baa mu tikook kə mee gurum kas zak. Baa di mu seen nkaa mee gurum kas.
3 Baa wen sat desə nə a mbəkə wen le wun ɗi a nenshikbish mo kas, ɗang wen
satpwoo ɗesə nə a mbəɗe di wen kə ten sat nwun nə, mu wal nwun zam. Kə koo
ɗe a nɗəən muut, kə koo ɗe mun ɗi kə seen, bə mun ɗi ashak vit nɗəən pətuup fun mo.

4 Wen shinzeen nwun azeen-nzeen, kə wen kə cìn roop ɗes a shi wun zak. Har wu
fes wu caa pətuup fen nə rəret hakyeng. Jir kə jeel ɗe muu shwaa nə, bə wen nkaa cìn
retnyit ɗes zam.
5 Kaaɗe gyet mu dəm mu wul nyil mMasidoniya sə, ɓe baa gyet mu kat mee pee ɓwet
sun kas. Gurum mo shin jeel mmun ɗes, koo a nɗəən ar ɗeɗangyi. Gurum mo ɓəlep kə
mun, kə gyet nɗəən pətuup fun mo, bə kəərmuut nə ɗi zak.
6 Ɗangnaan wur shin ɓal kə wur caa pətuup mu nen ɗe baa mo ɓal mputuup kas.
Gyet wur shin ɓal pətuup fun mo shi jì kə Titus.
7 Baa a jì kə Titus nə ɓejee ɗak kas, ɗang ashak kə ɗi gyet wu cìn caa pətuup wur, har
wur sat mmun nə, wu coor mbə naa wen, kə wuu naajeel fen, kə nə, wun mɓwoon
fen zak. Pwoo ɗesə nə mo səət le retnyit nwen ɗes hakyeng.
8 Koo ɗe gyet wen wàt pətuup nwun shi ran ɗe wen ran nwun sə, ɓe baa gyet nə
daampee nwen, mbəɗe wen ran-ran nə nwun kas. Gyet yam ɓe nə wàt pətuup nwen,
mbəɗe gyet wen naa nə, ran nən wàt pətuup fuu mo zam. Koo ɗi gyet nə wàt pətuup
nwen a mbə rep pee mo lee ɗak.
9 Ɗang yaksə wen kat retnyit. Baa nənee mbəɗe a ran nə le pətuup fuu mo tikook
kas, ɗang a mbəkə wu tuwap ɗi, mbə mbii ɗe mo le kə pətuup fuu mo tikook. Daa Naan
wur reɓet a kyeet kə tikook kə pətuup mənə, mbəɗe nə nle kə wu tuwap. Mbəmənə ɓe
baa mu cìn a mee mbii ɗebish nwun kas.
10 Mbəɗe kyeet kə pətuup ɗewat ɗi a Naan le, nə kə jì kə tuwap, kə nə jì kə kat ɓam
zak. Baa nə le kə gurum mak sat nənee, <<katɗang ɗi wen oo!>> Kas. Ɗang pətuup
ɗewat mə yil ɗesə, mənə kə jì aa muut.
11 Wu naa, mbii ɗe Naan wur kə cìn kə pətuup ɗewat nə, nə le kə wu ɗak məse fuu mo
azeen-nzeen. Kə nə le kə wuu reɓet kám agaak nə, baa gyet wu man mee mbii ɗebish
kas, har nə kə le kə wu kat canciin. Nə le kə wu katɓal, kə nə le kə wu kat gung nɗəən
kar fuu zak. Mɓut mbii ɗesə mo, bə koo a nɗəən ar ɗeɗangyi, ɓe nə kám azeen-nzeen
nənee, << wuu mwaan a nɗəən ɗeret.
12 Koo ɗe gyet wen kə ran-ran nwun, bə baa nə a mbə mee ngwe ɗe wur kə cìn
shikbish kas. Kə baa nə a nkaa mee ngwe də mo cìn ɗebish nwur kas. Ɗang wen
ran-ran nə, a mbəkə nə kám ɗi nwun agaak ntoom kə Naan, canciin fuu mbə mun.
13 A mbə mbii ɗesə mo, ɗangɓe gyet pətuup fun mo katɓal. Baa gyet nə gang a kwak
fun mo ɓejee ɗak kas, ɗang mu kat retnyit ɗi kə ɗes, mbə retnyit kə Titus, mbəɗe gyet
wun jir wuu kaat wur shi retnyit.
14 Gyet wen kə ten canjoom fuu nwur, ɓe baa gyet mee naashweep yaa wen mbəmənə
kas. Mbii ɗe mu sat mo nwun sə, mo azeen-nzeen. Canjoom fun ɗe mu sat nTitus nkaa
wun, nə azeen a kə sə zak.
15 Wur le pətuup wur nkaa wun jir met ɗeyam hakyeng. Kaaɗe wur yee nə, wun jir,
wun a nen gyet ɗe wu lappwoo ɗewur sat mo nwun. Kə wu kaat wur shi retnyit, kə
gyet wu cìn mbii ɗeret wur zak.
16 Wen kat retnyit mbəɗe wen mak kək kaa nkaa wun rəret hakyeng.

8

Shin mBiizuum Shi Reɓet Kə Pətuup

1 Ɗyemnaa mo, muu reɓet kə wu man pwoo nkaa ɗeret ɗe Naan wur shin nə Ekəlisya
ɗe mo nyil mMasidoniya.
2 Koo ɗe ɗi mo kə cam mo shi jeel ɗenaat, kə mo nkaa shwaajeel mə mbii mo zak, bə
jir kəsə, retnyit fur nə ɗes. Ɓə nə le kə mo cìn mbii ɗeret mbəɗe mo shin mbii fur mo
shi zuum, koo ɗe baa mo kə mee mbii ɗes kas.

3 Wen man azeen nə, mbii ɗe mo cin nə a nciit kə ɓal fur, har nə met ɓal fur, mbəɗe
mo shin nə a shi reɓet kə pətuup fur mo.
4 Moo ɗang pə mun ɗes hakyeng nə, mu shin pee nɗun kə mo leɗun mɓut nen ɗe
mon ncìn ɓam mbə nen Jesu mo sə.
5 Har mo shin mbii mo ɗes met mbii ɗe mu lepan. Ɗang mo shee shin a pətuup fur
mo nDaa, kə mun zak, nciit kə mbii ɗe Naan kə rəɓet kə mo cìn.
6 Kaaɗe mu naa nə ret, bə mu lep Titus dəm pee wun ɗi, mbəɗe ɗi a wur shee cìn ɗak
ɗeret desə nə nɗəən wun, ɓe nə ret kə a wur nsəət sekyeen kə ɗak nə.
7 Wun kə sekyeen nɗəən koo a mbii ɗeɗangyii, har nɗəən shinzeen, kə satpwoo, kə
man, kə gung mbii mo ɗes, kə wal ɗi wun kə nə mbə mun. Nə ret kə wu sekyeen kə
cìn ɗak ɗeret mə shin zuum shi pətuup məndong.
8 Baa wen kə le a mee wàar pee wun ɗi kas, ɗang nə a mbə kám gung ɗe nwun, mbəkə
wen man ɗi azeen nə, wal ɗe wun kə nə, mbə ɓam niyee mo, nə azeen.
9 Mbəɗe wun kə man ɗeret mu Daa fun Jesu Kristi, koo ɗe gyet wur a ngulong, jir
kəsə, bə wur lekáa wur ɗee kaa ngujeel sə mbə wun. Mbəkə nɗəən jeel wur nə, ɓe wu
ɗee ɗi a nenlong mo.
10 A pan mənə nkaa mbii nə nɗesə, nən nret kə yaksə bə wu səət koor mbii ɗe gyet
wuu yaa cìn nə doontoom sə. Gyet a wun shee shin mbii, kə wun kə pətuup mu shin
mbii hakyeng.
11 Nə ret kə wu kyes koor ɗak nə shi reɓet kə pətuup fuu mo, nciit kə ɓal fuu, kaaɗe
gyet wu shee cin nə sə.
12 Katɗang ɓe mee gurum kə pətuup ɗe mə shin mbiizuum, ɓe Naan nlap mbiizuum
kə ngwe nə nciit kə mbii ɗe ngwe nə shin nNaan. Baa Naan wur ntang a mbii ɗi ngwe
nə nnə kas.
13 Baa wen sat pwoo mənə a mbəkə pak gurum mo nook shin mbiizuum, mbəkə nə
toon ɗi wuwun kas.
14 Ɗang a mbəkə mo le mbii mo ɗee ɗin ndəre, bə wu ɓam mo yaksə, shi mbii kəkat
fuu mo, mbəɗe baa mo kə mee mbii kas. Mbəkə katɗang parpuus ɗe wu táa njeel, ɓe
mo ɓam wun ɗi zak. Ɗesinə nə a mbəkə mo shwap mbii mo ɗi nciit-nciit.
15 Kaaɗe mo kə ten ran nɗəən ɓəət haal kə Naan sə nənee, <<Ngwe ɗewur chak ɗes,
ɓe baa nən njar ɗes kaa wur kas, kə ngwe ɗewur chak lee, ɓe baa nən njar kat kaa wur
kas.>>

Titus Kə Shaarmwaan Wur Mo

16 wen pəlang Naan, ɗe wur lepan nɗəən pətuup kə Titus, mbəkə wur ɓam wun ɗi,
kaaɗe wen kən cìn wun sə.
17 Baa wur lap ii a mbə ɗang fun ɓejee ɗak kas, amma wur kə fes lepan wur, mbəkə
wur dəm pee wun shi pan mukáa wur.
18 Muu lep wur dəm pee wun ɗi ashak kə ɗyemnəən fun ɗi gurum moo fes shin ɗeɗes
nwur, mbə satpwoo kə Naan nɗəən Ekəlisya mo jir.
19 Baa a mənə ɓejee ɗak kas, amma Ekəlisya mo bəlep wur, mbəkə wur dəm ɗi ashak
kə mun, mbə dəm kə mbiizuum ɗe muu shin nə, mbə le Daa a ɗeɗes, kə kám agaak nə,
mun kə pətuup ɗe nə a mə ɓam zak.
20 Baa muu reɓet kə mee gurum fələp mun nkaa mbiizuum ɗesə, ɗe gurum moo shin
nə shi pətuup məndong, ɗe mun nkaa shin nə sə kas.
21 Mbii ɗe muu reɓet nɗesə, kə wu cìn mbii mo ɗi ndəre-ndəre, baa a ntoom kə Daa
ɓejee ɗak kas, har kə ntoom kə gurum mo jir zak.
22 Muu lep ɗyemnəən fun ashak kə mo zak. Mun kə cam ɗyemnəən fun wur yit mo
ɗes, ɓe mə kat wur a nguɗak zam nɗəən ar mo shinə-shinə. Yaksə bə wur cìn ɗak nə
waa met ɗeyam zak. Wur kə cìn ɗak ɗeret nə ɗes mbə ɓam wun.

23 Titus wur a shaarmwaan fen, ɗewur cìn ɗak ashak kə wen mbə ɓam wun zak.
Mpee ɗyemnəən fun desə mo, ɓe mo a nen ɗe Ekəlisya mo lep mo, mbəkə mo le səm kə
Kristi ɗi a ɗeɗes.
24 Mbəmənə, ɓe wu kám wal fuu mmo, mbəkə Ekəlisya nə mo man ɗi azeen-nzeen
nə, joom ɗe mu can nə mbə wun, nə a ndəre azeen-nzeen.

9

Cin Ɓam mBə
Nenseet Nɗang Jesu Mo

1 Pwoo nkaa cin ɓam mbə nenseet nɗang Jesu mo, ɓe baa nə a təng kə wen ran mee
pwoo nwun nkaa nə kas.
2 Mbəɗe wen man sekyeen fuu, har wen kə canjoom shi wun ntoom kə nen
Masidoniya mo. Wen sat mmo nə, gyet doontoom ɓe Ekəlisya ɗin Akaya war kə ten
ɗak set mbə cin ɓam. Rəɓet fuu mbə shin mbiizuum ɗe wu shin nə ɓalkwak ngurum
mo ɗes nɗəən mo zam.
3 Amma wen lep ɗyemnəən fun ɗesə mo dəm pee wun ɗi, mbəkə taji canjoom ɗe mu
sat shi wun, nkaa mbii ɗesə nə ɗee a mbii ɗebuu kas, ɗang mbəkə wu tong ɗi shi ɗak
suk, kə mbiizuum nə, kaaɗe gyet wen kən sat nwun nə, wu tong shi ɗak suk sə.
4 Mbəɗe katɗang pak nen Masidoniya nə mo yool jì ashak kə wen, ɗangɓe mo jì kat
baa wuu ɗak suk kas, bə naashweep nyaa mun, kə nən nsəət yaa wun met nwen zak,
mbəɗe muu shinzeen nwun.
5 Nə akəsə ɓe wen naa nə, nə ret kə wen ɗang ɗyemnəən fun ɗesə mo, mbəkə mo
shee dəm pee wun ɗi nwen atəleng, mbəkə mo cak mbiizuum ɗe gyet wuu tuweer nə,
wun nshin nə ɗi. Katbaa wen kən dəm wul pee wun ɗi, ɓe mo kə ten chak mbiizuum
nə mo. Ɓe nə kám nə, wu shin mbiizuum nə a shi reɓet kə pətuup fuu mo, baa a mee
gurum le təng nwun kas.
6 Taji wu munsuk kas nə, ngwe ɗewur kop cirem lee nɗəən maar wur, ɓe wur nɗiip
ɗeɓen nə a lee ɗak. Ngwe ɗewur kop cirem ɗes, bə wur nɗiip ɗeɓen nə ɗes akəsə zak.
7 Koo weyi ɓe wur cin mbii ɗewur kə pan mputuup mbə shin nə, baa a shi pətuup
vəl-vəl kas, kə baa a gurum mo le təng nwur kas. Mbəɗe Naan wur kə reɓet a ngwe
ɗewur shin mbiizuum, a shi retnyit nɗəən pətuup wur.
8 Naan wur kə ɓal ɗe wur nshin mbii mo nwun ɗes met mbii ɗe wuu reɓet mo. Mbəkə
koo a pərangyi, ɓe wu kat mbii ɗe wuu reɓet mo ɗi mbə suk fuu mo, kə mbəkə wu katpee
shin mbiizuum ɗi shi pətuup məndong mbə ɗak ɗeret mo jir.
9 Kaaɗe mo kə ran nɗəən ɓəət haal kə Naan sə nənee,
<<Wur shin mbii nenjeel mo shi zuum ɗes,
kə shi pətuup məndong, Ɗeret wur nən ntong
ɗe har ngaa-ngaa.>>
10 A Naan kə shin cirem ngumaar, kə a wur shin mbiise mu se zak. A wur nshin
cirem nwun wu kop, kə a wur nle kə nə kàa wurang. Wur nle ɗeret nkaa ɗak fuu ɗin
ndəre, kə nə ɗes ɗi hakyeng.
11 Wur nle kə wu ɗee a nenlong mo koo a nɗəən ar ɗeɗangyi, mɓekə wu naa nshin
mbiizuum ɗi shi pətuup məndong. Mbiizuum ɗe wun nshin nə, nə nɗee ngurum mo a
mbii pəlang pee Naan.
12 Mbəɗe ɗak fuu ɗeret ɗesə nə, baa nə ɓam a nen Naan mo ɓejee ɗak kas, ɗang nə
waa səət le kə gurum mo pəlang Naan ɗes zam.
13 Ɗak fuu ɗeret desə nə kám nə, shinzeen fuu nə ɗar ɓalɓal hakyeng. Nən nle kə
gurum mo le Naan a ɗeɗes, mbə mbiizuum ɗe wu shin mo ashak kə koor gurum nə
mo shi pətuup məndong. Ɓe nə kám agaak nə, wuu lappwoo ɗeret mu Kristi nə azeen-
nzeen.

14 A mbə wal ɗe gurum mo kə nə mbə wun, ɓe mo ncìn ɗangnaan (leshap kə Naan)
mbə wun, Mbəɗe mo man nə, Naan wur kəcin ɗeret nwun ɗes zam.
15 Wu yit kə mu pəlang Naan mbə zuum ɗe wur shin mmun. Zuum ɗi nə met mɓal
mu sat.

10

Pool Vwang Shin
nKaa Ɗak Wur

1 Wen Pool shikáa fen, wen ɗang pee wun, mbə məse mu pəɗok kə ɗeret mə Kristi.
Wen ɗe moo sat nə, wen a nguɗokpwoo təktək, katɗang wen ashak kə wun, ɗang Nnee
wen kən sat mbii mo nwun agaak, katɗang baa wen ashak kə wun kas.
2 Wen ɗang pee wun, mbəkə taji wu le təng nwen satpwoo nwun shiɓal kas, katɗang
wen jì pee wun ɗi. Mbəɗe wen man azeen nə, wen mak satpwoo shiɓal nen ɗe moo
sat nnə, mbii ɗe muu cìn sə ɓe nə a ɗak mə yil ɗesə.
3 Koo ɗe muu tong a nɗəən yil nə, ɓe mbii ɗe mun nkaa cìn lek mbə nə, baa nə a mə
yil ɗesə kas.
4 Leelek ɗe muu cìn lek ɗishik, baa nə a mə yil desə kas. Ɗang leelek fun nə a ɓal mə
Naan, ɗe nən mmak shirip kok ɗeɓal mo.
5 Muu shirip pwoo kə nen ɗe moo jì kə mbii langkáa nkaa man Naan, kəzak, muu
shirip koo a kok mə roop ɗeɗangyi ɗe nə daam man Naan ngurum mo. Kə muu le kə
koo a pan kə weyi, ɓe nə cìn ɗyen kə Kristi ɗi zak.
6 Aɓwoon ɗe wun nkám agaak azeen-nzeen nə, wuu kələng pwoo fun, bə mun ɗak
sun fun rəret mbə kar nencii kələngpee mo.
7 A mii le ɗang wuu leyit fuu mo nkaa mbii də mo aɓwoon yi? Katɗang mee gurum
kə leshin nnə, wuɗin a mə Kristi, ɓe nə ret kə wur pan rəret, kə wur man nnə mun a
mə Kristi zak.
8 Mbəɗe koo də wen canjoom ɗes shi ɓal ɗe Daa wur shin mmun, ɓe nə a mbəkə mu
ɗak wun ɗi, baa a mbəkə mu shirip wun ɗi kas. Baa mee naashweep yaa wen kas.
9 Taji wu pan nə, wen kən gung a mbəkə wen lekəərmuut ɗi nwun shi ran fen nə mo
kas.
10 Mbəɗe pak gurum moo sat nə, mbii ɗe wur ran nɗəən ran wur nə mo toon, kə mo
ɓal zam, amma katɗang gurum naa wur nyit, bə baa shin wur nə kə mee ɓal kas. Pwoo
ɗe wur sat nə, ɓe baa nə ke koop nə kas.
11 Nə ret kə nen sat pwoo mənə mo man nə, mbii ɗe muu sat nɗəən ran, bə baa nə
ɗyik kə mbii ɗe muu sat nwun nyit kə yit kas, katɗang mukaat ashak kə wun.
12 Baa mu mak lekáa fun, koo mu kámkáa fun mo nciit kə nen ɗe moo canjoom a shi
sut fur mo kas. Mbəɗe moo kám sut fur mo kə shak, kə moo camsut fur kə shak zak.
Nen mənə mo a mwen mo.
13 Baa mun ncanjoom ɗel peeɗe nə ret kə mu ɗar ɗi kas. Amma mu ɗar a nkaa pee
ɗak ɗe Naan wur kə can nə mmun, desə nə ɓal kə ɗak fun nnaar fu.
14 Wun a nɗəən pee ɗak də Naan wur kə can mun, akəsə bə baa di mu canjoom mbə
ɗak fun ɗik kas, kaaɗe gyet mu dəm kə pwoo mə Kristi nə nwun sə.
15 Baa canjoom fun nə ɗel met mbii də nə ret kas, kə baa nə tung ɗak ke mee gurum
mo kas. Amma mu canciin nə, a shinzeen fuu nə ɓul hakyeng, ɓe ɗak fun nɗəən wun,
nən mɓul ɗes hakyeng zak.
16 Mbəkə mu katpee satpwoo kə Naan ɗi nɗəən yil ɗe mo a kyeen fuu. Baa mu
canjoom a shi peeɗe mee gurum kə cam cìn ɗak ɗi kas.
17 Amma kaaɗe moo kə ran nɗəən ɓəət haal kə Naan sə nənee, <<Jir ngwe ɗe wur
canjoom, bə nə ret kə wur canjoom nə a shi mbii ɗe Daa wur kə cìn.>>
18 Mbəɗe baa Naan wur kə reɓet ngwe ɗe wur ke kwoop a shin kas, amma a ngwe
ɗe Daa wur kə kwoop ɓejee.

11

Pool Kə Jeplep Mu Ɗung Mo

1 Wen canciin nə, wu ngung kə wen mbə rep mwen fen sə. Kussuk wu gung kə wen!
2 Wen kən cìn zuur nkaa wun mbə Naan. Wun a kaa reep nuk ɗe baa war kə man
mish kas. Wen kən tuweerpwoo mbə shin wun nɗyik, kaa matpoo sə pee mish war ɗe,
a Kristi wur a mish fuu nə.
3 Amma wen kən kəər, taji nə yool ɗee a kaa gyet nwoo gwam Iif shi seen wur ɗe mu
ɗung sə kas. Taji mo yool gwam wun, kə mo mer kə pan fuu mo nkaa wal ɗeret, ɗe
wun kə nə mbə Kristi kas.
4 A mii le ɗang katɗang mee gurum jì satpwoo nkaa mee Jesu ɗe ɗyík kə pwoo ɗe
mun mu sat nə nwun bə wuu kələng pwoo mənə yi? Wu pan nə riin mənə ɗyík kə Riin
Naan ɗe wuu kat nə yi? Kə wu pan nə, mee pwoo Naan nə ɗe ɗyik waa met pwoo Naan
ɗe wuu lap nə yi?
5 Wen man azeen nə, baa wen a ɗekat met jir nɗəən jeplep nə mo kas.
6 Meeɓe, baa wen man satpwoo rəret kas, amma wen man satpwoo ɗeret nə. Muu
kám man nə nwun agaak koo a pərangyi mɓut mbii mo jir.
7 Tan, gyet wen cìn a mbii ɗebish, mbəɗe gyet wen sham kə káa fen, mbəkə Naan
wur ɗiyeep wun ɗi kaaɗe wen satpwoo kə Naan nə nwun shi zuum sə wa?
8 Wen lap ɓam pə pak Ekəlisya mo, mbəkə wen cìn ɗak ɗi nnaar fuu. Wen mak sat
nə, gyet wen ghər a long fur mo, mbəkə wen ɓam wun ɗi.
9 Kaaɗe gyet wen ɗe ashak kə wun, bə baa gyet wen kə mee mbii kas, kəzak, baa
gyet wen lejeel mmee gurum kas. Mbəɗe ɗyemnəən fun ɗe mo tong mMasidoniya jì
ɗi, a mo jì shin wen mbii ɗe wen kən reɓet mo. A mbəmənə, ɗangɓe koo a nɗəən ar
ɗeɗangyi, ɓe baa wen le mee jeel wun kas. Kaaɗe baa gyet wen lejeel wun kas sə.
10 Mbəɗe wen man nə, pwoo ɗe wen kən sat nə a pwoo mə Kristi azeen, ɓe baa mee
ngwe mak cíi canjoom nwen nɗəən yil Akaya kas.
11 A mii le ɗang wen sat kəsə yi? A mbəɗe baa wen wal nwun kas aa? Naan wur
man nə, wen wal nwun zam.
12 Ɗak ɗe wen nkaa cìn nə, ɓe wen sat a ncìn a nə, mbəkə wen shootpwoo mu canjoom
ɗi jeplep ɗe moo sat nə, ɗak fur nə a nciit kə munu.
13 Kaan kə nen mənə mo a jeplep mu ɗung mo. Moo cìn a ɗak ɗe mu numpee mo.
Moo lekáa fur kaa mo a jeplep mu Kristi mo sə, ɗang baa mo a jeplep Kristi kas.
14 Baa nə ɗee a mbii aapwoo kas, mbəɗe koo a Gujwan shikáa wur, bə wur leshin
kaa wur a ngulep mu peeɓang sə.
15 Mbəmənə ɓe baa nə ɗee a mbii aapwoo kas, katɗang bə kərem mu Gujwan mo lesut
fur, kaa mo a nen cìn ɗak ɗeret mo sə zak. A peekyes nə, ɓe mon nlap kwat fur mo
nciit kə ɗak fur mo zak.

Pool Shwaajeel mBə Ɗee a Ngulep Jesu

16 Wen kən baa sat ɗi zak nə, taji mee gurum pan nə, wen a mwen kas. Amma
katɗang wu pan nə, wen a mwen, ɓe wu lap wen ɗesə kaa mwen nə sə, mbəkə wen
kat pee can rep joom ɗi lee.
17 Pwoo ɗe wen sat sə, ɓe baa wen sat a mee pwoo ɗe Daa wur lep wen kas, amma
wen kən satpwoo nə a kaa mwen sə, wen kən sat pwoo mənə a tyap.
18 Kaaɗe gurum mo ɗes moo can a joom ɗe mu yil ɗesə ɓejee ɗak sə, ɓe wen ncanjoom
nə akəsə zak.
19 Wun nen ɗe wu seen ɓe wu gung kə nenmwen mo shi retnyit.

20 Mbəɗe katɗang, ɓe mee gurum le wun kaa kərem mo sə, koo wur ghəər wun, koo
wur se ləɓet nkaa wun, kə koo wur kám a ɓal mu tuur nwun, kə koo wur nənas wun,
jir kəsə ɓe wuu gung kə ngwe mənə.
21 Nə shweep wen mbə lap ii, nə gyet mun kə ɓal mbə cìn mbii ɗesə mo kas, amma
katɗang mee gurum kə canjoom nkaa mee mbii, ɓe wen kən satpwoo nə a kaa mwen
sə. Wen ncanjoom akəsə zak.
22 Katɗang ɓə, mo a nen Hiburu mo, bə wen a ngu Hiburu zak. Katɗang ɓe, mo a nen
Izrel mo, ɓe wen a ngu Izrel zak. Katɗang ɓe mo a ɗang kə Abraham, ɓe wen a ɗang
kə Abraham zak.
23 Katɗang ɓe mo a kərem mu Kristi mo, ɓe wen a kərem mu Kristi zak. Wen satpwoo
nə a kaa ngutar sə! Mbəɗe wen cìn ɗak ɗe nə ɗes met mumo nə. Mo kə ɓwoot wen le
nlushoot, kə wen shwaanas met mə sat zak. Wen kən shwaajeel mo shinə-shinə har
kus kə muut zak.
24 Gyet yit paat, ɓe nen Yahudi mo fwo ngwoor nwen laarkun baapwoofeer.
25 Nennan-nan mu Rom mo sərem wen shi gwoor yitkun. Nen Yahudi mo car wen
shi nding yit məndong, mbəkə mo tu wen ɗi. Yitkun ɓe tii am, nə taa pyan kə mun.
Wen kən cam teer kə wet nkaa am bahar.
26 Shidaar-shidaar bə wen a ar mwaan mo ɗes, kə nwen kən naa muut shi yit fen
mɓut ndung mo. Wen kən naa muut nsar kə nenwat mo, kə nwen naa muut nsar kə
ɗang fun nə Yahudi mo zak. Wen kə naa muut nsar kə nenkum mo. Wen kən naa muut
nɗəən yilkaam mo, kəzak, wen kən naa muut a naaryil mo. Wen kə naa muut nkaa am
bahar mo. Wen kən naa muut nsar kə ɗyemnəən ɗe mu ɗung mo.
27 Wen kən shwaaɗak mo, kə wen kən shwaajeel mo, kən nnaa nteer mmeen, kə wen
kə shwaaneen zak, kə neen am tu wen zak. Yit mo ɗes baa wen kat mee mbiise kas.
Wen kən shwaakut, mbə ciin mbiisəp,
28 kə pak mbii mo ɗes ɗe kəzak. Mbii ɗe mo daampee nwen, koo puus ɗeɗangyi, nə
a mbəɗe wen kə toon mə tap kə Ekəlisya mo jir zak.
29 Katɗang baa mee ngwe katɓal kas, ɓe nə le kə baa wen katɓal kas zak. Katɗang
mee ngwe taa pal nɗəən shikbish, ɓe nə shwal nwen zam.
30 Katɗang bə nə a təng kə wen canjoom, ɓe wen canjoom nə a nkaa mbii ɗe nən
nkám agaak nə baa wen kə ɓal kas,
31 Naan puun kə Daa Jesu ɗe səm wur nə kat ɗeret har ngaa-ngaa. Wur man azeen-
nzeen nə, baa wen kən sat a ɗung kas.
32 Nɗəən yil nDamaskus, ɓe gofna ɗewur ndir kə mishkoom Aritas wur shootpwoo
sheep pəbong ɗin nDamaskus mo, mbəkə mo yaa wen ɗi.
33 Mo le wen sham nɗəən kəci ɗeɗes mmee fung mu fwang mu yilkaam nə, har wen
put nkoom nsar wur.

12

Pool Naa mBii Mo Shinə-Shinə nƊəən Suun

1 Wen ncanjoom a təng, koo ɗe baa wen kat mee ləɓet nɗəən nə kas. Amma yaksə ɓe
wen nsekyeen kə satpwoo nkaa suun mo, kə mbii ɗe Daa wur woo mo nwen.
2 Wen man mee gurum nɗəən Kristi ɗe gyet Naan mang wur kàa kə wur nɗəən
ɗengnaan ɗekun. Nə wul a ɓit mo kaapaat baafeer yaksə. Kyet, gyet Naan kàa kə
wur a nɗəən nan mu yil ɗesə aa? Ɓe baa wen man kas, amma Naan man.
3 Wen man nə, mo mang gwar nə kàa kə wur a mparadayis. (Shii kə mənə a peeɗe
Naan ɗi). Kyet a shi nan mu yil ɗesə aa? Koo baa a shi fwoshik mu yil ɗesə kas aa? Ɓe
baa wen man kas, amma Naan wur man.
4 Wur kələng mbii mo, ɗe baa mon mmak sat mo shi pwoo kas, kə mbii ɗe baa gurum
mo mak sat shi ləpwoo kas zak.

5 Wen kən canjoom a shi gwar ɗesə. Baa wen kən canjoom a shikáa fen kas. Amma
wen kən kám a ciin ɓal fen agaak.
6 Koo ɗe wen reɓet canjoom nə, ɓe baa wen ɗee a mwen kas, mbəɗe wen kən sat
azeen. Amma baa wen canjoom kas, mbəkə taji mee gurum lepan nkaa wen, waa met
mbii ɗewur naa wen kən cìn mo, kə mbii ɗewur kələng kə pwoo fen kas.
7 Mbəkə taji wen ɗiyeep káa fen mbə suun ɗeɗes ɗesə ɗi Naan kə kám mo nwen kas.
Amma mo le mee ghər nɗəən fwoshik fen, ɗe nə ɗee a mee shwal pee wen ɗi, ngulep
kə Gujwan wur daampee nwen, mbəkə taji wen canjoom kə fwoshik fen kas.
8 Wen kən ɗang pee Daa yit kun, mbəkə wur shang mbii ɗesə nə baa kə nə aku.
9 Amma Daa wur sat nwen nənee, <<Ɗeret fen nə mak waa. Mbəɗe a nɗəən ciin ɓal
mu gurum, ɗangɓe mon naa gam kə ɓal fen.>> Mbəmənə ɓe wen səət canjoom nɗəən
ciin ɓal fen nə. Mbəkə ɓal mu Kristi nə tong ɗi nɗəən wen.
10 Aasə ɓe wen kən kat retnyit nɗəən səm mu Kristi, mbə ciin ɓal fen nə, kə fələp ɗe
moo cìn nwen, kə mbii daampee mo, kə jeel mo, kə luk mo shinə-shinə, mbə Kristi.
Mbəɗe katɗang baa wen kə ɓal kas, ɓe wur shínɓal nwen.

Pool Wur An mBə Ekəlisya Ɗin nKoronti Mo

11 Wen kən lesen ɗee a kaa mwen sə, amma a wun wu le kə wen ɗee a mwen nə.
Gyet nə ret kə a wun, wun nkwoop wen, mbəɗe baa wen a ɗekat met jir nɗəən jeplep
nə mo kas, koo ɗe baa wen a mee mbii kas.
12 Naan cìn mbii lukshik kə mbii aapwoo mo, kə ɗak ɗenan-nan mo shi wen, kaaɗe
wen gung mbə cìn ɗak fen mo shidaar-shidaar. Ɗak mu mbii aapwoo ɗe mo kám agaak
nə, wen a ngulep azeen-nzeen.
13 Wen kən cìn a mii, koor Ekəlisya nə mo yii? Ɗi baa wen kən cìn mənə nwun kas yi?
Aa koo a mbəɗe baa gyet wen le mee toon nwun kas aa? Ɓe wu fwo ɗi nwen.
14 Yaksə ɓe wen kən ɗak sen mbə dəm pee wun ɗi, ɓe a dəm ɗekun pee wun ɗi mmənə.
Baa wen le kə wu kwat wen kas, mbəɗe baa wen kən tang a mee mbii pee wun ɗi kas,
amma wen kən tang a wuwun. Mbəɗe baa a jep mon ntang mbii le mbə puun fur mo
kas. Amma puun nə mon ntang mbii le mbə jep fur mo.
15 Nə nret nwen nyit zam, mbəkə wen cin mbii ɗe wen kə nə jir, kə sen fen zak, mbə
ɓam wun. Wen wal nwun ɗes, ɗangɓe wun wu wal nwen a lee ɗak aa?
16 Wu man azeen nə, baa gyet wen lejeel wun kas. Amma mee gurum sat nə gyet
wen səseen nkaa wun, kə wen le cip mu gwampee wun zak.
17 Kyet wen kən cam seen a wun shi gwampee mɓut nen də wen lep mo dəm pee
wun ɗi wa?
18 Gyet wen ɗang Titus, kə wur dəm pee wun ɗi, ashak kə ɗyemnəən fun ɗesə. Kyet,
gyet Titus wur lap mee mbii pee wun ɗi wa? Baa a Riin Naan ɗe mənɗong wur ɓwet
mun weet kas aa? Baa mun weet muu cìn ɗak nə a ar ɗe mənɗong kas aa?
19 Tan, peeɗi ɗi ɓe wuu pan nə, mu jì aa mee mbii langkáa mbə sun fun pee wun ɗi
wa? Hai. Muu sat a pwoo mu Kristi ntoom Naan. Shaar fen mo, mbii ɗe muu cìn mo
jir, ɓe muu cìn mo a mbə ɓam wun.
20 Mbəɗe wen kəər nə, meeɓe, katɗang wen dəm pee wun ɗi, ɓe wen nkat məse fuu
nə ɗyik kə məse də ɗyeen nwen nkat wun kə nə. Kəzak, wun nnaa məse mənə nə
ɗyík, kə məse də ɗyeen wun naa wen kə nə. Meeɓe wen kat ɓəlep, kə zuur, kə tuup, kə
walnkáa, kə ɗung kə pwoo nɗom ndom, kə ɗyeepkáa, kə ciin tongryang nnaar fuu.
21 Wen kəər nə, katɗang wen waa ndəm pee wun ɗi, ɓe baa Naan fen wur nsham
kə wen ntoom fuu kas. Katɗang Naan sham kə wen ntoom fuu, bə wen nkat pətuup
ɗewat, kə gurum mo ɗes nɗəən wun. Nen də gyet mo kə cìn shikbish yam, ɗangɓe baa
mo kə tuwap kas mbə məse ɗebish, kaa cìn ngaa, kə koor mu cìn mbii ɗebish mo zak.

13

Pool Gwakshik Kə
Tokshik Mə Kyes Nə

1 Wen kən dəm pee wun ɗi, a ɗekun nɗesə, <<Mbəkə mo man zeen kə meepwoo azeen-nzeen, bə nə a təng kə mo kat langtəng mo vəl koo kun>> kaaɗe mo ran nɗeen bəət haal.
2 Wen kən gwak a nen də gyet mo cìn shikbish yam, kə koor nə mo jir zak. Gyet wen kən gwak mo, ɓe baa wen ɗi ashak kə mo kas. Wen gwak wun kaaɗe gyet wen gwak wun nji fen ɗevəl pee wun ɗi sə, nə, katɗang wen mbaajì, ɓe wen nshin kar nen ɗe ɗi mo cìn shikbish sə, kə koor nə mo.
3 Katɗang ɓe ɗyeen nwun kə wu man azeen-nzeen nə, wen kən satpwoo ɗesə mo a shi ɓal mu Kristi, ɓe nə ret kə wu man nə Kristi wur kə ɓal ɗes. A wur nkar wun, kə a wur kám ɓal wur nɗəən wun.
4 Mbəɗe koo ɗe gyet mo pwas wur nkaa shyeep, ɓe gyet a wur shin shin nə mo pwas nkaa shyeep nə, ɓe jir kəsə, ɓe wur ɗi kə seen shi iiko mu Naan. Mun a nen ɗe baa mun kə ɓal kas, ɗang nɗəən iiko mu Naan shi Kristi, ɓe mun ɗi kə seen, mbəkə mu ɓam wun ɗi.
5 Wu camkáa fuu mo, kə wu man ɗi rəret nə, kyet wuu mwaan a nɗəən shinzeen fuu nə mo wa? Wu camkáa fuu mo rəret. Baa wu man nə, Jesu Kristi wur kə tong a nɗəən wun kas aa? See koo katɗang wuu taa wu pal kənding-nding.
6 Muu reɓet kə wu man nə, baa mun mu taa mu kat kas.
7 Muu ɗang pə Naan kə taji wu cìn mee mbii ɗebish kas. Muu ɗang pə Naan, baa a mbəkə nə cám ɗi agaak nə, mun kə se koorong nkaa cam nə kas, amma see a mbəkə wun wu cìn mbii ɗeret mo ɗi, koo də wu naa kaa mun muu taa mu kəkat sə.
8 Mbəɗe baa nə mmak cìn kə mu cìn mee mbii nkaa zeen nə kas, amma see muu sat azeen nə.
9 Muu kat retnyit, katɗang baa mun kə ɓal kas, kə wun ɗi kə ɓal. Ɗangnaan ɗe muu cìn nə a mbəkə wu ɗee ɗi a ɗegəgam.
10 Mbəmənə, bə wen ran-ran ɗesə dəm wun bə baa wen ɗi ashak kə wun kas, a shiɓal də Naan wur shin nə nwen mbə ɗyik wun, baa nə a mbə shirip wun kas.
11 Peekyes kə nə, ɗyemnaa mo, ɗang mukaat. Wu ɗak məse fuu mo. Wu kələng pwoo fen mo. Wu lappwoo kə shak, kə wu tongryang kə shak zak. Naan də wur a wal, kə ryang, wur ntong ashak kə wun.
12 Wu tok kə shak shi wal rəret.
13 Nen Naan mo jir, moo tok kə wun.
14 Ɗeret kə Daa Jesu Kristi, kə wal Naan, kə shaar ashak kə Riin Ɗeɓang, mo tong ashak kə wun jir. Nə a kə sə.

Lepran Ɗe Pool Ran
Nen Galati Mo

1 Wen Pool, laalep Jesu Kristi, ɗe baa a gurum mo pet an koo a me gwar pet an, ɗang
nə le kə nghan ɗee a laalep wur kas, ɗangɓe a shi rəɓet Jesu Kristi, kə Naan puun,
ɗewur yool kə Jesu a peemúut.
2 Ɗyemnaa ɗe mo ashak kə wen, moo lep tokshik fur mo shindəm pə nendəm ndang
Naan (Ekəlisya) ɗe mo nɗəən yil nGalati.
3 Naan puun kə Daa fun Jesu Kristi mo naa wun shi yit mə naajeel, kə mo shin
tongryang nwun zak.
4 Jesu Kristi wur shín shin mbə shikbish fun mo, mbəkə wur ɓam mun ɗe nɗəən ɓit
ɗebish ɗesə mo, nciit-nciit kə rəɓet kə Naan puun fun.
5 Ɗeɗes ɗee pə wur mbe ngaa-ngaa kə ngaa-ngaa. Nə aasə.

Pwoo Ɗeret Nə A Məndong Ɓejee Ɗak

6 Nə aapwoo nwen zam, mbəɗe wu ciir wu cii ngwe ɗewur pet wun shi yit naajeel
mə Kristi kəlak-kəlak aasə, mbəkə wu shindəm ɗe nɗang mee pwoo Naan ɗecì.
7 Azeen-nzeen baa mee pwoo ɗeret waa ɗee ɗe, ɗe nə waa met ɗe wuu kələng pə
ghan ɗe kas. Ɗang pak gurum moo daampee nwun, kə mo rəɓet ciir kə pwoo ɗeret mə
Kristi nə.
8 Ɗangɓe koo ɗe a mun, jir ɗe a mee ngulep Naan tong a ɗengnaan sham, ɗangɓe
wur sat mee pwoo ɗeret ɗe nwun, ɗyik kə mbii ɗe mu ten mu sat nwun, ɓe gwar mənə
ɗee a mbii ɗebuu-buu mbə vit.
9 Kaaɗe mu ten mu sat sə, an kən baa nsat ɗe nənee. Katɗang mee ngusatpwoo ɗeret
ɗe nwun ɗyik kə ɗe mu ten mu sat nwun, ɓe wu yit kə ngwar mənə ɗee ndər tuup Naan
mbə vit.
10 Wu pan nee, an kən tang a ɗeɗes pə gurum mo ɗe aa? Aa koo a pə Naan ɗi yi?
ɗang wu pan nee, an tang a tong ɗyen ngurum mo ghe? Katɗang ɗe an kən tang a tong
ɗyen ngurum mo, ɓe ɗe baa an a kərem Kristi kas.

A Naan Pet Pool Ɗee A Laalep

11 Ɗyemnaa mo, ɗyen wen kə wun man nee, pwoo ɗeret ɗe gyet wen kən sat nwun,
baa nə put a pə mee gurum ɗi kas.
12 Mbəɗe, baa gyet wen nla nə a nsar mee gurum kas. Kəzak, baa a mee gurum kám
nə nwen kas, a Jesu Kristi shikáa wur, wur woo nə nwen.
13 Wu kələng pwoo nkaa shiimwaan fen, ɗe gyet nyam, nɗəən seyil nNaan mə nen
Yahudi mo, mɓít mənə, ɓe wen shínjeel Ekəlisya Naan mo hakyeng, mbe gyet wen kən
gung mbəkə nghan tu nə ɗi.
14 Gyet nɗəən gang fen mo, ɓe wen met mmo jir, mbə mwaan nɗəən rat nen Yahudi
mo. Gyet wen cìn zuur mbə mwaan nɗəən wàar puun fen ɗe moo ten murep mo.
15 Ɗangɓe Naan ɗewur ten bələp an yam-yam, akuɗang moo làa an, ɓe nɗəən ɗeret
wur, ɓe wur pet ghan mbəkə wen ɗee ɗi a mə wur.
16 Ɓe nə ret nNaan wur nyit ɓe wur kám Làa wur nwen, mbəkə nghan sat pwoo ɗeret
ɗe nkaa wur, nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas. Baa gyet wen ɓeet mənə kə mee
gurum kas.
17 Kəzak, baa gyet wen kàa nJerusalem, pə jeplep Jesu Kristi mo ɗe kas, ɗe gyet wur
shee pərep mo baaɗang wur pet an. Ɗangɓe wen dəm nyil Arabiya, aɓwoon mənə ɓe
wen waa mbaa dəm nDamaskus.
18 Aɓwoon ɓit mo kun, ɓe wen kàa nJerusalem, mbəkə nghan naa Kefas ɗi. Wen tong
ashak kə wur mbee teer mo kaapaat baapaat.

19 Baa gyet wen waa nkaat kə memee nɗəən jeplep Jesu mo kas. Gyet wen kaat aa
Jemis ɗyemnəən Daa, ɓejee ɗak.
20 Ntoom Naan, ɓe mbii ɗe wen ran nwun, baa mo a ɗung kas.
21 Aɓwoon mənə, ɓe wen ndəm nkwang yil nSiriya kə Silisiya.
22 Baa gyet nendəm nɗang Kristi ɗe mo nɗəən Judiya nə mo man wen kas.
23 Moo kələng a gurum mo nkaa sat nənee, <<Gwar ɗe də wur shínjeel mmun sə, yaksə
ɓe wur nkaa satpwoo ngurum mo nkaa shinzeen ɗe gyet wur gung mbə tu nə.>>
24 Mo kwoop Naan mbə an.

2

Jeplep Jesu Mo Lap Pool

1 Aɓwoon ɓit mo kaapaat baafeer, ɓe wen mbaa nkàa nJerusalem, ashak kə Barnabas.
Gyet wen mang Titus mpan ɗi.
2 Wen kàa nJerusalem nə, a mbəɗe Naan woo nwen nə, nkàa ɗi. Gyet nciit kə mənə,
ɓe nkaat kə nen ɗenan-nan nə mo a səsok, mbəkə wen sat ɗi mmo, nkaa pwoo ɗeret
ɗe wen nkaa sat nə nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas. Mbəkə taji, ɗak ɗe gyet wen
cìn nə kə ɗe wen nkaa cin yool ɗee a buu kas.
3 Ɗangɓe Titus, ɗewur ashak kə wen, jir ɗewur a ngu Heleni, ɓe baa gyet mo letəng
nwur, kə mo can nwur ɗi kas.
4 Ɗang pak nendəm nɗang Kristi ɗe mə ɗung sə mo, mo tap jì ɗel nɗəən mun, kaa
nengwol mo sə, mbəkə mo tap gwol mun, kə mo katpee ɗe mɓut mun, ɗe mun nɗəən
Kristi Jesu, mbəkə mo le mu ɗee ɗi a kərem fur mo.
5 Baa gyet mu shínpee mmo kas koo dəɓen, mbəkə mu tap ɗe kə zeen mə pwoo ɗeret
nə ɗe mbə wun.
6 Ɗangɓe mbə nen ɗe mo lekáa fur mo a kaa mee mbii sə, koo ɗe mo a wii mo yi, ɓe
baa nə daampee nwen kas. Baa Naan wur shwatyit mmee gurum kas. Nen ɗe kən sat
mmo, koo ɗe gyet mo a nen ɗenan-nan mo, ɗangɓe ɓe jir kəsə, ɓe baa gyet mo le mee
mbii ɗyik nkaa pwoo fen nə kas.
7 Akoppee mənə bə mo naa nə, Naan wur cin ɗak mə satpwoo ɗeret nə nen ɗe baa
mo a nen Yahudi mo kas nsar fen, kaaɗe wur cin ɗak mə satpwoo ɗeret nə mPita mbə
nen Yahudi mo sə.
8 Ɓe mo naa nənee, << Naan ɗewur shinɓal mPita, mbəkə wur ɗee ɗe a ngusatpwoo
ɗeret nə nen Yahudi mo, a wur shinɓal nwen zak, mbəkə wen ɗee ɗi a ngusatpwoo
ɗeret nə nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas.
9 Kaaɗe mo naa ɗeret ɗe Naan wur cin nwen, Jemis kə Pita, kə Joon, ɗe gyet mo a nen
nan mə nendəm ndang Naan nə mo, (Ekəlisya) nə, mo shin sarse fur ɗe mə shaarshak
nwen, kə Barnabas. Mo sat nə, mmun mu dəm mu satpwoo Naan nə nen ɗe baa mo a
nen Yahudi mo kas, kə nwuɗun, ɗu dəm ɗe pee nen Yahudi mo.
10 Mo sat mmun nee, taji mu mundər nenjeel ɗe mo nɗəən mo kas, a mbii ɗe gyet
kən fes le pətuup fen mbee cìn nə mənə.

Pool Gwak Pita nYil Antiyok

11 Ɗang kaaɗi Pita gyet kàa nAntiyok, ɓe wen shin sar wur nyit, mbə mbii ɗe gyet
wur cìn nə baa nə nkaa ar kas.
12 Akuɗang pak gurum mo tong pə Jemis jì ɗe, ɓe wur kə sese ashak kə nen ɗe baa
mo a nen Yahudi mo kas, ɗangɓe kaaɗe des ɗesə nə mo jì wul, ɓe wur cii sese ashak
kə nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, mbəɗe wur kəər nen Yahudi mo.
13 Ashak kə wur, ɓe koor nen Yahudi ɗe mo a nendəm nɗang Jesu mo, baa mo ɗar
nkaa zeen kas, kaa wur sə, ɗang kə Barnabas zak, wur mɓwoon mo nɗəən mwaan mo
kə pətuup ɗe vəl-vəl nə.

14 Ɗang kaaɗe wen naa mənə, baa mo ɗar ndəre-ndəre nkaa zeen mə pwoo ɗeret nə kas, ɓe nsat mPita, nnaar mo nənee, <<Katɗang waa ɗe waa a ngu Yahudi aa tong a kaa ngwe ɗe baa wur a ngu Yahudi kas, ɓe cirang ɗangɓe gha nle təng nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mo tong kaa nen Yahudi mo sə yi?>>

Gurum Mo Kat Ɓam A mBə Shinzeen

15 Mun shikáa fun, mo làa mun a nen Yahudi mo, baa a nen shikbish kaa koor gurum mo sə kas.
16 Ɗang mu man nee, baa gurum kə ɗee a ɗeɓang nyit Naan, a shi ɗak ɗewur cìn nɗəən Wàar mo kas, ɗangɓe gurum kə ɗee a ɗeɓang, a mbə shinzeen nɗəən Jesu Kristi. Har mun, mu shinzeen nɗəən Kristi, mbəkə mmun ɗee ɗi a ɗeɓang shi shinzeen nKristi, baa a shi mee ɗak ɗe mu cìn nɗəən Wàar nə kas. Mbəɗe, shi ɗak ɗe gurum cìn nə nɗəən Wàar nə, ɓe baa gurum ncam ɗee a ɗeɓang nyit Naan kas.
17 Ɗangɓe muu gung kə mun ɗee ɗe a ɗeɓang nɗəən Kristi. Katɗang mo waa kat a mun a nenshikbish mo, ɓe nə kám nə, Kristi wur a mee ngulep mə shikbish aa? Hai baa aasə kas koo dəɓen!
18 Ɗangɓe katɗang wen kən ɗyik, a nkaa mbii ɗe wen kən ten nshirip mo, ɓe kən kám káa fen agaak nə, an a ngushikbish.
19 Wen kən ɗee a ɗemumuut nɗəən Wàar nə, mbəkə wen tong ɗe kə seen pə Naan ɗe.
20 Mo pwas an ashak kə Kristi. Baa a an kən tong nɗəən seen ɗesə kas, ɗangɓe a Kristi wur kə tong nɗəən an. Kə seen ɗe wen kə nə yaksə nɗəən an ɗesə, an kən tong a shi shinzeen nɗəən Làa Naan, ɗewur wal nwen, ɗang wur shìn kaashin mbə an.
21 Baa wen cii ɗeret Naan kas, mbəɗe katɗang gurum kə ɗee a ɗeɓang nyit Naan, a shi Wàar mo, ɓe muut ɗe Kristi wur muut nə, nə nɗee a buu mənə ɓe baa nə kə mee koop nə kas.

3

Gurum Kə Kat Ɓam A Shi Shinzeen nJesu Kristi

1 Hai! Wun nen Galati mo, wu mwen zam. A soot ɗeɗang kə se ɓut nwun yi? A yit fuu mo, ɓe mo sat nwun agaak kaaɗe mo pwas Kristi.
2 Wu ɗar kə wen cìn mee tal ɗe pə wun. Gyet wu lap Riin nə a mbə ɗak ɗe wu cìn nɗəən Wàar nə aa koo a mbəɗe gyet wu shinzeen yi?
3 Wun wu mwen aasə wo? Gyet wu shee wu yaa a nɗəən Riin, ɗangɓe yaksə, ɓe wuu rəɓet kyes nə a nɗəən nan fuu mo aa?
4 Tan wu shwaajeel kə mbii mo shini-shinə a buu mənə aa? Taji wu yit kə nə ɗee a ɗebuu kas.
5 Wur ɗewur shin Riin wur nwun, kə wur cìn mbii aapwoo mo nɗəən wun, ɓe wu pan nee, a mbəɗe wuu tap kə Wàar nə mo aa koo a mbəɗe wu kələng, ɗang wu shinzeen pwoo ɗeret nə yi?
6 Wu cìn pan nkaa Abraham, kaaɗe pwoo Naan nə sat sə nənee, <<Wur shinzeen nNaan mbə mo tang mənə wur a kaa ngwe ɗe ndəre sə.>>
7 Mbəmənə, ɓe yaksə, wu naa a nenshínzeen mo a jep Abraham nə mo.
8 nƊəən pwoo Naan, ɓe mu ten mu naa nə, Naan wur le nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, kə mo ɗee a ɗeɓang nyit wur a mbee shinzeen. Mo satpwoo ɗeret ɗesə nə mɓít mə Abraham nənee, <<A nɗəən waa ɓe gurum mo jir, nɗəən nyil nə mon nkat ɗeret.>>
9 Nə aasə ɓe, nen ɗe mo shinzeen, mon nkat ɗeret ashak kə Abraham, mbəɗe gyet wur kə shinzeen.
10 Nen ɗe moo le pətuup fur mo, a nkaa ɗak Wàar nə, ɓe mo a ndər tuup Naan. Mo ran nɗəən ɓəət haal Naan nənee, <<Koo a wii ɗe baa wur gam Wàar ɗe mo ran mo nɗəən ɓəət haal mə Wàar nə kas, ɓe gwar mənə a ndər tuup Naan.>>

11 Yaksə, nə ɗee agaak nə, baa mee gurum mak ɗee a ɗeɓang nyit Naan shi Wàar mo
kas. Mbəɗe koo a wii, ɗewur ɗee a ɗe ndəre a mbə shinzeen wur, ɓe a wur nkat seen.
12 Ɗangɓe baa Wàar nə ɗar a nkaa shinzeen kas, <<Koo a wii ɗewur ngam Wàar nə
mo, ɓe gwar mənə wur nkat seen a shi mo.>>
13 Mun jir, mon ntokɗyeel ɗebish mun, mbəɗe baa mu gam Wàar nə mo jir kas,
ɗangɓe Kristi, wur can mun nɗəən ɗyeel ɗebish nə. A mbə mun, ɓe wur shwaajeel
fun mo, ɗang wur mang ɗyeel ɗebish nə le nkaa shin. Nə a rəran nɗəən ɓəət haal Naan
nənee, <<Koo a wii, ɗe mo pwas wur nkaa təng, ɓe wur a ndər tuup Naan.>>
14 Mbəkə nɗəən Kristi Jesu, ɓe ɗeret mə Abraham nə ɗee nkaa nen ɗe baa mo a nen
Yahudi mo kas. Kəzak, mbəkə mun mu lap Riin ɗe Naan wur kə ten cweer nə nnə,
wuɗin ncin mmun mbə shinzeen fun mo.

Wàar Kə Pwoo Ɗe Naan Kə Ten Cweer Mo

15 Ɗyemnaa mo, an ncìn kám kə mbii ɗe mu ten mu loot kə mo nɗəən tong fun mo
shidaar-shidaar. Katɗang gurum mo vəl moo ten ɓwootpwoo ashak nkaa me mbii, ɓe
nə nluk kə mee gurum ɗyik teppwoo ɗe mo kə ten ɓwoot nə, kəzak, baa mee gurum
mak le mee mbii ɗe nkaa nə kas, mbəɗe mo kə ten ɓwoot nə.
16 Nə aasə, Naan wur kə ten cweerpwoo mo Abraham yam-yam kə ɗang wur. Baa
mo ran a nee kə ɗang wur mo kas. Katɗang ɗe mo sat nee, a ɗang wur mo, ɓe ɗe nə
kám nə, ɗang nə mo a ɗes, ɗangɓe mo ran a nkaa ɗang wur məndong ɓejee. Dang wur
ɗeməndong ɗesə nə a Kristi.
17 Mbii ɗe an nkaa sat nə a nee, gyet yam-yam, ɓe Naan wur kə ten ɓələmcuk shi
toom. Ɗangɓe aɓwoon ɓit mo kambil feer kə laarkun, aku ɗang Naan wur shin Wàar
nə nen Yahudi mo. Wàar ɗe Naan wur shin ɗesə nə, baa nə mak teppwoo ɗe gyet wur
kə ten cweer nə kas, kəzak, baa Wàar nə mo mak tupwoo ɗe Naan wur kə ten cweer
mo kas.
18 Katɗang ɗe Naan wur shin zuum wur ngurum mo a mbəɗe moo tap Wàar nə, ɓe
ɗe baa gurum mo nkat zuum wur nə a mbə pwoo ɗe Naan wur kə ten cweer nə kas.
Ɗang mu man nee, a mbəɗe gyet Naan kə ten cweer nə, ɗangɓe wur shin zuum nə
Abraham.

Naan Shin Wàar Wur mMun

19 Ɗang, a mii a koop Wàar nə yi? Naan wur shin Wàar nə mo, a mbəkə mmun man
mbii ɗebish mo ɗi. Gyet Naan wur shin Wàar nə mo mmun, a mbəkə mo tap mun ɗi,
mbə reppee lee, ɓe parɗe pee nə wul, mbəkə ɗang Abraham nə jì ɗi. Mbəɗe Naan wur
kə ten cweerpwoo mənə a nwur. Naan wur shin Wàar nə a nnenlep wur mo, mbəkə
mo sham shin ɗi nsar mee gurum ɗe gyet wur a ngu ar nnaar Naan kə gurum mo.
20 Katɗang ngu ar ɗe mɓut mee mbii, bə nə kám mmun nə wur ɗar a naar gurum mo
vəl. Ɗang nɗəən pwoo ɗe gyet Naan cweer Abraham nə, ɓe gyet a Naan wur mbəshin
ɓejee, ɗe gyet wur cweerpwoo mənə.

Shii Wàar

21 Kyet ɗesə nə kám mmun nə, Wàar nə a nkaa koon kə pwoo ɗe Naan wur kə ten
cweer nə wo? Baa nə aasə kas koo dəɓen. Katɗang gyet mee Wàar nə ɗe, ɗe gyet nə
mmak shìn seen ngurum mo, ɓe gyet nə mmak le gurum mo ɗee a ɗe ndəre nyit Naan.
Ɗang baa mee kaan Wàar mənə ɗi kas.
22 Ɗang kaaɗe mo ran nɗəən ɓəət haal Naan sə nee, mbii ɗe mo nɗəən nyil nə jir, mo
a ndər shikbish. A nen ɗe mo shinzeen nJesu Kristi, mo lap mbii ɗi Naan wur kə ten
cweer nənee, wuɗin shìn nen ɗe mo shinzeen Kristi ɓejee.
23 Gyet akuɗang shinzeen nə jì, ɓe mun a ɗe shishoot nɗəən Wàar nə, aku ɗang Naan
wur wang ar mmun, kə mu shinzeen ɗi nJesu Kristi.
24 Mbəmənə, ɓe gyet Wàar nə a ngukám fun, akuɗang Jesu Kristi wur jì. Kaaɗi wur jì
ɓe mu ɗee a ɗi ndəre nyit Naan, mbəɗe mu shinzeen wur.

25 Ɗang nyaksə, kaaɗi Naan kə wang ar nə mun, mbəkə mu shinzeen ɗe Jesu Kristi,
ɓe baa mu kuɗi a ndər ngupan mun kas.
26 Mbəɗe yaksə bə shinzeen, nɗəən Jesu Kristi, ɓe wun a jep Naan mo jir.
27 Wun ɗe moo cìn baptisma nwun jir nɗəən Kristi, ɓe wuu ɗee a ɗebəɓal kə Kristi
mənə. Mbəmənə mu mwaan nɗəən ɗyen mə Kristi.
28 Yaksə, baa mee shwatyit kuɗi nnaar nen Yahudi mo kə nen ɗe baa mo a nen Yahudi
mo kas, koo naar kərem kə jeplu mo kas, koo nnaar mish mo kə mat mo kas, mbəɗe
wun a ɗeməndong jir nɗəən Kristi Jesu.
29 Katɗang wun a mə Kristi, ɓe wun a jep Abraham mo. Wuu lap mbii mo jir, ɗe gyet
Naan wur kə ten cweer nə.

4

1 Mbii ɗe an nkaa sat nə a nee, làa ɗewur nsekop, baa wur met kərem kas, naar ɗewur
kuɗi a làa, jir kə ɗe long nə mo a mə wur.
2 Kaaɗi wur kuɗi a làa, ɓe a gurum moo tap wur zak. A gurum moo naa mbii wur
mo, har parpuus ɗe puun wur le nə wul.
3 Nə kə mun aasə zak. Gyet nyam, naar ɗe gyet baa mu manshii zeen kə mbii mo
kas, ɓe gyet mun a kərem mon ndər Wàar kə mbii ɗe gurum mo loot kə cìn mo, ɗe mo
nyil ɗesə mo.
4 Ɗang kaaɗi pee nə wul tyap, ɓe Naan wur lep Làa wur sham nɗəən nyil ɗesə. Mo
làa wur a kaaɗi mo kə làa gurum mo sə, ndər Wàar.
5 Mbəkə wurang nen ɗe mon ndər Wàar nə ɗi, mbəkə wur le mun ɗee ɗe a jep Naan
mo.
6 Mbəɗe wun a jep wur mo yaksə, ɓe Naan wur lep Riin kə Làa wur sham nɗəən
pətuup fun mo. Riin nə wur petpee shiɓal nee, Daa puun!
7 Yaksə, ɓe nɗəən Naan, baa wu kuɗi a kərem mo kas, ɗangɓe wun a jeplu mo.
Katɗang wu ɗee a jeplu mo, ɓe wun nsekop kə mbii ɗe Naan wur ncìn nə jep wur
mo.

Pool Pan Nen Galati Mo

8 Gyet nyam, ɓe baa wu man Naan kas, ɓe gyet wun a kərem mo ndər riin ɗe baa mo
a naan kas.
9 Ɗangɓe yaksə kaaɗi wu man Naan sə, koo kaaɗi Naan kə man wun sə, ɓe cirang
ɗang wun ciir kəɓwoon nNaan, kə wun waa wu baa wu dəm ɗe nɗang Wàar kə mbii ɗe
gurum mo loot kə cìn yi mə riin ɗe mo nyil ɗesə baa moo mee ɓal kas yi? Ɗyen nwun
kə wu baa wu ɗee ɗe a kərem mo zak aa?
10 Wuu tap kə teer mo, kə puus serəɓet mo, kə tar mo, kə pak teer mo nɗəən ɓit nə.
11 Ɗangɓe wu shin kəərmuut taji ɗak ɗe gyet wen cìn pee wun, nə yool ɗee a ɗebuu.
12 Ɗyemnaa mo, an kən ɗang pee wun, kə wu ɗee kaa ghan sə. Kaaɗi ghan kən ɗee
kaa wun sə. Baa wuu cìn mee mbii ɗebish nwen kas.
13 Wu man nee, gyet a wen shee jì kə pwoo ɗeret nə nwun. Mbii ɗe gyet nə le ɗang
wen tong pee wun ɗe, a mbəɗi baa gyet wen nkoom kas.
14 Koo ɗe gyet shwal nə daampee nwun, bə baa wu cii an kas, kəzak, baa wu ɓak an
kas. Ɗangɓe wu lap ghan shi pətuup məndong kaa wuu lap a mee ngulep Naan sə. Gyet
wu lap ghan a kaa Kristi Jesu shikáa wur sə.
15 A nee, retnyit ɗe gyet wu cìn ashak kə wen sə, nə a nii? Mbəɗe wen sat nwun
azeen, katɗang ɗe a mbii ɗe nə mmak cìn, ɓe ɗi gyet wun shwatyit fuu mo wu shìn
nghan.
16 Cirang ɗangɓe wen mbə ciir nɗee a shaarlek fuu yi? Mbəɗe wen sat zeen nə nwun
aa?

17 Nen ɗe mo nkaa cìn ɗung nwun sə mo, moo gung a mbəkə mo kat ɗeret ɗe nyit
fuu, ɗangɓe mbii ɗe nə le ɗang mo rəɓet cìn kəsə nə, baa nə ret kas. Mo rəɓet a kə wun
ɓàkshak ɗe kə wen, mbəkə wu kələng a mo ɗi ɓejee.
18 Katɗang gurum mo tap shak a mbee mbii ɗeret, ɓe nə ret zam. Ɗesə nə azeen-
nzeen, koo a pərangyi. Koo ɗe ghan ashak kə wun, koo ɗe baa ghan ashak kə wun kas,
ɓe wen kən pan wun.
19 Jep fen ɗe kən wal nwun sə mo, ghan a kaa mat ɗe war nkaa shwaajeel mbee
làa-làa sə. Wen nsat a nshwaajeel nə ɗak, har parɗi məse fuu ɗee nciit-nciit kə mə
Kristi.
20 Ɗyeen ghan ndəəm pee wun ɗe zam, mbəkə nghan man ar ɗe an nsat mbii ɗesə
mo ɗe nwun. Yaksə, baa wen man mbii ɗe an nsat nwun kas. Mbii nə daampee nwen
nkaa wun zam.

Kám Shi Seera Kə Hagar

21 Wun nen ɗe wu sat nee, wun a ndər Wàar nə mo. Wu sat nwen yaksə, wu kələng
mbii ɗe Wàar ɗesə nə mo nkaa sat nə aa?
22 Mo ran nɗəən ɓəət haal Naan nənee <<Gyet Abraham kə jep ɗemish mo vəl. Gyet
nəən memee war a kərem, kə nəən ɗevəl nə, baa war a kərem kas.>>
23 Ɗangɓe mo làa-làa kə mat ɗe gyet war a kərem sə, nɗəən nan, ɗangɓe làa mat ɗe
gyet baa war a kərem kas sə, mo làa wur a nciit-nciit kə pwoo ɗe gyet Naan wur ten
cweer nə Abraham.
24 Pwoo ɗesə nə mee mbiikám ɗejurum ɗe ɓut. Mat ɗevəl ɗesə nə mo, mo ɗee a kaa
cweerpwoo shi toom mo vəl sə, ɗe gyet Naan wur sat nə mo. Hagar a mat ɗe war a
kərem sə, war ɗee a səmpwoo ɗe Naan wur cweer nə mMosis nkaa jwak Sinai. A war
ɗe war làa-làa mo ɓe mo ɗee a kərem mo.
25 Hagar war ɗee a səmpwoo kə jwak Sinai ɗe nə nyil Arabiya. War ɗee a kaa
Jerusalem sə, ɗe war kə jep war mo, mo ɗee nkaa cìn ɗak kərem mbə cicinsə.
26 Ɗang Jerusalem ɗe nə nɗəən ɗengnaan, baa war a kərem kas, war a nəən fun.
27 Ɓəət haal Naan sat nənee, <<Wii jeer, yi cìn retnyit. Wii ɗe baa yii cam shwaajeel
mə làa-làa kas, mbəɗe mat ɗemish ceen war, war kat jep mo ɗes met mat ɗe war tong
ashak kə mish war.>>
28 Yaksə, ɗyemnaa, mo mmun a jep ɗe mo kə tuwap nkaa ɗe wun a kaa Aizik sə.
29 Gyet nyam nə, ɓe làa ɗe gyet mo làa wur a nɗəən nan sə, wur shínjeel laa ɗe gyet mo
làa wur a nɗəən Riin. Nə aasə yaksə.
30 Ɗang, mbii ɗe mo ran nə nɗəən ɓəət haal Naan nə sat a mbəmi? Nə sat nənee, <<A
ceen kərem nə war kə làa war nə, mbəɗe baa làa kərem nə mmak sekop ashak kə laalu
nə kas.>>
31 Mbəmənə ɗyemnaa mo, baa mun a kərem mo kas, ɗangɓe mun a jeplu mo.

5

Katpee Ɗe Mun Kə Nə nƊəən Kristi

1 Mbii ɗe nə le, ɗangɓe Kristi wur pwat kə mun ndər Wàar kə nen Yahudi nə mo, a
mbəkə mun ɗee ɗi a nankáa sun azeen-nzeen. Mbəmənə, ɓe wen kən sat nwun nee,
wu ɗar ɓalɓal kaa nen ɗe mo a nankáa sut sə. Taji wu baa wu shìn káa fuu, mbəkə wu
baa wu ɗee ɗi a kərem kas.
2 Wen Pool, an nkaa sat nə wun nee, katɗang wu yit mmee gurum can wun, ɓe nə
ɗee agaak nənee, << mbii ɗe Kristi kə cìn mbə wun, ɓe nə ɗee a buu mənə.
3 Wen kən rəɓet kə koo a weyi man azeen-nzeen nə, katɗang mee gurum waa rəɓet
kə mo can wur, ɓe nə ɗee a təng kə wur gam koor wàar nə mo ɗi jir.
4 Wun nen ɗe wu pan nee, wuu ɗee a ɗe ndəre nyit Naan, mbəɗe wuu tap kə wàar
nə mo, ɓe wu pwat kə káa fuu mo aku nɗəən Kristi. Wuu ɗee a ɗepəpal nɗəən ɗeret ɗe
Kristi kə ten cìn mo mbə wun.

5 Ɗangɓe mun nen ɗe baa mu leyit a nkaa can kas, ɓe nɗəən Riin shi shinzeen ɓe,
muu tong a shi gongpee shi canciin mə ɗe ndəre mə Naan.
6 Katɗang mu ɗee a ɗeməndong kə Kristi Jesu, ɓe baa nə kuɗi mee koop nə kas, koo
ɗe mo can gurum, kə koo ɗe baa mo can gurum kas, ɗangɓe mbii ɗe nə kəkoop nə a
shinzeen ɗe nə kám sat nɗəən wal.
7 Də nyam, ɓe wun nkaa sekyeen nɗəən pwoo ɗeret nə hakyeng, ɗangɓe yaksə, ɓe a
me le ɗang baa wu kuɗi wuu mwaan nɗəən zeen nə kas yi?
8 Baa a Naan ɗewur pərep wun, a wur cíi sekyeen nwun kas.
9 <<A rep yist lee nə le kə bred wup ɗi.>>
10 Ɗang mbəɗe mun a ɗeməndong nɗəən Daa fun, ɓe an shinzeen nee, baa pan fuu
mo waa ɗen ɗyik kə mənə kas. Wen shinzeen nee, ngwe ɗewur nək wun sə, koo ɗewur
a wii, ɓe Naan nshín kar wur.
11 Ɗang ɗyemnaa mo, katɗang an kən sat an satpwoo nə, can nə a təng, ɓe a me le
ɗang ghan kən sat a nshwaajeel ɗak yi? Katɗang nə aasə, ɓe moo shang mbii ɗe nə le
canshii ngurum mo nɗəən shiyeepyoom Kristi.
12 Nen ɗe mo daampee nookɗi nwun sə, wen fes nrəɓet kə mo dəm pun sut kə mo
ɗee ɗi a meermuut mo.
13 Ɗyemnaa mo, Naan wur pərep wun, mbəkə taji wu ɗee a kərem mo ndər wàar mə
nen Yahudi mo kas, ɗangɓe, taji wu le kə katpee fuu nə, nə ɗee a ar ɗe wun ncìn mbii
ɗebish mə nan ɗi kas. Ɗangɓe nə ret kə wu walnshak kə ɓamshak zak.
14 Mo gam wàar nə mo jir a nɗəən pwoo ɗesə nənee, <<A wal ngənang fwaa kaa sak
sə.>>
15 Katɗang wun nɗee a kaa luwaayil ɗe moo seshak sə, ɓe wu tap taji wu tu shak
kyes kədəng-ndəng.

Wu Tong nƊəən Riin Naan

16 Wen kən sat nwun nee, wu mwaan nɗəən Riin, mbəkə taji wu gam ɗyen mə nan
nə kas.
17 Mbəɗe mbii ɗenan nə kə rəɓet, ɓe baa mo a nciit kə mbii ɗe Riin nə rəɓet kas.
Kəzak, mbii ɗe Riin nə rəɓet ɓe baa mo a nciit kə mbii ɗenan nə rəɓet kas. Mbii ɗevəl
sə mo baa moo rəɓet shak kas. Ɗesə nə ɗee nee baa wu mak cìn mbii ɗe wuu rəɓet
kas.
18 Ɗang katɗang wuu mwaan a nɗəən Riin Naan, ɓe baa wu kuɗi a ndər Wàar nə kas.
19 Ɗak ɗe gurum moo cìn nɗəən məse kə gurum, nə agaak. Kyeet kə ɗak mənə mo, a
kaa cin ngaa, ɗak ɗebish mo, cìn mbii ɗebish nen yitlwaan.
20 Seyil nkùm, ɗak soot, ciishak, jəər, zuur, tuup, rəɓetkáa, ɓákshak, məse ɗe nə a mə
yilangpee.
21 Zuur ɗebish, shwaayuur, kuur ashak ɗebish mo, kə mbii ɗebish mo ɗe shini-shinə.
Wen kən satpwoo nwun shiɓal, kaaɗe gyet ghan kən sat nwun sə nə, nen ɗe moo cìn
mbii ɗesə mo jir, ɓe baa mon ncam ɗel nɗəən mulki Naan kas, koo dəɓen.
22 Ɗang ɗak ɗe gurum moo cìn nɗəən Riin Naan mo a, walnshak, kə retnyit,
tongryang, gung mbii mo, naajeel nshak, cìn mbii ɗeret mo, shinzeen,
23 sham kə káa, yaasuk. Mbii ɗesə mo jir, baa mee Wàar ɗe nkaa mo kas.
24 Nen ɗe mo a mə Kristi Jesu, mo kə ten pwas nan fur mo nkaa shiyeep ashak kə
koor nə.
25 Katɗang mu tong a nɗəən Riin, ɓe nə ret kə mu mwaan nɗəən Riin nə zak.
26 Taji mu ɗiyeepkáa kas, kə taji mu le tuup nshak kas. Taji mu cìn zuur kə shak kas
zak.

6

Wu Ɓamshak

1 Ɗyemnaa mo, katɗang mee gurum taa pal, ɓe wun ɗe wun a ɗe ɓalɓal nɗəən Riin
Naan wu ɓam wur, mbəkə wur tuwap ɗe. Wu sham kə káa fuu mo, kaaɗe wun nkaa
ɓam wur. Wu tap kə káa fuu, mbəkə taji wun wu waa wu ɗel nɗəən jwaan nə kas.
2 Wu ɓamshak, katɗang wu cìn aasə ɓe wu gam Wàar Kristi mənə.
3 Katɗang memee fuu lekáa wur a mee mbii, ɗangɓe nɗəən zeen nə, ɓe baa wur a
mee mbii kas, ɓe gwar mənə nək a kaa shin ɓejee ɗak.
4 Ɗang nə ret kə, koo a wii ɓe wur cam ɗak wur, ɗangɓe wur nleshap shikáa shin,
baa ashak kə ɗewur kám shin kə mee gurum kas.
5 Koo a weyi nɗəən wun ɓe wur mang toon kə mbii ɗewur cìn mo shikáa wur.
6 Koo weyi ɗewur nkaa lap kámpwoo Naan, ɓe nə ret kə wur ɓàk mbii ɗeret mo jir,
ashak kə ngukám nə.
7 Taji mee gurum gwamkáa shin kas, mbəɗe baa mee ngwe cam zaal nNaan kas.
Mbii ɗe gurum kop ɓe wur nɗyiip a nə.
8 Ngwe ɗewur kop a nɗəən nan nwur, ɓe wur nɗyiip a mbii ɗewam nɗəən nan nə.
Ɗang ngwe ɗewur kop nɗəən Riin Naan, ɓe nɗəən Riin ɓe wur nɗyiip a seen ɗe ngaa-
ngaa.
9 Taji kwak fun mo waam mbə cìn mbii ɗeret mo kas, mbəɗe katɗang pee nə wul, ɓe
mun nɗyiip ɗeret mə ɗak fun mo, ka baa mu taa mu muutleet kas.
10 Aasə, nə ret kə mu cìn mbii ɗeret mo, kaaɗe mu katpee nə sə. Mu cìn mbii ɗeret
ngurum mo jir, met jir, a ɗyemnəən fun mo, ɗe mo a nendəm nɗang Kristi mo.

Pwoo Ɗe Mə Kyes Nə Mo

11 Ran ɗenan-nan ɗe wu naa sə mo, a an ran mo shi sar fen shindəm nwun.
12 A nen ɗe mo rəɓet leshap nɗəən nan ɗesə, a moo rəɓet letəng nwun, mbəkə wu
can-can ɗe, kəzak, mbəkə taji mo shwaajeel, mbə shiyeepyoom Kristi kas.
13 Nen ɗe moo ten can mo, mo shikáa fur, baa mo kyeer wàar nə kas. Ɗangɓe nə a
rəɓet kə mo, kə mo can wun, mbəkə mo katpee ɗe mbə canpwoo nkaa wun nɗəən nan.
14 Ɗangɓe pee wen ɗe ɓe a shi shiyeepyoom Daa fun Jesu Kristi, a nə a mbii məndong
ɗe nə mmak le kə nghan canpwoo ɓejee ɗak. A mbə shiyeepmúut wur, ɓe mbii ɗe mə
nyil ɗesə mo, baa mo kuɗi mee koop nə pee ghan ɗe kas. Nə ɗee a kaa moo ten pwas
mo nkaa shiyeepmúut Kristi, kəzak, an a kaa ngwe ɗe kə ten muut sə, har wen kən yit
mbii mə nyil ɗesə mo mɓwoon.
15 Koo ɗe mo can gurum, kə koo ɗe baa mo can gurum kas, ɓe baa nə kə mee koop
nə kas. Mbii ɗe nə kəkoop nə hakyeng nə nɗesə, Naan wur shin seen ɗepwoo mun.
16 Mbə ɗe mo kə mwaan nɗəən seen ɗepwoo ɗesə nə, ɓe mo a nen Naan mo azeen.
Moo tongryang kə Naan kə wur naa mo shi yit naajeel zak.
17 Yool yaksə, ɓe baa ɗyen nwen kə mee gurum daampee nwen zak kas, mbəɗe nəmer
ɗe mo nkaa an mo kám nə, an a kərem mə Jesu.
18 Ɗyemnaa mo, ɗeret mə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə riin fuu mo jir. Nə a
kəsə.

Pwoo ɗe Pool ran nen
Afisus Mo

1 Pool laalep Kristi shi rəɓet Naan, shindəm pee nen Naan ɗe mo nɗəən nyil Afisus,
ɗe mo shinzeen nJesu Kristi azeen-nzeen.
2 Ɗeret kə ryang mə Naan puun fun kə Daa fun Jesu Kristi mo tong ashak kə wun.

Ɗeret Ɗe Mo a Mə Riin nDəən Kristi

3 Mu pəlang Naan puun, kə Daa fun Jesu Kristi, ɗewur le ɗeret wur nkaa mun, shi
koo a ɗeret ɗeɗangyi ɗe nə a mə Riin nɗəən ɗengnaan mo, shi Kristi.
4 Akuɗang Naan wur leyil nə, ɓe wur kə ten bələp mun, mbəkə mu ɗee a mə wur
nɗəən Kristi, mbəkə mu ɗee ɗe a ɗeɓang nɗəən wal mbəɗe baa mee shikbish ɗi ntoom
nwur kas.
5 Naan kə ten sat nee, nɗəən Jesu Kristi, ɓe ɗyin nle kə mun ɗee a jep wur mo. Ɗesə
nə put a nɗəən pan mə retnyit wur.
6 Wu yit kə mun kwoop wur mbə ɗeɗes mə yit naajeel nwur, ɗewur shìn mmun
nzuum nɗəən Làa wur ɗewur wal wur.
7 Mbəɗe a shi muut Kristi ɗangɓe mo fween mun, shii mənə a nee, mo fwo shikbish
fun mo mmun. Yit naajeel nNaan nə ɗes zam,
8 ɗewur ɗoo nə nkaa mun ɗes, kə seen kə manshii mbii mo jir.
9 Yaksə Naan wur le kə mun man mbii ɗe mo a səsok mə pan wur mo, nciit-nciit kə
pan wur ɗewur kə ten le nə, kə nə ɗee a ɗegəgam nɗəən Kristi.
10 Mbii ɗe Naan wur kə ten sat nee, wuɗyin ncìn mo katɗang pee nə wul. Ɓe Naan
wur njì kə mbii ɗewur kə ten le mo nɗəən nyil ɗesə ashak, kə ɗe mo nɗəən ɗengnaan
kə ɗe mo nɗəən nyil ɗesə jir, ɓe Kristi wur nɗee a káa mmo jir.
11 Mon cìn mbii mo jir a nciit-nciit kə mbii ɗe Naan wur kə ten sat nə wuɗin cìn mo.
Naan wur ten bələp mun, kə mun ɗee a nen wur mo nɗəən Kristi nciit-nciit kə pan wur.
Mbii mo ɗes aasə, nciit-nciit kə mbii ɗewur kə ten sat nə wuɗin cìn mo pəgyet ɗi nshee.
12 Mun ɗe mu shee canciin nkaa Kristi, wu yit kə mun kwoop Naan mbə ɗeɗes wur.
13 A wun zak, wu ɗee a nen Naan mo kaaɗi wu kələng pwoo ɗe azeen nə. Pwoo ɗeret
ɗe nə jì ɓam wun, kaaɗe wu shinzeen nKristi sə, ɓe Naan wur kə le sar wur nkaa wun,
kə nwun ɗee ɗe a mə wur. Kaaɗe wur shin Riin Ɗeɓang nə nwun nciit-nciit kə mbii
ɗewur kə ten sat sə.
14 Riin Ɗeɓang ɗe Naan wur shin nə mun, wur ɗee a mbii ɗenshee ɗe nə kám mun
nə, mu lap mbii ɗe Naan ten sat nə wuɗyin shìn nen wur mo. Ɗesə nə kám mun nə,
Naan wur shínpee nen ɗe mo a məwur mo, yit kə mu kwoop Ɗehai wur ɗi.

Ɗangnaan Pool

15 Mbə mbii ɗesə, ɓe yool mparpuus ɗe wen kələng pwoo nkaa shinzeen fuu nə nɗəən
Daa Jesu, kə wal fuu nə mbə nen Naan mo jir,
16 ɓe baa wen kən nook pəlang Naan mbə wun kas. Wen kən pan wun nɗəən
ɗangnaan fen mo.
17 Wen kən ɗang pə Naan kə Daa fun Jesu Kristi, puun ɗehai shidaar-shidaar nee,
ɗewur nshin Riin nwun, kə wur le nwun ɗee a nenseen mo, kə woo man mə Naan
nwun rəret hakyeng.
18 Yit kə pətuup fuu mo wang ɗi, kə wu naan pee ɓang wur ɗi, mbəkə wu man mbii
ɗe wuu canciin ɗe ke ɗewur kə ten pərep wun mbə nə, kə kop ɗewur nshin nen wur
mo.

19 Baa mee ngwe mmak kám ɗeɗes wur, ɗe nə nkaa cìn ɗak nɗəən mun kas, mun nen ɗe mu shinzeen wur. Iiko ɗe nə nkaa cìn ɗak nɗəən mun, nə nciit-nciit kə ɗeɗes mə ɓal wur,
20 ɗe gyet wur cìn ɗak kə nə, mbəkə wur yool ɗe kə Kristi a peemúut, kə nNaan wur le kə Kristi kàa tong nsarse wur nɗəən ɗengnaan.
21 Kristi wur met mɓal mishkoom mo jir, kə iiko, kə ɓal, kə ɗes mə se mishkoom mo jir. Səm wur nə met koor səm mo jir. Baa a nɗəən ɓit ɗeyaksə ɓejee ɗak kas, ɗangɓe kə nɗəən ɓit ɗe mo ndung jì akyeen.
22 Naan wur kə ten le mbii mo jir ndershii wur, kəzak wur le wur ɗee a káa mbii mo jir mbə Ekəlisya nə.
23 Kuur nendəm nɗang wur mo, a shin wur, ɗe mo gam kə wur shikáa wur, ɗewur gam mbii mo jir, koo a nɗəən ar ɗeɗangyi

2

Wuu Kat Seen nƊəən Kristi

1 Gyet nyam ɓe, wun a ɗeməmurep nɗəən tep waar kə shikbish fuu mo.
2 Gyet nciit kə mənə, ɓe wuu mwaan a nɗəən coor ɗebish mə yil ɗesə, kə nwun kələng a ɗoo mə mishkoom ɓal kə riin ɗe mo nɗəən kut mo, riin ɗe nə pə cin dak nkaa nen ɗe mo cii cìn ɗyen Naan.
3 Gyet mu tong a kaa mo sə, nɗəən coor mə nan fun mo. Kə gyet mu cìn mbii ɗe mu naa mo shang nnan fun mo, kə pan mə pətuup fun mo zak. ɗang nɗəən tong fun, kaa koor gurum mo sə, ɓe də mu ten mu ɗee a ɗe mun nshwaajeel mbə tuup Naan.
4 Ɗang mbəɗe kussuk Naan kə wal wur nə ɗes zam,
5 ɓe jir ɗe gyet mun a ɗeməmurep nɗəən shikbish fun mo, ɓe wur le kə mu kat seen ashak kə Kristi. Nə a mbə yit naajeel Naan, ɗangɓe mu kat ɓam.
6 Naan wur nle kə mun yool ashak kə Kristi, kə wur le kə mun tong ashak kə wur nɗəən ɗengnaan mbə səm kə Kristi Jesu.
7 nƊəən ɓit ɗe mo pə jì, ɓe wur nkám mmun ɗes shi ɗeɗes wur ɗe baa mee gurum mak kám nə kas. Ɗesə nə a yit naajeel wur ɗeɗes mbə mun nɗəən Kristi Jesu.
8 A mbə yit naajeel Naan, ɗangɓe wu kat ɓam, mbəɗe wu shinzeen. Baa wu kat ɓam ɗesə nə a mbə mee ɗak ɗeret ɗe wu cìn kas, nə a zuum mə Naan.
9 Baa nə a mbə mənə ɗak kas. Mpeemənə, ɓe taji mee gurum ɗiyeepkáa wur kas.
10 A Naan wur le mun shi sar wur, kaaɗe mun ɗe sə, ɗangɓe yaksə nɗəən Kristi, ɓe wur le mun a mbə cìn ɗak ɗeret mo, ɗewur kə ten ɗak nə le mbə mun, mbəkə mun cìn mo ɗi.

Mun Jir A Ɗemandong nƊəən Kristi

11 Taji wu mundər kas, nə, gyet nyam ɓe wun a nen ɗe baa mo làa wun a nen Yahudi mo kas. Ɓe gyet nen Yahudi ɗe də mo lesut a nen ɗe mo can mo nɗəən nan shi sar gurum mo, moo pet wun a nen ɗe nsuluk mo.
12 Taji wu mundər kas nə, gyet mɓít mənə mo, ɓe baa wu kus kə Kristi kas, kə baa gyet wu man Naan kas. Gyet mo shwat wun nɗəən jep mə nen Yahudi mo, kə gyet wun a məzep mo. Mbəɗe Naan kə ten ɓəlemcuk shi toom, kə baa gyet wun kə mee mbii canciin nɗəən yil nə kas.
13 Amma, yaksə nɗəən Kristi Jesu, ɓe wun ɗe gyet wu jong, mo kə jì kə wun kus, shi toom Kristi.
14 A Kristi jì kə tongryang mmun, ɓe wur le kə nen Yahudi mo ɗee a ɗemandong kə nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas. Wur shirip kok ɗe gyet nə ɓàk mun, mbəkə mun ɗee ɗi a shaarshak.
15 Wur mang Wàar nen Yahudi mo baa kənə aku, mbəkə wur waa le gurum ɗepwoo mo ɗe nɗəən ɗang ɗevəl sə mo. Ɗe a nɗəən ar ɗesə, ɓe wur jì kə tongryang.

16 A shi muut wur nkaa shiyeepyoom, ɓe wur tu mbii ɗe nə jì kə ciishak ngurum mo.
A shi shiyeepmúut wur, ɓe wur ɓàl ɗang mo shini-shini, kə mo ɗee a ɗeməndong nɗəən
Naan.
17 Jesu wur jì satpwoo, mə ryang nwun. Wun nen ɗe gyet wu jong kə Naan, kəzak,
wur jì kə pwoo nə nen ɗe gyet mo kus kə Naan zak.
18 A nɗəən Kristi ɓe mun gurum jir, mu mak jì nɗəən Riin ɗeməndong pə puun fun ɗi.
19 Mbəmənə, ɓe yaksə, wun nen ɗe baa wun a nen Yahudi mo kas, baa wu kuɗi a
məzep koo pəkor mo kas. Yaksə wun a ɗeməndong kə jepyil mə nen Naan mo, kə nwun
ɗee a jeplu mə Naan mo zak.
20 Mo ɗyik wun a nkaa kuk ɗe jeplep kə Jesu mo, kə nensatpwoo Naan mo kə ten
ɗyik nə. Jesu Kristi wur shikáa wur, a nghək ɗeɗes mə kwang lu nə.
21 A nɗəən wur, ɓe jir koor lu nə kəkàa nkaa wur, kə a wur le kə lu nə wurang, kə nə
ɗee a lu ɗeɓang mə Daa.
22 A nɗəən wur, ɓe mo ɗyik wun, kə nwun ɗee a pee ɗi Naan wur tong ɗi, shi riin
wur.

3

Ɗak Ɗe Pool Cìn mBə Gurum Mo

1 A mbə ɗesə, ɓe wen Pool, an a shishoot mbə Kristi Jesu, mbə wun nen ɗe baa wun
a nen Yahudi mo kas.
2 Azeen-nzeen wu man nee, nɗəən ɗeret Naan, ɓe wur shin ɗak ɗesə nə nwen, mbəkə
nghan cìn ɗi mbə wun.
3 Naan wur woo mbii ɗesəsok mo nwen ɗewur kə ten sat nə wuɗin ncìn nwen. Wen
kən ran pwoo nwun lee nkaa nə.
4 Katɗang wu tang mbii ɗe ghan kən ran nə, ɓe wun mmanshii mman fen, nkaa mbii
ɗesəsok mə Kristi.
5 Gyet nyam, ɓe baa mo woo mbii ɗesəsok nə mo ngurum mo kas, amma yaksə ɓe
Naan wur kə woo nə agaak pee jeplep Jesu Kristi mo, kə nensatpwoo Naan ɗeɓang mo,
shi Riin wur ɗeɓang.
6 Mbii ɗesəsok nə a nee, nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, yaksə nɗəən pwoo
ɗeret nə, ɓe mo kat ɗeret mə Naan ashak kə nen Yahudi nə mo. Kəzak yaksə, ɓe nen
ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas, mo ɗee a mbii ɗeməndong. Mo mak sekop nɗəən mbii
ɗe Naan wur kə ten cweer nə, nwur gam nə nɗəən Kristi.
7 A mbee pwoo ɗeret ɗesə, ɓe Naan wur nle kə ghan ɗee a ngucìn ɗak wur, nciit kə
zuum ɗeret mə yit naajeel wur ɗewur kəcin nwen, ɗe nə nkaa cìn ɗak nɗəən ɓal wur.
8 Koo ɗe ghan a ɗetaakat met jir nɗəən nen Naan mo, amma Naan wur cin ɗak ɗesə
nə nwen, ɗe nə satpwoo ɗeret nə mbə nen ɗe baa mo a nen Yahudi mo kas. Pwoo nkaa
long Kristi ɗe baa nə kə peekyes kas.
9 Kəzak, mbəkə nghan le kə gurum mo manshii mbii ɗesəsok mə Naan mo ɗi, ɗe Naan
ɗewur le mbii mo nɗəən nyil nə jir, ɓe wur kə ten sok mbii ɗesə nə mbee ɓit mo ɗes.
10 Pan wur ɗesə nə, yaksə nɗəən nendəm nɗang wur mo, ɓe ɗeɗes mə seen wur nə
ɗee agaak nɗəən ar mo shini-shini, pə nenlep Naan mo kə iiko ɗe mo nɗəən ɗengnaan
11 Nciit-nciit kə mbii ɗe Naan wur kə ten sat nee, wuɗin ncìn nə shindəm ngaa-ngaa,
ɗewur gam nə nɗəən ɓalkaa fun ashak kə Kristi Jesu Daa fun.
12 Kə shinzeen fun nɗəən wur, ɓe mu katɓal mpətuup, kə mu dəm ɗe ntoom Naan,
baa a shi kəərmuut kas.
13 Wen kən ɗang pə wun, taji kwak fuu mo murep kas, mbəɗe jir shawaajeel ɗe an
nkaa shwaa nə a mbə wun. Shwaajeel fen nə kəkoop nə pee wun ɗi.

Ɗangnaan mBə Nen Afisus Mo

14 A mbəmənə, ɓe an kən kurum ntoom puun,

15 a mbə wur, ɓe koo a weyi ɗe mo nɗəən ɗengnaan kə ɗe mo nɗəən nyil ɗesə moo
kat səm wur.
16 Wen kən ɗang pə Naan nɗəən long wur ɗeɗes, mbəkə wur shin iiko ɗe nwun nɗəən
Riin wur. Mbəkə nwun katɓal ɗe nɗəən pətuup fuu mo.
17 Mɓe kə Kristi wur tong nɗəən pətuup fuu mo, mbəɗe wu shinzeen wur. Wu
shamseen, kə nwun ɗar nkaa kuk ɗe nə a wal.
18 Mbəkə nwun, ashak kə nen Naan mo, ɓe wu man kaam, kə shwal, kə wurang, kə
jurum mə wal mə Kristi ɗi.
19 Kəzak, mbəkə wu man wal mə Kristi ɗe nə met nkoor man mo jir, mbəkə wu gam
ɗi kə man Naan nɗəən pətuup fuu mo.
20 Yaksə, pee wur, ɗewur kə iiko ɗe nə cìn ɗak nɗəən mun, met mbii ɗe mu mak ɗang
mo, koo pan ɗe mo nɗəən pətuup fun.
21 Ɓeɗes nə ɗee a mə Naan nɗəən nendəm ndang wur mo, kə nɗəən Kristi Jesu mbə
pə mo jir, yool yaksə kə, har ngaa-ngaa. Nə a kəsə.

4

Mo Ɓàl Mun Kə Fwooshin Kristi

1 Wen ɗe an a shishoot mbə səm Daa. Wen kən ɗang pə wun, mbəkə wu mwaan-
mwaan ɗe mo lapshak kə petpee ɗe Naan wur kə pərep wun mbə nə.
2 Wu sham kə káa fuu mo koo pəranyi. Wu cìn mbii mo nɗəən ɗyen, kə wun gung
zak. Wu kám wal fuu mo agaak, kə nwun fwangshak zak.
3 Wu gung, kə nwun tap ɗe kə ɓalkaa ɗe Riin wur shin nwun, shi tongryang ɗe nə
ɓàl wun ashak.
4 Shin nə a məndong, kə Riin nə məndong ɓejee. Kaaɗi mo kə pərep wun, nɗəən
canciin məndong nkaa mbii ɗe mo kə pet wun mbə nə.
5 Daa a məndong, shinzeen nə a məndong, baptisma nə a məndong,
6 Naan a məndong, ɗewur a puun fun jir. Wur met mbii mo jir, kə a wur cìn ɗak
nɗəən mun jir, kə a wur nɗəən mun jir zak.
7 Ɓang koo a weyi nɗəən mun, ɓe wur kə lap ɗeret nciit-nciit kə zuum kə Kristi.
8 Kaaɗe mo kə ran nɗəən ɓəət haal Naan sə nənee,
<<Kaaɗe Kristi wur kaa aɗeng,
ɓe wur pan kərem
ɗeyiyak mo ɗes ashak kə wur,
kə wur shin zuum ngurum mo zak.>>
9 Yaksə, ɓe nənee, <<wur kaa aɗeng >> ɓe shii mənə a mii? Shii mənə nee, nshee ɓe
wur sham nɗəən jurum kə peekyes kə yil ɗesə.
10 Mbəmənə, gwar ɗe gyet wur sham, a wur a gwar ɗewur kaa aɗeng-ɗeng a kəkyeen
ɗengnaan mo, mbəkə wur gam ɗeng kə yil jir.
11 A wur shìn zuum ngurum mbəkə npak mo ɗee ɗi, a jeplep mo, kə npak mo ɗee a
nensatpwoo Naan mo, kə npak mo ɗee ɗi a nenkop pwoo Naan mo, kə npak mo ɗee ɗi
a Pasto mo, kə npak mo ɗee ɗi a nenkám kam mo zak.
12 Wur shin zuum ɗesə mo, a mbəkə nə ɗak nen Naan mo ɗe, mbə ɓamshak, kə mbəkə
mo ɗyik fwoshik kə Kristi ɗi.
13 Nə aasə, ɓe mun jir, mun nyool mu ɗee a ɗeməndong nɗəən shinzeen fun, kə man
fun ɗe nə nɗəən Làa Naan. Mun nyool mu ɗee a nen ɗe kə man mo, Mbəkə mun wul
mbə gam ɗeɗes mə Kristi.
14 Ɓe baa mu kuɗi a jep ɗeɗyeen mo kas mənə, ɗe mo nnum mun shindəm sə, Mbəkə
mo mang mun pán, shi koo a kyaan kám ɗeɗangyi kas. Mo a nenseen mo ɗe mo a
korong mbə ɓərəm ɗung.

15 Akoppee mənə nə ret kə mun sat zeen nə nɗəən nwal. Nə ret kə mun wurang nɗəən
mbii mo jir, nɗəən Kristi ɗewur a káa fun.
16 A mbə wur, ɗangɓe koo a ɓeep ɗeɗangyi, mo shini-shini, mo tap ɓàl ashak, kə koo
a peeɓal ɗeɗangyi, nə katɓal a nɗəən wur. Katɗang koo a ɓeep ɗeɗangyi nə kə cìn ɗak
war rəret, ɓe fwoshik nə nwurang, kə nə ɗyik set ɗi nɗəən nwal zak.

Seen Ɗepwoo nƊəən Kristi

17 nƊəən səm Daa, ɓe nkən satpwoo wun shiɓal nə, taji wu sat a ntong kaa nen ɗe
baa mo a nen Yahudi mo kas sə, ɗe pan mo a ɗebuu.
18 Pan ɗe nɗəən pətuup mo, nə a mə peenkwoo, baa mo kə mee ləɓet nɗəən seen ɗe
Naan shin kas, mbəɗe baa mo kə mee man kas, kə mo ɗee a nencinshik mo.
19 Baa mo kuɗi kə naashweep kə mee mbii kas. Mo fes shínkáa fur mo mbə cìn mbii
ɗebish mo, kə moo coor mbə cìn koo a mbii ɗebish ɗeɗangyi. Baa moo kə mee yaasut
kas.
20 Amma baa a mbii ɗe wun wu kám pee Kristi ɗe mənə kas!
21 Mo sat nnə, wuu ten wu kələng pwoo nkaa wur, kə mmoo kám nwun zeen ɗe nə
nɗəən Jesu.
22 Wu shwat suk ɗesəər nə mo wu baa kə mo aku, ɗe də moo nnum wun nɗəən coor
mə nan sə.
23 Nə a təng kə npətuup fuu mo kə pan fuu mo ɗee a ɗepwoo,
24 Kəzak, nə a təng kə wu jwal fwoshik ɗepwoo nə mo, ɗe Naan wur ɗak mənə shikaa
fin sə, kə nə woo káa nnə agaak nɗəən seen ɗe nə azeen-nzeen ɗe nə a ɗeret kə ɗeɓang.
25 Mbəmənə, wu baa kə ɗung nɗəən wun, kə koo a weyi ɓe wur sat azeen ngənəən
wur ɓejee ɗak. Mbəɗe mun a ɗeməndong kə shak nɗəən Kristi.
26 Katɗang wu langtuup, ɓe taji wu cìn shikbish kas. Taji puus shamru, ɓe wun ɗe
nkaa langtuup kas.
27 Taji wu shínpee ngujwaan kas.
28 Ngwe ɗe wur cìn wat, ɓe taji wur baa cìn ɗe kas, ɗangɓe nə ret kə wur cìn ɗak ɗeret
shi sar wur, mbəkə wur mak cin mee mbii ɗe nen ɗe mo mɓut njeel
29 Taji pwoo ɗebish mo put nɗəən pwoo fuu mo kas, ɗangɓe ɗang a mbii ɗeret mo,
ɗe mon nƊyik wun, kaaɗi nə tap ret kə pee nə sə. Mbəkə nə jì ɗe kə ɗeret nen ɗe moo
kələng nə.
30 Taji wu wàt pətuup nRiin Ɗeɓang mə Naan kas, wur ɗe a wur ɗee a langtəng nə,
wuu ɗee a ɗe fufwang mbə parpuus ɗe mon mɓam wun.
31 Wu pwat kə pwoo ɗeɗeet mo, kə ciishak, kə tuup, kə ɓutbish, kə fələppee ashak kə
cìn nyang mo jir.
32 Ɗang nə ret kə nwun naajeel shak, kə nwun ɓam shak, kə nwun fwo ɗi nshak,
kaaɗi Naan wur fwo ɗi nwun nɗəən Kristi sə.

5

Mwaan nƊəən Peeɓang

1 Kaaɗe wun a jep Naan mo ɗewur wal wun sə, ɓe nə a təng kə nwun kám shiimwaan
Naan.
2 Kəzak, wu mwaan nɗəən wal, kaaɗe Kristi wur wal mmun sə, ɓe wur shìn kaashin
mbə mun kaa zuum kə mbiizuum ɗe nə kə toos shang shang pə Naan ɗi.
3 Taji pwoo nkaa ngaa, kə mbii ɗebish mo, kə rəɓet mbii mo pwat nɗəən pwoo fuu
mo kas. Mbəɗe pwoo nkaa kaan kə mənə mo, baa nə ret kə mo pwat mpwoo nen Naan
mo kas.
4 Kəsə zak, taji mee pwoo ɗebish mə le naashweep kə pwoo mə mwen mo, kə pwoo
ɗebuu mo, mo pwat nɗəən pwoo fuu mo kas, amma wu yit kən plang put pwoo fuu
mo.

5 Taji wu mundər nee, nen ɗe moo cìn ngaa, kə nen ɗe pan mo a ɗebish, kə ngutələk
mo, ɓe baa mee kaan nen mənə moo mee ləɓet mə sekop nɗəən mulki Kristi kə mə
Naan kas.
6 Taji wu yit kə mee gurum nnum wun shi pwoo ɗebuu mo kas, mbəɗe a mbə mbii
mo kaa ɗesə mo ɓe tuup Naan nə taa nkaa nencii kələngpee mo.
7 Mbəmənə, taji wu ɓalkaa fuu ashak kə nen mənə mo kas.
8 Gyet nyam, wun a nɗəən peenkwoo, ɗangɓe yaksə wun a nɗəən peeɓang, nɗəən
Daa. Nə ret kə wu mwaan kaa nen ɗe mo nɗəən peeɓang nə sə.
9 Ɗak nen ɗe mo nɗəən peeɓang, nə a nɗəən mbii ɗeret mo, kə ɗe ndəre mo, kə zeen
zak.
10 Wu gung, kə nwun kám mbii ɗe mon nret nNaan nyit.
11 Taji wu lesar fuu mo nɗəən ɗak ɗe mo a mə peenkwoo, ɗe baa mo kəkoop nə kas,
ɗangɓe nə ret kə wu woo ɗak mənə mo agaak.
12 Nə a mbii naashweep mbee satpwoo nkaa mbii ɗe moo cìn mo a səsok.
13 Ɗang katɗang jir mbii ɗe nə agaak, a pee ɗe ɓang ɗi, ɓe nə nɗee a ɗe gurum mo
mak naa nə. Mbəɗe jir mbii ɗe gurum mo mak naa nə, ɓe nə a nɗəən peeɓang.
14 Nə a kaaɗi mo kə ran nɗəən ɓəət haal nNaan sə nənee,
<<Ngusaam, a mii, a yool a peemúut
Mbəkə Kristi wur
shin peeɓang ɗe ngha>>
15 Wu tap kə shiimwaan fuu mo. Taji wu mwaan kaa mwen mo sə kas, ɗangɓe wu
mwaan kaa nen ɗe kə seen mo sə.
16 Wu cìn ɗak koo a pee ɗeɗangyi, mbəɗe teer ɗe yaksə nə mo gam kə mbii ɗebish
mo.
17 Mbəmənə, ɓe taji wu ɗee a mwen mo kas, amma wu manshii kə mbii ɗe Daa wur
rəɓet kə nwun cìn.
18 Taji wu shwaa am anab kə nə yuur wun kas, mbəɗe mənə mak jwaan wun, amma
wu ɗee a ɗegəgam shi Riin Ɗeɓang.
19 Wu sat mee pwoo kə shak shi kook ɗe mə kwoop mo, kə kook ɗe mo a mə Riin.
Wu cìn kook ɗeret mo nNaan, kə pəlang nɗəən pətuup fuu mo.
20 Koo pəranyi ɓe wu plang Naan puun mbə mbii mo jir nɗəən səm nDaa fun Jesu
Kristi.

Mat Mo Kə Mish Mo

21 Wu shin ɗeɗes ndər shak, mbəkə wu shin ɗeɗes ɗi nKristi.
22 Mat mo, wu shin ɗe ɗeɗes mmish fuu mo, kaaɗi wuu cìn nDaa sə.
23 Mbəɗe mish wur a káa mat, kaaɗi Kristi wur a káa Ekəlisya sə, shii kə mənə a
fwooshin fin kə wur shikáa fin a Nguɓam war zak.
24 Kaaɗe Ekəlisya war ndər Kristi, nə aasə zak, wun mat mo, wu shin ɗeɗes mmish
fuu mo nɗəən mbii mo jir.
25 Mish mo, wu wal mmat fuu mo, kaaɗi Kristi wur wal Ekəlisya nə sə, har wur
shinkaa shin mbə war.
26 Mbəkə wur le war ɗee ɗi a ɗeɓang shi vwang war kə am, kə pwoo Naan.
27 Mbəkə wur ɗak Ekəlisya nə le ɗe nshin, nɗəən ɗeɗes, kə ɗemen, baa ashak kə mee
rap, kə mee pee taakat mɓut mo kas. Mbəkə mo ɗee ɗe a ɗeɓang baa kə mee rap kas.
28 Ni ret kə mish mo wal mmat fur mo kaa sut sə. Ngwe ɗewur wal mmat wur, ɓe
wur wal a nshin mənə.
29 Baa mee gurum kə cam cii shin kas, ɗangɓe wur tap shin mbiise nnə, kə wur tap
kə nə rəret, kaaɗi Kristi wur cìn Ekəlisya sə
30 Mbəɗe mun a ɓeep mə foshik nwur.
31 A mbəmənə, ɓe gurum wur nyit puun wur kə nəən wur, kə wur ɓalkaa ɗe ashak
kə mat wur, kə mo vəl mo ɗee ɗi a ɗeməndong.

32 Ɗesə nə a mee mbii ɗeɗes ɗesəsok. Mbii ɗe wen kən sat nə, a nkaa Kristi kə Ekəlisya.
33 Jir arang ɓe wu yit koo weyi wur wal mmat wur, kaa kaashin sə, kə mat war shin ɗeɗes mmish war zak.

6

Jep Mo Kə Puun Mo

1 Jep mo, wu kələng pwoo mpuun fuu mo nɗəən Daa, mbəɗe mənə a mbii ɗe ndəre.
2 <<A shin ɗeɗes mpuun fwa kə nəən fwaa mo,>> ɗesə nə a Wàar ɗenshee ɗe mo kə ten le,
3 <<mbəkə a tong ɗi ryang, kə mbəkə a kat teer mo ɗi ɗes nɗəən nyil nə.>>
4 Puun mo, taji wu le kə pətuup jep fuu mo wat, kə nə le kə mo cìn tuup kas, amma wu kyeer mo, kə wu kar mo nɗəən kám ɗe mo a mə Daa Naan.

Kərem Mo Kə Nen Ɗe Ɗyel Mo

5 Kərem mo, wu kəlengpwoo nen ɗe moo ɗyel wun nsar fur mo. Kən sat a puun fuu ɗe mo a mə yil ɗesə nə. Wu kəlengpwoo mo nɗəən kəər kə ɗaar shi pətuup məndong, kaaɗi wuu cìn nKristi sə.
6 Taji wu cìn ɗak a yit gurum mo ɓejee, kə mo plang wun ɗe kas, amma wu cìn ɗak kaa kərem mə Kristi sə. Wu cìn ɗyen nNaan nɗəən pətuup fuu mo.
7 Wu cìn ɗak shi pətuup ɗeret, mbəɗe wu cìn a nDaa Naan, baa a mmee gurum kas.
8 Taji wu mundər kas nə, ɗak ɗeret ɗe gurum kə cìn mo, ɓe wur nwaa lap kwat nə pee Daa ɗi, koo ɗewur a kərem, kə ɗewur a laalu.
9 Wun nen ɗe wun kə kərem mo wu cìn mbii ɗeret mmo zak. Taji wu wuk mo kas, mbəɗe wu man nə, Daa fu kə moo, wur a nɗəən ɗengnaan, baa wur kə nshwatyit kas.

Leelek Naan Mo Jir

10 Peekyes nə, wu ɗar ɓalɓal nɗəən Daa nɗəən iiko mə ɗeɗes wur.
11 Wu jwal leelek ɗe Naan wur shin mo wun jir, mbəkə nwun mak ɗar ɗi ɓalɓal nkaa Ngujwaan kə gwampee wur.
12 Mbəɗe baa mu cìn lek nə a nkaa gurum mo, ɗe moo nan kə toom kas, ɗangɓe nə a nkaa se mishkoom, nen iiko ɗe mo a mə Ngujwaan mo, nkaa se mishkoom kə nen peeknwoo ɗe nɗəən ɗengnaan mo.
13 Mbəmənə, ɓe wu jwal leelek ɗe Naan wur nshin nwun, mbəkə nwun ɗar ɗi ɓalɓal nɗəən teer ɗebish mo. Mbəkə taji Ngujwaan wur se koorong nkaa wun kas.
14 Wu ɗar ɓalɓal shi ɗak suk, kə ɓwoot ɓwoon fuu mo shi zeen, kə cìn mbii ɗe ndəre kaa kawung ɗe nə tap tuur ngurum sə.
15 Wu jwal kwoopshii nshii fuu mo, mbə satpwoo ɗeret, ɗe nən jì kə tongryang.
16 Koo pərangyi, ɓe wu mang gwat ɗe nə a shinzeen ashak kə wun, mbə tap pas mə wus ɗe gwar ɗebish nə wur mpwas shinji nkaa wun.
17 Wu mang ɓam ɗe Naan wur cìn nwun, kaa mbiikáa shool ɗe nenlek moo lep mbəkə nə tap káa ɗi mmo sə. Kə wu ɗyel pwoo Naan nə, kaa kwai ɗe Riin Ɗeɓang wur shin nwun sə.
18 Wu ɗangnaan (leshap kə Naan), mbə mbii ɗesə mo shidaar-shidaar nɗəən Riin. Wu tong shi gongpee, kəzak, wu gung nɗəən mbii mo jir. Wu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) mbə nen Naan mo jir.
19 Wu ɗangnaan (leshap kə Naan) mbə ghan zak, mbəkə Naan wur cìn mbii ɗe wen nsat mo ɗi, kə mbəkə ghan sat mbii ɗesəsok mə pwoo ɗeret nə mo, ɗe shiɓal baa a shi kəərmuut kas.
20 A mbə pwoo ɗeret nə, ɗang mo lep an mbəkə wen sat nə ɗi. Ɓe wen a shishoot shi təsek mə shool yaksə. Jir kə ɗe an a shishoot, ɓe wu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan),

mbəkə wur shinɓal ɗi nwen, kən satpwoo ɗeret nə ɗe shiɓal, kaaɗi nə ret kə wen cìn sə.

Tokshik Mə Kes Nə

21 Tikikus ɗyemnəən fun ɗe mu wal wur, ɗewur a kərem Daa azeen-nzeen, wur nsat
mbii mo nwun jir, nkaa an, kə nkaa ɗak ɗe ghan nkaa cìn nə.
22 Wen kən ten nlep wur shindəm pee wun ɗe, a mbəkə wur satpwoo ɗi nwun nkaa
mun, mbəkə nwun man tong fun ɗe, kə nə ɓam pətuup fuu mo ɗi zak.
23 Naan puun, kə Daa fun Jesu Kristi shin tongryang, kə wal, kə shinzeen nɗyemnəən
fun mo jir.
24 Ɗeret Naan nə ɗee ashak kə nen ɗe mo wal nDaa fun Jesu Kristi, shi wal ɗe baa nii
peekyes kas har ngaa-ngaa.

Lepran Ɗe Pool Ran
Nen Filipi Mo

1 Lepran ɗesə nə put a nsar Pool kə Timoti kərem Daa Jesu Kristi mo, shindəm pee
nen Naan, ɗe mo nɗəən nyil nFilipi ɗe mo ɓalkaa fur mo ashak kə Kristi, jir kə nen
ɗenan-nan mə Ekəlisya mo, kə nenɓam mo, kə Bishop mo, kə Dikon mo.
2 Naan puun fun kə Daa fun Jesu Kristi, mo shin ɗeret kə tongryang nwun.

Ɗangnaan mBə Nen Filipi Mo

3 Wen kən plang Naan koo a pərangyi, katɗang wen yee wun,
4 nɗəən ɗangnaan ɗe kən cìn mbə wun jir shidaar-shidaar, ɓe kən cìn nə a shi retnyit
5 mbəɗe wu fes wu ɓalkaa fuu kə an nɗəən pwoo ɗeret nə, yool mpuus ɗe gyet wu
shee kələng nə jiwul cicinsə.
6 Wen man azeen-nzeen nee, Naan ɗewur yaa cìn ɗak ɗeret ɗesə nɗəən wun, wur
nsat a ncìn nə har parpuus ɗe Kristi Jesu wur mbaaji.
7 Wen kən yee wun nɗəən pətuup fen shidaar-shidaar, mbəmənə, ɓe nə ret kə wen
kat pan mənə nkaa wun. Mbəɗe wu ɓalkaa fuu mo kə an nɗəən ɗeret ɗe Naan wur cin
nwen. Kaaɗi yaksə, ɓe wen nɗəən lushoot, kə kaaɗi gyet wen katpee mbəkə wen kám
ɗi ngurum mo nee, pwoo ɗeret nə azeen-nzeen.
8 Naan wur a langtəng fen, pan ɗe ghan kə nə mbə wun nə a kaa wal ɗe Jesu Kristi
shikáa wur kə nə mbə mun sə.
9 Wen kən ɗangnaan, mbəkə nwal fuu nə naa nwurang ɗe, kə mbəkə wu kat man kə
seen ɗi wun mman ɓeet mbii mo ɗe ndəre-ndəre.
10 Mbəkə nwun bələp mbii ɗe nə rəret met ɗi, kəzak, mbəkə wu ɗee ɗe a ɗeɓang, ɗe
baa wun kə mee rap kas parpuus Kristi wur mbaaji.
11 Seen fuu mo gam kə mbii ɗeret mo azeen-nzeen, ɗe a Jesu Kristi wur mak shìn nə
ɓejee, mbə le Naan a ɗeɗes kə kwoop wur.
12 Ɗyemnaa mo, kən rəɓet kə nwun man nee, jeel ɗe mo kat wen, ɓe nə le kə pwoo
ɗeret nə sekyeen.
13 har shiitoon ɗe moo tap lu mishkoom nRom, kə pak gurum mo, mo man nə, wen
a shishoot a mbə səm Jesu Kristi.
14 Pak ɗyemnəən fun mo ɗes ɗe mo nɗəən Daa mo waa katɓal nɗəən pətuup fur
mo, mbə satpwoo ɗeret nə shi pətuup məndong, baa a shi kəərmuut kas, mbəɗe wen
a shishoot a mbə səm Jesu.
15 Ii, azeen-nzeen, pak moo satpwoo ɗeret nkaa Kristi a mbə zuur, kə ɓəlep, ɗangɓe
pak moo sat a shi pətuup məndong.
16 Nen ɗe moo satpwoo ɗeret nkaa Kristi shi pətuup məndong sə, moo sat mənə a
nɗəən nwal, kəzak, mo man nə, wen a shishoot a mbəɗe an kə ɗar ɓalɓal bə tap pwoo
ɗeret nə.
17 Ɗangɓe nen ɗe moo satpwoo ɗeret nkaa Kristi a mbə zuur sə, moo rəɓet wat a
pətuup fen, kə mo pan nə, wuɗun jì aa jeel nkaa wen nɗəən lushoot nə.
18 Baa nə daampee nghan kas, katɗang mo satpwoo ɗeret nkaa Kristi, koo a mbə
mbii ɗeɗangyi, ɓe nə ret nwen nyit. Koo ɗe moo sat a nɗəən pan ɗebish, koo ɗe moo
sat a nɗəən pan ɗeret, ɓe ghan nsat a nkat retnyit ɗak, mbəɗe gurum moo kələng pwoo
ɗeret nkaa Kristi jir neyi.
19 Mbəɗe wen man nə, shi ɗangnaan fuu mbə ghan, kə ɓam ɗe nə put pə Riin Jesu
Kristi ɗi, ɓe mon nbwoot wen.
20 A ɗyen fen kə canciin fen ɗesə nə, baa wen cìn mee mbii ɗe nə njì kə naashweep
nkaa ghan kas. Ɗangɓe rəɓet fen, kə nghan satpwoo ɗeret nə shiɓal baa shi kəərmuut

kas mbəkə koo a ɗeɗangyi, kə koo a pərangyi, ɓe wen shin ɗeɗes ɗe nKristi shiɓal kə foshik fen jir. Koo ɗe wen ɗe kə seen, kə koo ɗi wen mmuut.
21 Pee wen ɗi, ɓe seen fen nə a Kristi, kə muut fen nə a ləɓet zak.
22 Ɗang katɗang wen sat a ntong nɗəən nan ɗesə ɗak, ɓe ghan ncìn ɗak ɗe nə mɓam gurum mo. Yaksə baa nghan mman ar ɗe ghan mbələp kas.
23 Wen ɗee a kaa kamlang a naar kə am sə. Pan ɗevəl ɗesə nə mo dul ghan shindəm nɗəən ar mo vəl. Wen kən rəɓet kə ghan muut ɗe yaksə, mbəkə ghan dəm ntong ɗe ashak kə Kristi, mənə ret nwen met.
24 Ɗang nə kəkoop nə zam, mbəkə nghan tong ɗi kə seen nɗəən fwoshik ɗesə, mbə ɓam wun.
25 Mbəɗe nghan man zeen nə aasə. Mbəmənə, ɓe wen man nee, baa nghan mmuut yaksə kas, nghan ntong ɗi, mbəkə wen ɓam wun ɗe kə wu sekyeen ɗe shi retnyit nɗəən shinzeen fuu.
26 Mbəkə katɗang wen mbaajì pee wun ɗi zak, ɓe wu kat mbii ɗe wun canpwoo ɗi kaa an, mbə seen ɗe wun kə nə nɗəən Kristi Jesu, mbə tong ɗe wen ntong ashak kə wun nə.
27 Nə a təng kə nwun mwaan a nɗəən mbii ɗe pwoo ɗeret Kristi nə sat nnə wu cìn mo. Mbəkə koo ɗe nghan njì naa wun, koo ɗe baa nghan nkatpee baaji naa wun kas, ɓe nghan kələng nə, wuu ɗar a ɗe ɓalɓal, kə pwoo fuu mo ɗee a ɗeməndong, kə pan fuu mo ɗee a ɗeməndong zak. Mbəkə wu cìn lek ɗi ashak, mbə pwoo ɗeret, ɗe wuu shinzeen nə.
28 Taji wu kəər shaarlek fuu mo kas, koo dəɓen. Ɗesə nə nkám mmo nə, Naan wur kə ten ɓam wun, ɗangɓe wur ntwe mo mbə shikbish fur mo. Mbəkə nwun man ɗe zak nə, Naan shikáa wur, wur nshin korong nə nwun aasə.
29 Naan wur shínpee nwun, baa a mbəkə wu shinzeen ɗi nKristi ɓejee kas, ɗangɓe a mbəkə wu shwaajeel ɗe mbə wur zak.
30 Yaksə nwun mak cìn lek nə ashak kə an. Lek ɗesə nə a lek ɗeməndong kə ɗe gyet wu naa an nkaa cìn nə, kə kaaɗe wu kələng nə, an ɗe a nkaa cìn lek mənə jiwul cicinsə.

2

Wu Sham Kə Kaa Koo Mə Kristi Sə

1 Katɗang seen fuu ɗe mo nɗəən Jesu Kristi mo ɗee a ɗeɓal. Katɗang wal wur nə jwan wun, katɗang wuu shaar ashak kə Riin wur, katɗang wuu naajeel shak kəcin ɗeret shak,
2 ɓe wu le kə retnyit fen nə gam, kə pan fuu mo ɗee a ɗeməndong kə wal fuu nə ɗee a ɗeməndong kə pətuup fuu mo ɗee a ɗeməndong nɗəən mbii mo jir.
3 Taji wu cìn mee mbii mbə rəɓetkáa kə ɗiyeepkáa kas, ɗangɓe wu sham kə káa fuu mo. Wu shin ɗeɗes nshak met nkáa fuu mo.
4 Taji memee fuu ɗee ntap a mbii ɗe mo a məkáa fin ɓejee ɗak kas, ɗangɓe wun ntap kə mbii mə nyee fuu mo zak.
5 Wu yit kə məse fuu mo ɗee a kaa məse Jesu Kristi wur kə nə.
6 Jesu ɗewur a ɗeməndong kə Naan,
ɗangɓe baa wur
lekáa fin nciit-nciit kə Naan kas. Ɗang baa a mbii ɗewur nyaa nə rip shiɓal kə wur ɗee ɗi kaa Naan sə kas.
7 Ɗangɓe Jesu wur sham kə káa fin,
har wur leshin a káa kərem sə.
Mo làa wur nɗəən nan
kaa koor gurum mo sə.
8 Ɗangɓe kaaɗi gyet wur ɗe nɗəən nan kaa gurum sə,
ɓe wur sham kə káa fin,
ɗang wur shín shin
mbə muut nkaa shiyeepyoom.

9 Mbəmənə ɓe Naan ɗiyeep wur
a ɗeɗes hakyeng,
kə wur shìn səm wur a nJesu,
ɗe nə met koor səm mo jir.
10 Mbəkə nɗəən səm Jesu,
ɓe gurum mo jir
nɗəən ɗengnaan, kə nɗəən nyil ɗesə,
kə ndər nyil ɗesə,
ɓe mon njì kurum ntoom Jesu.
11 Kəzak, koo a pwoo ɗeɗangyi,
ɓe nə nsat nə,
Jesu Kristi wur a Daa,
mbə ram Naan puun.

Wu Ɗee A Peeɓang

12 Mbəmənə, wun ɗe wen wal nwun sə kaaɗi shidaar-shidaar ɓe wuu naa ncìn mbii ɗe də wen nsat nee, wu cìn mo, ɓe an ashak kə wun sə. Ɓe wu sat a sekyeen kə cìn mbii ɗe gyet wen sat mo nwun ɗak. Jir kə ɗe baa an kuɗi ashak kə wun kas, ɓe wu shin ɗeɗes nNaan, kə wu kəər wur nɗəən pətuup fuu mo zak. Wu cìn ɗak shiɓal fuu mo, mbəkə ɓam fuu nə ɗee ɗi a ɗegəgam.
13 Mbəɗe a Naan ɗewur kə cìn ɗak nɗəən pətuup fuu mo shidaar-shidaar. A wur kə le kə nwun cìn mbii ɗe mo ret wur nyit. Wur nshín ɓal nwun mbəkə nwun cìn mbii ɗeret nə mo ɗi.
14 Wu cìn mbii mo jir, baa a shi pwoo nɗoom-nɗoom kə ɓeetshik kas,
15 mbəkə taji gurum mo naa bish fuu kas. Mbəkə nwun ɗee ɗe a ɗeɓang kaa jep Naan ɗegəgam mo sə, ɗe moo tong nɗəən nyil ɗebish sə, kə nɗəən gurum ɗe mo gam kə shikbish sə. Wu ɗee a peeɓang mɓut mmo nɗəən nyil ɗesə nə, kaa peeɓang mə zar ɗe mo aɗeng sə.
16 Kaaɗi wuu satpwoo ɗeret mə seen nə mo sə. Katɗang wu cìn aasə, ɓe ghan nkatpee mbə leshap shi wun parpuus mə Kristi. Mbəɗi parpuus mənə, ɓe nə nɗee agaak nee, ɗaar kə ɗak ɗe də ghan kən cìn nə, baa nə a buu kas.
17 Koo ɗe mon nfet ghan, kə mo ɗoo toom fen kaa mbiizuum ɗe shang sə mbə shinzeen fuu nɗəən Naan, ɓe nə ret nwen nyit, kə nə shang nwen ashak kə wun jir.
18 Nə aasə zak, nə ret kə wun, wu cìn retnyit ashak kə an zak.

Timoti Kə Epafradaitus

19 Katɗang Daa Jesu Kristi wur rəɓet, ɓe wen kən lepan nə, an nlep Timoti shindəm pee wun ɗe kəkəlak. Mbəkə katɗang wur baaji, ɓe wen kələng pwoo ɗe nkaa tong fuu, kə nə caa an ɗi.
20 Baa nghan kə mee ngwe kaa wur sə kas, ɗewur kə shìn shin azeen-nzeen mbə sekyeen fuu.
21 Koor gurum nə mo ɗee a ncìn mbii ɗe məkáa fur mo ɓejee ɗak, baa mo kak sekyeen mə pwoo Jesu Kristi kas.
22 Wun shikáa fuu wuu man tong Timoti, mbəɗe an kə wur, mun a kaa puun kə ɗyem nwur sə, ɗe muu cìn ɗak ashak mbə satpwoo ɗeret nə.
23 Mbəmənə kən lepan, mbəkə wen lep wur shindəm pee wun ɗi kəlak-kəlak. kaɗang mman mbii ɗe nə kat an ɗi.
24 Wen shinzeen nɗəən Daa nee, Baa nə ntong ɗes kas, ɓe wur nle kə nghan shikáa fen wen dəm pee wun ɗi.
25 Wen kən pan nee, nə ret kə nghan lep Epafradaitus ɗyemnəən fun, wur a shaarɗak fen, ɗewur kə cìn lek nə ashak kə an, shindəm pee wun ɗi. Gyet a wun lep wur jì pee an ɗi, mbəkə wur ɓam an ɗe nɗəən ɗak mo.

26 Gyet wur kə fes lepan mbəkə wur naa wun ɗe jir, ɗangɓe wur kə pətuup ɗewat
mbəɗe baa gyet wur nkoom kas kaaɗi gyet wu kələng sə.
27 Azeen-nzeen baa gyet wur nkoom kas, mbə gyet wur kus kə muut, ɗangɓe Naan
wur naajeel wur. Baa Naan naa a jeel wur ɓejee kas, ɗangɓe kə wen jir, mbəkə taji nkat
pətuup ɗewat nkaa pətuup ɗewat kas.
28 Mbəmənə, wen kən fes nlepan, mbəkə nghan lep wur shindəm pee wun ɗi. Mbəkə
nwun kat retnyit ɗe mbə baa naa wur shi yit fuu mo, mbəkə pətuup mənə pan saam ɗe
zak.
29 Mbəmənə, wul a wur nɗəən səm nDaa shi retnyit hakyeng. Wu shin ɗeɗes nkaan
nen mənə mo.
30 Gyet ɗee ɗi a lee kə wur muut mbə ɗak Kristi. Gyet wur shin seen wur, mbəkə wur
ɓam an ɗe, nɗəən ɗak ɗe baa wun shikáa fuu wu mak cìn nə kas.

3

Ɗyen Ɗeret Nə Put
A Pə Jesu Kristi Ɗi

1 Ɗyemnaa mo, mpee kyes nə, ɓe wu cìn retnyit nɗəən Daa. Baa nə daampee nwen
mbə baa ran pwoo ɗe gyet wen kən ten ran mo nwun kas, ɗangɓe nə a mbəkə nə ɓam
wun ɗe, kə wun tong ɗe ryang.
2 Wu tap kə nen ɗe moo cìn mbii ɗebish, kaa as mo sə. Nen ɗe mo sat nee, nə a təng
kə gurum mo can-can.
3 A mun a ɗe mo kə can mun, baa a mo kas. Mbəɗe muu seyil nNaan a nɗəən Riin
wur, kə muu cìn retnyit nɗəən Jesu Kristi, mbəɗe seen fun mo a nɗəən wur. Baa muu
gángkáa fun a nkaa mbii ɗe gurum moo cìn, ɗe mo a mə nan kas.
4 Katɗang ɓe ɗe kən rəɓet, ɓe ɗe an mmak gángkáa fen, nkaa mbii ɗe gurum moo cìn
mə nan nə. Mbəmənə, katɗang mee gurum kə pan nə, wur kə mbii gángkáa nɗəən nan
nə, ɓe an met ngwar mənə hakyeng nɗəən mbii ɗe mo a mə nan nə mo.
5 Kaaɗi gyet mo làa an, ɓe aɓwoon ɗe kən wul teer pwookun, ɓe mo can ghan. Wen
a ngu Yahudi, nɗəən soon mə Benjamin. Wen a ngu Hiburu, làa nen Hiburu tyap.
Katɗang a nɗəən ar mə tap Wàar mə nen Yahudi mo, ɓe ghan kən tap Wàar nə a kaa
nen Farisi mo sə.
6 Gyet kən shin jeel nendəm nɗang Jesu mo. Nkwang mə tap Wàar nnen Yahudi mo,
ɓe kən tap Wàar nə mon ndəre-ndəre jir.
7 Ɗangɓe nɗəən mbii ɗe gyet wen kən kat mo, kaa ləɓet sə, ɓe yaksə kən le mo ɗee a
ɗebuu mbə səm nKristi.
8 Ii, azeen-nzeen, kən le mbii ɗesə mo ɗee a ɗebuu, mbəɗe yaksə, wen kən man ɗeɗes
mə wal Kristi Jesu Daa fen, ɗe nə met mbii mo jir. Mbə səm wur, ɓe ghan kən fwo mbii
mənə mo jir. Yaksə, ɓe kən nnaa moo ɗee a kaa pee ɗe mo ɓeer a zungtung sə, mbəɗe
wen cii mo jir. kə nghan ɗee ɗi a mə Kristi,
9 kə nghan tong ɗe nɗəən wur. Baa a mbə ɗeret fen kas, ɗe an mak kat nə mbə tap
Wàar nə mo kas. Ɗang a mbə ɗeret ɗe mu kat nə mbə shinzeen ɗe mun kə nə nɗəən
Kristi. A ɗeret ɗe nə put a pə Naan ɗi, ɗe nə ɗar a nkaa shinzeen.
10 A mbii ɗe nkən fes nrəɓet nɗesə, kə nghan man Kristi ɗi kə Iiko nyool a peemúut
nwur. Kə nghan shwaa pak jeel wur nə ɗe zak, mbəkə nghan ɗee ɗe kaa wur sə nɗəən
muut wur.
11 Mbəkə koo ɗe a me cìn yii, ɓe wen kat yool a peemúut nə ɗi zak.

Wu Sekyeen nƊəən Kristi

12 Baa kən ten kat mbii ɗe kən leyit nkaa mo kas. Koo ɗe baa kən ɗee a ɗe ndəre-ndəre
kas, ɗangɓe kən gung mbəkə mbii mənə mo ɗee ɗe a mənə, mbəɗe Kristi Jesu wur le
kə wen ɗee a mə wur.

13 Ɗyemnaa mo, baa an kən lesen nə, kən ten nkat mbii ɗesə nə mo kas, ɗangɓe mbii məndong ɗe kən cìn, wen kən mundər mbii ɗe mo kə ten ɗel. Yaksə, wen kən leyit fen ndəre-ndəre a nkaa mbii ɗe mo a təleng fen ɓejee ɗak.
14 Wen kən gung mbə dəm wul a peekyes nɗak fen, mbəkə nghan lap kwat ɗe mə kaa aɗeng ɗe ashak kə Jesu Kristi, nɗəən petpee ɗe Naan wur pet an nə ɗi.
15 Wu yit kə pan ɗesə, nə ɗee nɗəən pətuup fun mo. Mun nen ɗe mun kə seen, katɗang mee mbii ɗi, ɗe baa wu manshii nə kas, ɓe Naan wur nkámshii nə nwun.
16 Nə ret kə mun cin mbii mo nciit-ciit ɗe muu ten mu man nɗəən Kristi.
17 Ɗyemnaa mo, wun jir wu mwaan nɗəən shiimwaan fen, kəzak, wu naa nen ɗe mwaan mo mo a ɗeret nɗəən ar nə, kaaɗi mun muu ɗee a mbiikám pee wun ɗe sə.
18 Wen kən ten sat mbii ɗesə mo nwun, yit ɗes. Yaksə, ɓe nghan baa sat a nə ɗe nwun, jir shi yitmwaa. Gurum mo ɗəɗes nɗəən wun, ɗe mo a shaarlek mə shiyeepmúut mə Kristi.
19 Peekyes mə nen ɗesə nə mo, a muut mə aawus ɗe baa nii peekyes kas, mbəɗe naan mmo nə a ɓut mo. Baa mo kə mee naashweep kas. Moo ɗiyeepkáa fur mo. Mo fes le pətuup fur mo a nkaa mbii ɗe mə nyil ɗesə mo.
20 Ɗang mun, ɓe tul fun nə a nɗəən ɗengnaan. A pee ɗe muu naa Nguɓam fun Daa Jesu Kristi ɗewur ntong aɗeng sham ɗe.
21 Wur mbə ciir kə məse fun ɗebish sə mo, mbəkə mo ɗee ɗe kaa mə ram wur sə. Shi iiko wur ɗesə, ɓe wur njì kə mbii mo jir, kə mo ɗee ɗe ntoom wur.

4

Mbii Mə Kám Mo

1 Mbəmənə ɗyemnaa mo, ɗe wen wal nwun. Wen fes nrəɓet wun, ɗe kən kat retnyit a shi wun, kə ghan kən cìn roop a shi wun zak. Wu ɗar ɓalɓal nɗəən Daa.
2 Wen kən satpwoo Yudiya, mo kə Sintiki nə. Nə ret kə mo tongryang kə shak, mbəɗe mo jir vəl mo a nɗəən Kristi.
3 Wen ɗang pee waa ɗyemnəən fen, ɗe muu cìn ɗak ashak, kussuk a ɓam mat ɗesə mo. Mbəɗi mat ɗesə nə moo cìn ɗak ashak kə an nɗəən satpwoo ɗeret nə, ashak kə Kelemen kə koor des ɗe muu cìn ɗak ashak kə mo jir. Nen ɗe səm mo a ɗerəran nɗəən ɓəət haal mə seen.
4 Wu cìn retnyit nɗəən Daa shidaar-shidaar. Wen baa nsat a nə ɗe nwun zak nə, wu cìn retnyit.
5 Wu yit kə gurum mo jir, mo naa gung fuu. Mbəɗə baaji Daa nə wul kus.
6 Taji wu yit kə mee mbii daampee nwun kas, ɗangɓe nɗəən mbii mo jir, ɓe wu sat mbii, ɗe wuu rəɓet mon nNaan, nɗəən ɗangnaan kə plang.
7 Tongriyang nNaan ɗe nə met man mo jir, nə tap kə pətuup fuu mo kə pan fuu mo, nɗəən Kristi Jesu.
8 Ɗyemnaa mo, peekyes nə, ɓe jir mbii ɗe nə azeen, ɗe nə mak shin ɗeɗes, ɗe nə a ɗe ndəre, ɗe nə a ɗeɓang, jir a ɗe nə a nwal, kə jir mbee ɗe nə rit naa, jir katɗang nii mee mbii ɗeret met jir ɗe, jir ɗe nə mee mbii ɗe nə ret plang ɗe, ɓe wu cìn pan nkaa mbii ɗesə mo jir.
9 Wu cin ɗak kə mbii ɗe gyet wuu ten wu kám mo, kə mbii ɗe gyet wuu ten wu lap mo, kə mbii ɗe gyet wuu ten wu naa mo, kə mbii ɗe gyet wuu ten wu kələng mo pee an ɗi. Naan ɗewur shin tongryang mmun, wur ntong ashak kə wun.

Pool Pəlang Nen Dəm Ɗang Jesu Ɗen Filipi Mo

10 Wen kat retnyit nɗəən Daa hakyeng, mbəɗe gyet wuu ɗoom mundər nwen, ɗangɓe yaksə wuu pan ghan. Azeen-nzeen, gyet wuu pan an, ɗangɓe baa gyet wu kat a pee mbə ɓam an kas.

11 Baa nə, a mee mbii jee nwen kas, mbəɗe gyet wen kən ten kám ar mə gung nɗəən
jir mbii ɗe ghan kə nə. Jir ɗe nə ɗes, kə jir ɗe nə a lee, ɓe wen kən tong a shi retnyit.
12 Wen man mbii ɗe an cin, katɗang baa ghan kə mee mbii kas, kəzak, mman mbii
ɗe ghan ncìn katɗang ghan kə mbii mo ɗes. nƊəən mbii mo jir, ɓe ghan kən kám mbii
ɗesəsok ɗesə, mbəkə nghan katpee ɗar ɗe ɓalɓal, jir a nɗəən ghəɓəl kə an nɗəən neen.
13 Wen mak cìn mbii mo jir, a nɗəən ɓal ɗe Kristi wur shìn nwen shidaar-shidaar.
14 Wen plang wun, mbəɗe də wu ɓam an nɗəən jeel fen.
15 Wun nen Filipi mo, wu man shikáa fuu nə, gyet nshee mə pwoo ɗeret nə, kaaɗi
gyet an yool yit yil mMasidoniya, ɓe baa mee Ekəlisya ɗe nə shínkáa war ashak kə an
mbə shin zuum mo, kə lap zuum mo kas, ɗang a wun ɓejee ɗak.
16 ɗang kaaɗi gyet nghan nɗəən nyil nTasoloni, ɓe wuu lep ɓam shindəm nwen
nkaashak-nkaashak, baa a yit məndong kə vəl ɓejee kas.
17 Baa nə, a mbəɗe an kən tang a mee zuum pee wun ɗi kas, ɗangɓe kən rəɓet kə
nwun wu kat ləɓet ɗe nkaa kwat fuu mo.
18 Wuu ten wu kwat ghan kəndəng, mbəɗe kən kat mbii ɗe kən rəɓet nə, ɗang nə ɗes
met mbii ɗe də ghan kən rəɓet nə. Mbəɗe nghan kən la zuum ɗe wu lep shinji nwen
nsar nEpafradaitus. Mbiizuum fuu ɗesə nə mo, moo toos shang shang a kaa zuum ɗe
gurum moo shin nNaan sə. Mbiizuum ɗe Naan lap ɗe mo shang nyit nNaan hakyeng.
19 Kəzak Naan fen wur shin jir mbii ɗe nə ret kə nwun kat ɗi nciit-nciit kə ɗeɗes mə
long wur nɗəən Jesu Kristi.
20 Ɗeɗes nə ɗee a mə Naan puun fun mbə ngaa-ngaa, Nə aasə.

Tokshik Ɗe Mə Kyes Nə

21 Wu tok kə nen Naan ɗe mo a mə Kristi Jesu jir. Ɗyemnaa ɗe mo ashak kə an, moo
tok kə wun.
22 Nen Naan mo jir moo tok kə wun. Met jir, a nen Naan ɗe mon ntul mishkoom
ɗeɗes Siza.
23 Ɗeret kə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə riin fuu mo jir. Nee aasə.

Lepran Ɗe Pool Ran
Nen Kolosi Mo

1 Lepran ɗesə nə put a nsar mənə Pool ɗe Naan wu kə ten bələp nghan mbəkə nghan
tong ɗe a laalep nJesu Kristi, kə Timoti ɗyemnəən fun nɗəən Kristi.
2 Dəm pee nen Naan ɗe mo nɗəən yil nKolosi, pee ɗyemnəən fun mo ɗe mo ɓalkaa
fur mo ashak kə Jesu Kristi. Ɗeret kə Naan puun fun kə tongryang fin ɗee ashak kə
wun jir.

Pəlang Kə Ɗangnaan

3 Muu chìn ɗangnaan nNaan mɓe wun shidaar-shidaar. Kəzak, muu naa pəlang Naan
ɗe wu a puun kə Daa fun Jesu Kristi.
4 Mbəɗe mu kələng nə, shinzeen fuu nɗəən Jesu Kristi nii sekyeen, kəzak nnə, wuu
wal nen kə Naan mo jir.
5 Mbəɗe wuu le pətuup nkaa mbii ɗe Naan wu kə ten ɗak nə le nɗəən ɗengnaan, Wu
kələng pwoo nkaa mbii ɗesə mo a nɗəən pwoo ɗeret ɗe nə azeen ɗe di wuu ten wu
kələng nə.
6 Pwoo ɗeret ɗesə nə, nən nkaa mwan dəm shipee-shipee nɗəən yil ɗesə. Nii shin ciir
kə pətuup gurum mo, ɗangɓe nii le kə mo chìn ɗak ɗeret mo. Yaksə, gurum mo ɗes, mo
nkaa shinzeen ɗikə-ɗikə. Nə aasə, ɓe nə kə dəm wul mpee fuu, ɗangɓe nə nkaa ciir kə
pətuup fuu mo, mbəkə wun chìn ɗak ɗeret mo ɗe. Yaa mparpuus ɗe di wu shee kələng
nə, ɓe yaksə wu manshii kə nə azeen-nzeen, kaaɗi Naan wur le ɗeret nkaa wun sə.
7 Wu shee kələng pwoo ɗeret ɗesə, a mpwoo kə Abafaras, ɗe muu wal nwur, ɗang
wur a shaarɗak fun. Wur cìn ɗak kə Jesu Kristi shi pətuup məndong nnaar fuu a koppee
fun.
8 A wur sat mmun pwoo nkaa nwal fuu nɗəən Riin Ɗeɓang.
9 Nə aasə, ɓe yool mparpuus ɗe di mu kələng pwoo mənə nkaa wun, ɓe muu
ɗangnaan(leshap kə Naan) (leshap kə Naan) mbə wun shidaar-shidaar. Muu ɗang pə
Naan, mbəkə wur gam wun ɗe seen mə man ɗyen fen, man ɗe nə put a pee Riin wur
jì ɗi.
10 Man mənə le, kə mwaan fuu mo lapshak kə mə nen ɗe mo dəm nɗang Jesu. Mwaan
ɗe nə tong ɗyen nJesu. Katɗang wu mwaan a nɗəən ɗyen Jesu, ɓe məse fuu nən nle kə
wu chìn ɗak ɗeret mo, kə wu sat a nwurang nɗəən man pwoo nkaa Naan ɗak.
11 Muu ɗangnaan (leshap kə Naan) nə, Naan ɗewur ɓal met jir, wur nshínɓal nwun,
mbəkə wu ɗar ɗe ɓalɓal nɗəən mbii mo jir. Kəzak, koo ɗe a me cìn yi, ɓe nwun sat a
ngung ɗe ɗak, kə nwun kat retnyit ɗi zak.
12 Wu pəlang puun fun ɗewur aɗeng, wur ɗewur wang ar nə mmun, mbəkə mu sekop
fen ɗe ashak kə nen fin mo nɗəən pee ɗeɓang.
13 Wur put kə mun nɗəən iiko mu peenkoo, ɗangɓe wu waa mang mun ɗel kə mun
nɗəən mulki kə Làa fin.
14 A Làa fin, wu ang mun, ɗe nə kam nə a wur fwo shikbish fun mo mmun.

Jesu Kristi Kə Ɗak Fin

15 Baa mee gwar kə cam naa Naan kas, amma gurum mo kə naa Jesu ɗe wu lapshak
kə Naan. A wur kám tong kə Naan mmun agaak. Jesu wur a Làa Naan ɗenshee, ɗewur
met mbii ɗe Naan wur le mo jir.
16 A nɗəən Jesu, ɓe Naan wur le mbii ɗe mo nɗəən yil nə jir. Mbii ɗe mo nɗəən
ɗengnaan kə ɗe mo nɗəən yil ɗesə. Mbii ɗe gurum moo mak naa mo, kə mbii ɗe baa
gurum moo mak naa mo kas. A nɗəən ɗeɗes wur, ɓe Naan wur le mbii ɗe mo kə iiko

nɗəən ɗengnaan. Mbii ɗenan mo kə ɗeɗyeen mo nciit-nciit kə ɓal fur mo. A nɗəən Jesu, ɓe Naan wur le mbii mo jir, kə mbii mo jir, a Jesu wu kə mo nsar, ɓe mo a mu wur jir zak.
17 Pəgyet ɗe yam-yam, ɓe Jesu wur ɗe, akuɗang Naan wur le mbii mo nɗəən yil nə. Naan ɓàl mbii mo jir ashak a nɗəən Jesu.
18 nƊəən nen Naan mo, ɓe Jesu a káa mo. Koor gurum nə mo a foshik wur. A Jesu a káa mə nen dəm ndang Naan mo. A wur a ɗenshee, zak, a wur shee yool a peemúut. Mpee mbii ɗesə mo, ɓe a wur a ɗenshee nɗəən mbii mo jir.
19 Nə ret nNaan nyit, ɓe wur le kə ɗyen fen nə gam, kə nə tong nɗəən Jesu.
20 Nə ret Naan nyit zak, mbəkə wur waaji kə mbii mo jir pə shin ɗi nɗəən Jesu. A nɗəən toom ɗe Làa kə Naan wur ɓeer nkaa shiyeepyoom, ɗangɓe Naan wur rəɓet waa baaji kə mbii mo jir, pə shin ɗi. Mbii ɗe mo nɗəən yil ɗesə, kə ɗe mo nɗəən ɗengnaan.
21 Di mmee nnaar, ɓe wuu tong a jong-jong kə Naan, kə di wun a shaarlek Naan, mbə mbii ɗebish, ɗe di wuu cìn mo, kə pan fuu ɗebish mo.
22 Amma yaksə, mbə muut Làa Naan, ɗe mo làa wur nɗəən nan, ɓe Naan le kə wu ɗee a shaar fin mo, mbəkə pətuup fuu mo ɗee ɗi a ɗeɓang, kə mbəkə wur jì kə wun ɗe ntoom Naan, ɗewur a ɗeɓang.
23 A mbii ɗe Jesu cìn nwun mmənə, katɗang wu sekyeen kə shinzeen nɗəən pwoo ɗeret nə. Kəzak, katɗang wu ɗar ɓalɓal nɗəən mbii ɗesə mo. Wu sat a nlepətunp, nkaa mbii ɗe wu kələng pwoo nkaa mo nɗəən pwoo ɗeret nə. A pwoo nkaa pwoo ɗeret, ɗe moo ten sat nə nkòo a weyi, nɗəən yil ɗesə. Wen Pool, ɗak fen nə a mbəkə nghan sat ɗe ngurum mo, pwoo nkaa pwoo ɗeret ɗesə nə.

Ɗak Ɗe Naan Shin mPool

24 Kaaɗe wen nkaa shwaajeel mbə səm fuu, ɓe nghan kə retnyit mputuup. Kaaɗe gyet Daa Jesu shwaajeel sə, ɓe wen zak, kən shwaajeel nɗəən nan mbə səm kə nen fin mo ɗe mo a fwooshin fin. Wen shwaajeel nə a mbəkə wen səət nkyes koor ɗak wur nə ɗi.
25 A Naan wur bələp nghan, mbəkə nghan ɗee ɗi a kərem mə nen kə Jesu mo, ɓe wu le ɗak ɗesə nə nsar fen mbə səm fuu. Ɗak ɗe wu le nsar fen nə, a mbəkə nghan satpwoo fen ɗeret ɗe ngurum mo kədəng.
26 Pwoo ɗe wen kən sat ngurum mo, ɓe gyet yam, ɓe nə a ɗe səsok. Mbəmənə ɓe baa gyet gurum mo manshii nə kas, amma yaksə Naan woo mmun agaak nen fin mo.
27 Nə ret nNaan nyit, ɓe wu le, kə nen fin mo manpwoo ɗejurum ɗesə, ɗe nə a mbii aapwoo zam. Nii koop nə hakyeng, mbə gurum mo jir, koo a nɗəən yil ɗeɗangyi. Pwoo ɗewur woo nə mmun, a nə, Jesu Kristi wur tong nɗəən wun. Mbəmənə, ɓe wu lepətuup, mbə parpuus ɗe wun ntong ashak kə wur nɗəən ram fen.
28 A mbəmənə ɓe muu satpwoo ngurum mo jir nkaa Jesu Kristi. Muu satpwoo nkòo a weyi, kə wur tap, kəzak, muu kám seen ngurum mo nkaa mbii ɗesə nə mo, a mbəkə koo a weyi, ɓe wur ɗee ɗe kə seen nɗəən Kristi.
29 A mbəmənə, ɓe wen kən cìn ɗak shiɓal ɗe Jesu wu shin nghan, ɗang wen kən gung mbəkə nghan kyes ɗak ɗesə nə ɗi.

2

1 Ɗyen nghan, kə wun man ɗak ɗe nghan kən gung mɓe cìn nə mbə səm fuu, kə mɓe nen ɗe mo nɗəən yil Lodisiya, kə jir nen ɗe baa mo kə cam naa an kas.
2 Wen nkaa cìn ɗak ɗesə nə, a mbəkə mo katɓal ɗe mputuup fur mo, mbəkə mo wal ɗe nshak, mɓekə mo ɗee ɗe a ɗemən dong. Ɗyeen nghan kə mo man jurum kə man nkaa Jesu hakyeng nə kyeet, mbəkə mo manshii kə mbii ɗesə mo ɗe jir. Ɗesə nə njì kə ɗeret nkaa mo hakyeng. Mbii ɗejurum nə, a Kristi shikáa fen.
3 Mo sok long mə seen kə man mo jir, a nɗəən Jesu.

4 Wen kən sat mbii ɗesə mo nwun, a mbəkə taji mee gurum ngwom wun shi liispwoo ɗe nə shangkələng kas.
5 Koo ɗang ɗe baa wen ashak kə wun nɗəən nan kas, ɓe nghan ɗe ashak kə wun nɗəən riin. Nə shang nghan zam, kaaɗe wen nnə kələng nə, wuu cìn mbii mo a nciit-nciit nɗəən ar ɗeret, kəzak, wuu ɗar ɓalɓal nɗəən shinzeen fuu ɗe nə nɗəən Kristi.

Seen Ɗe Gam nƊəən Kristi

6 Kaaɗe, wu mang Jesu Kristi kaa Daa fuu sə, ɓe nə ret kə wu mwaan-mwaan ɗe nə ret kə nen ɗe mo ɓalkaa fur mo ashak kə Jesu, moo cìn. Wu tong nɗəən wur.
7 Wu sham seen fu mo nɗer-nɗer nɗəən nwur, wu ɗyik seen fu mo kaa wur, kə wun ɗeng kə ɓal nɗəən shinzeen nwur, kaaɗe mə kám nwun sə. Kəzak, wu pəlang wu shidaar-shidaar mbə mbii mo jir.
8 Wu tap, taji mee gurum ngwom wun shiman mə yil ɗesə, mbəkə wu taa wu mer ɗe a ar ɗeret nə kas. Kyaan kə man ɗe nə put a nɗəən wàar mə gurum mo, kə nɗəən riin ɗebish mə yil ɗesə, baa nii put a pee Kristi ɗi kas.
9 A nɗəən Jesu, ɓe muu naa gam kə ɗyeen Naan, kə tong nɗəən nan nə zak.
10 Mo shin seen nwun, a mbəɗi wuu ɓalkaa ashak kə Jesu. A wur a káa kə mulki kə mɓal mo jir.
11 A nɗəən wur, ɓe mo can wun, baa a can ɗe moo cìn shi sar nɗəən nan kas, ɗangɓe a can ɗe Jesu Kristi wur cìn nwun ɗe nə put kə wun nɗəən shikbish.
12 Kaaɗe gyet mo cìn baptisma nwun, mɓe mo wum wun ashak kə Kristi, ɗangɓe mo waa yool kə wun ashak kə wur a peemúut.
13 Gyet yam ɓe wun a ɗemumuut mɓe shikbish fuu mo, kə baa gyet wun a nen Naan mo kas ɗe baa moo mee waar kas. Ɗangɓe Naan shin seen nwun ashak kə Kristi, kəzak, Naan kə fwo shikbish fun mo jir.
14 Gyet yam ɓe mun a ɗemumurep mo nder wàar mə Naan, mbəɗi baa gyet muu cìn mbii ɗe wàar kə Naan nə sat kas. Ɗangɓe yaksə, Naan wur mang shikbish mənə mo baa kənə aku nkaa káa fun mo, kə wu fwo ɗe mmun jir zak. Mbəɗe gyet mo pwas Jesu Kristi nkaa shiyeepyoom, a mɓe shikbish fun ɗesə nə mo.
15 Kaaɗe gyet Jesu Kristi muut nkaa shiyeepyoom, ɓe wur se koorong nkaa riin ɗebish mo kə iiko mo, wur kám ngurum mo a agaak nə, wur ɓal met mmo jir.
16 Mbəmənə, ɓe taji wu yit kə mee gurum lewàar nwun nkaa mbii ɗe wuu se, kə shwaa kas, koo nkaa puus ɗeɓang mo, koo nkaa mbii ɗe wuu cìn mo, mɓe tar ɗepwoo, koo nkaa puus Nookɗi.
17 Mbii ɗesə mo ɗee a mə riin, ɗe gyet moo kám ngurum mo mbii ɗe mo pə jì akyeen. Mbii ɗe gyet moo ɗee a mə riin ɗesə nə, moo gam, a Kristi shikáa fin.
18 Mbəmənə, taji wu yit kə nen ɗe mo lesut a kaa nenɗenan mo sə, mo tokɗyeel ɗebish nwun kas. Nen ɗe mo sat nə, Naan kə woo mbii mo nwuɗun zuum. Mo sat nə, wu sham kə káa fuu mo mə ɗung, kəzak, nnə wu seyil nenlep Naan mo. Nen mənə, moo roop, koo ɗe baa mo a mee mbii kas. Pan fur mo a mə yil ɗesə.
19 Baa moo rəɓet ɓalkaa fur ashak kə Kristi ɗe wu a káa mə nen mwaan ndang Naan nə mo kas. Ɗe a wur shínɓal mmo, ɗang a wur shin mbiise mmo zak. Jir nen ɗe moo ɓalkaa fur mo ashak kə Jesu, ɓe wur kə shínɓal mmo, mbəkə mo jì ɗe ashak zak. Kə mbəkə, mo wurang ɗe a nɗəən mbii ɗe mo a mə Kristi, kaaɗi Naan wur rəɓet sə. Ɗeep mə fwoshik fun moo kaat shishak, mbəɗe mo kə peeɓal mo, kə paar mo. Nə a kaaɗi Kristi wu ɓàl nen mwaan nɗang wur mo, ɗe mo a shin fin sə.
20 Kaaɗe wu murap ashak kə Kristi, ɓe baa riin ɗe mə yil ɗesə mon nkat ɓal nkaa wun kas. Dangɓe a me le ɗang wuu sekyeen kə mwaan kaa kor gurum ɗe mə yil ɗesə mo yi? A me le ɗangɓe wu cínkáa fuu nder kə wàar ɗe gurum sat nee, wu cìn yi
21 Kaaɗe moo sat nwun nə, taji wu tung mbii ɗesə shi sar kas. Taji wu se mbii ɗesə kas, kəzak, taji wu tung mbii ɗesə shi sar kas.

22 Kyaan kə wàar ɗesə mo, mo a kám mə gurum. Ɗe katɗang mo gung cìn ɗak kə mo,
ɓe mo ɗee a ɗebuu.
23 Wàar kaa ɗesə mo sə, mo kə lapshak kaa mo aa mee koop mə seen sə. Mɓeɗi wàar
nə mo letəng ngurum mo, kə mo seyil ɗe nɗəən ar ɗeret, kə mo sham kə káa fur mo,
mə ɗung zak, kə moo shínjeel ɗe nsut fur mo, ɗangɓe azeen-nzeen, baa moo mee koop
nə kas, mbəɗe baa moo mee ɓal ɗe mon mɓam gurum, mbəkə wu tap ɗe nə coor mə
nan nə kas.

3

Seen Ɗepwoo nƊəən Kristi

1 Mbəɗe mo kə yool kə wun nɗəən seen ashak kə Kristi, mpeemənə, ɓe wu le pətuup
fuu mo nkaa mbii ɗe mo nɗəən ɗengnaan, a peeɗi Kristi wur tong ɗe, nsarse kə Naan.
2 Wu lepan fuu mo a nkaa mbii ɗe mo aɗeng. Taji wu lepan fuu mo nkaa mbii ɗe mo
nɗəən yil ɗesə kas.
3 Mɓeɗi wuu murep, ɗang ɓe seen fuu ɗepwoo nə mo a səsok pee Kristi ɗe nɗəən
Naan.
4 Katɗang Kristi ɗewur a seen fuu, wur jì put, ɓe wuwun zak, wun mput ashak kə
wur nɗəən ɗehai fin.

Seen Ɗesəər Kə Ɗepwoo

5 Wu twe mbii ɗe mo a mə yil ɗesə, ɗe moo cin ɗak nɗəən seen fuu mo jir. Mbii kaa
cìn ngaa mo sə, kə mwaan ɗebish mo, kə coor mbii mə nan mo, kə rəɓet mbii ɗebish
mo kə tələk, ɗe nə a see nyil mee naan ɗeci.
6 A mbə mbii ɗebish kaa ɗesə mo sə, ɓe Naan wur woo tuup fin nkaa nenyil ɗe mo
cii kələng ɗoo fin.
7 Gyet wun, shikáa fuu, wuu cìn mbii ɗesə mo, har gyet wuu mwaan a nɗəən mo.
8 Ɗangɓe yaksə, kaaɗi wun kə seen ɗepwoo sə, ɓe nə ret kə wu shwat sar fuu mo
aku, nɗəən mbii ɗebish ɗesə nə mo jir. Mbii mo kaa langtuup, pan ɗebish nkaa shak,
pwoo ɗebuu nkaa shak, kə jir pwoo ɗe baa mo kə mee koop nə kas. Taji wu baa wu
cìn mo ɗe zak kas koo dəɓen.
9 Taji wu cìn ɗung nshak kas, mbəɗe wuu ten wu yit shiimwaan fuu ɗe gyet yam nə
mo ɗi.
10 Mbəmənə wu shee shiimwaan ɗepwoo ɗe Naan wu le nɗəən pətuup fuu mo, ɗe nə
nɗak shiimwaan fuu mo, kə wu ɗee ɗe kaa wu sə, mbəkə wu man wu ɗikə.
11 Yaksə, baa mee shwatnyit ɗe nnaar kə ngu Heleni kə ngu Yahudi kas, koo nnaar
kə gwar ɗe moo can wu kə gwar ɗe nsuluk kas. Nnaar kə nenseen mo, kə nenyil ɗe
baa moo seen kas, nnaar kə məzep mo, kə nenyil mo, nnaar kə kərem mo, kə jeplu mo.
Yaksə ɓe gurum mo ɗee a nciit-nciit, nɗəən Kristi, mbəɗe wu met mbii mo jir.
12 Taji wu muunshik nə, Naan wal nwun zam, har wur bələp wun, mbəkə wu ɗee ɗe
a nenyil fin mo. Nə a təng kə shiimwaan fuu mo ret, kaa jep Naan mo sə. Wu naajeel
mə shak. Wu cìn mbii ɗeret nshak. Wu sham kə kaa fuu mo. Wu cìn mbii mo nɗəən
ɗyeen, kəzak, wu gung nɗəən mbii mo jir.
13 Taji wu kələk kə langtuup kə shak kas. Kat mee gurum cìn shikbish ngənəən, ɓe
gwar ɗe mo cìn shikbish nə nwur, wu fwo ɗe ngucìn shikbish nə. Daa Naan kə fwo
shikbish fuu mo, mpeemənə, ɓe nə ret kə wuwun, wu fwo ɗi nshak zak.
14 Mbii ɗe nii koop nə met jir, wu wal, mbəɗe nwal nə kə ɓàl gurum mo ashak nɗəən
tong ɗe mbii mo a ɗekəgam jir.
15 Wu yit kə tongryang mə Kristi, nə se mishkoom nɗəən pətuup fuu mo. A mpeemənə
ɓe Naan wu pərep wun, mbəkə wu tong nɗəən tongryang mənə. Wu pəlang Naan
shidaar-shidaar.
16 Wu yit kə pwoo kə Kristi nə tong nɗəən wun hakyeng, kaaɗi wu cìn kám, kə
ɓamshak nɗəən seen ɗe Naan wu cìn nwun sə. Wu kwoop Naan shi kook mo, kə kook

ɗe mo a mə Riin, ɗe mo put nɗəən pətuup fuu, ɗe Riin kə Naan wu cìn wun. Kaaɗe wuu koop Naan shi kook mo sə, ɓe nə ret kə wu pəlang wu nɗəən pətuup fuu mo.
17 nƊəən mbii ɗe wuu cìn mo jir, koo ɗe a nɗəən ɗak, ɓe wu cìn mo jir a nɗəən səm kə Daa fun Jesu. Wu pəlang Naan puun nɗəən səm fin.

Ar Ɗe Nendəm Dang Jesu Mon nTong Ɗi Ashak

18 Wun mat mo, wu shin ɗeɗes mish fuu mo, kaaɗe nə ret kə nendəm ɗangnaan mo cìn sə.
19 Wun mish mo, wu nwal mmat fuu mo. Taji wu tong kə mo a shi lek kas.
20 Wun jep mo, wu kələng pwoo puun fuu mo, mbəɗe mənə ret nNaan nyit zam.
21 Wun puun mo, taji wu le kə jep mo langtuup kas, mbəɗe kat wu le kə mo langtuup, ɓe nə nroop kwak mmo.
22 Wun kərem mo, wu cìn mbii ɗe nenlu fuu mo sat nnə wu cìn. Taji wu cìn mbii mo a mbəɗe moo naa wun kas, mbəkə wu kat ɗeret ɗe pee mo ɓejee kas, ɗangɓe wu cìn mbii mo a shi pətuup ɗeməndong, kə shin ɗeɗes nNaan.
23 Koo ɗang ɗe ɗak fuu nə a meyii, ɓe wu cìn nə shi pətuup məndong, kaaɗe wuu cìn a nNaan sə, baa a mɓe gurum mo kas.
24 A Daa Jesu Kristi wu a Daa fuu. Wun nlap kwat fuu mo a pə wu ɗe. Kwat ɗe wu nshin nwun nə, a sekop ɗe wu ɗak nə le mɓe nenyil fin mo nɗəən ɗengnaan, mbəɗe ɗak ɗe wuu cìn nə, ɓe wuu seyil nDaa Jesu Kristi.
25 Ngwar ɗe wu cìn mbii ɗebish, ɓe Daa wu nkwat gwar mənə a shi mbii ɗebish, nciit-nciit kə mbii ɗebish ɗe gwar mənə cìn. Baa mee shwatyit ɗe kas koo dəɓen.

4

1 Wun nen ɗe wun kə kərem mo, wu fwang mo nɗəən ar ɗeret, nɗəən zeen zak, mbəɗe wu man nə, wun ɗe kə mee gwar ɗeɗes zak, nɗəən ɗengnaan, ɗewur kə fwang wun.

Mbii Ɗe Nə Ret Kə Wu Cìn

2 Wu ɗangnaan(leshap kə Naan) shidaar-shidaar. Wu tong shi gongpee, kəzak, wu pəlang Naan mɓe mbii mo jir.
3 Wu ɗangnaan(leshap kə Naan) mɓe mun zak, mbəkə Naan wang ar ɗə mmun, kə mu satpwoo fin ɗe ngurum mo. Kə mbəkə mu yakshii nə ɗe ngurum mo mbii ɗe jurum, ɗe Naan wu woo mmun nkaa Jesu Kristi. A mɓe pwoo ɗeret nə, ɗangɓe nghan a shishoot nɗəən lushoot.
4 Wu ɗang pə Naan, mbəkə nghan satpwoo ɗeret nə ɗe ngurum mo agaak, kə mo manshii nə ɗi, kaaɗe nə ret kən ghan sat sə.
5 Wu mwaan shi seen, pə nenyil ɗe baa mo a nendəm ndang Naan mo kas. Wu cìn ɗak kə koo a pee ɗeɗangyi ɗe Naan shin wun!
6 Wu yit kə liispwoo fuu mo shang kələng ngurum mo, kaa mbii ɗə mo tap le kəən ɗike sə, mbəkə wu man mbii ɗe wun nlap ɗe ngurum mo katɗang mo tal mee mbii pə wun.
7 Tikikus satpwoo nwun, nkaa mbii ɗə an kən cìn mo jir. Wur a ɗyemnəən fun ɗe muu wal wur nɗəən Kristi. Wur kə cìn ɗak kə nendəm ndang Naan mo, a shi pətuup məndong. Wen kə wu, mun a kərem kə Daa Jesu nɗəən ɗak fin.
8 Wen kən lep wur dəm pee wun ɗi, a mbəkə wur sat ɗe nwun mbii ɗe muu cìn mo jir, kəzak, mbəkə wu caa wun ɗi.
9 Unisimus ɗewur a nguyil fuu, wur ndəm ashak kə Tikikus. Mon nsat nwun mbii mo jir, nkaa an. Unisimus wu a ɗyemnəən fun, ɗe muu wal nwur. Wur cìn ɗak kə nen dəm ndang Naan mo a shi pətuup məndong.

10 Aristaakus ɗewur a shishoot ashak kə an, wur kə tok kə wun jir. Maak kən kə Barnabas, wur kə tok kə wun zak. Wen kən ten ran pwoo nwun nkaa wur zak. Katɗang wur dəm pə wun ɗe, ɓe wu lap wu shi pətuup məndong rəret.
11 Joshuwa ɗe moo pet wur a Jastus, wur tok kə wun. Das ɗekun sə mo, moo ɓam nghan zam. A mo a nen Yahudi ɗe moo cìn ɗak ashak kə nghan mpeesə. Muu sat ngurum mo nə, Naan wu a mishkoom.
12 Abafaras ɗewur a nɗəən wun, wur tok kə wun. Abafaras wu a kərem kə Jesu Kristi. Wur ɗangnaan(leshap kə Naan) mɓe wun shidaar-shidaar. Wur ɗang pə Naan, mbəkə wu ɗar ɗe ɓalɓal, nɗəən mbii ɗe mo a mə Naan, mbəkə wu man mbii ɗe moo ret ɗe nNaan nyit. Kəzak, mbəkə wu kələng ɗoo fin ɗe, nɗəən mbii mo jir.
13 Wen shikáa fen, nghan kən naa, kaaɗe wur cìn ɗak ɓalɓal mɓe səm fuu wun ɗe wun nɗəən Kolosi, kə ɓe nen ɗe mo nɗəən Lodisiya kə Hirapolis.
14 Luka ɗewur a nguyen, ɗe muu wal nwur zam, kə Dimas moo tok kə wun.
15 Wu tok kə ɗyemnəən fun ɗe mo nɗəən Lodisiya, kə Nimfas, kə nendəm ndang Naan ɗe mo nɗəən tul nwur.
16 Aɓwoon ɗe mo kə tang lepran ɗesə nwun, ɓe wu le kə mee gurum tang nə nɗəən nendəm ndang Naan ɗe mon nLodisiya zak. Wu tang lepran, ɗe nendəm ndang Naan ɗə mon nyil nLodisiya mon nlep shiin ji nwun zak.
17 Wu sat Arkipus nənee, <<Wur kyes ɗak ɗe di Daa Jesu Kristi Shìn nwur, mbəkə wur cìn ɗe sə.>>
18 A an Pool ran lepran ɗesə nwun shi sar fen. Taji wu muunshik nə, an a shishoot nɗəən lushoot kas. Ɗeret Naan tong ashak kə wun jir. nə aasə.

Lepran Ɗenshee Ɗə Pool Ran
Nenyil Tasolonə mo

1 Lepran ɗesə nə put a nsar Pool kə Silas kə Timoti shin dəm pə nenɗəm ndang Naan ɗe mo nɗəən yil nTasoloni, ɗe nə nɗəən Naan puun kə Daa Jesu Kristi. Naan cin ɗeret nwun kə tongryang zak.

Pool Plang Naan

2 Koo pərangyi, ɓe muu pəlang Naan mɓe wun jir, kəzak, muu yee wun jir nɗəən leshap kə Naan fun mo shidaar-shidaar.

3 Muu yee wun mɓe Naan fun, ɗewur aɗeng, kaaɗe wu kám cinzeen fuu nə nɗəən mbii ɗe wuu cìn mo. Kə kaaɗe wal fuu nii le kə wu cìn ɗak shiɓal, kə kaaɗe canciin fuu nkaa Jesu Kristi nə ɗar ɓalɓal sə.

4 Ɗyemnaa mo, mu man nee, Naan wur wal nwun, ɗang wur kə ten bəlәp wun, kə wu ɗee a nen fin mo zak.

5 Mbəɗe baa gyet mu satpwoo ɗeret nə nwun a shi lepwoo fun ɓejee kas, amma a nɗəən iiko mə Riin Ɗeɓang. Kə mun mu cinzeen nee, mbii ɗə mə sat nə azeen. Wu man tong fun, kaaɗe gyet mun ɗe ashak kə wun. Muu cìn mbii mo jir a mɓe fuu.

6 Gyet wun, wuu yaa mwaan nɗəən shiimwaan fun, kə nɗəən shiimwaan kə Daa fun, koo ɗe wuu shwaajeel, amma nə a mbəɗe wun kə lappwoo ɗeret nə shi retnyit ɗe Riin Ɗeɓang shin nwun.

7 Nə aasə ɓe, wu ɗee a mbii kám nkoor nenshínzeen nJesu Kristi ɗe mo nɗəən nyil mMasidoniya kə Akaya.

8 A mbə wun ɗangɓe nenyil ɗe mo kus, kə ɗejong mo, mo kələng pwoo Daa. Baa a mMasidoniya kə Akaya ɓejee kas, amma shinzeen fuu nɗəən Naan nə dəm wul koo pee ɗeɗangyi. Mbəmənə, baa mun kə mee mbii mbə sat kas.

9 Gurum mo, koo a nnəyi, ɓe moo sat a wun, kaaɗe gyet wu lap mun shi pətuup məndong sə, kə kaaɗe gyet wu yit kùm fuu mo, mbəkə wu seyil ɗi nNaan ɗewur kə seen kə wur azeen,

10 kə wuu tong shi gongpee mbə waaji kə Làa fin nɗəən ɗengnaan, shii kə mənə a Làa nwur Jesu Kristi ɗe Naan wu yool kə wur a peemúut, kə wur ɓam mun nɗəən tuup Naan ɗe nən a ar jì zak.

2

Dak Pool Tasolonika

1 Ɗyemnaa mo, wun wu man shikáa fuu nee, jì fun pee wun ɗe baa nə a buu kas.

2 Wu man kaaɗe mun mu ten mu shwaajee kə fələp nɗəən yil nFilipi, akuɗang muu jì pee wun ɗe nTasolonə. Koo ɗe gyet gurum mo ɗes mmo cii mun, ɗangɓe Naan fun wur shínɓal mmun mputuup, mbəkə mə satpwoo wur ɗeret nə ɗe nwun.

3 Pwoo ɗe mu sat nwun nə, baa nə a ɗung koo pan ɗebish kas. Baa gyet mə sat nə, a mbəkə mə gwam mee gurum ɗe kas.

4 Amma mbəɗe Naan wur kə ten bəlәp mun, kə wur kə ten le pwoo nwur nə nɗəən sar wur. Muu cìn kə mə tong ɗyeen ɗə a nNaan, ɗewur man pətuup fun mo jir. Baa muu cìn mbəkə mutong ɗyeen ɗe a ngurum kas.

5 Wu man nə, baa muu kam jì kə mee pwoo ɗeshang mmee gurum shi ləpwoo fun mo kas, mbəkə mə gwam wun, kə mə kat shool ɗe pee wun kas. Naan wu man nə aasə.

6 Baa muu cam tang a ɗeɗes pee gurum mo ɗe kas, koo pə wun, koo pee nenɗeci mo. Koo ɗi mun kə pee mɓe cìn ɗak kə iiko fun kaa nenlep Kristi mo sə.

7 Dangɓe jir kəsə, ɓe gyet muu fwang wun, a kaaɗe nəən kyee war fwang jep war
mo sə.
8 Mbəɗe mə wal nwun zam, har gyet mu rəɓet mbəkə mə shin seen fun mo mɓe wun,
baa a mɓe pwoo ɗeret Naan ɗe gyet mə sat nwun ɓejee kas.
9 Ɗyemnaa mo, wu yee nɗak ɗe gyet mun mu cìn shiɓal pee wun ɗi. Gyet mun mu cìn
ɗak mpar kə puus, mbəkə taji mu lejeel nwun kas, nnaar ɗe gyet mun nkaa satpwoo
ɗeret mə Naan nə nwun.
10 Wun a langtəng fun, kə Naan zak, Gyet shiimwaan fun mo mbə wun ɗi, wun ɗe
wu shinzeen nə a ɗeɓang, ɗeret ɗang nii mee luk kas.
11 Wu man nee, mu tap wun a kaaɗe puun kə tap jep nwur mo sə.
12 Muu caa wun, muu ɓam wun zak, kəzak, mun kə sat nə yit ɗes nə, nə ret kə wun
mwaan a mwaan ɗe nə ret nNaan nyit. Naan ɗewur pərep wun, mbəkə wu ɗel ɗe nɗəən
mulki nwur, kə mə tong ɗe ashak kə wur nɗəən ram fin.
13 Mee mbii ɗe nii le, kə mu pəlang Naan shidaar-shidaar zak, gyet mə shee satpwoo
Naan nə nwun, ɓe kaaɗe wu kəleng, ɓe wu lap nə, baa a kaa pwoo gurum sə kas,
amma wu lap nə a kaa pwoo Naan sə ɗang nə a pwoo nə azeen, ɗe nə nkaa cìn ɗak
nɗəən pətuup fuu mo, wun nen ɗe wu cinzeen.
14 Ɗyemnaa fun mo, wu mwaan nɗəən shiimwaan nenɗəm ndang Naan ɗe mo a mə
Kristi Jesu, ɗe mo nɗəən yil nJudiya. Wuu nshwaajeel nsar nenyil fuu mo, kaaɗe gyet
mu shwaajeel nsar nen Yahudi mo sə.
15 Gyet a nen Yahudi nə mo tu Daa Jesu, kə mo twe nensatpwoo Naan mo. Mo ceen
mun zak. Baa mbii ɗe mo cìn nə ret nNaan nyit kas koo lee. Kəzak, mo a shaarlek
gurum mo jir.
16 Mbəɗe moo yaappee, mbəkə mo cíi satpwoo ɗeret nə ɗe mmun, mɓe nen ɗe baa
mo a nen Yahudi mo kas, mbəkə taji mo kat seen ɗe zak. A nɗəən ar ɗesi ɓe, mo gam
shi ɓutbish fur ɗe moo naa ncìn nə, amma yaksə tuup Naan nii taa nkaa mo jir.

Pool Rəɓet Waa Dəm nYil nTasoloni

17 Ɗyemnaa mo, kaaɗe gyet mu ɓàkshak kə wun, mɓe rep pee lee, yaksə nə daampee
mmun, koo ɗe a yit fun mo ɓàkshak ɗak, ɓe pətuup fun moo pan wun ɗe shidaar-shidaar.
18 Ɗyeen mmun naa yit fuu mo zam. Muu fes mə rəɓet dəm pee wun ɗe zam. An
Pool, kə lepan fen mbə dəm pee wun ɗi met nyitvəl, amma nGujwaan ɗar a ar nə.
19 A me a mbii canciin fun, kə retnyit fun, ɗe nə kám nnə, muu se koorong nyit Daa
fun Jesu, parpuus ɗewur mbaajì yii? Baa a wun kas aa?
20 A wun a nen ɗe wu le kə mu kat retyit kə nə nshang mmun parpuus ɗe mun nnaa
Jesu Kristi.

3

1 Mbəmənə, kaaɗe baa mu mak gung kə kas. Nə aasə, ɓe rəɓet fun nə, mun koor nə
mo, mun ntong Afens mbusun,
2 kə mə lep Timoti shinɗəm pee wun ɗe. Timoti wur a ɗyemnəən fun nɗəən ɗak Naan,
mu satpwoo ɗeret nkaa Jesu Kristi. Mu lep wur shinɗəm pee wun ɗi, mbəkə wur caa
pətuup fuu mo ɗe, kə wur kám ɗə nwun, kə wu ɗar ɗi ɓalɓal nɗəən shinzeen fuu.
3 Mbəkə taji jeel ɗe wun nkaa shwaa nə lee, kə memee fuu baa mɓwoon kas. Wun
wu man nnə, Naan wu kə ten lee nnə, mun nen fin mo mun nshwaajeel.
4 Kaaɗe gyet mun ɗe ashak kə wun, ɓe muu sat nwun nnə, nə a təng mun jir mun
nshwaajeel. Yaksə wun nkaa naajeel nə, kaaɗe gyet muu ten mu sat nwun sə.
5 Gyet wen man nnə, wun nkaa shwaajeel, a nə le ɗangɓe nghan lep Timoti dəm pee
wun, mbəkə ghan man ɗe. Kyet wuu ɗar ɓalɓal nɗəən shinzeen fuu nə wo? Baa di wen
kuɗi kən mak gung kas mbəɗe kəərmuut ɗoom yaa an. Wen yee nee, meeɓe ngujwaan
wur kə cəər kə wun, mbəkə ɗak ɗe gyet mu cìn nnaar fuu, ɓe nə a ɗee buu.

6 Yaksə Timoti wur kə jì pee mun ɗi. Wur satpwoo ɗe nə ret mmun nyit, kaaɗe wuu ɗar ɓalɓal nɗəən shinzeen fuu nɗəən Jesu Kristi, kə wal fuu nə ɓal zak. Wur sat mmun nee, wuu yee mun shidaar-shidaar shi retnyit, kə nnə ɗyeen nwun nnaa mun kaaɗe ɗyeen mmu nnaa wun sə zak.
7 Ɗyemnaa mo, kaaɗe mu kələng nee, shinzeen fuu nii sekyeen, ɓe koo ɗe mun nkaa shwaajeel, kə mbii mo ɗes moo daampee mmun, ɓe ɗesə nə, fes ɓam pətuup mmun zam. A shinzeen fuu nə ɓam pətuup fun mo.
8 Yaksə mun nkat gangkwak, katɗang wu ɗar ɓalɓal nɗəən Daa Jesu.
9 Mu pələng Naan ɗeɗes hakyeng mɓe wun, kə mu kat retnyit a kyeen nwur mɓe wun. Mu pələng wur mɓe retnyit ɗe mu kat ntoom Naan fun, mɓe wun.
10 Muu naa ncìn ɗangnaan (leshap kə Naan) shidaar-shidaar, par kə puus, mbəkə, katɗang mə katpee, ɓe mun njì pee wun ɗe, kə mə naa wun ɗe shi yit fun. Kə mə ɓam wun ɗe, nɗəən mbii ɗe moo luk wun nɗəən shinzeen fuu nə.
11 Muu ɗangnaan (leshap kə Naan) nee, Naan puun fun shikáa nwur, kə Daa fun Jesu Kristi wur nwang ar nə mmun, kə mu dəm pee wun ɗi.
12 Daa wur le kə wu sekyeen kə wal kə koor gurum mo jir, kaaɗe muu wal nwun sə.
13 Mbəkə wur gangkwak ɗe nwun nɗəən pətuup fuu mo, mbəkə shiimwaan fuu nə ɗee ɗe a ɗeret, kə ɗeɓang nyit Naan ɗewur a puun fun jir, parɗe Daa fun Jesu Kristi wur njì nɗəən yil ɗesə ashak kə nen nwur ɗeɓang mo jir.

4

Tong Ɗe Ni Ret nNaan nYit

1 Ɗyemnaa mo peekyes nə, muu ɗang pə wun nɗəən səm nDaa Jesu. Wu kám shi mun, caan kə mwaan ɗe mun muu cìn, mbəkə nə gam ɗyeen Naan ɗe. Azeen, wuu ten wu yaa kyeet kə mwaan mənə, naa təng wun sekyeen nɗəən mwaan mənə ɗikə ɗikə.
2 Wu man kám ɗe gyet mu cìn nwun nɗəən ɓal Daa Jesu Kristi.
3 Naan wur rəɓet kə wu ɗee a ɗeɓang. Taji wu ɗel nɗəən shikbish ɗe nə a mə ngaa kas.
4 Koo weyi nɗəən wun, ɓe nə ret kə wur man kaaɗe wur yaa kaa fin ɗi nɗəən ar ɗəɓang, ɗe nə ret.
5 Baa a shi coor mə nan kas, kaaɗe nenkum ɗe baa mo man Naan kas, moo cìn sə.
6 Taji mee gwe cìn mbəɗe bish nkaa ɗyemnəən nwur kas, mbəɗe Daa wur cii nen ɗe moo cìn kaan mbii mənə mo jir. Muu ten mu satpwoo nwun shiɓal nkaa nə.
7 Baa Naan wur pet mun a mbəkə mu ɗee ɗi a nɗəən shikbish kas, amma kə mə ɗee ɗi a ɗəɓang.
8 Mbəmənə kat mee gurum cii kám ɗesə mo, ɓe baa gwar mənə cii a gurum kas, amma wur cii a Naan, ɗewur shìn Riin nwur Ɗeɓang nwun.
9 Baa nii mee kwoop nə kə nghan ran mee mbii nwun, nkaa wal nɗyemnəən fuu mo kas, mbəɗe Daa Naan shikáa nwur, wur kə ten kám nwun kaaɗe wun nwal nshak zak.
10 Azeen, wu wal nenɗəm nɗang Jesu Kristi ɗe mo nɗəən Masidoniya jir, amma muu ɗang pə wun ɗyemnaa mo, mbəkə wu sekyeen ɗe kə wal ɗikə ɗikə, mɓe mo jir.
11 Wu gung kə wu mwaan ɗi shi məse mə pəɗok, wu tap kə mbii ɗe wun pə cin mo, ɗang wu cìn ɗak shi sar fuu mo, kaaɗe gyet mu sat nwun sə.
12 Katɗang wu cìn mbii ɗe mə sat nwun sə mo, ɓe nen ɗe baa mo shinzeen nDaa Jesu kas, mon nshin ɗeɗes nwun, kə baa wun ntaa wu kat mɓut mme mbii kas.

Ji nDaa Jesu

13 Ɗyemnaa mo, mə rəɓet kə wu man mee mbii hakyeng, nkaa nen ɗi mo kə ten murəp mo, mbəkə taji pətuup fuu mo wat, kaa nen ɗi baa mo shinzeen nyool a peemúut nə sə kas.

14 Mun mu shinzeen nee, Jesu kə muut, kə wur kə baa yool a peemúut. Mbəmənə,
ɓe mu man nee, katɗang Jesu wur njì, ɓe Naan wur nle kə nen ɗe mo kə murəp nɗəən
Jesu, ɓe mon njì ashak kə Jesu.
15 Pwoo ɗe muu sat nwun sə, nə put a pee Daa ɗe shikáa nwur. Katɗang Daa Jesu
wur njì nɗəən yil ɗesə, ɓe mun nen ɗe mə kuɗi mmeen, baa a mun ntaa təleng, nen ɗe
mo kə ten murəp mo kas.
16 Parpuus mənə, ɓe Daa wur nɗyeep ɗoo shiɓal, kə ngulep Naan ɗeɗes, wur ntàa
feer. Ɗangɓe Daa Jesu wur nyool yit ɗengnaan kə wur sham ɗe nɗəən yil ɗesə. Nen ɗe
mo kə ten murəp nɗəən Kristi, a mon nshee yool a peemúut nə.
17 Mun nen ɗə mu kuɗi mmeen nɗəən yil ɗesə, ɓe Naan wur nlap mun kàa kə mun
nɗəən nluu, mbəkə mukaat ɗikə Jesu nnaar kə ɗengnaan. Yool mmənə ɓe mun ntong
ashak kə Daa har ngaa-ngaa.
18 Mbəmənə, ɓe wu caa pətuup nshak shi pwoo ɗesə mo.

5

Wu Ɗak Suk Mbə Ji nDaa Jesu

1 Ɗyemnaa mo, baa nii mee kwoop nə, kə mu ran mee mbii nwun nkaa parpuus kə
peeɗi Daa Jesu wur njì kas.
2 Wuu ten wu man pwoo nkaa nə. Wun shikáa fuu, wuu ten wu man nee, parpuus
mənə ɓe Daa wur njì a kaa wat ɗe kə jì mpar sə.
3 Nciit kə mənə, ɓe gurum mon mɓwet sut, ɗang mon nsat nənee, << <<Koo meyii,
ɓe nə ɗe ryang, kə mbii mo ɗi rəre.>> Ɗangɓe, ndi mman, mee jeel kə shwal ntaa nkaa
mo, kaa shwal ɗe mat moo kələng nə, kaaɗe mo pə làa-làa sə. Parmənə ɓe baa mee
gwar mbar kas koo məndong.
4 Amma wun ɗyemnaa fen mo, baa wun a nɗəən peenkoo kas. Mbəmənə taji parpuus
mənə ɗee nwun a mbii aapwoo, kaaɗe jì kə wat aapwoo ngurum mo sə kas.
5 Wun jir, wun a nen ɗe mo nɗəən peeɓang, ɗe wuu mwaan mpuus, baa wun a nen
ɗe nɗəən peenkwoo mo kas, ɗe muu tong nɗəən peenkwoo sə kas.
6 Mbəmənə, taji wu saam kaaɗe koor gurum moo cìn sə kas, amma mu yaasun, kə
mə tong ɗi shi gongpee.
7 Gurum moo saam a mpar, kə gurum moo yuur a mpar,
8 amma mun, muu mwaan a mpuus. Mbəmənə ɓe mə yaasun fun mo. Mu sat a
nsekyeen nɗəən shinzeen, kə wal nɗəən Daa Jesu. Mbəɗe ɗesə mo a kaa nlər shool, ɗe
shiitoon moo lep mɓe gong tuur mmo, mbəkə taji mee mbii tung mo kas sə. Kəzak, wu
yit kə mu sat a nleyit nkaa Daa Jesu ɗə wur ɓam mun. Mbəɗe leyit ɗesə nə ɗee a kaa
mbiikáa shool ɗe kə fwang káa ngurum nɗəən lek sə.
9 Mu man nə, Naan wu bələp mun, baa a mbəkə mə ɗel ɗe nɗəən jeel kə tuup nwur
kas, ɗangɓe wur bələp mun a mbəkə mu kat ɓam ɗe nɗəən Daa Jesu Kristi.
10 Wur ɗewur muut, mbəkə katɗang wur mbaajì, ɓe koo ɗe mu kuɗi mmeen nɗəən
yil nə, kə koo ɗe muu ten mu murəp, ɓe mun ntong ashak kə nwur.
11 Mbəmənə wu gangkwak nshak, kə wu ɓamshak kaaɗe wuu pə ncìn nə sə.

Kyes mPwoo Nə Mo

12 Ɗyemnaa mo, mu ɗang pə wun kə wu shìn ɗeɗes nen ɗe moo cìn ɗak pee wun ɗi.
Muu sat a nen ɗe moo fwang wun kə kam wun nɗəən kəər nDaa.
13 Wu shìn ɗeɗes mmo hakyeng, kə wu wal mmo zak, mbə ɗak ɗe moo cìn nə. Wu
tongryang kə shak jir.
14 Ɗyemnaa mo, muu ɗang pə wun, mbəkə wu gwak nenseer mo, ɗe sar fur mon nfii.
Wuu gang pətuup nen ɗe moo kəərmuut mo, kə wu ɓam nen ɗe baa moo ɓal kas, kə wu
gung kə shak jir zak.

15 Wu tap, mbəkə taji mee gwar kwat ɗebish shi ɗebish kas, amma wu gung kə wu cìn ɗeret ɗe nshak kə gurum mo jir, koo pərangyi.
16 Wu cìn retnyit koo pərangyi.
17 Wu ɗangnaan (leshap kə Naan) shidaar-shidaar.
18 nƊəən mbii mo jir, ɓe wu pəlang Naan, mbəɗe nii ret nNaan mbə wun nen ɗe mo kə ɓal wun kə Jesu Kristi, kə wun cìn zak.
19 Taji wu cíi cìn ɗak nRiin Naan ɗe wu nɗəən wun kas.
20 Taji wu ɓákpwoo ɗe mo put a pə Naan ɗi kas.
21 Wu kam mbii mo jir, mbəkə wu man ɗi nə azeen ɗe. Wu yaa mbii ɗe mo a ɗeret.
22 Taji wu cìn mee mbii ɗebish kas koo le.
23 Wen cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) nə, Naan shikáa fin, wur ɗewur cìn tongryang nwun, wu nle kə wu ɗee a ɗeɓang nɗəən mbii mo jir. nƊəən riin fuu mo, kə seen fuu mo, kə suk fuu mo, mbəkə wu ɗak suk fuu mo ɗe, mɓe puus jì Daa Jesu Kristi, ɓe baa wun nɗen kə mee yitluwaan (naasheep) kas.
24 Naan ɗewur pərep wun agu cinzeen baa wur mmak ɓam wun kas.
25 Ɗyemnaa mo, wu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) mɓe mun.
26 Wu tok kə nen cínzeen nə mo jir shi tokshik ɗəɓang, wu yaa sar nshak nɗəən wal ɗe nə a mə Naan.
27 nƊəən səm kə Daa, ɓe an kən satpwoo nwun shiɓal nee, nə a təng wu tang lepran ɗesə nə nkom nen cínzeen nə mo jir.
28 Ɗeret Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə wun. Nə aasə.

Lepran Ɗevəl Ɗe Pool Ran Nen Tasolonə mo

1 Lepran ɗesə nə put a nsar Pool kə Silas, kə Timoti. Muu tok kə nenɗəm ndang Naan ɗe mon nTasoloni, ɗe mo a mə Naan puun fun kə Jesu Kristi.
2 Naan puun fun kə Daa Jesu Kristi mo shín ɗeret nwun kə tongryang zak.

Naan nTokɗyeel nGurum Mo a Shi Jesu

3 Ɗyemnaa mo, nə a təng kə mu pəlang Naan mɓe wun shidaar-shidaar. Nə ret kə mun, mu pəlang wun aasə zak, mbəɗe cinzeen fuu nə nkaa wurang hakyeng, kəzak, wal fuu mbə niyee fuu mo nii seet ɓuɓul ɗak.
4 A nə le ɗang mun shikáa fun muu canpwoo shi wun nenɗəm ndang Naan mo, mbə gung fuu, kə shinzeen fuu, kaaɗe wuu ɗar ɗi ɓalɓal jir kə ɗe wuu gung kə shinjeel kə shwaajeel ɗe wuu shwaa mo shini-shini.
5 Mbə mbii ɗe wuu shwaajeel nə mo yaksə, parmee puus ɓe mon nkat wun kə kwoop nə mbə mulki Naan. Ɗesə mo ɗee a langtəng mɓe kám nwun nee,
6 Naan a ngucanɗyeel ɗen ndəre ndəre. Mbəmənə, wur nshìnjeel nen ɗe mo shínjeel nwun.
7 Wur nshìn nookɗi nwun kə mun jir nɗəən jeel ɗe muu shwaa mo yaksə. Mbii ɗesə mon nɗen aasə parɗe Daa fun Jesu wur ntong nɗəən ɗengnaan sham. Wur nkámkáa fin ashak kə nenlep nwur ɗeɓal mo.
8 Wur njì shi wus ɗe nii bəlempee, mbəkə wur kwat nen ɗe mo cii Naan ɗe, kə nen ɗe mo ciipwoo ɗeret nkaa Daa fun Jesu Kristi.
9 Kwat mo nən nɗee a muut ɗel dəm kə mo ngaa-ngaa. Baa mon mmak naa yit Naan koo ɗeɗes mə iiko nwur kas, koo le.
10 Katɗang wur njì, parpuus ɗeɗes mənə, ɓe nen nwur mo jir, mon nshin ɗeɗes nwur. Jir nen ɗe mo shinzeen nwur, ɓe mon nkwoop wur, kə wun zak wun nɗee nɗəən nen ɗe mon nkwoop wur, mbəɗe wuu ten wu shinzeen mpwoo wur ɗe mun kə sat nə nwun.
11 Mbəmənə ɓe muu ɗangnaan (Leshap kə Naan) mɓe wun shidaar-shidaar, mbəkə Naan wur le kə wu ɗee ɗekoop nə, mɓe zeen ɗe Naan wur pərep wun mbəmənə. Naan wur le kə wu mak cìn koo a mbii ɗeret ɗeɗangyi ɗe wuu pan cìn nə mɓe shinzeen fuu shiɓal nwur.
12 A nɗəən kaan kə ar ɗesə, ɓe gurum mon nle ram nsəm Daa Jesu nɗəən wun, kə wun ɗe nɗəən wur zak, shi ɗeret Daa Naan fun kə Daa Jesu Kristi.

2

Ngwe Ɗebish

1 Pwoo nkaa ji nDaa fun Jesu Kristi, kə kuur fun pee wur ɗe. Ɗyemnaa mo, mu ɗang pə wun,
2 taji pan fuu mo ɗee a ɗecicəər koo nə daampee nwun kas. Mbəɗe pak gurum moo sat nee, puus Daa nii ten ji. Koo ɗe gurum mo sat pwoo mənə a nɗəən Riin, nnə puus nii ten ɗel, koo a shi liispwoo nə, mo aasə. Koo kaaɗe pak mo nkaa sat nə, nə di mu ran pwoo nwun, nkaa nə aasə nɗəən pwoo ɗe di mu ran nwun sə.
3 Taji wu le kə mee gurum ngwam wun kas, koo le. Baa puus nə kə waaji kas, atəng nnaar ɗe gurum mon ncíi tuwap kə mo cii Naan, nən nshee dì akuɗang, kə gwar ɗebish, ɗewur ɗee a ɗeləloom, ɗe mon nvwet wur nɗəən wus, wu njì put agaak akuɗang zak.
4 Wun ncìn lek nkaa mbii ɗe gurum mo kə seyil mmo jir, kə wur nlekáa fin a kaa Naan sə. A wur nsat nee, wuɗi met mmo jir, kəzak wur nɗel nɗəən Lu Naan ɗeɗes, kə wur ntong a peetong, ɗangɓe wur leshin a Naan.

5 Baa wu pan kas aa? kaaɗe gyet mun ashak kə wun sə, ɓe wen kən ten nsat nwun
nee, mbii ɗesə mo jir mon nɗen aasə.
6 Yaksə ɓe, a mee mbii kə yaa wur baa kənə. Wun shikáa fuu, wu man mbii mənə.
Katpee nə wul, ɓe gwar ɗebish wur njì put agaak.
7 Jurum kə ɓal kə ngwar ɗebish nə nkaa cìn ɗak yaksə nɗəən yil ɗesə nə. Ɗangɓe
mee ngwar kə yaa wu baa kə nə mɓe reppee ɗeɓen ɗak. Katɗang mo mang ngwar ɗe
nii yaa wur baa kənə,
8 ɓe ngwar ɗebish nə wur njì put. Dangɓe Daa Jesu wur ntu ngwar ɗebish nə shi
nook kə pwoo fin. Katɗang Daa Jesu wur mbaajì nɗəən ɗeɗes fin.
9 Katɗang ngwar ɗebish wur njì put, ɓe wur njì a nɗəən ɓal mə ngunjwaan. Wun
ngwam gurum mo shi mbii aapwoo mo ɗes ɗewur ncìn mo.
10 Wur ncìn ɗak kə koo mbii ɗebish ɗeɗangyi, mbəkə wu ngwam nenyil ɗe mon
nloom ɗe. Nen ɗesə mo ɗee a ɗeləloom mbəɗe di mo cii shinzeen, kə mo cii wal nzeen.
Mbəmənə, ɓe baa mo kat ɓam kas.
11 Aasə ɓe, Naan cəər kə pan fur mo, mbəkə mo shinzeen ɗe a mbii ɗə nə a ɗung ɓejee
ɗak.
12 Mbəmənə, ɓe mon nɗee a ɗeləloom, mbəɗe mo cii shinzeen atəng mo kələng shang
mə cìn shikbish ɗak.

Naan wur bələp wun

13 Ɗyemnaa fun mo, Daa wu wal nwun. Mbəmənə ɓe nə ret kə mu pəlang Naan mɓe
wun. Naan wur ten bələp wun, pəgyet ɗi nshee, mbəkə wur kat ɓam wur ɗe nɗəən ɓal
Riin fin ɗeɓang, ɗewur le wu ɗee a nen fin ɗeɓang mo shi shinzeen nɗəən mbii ɗe nə
azeen-nzeen.
14 Naan wu pərep wun, mbəkə wu tong ɗe ashak kə Daa Jesu nɗəən ram fin, mɓe
pwoo ɗeret ɗe mun kə sat nə nwun.
15 Mbəmənə ɗyemnaa mo, wu ɗar ɓalɓal, kə wu yaa mbii ɗe gyet mu kám mo ɗe, koo
ɗe gyet mə sat a shipwoo, kə koo ɗe gyet mu sat a shi lepran ɗe gyet mə ran mo nwun
zak.
16 Daa fun Jesu Kristi shikáa nwur, kə Naan puun fun moo ɓam pətuup fuu mo.
17 Kə wur shínɓal nwun, mbəkə wur cìn koo a ɗak ɗeɗangyi, kə pwoo ɗeret ɗe wuu
sat zak.

3

Wu Ɗangnaan (Leshap kə Naan) mBə Mun

1 Ɗyemnaa fun mo, pwoo ɗe muu rəbet sat mə kyes nə a nee, muu ɗang pə wun,
mbəkə wu ɗangnaan (leshap kə Naan) ɗe mbə mun. Mbəkə pwoo Naan nə kaatpee mo
ɗe, kə mbəkə gurum mo lap nə ɗi kəkoop, kaaɗe gyet wun wu lap nə sə.
2 Kəzak, wu cìn ɗangnaan (leshap kə Naan) mɓe mun, mbəkə Naan wur ɓam mun ɗe
nɗəən sar kə nen bish mo, ɗe pətuup fur mo a ɗe ɗeet. Baa a gurum mo jir, mo shinzeen
mpwoo nə kas.
3 Dangɓe Daa wur kə ɗar nkaa zeen. Wur nshin ɓal nwun kə wur tap fwang wun
aku nsar ngujwaan.
4 Mu shinzeen nDaa ɓe wun, nə, wu cìn mbii ɗe mu sat mo ɗe, kə wuu sekyeen kə
cìn mo zak.
5 Daa wur nle kə wu man wal Naan ɗeɗes mɓe wun, kə gung kaaɗe Daa Jesu gung
sə zak.

Taji Wu Ɗee a Seer Mo Kas

6 Ɗyemnaa mo, nɗəən səm kə Daa Jesu Kristi, muu sat nwun shiɓal nee, taji wu ɓalkaa
kə ɗyemnəən fun ɗe mo a seer mo kas. Shii kə mənə, a nen ɗe baa moo mwaan nkaa
kám ɗe gyet mu kám nwun kas.

7 Wun shikáa fuu, wu man nee, nə ret kə wu mwaan nɗəən shiimwaan fun, mbəɗe
gyet mun ashak kə wun, ɓe baa gyet muu tong kə sar fun mo nfii kas,
8 kə baa muu se mbiise nsar mee ngwar zuum kas, amma muu cìn ɗak shiɓal kə sar
fun mo mpar kə puus, mbəkə taji mu lejeel mmee ngwar nɗəən wun kas.
9 Gyet mun kə iiko mbəkə mə sat nwun nnə wu shin mbiise mmun, ɗangɓe baa gyet
mu tal pə wun kas, mɓeɗi gyet mu rəɓet kám nwun ar ɗe wun ncìn ɗak shi sar fuu mo.
10 Kaaɗe gyet mun ɗe ashak kə wun, ɓe muu naa nsatpwoo nwun shiɓal nə, katɗang
baa mee gurum cìn ɗak kas, ɓe taji wu shín mee mbii nwur se kas.
11 Mu kələng nee, pak mo nɗəən wun, moo ɗee a seer mo. Nnə baa moo cìn mee ɗak
kas, amma nnə, moo ɗee mwaan buu, mbəkə mo lep pwoo ɗe nɗəən ɗak kə gurum mo.
12 nƊəən səm kə Daa Jesu Kristi, muu satpwoo shiɓal nee, nə ret kə nen mənə mo
nook mwaan mənə, mbəkə mo cìn ɗak, ɗe mon nkat mbiise mukáa fur mo ɗi, mbə
pwoo fur mo.
13 Ɗyemnaa mo, taji kwak fuu mo murəp mbə cìn ɗak ɗeret kas.
14 Katɗang mee ngwar cii cìn mbii ɗe mu sat nɗəən pwoo ɗesə, ɓe wu naa gwar mənə
rəret. Taji wu cìn mee mbii ashak kə wun kas, mbəkə naashweep yaa gwar mənə ɗi.
15 Ɗangɓe taji wu naa wur a kaa shaarlek sə kas, ɗangɓe wu fwang wur kaa
ɗyemnəən sə.

Pwoo Mə Kyes Nə

16 Daa Jesu shikáa fin, ɗe ryang kə put a pee wur ɗi, wur shìn tongryang nwun nɗəən
mbii mo jir. Daa Jesu tong ashak kə wun jir.
17 Ɗesə a sar ran mənə Pool, ɗe an kən le nə nɗəən pwoo ɗe moo put pee ghan ɗi.
Wen kən ran aasə.
18 Ɗeret kə Daa fun Jesu Kristi nə tong ashak kə wun jir. Nə aasə.

Pwoo ɗe Pool ran nTitus

1 A ghan Pool kərem nDaa Naan, kə laalep mə Daa Jesu Kristi, ran wasika ɗesə nə. A Jesu wur bilip ghan, mbəkə nghan ɓam nen ɗe Naan wur kə ten bilip mo, mbəkə shinzeen mo wurang ɗe nɗəən Naan, kəzak, mbəkə mo man zeen nə ɗe jir nkaa ar kə Naan.
2 Kə mo leyit fur mo ɗe nkaa seen ɗe nə azeen, ɗe ngha-ngha. Naan ɗe baa wur cìn ɗung kas, wur kə ten sat nə, wur shin seen mənə ngurum mo.
3 Nciit-nciit kəgam pee nə, ɓe wur nwoo seen ɗesə nə agaak shi pwoo wur, ɗewur kə ten le nə nsar fen. A Naan ɗewur ɓam mun, a wur a ngwe ɗewur ten lep nghan, mbəkə ghan satpwoo wur ɗe ngurum mo.
4 Wen nkaa ran wasika ɗesə nghan Titus, làa fen ɗe azeen-nzeen nɗəən shinzeen, ɗe mun kə nə vəl. Deret, kə ryang pee Naan puun nJesu Kristi Nguɓam fun, mo tong ashak kə waa.

Ɗak ɗe Titus Nkaa Cìn Nə Nyil nKrit

5 Mbii ɗe nə le kə nghan yit waa nyil nKrit, a mbəkə gha səət a ɗak mbii mo ɗe ndərə-ndərə, kə gha bilip nennan mo ɗe mbee jir lu nNaan ɗeɗang ghi, ɗe nə nɗəən nyil nKrit. Taji a mundər mbii ɗe də nsat nghan kas.
6 Jir we ɗe a bilip kaa ngunan sə, ɓe nə a təng kə gwar mənə kə məse ɗeret, ngwe ɗewur kə mat a məndong ɓejee ɗak. Kə jep wur mo zak, nə a təng kə mo ɗen a nen ɗe mo shinzeen. Ngwe ɗe məse wur nə mak le kə gurum mo naa nə, baa wur a ngucìn mbii ɗebish kas, kəzak, baa a ngukáaɓál kas.
7 Jir a wii ɗewur a ɗeɗes nɗəən nendəm ndang Naan mo, ɓe wur naa a mbii ɗe mo a mə Naan. Mbəmənə, ɓe məse wur nə a təng kə nə ɗee a ɗeret. Baa wur nɗee a nguroop, jir a ngwe ɗe mbii kəkəlak làa wur mɓut kas. Baa wur nshwaa am anab (filip) kə nə yuur wur ɗe kas, baa wur a nguɓwanbish kas. Baa wur a ngurəbet mbii mbee kat ləbet ɗebuu kas.
8 Ni ret kə wur ɗee a ngula gurum mo nɗəən tulu wur. Nə a təng kə wur wal mbii ɗeret mo. Nə ret kə wur ɗee a ngwe ɗe mwaan wur nə a ndərə-ndərə, kə məse wur nə ɗee a ɗe nə shang nNaan zak. Nguyaashin.
9 A ngwe ɗewur ɗar ɓalɓal nɗəən shinzeen ɗe mu kám nə, mbəkə wur mak kám ɗe ngurum mo zak. Mɓe kə mo katɓal ɗe nɗəən pətuup fur mo, kəzak, mbəkə wur man mbii ɗewur nkám ɗe nen ɗe moo satpwoo ɗebuu mo, kə wur kám ɗe mmo, pee ɗe mo taa ɗel ɗe.
10 Gurum mo ɗəɗes, ɗe mo a nen təkook kə pee met jir, ɓe a pak nen Yahudi ɗe mo ɗee a nendəm nɗang Kristi. Mo sat nə, jir nen ɗe mo ɗee a nendəm nɗang Daa Jesu, ɓe təng mo can mo akuɗang, kaaɗi nen Yahudi moo cìn sə zak. Mo a nen satpwoo ɗebuu moo, cìn ɗung ɗe ngurum mo zak.
11 A le kə mo ɗok tətək, mbəɗe moo kám a mbii ɗe baa nə ret kə mo kám kas, mbəkə mo kat ləbet ɗebuu ɗe nɗəən cìn mbii ɗebish. Mo nkaa dəm ntul mo ɗes nɗəən ar ɗebish.
12 Mee gurum wur ɗe mɓut nen Krit nə mo, ɗewur leshin a kaa ngusatpwoo Naan sə, wur sat nə, <<Nen Krit mo a nenɗung mo, a kaa luwayil mo sə, nenrəbet mbii mo, kə seer zak.>>
13 Pwoo ɗesə nə azeen.
14 Taji mo lekom mbee kələng pwoo ɗebuu mə nen Yahudi mo, kə Wàar gurum mo, ɗe mo cii zeen zak kas.
15 Katɗang pətuup gurum mo a ɗeɓang, ɓe mbii mo jir, mon nɗee a ɗeɓang pee nen mənə mo ɗe zak. Dang nen ɗe pətuup mo a ɗebish kə ɗe baa mo kə shinzeen kas, ɓe

baa mee mbii ɗe nə a ɗeɓang pee mo ɗe kas, mbəɗe pan mo a ɗebish, baa mo man mbii ɗeret kas.
16 Mo lekáa fur mo, a kaa nen ɗe mo man Naan sə, ɗangɓe mbii ɗe moo cìn nə, nə kám ngurum mo nənee, baa mo man Naan kas jir dəɓen. Mo a nencii gurum mo, nencii kələngpee mo, baa mo mak cìn mee mbii ɗe nə ret kas jir dəɓen.

2

Kám ɗe Nə Azeen

1 Ɗang waa, a kám ngurum mo mbii ɗe mo a nɗəən kám ɗe nə azeen-nzeen.
2 A kám nen ɗekukun mo nənee, << nə ret kə mo ɗee a nen ɗe mo ya sut, kə mo le pətuup fur mo ɗar a pee məndong. Taji mo ɗee ntan kas, ɗangɓe mo ɗee a nen ɗe mo ɗar ɓalɓal nɗəən shinzeen nə. Nen ɗe mo wal ngurum mo, kə nengung nɗəən mbii mo zak.
3 A sat mmat ɗenan mo nənee, << nə ret kə mo kə mwaan kaa nen ɗe mo man Naan sə. Taji mo satpwoo ɗebish nkaa gurum mo kas. Taji mo ɗee a kərem mə shwaa mwes kas. Nə ret kə mo kám mbii ɗeret ngurum mo.
4 Mɓe kə mo kám ɗe mmat ɗeɗyeen mo, kə mo wal ɗe mmish fur mo, kə jep fur mo zak.
5 Nen yaasut mo, mbəkə mo ɗee ɗe a ɗeɓang nɗəən pətuup fur mo, mbəkə mo naa tulu fur mo ɗe rəret, kə mo ɗee ɗe a ɗeret, kə mo lekáa fur mo ndər mish fur mo. Mɓe kə taji mee gurum katpee satpwoo ɗebish nkaa pwoo Naan kas.
6 A sat jepzəlang mo nənee, << nə ret kə mo yaasut.
7 nƊəən mbii mo jir, ɓe nə ret kə mo ɗee a nen ɗe moo məse ɗeret mo. A kám ngurum mo. A kám ngurum mo mbii ɗe nə nɗəən pətuup fwa ɗe nə azeen-nzeen, kə taji a ɗee ntan kas.
8 A cìn ɗak shi pwoo ɗeret mo, mbəkə taji mee gurum katpee, mbee sat mee mbii nkaa pwoo ɗe aa sat nə mo kas, mbəkə nen ɗe mo cii nə, ɓe naashweep ya mo ɗe, mbəɗe baa mo naa mee mbii ɗebish, mbəkə mo satpwoo ɗe nkaa mun kas.
9 A sat kərem mo nənee, << mo sham kə káa fur mo ndər nen ɗe mo sərep mo, kə mo cìn mbii ɗeret nen ɗe moo mo zak. Taji kərem mo lapwoo nen ɗe mo sərep mo shiɓal kas.
10 Taji mo cìn wat kas, ɗangɓe nə ret kə jir a pəranghe, ɓe mo ɗee a nenzeen mo, mbəkə mbii ɗe moo cìn jir, ɓe nə le kə gurum mo satpwoo ɗeret ɗe nkaa kám ɗe nə nkaa Naan Nguɓam fun.
11 Naan wur kám ɗeret wur mmun, mbəkə gurum mo jir mo kat ɓam ɗe.
12 Ɗeret Naan nə kám mmun ar ɗe mun nnook cìn mbii ɗebish mo ɗe nyit Naan, kə coor mə yil ɗesə. Ɗang nə ret kə mun yaasun kə mun mwaan ɗe ndəre-ndəre zak, mbəkə nɗəən mbii ɗe muu cìn mo jir, ɓe nə ret ɗe nNaan nyit.
13 Kaaɗi mun nkaa naa puus ɗeret parɗi mbii ɗe muu leyit nkaa mo nə ngam, nciit kə mənə, ɓe mun nnaa ɗeɗes nNaan fun. Ɗeɗes met jir mə Nguɓam fun Jesu Kristi zak.
14 Mbə mun ɓe wur shin seen wur mbəkə, wur can mun ɗe nɗəən mbii ɗebish mo jir, kə mbəkə wur le mun ɗee ɗe a nen ɗe pətuup fun mo a ɗeɓang. Kə mun ɗee ɗe a nen wur mo, nen ɗe mo coor cìn mbii ɗeret mo jir.
15 Mbii ɗesə mo, a mbii ɗe waa nkám ngurum mo. A cìn ɗak kə ram ɗe Naan kə shin ngha, mbəkə nghan caa gurum mo ɗe, kə nghan gwak mo ɗe zak. Taji a yit kə mee gurum ɓák gha kas.

3

Tong kə Nendəm nƊang Jesu Mo

1 A lepan nen fwa mo nənee, << nə ret kə mo sham kə káa fur mo ndər mishkoom
mo, kə nen ɗe mo kə ram jir. Nə ret kə mo kələng mo, kəzak mo tong shi ɗak sut, mbee
cìn jir ɗak ɗeɗang ɗe nə a ɗeret.
2 Baa nə ret kə mo satpwoo ɗebish nkaa mee gurum kas. Taji mo cìn jər kas, ɗangɓe
mo sham kə káa fur mo ndər gurum mo jir.
3 Gyet mun shikáa fun, ɓe mun a mwen mo, nenbaashik mo, nen cìn mbii ɗe nəkan
mo. Gyet mun a kərem mo, mbee shang mə nan ɗesə. Pan fun mo jir a ɗebish shidaar-
shidaar, kə coor mbii gurum mo shi yit ɗebish. Gurum mo cii mun, ɓe mun zak, muu
cii mo.
4 Ɗang kaaɗi Naan, ɗewur a Nguɓam fun, wur kám ɗeret wur kə nwalshak wur
mmun,
5 ɓe wur ɓam mun. Ɓam ɗesə, baa nə a mbee mee mbii ɗeret ɗe muu cìn shikáa fun
kas, ɗangɓe a mbee naajeel wur, ɗangɓe wur ɓam mun shi Riin Ɗeɓang. Wur wang
pətuup fun mo, kə mo ɗee a ɗeɓang, kəzak, wur shin seen ɗepoo mmun.
6 Wur ɗoo Riin wur nkaa mun nɗəən Jesu Kristi Nguɓam fun.
7 Mɓe kə shi ɗeret wur, ɓe mu ɗee ɗe a nenɗeret mo, kə mun kat seen ɗe ngha-ngha,
ɗe muu leyit nkaa nə.
8 Pwoo ɗesə nə azeen. Wen kən rəɓet kə nghan sat mbii ɗesə mo nen fwa mo shidaar-
shidaar, mbəkə nen ɗe mo shinzeen nNaan, ɓe mo lepan fur mo mbee cìn mbii ɗe ndəre
mo shidaar-shidaar. Mbii ɗesə mo a ɗeret, kəzak, mo kəkoop nə mbee gurum mo.
9 A nok sat mee pwoo ɗebuu taji a watpee buu, kə nwun ɗee ntang səm puun fuu
ɗe mo kə murep mo kas. Kaji wu jər kə shak kas, jir wu ɗee mɓeetshik nkaa Wàar mə
Mosis mo kas. Mbii kaa mənə mo sə, baa mo kə mee koop nə kas, jir dəɓen.
10 Katɗang mee gwar ɗewur cii kám fwa nə, ɓe a gwak wur yit məndong, jir yit vəl,
katɗang baa gwar nə kələng gha kas, ɓe a yit wur ɗe.
11 A man nənee, << gurum kaa mənə sə, ɓe pan wur mo jir a ɗebish, a ngushikbish,
wur shikáa wur, kə ten man nə; ɗyin a ɗebish.

Pwoo Ɗe Mu Kyes Nə Mo

12 Katɗang wen lep a Artimas, a ɗang a Tikikus shidəm pee gha ɗe, ɓe a gung, kə
nghan jì a kat nghan ɗe nɗəən Nikapolis, mbəɗe nghan ntong ɗe, mbe kyes tar kut.
13 A gung kə nghan ɓam Zinas ɗe, ɗewur a nguman wàar mo, kə Apolos nɗəən ɗak
sut mbee mwaan mmo, mbəkə taji mo kat mee mbii jee kas.
14 Nə ret kə nen fun sə mo shin sut mbee cìn ɗak ɗeret mbee ɓam nen ɗe mo nɗəən
jeel mo. Kaji mo tong buu shi sar ɗe nfii kas.

Le Ɗeret

15 Nen ɗe mo ashak kə an jir, moo tok kə gha. A tok kə nen ɗe mo wal mmun nɗəən
shinzeen nNaan jir. Naan wur le ɗeret nkaa wun.

Pwoo ɗe Jemis ran

1 Lepran ɗesə nə put a nsar Jemis kərem mə Naan kə Daa Jesu Kristi, tokshik mpee
nenyil kə Naan, ɗe mo a titiit shipee shipee nɗəən yil ɗese.

Shinzeen kə ɗyeen

2 Ɗyemnaa mo, wu chìn retnyit, katɗang wu ɗel nɗəən jwaan mo shini-shini.
3 Mɓeɗi wu man nə, katɗang mo kam shinzeen fuu ni, ɓe nən nle kə gung fuu nə ɗee
a ɗeɓal.
4 Wu yit kə gung fuu nə sat a nwurang ɗak, mbəkə wun ɗee ɗe a ɗiigəgam nɗəən mbii
mo jir.
5 Katɗang mee gwar nɗəən wun ɗe baa wu kə ɗyeen kas, ɓe wu yit kə gwar mənə
ɗang pə Naan, mbəkə Naan shin ɗyeen ɗe nwur. Naan wur zum zam, wu naa nchin
mbii ngurum mo jir, baa wur chakpwo mɓe shin mbii ngurum mo kas. Naan wu nshin
ɗyeen mun jir ɗe mo ɗang pə wu.
6 Katɗang mee gwar ɗang mee mbii pee Naan ɗe, ɓe nə a təng gwar nə shinzeen nə,
Naan wu ncin mbii nə nwur. Taji gwar mənə pan kyetwa nɗəən pətuup fər kas. Mɓeɗi
gwar ɗewur pan kyetwa nɗəən pətuup fər, ɓe wu ɗee a kaa am ɗe kut kə cut nə dəm kə
ni, koo a pee ɗeɗangyi sə.
7 Mbəmənə, ɓe taji gwar mənə lepan nnə, wuɗin nkat mee mbii pə Daa ɗe kas.
8 Gwar mənə a ngupan mo vəl-vəl, kə baa wur ɗar a pee məndong kas, koo dəɓen.

Pwoo nkaa long kə jeel

9 Nguso nɗang Jesu Kristi, ɗe baa wu kə long kas, ɓe wu chìn retnyit, mɓeɗi Naan kə
ten shin ɗəəɗes nwur.
10 Nguso nɗang Jesu Kristi, ɗe wu kə long, ɓe nə ret kə wu chìn retnyit zak, mɓeɗi
Naan kə le kə wu sham kə káa fər. Mɓeɗi gwar mənə man nə, jir kə long wu ni, ɓe wur
nɗel dəm kəlak-kəlak, a kaa pel mə ɗem ɗe nii kəlak kə fii sə.
11 Puus nə kàa yaapee nkaa pel mo, ɓe nə le kə mo fii. Pel nə mo ɗong, ɓe men fun nə
kyes mmənə vit. Ni aasə zak, ɓe ngulong wur muut kaaɗi wu nkaa tang long nə ɗikə.

Jwaan ɗe moo jì

12 Ngwar ɗe wu gung jwaan mo, ɓe wu nkat ɗeret. Mɓeɗi katɗang wu se koorong
nkaa jwaan nə mo jir, ɓe Naan nshin seen nwur, ɗe nən nɗee a koppee kə kwat ni,
kaaɗi Naan wu kə ten sat nə, wuɗin nshin ngurum mo jir, ɗe mo nwal nwuɗi.
13 Katɗang jwaan kat mee gurum, ɓe taji gwar mənə sat nə, a Naan jwaan wuɗi kas.
Baa mee mbii ɗe nən mmak jwaan Naan, mbəkə wu chìn mbii ɗebish ɗe kas. Naan
shikáa fər, baa wu cham jwaan mee gurum, mbəkə gwar mənə chìn mbii ɗebish ɗe
kas.
14 A shoor ɗebish ɗe nə nɗəən pətuup gurum, a nii jwaan gurum, mbəkə wu chìn mbii
ɗebish mo ɗe.
15 Kyoor ɗebish ɗesə ni, a nii le kə gurum chìn mbii ɗebish mo. Katɗang mbii ɗebish
nə wurang, ɓe peekyes nə a muut.
16 Ɗyemnaa fen mo, taji wu le kə mee gurum ngwom wun ɗe kas.
17 Mbii ɗeret mo, kə ɗe azeen mo jir, moo tong a pee Naan jì. Mbii ɗesə mo jir, a zuum
ɗe moo pwat a pee Naan ɗe, ɗe wu lepuus, kə zar mo, kə tar nɗəən ɗengnaan. Naan
wu shikáa fər, baa wur cham sheeɗi kas, kə nə le kə mə ɗee ɗe nkòo kas.
18 A mɓut pan mə káa fər, ɗang wu naa nə ret wun nyit, nɗəən pwoo wu ɗe nə azeen,
ɓe wu shin seen mmun, mbəkə mun ɗee ɗe a jep ɗenshee mo nɗəən mbii ɗe wu kə ten
le mo nɗəən yil ɗese.

Kəlang mbii kə chìn ni

19 Ɗyemnaa mo, ɗe wen nwal nwun. Ni ret kə wu man mbii ɗesə mo, koo a weye, ɓe wu lekom mɓe kəlingpee kəlak-kəlak, ɗang ɓe nə ret kə koo a weye, ɓe taji wu lappwoo kəlak-kəlak kas. Taji mee mbii kəlak láa nwun mɓut kas.

20 Ngwar ɗe wu kəlak kə langtuup, ɓe baa gwar mənə mak chìn mbii ɗe mo ret nNaan nyit kas.

21 Mɓəmənə nghan kən sat nwun nə, wu baa kə mbii ɗebish mo jir nɗəən tong fuu mo. Wu fwo mo sí. Wu chii mbii ɗebish mo jir, wu sham kə káa fuu mo ntoom Naan. Wu kəlang pwoo ɗe Naan wu kə ten kop nɗəən pətuup fuu mo, mɓeɗi a nɗəən ɓal kə pwoo wu, ɗangɓe wu mɓam seen fuu mo.

22 Ɗangɓe nə a təng ƙən wu chìn mbii ɗe pwoo Naan nə sat nnə wu chìn ni, baa nə, wu kəlang a shi kom ɓejee ɗak kas. Nen ɗe mo kəlang pwoo Naan, ɗangɓe baa mo chìn mbii ɗe pwoo nə sat nnə mo chìn kas, ɓe nen mənə moo ngwom a sut fur ɓejee.

23 Katɗang gurum kə kəlang a pwoo nə ɓejee, ɗangɓe baa gwar nə chìn mbii ɗe pwoo nə sat kas, ɓe nə ɗee a kaa gwar ɗe wu naa shin fər nɗəən mbii naayit sə.

24 Ɗe aɓwoon ɗe wu kə ten naa shin nɗəən mbii naayit ni, ɓe kaaɗi wu chiir kəɓwoon mbii naayit ni, ɓe wu chiir muunshik nyit fər ɗe wu kə naa ni.

25 Ɗangɓe gwar ɗe wu tap bələp wàar kə Naan, ɗangɓe wu chìn mbii ɗe wàar nə mo sat, baa wu kəkələng ɓejee kas, ɗe nən nle kə wu muunshik mbii nə mo kas, ɗang ɓe wu tap chìn mbii ɗe wàar nə sat, ɓe Naan wu nle ɗeret nkaa gwar mənə hakyeng. Mɓeɗi wàar kə Naan mo a ɗin ndəre-ndəre, mo ɓál mɓe chínpee mmun, mbəkə mu ɗee ɗe a mukáa fun.

26 Katɗang mee gurum leshin a kaa nguso ndang Naan sə, ɗangɓe baa gwar mənə tap kə liis fər kas, ɓe gwar mənə ngwom a káa fər ɓejee. Mwaan wur ɗe nə a mə nenɗəm ndang Naan mo, nə ɗee a buu.

27 Nyit kə Naan ɗe wu a puun fun jir, ɓe mwaan ɗe mənə a mə nen mwaan ndang Naan ɗe nə azeen-nzeen, ɓe a gwar ɗewur tap kə lukáa mo, kə matkaa mo, ɗe mo nkaa shwaajeel, kəzak, gwar mənə tap kə káa fər, mbəkə taji mbii ɗebish mə yil ɗesə mo ngwom wu, kə mo le kə wu cìn shikbish kas.

Naan wur nwal mun nchiit-nchiit jir

2

1 Ɗyemnaa fen mo, kaaɗi wun a nyemcínzeen nɗəən Daa fun Jesu Kristi sə, ɗe wu a ɗəəɗes met jir, ɓe taji wu bakyit ngurum mo kas.

2 Katɗang mee gwar jì ɗel nɗəən kuur fuu kə kawan mə zinariya nkaa nəkongsar fər, kə nlər ɗeret mo, ɗang kat mee ngujeel jì ɗel nɗəən kuur fuu, kə goklee.

3 Katɗang wu tap wu kaat gwar ɗe wu loplee ɗeret sí, kə wu sat nwur nə, a jì a tong a peetong ɗeret sə, ɗang ɓe wu sat ngujeel nə nənee, waa ɗar sə, koo wu sat nwur nə, a tong nyil mpesi nder shii fen.

4 Katɗang wuu cìn mbii kaa mənə sə, ɓe wu cìn a shikbish. Wuu baakyit ngurum mo nnaar fuu, ɓe wu ɗee a nentokɗyeel mo, shi pan ɗebish mo.

5 Ɗyemnaa mo, ɗe wen nwal nwun, wu lekom, Naan wur bələp a nenjeel mo nɗəən yil ɗese, mbəkə mo shinzeen ɗe nDaa Jesu Kristi, kə mbəkə mo kat mulki/ɗehai ɗe gyet Naan wu kə ten sat nnə, wuɗin ncin nenyil ɗe mo nwal nwuɗi mo.

6 Ɗangɓe wun, wu bakseen nenjeel nə mo. A nenlong moo seen a wun, ɗangɓe mo dul wun dəm kə nə nluɗiyeel.

7 Kə, a nenlong nə moo satpwoo ɗebish nkaa sim ɗeret, ɗe Naan wur le kə mo pet wun ɗishik, kaa nen fər mo sə zak.

8 Katɗang wu fes wu gam wàar, ɗe nə put a pee Naan ɗe azeen-nzeen, ɗe mo kə ten ran nə nɗəən ɓəət haal Naan nənee: <<<<A nwal ngənang fwaa kaa sak fwaa sə.>> <<Ɓe wu cìn a mbii ɗeret hakyeng.
9 Ɗangɓe katɗang wuu shin ɗəəɗes ngurum mo, a shi baakyit, ɓe mon nkat wun a ɗebish, mɓeɗi wu tep wàar Naan.
10 Koo ɗang ɗe gurum gam wàar Naan nə mo jir, ɗang ɓe wu taa kat nɗəən memee məndong ɓejee ɗak, ɓe wu kə ɗee a ɗiipəpal ntom Naan mɓut kor wàar nə mo jir.
11 Ngwar ɗe wu sat nə: <<<<Taji wu chìn ngaa kas, <<kə <taji wu tukáa kas.> >>
Ɗangɓe katɗang mee gwar tukáa, ɓe gwar mənə kə tep wàar Naan nə mmənə, koo ɗe baa wu chìn ngaa kas, ɓe nə ɗee nə, gwar mənə taa pal nɗəən mbii ɗe Naan kə ten sat nnə taji wu cìn kas.
12 Mbəmənə, ɓe nghan kən sat nwun nə, nɗəən mbii mo jir, ɗe wuu sat, kə ɗe wuu cìn, ɓe taji wu muunshik nə, a Naan wun ntokɗyeel mmun shi wàar fər, ɗe nə chínpee mmun, kə mə ɗee ɗe a mukáa fun mo.
13 Katɗang mee gurum chii naajeel niyee mo, ɓe Naan wu nchii naajeel ngwar məni, parɗi Naan wu ntokɗyeel ngwar mənə zak. Ɗangɓe naajeel kə Naan nə se koorong nkaa ɗiyeel.

Shinzeen ɗe baa nə kə ɗak kas

14 Ɗyemnaa mo, katɗang mee gurum sat nənee, wuɗi shinzeen nNaan, ɗang ɓe, baa wur chìn ɗak ɗe Naan sat nnə mə chìn mo kas, ɓe baa shinzeen mənə kə mee kwoop nə kas. Chinarang ɗangɓe shinzeen mənən mɓam wu ye?
15 Katɗang ɓe, mee ɗyemnəən ɗemish koo ɗe mat, baa mo kə leelop, koo mbiise kas.
16 Ɗangɓe wu sat nwur nə, <<A seet ryang, Naan le kə a kat mbiise kə leelep mo zak.>> Ɗangɓe baa wu shin leelep, koo mbiise nwur kas, ɓe kwoop mənə a meye?
17 Ni aasə zak, kə shinzeen ɗe baa nə ashak kə ɗak kas, ɓe nə a ɗiimumuut.
18 Ɗangɓe mee gurum mmak sat nənee, <<Mee gwar kə shinzeen, kə memee kə chìn ɗak ɗeret mo,>> Wen nlap gwar mənə a nənee, <<A kám shinzeen kə mee gurum nghan, ɗe baa nə ashak kə ɗak kas ɗe! Ɓe wen nkám shinzeen fen ngha, shi ɗak fen mo.>>
19 Waa shinzeen nə, Naan ɗe azeen, wu a məndong, kaaɗi a sat aasə, ɓe nə ret. Ɗangɓe koo a riin ɗebish mo, ɓe mo shinzeen nə, Naan wu a məndong, ɗangɓe kəərmuut kə yaa mo, kə moo ɗaar zak.
20 Waa mwen, baa a man nə, katɗang gurum shinzeen nNaan, ɗangɓe baa gwar mənə kə chìn ɗak ɗeret kas, ɓe shinzeen fər nə ɗee a buu mmənə kas aa?
21 A yee puun fun Abraham, gyet a me le ɗangɓe Naan naa Abraham kaa gwar ɗe ɗeret sə ye? A mɓe ɗe gyet wu mang làa fər Aizik, mbəkə wu shin mbiizuum ɗe nNaan, kaaɗi gyet Naan kə ten sat nnə wu chìn sə.
22 Ni agaak nə, gyet nɗəən tong Abraham, ɓe shinzeen, kə chìn mbii ɗeret mo, moo set a ndangshak. Mbii ɗe gyet wu chìn ni, nə gam shinzeen nwur.
23 Ni gam mbii ɗe gyet mo kə ten ran nə nɗəən ɓəət haal Naan sə nənee: <<<<Abraham wu shinzeen nNaan, mpeemənə ɓe <<Abraham wu ɗee a gwar ɗe ɗeret nyit <<Naan.>>
ɗang gyet gurum moo pet wu a shaar Naan.
24 Yaksi ɓe gha naa agaak nənee, a nɗəən ɗak ɗeret ɗe gurum kə cìn, ɗangɓe gurum kə mak ɗee a ɗeret nyit Naan, baa a shinzeen nNaan ɓejee ɗak kas.
25 Ni aasə zak Rahab, mat ngaa sə, gyet waa lap nyemcoghol mo, kəzak, gyet waa tap bwet mo a mee ar ɗiiɗik. Baa gyet a mɓe ɗak ɗeret ɗese, ɗangɓe waa ɗee a ɗeret nyit kə Naan kas aa?
26 Ni aasə zak, kat baa riin kuɗi nɗəən gurum kas, ɓe gwar mənə ɗee a kúm nə. Aasə, shinzeen nɗin nchìn ɗak ɗeret mo, ɓe nə a ɗiimumuut zak.

Gurum tap kə liis fər

3

1 Ɗyemnaa mo, taji gurum mo ɗes mo ɗee a nenkám mo kas. Wu man nənee, ɗyeel ɗe Naan wu ntok nə mmun nenkám mo, ntoon met mə kor gurum mo.
2 Mun jir muu ɗel ɗikə. Katɗang baa mee gwar ɗe wu ɗel ɗikə nɗəən leeshaap kas, ɓe gwar mənə a ɗin ɗeret, wu mak yaashin nɗəən mbii mo jir.
3 Wu pan shool bəring ɗe muu lep nə mbəring mo mpwo. Katɗang mə rəɓet kə mo chìn mbii ɗe muu rəɓet, mə mak dul teng shool bəring ni, mə dəm kə nə mpee ɗe muu rəɓet kə bəring nə dəm ɗe.
4 Wu naa jirgi am mo, koo ɗe mo ɗes zam, ɓe kut ɗəəɗes mak mang mo dəm kə ni, ɗang ɓe jir kəsə, ɓe ngutung nə wur shin ciir kə nə a shi rep mee làa sitiyari dəm nkwang ɗewur rəɓet dəm ɗe.
5 Ni aasə zak, liis nə a rep memee nɗəən ɓeep ɗe nə nɗəən fwoshik fun mo, (nə kə ɓal nɗəən seen kə gurum) nii canjagham ɗəəɗes nkaa mbii mo. Wu man nə, a rep wus ɗiidiɓen kə caan ləhət ɗəəɗes.
6 Liis fun nə a kaa wus sə. Mbii ɗebish moo tong a ɗe, mbii ɗebish ɗesə nə mo, mo mak mwaan dəm koo a pee ɗeɗangyi nɗəən ɓeep fun mo, ɗangɓe nə wat gurum. Liis nə mak lewus lap, ɗe nən ncaan seen kə gurum hakyeng. Yaa nkaaɗi gurum ɗe a làa, ɗangɓe parmuut fər, har dəm nluwus ɗe Naan kə ɗak nə mɓe nenshikbish mo.
7 Gurum kə mak yaa koo a luwayil ɗeɗang ye, kə nə jì ɗee kaa longlu sə, har koo a nyer mo, kə luwa ɗe moo mwaan shii ɓut mo, kə luwa ɗe mo nɗəən am mo. Luwa mo jir, ɓe gurum kə ten le mo ɗee nder fər.
8 Ɗangɓe baa mee gurum kə cham fwang liis kas. Ni a mee mbii ɗebish ɗe pəder chíi yaa nyil nə. Ni gam kə yen ɗe nə a mə muut.
9 Muu chìn ɗak kə liis, mbəkə mun kwoop Naan ɗe wu a Daa, kə puun fun, kəzak muu waa mu chiir mu satpwoo ɗebuu nkaa gurum mo kaa mun sə a shii liis. Gurum ɗe Naan wu le mo kaa shin fər sə.
10 Pwoo mə kwoop, kə pwoo mə fəleep, moo pwat a nɗəən pwoo ɗemən dong. Ɗyemnaa mo, mbii kaa ɗesə sə, baa nə ret kas.
11 Baa am ɗiiɗeet kə ɗiishang mon mmak put a mɓut tuɓut ɗemən dong kas.
12 Ɗyemnaa mo, baa tingkeen ncham làa paat kas, kəzak, baa nən mmak chìn kə mo kat am ɗeret nɗəən tuun ɗemən dong ashak kə am ɗebish kas.

Seen ɗe Naan shin mmun

13 A wii a gwar ɗe wu kə seen, kə wur man mbii mo nɗəən wun ye? Ɓe nə ret kə wu kám nə agaak shi mwaan fər ɗeret, kə shi ɗak fər ɗeret mo, ɗe wu cìn mo nɗəən seen, kə sham kə káa fər zak.
14 Ɗangɓe katɗang pətuup fuu mo gam aa zuur ɗiiɗeet, kə riɓetkáa, ɓe baa nə ret kə wu canjagham, kə wu chìn ɗung nkaa zeen nə kas.
15 Kiyeet kə seen ɗe nii cìn mbii ɗesə mo, ɓe baa nə tong a pee Naan sham ɗe kas, ɗang ɓe nə a mə yil44 ɗəsi. Baa Riin Naan ɗe nɗəən nə kas, ɗang ɓe nə put a pə ngujwaan jì ɗe.
16 Koo a pee ɗeɗang ye, ɗe zuur, kə rəɓetkáa mo ɗe, ɓe ɓwanbish, kə watpee, kə mbii ɗebish mo jir moo tong a mpee mənі.
17 Ɗangɓe gwar ɗe wu kə seen ɗe nə tong a pee Naan sham ɗe, ɗenshee ni, ɓe gwar nə a ɗin ɗeret, kə nii jì kə tongryang, nii le kə gurum mo chìn mbii nɗəən ɗyen ɗeret, baa nii le gurum mo ɗee a nyemciishik mo kas. Nii le gwar mənə ɗee a ngutap kə niyee mo, kə shidaar-shidaar ɓe wur naa nchìn ɗak ɗeret mo, niyee mo. Pətuup kə gwar mənі, baa nən cham chiir kas, kəzak, baa wur chìn ɗung ngurum mo kas.
18 Ɗiiret, a nə a mbii ɗe nen ɗe moo kop cirem mə tongryang nɗəən pətuup kə gurum mo, mon nɗiip ni.

Wu lekáa fuu mo nsar Naan

4

1 A me moo jì kə lek, kə jəər nwun ye? Wuu lek kə shak, a mɓeɗi choor ɗebish mo
nkaa lek nɗəən pətuup fuu mo.
2 Wuu choor mbii mo, ɗang ɓe baa wuu kat kas, mpeemənə, ɓe wuu tukáa. Wuu
chìn zuur kə mbii mo, ɗang ɓe baa wu kat kas, mpeemənə ɓe wuu jəər kə shak. Wuu
lek kə shak zak. Baa wu kat mbii ɗesə mo kas, a mɓeɗi baa wu ɗang mo pee Naan ɗe
kas.
3 Mmee naar ɓe wuu ɗang pee Naan ɗe, ɗang ɓe baa wu kat kas, a mɓeɗi wuu ɗang
mo a nɗəən ar ɗebish. Wuu ɗang mo a mbəkə wu tu ɗe nɗəən ar ɗe nkan, ɗe mo a mə
shoor kə nan fuu mo.
4 Wun a kaa mat ɗe moo chìn ngaa sə. Wu man nə, katɗang gurum kə rəɓet ɗee a
shaar mə yil ɗese, ɓe gwar mənə kə rəɓet ɗee a shaarlek Naan. Mbəmənə, koo a weye,
ɗe wu rəɓet ɗee a shaar mə yil ɗese, ɓe wu leshin ɗee a shaarlek Naan mmənə.
5 Wu pan nə, pwoo ɗe mo kə ten ran nə nɗəən ɓəət haal kə Naan, nən nɗee a buu
aa? Ɗe mo ran nə: <<<<Riin ɗe Naan wu le nɗəən pətuup fuu mo, <<nə gam kə zuur
hakyeng.>>
6 Ɗangɓe ɗeret ɗe Naan wu shin mmun, nə ɓal met choor ɗebish ɗe mo nɗəən pətuup
fun mo. Ni a kaaɗi mo kə ten ran nɗəən ɓəət haal Naan sə nə: <<<<Naan wu chii
nyemroop mo, <<ɗang ɓe wu chìn ɗeret nenyil ɗe mo sham kə káa fur mo.>>
7 Mbəmənə, wen kən sat nwun nə, wu sham kə káa fuu mo ntoom Naan. Wu chii
ngujwaan, ɓe wun nsu yit wun ɗe.
8 Wu jì kus kə Naan, ɓe Naan wu njì kus kə wun zak. Wu vwang sar fuu mo, wun
nenshikbish mo. Wun nen ɗe wun kə pətuup mo vəl-vəl, wu pwat kə mbii ɗebish ɗe
mo nɗəən pətuup fuu mo, kə wun ɗee ɗe a ɗeɓang.
9 Ni ret kə wu kat pətuup ɗewuwat, kə wu nwal mɓe shikbish ɗe wuu ten wu nchìn mo.
Wu yit kə shwar fuu mo chiir ɗee a maap, kə retnyit fuu mo ɗee a mbii wàt pətuup.
10 Wu sham kə káa fuu mo ntoom Naan, ɓe wun nɗyeep wun zak.

Taji wu tokɗyeel nshak kas

11 Ɗyemnaa fen mo, taji wu leeshaap ɗebish duk shak kas, koo a weye ɗewur leeshaap
ɗebish nkaa ɗyemnəən fər, koo tokɗyeel nwur, ɓe gwar mənii katpwoo ɗebish a nkaa
wàar nə. Kə wur ɗee a ngutokɗyeel nkaa nwàar nə zak. Ɗangɓe katɗang mee gurum
tokɗyeel wàar ni, ɓe baa gwar mənə cìn mbii ɗe wàar nə sat kas, ɗang ɓe wu leshin a
ngutokɗyeel mmənə.
12 A Naan ɓishin, ɗewur shin wàar ngurum, kə a wur ɓishin, ɗewur ntokɗyeel
ngurum mo jir. A wur a ɗewur kə ɓal mɓe ɓam gurum mo, kə wur kə ɓál mɓe le
kə gurum mo muut zak. Waa a weye ɗe aa tokɗyeel ɗyemnəən fwaa ye?

Taji wu canpo nkaa daɗaar kas

13 Wu kələng pwoo fen, wun nenyil ɗe wuu sat nə, <<Ɓit bang, koo ɓitsi, ɓe mun
nyool mɓít-mɓít kə mə dəm nɗəən bərnə ɗesí, kə mə hos ɓit ɗe, kə mə cìn nwor, kə mə
kat shool ɗe.>>
14 Ɗangɓe wun shikáa fuu, baa wu man mbii ɗe nən ncìn daɗaar kas. Seen fuu nə a
kaa me sə ye? Seen fuu nə mo a kaa vuun sə, ɗe nə jì put, amma nɗəən rep pee lee, ɓe
nə ɗel dəm loom.
15 Amma nə ret kə wu sat a nənee, katɗang Naan rəɓet kə, katɗang ɓe mun ɗe kə
seen, ɓe mun ncìn mbii ɗese, koo ɗesí.
16 Har yaksi, wuu sat a ɗiyeepkáa ɗak, kə wuu sat a canjagham ɗak. Kiyeet kə
canjagham ɗese, baa nə ret kas koo dəɓen.
17 Koo a weye ɗe wu man mbii ɗə nə ret kə wu cìn, ɗang baa wur cìn kas, ɓe gwe
mənə cìn a shikbish mmənə.

Nenlong mon nshwaajeel

5

1 Wu kələng nghan yaksi, wun nenlong mo. Ni ret kə wu nwal kə maap mɓe jeel ɗe mo mbə jì nkaa wun.
2 Long fuu nə mon nɗee a ɗiiwam, kə ndukup mon nse nlər fuu ɗeret nə mo.
3 Azurfa, kə zinariya kə shool fuu nə mon nnaatnjileng. Naatnjileng kə shool fuu ɗəsi nə mo, mmo ɗee a mbəəkám nənee, kaaɗə shool fuu ɗəsi nə mon nnaatnjileng sə, ɓe nan fuu mon ncaan a kaaɗə wus kə caan mbii mo sə zak. Wuu sok long fuu mo yaksi, ntiit kə ɗə yil nə kus kə kyes.
4 Wuu cìn ɗung nenyil ɗe moo cìn ɗak nɗəən maar fuu mo, wu chii kwat mo nchiit-nchiit kə ɗak ɗe mo cìn nwun. Mbəmənə, ɓe moo nwal pee Daa Naan ɗe, mbəkə wur ɓam mo ɗe. Yaksi, wal fur nə kə wul nkom Naan ɗe a wur kə mbii mo jir nsar fin.
5 Wuu ten wu tong nɗəən long mə yil ɗəsi, kə wuu ten wu cìn mbii ɗe wu naa nə ret nwun nyit. Wuu ɗak suk, kə wu mwaal kaa randong ɗe moo gong parpuus ɗe mon nfet mo sə.
6 Wuu tokɗyeel ɗebish nkaa nen ɗe baa mo cìn mee mbii ɗebish kas. Wuu twe nen ɗe baa di mmo mak ɓam sut kas.

Gung Kə Cìn Aduwa

7 Mbəmənə, ɗyemnaa mo, an kən sat nwun nənee, wu gung har parɗi Daa Jesu Kristi wu mbaajì nɗəən yil ɗəsi. Wu yee nenmaar mo, wu naa kaaɗə moo gung ɗe sə, moo gongpee, kə moo tap kə maar fur mo, har parɗi fwan jì wul, kə parɗə ɗəəp ɗəɓen nə jì wul zak.
8 Ni ret kə wun, wu gung kaa nenmaar mo sə. Wu ɗak pətuup fuu mo, kə wu ɗar ɓalɓal, mɓeɗə puus ɗə Jesu Kristi wu mbaajì nə wul kus.
9 Ɗyemnaa mo, taji wu leeshaap nɗoom-nɗoom nkaa shak kas, mbəkə taji mo tokɗyeel nwun kas. Wu naa, ngutokɗyeel nə wur ɗar kus.
10 Ɗyemnaa mo, wu yee nensatpwo Naan ɗe gyet yam sə mo. Gyet mo satpwoo nɗəən sim Naan, mo shwaajeel, amma jir kəsə, ɓe gyet mo gung nɗəən shwaajeel nə. Ni ret kə wun, wu gung nɗəən jeel nə kaaɗə gyet mo gung sə.
11 Muu sat nə, mo a nenyil ɗə mo kat retnyit, mɓeɗə gyet mo gung har peekyes nə. Wu man pwoo nkaa gung kə Joob, kaaɗi gyet kam nə jì taa nkaa wu sə. Wu man zak nənee, gyet Naan le kə shwaajeel kə Joob nə waa jì kə ɗeret nwur. Azeen - nzeen Naan wur kə pətuup ɗeret mɓe mun jir, kə wur naajeel nenyil fin mo zak.
12 Ɗangɓe mee mbii ɗə nə met koor nə mo jir, ɗyemnaa mo. Taji wu tweer shi ɗengnaan, koo shi yil ɗəsi kas. Taji wu cìn tweerpwo, koo shi sim mee mbii kas. Ɗangɓe wu yit kə ii, fuu mo ɗee a ii, kə waash, fuu mo ɗee a waash, ɓejee ɗak, mbəkə taji mo tokɗyeel ɗebish nwun kas.
13 Katɗang memee nɗəən wun nkaa shwaajeel, ɓe nə ret kə wu cìn aduwa nNaan. Katɗang memee nɗəən wun kat retnyit, ɓe wu yit kə wu kwoop Naan.
14 Katɗang memee nɗəən wun, ɗe baa wur nkoom kas, ɓe wu yit kə wur pet nennan mə (Ekəlisya) nen mwaan ndang Naan mo, mbəkə mo cìn aduwa ɗin nNaan mɓe wur. Katɗang mo ɗoom cìn aduwa ni, ɓe mo pwes mwoor nkaa wur nɗəən səm kə Daa.
15 Aduwa ɗə gurum moo cìn nə a shi zeen azeen-nzeen, ɓe nən nle kə nguchiinkom nə wu bar. Naan wu nle kə nguchiinkom nə kat koom hakyeng; kə katɗang nguchiinkom nə wur kə cìn shikbish, ɓe Naan wur nfwo shikbish nə mo nwur zak.
16 Mbəmənə, nghan kən sat nwun nə, wu woo shikbish fuu mo nshak, kə wu cìn aduwa mɓe shak zak. Mbəkə wu kat koom ɗə nɗəən shwal fuu mo.
17 Gyet, Ilaija wu a gurum kaa mun sə, ɓe wur cìn aduwa azeen-nzeen, mbəkə taji fwan jì kas. Ɓe aduwa ɗe gyet wu cìn ni, ɓe mɓe ɓit ƙen an kə kaghar, ɓe baa fwan jì kas.
18 Mɓwoon məni, ɓe wu waa cìn aduwa zak, mbəkə fwan jì ɗe, ɓe Naan le kə fwan nə jì, nyil nə lok, har mbii mo yaa kàa.

19 Ɗyemnaa mo, katɗang memee nɗəən wun taa mer nɗəən ar ɗə nə a mə zeen ni, ɓe
nə ret kə memee fuu mo fwang wu waaji kə wur ɗe, nɗəən ar ɗə nə a mə zeen nə.
20 Nə ret kə wu man nə, koo a weye, ɗə wur waaji kə mee ngushikbish nɗəən ar ni,
ɓe gwar mənə ɓam seen kə ngushikbish nə nɗəən muut, kəzak, ɓe gwar mənə le kə
Naan wur nfwo shikbish ɗe mo ɗes ngwar ni.

Pwoo ɗenshee ɗe Pita ran

1 Wen Pita, laalep nDaa Jesu Kristi, kən ran pwoo ɗesə nə, shidəm pee wun nen ɗe Naan wur kə ten bilip wun, ɗe wun a məzep nɗəən nyil ɗesə, kəzak, wun a tətiit nɗəən nyil mPontus, kə Galati kə Kapadosiya, kə Eshiya kə Bifiniya.
2 Naan puun wur kə ten bilip wun, mbəkə nwun ɗee a nen wur mo nciit-nciit kə pan wur. Riin wur Ɗeɓang, nə le kə nwun ɗee a nen ɗeɓang mo, kə wu kələng ɗoo nDaa Jesu Kristi, mbəkə toom wur vwang wun ɗee a ɗeɓang. Yit naajeel nNaan kə zuum wur mo wurang nɗəən wun.

Naan shin seen ɗepoo mmun

3 Mu kwoop Naan puun kə Daa fun Jesu Kristi, mbəɗe a mbee yit naajeel wur, ɗangɓe wur shin seen ɗepoo mmun nɗəən Làa wur, kaaɗi wur yol kə Jesu a peemúut sə. Mu leyit nkaa seen ɗepoo ɗesə nə.
4 Kəzak, mu sekop ɗe baa nə ncam wam, koo ɗee a ɗebish kas. Naan wur kə tap ɗak mənə le mbee mun nɗəən ɗengnaan.
5 Wun ɗe Naan wur tap wun shiɓal wur, mbəɗe wu shinzeen, parkyes nyil ɗesə, ɓe wun nkat seen ɗe Naan wur nwoo nə agaak parpuus mənə.
6 Mpeemənə wu cìn retnyit ɗes, mbee mbii ɗe Naan wur tap ɗak mo le mbee wun nɗəən ɗengnaan, koo ɗe nyaksə ɓe wun kə pətuup ɗewat mbee jeel ɗe wuu shwaa mo. Wen man nənee, << jeel ɗe wuu shwaa mo nyaksə, a mbee reppee lee ɓejee.
7 Mbii ɗe nə le ɗang wuu naajeel ɗesə mo, a mbəkə gurum mo naa ɗi nə shinzeen fuu nə azeen-nzeen. Koo a zinariya, mbii ɗe nə a mə nyil ɗesə, ɓe gurum moo cam ret nə a shi wus. Nə aasə nciit-nciit kə shinzeen fun ɗe nə met nzinariya. Duk nkaa cam shinzeen fuu nyaksə, mbəkə parpuus ɗe Daa Jesu Kristi wur mbaajì, ɓe gurum mo kwoop Naan, kə mo cin ɗeɗes wur mbee wun.
8 Koo ɗe baa wu naa Jesu Kristi wur kə yit kas, ɗangɓe wu wal wur, kə wu shinzeen zak. Nə aasə, ɓe wun kə retnyit hakyeng, ɗe baa mee gurum mak sat nə kas.
9 Katɗang wu sat a ncínzeen nɗəən Jesu Kristi ɗak, ɓe wun a nkaa kat seen ɗe ngha-ngha.
10 Gyet ɓe nensatpwoo Naan mo satpwoo nkaa ɓam ɗesə ɗe Naan wur cìn mmun, ɗewur kə ten ɗak nə mbee mun. Nensatpwoo Naan nə mo tap bilip shi ɗyen, mbəkə mo man ar ɗe Naan wur yool ɓam gurum mo ɗi.
11 Gyet Riin nDaa Jesu Kristi nɗəən pətuup fur mo, gyet nə sat mmo jir nkaa jeel ɗe Jesu wur yool shwaa, akuɗang wur ɗel nɗəən ɗeɗes wur. Gyet moo leyit mbee parpuus ɗe mbii ɗesə mon ngam ɗi.
12 Naan wur kám mmo nənee, << baa mon mmak naa gam nə nɗəən teer fur mo kas, ɗangɓe a wun naa gam nə. NYaksə nen ɗe mo satpwoo ɗiiret nə nwun, mo kə ten sat mbii mo nwun jir, kaaɗi Riin nNaan ɗewur tong aɗeng sham, wur shìn ɓal mmo sə. Nen lep Naan mo shikáa fur, mo rəɓet naa mbii ɗesə nə mo.

Mwaan ɗe nə ret nen Naan mo

13 Mpeemənə wu ɗak pan fuu mo, mbəkə nwun ɗar ɗi ɓalɓal mbee cìn ɗak nNaan. Wu tap kə káa fuu mo rəret, kə nwun leyit ɗi a nkaa ɗeret ɗe Naan wur ncin nwun parpuus ɗe Daa Jesu wur baajì zak.
14 Wu sat a nkələng ɗoo nNaan, kə nwun cìn mbii ɗewur sat mo. Kaji wu waa wu baa shiɓwoon mbee cìn mbii ɗebish, ɗe gyet moo shwat nwun akuɗang wuu man pwoo Naan kas.

15 Nə ret kə nwun man nənee, << Naan ɗewur pərep wun kə nwun ɗee a nen wur
mo, wur a Naan ɗeɓang. Nə a təng, ɓe wu yit kə mwaan fuu mo ɗee a ɗeɓang nɗəən
mbii mo jir.
16 Nə a nciit-nciit kə mbii ɗe mo kə ran nɗəən ɓəət haal Naan sə nənee, << <<Wu yit
kə mwaan fuu mo ɗee a ɗeɓang kaaɗi an a ɗeɓang sə.>>
17 Wuu pet Naan a puun fuu, mbəmənə ɓe nə ret kə nwun kələng wur, kə nwun shin
ɗeɗes wur, kə wu kə mwaan nɗəən ɗyen ɗeret nɗəən mbii ɗe wuu cìn mo jir. Kaaɗi
wuu tong ɗi nɗəən yil ɗesə, mbəɗe Naan wur ntokɗyeel nkòo we a nciit-nciit kə mbii
ɗe gurum cìn.
18 Wu man nənee, << Daa Jesu wur seet wun, a mbəkə wur put ɗi kə wun nɗəən wàar
ɗebuu mə gurum ɗe gyet puun fuu moo cìn. Baa Daa Jesu wur seet wun a shi zinariya,
koo azurfa ɗe moo wat sə kas,
19 ɗangɓe wurang wun a shi toom wur ɗe nə kɨrim zam. Jesu wur ɗee a kaa təm
ɗe mo bilip nə, mbəkə mo can nə kaa mbiizuum ɗe shang sə, wur ɗi baa wur kə mee
shikbish, koo mee rap kas koo dəɓen.
20 Naan wur kə ten sat mbii ɗesə aasə, akuɗang wur leyil ɗesə, nənee, << Jesu wur
mɓam gurum mo a nɗəən ar ɗesə. NYaksə, kaaɗi yil nə kus kə kyes, ɓe Naan kám Jesu
mmun agaak mbee wun.
21 nƊəən Jesu, ɓe wu shinzeen nNaan ɗewur yol kə wur a peemúut, kə wur cin ɗeɗes
wur zak. A mbəmənə, ɓe wu shinzeen nNaan, kə wu leyit fuu mo a nkaa wur.
22 Wuu ten wu le pətuup fuu mo ɗee a ɗeɓang, mbəɗe wuu cìn mbii ɗe azeen, ɗe
pwoo Naan nə sat nənee wu cìn mo, azeen-nzeen, wuu wal nendəm nɗang Kristi mo.
Mpeemənə nghan nkaa sat nwun nənee, << wu walnshak shi pətuup fuu mo, kə ɓal fuu
mo jir.
23 Kaji wu mundər nənee, << moo baa làa wun ɗi apoo a buu kas, ɗangɓe mbee ɓal
ɗi nə nɗəən pwoo wur ɗe nə jì kə seen. Baa mee mbii mak wat pwoo wur nə kas, nə
tong ɗi mbe ngha-ngha. Baa a nen ɗeməmurep mo làa wun nyaksə kas, ɗangɓe a Naan
ɗe baa wur muut kas, a wur shin seen ɗesə nə nwun.
24 Gyet nyam ɓe mo ran nɗəən ɓəət haal nNaan nənee: <<<<Gurum mo jir mo a kaa
shit ɗe <<nə fii sə, men fur nə a kaa <<pel ɗe nə ciir fii kəlak-kəlak sə, <<mbee reppee
lee, ɓe shit kə pel moo fii.>>
25 Ɗang pwoo Naan nə ɗi mbe ngha-ngha. Pwoo ɗesə nə a pwoo ɗeret ɗe muu sat nə
nwun.

Naan wur kə ten bilip wun

2

1 Kaaɗi Naan wur kə ten shin seen ɗepoo ɗesə nwun, ɓe nə ret kə nwun pwat kə mbii
ɗebish mo nɗəən seen fuu mo jir. Kaji wu baa wu cìn ɗung kas. Kaji wu ɗee a nen ɗe
moo satpwoo, ɗangɓe mo waa ciir cìn mee mbii ɗeɗik kas. Kaji wu leyit nkaa mbii kə
mee gurum kas. Kaji wu sat mee pwoo ɗebuu nkaa gurum mo kas.
2 Ɗang nə ret kə mwaan fuu nə ɗee a kaa mə jep ɗe mo làa mo apoo, ɗe moo tang
a wur pee nəən fur mo shidaar-shidaar sə. Nə ret kə neen am tu wun mbee wur ɗi
nə azeen-nzeen. kə mənə, a pwoo Naan ɗe nə shin ɓál nwun shidaar-shidaar, mbe
parpuus ɗe Naan wur mɓam wun.)
3 Nə ret kə nwun sat a tang pwoo Naan shidaar-shidaar, mbəɗe wun shikáa fuu wu
man nənee, << Daa fun Jesu Kristi wur wal mmun zam.
4 Mpeemənə, wu jì kus kə Daa Jesu Kristi, ɗewur shin seen ngurum mo. A wur a
jwak ɗe nə kə seen ɗe ngha-ngha, ɗe gurum mo cii nə kaa mbii ɗe baa nə kəkoop nə
kas sə. Ɗangnaan bilip wur, mbəɗe pə Naan ɗi, ɓe wur kəkoop nə hakyeng.

5 Wun shikáa fuu wun kə seen, mbəmənə nə ret kə nwun ɗee a kaa jwak ɗe Naan
wur ɗyiklu ɗishik sə, mbəɗe Riin wur ɗeɓang wur nɗəən wun. Wun a nen ɗe Naan
wur kə ten bilip wun, mbəkə nwun ɗee ɗi a pris wur mo, mbəkə nwun cìn ɗak wur ɗi
shi pətuup məndong nɗəən ar ɗe nə shang wur, mbee səm kə Jesu Kristi.
6 Gyet mo kə ten ran nɗəən ɓəət haal Naan, ɗe Naan sat nənee:<<Wu naa ghan nkaa
le mee nhik nɗəən Zayon, <<mbəkə lu fen ɗar ɗi hakyeng. <<Koo a wii ɗe shinzeen
wur, ɓe baa ngwe mənə nkələng yitlwaan kas.>>
7 Wun nen ɗe wuu shinzeen nɗəən wur, ɓe wur kəkoop nə pee wun ɗi hakyeng. Ɗang
nen ɗe baa mo shinzeen wur kas, ɓe nənee: <<<<Ngək ɗe gyet nen ɗyiklu mo cii, <<a
nə yol ɗee a nghək ɗe lu nə ɗar nkaa nə.>>
8 Mo waa baa ran nɗəən ɓəət haal Naan nənee, << <<<<Desə nə a nghək ɗe nə le gurum
<<mo canshii kə mo pal.>>
Mbii ɗe nə le ɗang gurum mo canshii kə mo pal, nə a mbəɗe mo cii cìn mbii ɗe pwoo
Naan sat nə mo cìn. Naan wur kə ten sat yam-yam nə nə nɗen aasə.
9 Ɗang pee wun, ɓe wun a ɗang ɗi Naan wur kə ten bilip. Kə wu ɗee a pris ɗe moo
cìn ɗak mishkoom ɗeɗes. Wun a ɗang ɗi Naan wur tap bilip wun le nshin. Wun a nen
ɗe Naan wur kə ten cak wun mbee səm wur. Naan wur bilip wun, a mbəkə wu sat
ɗi agaak mbii ɗeɗes ɗeret, ɗewur kə ten cìn mo nwun, kaaɗi wur put kə wun nɗəən
pekwoo, kə wur jì kə wun mbəkə nwun mwaan ɗi nɗəən peeɓang wur, ɗesə nə aapwoo
ngurum mo zam.
10 Gyet nyam ɓe baa wun a nen Naan mo kas, ɗangɓe nyaksə, wun a nen wur mo.
Gyet nyam ɓe baa wu man yit naajeel nNaan kas, ɗangɓe nyaksə wu man yit naajeel
wur.
Nə ret kə nen Naan mo shin ɗeɗes mishkoom mo, kə nen ɗe moo cìn se mishkoom
nkaa mo jir.
11 Wun ɗe wen wal nwun mo, taji wu mundər nə wun a məzep mo, ɗe baa wuu tong
a vit nɗəən nyil ɗesə kas, mbəmənə ɓe ghan kən ɗang pə wun, taji wu lesuk fuu mo
nɗəən shikbish, ɗe pətuup fuu moo rəɓet cìn nə kas. Mbəɗe kyeet kə mbii mənə moo
rəɓet wat seen fuu mo.
12 Wu sat a mwaan-mwaan ɗe nə ret nyit nnen ɗe baa mo a nen Naan mo kas, mbəkə
koo ɗe gurum moo satpwoo ɗebuu nkaa wun, ɓe mo naa mbii ɗeret ɗe wuu cìn mo,
mbəkə mo ciir, kə mo kwoop Naan ɗe parpuus ɗewur njì naa mun.
13 Mbə səm kə Daa fun Jesu Kristi, ɓe wu sham kə káa fuu mo ndər kə nen ɗe Naan
shin iiko mmo nɗəən nyil ɗesə. Wu shin ɗeɗes mishkoom ɗewur naa gurum mo jir.
14 Kə nwun kələng gofna mo, ɗe mo kə ten bilip mo, mbəkə mo kar nen ɗe moo cìn
mbii ɗebish mo ɗi.
15 Nə nret nNaan nyit, kat ɗang mwaan fun mon ndəre, mbəɗe katɗang mwaan fuu
mo a ndəre, ɓe wun nle kə nyemɗemwen ɗe baa mo man mee mbii kas, nen ɗe moo
satpwoo ɗebuu nkaa wun, mon nɗok tətək.
16 Wun a nen ɗe baa wun a shishoot kas, ɗangɓe koo ɗi baa wun a shishoot kas, ɓe
taji wu sat nənee, << katpee fuu nə shínpee nwun mbee cìn shikbish kas. Ɗang nə ret
kə nwun mwaan-mwaan ɗeret mə kərem nNaan mo.
17 Wu shin ɗeɗes ngurum mo jir. Wu wal nɗyemnəən fuu ɗe mo a nendəm nɗang
Kristi mo jir, kə nwun sat a nkəər Naan. Wu shin ɗeɗes mishkoom ɗewur mbee fuu.

Wu kám shiimwaan nDaa Jesu Kristi

18 Wun ɗe wun a kərem mo, wu sham kə káa fuu mo ndər nenlu fuu mo, kəzak, wu
shin ɗeɗes mmo nɗəən mbii mo jir. Nə a təng kə nwun shin ɗeɗes mmo, koo ɗi moo
ɓiyaal, koo ɗe baa moo naa wun nyit kas, ɓe nə ret kə nwun kələng mmo.
19 Ngwe ɗewur gung nɗəən shwaajeel, ɓe ngwe mənə man nənee, << gung nɗəən jeel
nə ret nNaan nyit. Koo ɗe gwar nə shwaa jeel nə, katɗang baa a mbee mee mbii ɗebish
ɗewur cìn kas. Nə ret kə a ngwe mənə kat pəlang pee gurum mo ɗi.

20 Ɗang gwar ɗewur gung nɗəən shwaajeel a mbee mbii ɗebish ɗewur cìn, ɓe cirang ɗang wu naa mənə a kaa mee mbii ɗeret pəlang wur sə ne? Gwar mənə lap a kwat mbii ɗewur kə ten cìn. Ɗang gwar ɗe mo shin jeel wur a mbee mbii ɗeret ɗewur cìn, ɗangɓe wur gung nɗəən jeel sə, nə ret kə a gwar mənə kat pəlang pee Naan ɗi.
21 Naan ɗewur pərep wun, kə nwun ɗee a nen wur mo, a wur le, mbəkə nwun shwaajeel ɗesə mo, koo ɗe wuu cìn mbii mo ndəre-ndəre, mbəɗe Daa Jesu Kristi shikáa wur wur shwaajeel mbee wun. Nə ret kə nwun mwaan a nɗəən shiimwaan wur.
22 Baa gyet Jesu wur cìn mee shikbish kas koo dəɓen. Baa wur nək mee gurum kas.
23 Koo ɗe gyet gurum mo fələp wur, ɓe baa wur lap mmo shi fələp zak kas. Koo ɗe gyet wur shwaajeel nsar gurum mo, ɓe baa wur sat nə wuɗin nkwat mo shi jeel zak kas. Ɗang gyet wur lekáa wur a nɗəən sar nNaan ɗewur ntokɗyeel ngurum mo ndəre-ndəre.
24 Jesu shikáa wur, wur mang shikbish fun mo le nkaa shin, kaaɗi gyet mo pwas wur nkaa shiyeepyoom, mbəkə mun ɗee ɗi a nen ɗe baa mu kuɗi muu mwaan nɗəən shikbish kas, ɗangɓe muu mwaan a nɗəən ar seen, mbəkə mu cìn mbii ɗeret ɗi. Mbə láa ɗe Jesu wur kat, ɓe mu ɗee a ɗebəbar.
25 Gyet nyam ɓe wuu ɗee a ɗeləloom kaa təm ɗe mo dəm loom sə, ɗangɓe nyaksə wuu baa wu jì. Wu mwaan a nɗang ngukiyeer fuu, wur ɗewur tap wun zak.

Tong ɗeret nnaar mish kə mat mo

3

1 Wun mat mo, nə ret kə nwun sham kə káa fuu mo ndər mish fuu mo, mbəkə katɗang mee mish ɗe baa wur shinzeen pwoo Naan kas, meeɓe wur ntuwap, kə wur shinzeen ɗi mpwoo Naan, mbəɗe mwaan kə mat nə a ɗeret, koo ɗe baa mat nə war satpwoo Naan mmish nə shi pwoo kas.
2 Mbəɗe mish fuu moo leyit, kə mo naa mwaan fuu mo ɗi, kyet mwaan fuu nə mo a ɗeret aa, koo a ɗebish ghe. Kəzak, moo naa kyet wuu cìn mbii ɗe Naan wur sat nə wu cìn aa, koo wuu cìn kas ghe?
3 Taji wu ɗee pan a nkaa ar ɗe wun nlep lée mo nkaa suk fuu mo shidaar-shidaar kas, shii mənə, wu ɗee mpan jwat, kaa tepkáa, kə lep mbiikom, kə lep mbiitook mə makluwa mo sə. Kəzak, lep lée ɗekərəm mo nkaa suk fuu mo.
4 Ɗang wu yit kə ret fuu, nə put a nɗəən pətuup fuu mo shidaar-shidaar. Wu gung mbii mo, kə nwun sham kə káa fuu mo zak. Mbəɗe ngyeel kə ret mənə, nii koop nə zam pə Naan ɗi, kaa mbii ɗeret sə.
5 Wu cìn pan nkaa mat ɗiiyam-yam mo, ɗe gyet moo leyit fur a nkaa Naan. Gyet shiimwaan mmo, nə le kə mmo ɗee a mat ɗeret mo, mbəɗe mo sham kə káa fur mo ndər mish fur mo.
6 Seera, war ɗee a mee mbiikám. Gyet war kə mwaan nɗəən ar mwaan ɗeret, war pet Abraham a Daa fiɗa. Katɗang wun wu mwaan nɗəən shiimwaan war, ɓe wun a jep war mo azeen. Wu gung. Taji wu rəɓet kə mmee mbii lekəərmuut nwun kas.
7 Wun mish mo, nə ret kə nwun tong kə mat fuu mo nɗəən ar ɗe nə ret, mbəɗe wu man nənee, << baa mat mo kə ɓal a kaa mish mo sə kas. Mbəmənə wu shin ɗeɗes mmo, mbəɗe wun kə mo, wun ashak. Wun nkaa tap seen ɗe Naan wur shin nwun nzuum. Katɗang wu cìn mbii mo a nɗəən ar ɗeret ɗesə, ɓe baa mee mbii mmak le kə ɗangnaan fuu mo ɗee a buu kas.

Nen Naan mon nshwaajeel

8 Pwoo fen ɗe mu kyes nə nɗesə, nə ret kə pwoo fuu mo ɗee a ɗeməndong, kəzak, wu naajeel nshak, wu walnshak, nendəm nɗang Jesu mo, mbəɗe wun a ɗyemnəənshak mo nɗəən Kristi. Wu fwangshak, kə nwun sham kə káa fuu mo.
9 Katɗang mee gurum cìn mbii ɗebish nwun, ɓe taji wu kwat mənə shi mbii ɗebish zak kas. Katɗang mee ngwe satpwoo ɗebish nkaa wun, ɓe taji wu fələp gwar mənə kas,

ɗangɓe nə ret kə nwun le ɗeret nkaa nen mənə mo, mbəɗe mbii ɗe nə le ɗangɓe Naan wur pərep wun, kə nwun ɗee a nen wur mo, a mbəkə wur le ɗeret ɗi nkaa wun.
10 Duk kə ran nɗəən ɓəət haal Naan nənee: <<<<Katɗang mee ngwe kə rəɓet tong shang shang nɗəən seen ɗeret, <<ɓe taji gwar mənə kuɗi kə sat mee pwoo ɗebish kas. <<Taji gwar mənə cìn ɗung kas.
11 Nə a təng, ɓe gwar mənə yit cìn mbii ɗebish mo jir. <<Ɗang nə ret kə gwar mənə cìn a mbii ɗeret mo ɓejee ɗak. <<Nə ret kə nwur sat a ntang tongryang kə nwur kat nə zak, <<mbəkə wur kat tongryang ɗe pə Naan.
12 Naan wur tap nen ɗe moo cìn mbii ɗeret mo, shidaar-shidaar, <<kə Naan wur kələng ɗangnaan mmo. <<Ɗang nen ɗe moo cìn mbii ɗebish mo, ɓe Naan wur cii mo.>>
13 Katɗang wun nkaa gung, mbee cìn mbii ɗeret mo, ɓe a wii mmak tung wun kə mbii ɗebish ghe?
14 Ɗang katɗang wuu shwaajeel a mbəɗe wuu cìn mbii ɗeret, ɓe Naan wur nle ɗeret nkaa wun, mbəmənə ɓe, taji wu kəər nen ɗe moo rəɓet cìn mbii ɗebish nwun kas. Taji wu an suk kas.
15 Ɗang nə ret kə nwun leyit a nkaa Kristi ɓejee. Wu yit kə wur ɗee a mishkoom nɗəən pətuup fuu mo, kə nɗəən mbii ɗe wuu cìn mo jir. Wu tong shi ɗak suk, koo a pərang ghe, mbəkə nwun man mbii ɗe wun nsat ɗi.
16 Wu sham kə káa fuu mo ndər nnen ɗe moo cìn tal ɗesə mo pee wun ɗi, kəzak, wu cìn mbii ɗe wu naa nə ret nɗəən pətuup fuu mo shidaar-shidaar. Mɓe kə katɗang gurum mo sat mee pwoo ɗebish nkaa məse fuu ɗeret mə nendəm nɗang Jesu Kristi, ɓe yitlwaan ya mo ɗi.
17 Nə ret met mbəkə gurum shwaajeel mbee cìn mbii ɗiiret, katɗang nə a shi rəɓet kə Naan, nə ret met nɗi gurum nshwaajeel a mbee ɗebish ɗewur kə cìn.
18 Daa Jesu Kristi wur shwaajeel a mbee shikbish fun mo yit məndong, ɓe wur kyes ɗak mə vwang shikbish fun mo. Yit məndong ɓe ngwe ɗe ndəre wur muut mbee mun nenshikbish mo, mbəkə wur jì kə mun ɗi kus kə Naan. Gyet gurum mo tu wur nɗəən nan, ɗangɓe Naan le kə wur yol a peemúut kə seen.
19 Kaaɗi Jesu wur kuɗi nɗəən iiko mə riin wur, ɓe wur dəm satpwoo Naan nriin ɗe mo a shishoot, ɗe mo a peemúut mo.
20 Riin ɗesə mo a riin ɗe gyet mo cii kələng pwoo Naan, kaaɗi gyet Nowa nkaa ɗak tii am ɗeɗes. Jir kəsə ɓe gyet Naan wur sat a ngung kə mo ɗak. Gyet mənə, ɓe gurum mo a kong ɓejee ɗak, ɗe mo nɗəən tii nə, ɓe baa am tu mo kas. Gyet gurum nə mo a pwookun ɓejee.
21 Am ɗe gyet mo ɗel nɗəən nə, nə ɗee a koppee baptisma. Duk ɓam wun mɓut shikbish fuu mo, a mbee baptisma, mbəɗe gyet Daa Jesu Kristi wur yol a peemúut. Suup ɗe gyet mo suup wun, kaaɗi gyet mo cìn baptisma nwun sə, baa nə a mbəkə wur vwang pətuup fuu mo ɗee ɗi a ɗeɓang ɓejee kas. A mbee yol kə Daa Jesu Kristi a peemúut, ɗang wu kat ɓam nɗəən shikbish fuu mo.
22 Daa Jesu wur kə ten kàa nɗəən ɗengnaan. NYaksə ɓe wur tong a nsarse nNaan. Wur a mishkoom nkaa nenlep nNaan mo, kə mbii mo jir ɗe moo iiko.

Wu le Naan a mishkoom

4

1 Kaaɗi gyet Jesu wur shwaajeel nɗəən nan, nə aasə ɓe nə ret kə nwun wu ɗak suk mbəkə nwun shwaajeel ɗi nɗəən nan kaaɗi gyet wur shwaa sə zak. Mbəɗə koo ngwe ɗeɗang nə, ɗewur shwaajeel nɗəən nan ɗesə, ɓe wur yit shikbish.
2 Yool nyaksi, taji wu yit kə coor mə pətuup fuu mo se korong nkaa wun kas, ɗangɓe nə ret kə nwun cìn a mbii ɗe Naan kə rəɓet kə nwun cìn shidaar-shidaar.
3 Wuu ten wu watpee ɗes nkaa cìn mbii ɗebish, kaa nen ɗe baa mo man Naan kas, moo cìn sə. Taji wu cìn mbii mənə mo kas. Gyet nyam ɓe wuu mwaan a nɗəən coor

mə nan fuu mo, baa gyet tong fuu nə mo ret kas. Gyet coor mə nan nə mo se korong nkaa wun. Gyet wuu sat a nshwaamwes, kə nə yuur wun ɗi ɗak, shidaar-shidaar ɓe wuu kuur ashak mbee shwaayuur, ɗeɗang gyet wuu seyil nkùm mo, jir mbii ɗesə mo, ɓe Naan wur cii mo hakyeng.

4 Ɗang nyaksə, baa wu kuɗi wuu cìn mbii ɗebish sə mo ashak kə mo kas. Nə aapwoo ngurum mo, mbəɗe baa wu kuɗi wuu cìn mbii ɗesə mo ashak kə mo kas, mbəmənə ɓe moo kas wun.

5 Ɗang parmeeci, ɓe nen ɗesə mon nɗar ntoom Naan, kə wur tokɗyeel ɗi mmo, mbee mbii ɗe mo cìn mo nɗəən nyil ɗesə. Baa pee nə kuɗi jong-jong kas, aku Naan tokɗyeel ɗe mmo, nen ɗe mo kuɗi kə seen nɗəən nyil ɗesə, kə nen ɗe mo kə ten murep mo.

6 A nə le ɗang mo satpwoo Naan nə nen ɗeməmurep mo, a mbee kə riin mmo kat seen ɗi, kaaɗi Daa Naan wur kə seen sə.

7 Parɗi yil ɗesə nə nkyes, baa nə kə jì wul kas, mbəmənə wu tap kə káa fuu mo, kə nwun ɗar ɗi ɓalɓal, mbəkə nwun mak cìn ɗangnaan ɗi.

8 Mbii ɗe nə koop nə met jir nə a nənee, << wu sat a walnshak shi pətuup məndong shidaar-shidaar. Mbəɗe katɗang wuu wal ngurum mo, ɓe baa wun nsat a pan shikbish ɗe mo cìn mo nkaa wun kas.

9 Wu wang polu fuu mo nshak. Wu cin mbii ngurum a shi pətuup məndong.

10 Naan wur nle ɗeret nkaa wun nɗəən ar mo shini-shinə. Wur shinɓal ngurum mo mbee cìn ɗak mo shini-shinə. Mpeemənə, ɓe nə ret kə koo we, ɓe wur cìn ɗak nə nɗəən ar ɗeret. Nə ret kə wur cìn ɗak kə ɓal ɗe Naan kə le nə nsar fuu, mbəkə nwun ɓam gurum mo ɗi.

11 Katɗang Naan wur cin a iiko mee gurum ɗe mə sat mee pwoo ngurum, ɓe wu yit kə gwar mənə sat a pwoo ɗe nə put pee Naan ɗi. Katɗang Naan wur shin mmee gurum, a iiko ɗe mə cìn ɗak mbee niyee mo, ɓe wu yit kə wur shin ɗeɗes nNaan mbee mbii mo jir, nɗəən Jesu Kristi. A wur a ngwe ɗewur kə ɗeɗes kə iiko mbe ngha-ngha. Amin.

Jeel ɗe wuu shwaa mo

12 Wun ɗi kən wal nwun, taji nə ɗee nwun a mbii aapwoo kas, mbəɗe wu ɗel nɗəən jeel ɗenaat mo ɗes. Mbii ɗesə mo kat wun, a mbəkə mo cam shinzeen fuu ɗi nɗəən Naan. Mpeemənə taji wu pan nə jeel ɗe mo jì nkaa wun nə, mo a mee mbii ɗiiɗik kas.

13 Wun a nkaa ɓalkaa nɗəən jeel ɗe gyet Daa Jesu Kristi wur kə shwaa, mbəkə parpuus ɗe gurum mon nnaa ɗeɗes wur agaak, ɓe wun ngam kə retnyit.

14 Katɗang gurum mo sat mee pwoo ɗebuu nkaa wun, mbəɗe wun a nen mə Kristi mo, ɓe wu cìn retnyit, mbəɗe Riin nNaan ɗewur a ɗeɗes hakyeng wur ashak kə wun.

15 Ɗang katɗang mee gurum shwaajeel a mbəɗe wur cìn mbii ɗebish, kaa tukáa sə, koo cìn wat, koo ngule pwoo nɗəən mbii ɗe baa wur ɗəən nə kas, baa kyeet kə shwaajeel mənə kə mee mbii ɗeret ɗəən nə, ɗe gurum mon nkwoop nə kas. Wu tap kə káa fuu mo. Taji mee ngwe cìn mbii ɗebish, ɗe nə nle kə wur lap nkyeet kə kwat mənə kas.

16 Ɗang kat mee ngwe shwaajeel, a mbəɗe wur a ngutaa nɗang Kristi, ɓe taji wur kat yitlwaan kas, ɗangɓe nə ret kə wur kwoop Naan, mbəɗe gurum moo naa wur a ngwe mə Kristi.

17 Katɗang pee nə wul ɗe Naan wur ntokɗyeel ngurum mo, ɓe wur nshee a nkaa nen wur mo. Katɗang Naan wur nshee tokɗyeel nə a nkaa nen wur mo, ɓe a me ncìn kə nen ɗe mo ciipwoo Naan ne?

18 Nə a rəran nɗəən ɓəət haal nNaan nənee: <<<<Katɗang nə nluk, mbəkə nenɗeret mo kat ɓam, <<ɓe a me nkat nen shikbish ɗe baa mo man Naan kas se?>>

19 Mbəmənə nen ɗe mo shwaajeel, ɗe nə a shi rəɓet nNaan, ɓe nə ret kə mo sat a ncìn mbii ɗeret mo. Kəzak, nə ret kə mo lekáa fur nɗəən sar nNaan ɗewur le mo, kə ɗewur gam mbii mo jir. Mbii ɗewur sat nə, wuɗin ncin mmo.

Təm nNaan mo

5

1 Wen kə mee mbii mbee sat nwun, wun ɗe wun a nennan mo nɗəən Ekɨlisya. Wen shikáa fen, an a ngunan kaa wun sə. Gyet nyam, ɓe an kən naa shi yit fen kyeet kən shwaajeel ɗe gyet Daa Jesu wur shwaa, ɗangɓe nyaksə, ghan kən ɓalkaa kə wun, mbəkə mo naa ɗeɗes Jesu ɗi nə nɗəən mun, ɗe Naan wur woo nə mmun agaak. A mbəmənə, ɓe wen kən ɗang pə wun nənee,
2 wu naa nen Naan mo. Nen ɗewur le mo nsar fuu, mbəkə nwun tap mo ɗi. Wu tap mo kaaɗi ngukiyeer təm wur tap təm wur mo sə, mbəkə taji mee mbii tung mo kas. Taji wu cìn ɗak nə a kaaɗi mee gurum sat nə, təng wu cìn sə kas. Ɗang wu cìn ɗak shi pətuup məndong, kaaɗi gurum kə fes cin káa wur mbee cìn ɗak sə. Wu lekáa fuu mo nkaa cìn ɗak ɗesə nə. Kaji wu ɗee nleyit a nkaa shool ɗe gurum mon nkwat wun kas, mbəɗe nə a mbii naashweep kə gurum ɗee, ntang shool nɗəən ɗak kaa ɗesə sə.
3 Taji wu ɗee nkám ɓàl fuu nkaa nen ɗe Naan wur le mo nsar fuu kas, mbəkə nwun tap mo ɗi. Ɗang nə ret kə shiimwaan fuu mo ɗee a mbii ɗe nə ret kám ngurum mo.
4 Katɗang mwaan fuu nə mo a ɗeret, ɓe parpuus ɗe Daa Jesu Kristi, ɗewur a káa nenkyeer təm nə mo, wur njì put agaak, mbəkə gurum mo naa wur ɗi jir, ɓe wur ncin mee mbiizuum ɗe shang ɗe nii koop nə hakyeng nwun nen ɗe wu ɗar ɓalɓal. Mbiizuum ɗesə nə a ɗe ngha-nghan ɗe baa nə ncam wat kas.
5 Wun jepzəlang mo, wu sham kə káa fuu mo ndər nennan mo. Wun jir, wu shin ɗeɗes nshak, kə nwun tong shi ɗak suk mbee cìn ɗak nshak. Mbəɗe nə a rəran nɗəən ɓəət haal nNaan nənee: <<<<Naan wur cii nenroop mo, <<ɗangɓe wur le ɗeret nkaa nen ɗe mo sham kə káa fur mo.>>
6 Nə aasə ɓe wen kən sat nwun nənee, << wu sham kə káa fuu mo ntoom nNaan ɗewur kə ɓal, mbəkə wur ɗiyeep wun ɗi, katɗang wur naapee nə wul wur nyit.
7 Mbii ɗe moo daampee nwun jir, ɓe wu le mo nɗəən sar nNaan, mbəɗe a wur tap wun jir.
8 Taji wu ɗee ntan kas, ɗangɓe wu tong shi gongpee, mbəɗe shaarlek fuu Ngujwaan wur kə mwaan mass-mass kaa mbwoor ɗe nə wal kaaɗi nə nkaa tang ngwe ɗe nə nse.
9 Wu ɗar ɓalɓal. Taji wu shin pee nwur kas. Wu sekyeen kə cìn ɗak nNaan ɓejee ɗak. Taji kəərmuut ya wun kas. Wu man nənee, << ɗyemnəən fuu nen Jesu mo koo a nə nɗəən nyil ɗesə, ɓe mon nkaa shwaajeel kaaɗi wuu shwaajeel nyaksə sə.
10 Katɗang wu shwaajeel nə mbee reppee lee, ɓe Naan ɗe mbii ɗeret mo jir, moo put a pee wur ɗi, wur ɗe gyet wur pet wun, mbəkə nwun tong ɗi ashak kə Kristi nɗəən ɗeɗes wur, ɗe nə dəm ngha-ngha. A Naan shikáa wur, wur njì ɗak wun. Wur nshin ɓal nwun, mbəkə nwun ɗar ɗi ɓalɓal nɗəən mbii mo jir.
11 Naan wur le kə ɓal wur nə ɗee ashak kə wun jir. Amin.

Pwoo mə kyes nə mo

12 A Silas ɓam ghan mbee ran rep wasika ɗesə nə, nwun. Wen kən naa wur a kaa ɗyemnəən nɗəən Kristi sə, ɗewur koop nə hakyeng, ɗe gurum mak gángkáa nkaa wur. Wen kən ran pwoo ɗesə mo nwun, a mbəkə nghan caa pətuup fuu mo ɗi. Wen a nkaa sat zeen nə nwun agaak nənee, << Naan wur le ɗeret nkaa wun.
13 Ekɨlisya ɗe nə nɗəən pee ɗesə nyil mBabilon, ɗe Naan wur kə ten bilip nə, kaaɗi wur bilip wun sə, moo tok kə wun jir. Làa fen Maak wur tok kə wun zak.
14 Wun zak, wu tok kə shak nɗəən wal, kə nə kám ɗi nənee, << wuu wal nshak kaa ɗyemnəən ɗe moo dəm nɗang Jesu ashak sə. Wu yit kə ryang nDaa Jesu Kristi nə tong ashak kə wun jir, wun ɗe wun a mə Jesu Kristi mo. Amin.

Pwoo ɗevəl ɗe
Pita ran
Tokshik

1 A wen Simon Pita, kərem kə laalep nDaa Jesu Kristi, kən ran wasika ɗesə shidəm
pee wun ɗi jir, wun nen ɗe wun kə shinzeen ɗe nə nciit kə munu, nɗəən ɗeret nNaan
fun, kə Nguɓam fun Daa Jesu Kristi.
2 Ɗeret kə ryang mo ɗee a muu ɗes hakyeng, nɗəən man Naan kə Jesu Daa fun.

Shiimwaan mə nen Naan mo

3 Naan nɗəən ɗeɗes mə man wur, ɓe wur kə ten bilip mun, mbəkə mun tong ɗi ashak
kə wur nɗəən ɗeɗes wur, kə nɗəən ɗeret wur zak. A nɗəən ar ɗesə, ɓe wur cìn ɗak kə
ɓal wur ɗeɗes, mbəkə wur cin mbii mo ɗe mmun jir. Mbii ɗe baa mun kə mo kas, kə
mu kat seen ɗe, kə mbəkə mun mwaan ɗi nɗəən ar ɗe nə ret nwur nyit.
4 A nɗəən ar ɗesə, ɓe wur cin mbii mo mmun ɗes, mbiizuum ɗe shang ɗe gyet wur
kə ten sat nə, wur ncin mmun. Wur cin mbii ɗesə mo jir, a mbəkə nɗəən mbiizuum
ɗesə mo, ɓe mun npwat nɗəən mbii ɗebish, ɗe mo ɗi nɗəən yil ɗesə, ɗe gurum mo fes
rəɓet mo. Ɗang wur kə ten pərep wun, mbəkə nwun tong ɗyen ɗi nNaan.
5 Mpeemənə, ɓe wen kən sat nwun nənee, << kaaɗi wuu ten wu shinzeen nJesu Kristi,
ɓe wu gung, mbəkə shiimwaan fuu mo ɗee ɗi a ɗeret hakyeng, kəzak, wu gung kə nwun
man mbii mo ɗi.
6 Taji wu yit nə ɗee a man mbii mo ɓejee kas, ɗangɓe wu gung kə nwun yaasuk ɗi.
Kaaɗi wuu gung mbəkə nwun yaasuk ɗi, ɓe wu ɗar ɓalɓal nɗəən mbii ɗeret mo jir, kə
nwun shin ɗeɗes nNaan.
7 Kaaɗi wuu mwaan nɗəən ar ɗe nə shang nNaan sə, ɓe nə ret kə wu tap kə shak a
kaa ɗyemnəənshak mo sə. Wu wal ngurum mo jir.
8 Katɗang wuu sat a ncìn mbii ɗeret ɗesə mo ɗak, ɓe baa man fuu ɗe nə nɗəən Jesu
Kristi nə nɗee a ɗebuu kas, ɗangɓe seen fuu nə mon nlàa-làa ɗeret mo.
9 Ɗang nen ɗe baa mo kə ɗyen ɗe nə a mə Naan kas, mo a kaa vum ɗe baa moo
naapee kas sə. Mo mundər nənee, << Naan wur kə ten fwo ɗi mmo mbee shikbish ɗe
moo cìn.
10 Mpeemənə, ɗyemnaa mo, wen kən ɗang pee wun, mbəkə nwun ɗar ɗi ɓalɓal nɗəən
mbii ɗesə mo, mbəɗe Naan wur kə ten pərep wun, kə nwur bilip wun, mbəkə nwun
ɗee ɗi a nen wur mo. Katɗang wuu cìn mbii ɗeret nə mo, ɓe baa wun ncam pal kas.
11 Nə aasə ɓe, Naan wur wang polu nə nwun, mbəkə nwun ɗel ɗi nɗəən se mishkoom
nDaa fun Jesu Kristi. Wur ɗewur a Nguɓam fun. Mun ntong ashak kə wur mbe nghaa-
nghaa.
12 A Mbəmənə, ɓe kən sat nwun shidaar-shidaar, mbee lepan nwun nkaa mbii ɗesə
mo jir, koo ɗi wuu ten wu man mo, kə kaaɗi wuu ɗar ɓalɓal nɗəən zeen, ɗe wu man
mo.
13 Kaaɗi wen kuɗi kə seen nɗəən nyil ɗesə, ɓe ghan naa nə ret, mbəkə nghan lepan
ɗi nwun nkaa mbii ɗesə mo shidaar-shidaar, mbəkə taji wu ɗee nsaam kas.
14 Wen man nənee, << nɗəən rep pee lee, ɓe yak ghan nyit nan mə yil ɗesə nə ɗi,
kaaɗi gyet Daa fun Jesu Kristi wur kám nwen nə, an cìn aasə.
15 Wen ngung hakyeng, mbəkə nghan lepan ɗi nwun nkaa mbii ɗesə mo koo pərang
ghe, koo aɓwoon ɗe kən muut.

Nen ɗe mo naa ɗeɗes nJesu

16 Gyet nyam ɓe mu satpwoo nwun nkaa jì nDaa fun Jesu Kristi nɗəən ɓal wur. Mbii
ɗe gyet mun nkaa sat nə nwun, baa nə a mee pwoo tongɗiryem ɗe mo put a nɗəən pan

mu gurum mo kas, ɗangɓe mun shikáa fun, ɓe muu ten mu naa ɗeɗes wur shi yit fun mo.
17 Kaaɗi, gyet Jesu wur lap ɗeɗes kə ɗehai, pə Naan ɗi, ɓe mun ɗe gyet mu kələng, kaaɗi Naan ɗeɗes met jir wur sat mee pwoo nənee: <<<<Ɗesə a Làa fen, ɗe wen wal wur. <<Ɗi wur cìn mbii ɗe mo ret nwen nyit zam.>>
18 Mun shikáa fun, gyet mun ɗi ashak kə Daa fun Jesu Kristi nkaa ɗengjwak nNaan, gyet mu kələng ɗoo ɗe nə tong aɗeng sham.
19 Pwoo kə nensatpwoo kə Naan mo səət kám mmun agaak nənee, << mbii ɗesə mo azeen-nzeen. Nə ret kə nwun lekáa fuu mo nkaa pwoo kə mo nə mo, mbəɗe pwoo mənə, nə a kaa ngyam ɗe nə ɓangpee nɗəən kwoo sə, wul kus kə ɓitmang mə puus mənə. Parpuus mənə, kaaɗi zar mangɓit nə kàa put, ɓe nwun naa mbii mo agaak ndəre-ndəre nɗəən pətuup fuu mo aasə.
20 Mbii ɗe nə kəkoop nə met jir, ɓe wen kən sat nwun nənee, << pwoo ɗe gyet nensatpwoo Naan mo kə ten sat nə, ɗe mo a rəran nɗəən ɓəət haal mə Naan, baa mo put a nɗəən pan mə gurum mo kas.
21 Mbəɗe pwoo ɗe gyet nensatpwoo Naan mo sat, baa gyet nə put a nɗəən pan mə gurum mo kas, ɗangɓe gyet a Riin Ɗeɓang mə Naan, wur ɗel nɗəən pətuup mmo, ɗangɓe wur le kə mo sat mee pwoo ɗe nə put a pee Naan ɗi.

Nensatpwoo mu ɗung mo

2

1 Ɗang gyet nyam, ɓe nensatpwoo mə ɗung mo yol ɗi nɗəən gurum nə mo, kaaɗi nensatpwoo mə ɗung mon nɗel ɗi nɗəən wun sə. Mon ncìn kám ɗebish, ɗe nə nwat shinzeen gurum mo, ɓe mon nciipwoo nkaa Daa Jesu Kristi nənee, << baa wuɗun man wur kas. Wur ɗe gyet wurang mo nɗəən shikbish fur mo, mbee mbii ɗebish ɗe mon nkaa cìn nə. Ɓe nɗəən rep pee lee, ɓe kwat ɗe nə a mə jeel ɗeɗes nə njì taa nkaa mo, kə nə ntwe mo.
2 Gurum mo ɗes mon mmwaan nɗəən shiimwaan fur ɗe nə a mə naashweep. Ɗang mon nle kə gurum sat mee pwoo ɗebish nkaa zeen mə ar nNaan.
3 Nensatpwoo mə ɗung nə mo, moo rəɓet mbii gurum mo aasə, kə mo cìn ɗung mbəkə mo nək wun, kə mo kat mee ləɓet ɗi. Pəgyet ɗi yam-yam, ɓe Naan ɗewur ntokɗyeel ngurum mo jir, wur kə ten ɗak shin, mbəkə wur shin kwat ɗe mo mə mbii ɗebish ɗe moo cìn mo. Peeɗi seen mmo nə nkyes ɗi azeen-nzeen, ɓe nə kə jì wul kus.
4 Gyet nenlep Naan ɗe mo cìn shikbish, ɓe baa Naan wur nyit mo kas. Wur yak mo ɓe wur fwo mo nɗəən tuun ɗe nə a mə aawus, a ɓuɓwoot shi təsek ɗe nə a mə shool, nɗəən pee ɗe kwoo ɗe nə rap. Mon ntong a nɗəən peemənə jiwul npuus ɗiyeel.
5 Nenɗenyam, ɗe gyet mo cìn shikbish, ɓe baa Naan wur nyit mo kas. Naan wur le kə am ɗeɗes nə jì tu nen ɗe gyet mo cii kələng ɗoo wur jir. Gyet a Nowa ɓejee, ɗe Naan tap wur, mbəkə taji mee mbii tung wur kas, mbəɗe gyet Nowa wur satpwoo ngurum mo nə, mo cìn mbii ɗeret. Nowa wur bar, kə gurum mo pwoovəl.
6 Gyet Naan wur twe yil nSodom kə nGomora shi wus, ɓe mo ɗee a fwat. Yil ɗesə mo ɗee a mbiikám ngurum mo, nkaa mbii ɗe nə nkat nen ɗe baa mo kə Naan nɗəən pətuup fur mo kas.
7 Gyet nciit kə mənə, ɓe wur ɓam Lot ɗe gyet wur a ngwe ɗɨ ndəre. Gyet shikbish ɗe gurum mo cìn, nə fes daampee mpətuup wur zam, mbii ɗebish ɗe gyet nen ɗebish ɗesə moo cìn.
8 Lot wur a ngwe ɗe ndəre. Gyet wur tong ashak kə nenshikbish ɗesə nə mo, wur naa mbii ɗebish ɗe moo cìn shidaar-shidaar, kə gyet wur kələng pwoo mo ɗebish nə mo shidaar-shidaar zak. Shikbish ɗe des mənə mo cìn nə, nə fes wàt pətuup wur zam, mbəɗe gyet wur a ngwe ɗe ndəre.

9 Mbii ɗe mo kə ten ɗel gyet nyam nə mo, mo kám mmun nənee, << Naan wur man
ar ɗewur mɓam nen wur mo ɗi nɗəən jwaan. Mbii ɗesə nə mo waa kám zak nənee, <<
Naan wur man ar ɗewur nkwat nen cìn shikbish mo, ɗi wur nle mo ndər kə kar, jiwul
parpuus ɗiyeel.
10 Met jir, nə a mbee nen ɗe moo sat a ncìn mbii ɗebish ɗak, ɗenan mo nə naa ncoor
nə, kə mo waa ciipwoo nNaan. Nenkám ɗe mə ɗung ɗesə mo, mo ɓal mpətuup, kə cíishik
zam. Baa mee kəərmuut kə ya mo mbee satpwoo ɗebuu nkaa riin ɗeɗes ɗe mo nɗəən
ɗengnaan kas. Moo sat a nkàss mo ɗak.
11 Nen lep Naan mo met nenɗung ɗesə mon mɓal, ɓe baa mo kas mo kəsə ntoom
Naan kas.
12 Nen ɗesə nə mo, moo satpwoo ɗebish nkaa mbii ɗe baa mo manshii nə ndəre-
ndəre kas. Moo cìn mbii mo a kaa nen ɗe baa mo man mee mbii kas sə. Moo cìn mbii
mo a kaa luwayil mo sə. Ɗi mo làa mo a mbəkə gurum mo yak mo twe ɗi nluwaa.
Azeen-nzeen moo twe mo a kaa luwayil mo sə, ɗe baa gurum mo kuɗi kə kələng səm
mo kas.
13 Naan wur kwat mo shi jeel, mbee jeel ɗe gyet mmo kə shin ngurum mo. Nen ɗesə
nə mo rəɓet a kələng shang mə seen ɗesə ɓejee, ɓe moo cìn pak mbii nə mo a nnaar
puus. Shiimwaan mmo nə mo, mo a mbii yitlwaan pee wun ɗi. Moo tong ashak kə
wun mbee se mbiise, ɗangɓe moo tap ciir mɓwoon fuu, kə mo cìn mbii ɗebish ɗe mo
shang mmo ɗi.
14 Duk lepan mo a nkaa mat mo, mbəkə mo cìn ngaa ɗi kə mo shidaar-shidaar. Baa
cìn shikbish nə cam mak mo kas. Kat mo naa nen ɗe baa mo ɗar ɓalɓal nɗəən ar Naan
kas, ɓe mo nək nen mənə mo, mbəkə mo cìn mbii ɗebish ɗi. Koo pəranghe, ɓe moo leyit
a nkaa mbii mə gurum mo. Gurum kaa mənə mo sə, ɓe mon ntaa ndər ɗyeel mə Naan.
15 Duk yit ar ɗe ndəre nə, kə mo waa kə mwaan ɗe a nɗəən ar nBalaam làa Beyor.
Gyet Balaam wur a ngwe ɗewur fes kələng shang mbee cìn mbii ɗebish, mbəkə wur
kat shool ɗi.
16 Ɗangɓe mo gwak wur mbee shikbish wur, ɗang nciit kə mənə, ɓe jaaki wur ɗe baa
nə kə cam sat mee pwoo kas, ɓe nə sat mee pwoo nwur kaa gurum sə, ɓe njaakii nə le
kə wur nook cìn nkyeet kə shikbish mənə.

17 Das ɗesə nə mo ɗee a kaa dung ɗe baa moo am kas sə. Mo ɗee a kaa nluu ɗe kut
kə mang nə ɗel shidəm kə nə sə, mbəkə taji nə jì kə fwan kas. Naan wur tap ɗak mee
pee ɗəən nkòo le ɗi mbee mo.
18 Moo leshap shi ɗoo ɗeɓal nkaa pwoo ɗe baa mo kə mee koop nə kas koo dəɓen.
Mo gung mbəkə mo nək nen ɗe mo nkaa pwat nɗəən nen ɗi baa mo man zeen nə kas.
Mo gung kə mo dul nen mənə mo jì cìn shikbish, ɗi mo a mə ngaa, kaaɗi moo cìn sə.
19 Duk nkaa tuwap shi səm mo nənee, << mo katpee mbee cìn mbii ɗe moo rəɓet,
ɗangɓe mə mo nen ɗe mo sat pwoo mənə, mo a kərem mə shikbish. Mbəɗe koo a
mbemi ɗe nə ɗee a mishkoom nkaa gurum, ɓe ngwe mənə ɗee a kərem mbii nə.
20 Katɗang gurum mo kə ten put nɗəən mbii ɗebish nyil ɗesə, ɗe moo wat, mbəɗe mo
kə shinzeen nJesu Kristi, ɗewur a Nguɓam fur. Ɗangɓe katɗang mo waa ciir pətuup,
ɗang kə mbii ɗebish mo waa ya mo, kə mo se korong nkaa mo, ɓe nə ɗee nənee, <<
nɗəən peekyes nə, ɓe mbii nə mbish nkaa mo met ɗinshee nə.
21 Katɗang nə ɗee aasə, ɓe ngyal gyet mon nnook man ar ɗe ndəre nə, mbəɗe baa nə
kəkoop nə, kə gurum mo man ar nə hakyeng, ɗangɓe mo waa ciir pətuup fur mo, kə
mo yit Wàar kə Naan nə kas.
22 Mbii ɗe nə kat mo, ɓe nə kám mmun nənee, << səmpwoo ɗesə mo azeen ɗe mo sat
nənee: <<<<As waa baa dəəm se mbii ɗe nə kə fuut, kə ntuus ɗe gurum kə vwang, nə
waa baa dəəm ɓiring nɗəən ɓook.>>

Kristi wur mbaajì

3

1 Wun ɗe wen wal nwun sə mo, ɗesə nə a wasika ɗevəl, ɗe wen kən ran nwun. nƊəən
wasika ɗevəl sə nə mo, ɓe wen kən lepan nwun nkaa mbii ɗesə mo, ɗe wuu ten wu man
mo, mbəkə nə mii wun ɗi, kə nwun dəm ɗi ndang Naan shi pətuup ɗeməndong.
2 Wen kən ran mbii ɗesə nə mo, a mbəkə nghan lepan ɗi nwun, kə taji wu mundər
kas pwoo ɗe pəgyet nensatpwoo Naan ɗeɓang mo kə sat nə, nənee nə ncìn. Taji wu
mundər nWàar ɗe Daa fun Jesu Kristi, ɗewur a Nguɓam fun wur sat nənee, << wu cìn
mo kas. Gyet a wur nkaa satpwoo nə nwun shipo jeplep wur mo, ɗewur lep mo pee
wun ɗi.
3 A pwoo ɗinshee ɗe kən rəɓet sat nə nwun nɗesə. Wu man nənee, << kus kə kyes
mə yil nə, ɓe gurum mon yool ya cìn mbii ɗe nə shang mmo nyit. Nen ɗesə nə mon
nyaa shwar mə ɓákpee,
4 kə mon nsat nənee: <<<<A me le ɗangɓe baa Jesu Kristi wur jì, <<kaaɗi gyet wur
kə ten sat sə kas sii? <<Puun fun mo kə ten murep, <<ɗangɓe mbii mo ɗe a kaa pəgyet
mo ɗi sə, <<nciit kə shee yil nə, baa mee mbii <<shee ɗi kas koo dəɓen.>>
5 Nen ɗe moo satpwoo ɗesə, mo fes cii a nyang. Mo man nənee, << gyet nyam ɓe Naan
wur le ɗeng kə yil ɗesə a shi pwoo ɗewur sat. Wur ɗak yil nə shi am, ɓe nə ɗee nə, yil
nə put a nɗəən am.
6 Nə aasə ɓe, gyet Naan wur tu yil ɗi mɓít mənə a shi am, kaaɗi gyet am ɗeɗes, nə jì paa
yil nə jir sə.
7 Naan wur kə ten sat nənee, << ɗeng kə yil ɗeyaksə mo, mon ntong ɗi mbe parpuus
ɗe wus jì caan mo jir hakyeng. Naan wur yit yil nə kə mbii ɗe mo ɗi jir, ɗang puus nə
nwul ɗewur ntokɗyeel ngurum mo jir, kə wur ntwe nen ɗebish ɗe mo cii kələng ɗoo
wur jir zak.
8 Wun ɗe wen wal nwun mo, mee mbii məndong ɗe nə kəkoop nə, ɗe baa nə ret kə
nwun mundər nnə kas. Nə a nənee, << pee Naan ɗi, ɓe teer məndong nə a kaa ɓit mo
ngal sə, kəzak, ɓit mo ngal, ɓe nə a kaa teer məndong sə. Duk a ɗeməndong pee Naan
ɗi.
9 Pak gurum moo pan nənee, << Naan wur cii zam, mbəɗe baa wur nkaa cìn mbii
ɗewur kə ten sat nnə, mbii mənə mon ncìn kas. Baa nə aasə kas, koo dəɓen, Naan wur
gung kə wun, a mbəkə wur shínpee ɗe ngurum mo, mbəkə mo katpee tuwap ɗi. Baa
nə a ɗyen Naan kə mee gurum loom ɗi kas. Wur rəɓet kə gurum mo jir, mmo tuwap.
10 Jir kəsə, katɗang pee nə wul, ɓe Daa Jesu Kristi wur mbaajì. Wur baajì a nnə
mman! Kaa jì wat, ɗe baa gurum mo lepan nə, mee wat njì kas sə. Nciit kə mənə,
ɓe gurum mon nkələng mee ɗoo ɗeɓal, a ɗengnaan nə loom. Jir mbii ɗe mo nɗəən
ɗengnaan, kə ɗe mo nɗəən yil ɗesə, mon ncaan jir. Ɗangɓe yil ɗesə kə mbii ɗe mo
nɗəən nə jir, mon loom.
11 Kaaɗi wun kə man nənee, << mbii mo jir mon loom aasə, ɓe nə ret kə nwun ɗak
tong fuu mo, kə nwun tap ɗi kə shiimwaan fuu mo. Nə ret kə seen fuu mo ɗee a ɗeɓang,
kə nwun lesuk nɗəən sar Naan kədəng-ndəng. Kə nwun kələng ɗoo wur nɗəən mbii mo
jir.
12 Wu leyit nkaa parpuus ɗe Naan wur mbaajì nɗəən yil ɗesə zak, kə nwun cìn mbii
mo nɗəən ar ɗeret, ɗe nə nle kə puus mənə jì wul ɗi kəlak-kəlak. A puus mənə, a ɗe
ɗengnaan nə ncaan. Ɗangɓe nə loom zak, kə mbii ɗe mo nɗəən ɗengnaan jir kə ɗe mo
nɗəən yil ɗesə, mon nɗee a fwat, baa mee mbii nɗee ɗi kas koo dəɓen.
13 Ɗangnaan wur kə ten sat mmun nənee, << wuɗin mbaa ɗak mee ɗengnaan kə yil
ɗepoo mo ɗe, a pee ɗe mbii mo jir mon nɗee ɗi ndəre-ndəre. A mbii ɗe muu leyit nkaa
nə mənə.
14 Wun ɗe wen wal nwun mo, wen kən sat nwun nənee, << kaaɗi nwun naa puus
mənə, pardi Jesu Kristi wur mbaajì, ɓe wu gung kə mwaan fuu mo ɗee ɗi a ɗiiret,
mbəkə wu tong ɗe ryang nɗəən wur.

15 Wu man nənee, << mbii ɗe nə le ɗangɓe Daa fun Jesu Kristi wur gung, a mbəkə
nwun wu katpee ɗi mbee bar. Ɗyemnəən fun Pool, ɗe mu wal wur, wur cìn ɗak kə seen
ɗe Naan shin wur, mbəkə wur kám mbii mo ɗi nwun, kaaɗi wur ran wasika wur nwun.
16 nƊəən wasika wur mo jir, ɓe wur kə sat mbii ɗesə mo nwun jir. nƊəən pak wasika
wur nə mo, ɓe nə luk mbəkə gurum manshii pak pwoo nə mo. Nen ɗe baa mo kə seen
kas, nen ɗe baa mo ɗar ɓalɓal kas, moo ciir kə mbii ɗewur sat nə mo. Kaaɗi mo ciir
kə pwoo ɗe mo nɗəən ɓəət haal nNaan sə. Mbii ɗe moo cìn ɗesə mo, moo dul a ɗyeel
Naan jì nkaa káa moo.
17 Ɗang wun, ɗe wen wal nwun mo, wuu ten wu man mbii ɗesə mo. Mbəmənə, wen
kən sat nwun nənee, << wu tap kə taji nen ɗe mo cii Naan, mo le kə nwun táa wu pal
nɗəən shikbish mmo kas. Kaji wu shínpee mmo, kə mo le kə nwun yol wu yit peeɗar
fuu ɗeret nə kas.
18 Ɗang nə ret kə nwun sekyeen nɗəən ar ɗeret, mbəkə nDaa fun Jesu Kristi, ɗewur
a Nguɓam fun wur kám ɗeret wur ɗi nwun, nkaashak nkaashak, mbəkə nwun sat a
nwurang nɗəən wal wur. Mu yit kə gurum mo shin ɗeɗes ɗi nwur nyaksə kə mbe
ngha-ngha. Amin.

Pwoo ɗevəl ɗe
Joon ran

1 Lepran desə nə put a nsar fen ngunan, dəm pee wii ɗi, mat ɗebəbəlip pee Naan kə
jep fii mo. Wii ɗe wen kən wal yi ndəən zeen, baa a wen ɓejee ɗak kas, ɗang kə jir nen
ɗe mo man zeen nə.
2 Mbəɗe zeen ɗe nə tong ndəən mun yaksə, nə ntong ndəən mun ɓe vit.
3 Daa Naan puun Làa wur Jesu Kristi, mo cìn ɗeret mmun, kə mo naa mun shi yit
naajeel, kə tongryang. Ɗesə mo nɗee ashak kə mun ndəən zeen kə wal zak.

Zeen Kə Wal

4 Nə ret nwen nyit zam, mbəɗe wen kat pak jep fii moo mwaan ndəən zeen nə, nciit
kə kaaɗe puun wur sat nee, mu cìn sə.
5 Yaksə wen kə ɗang pee yi naa, yi yit kə mu walnshak. Baa ɗesə nə a mee wàar
ɗepwoo ɗe wen ran nə nyi kas, ɗang a ɗe mun kə nə pəgyet ɗe nshee, nɗang nə mu
walshak.
6 A wal nə nɗesə, nee, mu mwaan ndəən wàar wur mo. Ɗesə nə a wàar nə, kaaɗe
wuu kələng nshee sə, nee, wu mwaan ndəən wal.
7 Nennumpee mo ɗes, mo kə ɗel ɗe ndəən yil nə jir. Nen ɗe mo Cíipwoo nee, baa gyet
Jesu wur jì ndəən yil desə a ndəən nan kas. Kiyeet nə mənə mo a nennumpee mo, kə
a mo a shaarlek Kristi.
8 Wu tap kə káa fuu mo, mbəkə taji wu ɓaam mbii ɗe gyet mu ten cìn ɗak mbə nə sə
kas, ɗang wu gung, kə kwat nə gam ɗi.
9 Koo a wii ɗe wur dəm akyeen, ɗang katɗang baa wur mwaan a ndəən kám Kristi
kas, ɓe baa wur kə Naan kas. Dang jir ngwe ɗe wur sekyeen ndəən kám Daa Jesu, ɓe
gwar mənə kə Naan Puun kə Làa ndəən pətuup wur.
10 Katɗang mee gurum jì pee wun ɗi, ɗang baa gwar mənə jì aa kám desə nwun kas,
ɓe taji wu lap wur wu le ntulu fuu mo, koo wu kaat gwar mənə kas.
11 Mbəɗe jir ngwe ɗe wur lap nen mənə mo, ɓe wur ɓalkáa ashak kə nen mənə ndəən
ɗak ɗebish mo.

Pwoo Ɗe Mə Kyes Nə

12 Koo ɗe wen kə mbii mo ɗes mbə ran mo nwun, ɓe baa wen nran mo nwun shi
haal mə ɓəət haal kə ing kas, ɗang wen kən lepan nee, wen njì kən naa wun ɗe, kə mu
katpwoo ɗe ashak zak, mbəkə retnyit fun nə gam ɗe.
13 Jep ɗyemnəən fii ɗebəbəlip pə Naan, moo tok kə yi.

Pwoo ɗekun ɗe
Joon ran

1 Lepran desə nə put a nsar fen ngunan, dəm pee waa Gayus ɗe, ɗe wen wal nwaa nɗəən zeen.
2 Shaar fen, wen kə ɗangnaan mbə nwaa, mbəkə a kat ɗeret ɗe nɗəən mbii mo jir, kəzak, mbəkə a tong ɗe nkoom, kaaɗe seen fwaa nə kat ɗeret sə.
3 Nə ret nwen nyit zam, kaaɗe pak ɗyemnəən fun mo jì satpwoo ɗeret nwen nkaa waa nənee, aa ɗar ɓalɓal nɗəən shinzeen nə, kə kaaɗe aa mwaan nɗəən shinzeen nə sə zak.
4 Baa mee retnyit ɗe wen ɗə nə waa met nɗesə kas, kə wen kələng nnə, jep fen moo mwaan a nɗəən shinzeen nə.

Mo kwoop Gayus

5 Shaar fen, aa ɗar ɓalɓal nɗəən zeen ɗe aa cìn nə mbə dyemnəən fun nendəm nɗang Jesu mo, jir kə ɗə mo məzep mo.
6 Mo kə satpwoo Eklisiya mo nkaa wal fwa nə. Kuzuk a ɓam mo nɗəən mwaan mo, nkaa ar ɗə nə shin ɗəɗes Naan ɗi.
7 Mbəɗe mo yool yaa mwaan nə a mbə səm kə Daa. Baa mo nwaa lap mee ɓam pee neen kùm mo kas.
8 Mbəmənə, nə ret kə mun mu lap nen mənə mo nɗəən lu fun mo, mbəkə mu ɗee ɗe a shaar ɗak ɗi ashak nɗəən zeen.

Diyoturifis kə Dimitiriyus

9 wen kən ran mee mbii Eklisiya nə, ɗang Diyoturifis ɗe wur fes leshin a ɗi nshee, wur bə kaat mun kas.
10 Katɗang wen jì, ɓə wen ndul ɗiyen fuu shinji kaa bii ɗe wur nkaa cin ne, Pwoo ɗebuu ɗe wur naa nsat nə nkaa mun. Baa mənə mak wur kas, ɗang wur cii kaat pak nen dəmdang Jesu, wur cíi nnen ɗe moo pə rəɓet kaat mo kə wur put ke mo nɗəən Eklisiya ne

Pwoo ɗeret nkaa Dimitiriyus

11 Sharfen, taji a kam cin bii ɗə bish mo kas, Ɗangɓe a kam a ɗeret mo. Koo a weyii ɗe wur cìn mbii ɗeret, ɓə gwar mənə a mə Naan. Jir ngwe ɗe wur cìn mbii ɗebish, baa gwar mənə kə naa Naan kas koo lee.
12 Gurum mo jir mo satpwoo ɗeret nkaa Dimitiriyus, har zeen nə shikáa fir. Mun zak muu sat dəret nkaa wur. waa man nənee, mbii camkat fun nə azeen.

Tokshik mə kyes nə mo

13 Wen kə mbii mo ɗes mbə ran mo ngha, ɗang baa an nran mo ngha a shi haal kə ing kas.
14 Wen kə lepan nə, an naa ngha, ɗangɓə mun leshap kə shak yit kə yit.
15 Tongriyang ashak kə wun. Shaar ɗə pee ɗəsə mo lep kə tokshik. Tokshik kə shaar ɗə peemenə mo shi səm.

Pwoo ɗe Juud ran

1 Juud kərem Jesu Kristi, dyemnəən nJemis,
Pə ran lepran ɗəsə shidəm dəm pee nen ɗə Naan pərep mo, ɗe Naan puun wur wal mmo, kə mo ɗee a ɗe fufwang nɗəən Jesu Kristi.
2 Naajeel, kə ryang, kə wal wur, mo naa nwurang nɗəən wun ɗak.

Jeel mBə Nenkám
Mə Ɗung Mo

3 Sharfen ɗə hakyeng mo, gyet ɗyeen fen mbə kə wen ran ɗə wun nkaa ɓam ɗe mun kə nə ashak. Dang mee bii le an ting kə nghan ran nwun, mbəkə wen caa wun, kə wun sekyeen ɗi nɗəən lek, mbə shinzeen ɗe Naan wur kə ten shin nen wur ɗe ɓang mo.
4 Mbəɗe pak gurum mo ɗi, ɗe mo kə ɗen a ɗə dyeel kə se mo pəgyet kə jì ɗel nɗəən wun a səsok. Nen ɗe mo ciir kə pwoo Naan kə ɗəret wur, mbəkə mo katpee cìn mbii ɗebish mə nan mo ɗi. Kəzak, mo cii Daa Jesu Kristi.
5 Ko ɗe wuu ten wu man mbii desə mo jir, an pə rəɓet ye wun, kaaɗe gyet Naan wur put kə nen Izrel mo nyil Ijip. Dang nɓwoon mənə, ɓe gyet Naan wur təkook nen ɗe mo cii shinzeen.
6 Kəzak, nenlepnaan ɗe mo yaa peetong mulki mo retret kas ɗang mo yit peetong fur mo, ɓe mo ɓwoot mo shi təsek ɗə ngha-ngha nɗəən peeɗe nə nkwoo, Naan wur le mo a npeemənə, har parpuus ɗyeel nən njì wul.
7 Nə akəsə zak, Sodom kə Gomora, kə yil ɗe mo kus kə mo. Gyet yil desə mo shin káa fur mo, mbə cìn ngaa kə mbii ɗebish mo. Mo ɗee a nbiikam nen lap kwat nshikbish ɗe mo nɗəən wus ɗe nə dəm ngaa-ngaa.
8 Nə a nɗəən ar desə, ɓe nen desə mo naa suun mo, ɗe nə le mo waa ciir cìn shikbish nkaa sut fur mo. Mo cii ɗeɗes Naan, kə mo satpwoo ɗebish nkaa nenɗəret mo ɗe mo, nɗəən ɗengnaan.
9 Mbii ɗe koo a Makiyel ɗe wur a ngwe ɗeɗes mə nenlep mo, baa wur mak sat nə kas. Kaaɗe gyet Makiyel kə gujwan mo jiir nkaa kúm Mosis, ɓe baa Makiyel mak wang pwoo, mbəkə wur fələp gujwan ɗe kas, ɗang wur sat nənee, << Daa ngwak ngha!>>
10 Ɗangɓe nen desə mo can mbii mo jir ɗe baa mo manshii nə kas, kə mbii ɗə mo manshi nə shi pan mə nan, mo a kaa long mo sə. A mbii mənə moo waa ciir təkook kə mo.
11 Jeel mbə mo, Mbəɗe moo mwaan a nɗəən ar Keen, kə tang ləɓet mo nɗəən ar ɗe gyet Balaam Ɗelɗekə, Mo kə təkook kə mo nɗeen təkook kə pee Kora.
12 Nen ɗesə mo a mbii naashwep ɗəən kuur fu ɗe mə walshak fu, kaaɗe mo pə se mbiise kə wun nnen kəərmuut. Mo a kaa nen naa long ɗe moo tap a kaasut ɓəjee dak. Mo a nluu ɗe nə kə fwan kas ɗə kut kə mang ɗel seet kə nə sə. Mo a təng ɗe nə cii làa-làa harwaap jì mang sə. Təng ɗe mo kə ɓwan seen nə, kə nə ɗee a ɗə mumuut sə.
13 Mo a am ɗe kut kə chut nə ɓalɓal nɗəən bahar. Mo woo təfil mə mbii naashweep ɗe moo cìn mo zak. Mo a zar ɗe moo mwaan. Naan wur tap ɗak mee pee ntun-ntun, ɗerap shekshek, le mbə mo ngha-ngha
14 Enok, wur a ɗang ɗepwoovəl nɗəən cirem Adam, wur satpwoo nkaa mo nənee, <<Wu naa, Daa wur kə jì kə nenlep wur ɗeɓang mo ngal nkaa ngal mo,
15 mɓəkə mo tokdyeel ɗi ko weyii, kə mo canɗyeel ɗi mo jir mbə ɗak ɗebish ɗe mo kə cin, Kə jir pwoo ɗəbuu ɗe nenshikbish desə nə mo kə ten sat nkaa Naan.>>
16 Nen desə mo naa nkatpwoo nɗom ndom, nenyapɗebish nɗəən nnyee mo, nen ɗə mo tong a mə cin ɓutɗeet, mo kə canpwoo nkaa sut, ɗang mo caa gurum mo ar ɗebish mbə kat ləbet fur.

Pet Pee mBə Wu Ɗar Ɓalɓal

17 Wun sharfen mo, wen wal nwun sə, taji wu munshik mbii ɗe gyet jeplep Daa fun
Jesu Kristi mo sat nwun.
18 Mo sat nwun nee, <<Ndəən teer mə peekyes nə mo, ɓe nenɓákpee, mo njì put, Nen
ɗe moo mwaan a nɗəən coor mə nan fur mo.>>
19 A nen ɗesə mo, a nen ɗə mo kə ji kə ɓakshak nɗəən wun, A mo a nen ɗe mo coor
mbii ɗebish mə yil desə shi məse fuu mo, baa mo kə Riin nNaan kas.
20 Dang wun, sharfen mo ɗe wen wal nwun, wu ɗyiksuk nɗəən shinzeen fuu ɗeɓang,
ɗang Wuu leshap kə Naan ɗəən Riin Ɗeɓang zak.
21 Wu lesuk fuu mo nɗəən wal Naan, kaaɗe wu leyit nkaa naajeel nDaa Jesu Kristi
mbəkə wur ji kə wun ɗi nɗəən seen ɗə ngaa-ngaa.
22 Wu naajeel nen ɗe mo ɗee nket-nket kə wun,
23 Wu ɓam pak mo bəkə wu put kə mo ɗi mɓut nwus, kə mbə pak mo, ɓə wu naajeel,
reep kə kəərmuut. Dang wu cii lée mo, Mbəɗe lée nə kə ten ɗee a ɗerap shi shikbish
fuu mo.

Kwoop Naan

24 Pə wur ɗe wur mak fwang wun, mbəkə taji wu táa wu pal kas, kə wur njì kə wun
ntoom ɗeɗes Naan nɗəən retnyit, baa kə mee rap kas.
25 Mu shin ram nNaan ɗewur mbəshin a Nguɓam fun, kə ram, kə Ɗehai, kə mulki,
kə ɗeɗes kə ɓal, ndəən Jesu Kristi Daa fun, pəgyet ɗe yam-yam, ji wul yaksə, kə har
ngaa-ngaa! Nə a kəsə.

Mɓe ɗe Jesu Kristi woo
nJoon ndəən Suun

1 Suun mə Jesu kristi ɗə Naan Cin wur Kə wur woo ɗə kərem fər mo mbii ɗə mo kus
kə ji. Jesu Kristi wur lep ngulep wur dəm pee kərem wur Joon ɗə, mbəkə wur woo mbə
ɗesə mo ɗe nwur.
2 Joon wur kə ten sat agaak mbii ɗe wur kə naa mo jir, kə wur ten ran pwoo kə Naan
ɗe Jesu Kristi woo mo nwur nnee, nə a zeen.
3 Koo a weye, ɗe wur tang bəəthaal ɗesə nə, ɓe wur nkat ɗəret, kə nen ɗe mo lekom
mbə kələng pwoo ɗesə nə ɗe Naan kə woo nə, kə moo cin mbəɗe nə sat, ɓe mo nkat
ɗeret, mbəɗe pee nə kə wul kus, mbəkə mbə ɗesə nə mo ngam ɗə.

Tokshik Joon Dəm Pə Ekəlisya Ɗə Pwoovəl Sə

4 Wen Joon kən tok kə Ekəlisya ɗe pwoovəl sə mo, ɗe mo ndəən yil Eshiya.
Naan wur naa wun shi yit naajeel wur,
kə wur cin tongryang nwun zak.
Naan ɗe wur ɗe yaksə,
ɗe pəgyet wur ɗe yam,
kə ɗe wur nɗang jì,
kə Riin ɗe pwoovəl nə mo,
ɗe mo ɗar ntom
kə Naan a peetong
wur ɗəɗes.
5 Kə Jesu Kristi,
ɗe wur a langteng ɗe a zeen,
wur a ɗinshee,
ɗe mo shee yool kə wur a peemúut,
kə zak, a wur a Mishkoom nkaa
mishkoom ɗe mo ndəən yil ɗesə jir.
Wur wal mmun a mbə muut
ɗe wur ɓeer toom fin,
ɓe wur fween mun
mɓut shikbish fun mo.
6 Wur le mə ɗee a mishkoom mə pris mo,
mbəkə mə seyil ɗe nNaan puun wur.
Ram, kə iiko, mo
ɗee a mə Jesu Kristi
mbə ngaa-ngaa. Nə aasə!
7 Wu naa, wur pə jì
nkaa nluu.
Gurum mo nnaa wur jir,
mbe kə nen ɗe gyet mo shulang wur.
Gurum ɗe mo ndəən yil ɗesə jir,
mo nwal maap mbə wur.
Nə ndəən aasə! Nə aasə.
8 Daa Naan ɗeɗes wur sat nənee <<a wen ɗe shee kə mbə mo, kə kyes kə mbə mo jir
zak. Naan ɗe wur ɗe yaksə, wur ɗe yam, kə a wur pə jì zak.>>

Jesu Kristi kámshin nJoon

9 A an, Joon ɗyemnəən fuu ngudəm nɗang Jesu, an a memee ndəən wun nen ɗe wuu
gung kə shwaajeel, mbəɗe wun a dər Mishkoom Kristi. An mee laayil, ɗe am neer nə
cəərkaat, ɗe moo pet nə a Patmos, mbəɗe gyet an kən satpwoo Naan nə gurum mo, ɗe
Jesu wur shin langteng ne.
10 Parpuus kə Daa, ɓe Riin Naan wur jì ɗel ndəən an. Ɗangɓe wen kələng mee ɗoo
ɗeɗes, kaa wal kə feer sə. Pə leshap mbwoon fen.
11 Ɗoo ne sat an nənee, << A ran mbəɗe waa nkaa naa nə, kə a lep kə ɓəəthaal nə
də Ekəlisya ɗepwoovəl sə mo, ɗe mo nyilkaam, Afisus kə Simena, kə Pagamum, kə
Tayatəra, kə Sardis, kə Filadalfiya, kə Lodisiya.>>
12 Wen cəər mbəkə an naa ngwe ɗe wur katpwoo nə ɗə. Kaaɗe an cəər, ɓe an naa,
peele ngyem mo pwoovəl, ɗe mo ɗak mo a shi zinariya.
13 Nnaar kə peele ngyem ɗe pwoovəl ɗesə nə mo, ɓe an naa mee gwar wur ɗar ɗə,
ɗe wur lapshak kə Làa Gurum. Wur lep mee nlər ɗe nə sham wul wur nkwakshii, kə
wur ɓwoot mee teng sə cəər nkaa tuur wur, ɗe mo ɗak mənə a shi zinariya.
14 Shwepkáa wur nə mo piyaa kaa shuu sə, kə nə kaa ɗoor sə. Yit wur nə mo lapwus
kaa liis kə wus sə.
15 Shi wur mo məlep, kaa shool ɗeməlep, ɗe mo tap ɗak shi wus mbəkə nə ɗee a ɗeret
sə. Ɗoo wur nə a kaa wal kə am ɗe moo sham mpətuul sə.
16 Wur kə zar mo pwoovəl nsarse wur, kə mee kwai ɗi se put pwoo wur ɗe nə se koop
weet. Yit wur nə fes ɓangpee hakyeng kaa puus a naar sə.
17 Kaaɗe an naa wur, ɓe an taa nyil nder shii wur kaa an kən mumuut sə. Ɓe wur le
sarse wur nkaa an, ɗangɓe wur sat nənee, <<Taji kəərmuut yaa waa kas. A an a ɗinshee,
kə a an a kyes ne.
18 A an a ɗe mmeen. Gyet an kən muut, mɓe yaksə, ɓe an kə seen. Wen ntong ɗe kə
seen mbe ngaa-ngaa. Wen kə mbii wang peemúut, kə peeɗəm kə nen mumuut mo, a
sar fən.
19 <<A ran mbəɗe aa ten a naa mo yaksə, kə mbəɗe waa nkaa naa mo, kə mbəɗe mo
mbə jì.
20 A ɗesə nə a shii kə zar ɗesəsok ɗe pwoovəl ɗe mo nsarse fen, kə peeɗar mə ngyem
ɗe pwoovəl ɗe mo ɗak a shi zinariya. Zar ɗe pwoovəl nə mo, a mo a nenlep kə Ekəlisya
ɗe pwoovəl nə mo, kə peeɗar kə ngyem ɗe pwoovəl sə mo, mo a Ekəlisya ɗe pwoovəl
nə mo zak.>>

2

Lep dəm pee Ekəlisya ɗe nən nyil Afisus

1 <<A ran shi dəm lep-Naan ɗe Ekəlisya ɗi Sarduis wur ɗen Ekəlisya ɗe nən nyil Afisus
nənee, << Lep ɗesə nə, a pwoo ɗe nə put mpwoo kə gwar ɗe wur kə zar mo pwoovəl
nsarse wur sə, ɗe wur mwaan nnaar kə peele ngyem ɗe pwoovəl sə mo, ɗe mo ɗak mo
a shi zinariya sə.
2 Wen man ɗak ɗe wun kə ten cin nə, kə jeel fuu, kə gung fuu zak. Baa wuu shaar kə
nenɗebish mo kas. Wuu cam shiimwaan kə nen ɗe mo sat nənee, << wuɗun a jeplep
Jesu mo, mɓe baa mo a jeplep Kristi kas. Wuu ten wu man ne, moo cin a ɗung.
3 Wu gung, koo ɗe wun nkaa shwaajeel mbə səm fen, ɓe taji wu baa mɓwoon kas.
4 Amma an ɗe kə mee mbii məndong nkaa wun ɗe an kən rəɓet sat nə nwun. Baa wu
kuɗi wuu wal nghan kaa ɗe gyet wuu wal an nshee sə kas.
5 Taji wu mander nshiimwaan fuu ɗe gyet yam, akuɗang wuu táa wu pal sə kas. Wu
tuwap, mbəkə wu baa wu mwaan ɗe ndəən ar nə, kaa gyet yam sə. Katɗang baa wu
tuwap kas, ɓe an mbə jì, kə an mang peele ngyem nə ɗe a peeɗar ni.

6 Ɗangbe mbə mbii məndong ɗe an kə kwoop wun mbə nə a nɗəsi, baa ɗyeen wun
mbə ɗak nen Nikolaitan mo kas, kaaɗə baa nə a ɗyeen fen kas sə.
7 Ngwe ɗe wur kə kom, mbə kələngpee ɓe wur kələng mbəɗe Riin nə nkaa sat nə
nendəm ɗangnaan mo, <<Ngwe ɗe wur se koorong, ɓe an ncin pee nwur se laatəng ɗe
nə a mə seen, ɗe nə kàa ndəən bong kə Naan.>>

Lep Dəm Pee Ekəlisya
Ɗe Nən nYil nSimena

8 <<A ran lep dəm pee ngulep Naan ɗe wur ɗəən Ekəlisya ɗe nən nyil nSimena nənee,
<<Lep ɗesə nə a pwoo ɗe nə put mpwoo kə gwar ɗe wur a ɗinshee, kə a wur a kyes kə
mbə mo jir, ɗe gyet wur kə muut, mɓe yaksə wur kə seen.
9 Wen man shwa jeel fuu mo kə jeel fuu, kə zak, nghan man nənee, << Jir kə sə wun
a nenlong mo. Wen man pwoo ɗebish mə nen ɗe moo lesut a nen Yahudi mo, ɓe baa
mo a nen Yahudi mo kas. Mo a nen kə ngujwaan mo.
10 Taji wu kat mee kəərmuut nkaa jeel ɗe wun mbə shwaa nə kas. A kəleng, nGujwaan
wur cam wun. Wur nle pak fuu mo ndəən lushoot, wun nshwaajeel mbə teer mo
kaapaat. Mbe wu gung, taji wu cii an kas, koo ɗe mo ntətwe wun, ɓe wu gung, mbəkə
an cin biikaa koorong mə seen ɗeɗes nwun.
11 Ngwe ɗe wur kə kom, ɓe wur kələng mbəɗe Riin wur nkaa sat nə (Ekəlisya) nendəm
ndang Naan mo. Ngwe ɗe wur se koorong, ɓe baa muut ɗe vəl nən ntung wur kas.>>

Lep Dəm Pee Ekəlisya
Ɗe Nən nYil Pagamum

12 <<A ran lep dəm pee ngulep Naan ɗe wur Ekəlisya ɗe nen nyil Pagamum nə, Lep
ɗesə nə put a mpwoo kə gwar ɗe wur kə kwai ɗe nə se koop vəl sə.
13 Wen man, npee ɗe wuu tong ɗe nə, ɓe ngujwaan wur kə le mpeetong fən a pee
mə nə. jir kəsə ɓe wuu yaa səm fən ɓalɓal. Baa wu nyan shin zeenpwoo fən kas, kaaɗə
gyet ɗəən teer mə Antipas mo ngucìn langteng fən mɓə mo tu wur nɗəən yilkaam fu
peeɗe shetaan kə tong.
14 Mbe an kə rep pak mbə mo lee nkaa wun. Wun kə pak gurum mo nnaar fuu, ɗe
moo dəm a nɗang kám mə Balaam. Gyet a Balaam wur kám mBalak, kə wur gangkwak
nen Izrel mo, mbe gyet mo shin shikbish mbə se mbiise ɗe gyet mo kə ten cin nkùm,
kə cin mbə ɗebish mo kaa ngaa sə.
15 Kəzak, wun kə nen ɗe moo dəm nɗang kám nən Nikolaus mo.
16 Wu tuwap, kas ɓe an kus kə jì, kun cin lek ɗe kə wun, shi kwai fən ɗe nə jì put
mpwoo fən sə.
17 Ngwe ɗe wur kə kom, mbə kələngpee, ɓe wur kələng mbəɗe Riin Naan wur nkaa
sat nə Ekəlisya nendəm ndang Naan mo.>>
Ngwe ɗe wur se koorong, ɓe nghan ncin pak man ɗe nə a səsok nwur. Kə zak, an
ncin jwak ɗepiyaa ngwar nə, kə səm ɗepwoo a rəran ɗi kə nkaa jwak nə. Gwar ɗe wur
nlap jwak nə, ɓe a wur man mbəɗe mo ran nkaa nə ɓejee ɗak.

Lep Dəm Pee Ekəlisya
Ɗe nYil nTayatira

18 <<A ran lep dəm pee ngulep Naan ɗe wur tap kə Ekəlisya ɗe nən nyil nTayatəra nə,
Lep ɗesə nə put a mpwoo kə Làa kə Naan ɗe yit wur moo lapwus kaa mbələm kə wus
sə, ɗe shii wur moo mələp kaa shool ɗe mo tap ɗak nə sə.
19 Wen man ɗak fuu mo, kə wal fuu, kə cinzeen fuu, kə ɗak ɓam ɗe wu cin mo, kə
gung fuu, kə zak, yaksə ɓe wun nkaa cin ɗak nə met ɗe gyet wu cin mo nshee.
20 Mbə jir kəsə, ɓe an kə mbə ɗesə mo nkaa ɗel ɗekə ɗəsə moo nkaa wun. Mɓeɗe wu
tap wu kiyee mat ɗe moo pet war a Jezebel sə, ɗe war pet set a mat satpwoo kə Naan.

A shi ar kám war, ɓe war le kə kərem fən mo cin mbə ɗebish mo kaa cin ngaa, kə se mbiise ɗe mo kə ten cin nkùm.
21 Wen kən shin pee nwar, mbəkə war tuwap ɗə, ɓe war cii tuwap mbə shikbish war, ɗe nə a mə ngaa.
22 Wen nle kə shwal yaa war ɗə, kə nen ɗe moo cin ngaa ashak kə war, katɗang baa mo tuwap kas, kə mo nook cin mbii ɗebish mənə mo kas, ɓe nghan shin jeel mo.
23 Wen nle kə jep war mo murep kə shwal, mbəkə Ekəlisya mo jir mo man ɗi nənee, << an a ngwe ɗe an kən man pan ɗe nə nɗəən pətuup gurum mo, kə zak, an kən leng pətuup mo mo. Wen nkwat koo a weye nciit kə ɗak ɗe ngwe nə kə ten cin.
24 Yaksə kən nsat wun koor nen Tayatəra, ɗe baa wu lap kám nə kas, baa wu man mbii ɗebish, ɗe gurum moo pet nə a ɗe səsok ndər mə Shetan kas, baa an le teng kaa wun kə mee leeton kas.
25 Wu ɗar ɓalɓal nɗəən mbiiɗe wuu ten wu kám, ɗang mbaa njì.
26 mbe gwar ɗe wur se koorong, ɗang wur cin ɗyen fən, dəm sul, an shin ɓal nkaa yil nə mo.
27 Mo ncìn mulki nkaa yil nə mo, a shi kám shool, ɗang mo mpyan mo, a kaa tuulwan ɗe gurum kə piin nə sə, kaaɗe wen kən kat ɓal nsar puun fen sə
28 ɓe an nshin zar mangɓit ngwar mənə.
29 Ngwe ɗe wur kə kom, mbə kələngpee, ɓe wur kələng mbəɗe Riin Naan nə sat luu Naan nə mo>>

3

Lep dəm pee Ekəlisya ɗe nə nyil nSardis

1 <<A ran lep dəm shi dəm ngulep Naan ɗe Ekəlisya ɗe nə nyil nSardis nənee, << A lep nə nɗesə, ɗe nə put a mpwoo kə gwar ɗe wur kə Riin Naan mo pwoovəl, kə zar mo pwoovəl zak.
Wen man ɗak fwa, waa le kə gurum mo pan nnee, waa ɗe kə seen, mɓe waa a ɗemumuut.
2 A yool atəng, mbəkə a fwang rep koor seen ɗe nə ɗee nə ɗe, mbəkə taji nə səət muut kənding-nding. Wen naa, baa shiimwaan fwa nə a ɗeret nyit kə Naan kas.
3 Mɓemənə, ɓe nghan kən sat nwaa, a pan mbəɗe gyet aa ten a kələng mo, ɗe gyet mbe aa lap mo. A cinzeen mənə mo ɓalɓal. A yool, Katɗang baa waa yool kas, ɓe an mbaajì a kaa wat sə, ɗe baa waa mman parpuus baaji fən nə kas.
4 Mbe rep pak gurum mo ɗe, nyil nSardis, ɗe mo tap le lée mo mo a ɗeɓang. Nen mənə moo mwaan ashak kə nghan. Mo nlep lée ɗepiyaa-piyaa mo, mbəɗe shiimwaan fur nə mo ret.
5 Nen ɗe mo se koorong, ɓe mo nlep lée ɗepiyaa-piyaa mo zak. Baa an ncam tu səm mo nɗəən bəathaal mə nenseen mo kas. Kə lep wur mo, ɓe an nsat agaak ne, mo a nen fen mo akyeen Naan, kə kəkyeen Jeplep wur mo.
6 Ngwe ɗe wur kə kom mbə kələngpee, ɓe wur kələng mbii ɗe Riin Naan wur nkaa sat nə nen lu Naan mo.>>

Lep dəm pee Ekəlisya ɗe nən nyil nFiladalfiya

7 <<A ran lep dəm pee ngulep Naan ɗe wur kə tap Ekəlisya ɗe nən nyil nFiladalfiya.
<<Lep ɗesə nə put a mpwoo kə gwar ɗe wur a ɗeɓang kə wur azeen. A wur kə makuli kə Devid. Katɗang wur wang pwoolu nə, ɓe baa mee gurum mak shoot nə kas, kə zak, katɗang wur shoot pee nə, ɓe baa mee gurum mmak wang nə kas.
8 Wen man ɗak fwa. A naa, an kən ten wangpee nwaa, ɗe baa mee ngwe mmak shoot nə kas. Wen man nənee, << koo ɗe baa ɓal fwa nə ɗes kas, ɓe waa aa ɗar ɓalɓal nɗəən pwoo fen, kə zak, baa waa ciipwoo nənee a nook man an kas.

9 A kəleng, an nle nen mə ngujwaan ɗe moo le sut a nen Yahudi sə mo, mɓe baa mo
a nen Yahudi mo kas, moo cin a ɗung. Wen nle kə nenɗung ɗesə mo jì kurum ntoom
fwa, kə nder shii fwa, kə mo man ɗe zak nənee, << an wal nwaa.
10 Kaaɗe aa ten a keer war fen sə mo, kə gung zak, mpeemənə ɓe nghan ntap kə
waa, mbəkə taji mee mbii tung waa kas, nɗəən teer mə jeel ɗe nən nɗang jì nkaa yil
nə, mbəkə nə cam gurum mo ɗe jir nɗəən ɓəm-yil ne.
11 Wen nɗang jì kəlak-kəlak. A yaa mbəɗe waa kə nə ɓalɓal, mbəkə taji, mee gurum
mang zuum mə koorong nə kas.
12 Jir gwar ɗe wur se koorong, ɓe an nle kə war ɗen a kaa ndwet mə Lu Naan ɗeɗes
Naan fen. Ɗe baa nə ncam put ɗe nɗəən Lu Naan nə kas. Wen nran səm Naan fən nkaa
mo, kə səm mə yil Naan fen, Jerusalem ɗepwoo, ɗe nə tong a ɗeng sham pə Naan fen
ɗə, kəzak, an nran səm fən ɗepwoo nkaa mo.
13 Ngwe ɗe wur kə kom mbə kələngpee, ɓe wur kələng mbəɗe Riin Naan wur nkaa
sat nen dəm ndang Naan mo.>>

Lep dəm pee Ekəlisya ɗe nən nyil nLodisiya

14 Gwar nə sat nghan nənee, <<A ran lep dəm pee ngulep kə Naan ɗe wur tap kə
Ekəlisya ɗe nən nyil nLodisiya.
<<Lep ɗesə nə put a mpwoo kə gwar ɗe moo pet wur a Amin. Shi kə mənə nənee,
<nə aasə> Wur a ngwe ɗe azeen-nzeen, kə wur a langteng ɗe azeen. A wur a kuk kə
mbəɗe Naan wur le mo jir.
15 Wen man ɗak fwa, baa waa a ɗezuum koo ɗetal kas. Ngyel ɗe waa a ɗezuum, koo
ɗetal.
16 mbəɗe waa anaar-anaar, baa waa a ɗetal kas, koo ɗezuum kas, mpeemənə, ɓe an
mbe wut waa put aku mɓut mpwoo fən.
17 Waa sat nənee, << waa kə long, kə waa kat mbii mo jir! Mɓə baa aa reɓet mee mbii
kas. Ɗangɓe baa waa man nə nghaa kə mbii kas, nghaa bii yitmwaa, ngu jeel, vuum,
kə ngum.
18 Wen pə shin kar wun kə wu seet zinariya ɗəret ɗə mo ɗak shi wus pə nghan mbəkə
a ɗee ɗe a ngulong. A seet lée ɗepiyaa mo pə nghan ɗi, mbəkə a paa gum bii naashweep
fwa ɗi. A jì a seet yen mə yit zak, mbəkə a le ɗe nyit fwa mo, mbəkə a naapee ɗi.
19 Nen ɗe wen kən wal mo, a mo a nen ɗe kən gwak mo inn le more kaa ar. Mɓemənə,
ɓe wu ɗar azeen-nzeen, mbəkə wu tuwap ɗi.
20 An səsə kən ɗar mpwoolu nə pə ɓwap pee. Katɗang mee ngwe kələng ɗoo fen, ɗang
gwar nə wang pwoolu nə, ɓe nghan nɗel nɗəən lu nə, mɓə nghan se mbiise ashak kə
gwar mənə, kə gwar mənə nse mbiise ashak kə nghan zak.
21 Gwe ɗe wu se koorong, ɓe wen shin pee mo, mbəkə mo tong ɗe ashak kə nghan
nkaa mbetong mə mulki fen, kaaɗe gyet wen kən se koorong sə. Wen kən tong ashak
kə puun fen nkaa mbətong mə mulki wur.
22 Ngwe ɗe wur kə kom mbə kələngpee, ɓe wu kələng mbəɗe Riin nə nkaa sat nə
lunaan mo.>>

4

Seyil nNaan aɗeng

1 Aɓwoon mənə, ɓe an ɗiyeep yit fən. Ɓe an naa mee polu ɗe nə a wuwang nɗəən
ɗengnaan, ɓe an kələng ɗoo ɗe nə wal nciit kə feer, ɗe ɗí nə katpwoo kə an nshee. Nə
sat an nənee, <<A kàa mpesi. Wen nkám nwaa mbəɗe ting mo ncìn aɓwoon mbii ɗesə
mo.>>
2 Aɓet-Aɓet, ɓe Riin Naan wur jì ɗel nɗəən an, ɗangɓe nɗəən ɗengnaan, ɓe an naa
mee peetong mə mulki, ɗe mee gwar kə tong nkaa ne.

3 Yit kə gwar ɗe wur tong nkaa nə, nii lapwus kaa jwak ɗeret ɗe moo pet mo a jaspa,
kə kaneliyan, kə lilliu ɗe nə lapshak kə mee jwak ɗe moo pet nə a emiral, mo tap neer
peetong mə mulki nə cəərkaat.
4 Mee peetong mə mulki mo laarvəl baafeer, mo neer peetong mə mulki nə le nnaar.
Nennan mo laarvəl baafeer, moo tong nkaa peetong mə mulki ɗiisi nə mo. Nennan
ɗesə nə mo, moo lep a lée ɗepiyaa-piyaa mo, kə zak, mo lep a mbekáa mə mulki, ɗe
mo ɗak mo a shi zinariya.
5 Məlep kə pee kə put ɗe nɗəən peetong mə mulki nə, kə or ɗeɗes kə nluu pərep.
Akiyeen kə peetong mə mulki ɗesə nə mo, ɓe ngyem mo pwoovəl mo nkaa lapwus. A
ɗesə nə mo a Riin Naan ɗe pwoovəl sə mo.
6 Kəzak, akyeen kə peetong mə mulki nə, ɓe an naa mee mbə káa baahar sə, ɗe nə
məlep kaa gəlas sə, kə nə ɗong kyet-kyet. Mee mbəɗe mo kə seen, mo feer, moo ɗar
peefeer, cəər mɓwoon kə peetong mə mulki ɗeɗes nə, mbə ɗefeer ɗe mo kə seen nə mo,
mo gam kə yit nkoop mɓwoon kə nkoop ndəən.
7 Ɗin nshee nə, lapshak kə nvar, ɗevəl nə lapshak kə kus randong, ɗekun nə, ɓe yit
kə nə nciit kə mə gurum, ɗefeer nə lapshak kə puul ɗe nə nkaa yool ncáap sə.
8 Koo a ɗeɗangyi ndəən mbəɗe mo kə seen feer ɗesə nə mo, ɓe nə kə cáap mo peemee,
kə mo kə yit cəər kat kə nɗer caap mo. Mpar kə puus, baa mo nok sat nənee,
<<Ɗəɓang, ɗeɓang, ɗeɓang,
a wur a ɗe yam,
kə a wur a ɗe yaksə,
kə a wur a ɗə mə ji zak.>>
9 Kaaɗe mbii ɗefeer ɗe mo kə seen ɗesə mo, mo kwoop, kə mo cin ɗeɗes mə pəlang, pee
gwar ɗe wur tong nkaa peetong mə mulki nə, a wur ɗe wur kə seen mbe ngaa-ngaa.
10 ɓe Nennan ɗe laarvəl baafeer sə mo, mo zəm ntoom kə gwar ɗe wur tong nkaa
peetong mə mulki nə, mo seyil nwur. Wur ɗe wur mmeen mbe ngaa-ngaa. Nennan
ɗesə nə mo shwat mbiikáa ɗe mə mulki mo mo ntoom wur, ɗang mo nkaa sat nənee,
11 <<Daa Naan fun
a waa mak lap ram,
kə kwoop, kə ɓal
A waa ɗak mbə mo ɗe jir,
A shi pan fwa ɓe
waa ɗak mo ɗə, kəzak,
A waa cin nseen mo.>>

5

Ɓəət-haal ɗeciciɓet kə Laatəm

1 Wen naa mee ɓəət haal ɗe nə a ciciɓet nɗəən sarse kə gwar ɗe wur tong nkaa
peetong mə mulki nə. Mo ran-ran nkaa ɓəət haal ɗesə nə, nkoop mɓwoon kə nkoop
nɗəən zak. Mo lus mo pwoovəl shi stam.
2 Ɗangɓe wen naa mee ngulep kə Naan ɗəɗes, ɗe wur nkaa satpwoo ɓalɓal nənee,
<<A wii mmak fələp káa kə <<stam ɗe pwoovəl nə mo, <<mbe kə wur wang ɓəəthaal
<<ɗeciciɓet nə ɗe ye?>>
3 Mbe baa mee gurum nɗəən ɗengnaan, koo nɗəən yil ɗese, koo nder kə yil nə, ɗe wur
mak wang ɓəət haal ɗesə nə, kə wur mak naa ɗəən nə ɗe kas.
4 Ɓe wen wal hakyeng, mbəɗe baa mo kat mee gurum ɗe wur mak wang ɓəəthaal nə,
koo naa ɗəən nə kas.
5 Ɗangɓe memee nɗəən nennan nə mo, sat an nənee, <<Taji a wal kas, a naa mbwoor
nɗang kə Juda, kə nɗang kə Devid wur kə se koorong. Wur mmak fələp nbii ɗe mo
lwas nə, kə wur wang ɓəət haal nə, kə mbii lwas ɗepwoovəl nə mo.>>

6 Ɗangɓe an naa mee Laatəm kə naapee kaa ɗe ge gap sə, kə ɗar nnaar kə peetong mə mulki nə mo, mo neer wur cəər kat kə mbə ɗefeer ɗe mo kə seen sə mo, kə nennan ɗe sə mo. Laatəm ɗesə nə kə soom mo pwoovəl, kə yit mo pwoovəl zak. Ɗese nə mo a Riin kə Naan ɗe pwoovəl sə mo, ɗe Naan wur lep mo koo a pee ɗeɗangyi nɗəən yil ɗese.
7 Laatəm ɗesə nə yool dəm lap ɓəət haal ɗecicibet ɗe nə nsarse kə gwar ɗe wur tong nkaa peetong mə mulki ne.
8 Kaaɗe wur lap ɓəəthaal ɗesə nə, ɓe mbəɗe mo kə seen feer sə mo, kə nennan ɗe laarvəl baafeer sə mo, mo kurum nyil, ntoom kə Laatəm nə. Koo a weye nɗəən nennan ɗe laarvəl baafeer sə mo, ɓe mo kə nɗeng-nɗeng, mo kə yaa ɗaa shool, zinariya, ɗe nə gam kə mee mbiizuum ɗeshang. Mbiizuum ɗesə nə a ɗangnaan kə nen kə Naan mo.
9 Mo mang mee kook ɗepwoo nənee,
<<A wa a mak
mbə a mang ɓəət haal nə,
kə a wang lwas nə mo,
mbəɗe gyet mo kə tu waa,
kə a shi toom fwa,
ɓe a waa seet gurum mo ɗes,
kə a jì kə mo nDaa Naan.
Nen ɗe waa seet nə mo,
mo put a ndəən koo a soon ɗeɗangyii.
Kə koo a ndəən lespwoo ɗeɗangyii,
kə koo a nɗəən gurum ɗeɗang mo yii,
kə koo a nɗəən yil ɗeɗangyii zak.
10 Waa le mo ɗee a mishkoom,
kə mo ɗee a pris mo cin ɗak nNaan fun,
kəzak, mo se mulki nkaa mo nɗəən yil ne.
11 Kaaɗe naapee, ɓe an kələng ɗoo kə nenlep Naan mo ɗes, ɗe mo ngal kaapaat nkaa ngal kaapaat, ɗe mo neer peetong mə mulki nə cəərkaat, kə mbii ɗefeer ɗe mo kə seen sə mo, mo neer mbetong mə mulki nə kə Nennan sə mo.
12 Mo cin kook shi ɗoo ɗeɗes nənee,
<<Laatəm ɗe gyet mo kə tu nə,
a wur mak lap,
iiko kə long, kə seen, kə ɓal,
kə ɗeɗes kə ram, kə kwoop.>>
13 Ɗangɓe an kələng mbəɗe mo ɗak mo jir, ɗe mo nɗəən ɗengnaan, kə ɗe mo nɗəən yil, kə ɗe mo nder kə yil, kə ɗe mo nkaa am, kə mbəɗe mo nɗəən mo jir, mo cin kook nənee,
<<Mbee wur ɗe wuu tong nkaa
peetong mə mulki,
kə Laatəm, wu yit kə mə kwoop wur,
kə shin ɗeɗes nwur,
kə ram, kə iiko
kə ɓal ngaa-ngaa.>>
14 Ɗangɓe mbəɗe mo kə seen feer sə mo sat nənee, <<nə akə sə.> ɗang Nennan sə mo nkurum furum, kə mo seyil ɗe nwur.

6

Mbiiluwaspee mo

1 Wen naa kaaɗe Laatəm nə, fulep mbii luwaspee ɗinshee mɓwut ɗepwoovəl sə mo. Ɗangɓe an kələng ɗoo kə memee mɓut mbə ɗefeer ɗe mo kə seen sə. Wur petpee shi ɗoo ɗeɓal kaa kwòot kə nluu sə nənee, << Jì!>>
2 Kaaɗe wen naapee, ɓe wen naa mee bərəng ɗepiyaa kə ji akyeen fen. Gwar ɗe wur lang bərəng ɗesə, wur kə nree nsar wur. Mo shin mbiikáa ɗəɗes nwur, wur jì put kaa ɓərəng nə kaa gu koorong sə, mɓe kə wur sə koorong ɗi.

3 Kaaɗe Laatəm nə fulep mbii lwaspee ɗevəl nə, ɓe wen kələng mbii ɗevəl ɗə kə seen sə mo, sat nənee, << jì!>>
4 Ɗangɓe mee bəring npoo jì put, nə a naat. Gwar ɗe wur lang bəring ɗenaat ɗesə nə, mo shin iiko nwur mbəkə wur mang tongryang baa kə nə aku ndəən yil ɗese, mbəkə gurum mo ɗoom twe shak ɗi. mo shin mee kwai ɗeɗes nwur zak.

5 Kaaɗe Laatəm nə fulep mbii luwaspee ɗekun nə, ɓe wen kələng mbii ɗekun, ɗe kə seen nə sat nənee, <<Jì!>> naapee, ɓe naa bəring ɗetəp a kyeen fen. Gwar ɗe wur lang bəring ɗetəp nə, wur kə mbii kám mbii mo nɗəən sar fən.
6 ɓe nkələng mee mbii kaa ɗoo sə, ndəən mbə ɗefeer ɗe mo kə seen sə, ɗoo nə sat nənee, <<Gurum mmang shool ɗak wur, mə puus məndong, kə wur seet muuduu mə alkama ɗe məndong, kə zak, gurum mang shool ɗak wur, mə puus məndong, kə wur seet muuduu mo kun mə shwanan ɗə. Mbe taji a təkook kə mwoor nə kə am anab nə kas.>>

7 Kaaɗe Laatəm nə fulep mbii luwaspee ɗefeer nə, ɓe wen kələng ɗoo kə ɗefeer mɓut mbəɗe mo kə seen nə wur sat nənee, <<Jì!>>
8 Ool mee bəring sə, nə a vuun, akyeen fən, moo pet gwar ɗe wur lang bəring ɗesə a muut, kə peetong nə nenmuut mo mɓwoon nwur. Mo cin iiko mo nkaa məndong mɓut feer kə yil nə, mbəkə mo twe gurum mo shi kwai, kə neen, kə muut, kə luwayil mo zak.

9 Kaaɗe wur fulep mbiiluwaspee ɗepaat nə, ɓe wen naa nder kə peewus mbezuum. A seen kə nen ɗe gyet mo twe mo, mbəɗe gyet mo satpwoo Naan nə, kə zak, mo ɗar kaa shin zeen fur.
10 Mo petpee shi ɗoo ɗeɗes <<Daa Naan ɗəɗes, ɗeɓang, kə ɗe waa azeen, <<a pərang ɗang wen ntokɗyeel nenyil nə mo ye? <<Nen ɗe gyet mo twe mun sə mo, <<mɓəkə waa laa kwat mo ɗe yii?>>
11 Koo aweyi ɗəən mo mo shin lée ɗepiyaa mo jwal. Ɗang mo waa sat mo nənee, <<Wu gung ɗelee aku, kə ɗuu kə shaar ɗak fuu mo, kə ɗyemnəən fuu ɗe mo ntwe mo, kaaɗe mo twe wun sə,

12 Naa Laatəm nə fulep mbii luwaspee ɗepeemee nə, ɓe naa yil nə yoon ɗes zam, ɗangɓe puus nə cəər ɗee a təp kaa nlər maap, ɗe moo ɗak shi shweep ghə sə, kə tar nə cəər ɗee a naat kaa toom sə.
13 Zar mo ndəən ɗengnaan, mbe mo sham ɗyong nyil, kaaɗə laatəng kyeen ɗenung moo ɗyong nyil, katɗang kut cutpee ɓalɓal sə.
14 Ɗengnaan nə ɗel loom kaa garvit ɗe mo cəɓet sə, mo shang jir zuul nə mo, kə yil ɗe am neer mo le nnaar, baa kə nə pee mo ɗe.

15 Ɗangɓe mishkoom mə yil nə mo, kə nen ɗe mo se mulki mo, Ke jep mishkoom mo kə ɗenan-nan mə shiitoon mo, kə nenlong mo, kə nen ɗe mo kə iiko mo, kə koor gurum mo jir, kərem mo, kə jeplu mo, mo dəm loom ndəən gwoot mo, kə goop zuul mo.
16 Mo pət Zuul nə mo kə jwak nə mo nənee, <<Wu jì wu taa nkaa mun, kə wun paa mun yit gwar ɗe wur kə tong nkaa mulki nə kə tuup Laatəm nə.
17 Mɓeeɗe puus tuup mo ɗeɗes nii jì wul. A wii mmak ɗar pwoo nə mpuus mənə yii? >>

7

Gurum mo Ngal Kambil Məndong kə Lar Feer Ba Feer Ɗeluluwas

1 Aɓwoon ɗe mbii ɗesə mo kyes, ɓe nghan naa nenlep kə Naan mo feer, moo ɗar
nkoop kwang ɗefeer mə yil nə, mo yaa kut ɗin nkwang ɗefeer mə yil nə mo ɗar kə nə,
mbəkə taji mee kut cutpee nkaa yil nə, koo nkaa baahar, koo nkaa təng mo kas.
2 Ɗangɓe nghan naa mee ngulep nNaan, ɗe wur kə put a nkoop puus kàa, wur kə
me bii ləlu Awas pee Naan ɗe kə seen nsar wur. Wur pet nenlep ɗefeer nə mo shi ɗoo
ɗi ɓalɓal ɗe mo shin iiko mo, mbəkə mo təkook kə yil kə am.
3 Ɓe wur sat nənee, <<Taji wu wat yil nə, koo baahar nə, koo təng mo kas. Wu ɗar
akuɗang, see mə le fili (alaama) mə ləluwas mə Naan nkaa pəkyeen mə kərem wur mo
akuɗang.>>
4 Ɗangɓe nghan kələng ɗuu nen ɗə mo le fili (alaama) nə mo mpəkyeen mo, mo ngal
kambil məndong kə lar feer baafeer. Nen ɗesə nə mo put a ndəən koo soon ɗeɗangyi
mə nen Izrel mo.
5 nKwang soon Juda mo, Ngal kaapaat baavəl
nKwang soon mə Ruben mo, Ngal kaapaat baavəl.
nƊəən soon mə Gad mo, Ngal kaapaat baavəl.
6 nKwang soon mə Asher mo, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon mú Naftali mo, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon Manasseh, ngal kaapaat baavəl.
7 nKwang soon mə Simiyon, ngal kaapaat baavəl.
nKwang soon Levayi mo, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon Isaka, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon Zebulum, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon Josef, ngal kaapaat baavəl.
8 nKwang soon Zebulum, ngal kaapaat baavəl,
nKwang soon Josef, ngal kaapaat baavəl.
nKwang soon mə Benjami mo, ngal kaapaat baavəl.

Ɗuu Gurum mo kə nlər ɗepiyaa

9 Aɓwoon ɗesə, ɓe wen ool, mbə ɗuu gurum mo ɗes, ɗe baa mee gurum mak tang mo
kas. Nen ɗesə nə mo puwat a ndəən yil mo shinə-shinə, kə nkwang soon mo shinə-shinə,
kə gurum mo shinə-shinə, kə liispwoo mo shinə-shinə, kə ndəən koo a pee ɗeɗangyi
ndəən yil ɗəsə. Mo ɗar ntoom peetong mə mulki, kə ntoom Laatəm. Mo jwal lée
ɗepiyaa mo, mo kə kom kəkar nsar mo zak.
10 Mo ɗiyeep ɗoo mo mo ashak shiɓal, nənee,
<<Ɓam tong a pə Naan fun,
ɗe wur tong
nkaa peetong mə mulki sə,
kə Laatəm nə.>>
11 Nenlep mo jir, moo ɗar atəng neer peetong mə mulki nə, kə nennan sə mo, kə mbə
ɗefeer ɗe mo kə seen sə mo zak. Nenlep nə mo saam kə yit fur nyil ntoom peetong mə
mulki nə, kə mo seyil nNaan.
12 Mo sat nənee,
<<Nə aasə, kwoop, kə ɗehai, kə seen,
kə pəlang, kə ɗəɗes, kə iiko,
kə ɓal, mo ɗee a mə Naan fun
mbə ngaa-ngaa, Nə aasə.>>
13 Ɗangɓe memee mɓut nennan nə mo wur tal pə an ɗi, ɓe wur sat nənee, <<Nen ɗə
mo din nlər ɗe piyaa-piyaa sə mo awii mo me? Mo pwat a ni jii?>>

14 Wen lap nwur nənee, <<Daa fen, a man.>>
Ɗangɓe wur sat nənee,
<<Nen ɗesə mo, a nen
ɗe mo pwat ndəən nen
ɗi mo shin keer mo,
mo kə vwang lée nmo,
kə mo ɗee a ɗepiyaa mo,
ndəən toom Laatəm.
15 A mpeemənə, ɓe moo ɗar ntoom peetong mə
mulki Naan,
kə moo seyil ndəən Lu Naan ɗədes,
mpaar kə puus.
Gwar ɗe wur tong nkaa peetong
mə mulki nə,
wur tap mo.
16 Baa neen ncham láa mo kas,
kə zak, baa neen am cham tu mo kas.
Baa puus, koo tal
kə puus nən
cham mo kas.
17 Laatəm ɗe wur nnaar
peetong mə mulki nə,
wur nɗeen a ngukiyeer mo.
Wur dəm kə mo a pee tuɓut
ɗe nə a mə seen.
Naan wur mpwes
yitmwaan mo jir.>>

8

Bii Lulwas ɗe pwoovəl
ne kə Ɗaa Shool Zinaria.
1 Ɗe Laatəm nə fulep bii luwas ɗe pwoovəl nə ɓe pee ɗok titik nɗəən ɗengnaan, mbe nə kus kə koor awa məndong.
2 Wen naa jeplep Naan mo pwoovəl, ɗe moo ɗar ntoom Naan, ɓe mo shin feer mo pwoovəl.
3 Mee ngulep Naan wur jì ɗar kus kə peewus mbiizuum, wur kə mee shool mə zinariya wus mbezuum. Mo shin mwoor ɗeɗu shangshang mə wus mbiizuum nwur ɗes, mbəkə wur shin mo ɗe ashak kə ɗangnaan mə nen Naan mo, nkaa peewus mbiizuum ɗe mo ɗak nə a shi zinariya, ɗe nə ntoom peetong mə mulki ne.
4 Ɗiyeel wus mbezuum ɗə kə toos shangshang nə, kə ɗangnaan mə nen Naan mo, ɗe nən nsar ngulep Naan nə, nə kàa wul pee Naan ɗə.
5 Ɗangɓe ngulep nə wur mang ɗaa shool mə wus mbezuum nə, wur gam shool nə shi wus nkaa pe wus mbiizuum nə, ɓe wur vwet nkaa yil nə, Kaaɗe wur vwet wus ɗesə nə nkaa yil nə, ɓe peekwoot, kə ɗoo mo, kə pee məlep, ɓe yil nə yoon.

Feer nə mo
6 Ɓe nenlep Naan ɗepwoovəl ɗe mo kə feer mo pwoovəl sə, mo ɗaksut, mbəkə mo tàa feer nə mo.
7 Ngulep Naan ɗinshee tàa feer wur, ɓe ɗoor kə wus, riyeep kə toom, mo sham ɓeer nkaa yil nə. Məndong nkaa kun, mə yil nə caan, kə məndong nkaa kun mə təng mo caan zak, kə shit ɗe mbrak mo caan jir.

8 Ngulep Naan ɗevəl tàa feer wur, ɓe mee mbii kaa duum jwak lap wus, ɓe mo vwet nə ndəən baahar. Məndong nkaa kun mə baahar nə cəər atoom.
9 Ɓe Məndong nkaa kun, mə mbəɗe mo kə seen ɗen baahar nə mo murep jir, Məndong nkaa kun, mə tii mo təkook.
10 Ngulep Naan ɗekun wur tàa feer wur, ɓe mee zar ɗəɗes, ɗe nə lap wus həlak-həlak kaa ngəyem sə, nə put aɗeng ɓe nə sham táa nkaa məndong mɓut nkun, mə gyeen mo, kə tuɓut mə am mo.
11 Səm zar ɗesə nə a, Ɗeet. Ɓe məndong mɓut nkun mə am nə, mo cəər ɗee a ɗeɗeet, gurum mo ɗes mo murep, mbə am ɗə nə kə ɗen a ɗeɗeet.
12 Ngulep Naan ɗefeer tàa feer wur, ɓe mo cut məndong mɓut nkun mə puus, kə məndong mɓut nkun mə tar, kə məndong mɓut nkun mə zar mo, Mɓemənə, ɓe məndong mɓut nkun mə peeɓang mo baa moo kuɗi kə ɓangpee kas. Məndong mɓut nkun mə puus, baa nə kuɗi kə peeɓang kas, kə məndong ɗin kun mə paar nə ɓangpee kas.
13 Kaaɗe nghan naapee, ɓe nghan kələng mee puul, ɗe nə mwaan aɗeng, nii petpee shi ɗoo ɗeɓal, nənee, <<Jeel! Jeel! Jeel. Mpee gurum ɗe mo ndəən yil nə, mbəɗe nenlep Naan ɗe mo kuɗi kun sə, mo kus kə tàa feer mo.>>

9

1 Ngulep Naan ɗepaat wur tàa feer wur, ɓe nghan naa mee zar ɗe nə tong a ɗengnan sham taa ɓəm-yil nə. Mo shin biwangpee nzar nə mə tuun ɗejurum, ɗe baa nə kə peeɗar sə kas nwur.
2 Kaaɗe wur wang pwoo tuun ɗejurum ɗesə nə, ɓe ɗyeel kàa put ndəən tuun nə, kaa ɗyeel wus ɗe nə se lu sə. Ɗiyeel ɗesə nə kàa paa puus, kə ɗengnaan, mbe pee nə rap kaa par sə.
3 nƊəən ɗyeel ɗesə nə, ɓe ciɓel mo sham nkaa yil nə, mo shín ɓal mo kaa mə ɗoor mo sə.
4 Mo sat mo, << taji wu tung shit, koo təng, kə bii ɗə mo kop mo ɗe mo ndəən yil nə kas, mɓe wu tung a nen ɗe baa mo kə mbii luwas mə Naan pəkyeen mo kas.
5 Baa mo shin iiko nə mo a mbəkə mo twe nen ɗesə nə mo kas, mɓe mo shin iiko nə mo, a mbəkə mo shinjeel ɗe nen ɗesə nə mo mbə tar mo paat. Jeel ɗe mo shwaa nə, nə shwal kaa shwal ɗe ɗoor pus gurum sə.
6 nƊəən tar ɗepaat ɗesə nə mo, ɓe nen ɗesə nə mo yap muut, mɓe baa mo kat kas. Moo rəɓet muut mɓe muut nə dəm jong kə mo.
7 Ciɓel ɗesə nə mo lapshak kə bəring ɗe mo tap ɗak mo mbə dəm nlek. Mo jwal mee mbii mo nkáa mo, kaa mbiikáa ɗe mo ɗak mo shi zinariya sə, kə zak, yit mo lapshak kə yit ngurum mo.
8 Shwepkáa mo, a kaa mə shurep mo sə, kə zak, oos mo nə a kaa oos mə mbwoor mo sə.
9 Mo paa tuur mo nə mo, shi shool, kə cáap mo mo wal nciit kə wal mə shii bəring ɗe moo dul keke bəring mo mbə dəm nlek.
10 Mo kə nɗang ɗe nii pwaspee kaa ɗoor mo sə. A shi ndang ɗesə mo, ɓe mo katɓal mbə shinjeel gurum mo, mbə tar mo paat.
11 Mo kə gwe ɗə a kaa mishkoom mo a ngulep mə tuun ɗejurum, ɗe baa nə kə peeɗar kas sə, səm wur shi Yahudi, a Abaaddon, ɗangɓe səm wur shi Heleni a Apoliyon. Shi mənə a nənee, <<Ngutəkook kə mbii mo.>>
12 Jeel ɗeɗes ɗinshee nə ɗel mmənə. Ɗee jeel ɗeɗes mo ɗe vəl, ɗe mo ndang jì.
13 Ngulep kə Naan ɗepeemee nə wur tàa feer wur, ɗangɓe nghan kələng mee ɗoo nə jì put ndəən kwang ɗefeer mə peewus mbezuum ɗe mo ɗak nə a shi zinariya, ɗe nə ɗar ntoom Naan.
14 Ɗoo nə katpwoo ngulep ɗepeemee ɗə wur kə feer nə nə nənee, <<A fween nenlep ɗefeer sə mo, ɗe gyet mo ɓwoot mo le ngəyen Yufrates ɗeɗes sə.>>

15 Nenlep ɗefeer ɗesə mo, mo gyet bwet mo a mbe pee ɗesə, kə teer, kə tar, kə ɓit nə, gyet mo ɓwet mo, kə mo twe gurum ɗe nyil nə mo məndong kaa kun.
16 Ɗuu shiiton ɗe mo lang bəring nə mo a miliyon kambil vəl. Wen kələng ɗuu mo nə
17 Bəring nə mo kə nenlang nə mo, ɗe wen naa mo ndəən suun fen nə, mo lap kəsə, gwat tuur mo, ɗe nə naat kaa wus sə, nə təp kaa ɗengnaan sə, kə zak, nə a kaa fwat wus sə. Káa bəring nə mo lapshak kə mə nvar mo. Wus kə ɗiyeel, kə fwat wus mo jì put mpwoo kə bəring nə mo.
18 Mənɗong kaa kun mə gurum ɗe nyil nə mo mo murep mbe mbii shin jeel ɗekun ɗesə mo, wus nə, kə ɗiyeel, kə fwat wus ɗe pwat pwoo bəring nə mo.
19 Ɓal bəring nə mo, a nɗəən pwoo mo, kə ndang mo mo. Dang mo nə mo a kaa nwòo mo sə, ɗe mo kə káa. A shi nɗang ɗesə nə mo, ɓe bəring ɗesə mo cínjeel gurum ɗe nyil mo.
20 Kaar gurum ɗe baa mo murəp nsar kə jeel ɗesə mo kas, ɓe baa mo tuwap kas, mo sat a nseyil nriin ɗebish mo, kə kùm ɗe mo ɗak shi zinariya, kə azurfa, kə bòng ɗenaat, kə jwak, kə yoom mo. Baa moo naapee, koo kələngpee, koo mee mwaan kas.
21 Baa mo waa tuwap mbə tukáa ɗe moo cin nə kas, kə mulak, mo kə shin ngaa, kə wat.

10

Laalepnaan kə Rep Laa Garvit

1 Ɗangɓe wen naa mee ngulep kə Naan ɗeɗes, wur tong a ɗengnaan sham. nLuu paa wur kaa nlər sə, kə zak, wiw neer káa wur cəərkaat. Yit wur nə a kaa puus sə, kə shii wur nə mo a kaa ndwet ɗənan-nan mə wus sə.
2 Wur kə mee replàa garvit, ɗe nə a wuwang nsar wur, wur leshii se wur nə nkaa baahar, kə shii kul wur nə kaa yil,
3 Ɗangɓe wur petpee shi ɗoo ɗeɓal ɗe nə lap shak kə or mə nvar. Kaaɗe wur kə petpee nə, ɓe peekwoot ɗepwoovəl mo lap nwur shi ɗoo ɗeɓal.
4 Kaaɗe peekwoot ɗe pwoovəl nə mo leshap, ɓe wen kən rəɓet ran nə, mɓe wen kələng mee ɗoo ndəən ɗengnaan sat nənee, <<A shoot mbəɗe nluu ɗe mo petpee pwoovəl nə mo sat. Taji a ran mbəɗe mo sat nə kas.>>
5 Ɗangɓe ngulep kə Naan, ɗe mee shii wur nə nkaa baahar, kə mee shii wur nkaa yil sə, wur ɗiyeep sar se wur kaa aɗeng.
6 Wur tuceerpwoo nɗəən səm kə Naan ɗe wur ɗe ngaa-ngaa, Wur ɗe wur le ɗengnaan ke mbii ɗe ɗəən mo, kə ɓəm-yil kə mbii ɗe ɗəən mo, kə baahar kə mbii ɗe ɗəən mo. Laalep nNaan nə sat nə, <<Baa mee pee kuɗi kas!
7 Katɗang laalep Naan ɗe pwoovəl wur kus tàa feer wur nə, ɓe mbii mə Naan ɗesəsok mo ngam, kaaɗe gyet wur kə ten sat nkərem wur mo, nensatpwoo Naan mo.
8 ɗangɓe ɗoo ɗe ken kələn sə nɗəən ɗengnaan, nə katpwoo kə nghan zak nənee, <<A dəm, a mang ngarvit ɗe wuwang nsar laalep nNaan ɗe wur kə ɗar nkaa baahar kə yil.>>
9 nƊəm pee Laalep nNaan nə ntal kə wur shin rep laagarvit nə nghan. Wur sat nghan nə, <<A la, a se. Nə be nɗuwang ɓut nfwaa, dang mɓut mpwoo fwaa, ɓe nən mbə shang kaa loor nshii sə.>>
10 Wen la replàa ngarvit nən nsar Laalep nə nse, ɓe nə shang nciit kə loor nshii pwoo fen. Abwoon ɗe nɗal nə, mɓe cəər ɗuwang ɗuwaan mɓut fen.
11 Ɗangɓe mo sat nghan nənee, <<Nə atəng a baa can joom zak ɗə gurum mo shinə-shinə kə nyil mo shinə-shinə, kə lespwoo mo shinə-shinə, kə nkaa mishkoom mo mo shinə-shinə zak.>>

11

Nensatpwoo Ɗevəl Mo

1 nLa mee kam, kaa kám kam mbii sə, ɗangɓe mo sat nghan nənee, <<A dəm a kám
Lu Naan ɗeɗes nə, kə peewus mbezuum nə kə, a tang ɗuu nen seyil nə mo.
2 Mbe taji a kám fuur nə kas, mbəɗe mo kə ten shin mənə, nen ɗe baa mo a nen
Yahudi mo kas. Nen ɗesə mon treng nkaa yilkaam ɗeɓang nə, mbə tar mo laarfeer
baavəl.
3 Wen mbe nshin nlangtəng fen mo vəl, mbəkə mo sat joom, mbə teer mo ngal
məndong kə ɗari vəl kə laarpeemee. Mo njwal leemaap mo.>>
4 Nenlangtəng ɗevəl ɗesə nə mo, a mo a tingpaat ɗevəl sə mo, kə ngyem ɗevəl sə mo
zak, ɗe moo ɗar ntoom kə Daa ɗe mə yil ɗesə ne.
5 Katɗang mee gurum kə rəɓet təkook kə mo, ɓe wus njì put mpwoo mo, mbe nə se
shaarlek mo mo. A ɗesə ɗee, a ar muut jir gwar ɗe wur kə rəɓet tətook kə mo ating kə
wur muut.
6 Nen ɗesə nə mo kə iiko, mbəkə mo shoot ɗengnaan, mbəkə taji fwan jì kas, nɗəən
teer ɗe mo nkaa can joom. Kəzak, mo kə iiko, mbəkə mo le am mo jir, mo ceer a toom.
Mo mak cut mɓəmyil nə shi shwal mo shini-shini, kaaɗe mo naa nə ret mo nyit sə.
7 Aɓwoon ɗe mo nkyes sat caamkat mo nə mo, ɓe mee luwa ɗe nə kàa put nɗəən tuun
ɗe baa nə kə peeɗar kas sə. Luwa ɗesə nən mɓwet lek nkaa mo, mbe nən nse koorong
nkaa mo, ɗangɓe nən ntwe mo zak.
8 Kúm ɗes nə mo mbə ngərang nɗəən peekat mə yilkaam ɗənan-nan sə mo, ɗe moo kə
koon mo a kə <<Sodom>> kə <<Ijip>> sə, pee ɗe gyet mo pwas Daa mo ɗe.
9 Mbe teer kun kə koor ɓə Gurum, mo shinə-shinə, soon mo shinə-shinə, liispwoo mo
shinə-shinə, kə yil shinə-shinə, mo nnaa kúm kə mo nə, mbə mo ncii wum kúm kə mo
ne.
10 Nen ɗe moo tong nɗəən yil ɗese, mo mbe ncìn retnyit mbə murəp kə das ɗevəl ɗesə
nə mo, mo mbe yool mərep kə retyit. Kə zak, mo nlep zuum mo nshak, mbəɗe nenjoom
ɗe ɗevəl sə mo kə shinjeel nen ɗe yil nə mo.
11 Aɓwoon teer mo kun kə koor, ɓe Naan wur le kə nook mə seen ɗel nɗəən mo, mbe
mo yool ɗar nkaa shii mo mo, ɗangɓe mee kəərmuut ɗeɗes nə yaa nen ɗe mo naa mo.
12 Ɗangɓe nen ɗevəl sə mo kələng mee ɗoo ɗeɗes ɗe nə put nɗəən ɗengnaan nə sat
mo nənee, <<Wu kàa sə.>> Ɓe shaarlek mo naa mo ɗel kàa nɗəən ɗengnaan ɗəən nluu.
13 Abet-abet, ɓe yil nə yoon ɓalɓal. Məndong mɓut nkaapaat mə yil nə pyan, kə gurum
mo ngal pwoovəl, mo murəp nɗəən yoon kə yil mənə. Kəərmuut ɗeɗes yaa koor nen ɗe
mo baar nə mo, mbe mo kwoop ɗədes nNaan ɗe wur nɗəən ɗengnaan.
14 Aɓwoon mbii shin keermuut ɗevəl kə ɗel, mɓe mbii shin keermuut ɗekun nən njì
kələk-kələk.

Feer Ɗe pwoovəl

15 Ngulep Naan ɗe pwoovəl nə wur tàa feer fən, ɓe ɗoo ɗeɓal-ɓal mo nɗəən ɗengnaan,
mo sat nənee,
<<Semishkoom mə yil ɗesə nə,
nə ɗee a mulki mə Daa fun,
kə mə Kristi,
wur ncìn mulki nə a mbə ngaa-ngaa.>>
16 Ɗangɓe nennan ɗe Laarvəl baafeer sə mo, ɗe moo tong nkaa mbii tong mə mulki
mo mo ntoom kə Naan sə, mo kurum nyil, kə mo seyil ɗe nNaan.
17 Mo sat nənee,
<<Mu pəlang waa, Daa Naan ɗeɓal met jir,
A waa ɗe yaksə, kə ɗe ɗeyaam,
mɓeeɗe aa mang iiko fwa
ɗeɗes,
kə a yaa se mulki.
18 Yil nə mo langtuup,

dang tuurnung ɗebish ɓish fwaa kə ji.
Pee nə wul ɗe mon
tokɗyeel Nen mumuut mo,
kə shin kwat
kerəm fwaa nen cin joom mo
kə nen fwaa mo
ɗe moo ɗyeep səm fwaa,
ɗenan, kə ɗeɗyeen
kə mbe təkook kə nen ɗe mo
təkook kə ɓəmyil nə.>>
19 Lu Naan ɗeɗes ɗe nə nɗəən ɗengnaan wang, ɓe mo naa Kwati Mə Tucəərpwoo shi toom mə Naan. Ɗangɓe pee nə məlep ɗes, kə ɗoo ɗeɗes mo, mə peekwoot, ɓe yil nə yoon, kə vivir.

12

mat kə nwòo

1 Mee mbii naaman ɗeɗes put ɗəən ɗengnaan, Mee mat war, lep nlər puus, kə tar nder shii war, kə war lepmbiikaa mulki kə zar mo kaapaat baavəl nkáa war.
2 War də kə aak ɓe war wal ɗeɓal ɓut shal, kaaɗe aak nə ɗoom se war.
3 Ɗangɓe mee mbii naaman zak nə jì put ɗe nɗəən ɗengnaan nə, mee duum nwòo ɗeɗes, ɗe nə a naat, kə káa mo pwoovəl, kə soom mo kaapaat, kə mbiikáa mə mulki mo pwoovəl, nkaa nə.
4 nƊang nwòo nə fet məndong kaa nkun, mə zar ɗe mo nɗəən ɗengnaan sham ɗyong nyil. Nwòo nə ɗar akyeen mat ɗe war pə yap làa-làa sə, mbəkə nə ɓalapə se làa nə ɗi kaɗang war laa.
5 War làa ɗemish, wur ɓe nse mulki nkaa nyil mo jir, shi kamshool. Nə ɓam laa nə kwet! Shi kàa pee Naan ɗi, npeetong mulki wur.
6 Mat nə war su dəm a naaryil, a npeeɗe Naan wur tap ɗakle nwar, ɗe mo ntap war, mbe teer mo ngal məndong, kə kambil vəl kə laarpeemee.
7 Lek yool nɗəən nɗengnaan. Makiyel kə nenlep wur mo, mo nkaa lek kə nwòo nə, nwoo nə kə nenlep wur mo cəər lek kə mo.
8 Dang baa ɓal wur nə mak kas ɓe mo ceen wur ɗəən ɗengNaan nə.
9 Mo mang cut am ɗesə nə, mo vwet wur shin sham nɗəən yil nə nwòo ɗegyet mənə mo pet wur a ngujwaan, ko shetan ɗə wur gwom gurum mo yil nə dəm kənə a ar ɗe nkan mo mang wur vwet shi sham yil, kə jeplep wur mo.
10 Ɗangɓe nghan kələng mee ɗoo ɗeɗes nɗəən ɗengnaan nə sat nənee,
<<Yaksə, ɓe ɓam Naan nə kə njì wul,
kə iiko
kə mulki mə Naan fun, kə iiko mə kristi.
Ɓe gwar ɗe wur fələp ɗyemnəən fun mo,
ntoom Naan fun
puus kə par
mo vwet shin sham yil.
11 Mo se koorong nkaa wur
mbə toom kə
Laatəm kə,
pwoo kaa caamkat mo,
baa mo wal
seen fur kas
hakyeng
ɓe mo shin seen fur har muut.
12 Mɓemənə, ɓe wu cin retnyit, wun ɗengnaan mo,

<<kə nen ɗe moo
tong nɗəən ɗengnaan nə mo zak,
Mbe jeel kaa ɓəmyil,
kə baahar nə,
mɓeeɗe ngujwaan
wur kə sham pee wun ɗi,
Wur gam kə pətuup ɗewat,
Wur man pee
wur nə ɗee a lee ɗak.>>
13 Kaaɗe cut am ɗesə nə naa, nə, mo vwet wuɗin shin sham nɗəən yil ɗese, ɓe nə yaa sushii nɗang mat ɗe war làa-làa ɗemish sə.
14 Mbe mo shin cáap mat nə mo vəl ɗe ɗənan-nan mə puul, mbəkə war katpee yool dəm wul pee ɗe mo kə ten ɗak war annaar yil, pee ɗe mo mbe tap war ɗe ɓərepee, kə koor pee ɗe baa nwoo nə mak wul ɗe kas.
15 Ɗangɓe Nwòo nə wuut am shin put mpwoo nə kaa gyeen sə, ɓe kə am nə ɗel mat nə kə nə soo war seet kə nə kə tungzung nə.
16 Ɗangɓe yil nə ɓam mat nə war, ɓe nə wang pwoo nə ɓe nə ɗal gyeen ɗe cut am nə wuut pwoo wur nə.
17 Tuup fes tu nwòo nə nɗang mat war kaaɗe nə naa baa nə mak yaa mat nə war kas, ɓe nə dəm yaa lek nkaa ndang kə war nə mo. Dang kə mat nə, a nen ɗe moo kələng ɗoo kə Naan, ɗe mo kə caamkat kə Jesu.
18 kut am nə ɗar nkaa pwoo ɗyees mə am baahar ne.

13

Luwayil mo vəl

1 nWoo, nə ɗar duk ɗyees kə pwoo am baahar ɓe nnaa mee Luwayil kə put ɗəən am baahar. nə kə soom mo kaapaat, kə káa mo pwoovəl, nə kə mbiikáa mə mulki mo kaapaat nkaa soom wur nə mo, koo a káa ɗeɗang yii, ɓe mo ran mee səm ɗe nə satpwoo ɗebish.
2 Luwayil ɗe nghan naa nə, nə lapshak kə lushim, ɗang nə kə shii kaa mə ludang kə pwoo nə kaa mə nvar sə nwoo nə shin ɓal fen luwayil kə peetong mulki wur nə kə iiko Ɗeɓal.
3 Mee ɓut káa wur nə mo nciit kə nə mee laa ɗebish bish ɗang laa ɗebish-bish nə kə zuum. Yil nə gam kə mbii aapwoo ɓe nə taadang Luwayil nə.
4 Gurum mo seyil nwoo nə ɓeeɗe nə shin iikoo luwayil nə, ɗang ɓe mo seyil nluwayil nə ɓe mo tal nənee <<A wee kaa luwayil nə sə? A wee mak cin lek kə nə yii?>>
5 Mo shin pwoo nluwa ɗesə nə mbe kə nə satpwoo roop, kə moo fələp Naan ɗe kə nə cin ɗak kə iikoo fən ɗi mbə tar mo laarfeer baavəl.
6 Luwa nə wang pwoo nə mbe kə nə satpwoo ɗebuu mo kaa Naan, kə nə təkook kə səm wur ɗi kə peetong wur, kə des ɗi mo kə tong a Ɗengnan
7 Mo Shin ɓal nə mbəkə nə cin lek ɗe nkaa nen Naan ɗeɓang mo kə se koorong kaa mo. Ɗang mo shin iiko nkaa jir soon ɗeɗang yii, gurum ɗeɗang yii, liispwoo ɗeɗang yii? kə yil ɗəɗang yi.
8 Jir nən ɗe moo kə tong nɗəən ɓəmyil ɗesə mo ɓe seyil luwayil nə. Jir səm ɗi baa mo kə ran mo ɗəən bəəthaal mə seen mə laatəm, laatəm ɗə di mo tuu pə gyet ɗe nshee kə yil nə.
9 Ngwe ɗe wur kə kom
mbə kələngpee.
<<
10 Katɗang mee gurum
bə dəm pee shoot,

ɓe moo dəm kə wur peeshoot.
Katɗang mo
ntu mee gwe a shi kwai,
ɓe nə a təng mo ntu wur
a shi kwai nə.>>
Ɗesə nə a petpee mbəkə mo gung, kə mo ɗar ɗe ɓalɓal kə shinzeen nkwang nen Naan mo.

Luwa Yil Ɗe Put mɓəmyil Nə

11 Ɗangɓe naa mee luwayil ɗevəl, ɗə nii put ɗəən Ɓəmyil. Luwa ɗesə nə kə soom mo vəl kaa laatəm sə, Mbe nə leeshap kaa kut am sə.
12 Luwa ɗesə nə cin ɗak kə iiko mə luwayil ɗeshee nə koppee nə, kə nə lee ɓəmyilɗ kə mbii ɗe kə tong ɗəən mo seyil ɗe luwayil ɗeshee nə, ɗe laa nə ɗebish bish sə kə zuum.
13 Luwayil ɗevəl ɗesə nə cin mbii nnaaman mo ɗes hakyeng, nə le kə wus tong aɗeng Naan sham nkaa ɓəmyil nə nyitnaapee gurum mo.
14 Mbee mbii nnaaman nə mo ɓe mo shin ɓal nə ɓe cin mbii mo koo-pee mə luwayil ɗe nshee nə, nə gwam nen tong ɗəən ɓəm-yil nə mo. wur lee mo mo ɗen mbii kum mo ɓut shin ɗədes luwayil ɗe ɗi wur kat laa shi kwai jir kəsə ɓe wur kə seen.
15 Mo shínɓal nluwayil ɗevəl kə wur shin nook ɗe kum luwayil ɗinshee nə, kə kum nə leeshaap ɗi kə wur lee jir ngwe ɗi wur cii seyil kum nə ɓe mo tu.
16 Nə lee ting gurum mo jir, ɗeɗes kə ɗelee, nenlong, kə nenjeel, jeplu mo, kə kərem mo, kə mo lap mee mbiinaaman nkaa sarse mo, koo nkaa pəkyeen mo mo,
17 Kə taji mo mak seet koo seet kə mbii kas see mo kə mbii naaman ɗese, ɗe nə a səm luwayil məne koo mee lambaa ɗe naa səm nə.
18 Ɗese nə wal a seen ɓe see a ngwe ɗe wur kə seen, yit gwe ɗe wur kə ɗyeen wur yakshii luwayil nə mo ɗe, Mɓeɗe nə a lambaa mə gurum ɓe lambaa nə a 666.

14

Laatəm kə Gurum Mo 144,000

1 Kaaɗe wen ɗiyeep yit, ɓe wen naa Laatəm akyeen fen, wur ɗar nkaa jwak nZayon, ashak kə nen wur gurum, ɗe mo wul ngal kambil məndong kə laarfeer baafeer (144,000). Das ɗesə nə mo kə səm Laatəm nə, kə səm kə puun wur a rəran nkaa pəkyeen mo jir.
2 Ɗangɓe wen kələng mee ɗoo sə nɗəən ɗengnaan, ɗe nə nciit-nciit kə wal kə am ɗe nə sham nɗang ɗes, kə nə wal kaa peekwoot sə. Ɗoo ɗe kəleng nə, nə a kaa nen ɗe mo pə taa nɗeng-nɗeng sə.
3 Mo cin kook ɗepwoo ntoom kə mpeetong mə mulki nə, kə ntoom kə mbii ɗefeer ɗe mo kə seen sə mo, kə ntoom kə nennan sə mo. Baa mee ngwe mak kám kook mənə kas, see a das ɗe mo ngal kambil məndong kə laarfeer baafeer. A mo a nen ɗe mo kə ten ang mo nɗəən yil nə.
4 Das ɗesə nə mo a nen ɗe baa gyet mo cam təkook kə sut kə mat mo kas, moo cam man mee mat mo kas. Mo dəm nɗang Laatəm nə, koo a pee ɗeɗang yii. Mo ang mo mɓut gurum mo, kə mo shin mo kaa laa təng ɗeshee nə nNaan, kə Laatəm nə.
5 Baa mee ɗung cam put mpwoo mo kas, mbəɗe baa mo kə mee shikbish kas.

Jeplep-Naan mo kun

6 Ɗangɓe wen naa mee ngulep Naan pwoo, nkaa mwaan nɗəən kut a shi cáap, wur kə pwoo ɗeret, ɗeɗəm ngaa-ngaa, Mbəkə wur sat nə ɗe nen ɗe mo nɗəən ɓəm-yil ɗese. Pwoo ɗesə nə, nə a mbə koo a yil ɗeɗang yii, kə mbə koo a soon ɗeɗang yii, koo a lespwoo ɗeɗang yii, kə nə a mbə gurum mo.

7 Wur sat shi ɗoo ɗeɗes nənee, <<Wu kəər Naan, wu cin ɗeɗes nwur, mbəɗe puus tokɗyeel wur nə jì wul. Wu seyil nNaan, mbəɗe a wur le ɗeng mo kə yil nə. A wur le am nɗəən baahar, kə tuɓut mo zak.>>
8 nGulep Naan ɗevəl nə, jì sat nənee, << pal! Pal!! Yil Babilon ɗeɗes nə pal!!!. Gyet a war le ɗang gurum ɗe nɗəən yil nə mo shinə-shinə mo shwaa am yuurpee, ɗe nə a mə cin ngaa.>>
9 Mee ngulep Naan ɗekun wur taa dang mo, wur sat shi ɗoo ɗeɓal nənee, << Katɗang mee gurum seyil nluwayil sə, kə muriin wur, mbe kə ngwe mənə lap mbiinaaman mə luwayil nə nkaa pəkyeen wur koo sar wur,
10 Mo jir ɓe nshwaa am laa ting ɗe mə tuup Naan, Ɗi wur kə ten ɗoo shiɓal nɗəən ɗaa shool wur ɗe nə a mə tuup wur. Mo nshínjeel ngwar mənə shi wus ɗenaat, ntoom jeplep-Naan ɗeɓang mo, kə Laatəm ne.
11 Ɗangɓe dyeel mə shwaajeel kə das mənə mo, nə yool kaa aɗeng mbə ngaa-ngaa. Baa mee nookɗi ɗi kas par kə puus ɓe nen ɗe mo seyil nluwayil kə mə riin nə, Kə koo aweyi ɗe la mbiinaaman mə səm ne.>>
12 Ɗesə petpee nen Naan mo, mbəkə mo gung ɗe ndəən tap kə Wàar Naan, kə zak, mbəkə mo ɗar ɗe ɓalɓal shi shinzeen mo nɗəən Jesu.
13 Ɗangɓe wen kələng mee ɗoo ndəən ɗengnaan, nə sat nənee, <<A ran ɗesə, Ɗeret aa nen ɗe mo kə murep, nen ɗe mo mmurəp ɗəən Daa, yool nyaksə. ɗel dəm akyeen>> Riin nə sat nə, << Ii, <<mo nnookɗi mɓut nɗak mo mo, mbəɗe ɗak cin mo nə dəm nɗang mo.>>

Ɗyip Ɓəm-yil nə

14 Naapee, akyeen fen, ɓe wen naa mee nluu ɗepiyaa, mee gwar kətong nkaa nluu nə, ɗe wur lapshak kə Làa Gurum. Wur kə mbiikáa mə zinariya nkaa káa wur, ɗə wur kə mee jeem ɗesese nsar wur.
15 Ɓe mee ngulep-Naan wur jì put ndəən Lu Naan ɗəɗes, ɓe wur petpee gwar ɗe wur tong nkaa nluu sə, shi ɗoo ɗeɓal, <<A mang jeem fwa nə, kə a yaa ɗiip-ɗiip ɗe, mbəɗe pee mə ɗiip nə kə jì wul, ɓedə Ɗəɓen nə kə nung mak ɗiip.>>
16 Gwar ɗe wur tong nkaa nluu sə, wur wiit jeem wur nkaa maar ɗe mo nɗəən ɓəmyil nə, ɓe mo ɗiip ɓəm-yil nə.
17 Mee ngulep Naan, wur jì put ndəən Lu Naan ɗeɗes nə nɗəən ɗengnaan, ngulep ɗesə wur kə jeem ɗesese nsar wur zak.
18 Mee ngulep Naan, ɗe a wur kə tap wus, wur jì put a npee wus mbezuum ɗi, wur pet ngulep Naan ɗe wur kə jeem ɗesese sə shi ɗoo ɗeɓal nənee, <<A mang jeem fwa, kə a yaa saa tuun laatəng anab ɗi mə ɓəm yil ɗesə nə, mbəɗe laatəng anab nə mo kə nung.>>
19 Ngulep Naan nə wur wiit jeem wur nkaa yil nə, ɓe wur yaa saa tuun anab mo, ɗangɓe wur le mo nɗəən pee ɗwat am anab, ɗe nə a tuup Naan ɗəɗes.
20 Mo təreng, kə mo ɗwat làa anab nə mo, aɓwoon yilkaam nə. Toom put nɗəən làa anab ɗesə nə mo, mɓe toom nə sham kaa am sə, ɗe jong nə wul meel mo ngal məndong kə kambil peemee, kə jurum nə a kaa kám kə shii mo paat sə.

15

Nenlep mo pwoovəl kə jeel mo pwoovəl

1 Ɗang wen naa, mee mbiinaaman ɗəɗes, ɗe nə ɗee a mbii aapwoo nɗəən ɗengnaan. Wen naa nenlep Naan mo pwoovəl, kə jeel ɗe mə kyes nə mo pwoovəl zak. A shi jeel ɗesə mo, ɓe Naan wur woo kyes kə tuup wur.
2 Ɗangɓe wen naa, mee mbəɗe nən nciit kə am baahar mə gəlas, ɗe mo riyeep nə ashak kə wus, Nen ɗe mo se koorong nkaa luwa sə, kə nkaa muriin wur, kə nkaa gwar

ɗe səm wur a səmɗuu (lambaa), moo ɗar ɗe mpwoo gənə nə. Mo kə ndeng-ndeng mo nsar mo, ɗe Naan wur shin mo,
3 ɗangɓe mo cin kook mə Mosis kərem Naan, kə kook Laatəm nə, mo cin kook nə nənee,
<<Ɗak fwa nə mo a ɗənan-nan mo,
ɗe mo aapwoo,
Daa Naan ɗe ɓal met jir.
Ar fwa nə mo a ɗe ndəre, kə mo azeen-nzeen zak,
Mishkoom mə gurum ɗe mo ndəən yil nə mo jir.
4 A wii nkəər waa kas ye,
Daa? Kəzak, a wii nnook kwoop səm fwa ye?
Daa a waa mməsak, a ɗeɓang.
Gurum ɗe nɗəən yil mo jir, mo njì
seyil nwaa.
Mɓeeɗe gurum mo jir,
mo kə woo ɗak fwa
ɗe ndere nə mo.>>
5 Aɓwoon ɗese, ɓe nghan naapee aɗengnaan, ɓe nghan naa mo wangpee ɗeɓang mə bit mə Naan, ɗe nə a langteng kə pwoo ɗe gyet Naan wur kə ten tuweer ne.
6 Nenlep Naan mo pwoovəl, ɗe mo kə jeel mə kyes ɗe pwoovəl sə, mo jì put ndəən Lu Naan ɗəɗes, ɗe nə a mə Bìt Daa nə. Mo jwal a lée ɗeɓang, fuwaat ɗeməlep mo, ɗe moo mangyit. Mo ɓwoot tuur fur mo shi zaal ɗe mo ɗak mo a shi zinariya.
7 Memee ndəən mbii ɗefeer ɗe mo kə seen sə shin ɗaa shool mə zinariya mo pwoovəl, nenlep Naan ɗe pwoovəl nə mo. Ɗaa shool ɗesə nə mo gam kə tuup Naan ɗe wur kə seen ɗeɗəm ngaa-ngaa.
8 Ɓə Lu Naan ɗeɗes nə gam kə ɗyeel mə ɗeɗes wur, kə iiko wur zak. Baa mee gurum mak ɗel nɗəən Lu Naan ɗeɗes nə kas, see aɓwoon ɗe jeel ɗe pwoovəl mə nenlep ɗə pwoovəl nə mo gam.

16

Daa mo pwoovəl mə tuup Naan

1 Ɗangɓe nghan kələng mee ɗoo ɗeɓal nɗəən Lu Naan ɗeɗes nə, nə sat nenlep kə Naan ɗe pwoovəl nə mo nənee, <<Wu dəm wu ɗoo mbii ɗe ndəən ɗaa shool ɗe pwoovəl ɗi mə tuup Naan nə mo nkaa yil ne.>>
2 Ngulep Naan ɗinshee wur dəm ɗoo mbii ɗe nə nɗəən ɗaa shool ɗe wur kə nə nkaa yil nə. Ɗangɓe sərep ɗeshwal ɗe mo bish naa, mo pwas nen ɗe mo kə fili (alaama) mə luwa nkaa sut sə, kə nen ɗe ɗi mo seyil mmuriin kə luwa ne.
3 Ngulep Naan ɗevəl wur dəm ɗoo mbəɗe nə nɗəən ɗaa ɗe wur kə nə nkaa baahar, ɗangɓe am nə cəər ɗee kaa toom kə ngu mumuut sə. Mɓe ɗe mo kə seen ɗe moo tong nɗəən am, mo murap jir.
4 Ngulep Naan ɗekun, wur dəm ɗoo mbəɗe nə nɗəən ɗaa ɗe wur kə nə nkaa gənə am mo, kə tuɓut mo. Am nə mo cəər ɗee a toom.
5 Wen kələng ngulep ɗe wur tap kə am mo, wur sat nənee,
<<Waa a ɗin ndəret,
mbə canɗyeel ɗesə mo,
Waa a ɗeɓang,
waa ɗe gyet yam, ɓə waa ɗə,
waa ɗe waa ɗe yaksə.
6 Mɓeeɗe gyet mo ɓeer toom
kə nen fwa mo,
kə toom nensatpwoo fwa mo zak,

<<Mbe waa kə shin toom
mo shwaa ntiit-ntiit kə kwat mo.>>
7 Ɗangɓe nghan kələng mee ɗoo
a peewus mbezuum nə sat zak nənee,
<<Ii, Daa Naan ɗeɓal met jir.
Azeen-nzeen, canɗyeel fwa nə mo azeen,
kə mo a ndəre zak.>>
8 Ngulep Naan ɗefeer, wur dəm ɗoo mbəɗe nə nɗəən ɗaa ɗe wur kə nə, nkaa puus. Ɗangɓe mo cínɓal mpuus nə, mbəkə nə caan gurum mo ɗe shi wus.
9 Tal kə puus nə fes ɓaan gurum mo, shiɓal, mbe mo satpwoo ɗebuu nkaa səm kə Naan, ɗe wur kə iiko nkaa jeel nə mo. Mbe mo chi tuwap, baa mo kwoop ɗeɗes Naan kas.
10 Ngulep Naan ɗepaat, wur dəm ɗoo mbəɗe nə nɗəən ɗaa ɗe wur kə nə, nkaa pee mə mulki mə luwa nə. Ɗangɓe mulki kə luwa nə cəər ɗee a peenkoo. Ɓe gurum mo ərap liis fur mo mbə jeel ɗe mo nkaa shwaa ne.
11 Gurum mo waa satpwoo ɗebuu nkaa Naan, mbə shwaajeel ɗe mo nkaa shwaa nə, kə sərap mo mo zak, mɓe jir kəse, ɓe mo chi tuwap, mbə ɗak ɗebish ɗe mo kə ten cin mo.
12 Ngulep Naan ɗepeemee, wur dəm ɗoo mbəɗe nə nɗəən ɗaa ɗe wur kəni, nkaa gənə Yufrates ɗeɗes sə, ɓe am ɗe nə nɗəən gənə ɗesə nə ɗel fii, mbəkə nə ɗak ar ɗe mishkoom ɗe mo njì nkoop puus kəkàa.
13 Ɗangɓe nghan naa riin ɗebish mo kun, ɗe mo kaa nzargook mo sə, mo jì put nɗəən pwoo kə kus nwòo sə, kə nɗəən pwoo kə luwa sə, kə nɗəən pwoo kə ngusatpwoo Naan mə ɗung sə.
14 Riin ɗebish ɗesə nə mo nkaa cin mbə aapwoo mo ɗes hakyeng. Mo dəm pee mishkoom mə yil ɗesə mo jir, mbəkə mo kyak mo le ɗe ashak mbə cin lek parpuus ɗeɗes mə Naan ɗeɓal met jir sə.
15 <<Wu naa nghan njì a kaa wat sə! Nen ɗe mo tong shi gongpee, ɗe mo kə lée fur mo a ləlep, mbəkə taji mo put ngum, kə mo kat naashwoop ɗe kas, ɓe nen mənə mo nkat ɗeret.>>
16 Riin ɗebish ɗesə nə mo kyak mishkoom mə yil ɗesə mo le ashak, mmee mɓeɗə moo pet nə shi lespwoo mə nen Yahudi mo a Armageddon.
17 Ngulep ɗepwoovəl, wur dəm ɗoo mbəɗe nə nɗəən ɗaa ɗe wur kənə nkaa kut. Ɗang mee ɗoo ɗeɓal jì put nɗəən Lu kə Naan ɗəɗes, a peetong mə mulki nə nənee, <<Nə kə shin!>>
18 Kəzak, pee nə məlep, nluupet, kə pee nə gwan. Yil nə yoon shiɓal, ɗe baa yil kə kyam yoon kaa mənə sə kas, pəgyet ɗe gurum mo yaa tong ɗe ndəən yil ne.
19 Bərnən ɗeɗes nə ɓàk kun, kə kaar yil ɗe ndəən yil nə mo jir, mo shirip. Naan wur pan Babilon ɗeɗes sə, mbe wur cin kap ɗe nə gam kə am anab (filip) ɗe nə a mə tuup wur nwura shwaa.
20 Koo rep laayil ɗeɗangyi ɗe am neer nə cəərkaat, ɓe nə su dəm loom, kə ɗengjwak mo su dəm laam zak.
21 Ɗaar ɗənan-nan mo put nɗengnaan, mbe mo sham taa nkaa gurum mo, koo a ɗaar ɗeɗangyi ɓe toon kə nə wul kaa mə bufu kəən sə. Gurum mo satpwoo ɗebuu nkaa Naan, mbə shwal ɗe moo shwaa nə, mbə sham kə ɗaar ɗesə nə mo, kə zak, mɓeeɗe jeel nə fes shwal zam hakyeng.

17

Mat ngaa ɗeɗes kə luwayil sə

1 Memee mɓut nenlep Naan ɗe pwoovəl sə mo ɗe mo kə ɗaa mo pwoovəl sə wur jì mpee nghan ɗə, ɓe wur sat nghan nənee, <<A jì, ɓe nghan nkám nwaa, kar ɗe mo can mmat ngaa ɗeɗes nə ɗə war kə tong pəkom am mo.

2 Mishkoom ɗe mə yil ɗesə mo cin ngaa ashak kə war, kə gurum ɗe nɗəən yil ɗesə
mo fes yuur kə am anab mə ngaa war nə.>>
3 Ɓe la lep Naan mang an seet kə nə ɓut Riin, sə dəm a naaryil, a npee ɗe baa am
ɗe kas. A naaryil nə, ɓe nghan naa mee mat kə tong nkaa mee luwayil ɗe nə a naat.
Mo ran səm ɗebish mo, ɗe mo satpwoo ɗebuu nkaa Naan. Luwayil ɗesə nə kə káa mo
pwoovəl, kə soom mo kaapaat.
4 Mat nə war tap jwal a lée ɗe mo pan a naat mo ɗe mo ret naa zam, war kə tap ɗak
mo a shi mbəɗe mo ɗak mo a shi zinariya kə ngək ɗeapwus mo, kə mbii jwat ɗe rəret
mo, kaa mbəɗe moo pet nə a peyal mo sə. Mat nə war kə mee ɗekwat nsar war, ɗe mo
ɗak a shi zinariya, ɗe nə gam kə mbə ɗebish mo, ɗe mo a mə ar tong war ɗebish mə
ngaa.
5 Səm ɗə Mo ran nkaa pəkeen war nə a bii ɗe mo manshi nə kas. BABILON ƊEƊES,
NƏƏN MAT nGAA MO, KƏ mBƏ ƊEBISH ƊE MO nƊƏƏN YIL NƏ JIR.
6 Wen naa mat nə war kə yuur shi toom nen Naan ɗe ɓang mo, Toom nen ɗe gyet
mo shin langtəng kə Jesu. Kaaɗe naa war, ɓe nə fes aapwoo nghan zam.
7 Ngulep Naan wur tal pə nghan nənee, <<A mii aapwoo nwaa yii? Wen woo shii
mbə ɗe baa a manshi nə kas kaa mat nə kə luwayil ɗe war kə lang kaa nə ɗe nə kə káa
mo pwoovəl, kə soom mo kaapaat sə.
8 Luwayil ɗe a naa sə, ɗə gyet yam ɓe nə di, mɓe yaksə, baa nə kuɗi kas, nən yool
kàa put a nɗəən tuun ɗe baa nii peeɗar kas sə, mbəkə nə dəm ɗe a npeeɗe mo ntu nə
ɗe vit. Nen ɗe mo ndəən yil ɗese, ɗe pəgyet ɗe nshee kə yil nə, ɓe baa mo ran səm mo
mo nɗəən buthaal mə seen kas. Nin aapwoo mo mbə naa luwayil ɗesə nə, mbəɗe gyet
nə ɗi kə seen, mɓe nə kə muut, jir kəsə, ɓe nə nwaa baaji put kə seen zak.
9 <<Ɗəsə kə rəɓet a pətuup ɗe kə seen manshi bii mo. Káa ɗe pwoovəl nə mo, mo a
zuul mo pwoovəl, ɗe mat nə war tong nkaa mo sə.
10 Mo a mishkom mo pwoovəl zak. Mo kə sham kə paat mo ndəən mulki mo, mɓe
məndong ɗe nkaa se mulki yaksə. Baa ɗevəl nə kə jì wul kas, mɓe katɗang wur njì wul,
ɓe wur nse mulki nə a mbə rep pee lee ɓejee ɗak.
11 Luwayil ɗe ɗi nə ɗi, yaksə baa nə kuɗi kas, a nə a mishkoom ɗepwookun nə. Mɓe
nə a nɗəən soon mishkoom ɗe pwoovəl sə mo. Ɓe nə nkaa dəm a pee ɗe mo təkook kə
nə.
12 <<Soom ɗekaapaat ɗe a naa sə mo, mo a mishkoom mo kaapaat, ɗe baa mo kəcin
mulki mo kas aku. Ɓe mbə awa məndong, ɓe mo ncin iiko mo kaa mishkoom mo sə,
kə mo cin mulki ɗe ashak kə luwayil ne.
13 Mishkoom ɗekaapaat sə mo, pan mo nə mo a ɗeməndong, mo ncin ɓal mo, kə iiko
mo nluwayil ne.
14 Mo ncìn lek kə Laatəm nə, mɓe Laatəm nə wur nse koorong nkaa mo, mbəɗe a
wur a Daa ndaa mo, Mishkoom kə mishkoom mo, ashak kə wur, ɓe nen ɗe wur kə ten
pərep, kə bələp mo, mo nse koorong zak.>>
15 Ɗangɓə ngulepnaan wur sat nghan nənee, <<Am ɗe a naa sə, a mpeeɗə mat ngaa sə
war tong ɗə, gurum mo, kuur gurum mo shinə-shinə, kə yil mo shinə-shinə, kə liispwoo
mo shinə-shinə zak.
16 Soom ɗe kaapaat ɗe a naa sə mo, kə luwayil nə, mo mɓə cii mat ngaa nə. Mo mbə
təkook kə mbii ɗə war kə nə mo jir, mbə mo yit war ɗee ngum, mo nse luwa war, kə
mo ncaan war shi wus.
17 A Naan wur kə ten le mənə nɗəən pətuup mo, mbəkə mo cin mbəɗe nə gam ɗyen
wur ɗə, kaaɗə mo ɓalkaa mo mo, mbəkə mo shínɓal mo mo, mbə se mulki kə luwayil
nə, mbe parɗi pwoonaan nə gam.
18 Mat ɗe nwaa a naa nə, a yil ɗeɗes ɗe nə kə cin mulki, nkaa mishkoom mə yil nə
mo.>>

18

Pal Bərnən mBabilon

1 Aɓwoon ɗese, ɓə nghan naa mee ngulepnaan npoo kə sham nɗəən ɗengnaan.
Ngulepnaan ɗesə wur kə iiko ɗeɗes zam. Mɓə peeɓang mə iiko wur nə ɓang yil nə
kədəng.
2 Shi ɗoo ɗeɗes ɓe wur le or:
<<Ɓal fi kə kyes! Ɓal fi kə kyes!
Yil nBabilon ɗeɗes
War kə ɗee a tulu
riin ɗebish mo
War ɗee a peetong mə
koo a riin ɗebish ɗeɗangyii,
War ɗee a peetong mə
koo a mbə ɗerap,
kə nyer ɗebish.
Kə koo a luwa ɗeɗang ɗe nyakkap.
3 Mɓeeɗe gyet gurum nyil mo shini-shini, gyet mo shwaa a am anab
mə ngaa ashak kə war.
Mishkoom mə yil ɗəsə mo
gyet mo cin ngaa kə war
Kə nennwer
ɗe mə yil ɗesə mo,
moo long a shi ləɓet mbə bii
kə kat war ɗe mə yil ɗese, ɗe nə met mə sat.>>

Kar Bə Dyeel Ɗe Nə Mbə Taa nBabilon

4 Ɗangɓe wen kələng mee ɗoo npoo
ɗe nə put nɗəən ɗengnaan, nə sat nənee,
<<Wun nen fən mo,
wu put aku ndəən war,
mɓekə taji mo cin kwat nwun ashak kə war mbə shikbish war nə mo kas,
Mɓekə taji wu lap memee nɗəən jeel war nə mo kas.
5 Mbəɗə shikbish war nə mo kə ak
kàa wul a ɗengnaan,
Naan kə yee
ɗakɗebish war mo.
6 Wu kwat war nciit
kə mbii ɗə war kə cin wun,
wu kwat war yitvəl,
mbə mbii ɗe gyet war kə cin mo nwun.
Wu ɗoo mo yitvəl, kaaɗe gyet
war kə kam nwun ɗin
ɗekwat war sə.
7 Wu yit kə kwat ɗe nə a mə kar kə jeel
ɗe war lap nə, nə ɗee nciit-nciit kə ram kə long ɗe gyet war shin nkáa war,
mɓeeɗe war nkaa ɗyeep kaa nnee
<wen a mishkoom ɗe mat. baa wen a matkaa,
baa wen cam
wal maap kas.>
8 Mɓemənə ɓe, jeel war nə mo njì taa
nkaa war ndi mman, mɓeeɗi a parpuus məndong,
ɓe muut kə maap, kə neen, mo ntaa nkaa war.

Ɗangɓe wus ncaan war,
mbəɗe Daa Naan
ɗe wur ntokɗyeel nwar,
wur kə iiko ɗes.
9 <<Katɗang mishkoom mə ɓəm-yil ɗesə mo, ɗe gyet mo cin ngaa ashak kə war, ɗe gyet mo se pak long war nə mo ashak kə war, ɓe mo nnaa ɗyeel ɗe nə caan war, ɓe mo nwal kə maap mbə war.
10 Mbee jeel ɗeɗes ɗe war shwaa nə. Ɓe kəərmuut nyaa mo, mbə mo nɗar a jong-jong kə moo wal ɗə, kə mo nsat nənee,
<<Jeel! Jeel mɓee wii yil
ɗeɗes Babilon!
Yil ɗe gyet wii kə iiko ɗes,
nɗəən awa məndong,
ɓe kyes fii nə jì wul!>>
11 <<Nennwer ɗe mo ɓəm-yil nə mo, mo nwal kə maap nkaa war, mbəɗe baa mee ngwe kuɗi, nseet lée mo mo kas.
12 Lée nwar ɗe mo a zinariya mo, kə mə azurfa mo, kə mə nghək ɗeret ɗe moo məlep nyilaknyilak, kə nlər ɗe rəret mo shini-shini, kə nlər ɗe pan a naat mo, kə shiyeep ɗeret mo, kə mbii ɗe mo ɗak mo a shi oos nə mo, kə shiyeep ɗekərəm mo, kə mbəɗe mo ɗak mo a shi shool ɗeret mo, kə nghək ɗeret ɗe mə ɗyiklu mo,
13 kə bii ɗe kə toos shangshang, kaa sinamon, kə le shəta, meer, kə frankisens, kə mwoor ɗe gurum kə caan, mbəkə wur kələng toos ɗeshang nə ɗe sə, kə mə am anab, kə mə mwoor paat, kə mə áas ɗeret mo, mə alkama, kə mə randong mo, kə təm mo, kə mə bəring mo, kə mə keke bəring, kə gurum mo ɗi mo sərep mo kaa kərem mo sə>>
14 Nennwer nə mo nsat nwar nənee,
<<Jir mbii ɗi rəret ɗe ɗi yii leyit nkaa mo,
moo ɗel dəm jee.
Long fii mo jir,
kə rak fii nə mo jir,
mo nloom.
Baa wii kuɗi
yii kat
mo ɗi zak kas.>>
15 Nennwer ɗe mo seet kə mbii ɗesə mo, ɗe mo kat long pə war di, mo nɗar jong-jong, kə kəərmuut fes yaa mo, mbə shwaajeel ɗe war nkaa shwaa nə mo nwal kə maap.
16 Har mo nfwo ruruu nənee,
<<Jeel fii, jeel fii, wii yil ɗəɗes,
gyet yam, ɓe wii yii jwal a lee mulki ɗi rəret mo
ɗetap piyaa mo, kə ɗetap naat juwal mo.
Ɗi mo məlep shi zinariya,
kə shi nghək ɗekərəm
ɗi mo,
kə lilliu.
17 nƊəən awa məndong ɓejee,
ɓə long fii ɗeɗes sə mo ɗee a ɗebuu!>
Jir nentung tii am mo, kə gurum ɗe moo ghər mo ntii nə mo, kə nen ɗe moo kat mbii teer mo mo a nɗəən baahar mo, das ɗesə mo jir, mo nɗar jong-jong, kə war.
18 Katɗang mo nnaa ɗyeel mə caan war nə kàa, ɓe mo nfwo or shiɓal nənee, <Baa mo cam kat mee yil ɗeɗes kaa yil sə kas.>
19 Mo kok yil le nkaa káa mo mo, ashak kə wal, kə maap nənee,
<<Jeel fii! Jeel fii, wii yil ɗeɗes,
Gyet yam ɓe nen

ɗe mo kə tii mo nkaa baahar,
moo kat long a mbə long fii,
mɓe ndəən awa məndong,
ɓe wii ɗee
a ɗeləloom jee!>
20 Wii ɗengnaan, yi cin retnyit,
mbə mbii ɗe nə kat yil ɗesə war.
Wu cin retnyit, wun nen Naan mo,
kə wun jeplep mo, kə nensatpwoo Naan mo,
mɓeeɗe Naan wur canɗyeel nwar,
mɓee mbii ɗe gyet war
kəcin mo nwun.>>

Kyes mBabilon

21 Ɗangɓe mee ngulep Naan ɗeɓal, wur mang mee nghək ɗeɗes kaa fin ɗyees ɗak sə,
wur vwet nə nɗəən am baahar, kə wur sat nənee,
<<Mo mɓwet Babilon yil ɗeɗes
sə a shiɓal aasə zak,
baa mo nkuɗi
kə naa war ɗe zak kas.
22 Baa mo mbaa kələng wal kə ndeng-ndeng, kə ɗoo nenkook mo,
kə wal mɓel, kə wal nfeer mo nɗəən wii Babilon kas.
Baa mo nwaa kat mee ngucìn ɗak shi sar,
mə koo a kaan ɗak ɗeɗangyi nɗəən wa kas.
Baa mo waa baa kələng
wal nfin ɗyees
ɗakmo nɗəən wii kas.
23 Baa mee wus ngyem nwaa baa ɓangpee ɗi nɗəən wii kas.
Baa mo waa baa kələng mee ɗoo məshpwoo kə matpoo nɗəən wii kas.
Gyet yam, ɓe nennwer fii nə mo, a nen ɗənan-nan mə yil nə mo.
Gyet a shi mulgut mə soot fii,
ɓe yii le gurum ɗe mo ndəən yil nə mo jir,
mo taa mer ar ɗi buu.
24 Gyet a nɗəən Babilon,
ɓe mo kat toom
nensatpwoo Naan mo,
kə toom mə nen Naan mo, kə toom mə gurum
ɗe gyet mo saa mo jir nɗəən ɓəm-yil nə.>>

19

kwoop Naan Ɓe Pal mBabilon

1 Aɓwoon ɗese, ɓe nghan kələng mee ɗoo ɗe nə kaa ɗoo ɗeɗes, mə gurum mo ɗeɗes
sə nɗəən ɗengnaan. Ɗoo nə mo sat nənee,
<< kwoop Naan!
Mɓeeɗe ɓam, kə ram,
kə iiko mo a mə Daa Naan fun.
2 Mɓeeɗe canɗyeel wur
nə azeen, kə nə a ndəret.
Wur kə canɗyeel ɗebish, mmat ngaa sə.
Ɗe gyet war təkook yil nə shi ngaa war sə.
Wur baa kwat war,
nciit kə toom kə kərem
wur ɗe gyet war twe mo.>>

3 Kəzak, mo waa baa fwo or shiɓal nənee,
<< kwoop Naan!
Ɗyeel ɗe mo caan war
nə nkàa ɗeng ngaa-ngaa.>>
4 Nennan ɗe laarvəl baafeer sə mo, kə mbii ɗefeer ɗe mo kə seen sə mo, mo kurum nyil, kə mo seyil ɗe nNaan, ɗe wur tong a peetong mə mulki. Mo seyil nwur, mo sat nənee, <<Nə aa sə! Kwoop Naan!>>
5 Ɗangɓe mee ɗoo jì put ɗe nɗəən peetong mə mulki nə nənee,
<<Kwoop Naan fun,
wun kərem wur mo,
wun ɗe wuu kər wur,
nen ɗeɗyeen mo, kə nen ɗenan mo jir.>>
6 Ɗangɓe wen kəleng mee mbii kaa ɗoo kə gurum mo ɗes sə, nən nciit kə wal kə am ɗəɗes, ɗe nii sham ndang, kə nə wal kaa nluu ɗe nii pet sə. Ɗoo nə mo sat nənee,
<<Kwoop Naan!
Mɓeeɗe Daa Naan fun ɗeɓal jir,
wur se mulki.
7 Wu yit kə mə cin retnyit shi pətuup ɗeɓang,
wu yit kə mə shin ɗeɗes nwur.
Mɓeeɗe pee nə wul, ɗe Laatəm kə Naan wur ncìnɗyik.
Matpoo nə war kə ɗak seet mbə ɗyik nə.
8 Mo shin lée ɗepiyaa peng-peng mo nwar,
mɓekə war lep ɗi.>>
(Lée ɗepiyaa peng-peng nə mo,
moo kám a ɗak ɗeret ɗe nen Naan ɗe pang mo kə ten cin.)
9 Ɗangɓe ngulep Naan wur sat nghan nənee, <<A ran ɗesə. Ɗeret nkaa nen ɗe mo pərep mo mbə se serəɓet mə Laatəm nə.>>
Ngulep Naan wur waa baa sat nghan nənee, <<Ɗese nə a pwoo Naan azeen-nzeen.>>
10 Wen saam nyil ntoom wur, mbəkə nghan seyil ɗi nwur, mbə wur sat nghan nənee, <<Taji a cin mənə kas, nghan a kərem Naan kaa waa sə, <<kə koor ɗyemnəən fun ɗe mo lap langteng mə Jesu sə. A seyil a nNaan.
Pwoo ɗe Jesu wur woo nə, a nə a káa riin nensatpwoo Naan mo.>>

Jeplek Ɗe a Ɗengnaan Mo Se Koorong nKaa Luwa Yil Nə

11 Wen naa Ɗengnaan a wuwang, ɓe mee bəring ɗepiyaa ɗe nii ɗar a kyen fen, ɗe səm kə gwar ɗe wur lang bəring ɗepiyaa nə a Ngwe ɗe ndəre, kə Nguzeen. Wur canɗyeel a ndəən ar ɗe ndəre, kə cin lek zak.
12 Yit wur mo a kaa aawus sə, kə wur kə mbiikáa mə mulki mo ɗes nkaa káa wur zak. Wur kə mee səm ɗe nə a rəran nkaa shin, ɗe baa mee gurum mak man nə kas, see a wur shikáa wur ɓejee ɗak.
13 Wur lep lée ɗe səɓen ɗe mo kə lep ndəən toom, kə səm wur nə a Pwoo Naan.
14 Nenlek ɗe mo ndəən ɗengnaan, moo mwaan nɗang wur nkaa bəring ɗepiyaa-piyaa mo, kə mo tap lep a lee lilin ɗepiyaa kə ɗeɓang.
15 Mee kwai ɗesese jì put mpwoo wur. A shi kwai ɗesə ɓe wur nsaa gurum ɗe mo nyil nə mo shinə-shinə, <<Wur nse mulki nkaa mo a shi ɗul shool.>> Wur ntəreng am anab nə a peetəreng anab ɗe nə a mə tuup Naan ɗeɓal met jir.
16 Nkaa nlər wur, kə nkaa cìi wur, ɓe səm ɗe nə sat nənee, <<MISHKOOM MƏ MISHKOOM MO, DAA MƏ DAA MO.>>
17 Ɓe nghan naa mee ngulep Naan wur ɗar nkaa puus, wur pərep nyer ɗe moo yool ncáap shi ɗoo ɗeɗes, nənee, <<Wu jì, wu kaat ashak jir, mbə gomteer ɗeɗes mə Naan.

18 Mɓekə wuu se luwa mishkoom mo ɗi, kə luwa ɗenan-nan mə nenlek mo, kə luwa nen ɗənan-nan mo, kə luwa mə bəring mo, kə mə nenlang bəring nə mo, kə luwa gurum mo jir, mə jeplu mo, kə mə kərem mo, ɗeɗyeen, kə ɗenan.>>
19 Wen naa luwayil sə, kə mishkoom mə yil nə mo, kə nenlek mo mo, mo kuur ashak, mbəkə mo cin lek ɗi kə ngulang bəring ɗepiyaa sə, kə nenlek wur mo.
20 Mbə mo yaa luwayil nə ashak kə ngusatpwoo Naan mə ɗung sə, ɗe gyet wur cin mbii aapwoo, kə mbiinaaman mo a pee mə luwayil nə. A shi mbii aapwoo ɗesə mo, ɓe gyet wur num nen ɗe mo lap mbiinaaman mə luwayil nə, kə gyet mo seyil muriin wur zak. Mo vwet mo weet mmeen nɗəən aawus ɗe nii lap a shi fwat mə bintəka.
21 Mo twe koor nə mo shi kwai ɗe nə jì put pwoo kə ngulang bəring ɗepiyaa sə. Nyer mo jir, mo se luwa nə, mbə nə mak mo.

20

Bit nGal Məndong

1 Ɗangɓe Wen naa mee ngulep Naan kə sham put ndəən ɗengnaan, wur kə biwangpee mə wang tuun ɗejurum, ɗe baa nii peeɗar kas sə, kə wur kə mee təzek ɗeɗes nsar wur.
2 Wur yaa nwòo sə, nwòo ɗe pəgyet nə ɗi yam-yam sə. A nwòo nə wur a ngujwan, ko shetan, Ngulep Naan wur ɓwoot ngujwaan mbə ɓit ngal məndong.
3 Ngulep Naan nə vwet nwòo nə sham nɗəən tuun ɗe baa nii peeɗar kas sə. Aɓwoon mənə, ɓe wur shoot pwoo tuun nə, kə wur lus nə, mbəkə taji ngujwaan wur katpee mbə gwam gurum ɗe nɗəən yil nə mo ɗi zak kas, see aɓwoon ɓit ngal məndong akuɗang. Aɓwoon mənə, ɓe mo mɓwet ngujwaan nə, mbə reppee lee ɗak.
4 Ɗangɓe wen naa mbii tong mə mulki mo, kə zak, nen ɗe mo kə tong nkaa mbiitong mulki mo, moo shin ɓal mo bə tok ɗyeel. Wen naa seen nen ɗe gyet mo saa káa mo, mbəɗe gyet mo shin camkat mbə Jesu, kə mbə pwoo Naan. Baa gyet moo seyil luwayil nə koo mə riin wur kas, kə baa gyet mo lap mbiinaaman mə luwayil nə nkaa pəkyeen mo mo, koo nkaa sar mo mo kas. Mo baa shin seen mo, mbe mo se mulki ashak kə Kristi mbə ɓit duɓu məndong.
5 Koor nen ɗə mumurap nə mo nkat seen kas, see mɓwoon ɓit mo ngal məndong akuɗang. A ɗesə nə a yool a pee muut ɗe nshee.
6 Ɗəret kə ɗəɓang a nen ɗe mo mak yool a peemúut ɗinshee ɗiisi nə. Baa muut ɗevəl mak katɓal nkaa mo kas, mɓə mo nɗe a pris mə Naan mo, kə mə Kristi, mbə mo nse mulki ashak kə wur mbə ɓit mo ngal məndong.

Can Ɗyeel nShetan

7 Aɓwoon ɗe ɓit ngal məndong nə mo ɗel, ɓe mo nfwen shetan nɗəən lushoot ɗe mo ɓwoot wur ɗə.
8 Ɓe ngujwaan wur nput dəm mbəkə wur gwam gurum ɗe mo ndəən yil nə mo ɗə, nɗəən kwang ɗefeer mə yil nə. Yil ɗiisi nə mo a Gok, kə Magok, wur cak mo le ashak mbə lek. Ɗuu mo nə ɗee a kaa ɗyees mpwoo am baahar sə.
9 Mo mpəər nkaa yil nə jir, mbə mo ndəm neer mpeeɗə nen Naan moo kuur ɗə, kə yil ɗe wur wal nnə. Ɗangɓə wus ntong a ɗengnaan sham se mo.
10 Ɗangɓə ngujwaan ɗe gyet wur gwam mo, mo nvwet wur nɗəən aawus ɗe nii lap a shi fwat mə bindəga, nɓeeɗe luwayil nə kə ngusatpwoo Naan mə ɗung sə mo. Mo nshwaajeel a peemənə mpar kə puus, mbə ngaa-ngaa.

Tokɗyeel nen ɗe mo kə murep

11 Ɗangɓə wen naa mee peetong mə mulki ɗeɗes a piyaa, gwar ɗe wur tong nkaa peetong mə mulki ɗiisi nə, ɓe yil kə ɗengnaan mo loom ciir nyit wur, baa mee peeɗi bə kas.

12 Wen naa nen mumuut, ɗenan, kə ɗeɗyeen mo kə ɗar toom mulki wur, ɓə bəət-haal mo wang. Ɓə ɓəət-haal pwoo wang ɗe nə a Ɓəət-haal mə seen. Mo ntokɗyeel nen mumuut nə mo nkaa mbii ɗi moo cin kaaɗe mo kə ran ɗin ɓəət haal nə mo sə. Mo ran mo nkaa ɗak ɗe gyet nen mumuut nə mo kə cin ɓe mo kutɗi mmeen.
13 Bahar war shwat nen mumuut ɗe mo nɗəən war, kə muut mə peemúut mo shwat nen mumuut ɗe mo nɗəən mo, koo a ngwe ɗeɗang ye, mo tokɗyeel mo nciit-nciit kə mbii ɗe moo kə ten cin.
14 Mɓə mo vwet muut kə peemúut nɗəən aawus. Aawus ɗesə nə a peemúut ɗevəl mmənə.
15 Jir ngweɗe baa səm wur nə a rəran nɗəən bəəthaal mə seen kas, ɓe mo kə vwet gwar mənə nɗəən aawus ne.

21

Ɗengnaan ɗepwoo kə yil ɗepwoo

1 Wen naa ɗengnaan ɗepwoo kə ɓəm-yil ɗepwoo, mbəɗe ɗengnaan ɗinshee, kə ɓəm-yil ɗinshee nə, mo kuɗi kas, kə baa mee baahar kuɗi kas.
2 Wen naa yil ɗeɓang, Jerusalem ɗepwoo, nə sham put ndəən ɗengnaan pee Naan ɗə. Mo tap ɗak war a kaa matpoo ɗe war lep lée rəret mbə kaat kə mish war sə.
3 Ɗangɓə nghan kələng mee ɗoo put a peetong mə mulki nə, nə sat nənee, <<Wu naa! Peetong Naan nə ashak kə gurum mo, wur ntong ashak kə mo. Mo mbə ɗee a nen wur mo, kə Naan wur shikáa fən ntong ashak kə mo, nwur nɗee a Naan mo zak.
4 Wur mbə mpwes koo a yitmwaan ɗeɗangyi nɗəən yit mo mo. Baa mee muut koo maap, koo wal, koo shwal kuɗi kas, mbəɗe mbə deyam mo kə ɗel seet.>>
5 Wur ɗe də wur kə tong nkaa peetong mə mulki nə wur sat nənee, <<Wen nkaa ɗak koo meye, a ɗepwoo.>> Ɗangɓe wur sat nənee, <<A ran mbii ɗesə, mbəɗe mo mak kə gurum shinzeen, kə mo azeen zak.>>
6 Wur sat nghan nənee, <<Nə kə chin. A an a Alfa nə kə Omega, ɗinshee nə, kə kyes nə. Ngwe ɗe am tu wur, an bə shin am nwur nzuum, nɗəən tuɓut mə am seen sə.
7 Nen ɗə mo se koorong, ɓə mo nse kop mbii ɗesə mo jir. An nɗee a Naan mo, kə mo ɗee a jepfen mo.
8 Mbə nenkərmuut mo, kə nencii cinzeen mo, kə nenɗebish mo, kə nentukáa mo, kə nenngaa mo, kə soot mo, kə nenseyil nkùm mo, kə nencìn ɗung mo, mo nfwo mo nɗəən aawus ɗe nii lap wus a shi fwat mə bintəka. Ɗese nə a muut ɗevəl mməne.>>

Jerusalem ɗepwoo ne, Matpoo nLaatəm nə

9 Memee mɓut nenlepnaan ɗe pwoovəl sə mo, ɗe mo kə ɗaa mo pwoovəl, gam kə jeel ɗe pwoovəl mə kyes nə sə mo, jì sat nghan nənee, <<A jì, kə nghan kám matpoo nə ɗi ngha, ɗə war a mat nlaatəm nə.>>
10 Ɓə wur mang an seet kə nə ɗəən Riin shin kaa aɗəng zuul ɗədes ɗang wurang, kə wur kam pee yil ɗəɓang nghan. Jerusalem nə tong aɗeng sham put pə Naan ɗi.
11 Nə ɓangpee shi ram nNaan, kə ɓangpee nə a kaa mə jwak ɗekərəm mo sə, kaa ɓangpee mə jaspa sə. Nə ɓangpee kyel-kyel!
12 Nə kə mee kok ɗədes, ɗewurang, ɗe nə kə polu mo kaapaat baavəl. Nenlepnaan mo kaapaat baavəl, moo ɗar mpolu ɗesə mo, Mo ran səm soon ɗekaapaat baavəl mə nen Izrel mo nkaa polu ɗekaapaat baavəl ɗesə nə mo.
13 Də polu mo kun nsar puus kaa, polu mo kun nkwang ndeel, polu mo kun nkwang ngyeen, kə mo kun nə sarpuus sham.
14 Kok mə yil nə kə kuk mo kaapaat baavəl. Mo ran səm jeplep ɗə kaapaat baavəl Laatəm nə mo nkaa mo.

15 Ngulepnaan ɗe wur leshap kə nghan, wur kə mbiikám pee, ɗe mo ɗak nə a shi
zinariya, mbəkə wur kám yil nə ɗə, kə polu nə mo, kə kok nə mo.
16 Shwàl nyil nə kə kaam nə, mo a nciit-nciit. Ngulepnaan nə wur kam yil nə, bə
wur kat nə wul meel ngal kaapaat nɗəən səɓen nyil nə, kə kaam nə, kə wurang nə
nciit-nciit.
17 Ngulepnaan nə wur waa kám kaam kok nə, ɓe nə a shii kambil məndong kə laarfeer
baafeer ntoon kə nəər nə.
18 Mo ɗak kok nyil nə a shi jaspa, kə yil nə a shi zinariya kəding-ding, nə məlep kaa
mbiinaarin.
19 Mo ɗak jwat nkuk kok mə yil nə mo shi nghək ɗəret.
Moɗak kuk ɗinshee nə a shi jaspa,
ɗevəl nə a shi safiya,
ɗekun nə a shi aget,
ɗefeer nə a shi emiral,
20 Ɗepaat nə a shi Onis,
ɗepeemee nə a shi rubi,
Ɗepwoovəl nə a shi krisolait,
ɗepwookun nə a shi beril,
Ɗepwoofeer nə a shi topas,
ɗekaapaat nə a shi tokwes,
ɗekaapaat baaməndong nə a shi jasinf,
ɗekaapaat baavəl nə a shi ametis.
21 Mo ɗak koo a pwoolu ɗeɗangyi ɗekaapaat baavəl sə mo shi mee nghəkɗeret ɗe
moo pet nə a peyal. Koo a pwoolu ɗeɗang ye, ɓe nə mang peyal məndong. Ar ɗəɗes ɗə
nə nyilkaam nə mo mo ɗak a shi zinariya kədəng-dəng kaa binaariin sə.
22 Baa wen naa mee Lu Naan ɗeɗes ɗe nɗəən yil nə kas, mbəɗe Daa Naan ɗeɓal met
jir, kə Laatəm nə, a mo a Lu Naan ɗəɗes.
23 Baa yil nii rəɓet puus, koo tar mbə kənə ɓang nə ɗi kas, mbəɗe ɗeɗes Naan nii ɓang
yil nə jir, kə Laatəm wur a ngyam yil ne.
24 Ɓə song yil nə mo mwaan a nɗəən peeɓang nə, kə mishkoom mə Ɓəm-yil nə mo,
mo njì kə ɗeɗes mo mo ndəən nə.
25 Baa mo cam shoot polu nə mo koo yit məndong kas, mbəɗe baa mee paar nɗen ɗi
kas.
26 Ɓə yil nə mo bə ji kə ram, kə Long mo mo, nɗəən nə jir.
27 Baa mee mbii ɗerap mmak ɗel ɗe nɗəən yil nə kas. Koo ngwe ɗe wur cin mbəɗe
mə nashweep, koo gwampee, ɓe baa mo cam ɗel nɗəən yil nə kas, mɓe see a nen ɗe
səm mo mo a rəran ndəən bəəthaal mə seen Laatəm ɓejee ɗak.

22

Geen ɗe Nə a Mə Seen

1 Ɗangɓe ngulep Naan wur kám mee geen nghan, ɗe nə a mə am mə seen. Am nə
ɗong yet-yet. Am nə put a peetong mə mulki Naan, kə mə Laatəm ne.
2 Am ɗesə nə sham a nnaar ar ɗeɗes mə yil nə. Təng mə seen nii ɗar mpwoo geen
nə koo nkwang ɗeɗang ye. Nii làa-làa mo kaapaat baavəl, koo tar ɗeɗangyi mə laatəng
mo. Kom təng ɗəsə nə a mbə baar gurum ɗi mə yil nə mo jir, shinə-shinə.
3 Baa mee mbii ɗebish mmak ɗel nɗəən yil nə zak kas. Peetong mə mulki Naan kə
Laatəm, mo ntong nɗəən yil nə, kə kərem wur mo nseyil nwur.
4 Mo nnaa yit Naan, moo nnaa səm wur nkaa pəkyeen mo mo.
5 Baa mee par kuɗi zak kas. Baa mo nwaa kuɗi kə cin ɗak kə peeɓang mə ngyam zak
kas, koo mə puus kas, mbəɗe Daa Naan wur nshin peeɓang mo, kə mo nse mulki mbe
ngaa-ngaa.

Ji nJesu

6 Ngulepnaan wur sat nghan nənee, <<Pwoo ɗesə nə mo mak ɗe gurum nshínzeen
mo, Kə mo azeen zak. Daa Naan ɗe wur cin Riin wur nensatpwoo wur mo, wur lep
ngulep wur, mbəkə ngulep nə wur kám ɗin nkərem wur mo, mbii ɗe a ting mo ncìn
akyeen kəlak.>>
7 <<Jesu sat nə nee, Wu naa, nghan kə jì kəlak-kəlak! Ɗeret nkat ngwe ɗe wur tap
pwoo ɗə nen satpwoo nan mo ran nɗəən ngarvit ɗesə.>>
8 A nghan Joon, a an a ngweɗe nkələng, ɗang nnaa mbii ɗesə mo, kaaɗe nghan kələng
ɗang nghan naa mo, ɓə nghan taa nyil shii ngulepnaan nə kə nghan seyil ɗe wur də
kə kám mbii ɗesə nə mo nghan.
9 Mbe wur sat nghan nənee, <Taji a seyil nghan kas, nnə wuɗin a kərem kaa nghan
sə, kə ɗyemnəən fun nensatpwoo Naan mo, kə jir nen ɗe moo tap kə pwoo ɗerəran
nɗəən bəathaal ɗesə nə. Wu seyil a nNaan!>
10 Ngulep nə wur sat nghan nənee, << Pwoo Naan ɗe mo nɗəən bəathaal ɗesə, taji a
paa mo kas, mbəɗe pee nə wul, mbəkə mbii ɗesə nə mo cin ɗi.
11 Wu yit kə ngucìn mbii ɗebish mo, ɓe wur sekyeen kə cin nə. Wu yit kə ngucìn
mbii ɗerap mo, ɓe wur sekyeen kə chin mo. Ngucìn mbii ɗin ndəre mo, wu yit kə wur
sekyeen kə cin ɗin ndəre wur. Ngwe ɗe wur a ɗeɓang ɓe wur sekyeen ɗe a ɗeɓang.>>
12 <<Wu naa, nghan pə jì kəlak-kəlak ashak kə kwat fən. Wen shin nə nkòo a weye,
nciit-nciit kə mbii ɗe gurum kə ten cin mo.
13 Wen a Alfa kə Omega, ɗe a nghan a Təleng kə mbii mo, kə ɗe mɓwoon kə mo,
nghan a Ɗinshee kə Kyes kə mbii mo jir zak.
14 Nen ɗe mo vwang lée mo mo ɓang-ɓang, ɓe mo nkat ɗeret, mbəɗe a mo nkat iiko
mbə se laatəng ɗə mə seen nə, kə mo nɗel mpolu nə mo, mbə ɗel nɗəən yil ne.
15 Mɓwoon yil nə, ɓe as mo ɗi, kə soot mo, kə nenngaa mo, kə nentukáa mo, kə
nenseyil nkùm mo, kə jir nen ɗe mo rəɓet cìn ɗung mo.
16 A nghan a Jesu kən lep ngulep fen, mbəkə wur shin langteng ɗesə mo nwaa, mbə
Ekəlisya mo. A nghan a cirem kə ɗang Devit, kə a nghan a Tar mangɓit, ɗe nii ɓangpee
sə.>>
17 Riin nə kə matpoo nə, mo sat nənee, <<A jì!>> Wu yit kə koo a weye, ɗe wur
kələngpee, ɓe wur sat nənee, <<A jì.>> Wu yit kə koo a weye ɗe neen am tu wur, mbə
am mə seen, ɓe wu yit kə wur jì, mbəkə wur lap am mə seen nə shwaa ɗe shi zuum.
18 Wen Joon pə dul kom kòo a weye shiɓal nee koo a weyii ɗe wur kələng pwoo ɗe
mo ran nɗəən ngarvit ɗesə, ɗe mo put pee Riin Naan ɗi. Katɗang mee gurum le mee
pwoo nkaa ɗe mo kə ten ran nɗəən ngarvit ɗesə nə, ɓe Naan wur le kwat pwoo ngwar
mənə a shi jeel ɗe mo kə ten ran nɗəən ngarvit ɗesə.
19 Katɗang mee ngwe mang mee mbii baa kə nə ndəən pwoo ɗe mo a rəran, ɗe mo
put a pee Riin Naan nɗəən ngarvit ɗesə, ɓe Naan mbə mang pak pwoo məwur ndəən
təng mə seen kə ndəən Yil Ɗebang, kaaɗə mo kə sat nɗəən ngarvit ɗesə.
20 Gwar ɗe wu shin camkat mbə mbii ɗesə nə mo jir, wur sat nənee, <<Ii, nghan pə
ji kəlak-kəlak. Nə akəsə. A jì, Daa Jesu.>>
21 Ɗeret Daa Jesu tong ashak kə wun jir. Naasə.